

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS77067	ImageGroup:	I8LS77069
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	<p>བླ་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐའ་དཔྱེད་འབྲུལ་བུལ་ལུང་རིགས་བེ་རྒྱུ་དཀར་པོའི་གན་མཛོད་སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒོང་།</p> <p>drang ba dang nges pa'i don rnam par 'byed pa'i mtha' dpyod 'khrul bral lung rigs bai DUr dkar po'i gan mdzod skal bzang re ba kun skong /</p>
Author:	<p>འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ།</p> <p>'jam dbyangs bzhad pa'i rdo rje</p>
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	'bras spungs sgo mang dpe mdzod/;78
Place:	Taipei, Taiwan
Publisher:	The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
Date:	2008
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

༡༡། ཁྲུང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
 འབྲུལ་བྲུལ་ལུང་རིགས་བེད་ཀྱང་དཀར་པོའི་གན་མཛོད་
 སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀྱན་སྒོང་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།

༡༥༡

མཛོད་པ་ལོ། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།
 འབྲུལ་སྐྱངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད།
 དེབ་ཐེང་། 78

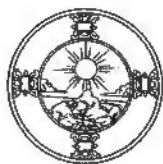

༡༡། །ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དྲི་ཇི་ལ་ན་མོ། །

༡༡། འདྲེད་པའི་མཐའ་དཔྱད་
 འབྲུལ་བྲལ་ལུང་རིགས་བླུ་དཀར་པོའི་གན་མཛོད་
 སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒོར་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༥།

མཛོད་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།
 འབྲས་སྦྱངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད།
 དེབ་མེད། 78

DREPUNG GOMANG LIBRARY

Printed for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

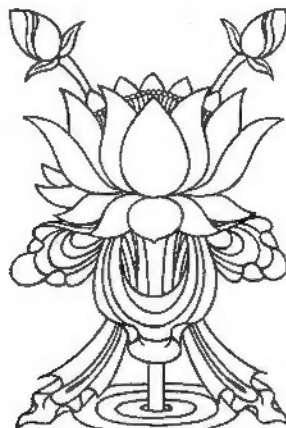
Website: <http://www.budaedu.org>

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཚོས་སྤྱི་ནད་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས། ཚོང་བསྐྱར་མི་ཚོགས་པ་དགོངས་འཇགས་ཀྱི།

སྒྲེ། ད་ཕན་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆོག་མང་དག་ཅིག་དཔར་སྐྱོན་ཞུས་ཁོངས་ནས་(དང་ངེས་ཆེན་མོ་) ཆ་ཆང་རྫོགས་ཟིན་ཅིང་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ཀྱི་གཟིགས་དཔེར་མཁོ་གལ་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བརྟེན། ཐེ་ཕན་གནས་བཞུགས་ཀྱི་འབྲུམ་ཁྱི་ཀ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་འབྲེལ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཕན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཙ་ལྟན་ཆོག་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་འོག་ཡུལ་དེར་དཔར་སྐྱོན་ཞུས་པ་ལགས་ལ། འདིས་མཚོན་ནམ་དཀར་དགེ་བའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གཅིག་དུ་བསྡེམས་པའི་མཐུ་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་འཁྲལ་བྲལ་རིང་ལུགས་ངན་རྟོག་དྲི་མས་མ་བསྐྱད་པར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། ལགོང་ས་ལྷ་མིའི་ནམ་འདྲན་ལྷུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་འཇམ་གླིང་བརྣམས་འགྲོའི་མགོན་དཔུང་དམ་པར་ཞབས་པད་གཡོ་མེད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟེན་པ་དང་། འདིག་རྟེན་ཀུན་དུ་ཞི་བཞིལ་སྤང་བ་དམ་པའི་ཅེ་དག་འནམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའི་སྦོན་འདུན་གྲགས་བྲག་བཙས། རྒྱལ་གར་རྩོལ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤྱངས་སྦོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་གནས་བརྟན་སྤེལ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་ལོ། ༡༥༥༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༩༩ ཟླ་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་ཆོས་བཟང་པོ་ལ་སྐྱུ་པ་དགེའོ།

== དཀར་ཆག ==

1)	མཆོད་པར་བཞེད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	1
2)	དང་པོ་འབྲེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	2
3)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	3
4)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	4
5)	རྩོད་པ་སྤོང་བ།	13
6)	དང་པོ་ཐེ་ཏྲུ་འབྲེད་ཚུལ།	17
7)	མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས།	17
8)	མདོ་སྡེ་ནས་ཐེ་ཏྲུ་གསུངས་ཚུལ།	17
9)	མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ།	17
10)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	17
11)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	25
12)	རྩོད་པ་སྤོང་བ།	25
13)	འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན།	27
14)	ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།	27
15)	མདོར་བསྟན་པ།	27
16)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	27

17)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	30
18)	ཚུང་པ་སྤོང་བ།	30
19)	ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	32
20)	མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	32
21)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	33
22)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	42
23)	ཚུང་པ་སྤོང་བ།	42
24)	སྤྱི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	47
25)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	47
26)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	48
27)	ཚུང་པ་སྤོང་བ།	48
28)	དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	49
29)	གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	49
30)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	49
31)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	54
32)	ཚུང་པ་སྤོང་བ།	55
33)	ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	56
34)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	56
35)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	58

36)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	58
37)	དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ།	58
38)	དངོས་བཤད་པ།	58
39)	སྒྲིལ་བཞིན་པར་བཟུང་ན་སྐར་འདེབས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།	58
40)	གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྒྲིལ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པ།	59
41)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	59
42)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	61
43)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	61
44)	ཀུན་བཏགས་སོགས་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོ་བོ།	63
45)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	63
46)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	68
47)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	69
48)	དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན།	80
49)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	80
50)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	89
51)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	91
52)	ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་བཀྲལ་ཚུལ།	94
53)	ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ།	94
54)	དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ།	94

55)	མཐའ་གཉིས་སྒྲིང་ཚུལ་སྒྲིང་བསྟན་པ།	94
56)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	94
57)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	96
58)	ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	98
59)	༼རྩམ་བཏགས་ཀྱི་མཐའ་དབྱུང་པ།༽	106
60)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	106
61)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	111
62)	ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	113
63)	སྒྲོ་འདྲེགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།	125
64)	སྒྲོ་འདྲེགས་ཀྱི་མཐའ་ངོས་བབྱུང་བ།	125
65)	སྒྲོ་འདྲེགས་དང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ངོས་བབྱུང་བ།	125
66)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	126
67)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	127
68)	ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	128
69)	སྒྲོ་འདྲེགས་དང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ངོས་བབྱུང་དེ་ལ་ཚུད་སྒྲིང་།	129
70)	དེ་ལ་ཚུད་ཚུལ་འཆད་པ།	129
71)	སྒྲོན་དེ་མི་འཇུག་པའི་ལན་འཆད་པ།	131
72)	༼རྩམ་བདེན་རྩུབ་ཀྱི་བྱུང་པར།༽	137

73)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	137
74)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	137
75)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	138
76)	སྒྲི་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དགག་པ།	139
77)	དགག་པ་དངོས་བཤད་པ།	139
78)	༼རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་ཚུལ༽	146
79)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	146
80)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	149
81)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	156
82)	སྒྲི་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དགག་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	181
83)	དགོངས་འབྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤྲོད་པ།	181
84)	གཞི་དེ་འཛིན་པ་དང་འགལ་ཡང་སྒྲིན་མེད་པར་བཤད་པ།	185
85)	ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བླ་མ་ཆེན་མོར་འབྲེད་པའི་ཚུལ་འཆད་པ།	188
86)	གཞན་ལུགས་དགག་པ།	188
87)	རང་ལུགས་བཞག་པ།	192
88)	ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	198
89)	མཇུག་ཚུལ།	199
90)	བླ་མ་ཆེན་མོ་འབྲེད་ཀྱི་ཐེན་གྱིས།	202
91)	རྟོག་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དགོངས་པ་དང་རིགས་པའི་གཉེར་མཛོད་ཐོགས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་	

	ཐེང་མཛེས།	231
92)	ཐབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཐར་དཔྱོད་ཇེ་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེའི་ གསུང་རྒྱན་དྲི་མ་མེད་པ།	312
93)	ཆོག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ཐབ་རྒྱལ་ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ སྐལ་བཟང་སྟིང་གི་ཐུན་སེལ།	335
94)	འདུལ་བའི་སྤྱི་བསྟན་གྱི་དབུ་ཕྱོགས།	433
95)	དེན་བཞིའི་རྣམ་བཤད་འབྲེལ་བྱལ་ལུང་རིགས་གྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཕི་ཇ་ར། . . .	459
96)	བླ་མ་ཆེན་མོ་འབྱུང་གྱི་མཐར་དཔྱོད་མདོར་བསྐུས་སྟོགས་ལ་མགྱིན་རྒྱན། . . .	480

༄༅། བླ་མ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལ་བྱལ་
བྱལ་ལུང་རིགས་ཤིང་ཕྱུ་དཀར་པོའི་གན་མཛོད་སྐལ་བཟང་རེ་བ་
ཀུན་སྒོའ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་ལྟ་ཡ། ཁང་ཞིག་སྤྱི་འདིར་སྒྲོམ་པས་རབ་སྐྱེམས་མེས་པོ་དཔལ་
བདག་སྐུ་སྤོང་ལྷན་པ་སོགས། ཁང་གི་མདུན་ན་མེ་ཁྱེར་བཅོམ་བཞིན་ཞུས་པ་ལྟར་ལེན་གཙུག་
རྒྱན་ལོར་བུས་ཀྱང་། ཁང་གི་ཞབས་རྩལ་ཉེར་མཆོད་ཐུབ་དབང་ཐུབ་པའི་རྒྱ་སྐྱེས་ཀུན་གྱི་གཉེན་
གཅིག་ལྟ། ཁང་ཞིག་ཟས་གཙང་སྐྱེས་སུ་བྱགས་པའི་གདུགས་དཀར་སྤྱི་ཅེར་འགོད་དེའི་ཞབས་
གྱི་པད་མར་འདུད། མཁུན་དང་བཅེ་བའི་མཐའ་བྲལ་མཁའ་དབྱིངས་དང་། རབ་འགྲོགས་སྤྱོད་སྐྱེ་
འཆར་གའི་དམར་སེར་མདངས། ལྷི་ཁྱིའི་ཆོན་གྱིས་གོས་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། སྤྱིང་
དབུས་འདབ་བརྒྱུད་སྒྲ་བའི་གདན་ལ་བཞུགས། སྒོ་ཤོས་བཟང་པོས་རྒྱལ་བའི་འཁོར་ན་རྒྱ་ཆེན་
སྒོན་པའི་ས་བོན་ནི། མ་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་བརྟལ་ཞུགས་རྒྱ་རྒྱན་གྱིས་བྲན་སྤྱིང་སྒོ་བས་རྩ་བ་
བརྟན། ལེགས་བཤད་ཀྱི་བསུང་སྒོ་བ་བྲགས་སྐྱོན་དཔལ་གྱི་ཡལ་འདབ་བཟང་པོ་ཅན། རྒྱལ་བའི་
དོག་གུར་ཚོང་ཁ་བ་ལ་ཟོལ་བྲལ་སྤྱིང་ནས་གུས་ཕྱག་འཆོལ། མཁས་མང་ལེགས་བཤད་རི་མོ་མང་
འཛིན་གཞུང་ལུགས་གསྒྲའི་རྒྱན། མཁས་པའི་ཅེར་བྱིན་རྣམ་དབྱེད་ཞལ་དུ་རྩབ་གཅིག་གིས་བྲངས་
ཆོ། མཁས་སྐུ་ཉེས་བཤད་རྩལ་གྱིས་མ་གོས་ལེགས་བཤད་ལྟུལ་བྲལ་ཆབ། ལམ་ལག་བརྒྱུད་
བསྐྱར་བྲང་སྤོང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཐམས་ཅད་མཁུན། མཁུན་བཅེ་མཐུ་སྒོ་བས་འཕྲིན་ལས་
གང་ལ་ཡང་། རྟོ་སྤྱིང་ཞིའི་ཁམས་ན་རང་གི་བ་ལས། རྟོད་མིན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
མཁུན། རྟོག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཙུག་ན་མཛེས། བྲགས་ཇེའི་ཆ་ནི་བྲག་ན་པ་སྒྲ་

འཛིན། མཁའ་པའི་འོད་ཟེར་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུའི་སྒྲ། མཐུ་རུས་གསང་བའི་བདག་པོར་
བྱས་པ་ཡི། བྱུང་བདག་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོར་སྤྱིང་ནས་གྲུས། བདག་ལྟའི་རྣམ་དཔྱོད་ལྷ་མོ་ཤིང་གི་
བལ། ཁྲ་གི་བཀའ་འི་འོད་ཟེར་དང་འགྲོགས་པས། མཐའ་བྱལ་དམ་ཆོས་དགོངས་ཐབ་མཐོན་
པོའི་དབྱིངས། འཇམ་པའི་དཔལ་སྟེར་བཤེས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་མཚོག། ཁྲ་ཤེལ་ལུན་མ་འབུམ་
གྲིས་གཟི་བྱེན་པའི། ཁྲ་ས་རིའི་དབང་བོས་དབང་སྟོན་ཐོར་ཅོག་དང་། ལྷ་ལྷལ་བྱུར་མིག་གཡོན་
ཁྲོད་གྱི་དཔེར། བསྐྱུགས་པའི་ཆངས་སྤྲུལ་མ་གྱེས་ལ་སིམ། རྒྱལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཆོས་དབྱིངས་
རྒྱ་ལུན་མར། མནལ་ནས་སྤྲིགས་མའི་ལུན་ཁྲོད་མཁས་སྒྲོམ་གྱི། མེ་ཁྲེར་དག་དང་མཁས་མང་རྒྱ་
སྐར་དང་། ཡོངས་རྒྱུགས་བཤེས་གཉིན་ཀུན་དའི་གཉིན་འགས་བསྐྱངས། རྒྱལ་དེ་ཉིན་མོ་མ་ཐོབ་
གང་གི་ཐུགས། བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་རེངས་གྲིས་བོས་སྒྲོན་པའི་རྟུམ། དྲངས་པའི་ལེགས་བཤད་འབུམ་
གྱི་གཟི་འོད་ཅན། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཉིན་བྱེད་སྤྱིང་འདིར་བྱུང་། ཁྲ་ཞིག་མཁས་དབང་ཁྲོད་ལ་
ཞོན་འགས་ཀྱང་། སྒོ་གྲོས་གོམ་གྲིས་བཅལ་མིན་དྲང་ངེས་དོན། དཀའ་གནས་མཁའ་དབྱིངས་
སྤྲེས་སྤྱངས་བྱེད་པོ་ཡིས། ལེགས་བཤད་དྲང་བོའི་དགུ་ཆོགས་འདེབས་ལ་སྟོ། མང་དུ་ཐོས་དང་
མཁའ་རྣམས་སྟོ་བྱུར་དང་། རང་དང་སྐལ་མཚུངས་རྣམས་ལ་དོགས་སྟོང་དང་། ཁལ་ན་དག་
རྒྱལ་འདིར་འཇུག་པ་བདེ་བའི་སྤྱད། ཉུང་དུར་ཤིལ་ཉེ་གསལ་བར་འགོད་གྱི་ཉིན། །

དེ་ལ་འདིར་ལེགས་བཤད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱིང་བོ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་དྲང་
བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒོ་གྲོས་དང་ལུན་བ་དག་ལ་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་གི་དགོངས་དོན་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛིག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་སྟེར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་
དཀའ་གནས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ།

དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་
ནི་ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་བ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱིང་གིས་ལུས་པ་ལས། སྤྱིང་བ་ནི་བ་སྤྱིང་བ་མེད་པའི་

ཚུལ་། ཞེས་པ་ནས། གྲང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་པའི་བར་
བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། དགག་བཞག་སྒྲིང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲོ་གྲོས་
དང་ལྷན་པ་དག་གི་དབྱུང་གཞི་གསུང་རབ་ལས་རྟོན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
པེ། གཏུལ་བྱ་སྒྲོ་དམན་པ་རྣམས་ལ་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་པར་ངེས་དོན་གྱི་
གསུང་རབ་རྣམས་སུ་གཏུལ་བྱ་དབང་རྟོན་ལ་དགོངས་ནས་གནས་ལུགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དེ། གང་
ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐབས་འདིའི་སྟོན་པ་བཞིའི་རྟོན་མི་རྟོན་དེ་
བཤད་མ་བཤད་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཞེས་པ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་གནས་
ལུགས་མི་རྟོན་པ་ལ་བྱེད། ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་གཙོ་བོར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་རྟོན་མི་རྟོན་དེ་ཁས་ལེན་མི་
ལེན་དང་། ཇེས་སུ་འབྱུང་རིགས་མི་རིགས་དང་། སྐྱ་མི་སྐྱ་བདེན་མི་བདེན་ལ་བྱེད་པར་མཁས་པ་
དག་གིས་བཞད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་རྟོན་མི་རྟོན་ནི་ར་རྟོན་དུ་འདུག་པས་དེ་འདྲ་འདིར་བཤད་མ་
བཤད་དུ་ཡིག་དོན་ལ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡིད་རྟོན་པ་སྟེ་ཡིད་གཏོང་རིགས་མི་རིགས་ལ་
འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གཏུལ་བྱ་རང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
སུ་མི་བདེན། རྒྱལ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་སྡེ་སྡོད་ཇི་སྡེད་ཅིག་
གསུངས་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་པ་དེ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་
ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱལ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྡེ་སྡོད་ཇི་སྡེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་
ལེན་པ་དེ་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བས་དེ་ལྟར་
བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་པ་དེ་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཚུབ་འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་དྲང་

ངེས་འབྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐམས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་བཤད་ཆོད་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐམས། བཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་རྒྱལ་བས་དང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་གཞུང་ལྟར་བ་ལས་དང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
 རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཟིན་ལྟར་བདེན་གཉིས་དེ་དང་དེར་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁས་སླང་དུ་མི་རུང་
 ཞིང་། དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་བཅའ་ནས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲིམ་ཟིན་ལྟར་སྤར་བཞིན་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། དགོངས་དོན་
 མཐར་ཐུག་བཅའ་ནས་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྟོན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་
 དང་། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་
 ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོན་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རྟོན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་སྦྱར་བ་རྩོམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ངེས་པར་འབྱེན་པ་
 འཁྲུལ་བ་མེད་པ་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
 ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་པ་བཞི་ཡང་མི་ཟད་པ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
 སྟེ། དོན་ལ་རྟོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་། ངེས་
 པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་མི་རྟོན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོན་གྱི་གང་
 ཟག་ལ་མི་རྟོན་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གང་ཟག་ལ་མི་རྒྱུ་ཆོས་ལ་རྒྱུ་པའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། འདིའི་གང་ཟག་ལ་ཕལ་བ་
 དང་མཆོག་སངས་རྒྱུ་གྱི་བར་གཉིས་ཡོད། ཆོས་ལ་ཆོག་དང་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གང་ཟག་
 དེ་དག་གི་འདོད་ཞེན་ནམ་གང་ཟག་དེ་བཟང་བ་ཙམ་རྒྱུ་མཆོན་དུ་མི་བྱེད་པར། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཆོག་དང་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་འཐད་ལྟན་ཁས་ལེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་
 ལས། ཡང་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔལ་ནི་ནག་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཆོན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་ཏེ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རིགས་པ་ལ་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གནས་
 བརྟན་ནམ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ། དག་འདུན་གྱིས་ཆོས་འདི་དག་
 བཤད་དོ་ཞེས་གང་ཟག་ལ་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་
 ལ་ཆོས་ཉིད་ནི་གང་། གང་ཟག་ནི་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་
 དང་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་དག་པའི་གང་ཟག་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱུ་བཙུ་ལྟན་འདས་གང་
 ཟག་གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ་དེ་ནི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། བཙུ་ལྟན་འདས་
 གྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱུ་པར་གྱིས་ཤིག་གང་ཟག་གི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་ཕལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྒྱུ་ཆོས་ལ་
 རྒྱུ་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་བདེན་
 པ་འཇམ། ཁས་མི་ལེན་པ་འཇམ། མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བས་སྟེ་སྟོང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྤྱུལ་
 བ་རྣམས་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་པ་འཇམ། ཁས་ལེན་པ་དང་། མི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་རིམ་
 བཞིན་གང་ཟག་ལ་མི་རྒྱུ་ཆོས་ལ་རྒྱུ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་བདེན་པས། དེ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པར་ཡང་
 ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གང་ཟག་ལ་མི་
 རྒྱུ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ རྒྱལ་བས་སྟེ་སྟོང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐར་

ཐར་བ་དེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པས་ན་དེ་དག་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་
 བདེན་པས། དེ་དག་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་སྟུ་བ་དང་། དེ་དག་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་
 ཁས་ལེན་པས་ན་ཆོས་ལ་རྟོག་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་པ་
 སྟེ་གདུལ་བྱ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལྟར་དུ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཡིད་མི་
 རྟོག་པ་སྟེ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྟེ་བོ་སྦྱར་ང་ལམ་ལ་སྟོབ་མི་
 དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་བདག་ལྟ་ཅན་ཞིག་དང་། དེའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་
 དགོངས་གཞི་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལ་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་ཆོས་ལ་རྟོག་
 ཚུལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གིས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། གང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ཏེ་
 གང་ཆོས་ཁ་ཅིག་ལ་རྩོམ་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་དེའི་རྩོམ་པ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱལ་
 བས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཇི་སྡོད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟོག་བྱུང་སྒྲ་ཚོགས་ཤིག་
 བསྟན་ཀྱང་མཐར་དེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལ་སྟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྟུབ་པ་ལྟར་
 ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། དེས་ན་སྟོན་པའི་ལུང་གི་དམ་ཆོས་ལ་ཡིད་རྟོག་པ་སྟེ་
 འདི་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་རྒྱུང་
 བ་ལས། རྟོན་གྱིས་ཇི་སྟོན་བཀའ་སྩལ་བ། རྟོན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་བརྩམས་སྟེ་འཇུག། གེ་ཡང་མུང་ངན་
 འདའ་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་འགྱུར་མི་མཛད་རྟོན་ལ་མེད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། རོན་མེད་
 རོན་ལོག་རོན་དང་ལྟན། ཁན་གཡོ་བཅེ་བྱལ་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་། ཐོས་རྩོད་སྟུབ་པ་ལྟར་ལེན་
 པ། ཁས་ལེན་བཅོས་དུག་བྱལ་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་པ་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ཁུས་པའི་
 མདོ་ལས། སྟོང་བ་ནི་བ་སྟེ་བ་མེད་པའི་རྩལ། མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྲུམས་ཀྱུར་པ། གེ་དག་

ཐུགས་རྒྱུ་མཛུགས་ཐབས་ཚུལ་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཛུགས་པར་མཛད། ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་ཞེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱི་ནང་གི་གང་ཟག་སྐྱ་
ཆོག་པའི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་ཆོས་ལ་རྟོག་པའི་དོན་སྤར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་བདག་
ཏུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་སྤྱི་ཞེན་ཚུལ་དེ་བསྟོག་ནས་རྣམ་ཐར་སྟོག་གསུམ་ལ་འཛུགས་པ། ཏྲག་བརྟན་
སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་དོན་གང་ཞིག་སྟེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་འཕེན་ལ་རང་སྐྱ་ཐུབ་
པའི་ལྷ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པས་ཕྱིས་ལས་འབྲས་དང་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པ་དེ་
གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལུ་
སྟེགས་བདག་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་བ་ལྟར་མི་བདེན་ཏྲག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོའི་
དགོངས་དོན་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྟོག་གསུམ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་
མི་སྐྱ་བ་དེ་ལུ་སྟེགས་བདག་སྐྱ་དང་ཏྲག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་ཆོས་
ལ་རྟོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྟོན་པའི་དེའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་
ལས། རྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་བ་རྣམས་དངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་སྟོན་ཏེ། ལང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བུར་བའི་བསམ་
པ་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་བ་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱར་དུ་བློ་ན་
མེད་པར་ལང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འཛིང་རྒྱུ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྟེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་འཕེན་ལ་ལྷ་
ཡོད་ཀྱི་བདག་མ་བསྟན་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྟོང་གཞིའི་སྟེ་བོ་འཛོག་མི་ཤེས་པས། ལྷ་
ཡོད་ཀྱི་བདག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཁས་ལེན་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་བདག་དང་གང་ཟག་
གི་བདག་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་སྟོན་བ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་

རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་ཀྱང་ཐུག་སྟེ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། དེས་འདུལ་བའི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡོད་པར་
 རྗེས་སུ་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱིམ་དུ། དག་སྟོང་དག་ལུང་བོ་ལྷན་ཁྱེད་
 རོ། །ལྷན་ཁྱེད་བཅོམ་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་སྒྲིབ་པའི་
 ཐུག་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ངོར་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ལྷན་ཁྱེད་ལྷན་ཁྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
 པར་གསུངས་པའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ནི་ཐུག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་
 ཟག་མཆོག་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་སམ་ཉན་
 མོས་སོགས་གང་ཟག་ལྷན་ཁྱེད་པར་ཅན་དེས་བཤད་པ་ཙམ་རྒྱ་མཆོད་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཆད་དེས་དོན་དུ་
 མི་འཛིན་པར་རིགས་པ་རྣམས་དག་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱང་ས་
 ལས་བཤད་པ་དང་། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དག་སྟོང་དག་གམ་ཞེས་སོགས་
 དང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལང་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་བཤད་ཚུལ་
 གཅིག་ལ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྟངས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་ཞེན་མི་བྱ་བར་བདེན་མེད་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་ལ་གང་
 ཟག་ལ་མི་རྟོན་པར་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་དུ་ལང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་ལ་དོན་ལ་རྟོན་པའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། འདིའི་ཆོག་ལ་བསྟན་བཅོས་
 དང་། བཀའ་གཉིས་དང་སྒྲིའི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད། དོན་ལ་དང་དོན་དེས་དོན་གཉིས་
 ཡོད་པ་ལས་གསུང་རབ་དེ་དག་གི་ངོས་ཟེན་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སོགས་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་དེས་པ་མེད་
 པར་བསམ་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་རྣམས་དག་ཡོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ། ཆོག་ལ་
 མི་རྟོན་པར་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་ལ་ཁོར་ཆ་རྒྱུད་ལས། དོན་དམ་དེ་ཉིད་ལུལ་
 ལ་རྟག་ཏུ་ནི། ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཆོག་ལ་རྟོན་པ་མིན། །ཡུལ་གྱི་མིང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དོན་ཤེས་
 བ། །བསྟན་བཅོས་སྒྲིའི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་དང་། རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མཛད་
 བསྟན་པ་ལས། ཀར་རྒྱུ་ཡི་ཀར་རྒྱུ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་ཞོ་དང་རྒྱུ་བ་བརྗོད་པར་བྱ། །པ་ལར་འོན་པར་

ཡོད་པ་ལས་དང་དོན་ཀྱན་ཐོབ་སྟོན་པའི་མདོའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་མི་བདེན་པར་
 རེས་དོན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོའི་བཤད་ཚོད་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་དེའི་དོན་དང་། ཀྱན་ཐོབ་སྟོན་ཚོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་མི་
 བདེན། སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟར་དུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་བརྫོང་བྱེད་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་མེས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་
 གང་དང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་གང་དག་ཀྱན་ཐོབ་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་
 དང་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། མདོ་སྟེ་གང་དག་དོན་དམ་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་རེས་པའི་དོན་ཞེས་
 བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་དང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་མི་རྟོན་
 པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དངས་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་རེས་འཛིག་པ་ན་གསུང་རབ་ཉིད་དང་རེས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གཟུང་ལ་གཞན་
 དུ་དངས་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དོན་ལ་དང་རེས་སུ་འཛིག་པ་ན་ཀྱན་ཐོབ་དང་དོན་དམ་ལ་དང་རེས་སུ་
 བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་གྱི་དང་
 པའི་དོན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་རྟོན་ན་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་མི་འཕྲོག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་སྟོན་ཚོགས་ནས་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་
 པ་མ་རེས་པས་ཐེ་ཆོས་སྟེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྫོང་བྱེད་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། བརྫོང་བྱེད་དོན་དེ་ལ་དང་རེས་གཉིས་ལས་དང་དོན་ཀྱན་ཐོབ་སྟོན་ཚོགས་
 སུ་སྒྲུབ་པ་འདི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་
 དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་
 པ་དེ་རེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཐོབ་ལ་མི་རྟོན་དོན་དམ་ལ་རྟོན་པའི་དོན་དུ་འང་འཛིག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་ཐོབ་སྣ་ཆོག་ལོད་པ་འདི་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་ལ་འང་ཁ་དོག་དབྱིབས་
སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་དགག་བྱའི་བདག་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། འདི་ལྟར་ཀུན་ཐོབ་སྣ་ཆོག་སུ་ཞེས་པ་ནས། དོན་དམ་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་
ལ་ཞེས་པའི་བར་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤོ་མོ་ཟུང་མེད་ཚུལ་བསྟན་པ། སྟོང་ཅི་རོ་གཅིག་པ་
བཞིན་ནོ། རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ཚུལ་བསྟན་ནི། སྣ་ཆོག་སྟབས་སྟོང་བཞིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འདིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ནི་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱང་དེར་འཇོག་ཅིང་རྣམ་ཤེས་དེ་
དག་གི་སྟངས་ཚུལ་ལྟར། སྟོང་བ་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཟུང་ཚུལ་ལྟར་ཡང་གནས་ལུགས་སུ་
ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པའི་དོན་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་དང་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་མཛོན་
སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། ཡང་བྱང་རྒྱུ་མཐུལ་དཔའ་ནི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སྟོང་བོར་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པས་ཆོས་དང་དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྟོང་བ་ལས། སྟོང་རྟོན་པ་བཞི་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཤེས་
ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཤེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་
རབ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཆར་སོ་སྟེན་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱེད་པའི་སྒྲིམ་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཆར་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་
ཞེས་དང་། སྒོ་བྱོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་ཡེ་ཤེས་ནི་གང་ཞེ་
ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གནན་ཡང་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་མིག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུཙ་བས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་རྣམས་དང་། སྒྲ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྲི་རྣམས་དང་། ལྟེས་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་རོ་རྣམས་དང་། ལུས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རེག་བྱ་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཡང་ནང་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་སྤྱི་
 རོལ་ཏུ་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པས་ཆོས་གང་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་
 བློ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཡིན་ཏེ། དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་
 དོན་ལ་རྟོན་པའི་བཤད་ཚུལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ། ངེས་དོན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས། སྟོང་
 ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་
 ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པའི་དོན་དང་། འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་
 ཚུལ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ངེས་ངོར་གཉིས་སྤང་གི་སྟོལ་
 བ་བཅད་ཀྱང་སྤང་ངོར་མ་བཅད་པས་དེའི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་
 ཞིང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ངེས་ངོར་མ་བཅད་སྤང་ངོར་ཡང་གཉིས་སྤང་གི་སྟོལ་བ་མཐར་དག་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་སྟན་
 ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ནི་རྟོན་པ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ཆེས་གནས་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་འདི་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་གྱི། སྤང་བ་
 འདི་ལྟར་དུ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་
 དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་མི་རྟོན་དོན་དམ་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྤྱོ་བའི་ཤེས་པའི་
 སྤང་ཚུལ་འདི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ཚུལ་དེ་ཉིད་
 གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་སྤྱོ་བར་

བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ལ་རྟོག་ཞེས་པའི་ཆོས་དེ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་
འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་པོའི་གོ་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་
སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་ལུང་གི་ཆོས་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཟེན་ལྟར་ཁས་
མི་ལེན་པར་བསམ་དོན་གྱི་བརྫོང་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་དེ་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བསམ་དོན་གྱི་བརྫོང་བྱེད་དེ་ལ་ཡང་བྱང་དོན་ཀུན་རྫོབ་དང་ངེས་དོན་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཆོག་ས་སུ་སྤང་བ་འདི་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་
ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོག་ས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགག་བྱའི་བདག་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྟོག་པ་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངེས་དོན་མཐར་
ཐུག་ཏུ་འཛོག་པ་དེ་ཡང་སློབ་གཅིག་གིས་བཞག་དགོས་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེན་རྣམ་ཤེས་
ལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་
རྗེས་དཔག་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་འདྲ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་སྟོང་ཉིད་མ་དོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་རྟོག་པ་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། ས་ཡི་དངོས་
གཞི་ལས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ལ་རྟོག་པའི་ཆོས་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་དང་། དོན་ལ་བྱང་
ངེས་གཉིས་དང་། ངེས་དོན་ལ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོག་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ས་ལས། རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་ཆད་མ་ཉིད་
བཞི་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པའི་དོན་དང་། རིགས་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོག་ལ་མི་རྟོག་ཞེས་པའི་ཆོག་

ཟུར་གྱི་ཆོག་དེ་སྟོན་པའི་བཀའ་མི་འཛོགས་པར་ཐལ། དོན་ལ་རྟོག་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དོན་དེ་
གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཇི་
སྟེང་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་པ་གཉིས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ལ་ཆོག་
དོན་གཉིས་དང་། དོན་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱུ་མེད་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་བསམ་
དོན་གྱི་བརྟེན་བྱ་ལ་འཕྲུག་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་ལ་མི་རྟོག་ཞེས་པའི་
དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དང་དོན་གྱི་སྟོན་པའི་བཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཆོག་ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་རྟོག་པའི་ཆོག་ལ་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དོན་ཟབ་ན་ཆོག་ལ་ལས་བཤད་ཀྱང་གུས་པར་བྱེད་པས་ཆོག་ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་
ཀྱང་བྱུང་ས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་དེ་སྤྱིར་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་
མི་འཐད་པས། དེའི་དགོངས་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་བཙལ་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཆོག་གམ་ཡི་གེ་
ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་རྟོག་པའི་ཐ་སྟོང་ཅིག་ཀྱང་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་མ་
བ་བཞིན་དངས་པ་ལ། བྱུང་ས་ལས། འདི་ལ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོན་འདོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་
ལས་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་གྱི། ཆོག་འབྲུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དོན་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉན་གྱི་ཆོག་འབྲུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པས་ན། ཐལ་བའི་སྐྱད་གྱིས་ཆོས་
སྟོན་ན་ཡང་། བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་ནི་གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཉན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་
དང་། སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ་བྱུང་ཆུབ་གྱི་སྒྲིབ་བོ་ལ་འདུག་གི་བར་གྱི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་བསྟན་
པའོ། རྟོག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་སེམས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐམས་ཅད་
མ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་གང་ཆོས་གྱི་ཕུང་བོ་སྟོང་པ་

བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་བཞི་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་
 དང་སྐད་བར་བྱེད་པ་དང་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་དོན་དེ་ནི་དོན་ཏེ། འདི་ནི་དོན་ལ་རྟོག་གི་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོག་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱུང་ས་ལས། དེ་དོན་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉན་
 གི་ཆོག་འབྱུང་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པས་ན་ཕལ་བའི་སྐད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་དང་། གློ་གྲོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་ལས། གང་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་ལ་མི་རྟོག་ཞེས་
 པའི་ཆོག་ལ་སོ་སྐྱེའི་ཆོག་ཡོད་པར་བཤད། བྱུང་ས་ལས། དེ་དོན་འདོད་པའི་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས། དོན་ཟབ་ན་ཕལ་བའི་སྐད་དང་ཕལ་བས་སྟོན་ཀྱང་གུས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་
 རྟོག་པ་ཞིག་བཤད། གློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོར་ན་གང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱུད་
 ཅུ་ཅུ་བཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཕུང་དེ་ཐམས་ཆོག་གམ་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོག་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་
 ཆོག་གམ་ཡི་གེར་བཤད་ནས། མདོ་སྟེ་ལས་གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྫོང་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་མདོན་སུམ་དུ་སྟེང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཞན་ལ་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་དོན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་
 དོན་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་གམ་ཡི་གེ་ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་
 གི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཕུང་བརྒྱུད་བྱི་བཞི་སྟོང་གསུང་མཁན་གྱི་བྱང་སེམས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་དོན་ལ་རྟོག་ཞེས་པའི་དེས་དོན་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
 ཏུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་ལ་རྟོག་ཞེས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་
 ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་རྟོག་ཞེས་པའི་དོན་དམ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་
 རྟོག་ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོག་
 ཞེས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སྐར་བ་ལྟར་དུ་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྱོད་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞིགས་པོར་གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་
 རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་ནི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གསུང་
 རབ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུང་གཙོ་ཆེ་བར་ཐམས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 གནས་ལུགས་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསུང་རབ་
 ལས་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ན་དྲང་དོན་ཡིན་མི་དགོས། དེས་དོན་དུ་གསུངས་ན་དེས་དོན་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དྲང་དོན་གྱི་མདོར་
 ཐམས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་
 མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
 ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐམས། གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ན་དེ་གཉིས་ལས་
 གཙོ་བོར་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་གིས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེའི་ཆེ་གསུང་རབ་ན་
 དྲང་ངེས་མི་མཐུན་པ་སྤྱོད་ཆོག་ཤིག་གསུངས་པས་དེ་དག་ལས་འདི་ལྟར་དུ་བདེན་འདི་ལྟར་དུ་མི་
 བདེན་ཞེས་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་གིས་འབྱེད་དགོས། ལུང་རྣམས་ནི་དྲང་ངེས་དཔྱོད་པའི་གཞི་
 ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མཐར་གཏུགས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་
 རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། ཞེས་བ་དང་། གསུང་རབ་ལས་དྲང་ངེས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱལ་མི་
 མཐུན་པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་གྱི་ལུང་གིས་ནི་དེ་ནི་དེ་
 ལྟར་བཞག་པར་མི་རུས་ལ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པ་ན་བྱེད་ཐུག་དྲང་ངེས་ལ་ཡང་འདི་ནི་
 འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བ་དང་། ཐུགས་རིམ་

ལས་ཀྱང་། དེའི་ཆོ་ལུང་གཉིས་ནི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན་པས། རྩོད་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཚུལ་རྣམས་འགྲེལ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

སྒྲུབ་པ། རྟོན་བཞིའི་དཀའ་གནས་སིལ་ཤ་རའི་ཁ། ཁང་ཐོས་ཉི་ཁྲའི་འོད་ཀྱིས་འཛུམ་མིན་པ། ལ་ཞིབ་རྣམས་དཔྱད་སྐྱེད་པའི་འགྲུམ་པའི་ཆད་། བཏབ་ཆོ་འདབ་བརྒྱུ་ལྷག་ལྷག་འདི་ན་རོད། རྒྱལ་གྱི་བཅུ་བརྒྱུས་ལས་རྫོལ་བྱག་རི་འཛོམས། དབྱུངས་ཅན་རྒྱུད་དུ་སྒྲུངས་པའི་ཆོག་སྒྱུར་གྱིས། ལུས་རྩེན་བདག་པོ་སྤྲོགས་འདིར་ལྷགས་སྒྲུམ་ནས། བསྐྱེད་གདན་ཅན་བཅུ་གཉིས་འདྲན་བྱེད་གཡོ། ཁང་ཐོས་དཔལ་གྱི་བདག་པོའི་འདྲན་བྱེད་ལས། ལུང་རིགས་རྟེན་ཟ་དུས་མཐའི་ལྷགས་ལྷ་བྱས། རྫོངས་ཆེན་འདོད་ལྷའི་བདག་པོར་བ་བཅོམ་ཆོ། ཉི་ཉོན་ཡིད་སྒྲུབས་ཀྱན་གྱི་མགོ་བོ་འདར། བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དང་དེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲོགས་དང་། སྒྲོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲོགས་སོ། རྒྱུ་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སོགས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བཀའ་བའི་ཚུལ་ལོ། རྒྱུ་པོ་ལ་བཞི། མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤྱོད་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྤྱོད་བའི་ལན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། གྲུབ་པའི་དོན་ལུས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་རྣམས་གྲངས་དུ་མར་བྱང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ནས། དོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ལྷུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་དགག་བཞག་སྤྱོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤྱོད་གི་དྲི་བ་ལུས་ཚུལ་ཡོད་དོ། འདིར་བསྟན་འཕྲོམ་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས། འདི་གཉིས་སྤྱོད་པ་བཞག་
 ན་འགལ་ན་འདྲ་སྟོན་པ་ལ་འགལ་བ་མི་མང་འབས། བར་བར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གང་ལ་
 དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གང་ལ་དགོངས་
 ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ཞུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་འདི་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་
 ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བ་ཞུས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་དང་པོར་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པར་དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་
 དང་པོར་དངོས་ཟིན་ལ་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱུད་ཁྱད་གཞིར་མ་བཟུང་བར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉུང་ཤས་ཤིག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དང་པོར་མ་ར་
 ར་མིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང་། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་
 གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོར་ཞིག་
 གོ་ཞུས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཁྱད་
 གཞིར་བཟུང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སྤྱོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱུས་པ་ལ་ཁོན་རེ། དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ།

དེས་དེ་རྒྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྒྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་ནས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། རྟགས་གྲུབ་
 གྱི། དེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དྲུང་དོན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། མ་སྟེ་བར་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྲུང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་བཀའ་སྤྱུལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ན། སྤང་བོ་རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་དང་། སྤྱི་མཆེད་རྒྱལ་ཁྱི་དང་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་
 ཟས་རྒྱལ་ཁྱི་བར་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ་ལ་ཞེས་དང་། བདེན་བ་རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཞེས་
 དང་། ཁམས་སྒྲ་ཚོགས་པ་དང་ཁམས་དུ་མ་དང་ཞེས་དང་། སྤང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་། ཞེས་གཞུགས་ནས་སྤང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་འདི་དག་དམིགས་ཀྱིས་
 བཀའ་ནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དྲི་བ་
 ཞུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་སྤང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས། བར་བར་གཞུགས་ནས་རྒྱལ་ཁྱི་
 བར་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་ཞུས་
 ཟེར་ན། འོ་ན་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་སྤང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
 རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཞུགས་ནས་སྤང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་
 རྒྱལ་ཁྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རང་གི་དངོས་བསྟན་སྤྱི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་འདིར་མ་ཁྲལ་ཟེར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོད་དང་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ། བླ་མ་དོན་རྒྱུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་
 པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆེད་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཟེམ། འདུས་བྱས་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་སྤྲི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་
 ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲ་དོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་དབྱུད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་གཞུང་བྱ་བའི་རྩ་མོག་གྱུར་སྟོན་པའི་མདོ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་
 བར་སྟུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དབུ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འགྲེལ་
 ལས། སྒྲ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐུགས་བཅས་རབ་རྩ་དེས་བཞུགས། ཁུ་ཐོ་བོའི་དོན་ལ་མི་
 སྟུའི་ཕྱིར། ཁུ་ཐོ་ལ་འདར་ཆེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བཞུགས། སངས་རྒྱུ་
 ཀྱིས་གསུང་ལྟོག་གྱུར་ལ། ཁག་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། ཇེ་ཡིས་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཇེ་
 ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུ་ཐོ་ཡང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་
 ལེན་དེས་དོན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཟེམ། དེ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྲད་
 པར་བྱེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་
 ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྲད་པར་བྱེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་དེས་དོན་གྱི་མདོས་མ་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། ཁུ་ཐོ་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 མདོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་མཆེད་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁུ་ཐོ་
 ཡང་། གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐྱུས་ཟིན་སྤྲི་བཞིན་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཟེམ། ཁྱོད་
 ཀྱི་དེ་བཞུགས་ཆུ་ལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་གི་སྤོ་ལོ་སྟོ་མེད་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་

རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་བཀའ་པར་ཐམ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ ལུང་འདི་འདིར་
 བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོའི་སྐྱུ་ཐེན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐམ་ལོ། ཀུན་ལང་། ལུང་བོ་
 ལུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ལུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་བོ་ལུའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་བཀའ་སྤྱུལ་
 པའི་རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐམ། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ཞུས་རྒྱལ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་བོ་ལུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་པར་
 ཐམ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ མདོ་འདི་དང་ལུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་
 པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུ་ཐེན་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགལ་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱི་མ་འདི་མདོ་སྤྱི་མའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལའོར་ལོ་དང་པོའི་སྐྱུ་ཐེན་སྐྱེ་བཞིན་
 བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་བོ་ལུ་རང་འཛིན་
 རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་མེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་
 ལ་བྱེད་རིགས་ཀྱང་ལུང་བོ་ལུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྷར་མི་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། མེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་
 གནས་པ་ལ་བྱའོ། ཞེས་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བདག་སྤྱུལ་སྟོན་ཏེ་འདི་གཟུགས་ལུང་དོ་
 ཞེས་དོ་བོ་དང་གཟུགས་ལུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་སུ་བདག་སྤྱུལ་པ་ནི་བྱེད་བྱ་གམ་བྱུང་པར་དུ་
 བདག་སྤྱུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་
 དུ་མར་ལུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ལུང་བོ་ལུ་རང་
 འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐམ། རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མདོ་
འདིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་འདིའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཁྲུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེར་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པ་དེ་
དགོངས་འགྲེལ་འདིར་བཀའ་སྤྱུལ་རྩལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོངས་
འགྲེལ་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པས་
ཚིག་གོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚོས་
རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
པར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། ཚོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་ཡོད་མེད་
ལེགས་པར་བྱེ་བ་གསུམ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་
ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་
བོ་ཉིད་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཡོད་མཉམ་དང་། བར་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་
རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ རི་བ་ཁྱུས་རྩལ་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་
པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས། བར་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་

དེར་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་ཞེས་སོགས་དྲི་བ་ཞུས་ཟེར་ན། འོན་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
 བར་གཞུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། བར་པའི་དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་
 རོན་གྱི་མདོ་ཚན་གཉིས་པ་ལས། སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་པའང་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ།
 འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བས་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ལས་ལྷག་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་སོགས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས། བར་
 བར་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་ཞུས་ཟེར་ན། འོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
 བཀའ་སྩལ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་སོགས་
 རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་། སྤྱི་རྒྱུ་
 རོན་དུ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཞེས་པའི་རང་མཚན་དེ་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་
 གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་དེས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་
 བཀའ་སྩལ་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་དངོས་སུ་བཀག་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་དེ་དངོས་སུ་མ་བཀག་པར་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་རྣམ་

རིག་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་དེ་དངོས་སུ་བཀའ་པའི་བྱུང་
 པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ས་ལས་འདིའི་སྒོ་ནས་
 འཇུག་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། བྱམས་པས་གསོལ་བ་དྲིང་དེ་
 འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་བརྒྱན་དེ་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་མ་ལགས་
 ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་བ་བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་དེ་
 ལས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཕྱི་རོལ་བཀའ་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་སྤྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མཚན་བྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་ནག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདིར་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ནི་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་
 ཆོག་ཟུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ཀུན་བཏགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནན་ཡང་། ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། ཀུན་བཏགས་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་བྱེད་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཀུན་
 བཏགས་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་
སྟོང་གི་དྲི་བ་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་སྤྱོད་སོ་
བདུན་གྱི་བར་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་དང་སྟེ་འགག་
སོགས་ཡོད་ཡོད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ལན་གྲངས་མང་པོར་བཀའ་སྩལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་
བར་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེ་
འགག་སོགས་མེད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ལན་གྲངས་དུ་མར་བཀའ་སྩལ། འདི་གཉིས་སྟེ་སོར་
བཞག་ན་འགལ་ནའང་སྟོན་པ་ལ་འགལ་བ་མི་མང་འབས། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ལྷན་ནས། འདིར་བསྟན་འཁོར་
ལོ་དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ལྷན་པ་དེ་སྐབས་
འདིའི་དྲི་བ་ལྷན་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
སྟེ་སྡེ་ཐེན་མི་མཐུན་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སྟེ་སྟེ་ནས་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོགས་པ་དེ་འདྲ་ཕྱིར་བས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཆེད་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་
སྤྱོད་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་དངོས་སུ་བསྟན། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་བྱུང་པར་
འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དྲི་བ་ལྷན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན།
དེས་ཁས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཁམས་དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེས་ན་མ་ཁམས་སོགས་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་

ཀྱང་། དེས་དེ་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་
 འདོད་པའི་བྱུང་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་རྣམས་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་ན་
 ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང་དེ་ལ་རང་མཚན་གྱི་མིང་མི་འདོགས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་
 དེས་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་སོང་བའི་བྱུང་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བཟང་འདོགས་པའི་
 གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལོགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ཉེ། ཚད་མ་པ་
 ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། རྣམ་མཁའ་དང་མྱུང་འདས་
 སོགས་རྣམ་མཁའ་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་གནས་སུ་རྣམ་མཁའ་དང་
 མྱུང་འདས་སོགས་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་མདོ་སྡེ་བས་འདོད་པ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་
 པ་རང་གིས་རང་མཚན་གྱི་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་བས་དེ་ལ་རང་
 མཚན་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པར་སོང་བའི་དོན་དེ་འདི་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཁམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
 སྟོན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་
 ཁམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་ངེས་ན། བྱེ་བྱག་རང་
 འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་ངེས་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྤྱིར་སྤྱིར་རྟོག་པས་སྟོང་པར་ངེས་ན། བྱེ་བྱག་གི་ཐང་གི་སྤྱིར་རྟོག་
 པས་སྟོང་པར་ངེས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་

ལས། སྤྱིས་སྟོང་བར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་པས་བྱབ་པ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 གྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་
 གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་
 མདོ་ཆོག་བཀའ་སྤྱུལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་གྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་
 གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་
 དང་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་གྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱབ་པར་
 ཐལ། དེར་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་གྱིར་
 ཉེ། དེར་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སོགས་ཡོད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་བཀའ་
 སྤྱུལ་བའི་གྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། ཤེས་རབ་སྒྲིང་བོར་གཞུགས་སོགས་མེད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བར་
 ཐལ། དེར་དེ་རྣམས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡོད་པའི་གྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེར་དེ་
 རྣམས་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་བཀའ་སྤྱུལ་བར་ཐལ། དེར་དེ་རྣམས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་
 བཀའ་སྤྱུལ་བའི་གྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉུགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གཞུགས་མེད་སྟེ་མེད་ཅེས་
 པའི་མདོ་ཆོག་ཡོད་པའི་གྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཉེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
 གྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་
 སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཛོད་་བསྟན་ཆུས་བཤད་དེ་དག་
 གི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་དགག་
 བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་

དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བདག་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མཛོད་པ་སྐྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདིས། ཀུན་བདག་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་གསུམ་གྱི་མཆོད་གཞིར་སོ་སོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཐམས། སྐྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པའི་མཆོད་གཞི་དངོས་སུ་བྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀུན་བདག་པའི་མཆོད་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མཛོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བདག་པའི་ཀུན་བདག་རྣམས་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་པས་རྒྱ་མཆོད་བྱི་བ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཆོད་དེའི་བྱིས་ལན་འཆད་པ་ལ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཅས་རྣམས་པར་བཞག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མཛོད་དམིགས་འབྱེད་པ་འདིས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཛོད་པ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པས་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པའི་མཆོད་གཞིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པའི་མཆོད་གཞི་དངོས་སུ་བྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་སྟེ། དེས་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མཛོད་པའི་མཆོད་གཞིར་དངོས་སུ་བྱིས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐམས། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཞན་
 དབང་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དྲི་བ་འཆད་བྱེད་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱ་
 གཞན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིར་དུ་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྒྱ་
 མཚན་དེའི་དྲིས་ལན་འཆད་བྱེད་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ན་
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྟེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། མཛོད་བསྟན་གྱི་གཞུང་འདིས་བྱང་གཞི་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐམས། འདིས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན། ཀུན་
 བདག་ས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན།
 མཛོད་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ལ་ཁོ་རང་ལ་
 འོ་ན། མཛོད་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་སྟུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་མ་འབྲེལ་
 བའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐམས། དེས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན། མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟུབ་བྱེད་ཡང་དག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལས། འདོད་ན། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
 སྟུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཅེས་པའི་ཆོག་འདིས་བྱང་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་
 པར་ཐམས། འདིས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན། ཀུན་བདག་ས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། བདག་མེད་ཅེས་པའི་དག་དེས་
 གཞུགས་བདག་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་བསྟན་

གྱི་གཞུང་འདིས་ཀུན་བདག་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་
ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདིས་ཀུན་བདག་པ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
སོགས་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་དེ་འདིའི་
ཐད་དུ་དངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཛོད་བསྟན་བཙུག་གཉིས་ལས། ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་དགོངས་གཞི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་
དགོངས་པར་སྟོན་པ་ལ་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྩ་རྒྱུ་གྲུབ་སྟེ།
ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ཞེས་པས། ཀུན་བདག་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དངོས་
སུ་བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། ཞེས་པས་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
སོགས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིར་དངོས་སུ་བསྟན། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལ་
དགོངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། རྟོན་དམ་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆེད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་བའི་གསུང་ན་རེ། འཆད་ཚུལ་དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་དགོངས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཀུན་རྟོག་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རྟོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྟོག་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་

གྲུབ་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་གཞན་སྤོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། གང་དག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཀྱི་རོན་དམ་ལ་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐམས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཡང་འགལ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་
 གཞུང་དང་ཡང་འགལ། འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ཏེ་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་ན་གོ་སྟེ།
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟུས་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱབ་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་
 པར་གསུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྤོང་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རོན་
 དམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་སྟོས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས། འདིར་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་དགོངས་པར་འགྲེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེར་ཆོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ནང་ན་རོན་དམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སུ་
 ཞིག་གིས་སྟེ་སྟེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་རོན་དམ་མེད་དོ་ཞེས་སེམས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རོན་མེད་པ་གསུམ་གལ་དགོངས་ནས་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མདོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མི་འདོད་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
རྣམས་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། སྤྲུལ་ཐུབ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་
གསུམ་གྱི། རིང་བོ་ཉིད་མེད་རྣམས་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། རིང་བོ་ཉིད་
མེད་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ལྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་
བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་། གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྤྲུལ་ཀྱིས་དེ་གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་ལྟགས་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཇི་ལྟར་འབྱུག། ཅིས་
དང་། གང་དག་སྟོང་བ་ཉིད་ལྟ་བུ། རིང་བོ་སྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་
མཛད་ན། གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། རྟེན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཀུན་བདགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲི་བ་ཞིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུག་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེར་གཟུགས་ནས་རྣམས་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་མེད་པར་ཅུ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་དངོས་
སྤྱུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྲི་བ་ཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཡུམ་གྱི་
མདོ་ལ་སོགས་པར་ཐུང་བོ་ལྟ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ། མཆོད་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་
ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ། སྤྱི་བ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ།
དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་

བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་དགའ་བ་ཞག་སྤོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁོན་རེ། ཀུན་བདགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ཕྱོགས་ནས་མིང་བཅས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དགའ་བྱོགས་
ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཀུན་བདགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བས་དེ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀུན་བདགས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་
སྤྱི་མཚན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྷོག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ནའང་རྗེས་དཔག་ཆོད་མའི་གནལ་བུ་
སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་མེད་པར་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་པས་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྡེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ལ་
འཛོག་ཤུགས་བསྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་
པའི་དོན་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དངོས་སུ་འགྲེལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཤུགས་ལ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མདོ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བོ་ཉིད་གསུམ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་
དགོངས་པར་དངོས་སུ་འགྲེལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བོ་ཉིད་གསུམ་
འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པར་ཤུགས་ལ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
ཅན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བསྟོམས་པས་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་

ཐོབ་པ་ལེམ་ལོ་དང་བའི་དགོངས་པར་བྱགས་ལ་འགྲེལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ལྷ་མོ་བསྐྱེམས་པས་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལེམ་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པར་དངོས་སུ་
 འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་གཞན་དབང་ཀུན་
 བཏགས་གྱིས་སྤྱོད་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྐྱེམས་པས་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གསུམ་གསུམ་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་
 གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པས་ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་
 སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 ལ། སེམས་ཅན་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱེ་ན་མེད་
 པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གཅིག་པོ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཅིག་
 གླི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་བས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐམ། དེས་ཀུན་བཏགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཀུན་བཏགས་ཀུན་བཏགས་སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྟོག་པས་བཏགས་
 ཙམ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏགས་ཀུན་བཏགས་སུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཀུན་བཏགས་
 ཁྱོད་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐམ། ཁྱོད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀུན་བཏགས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། རང་མཚན་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རང་མཚན་རང་མཚན་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མི་

རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གནམ་ཡང་། གུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་གུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 གུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་བཏགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་དང་སྤྱི་མཚན་སོགས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གུན་
 བཏགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་པའི་གུན་བཏགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། མདོ་དཔྱིད་དངོས་བསྟན་གྱི་གུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། སྤྱིར་གུན་
 བཏགས་ལ་སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་གུན་བཏགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་
 མི་མཐོ་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདི་ཉིད་ལས། གུན་བཏགས་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་ལུང་
 དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གུན་བཏགས་
 དང་། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གུན་བཏགས་འདོགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་
 འཛིན་རྟག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེར་གྲུབ་པར་སྟོོ་བཏགས་པ་དེ་
 སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གུན་བཏགས་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པར་སྟོོ་བཏགས་པ་
 ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་
 ཞེས་པ་ལུང་དཔྱིད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐབས་འདིའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་གུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གུན་བཏགས་པའི་གུན་
 བཏགས་རྣམས་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་རོ་བོ་
 དང་ཁྱད་པར་ལ་གུན་བཏགས་པའི་གུན་བཏགས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་གཞུགས་སོ་

ཞེས་དོ་བོ་ལ་དང་འདི་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་བྱད་པར་ལ་ཀུན་བདགས་པའི་ཀུན་བདགས་
 རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་རུང་དེ་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱོ་བདགས་པ་དང་གཞུགས་རུང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
 འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱོ་བདགས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་ཅིང་། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་འདིས་ཀུན་བདགས་དོས་བབྱང་བའི་
 སྐབས་གཉིས་ཀར་དོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་བདགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་བདགས་གཞན་མ་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དོ་བོ་
 དང་བྱད་པར་ལ་ཀུན་བདགས་པའི་ཀུན་བདགས་རྣམས་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདགས་
 ཡིན་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཀུན་བདགས་པའི་
 ཀུན་བདགས་རྣམས་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུགས་རུང་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཐུག་ཡོད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་དང་། གཞུགས་རུང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་
 ཐུག་ཡོད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱོ་བདགས་པ་རྣམས་དེར་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་སློབ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་སྟེ་མེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་བདགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་མེད་སྟེ་
 མོ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་ན་མེད་
 པས་ཁྲབ་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་
 སྐྱོ་བདགས་པའི་ཀུན་བདགས་འདི་རིམ་ཡིན་མི་ཤེས་ན་ལུགས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐའ་ཚད་པར་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བདག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞན་དབང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བདག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་ཤེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐའ་ཚད་པར་མི་ཤེས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདག་པའི་གཞན་དབང་ལ་ཆོས་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བདག་པའི་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་དང་དེ་ལ་ཆོས་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བདག་པའི་ཞིག་དང་གཉིས་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདག་པའི་དེ་གཉིས་འཛོག་ཅིང་། དང་པོ་མེད་ལ་བྱི་མ་དེ་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་ཇི་ལྟར་བཤད་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལྟར་བྱུང་། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་བདག་པའི་མེད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་དེ་ཏྲོག་པས་བདག་པའི་ཚམ་ཡིན་པ་ལྟར་ཀུན་བདག་པའི་ཏྲོག་པས་བདག་པའི་ཚམ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཀུན་བདག་པའི་རྣམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་དང་འདྲ་བ་ནི་ཏྲོག་པས་བདག་པའི་ཚམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་སོགས་ཏྲོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མིང་དང་བདུན་བཞག་པའི་ཀུན་བདག་པའི་ཡིན་མེད་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པས་དགག་མི་རུས་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིང་ཚམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་བདག་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་མིང་དང་བདུན་བཞག་པ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མིང་དང་བདུན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མིང་བདུན་བཞག་ཚམ་གྱི་ཀུན་བདག་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐམས་ཀྱི་ཁྱུ་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་ཞེས་པའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱུ་བཏགས་
ལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་ཅེ་ཅེ་ནས་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདི་ཉིད་
ལས། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྟོན་བཏགས་པ་ཁྱུ་བཏགས་
དང་དེ་དེས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་
དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་བཀྲམ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐམས་ཀྱི་
སྟེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པས་སྤང་སོགས་གཞན་དབང་སྟེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་
བསྟན། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་སྤང་སོགས་ཆོས་བདག་
ཏུ་སྟོན་བཏགས་པའི་ཁྱུ་བཏགས་དེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པས། སྤང་སོགས་ཆོས་བདག་ཏུ་སྟོན་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་བར་བས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱུ་བཏགས་ལ་སྤང་སོགས་ཆོས་བདག་ཏུ་སྟོན་
བཏགས་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་
འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱུ་བཏགས་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པར་ཐམས་ཀྱི་ཡིན་ན་ཁྱུ་བཏགས་གང་
གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཁྱུ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱུང་། བྱུང་སྟེ། མེད་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་མེད་ན་མཁོ་མི་མཁོའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་རུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་མེད་
ན་མ་གཞལ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ལ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་
གི་སྟོན་པ་ལྟར་དུ་འཆར་དགོས། དེ་ལ་ཆོས་བདག་ཏུ་སྟོན་འདོགས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལྟར་དུ་འཆར་དགོས་
པས། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་དང་ཆོས་བདག་ཏུ་སྟོན་བཏགས་པའི་ཁྱུ་བཏགས་གཉིས་ལ་རང་ཉིད་
གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་དོན་

སྤྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར། དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་པ་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། རྟེན་ལེ་དངོས་མེད་འཛིན་མ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག རང་ཉིད་གང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་
 པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་
 བ། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་
 འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱོད་བདག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
 གང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་
 མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་གང་
 གིས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བདག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། ཡང་
 ཁ་ཅིག དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བདག་པ་པའི་ཀུན་བདག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་སྤྱོད་མོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱོད་བ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྤྱོད་མོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་བ་
 ལྟར་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པའི་དོན་
 མ་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྤེལ་བས་དེ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་བ་དེ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་བ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་ཆད་མས་

དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། མདོ་སྡེ་བས་དེ་འདྲའི་སྒྲུང་བ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་
བཏགས་སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། དེས་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཆད་མས་དེས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་དོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
སྒྲོ་བཏགས་སུ་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རང་དེས་
གྲུབ་ཟིན་པས། རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དེ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འོང་དོན་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག་འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་གི་མང་པོ་ཞིག་མིང་དང་བདས་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་
ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐམ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་བྱུང་
ཅིང་། མིང་བདས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་
རྟག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཡང་མིང་བད་ཙམ་གྱིས་འཛོག་མི་རྒྱས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ་རྟོག་
པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལུང་དཔེ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ཀྱི་དཀར་འགྲེལ་
ལས། ལུང་དེ་དྲངས་པའི་འཕྲི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་སྒྲ་རྟག་སྟོང་དང་ལུང་བོ་བདག་མེད་སོགས་སྒྲ་རྟག་
པས་སྟོང་དོ་ཞེས་པ་དང་། ལུང་བོ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་རྟག་སྟོང་ཆོས་ཙན། མིང་
བད་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པར་ཐམ། མིང་བདས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། རང་ཞེས་བཞེད་པའི་སྒྲ་དང་རང་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་གང་ཞིག་མིང་
བད་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་མིང་དེ་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། དཔེ་ཆོག་ཟུར་གྱི་བད་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་སོ་སོ་

ནས་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་པའི་སྒྲི་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲི་རྟག་སྟོང་དུ་
 སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་
 མཚམས་ལ་ཁོ་རང་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཆོས་ཙན། མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནས་འཛིན་པར་
 ཐམས། མདོ་སྡེ་བས་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞི་
 ཀལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་འབའ་ཞིག་
 གིས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐམས། མིང་བཅས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ན་མིང་བཅས་ཀྱིས་བཞག་
 པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཅ་རིག་
 རྒྱུད་ཆད་པ་ཆོས་ཙན། དེར་ཐམས། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདིར་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཅ་རིག་རྒྱུད་ཆད་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་སྡེ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
 ཐོས་སྡེ་བ་ཁོ་ནས་ཁས་ལེན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་སེམས་ཙམ་པ་ཐམས་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་ཆོས་ཙན། ཉན་ཐོས་
 སྡེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་འདོགས་སུ་ཐམས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་ཁས་ལེན་ཡིན་ན་དེའི་ཁས་ལེན་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་ཡོད་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཐམས་འགྱུར་བས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེས་ཕྱི་དོན་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཟླ་བའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་སྒྲོགས་ནས་མིང་བཅས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དགག་སྒྲོགས་ནས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཟླ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལ་
བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལ་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མའི་མེད་རྒྱུ་དེ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཕྱི་མའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། བརྟག་པ་མཐའ་བརྒྱུད་བྱས་ན་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེར་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། གནན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་
པས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་
གནས་རྒྱུའི་རང་མཚན་དེར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིང་བཅས་བཞག་ཙམ་དེ་
དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་གནས་རྒྱུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། འདིར་ཡོད་མེད་བསྟན་ཚོད་ནི་མིང་དང་བཅས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་མ་བཞག་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཞིག འདིར་ཞེས་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་
ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་ཞེས་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་མིང་བཅས་བཞག་ཙམ་ལ་

ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བཞག་པ་ལ་
 ཡང་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་སེམས་
 ཙམ་པ་གཉིས་ཀས་ཀུན་བདག་མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་དུ་འཛོག་ལུགས་མཐུན་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཀས་མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་དུ་འཛོག་པར་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་ཀས་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་དེར་འཛོག་པ་གང་ཞིག་ ཐལ་
 འགྱུར་བས་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་དེར་འཛོག་པར་མིང་
 མཐུན་ཀྱང་དོན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་གྱི་སྒྲིམ་
 རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཙོད་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་གཙོད་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བདག་མིང་དོན་པས་བདག་ཙམ་དང་རང་དོས་ནས་
 གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཡིན་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀུན་བདག་ཙམ་
 ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། གཏན་ནས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་གིས་བདག་པའི་བདག་པ་ཡོད་
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་གྱི་རྒྱས་ཡོད་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལ་ཀུན་བདག་པར་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ན་གཏན་
 ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་བདག་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས། གཞི་གྲུབ་ན་
 རྒྱས་ཡོད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་སྐད་པར་བདག་ཙམ་གྱིས་མ་ཚོམ་པར་གྲུབ་མ་

གྲུབ་དབྱུང་པའི་དབྱུང་མཐར་མི་རྟེན་པར་བཞེད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ལ་བྱུང་པར་མི་འབྱེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་མཚན་གཞིར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱུང་པའི་དབྱུང་མཐར་རྟེན་པར་བཞེད་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚད་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་བདག་ས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ཉིད་ལས། འཛོག་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྐད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་གི་གནས་ཚུན་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛོན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་ཚུན་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་སོང་བ་དེ་རང་འཛོན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་སྟོང་གཉིས་ཀྱིས་གསུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བཅད་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཚད་མ་བ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སྟོང་བུན་ལས། རྣམ་མཁའ་དང་། རྒྱང་འདས་སོགས་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་མདོ་སྟེ་བས་དེ་ལ་རང་མཚན་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པར་སོང་བའི་དོན་དེ་འདི་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛོན་པའི་སྟོང་ཡིན་ན་ ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛོན་པའི་སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དེ། འདི་ཉིད་

ལས། འོན་ཀྱང་འདྲིའི་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་མཚན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་བཏགས་མིང་བདས་
བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་ན། གུན་བཏགས་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་
ཏེ། སློ་སྒྲ་མ་ལོག་ཤེས་དང་། སློ་ཕྱི་མ་སློ་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མིང་
བདས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཤེས་པ་གང་གིས་སེམས་ཙམ་པ་འདྲིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ན། ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཆང་བ་དེ། འོན་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གུན་བཏགས་མིང་བདས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་གུན་བཏགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཆང་བར་ཐལ། ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་བཏགས་རྟོག་
བས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་གུན་བཏགས་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ། ཁོ་རང་ལ། གང་ཟག་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་གང་ཟག་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་
ཐལ། སློ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་གང་ཟག་རྟག་པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་གཅིག་ཕུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རང་དབང་
ཅན་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཆ་ནས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་
བདག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོ་ཐོབ་རགས་པར་བྱས་འདུག་གོ། ཚུ་བར་འདོད་ན། མཐར་འཛིན་
གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་རྒྱུ་ལ་གཞི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྒྲ་མ་
 སེམས་ཙམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་
 གྲང་། ཕྱི་མ་ཐམས་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་
 དེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་མི་
 འདོད་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞི་འགའ་
 ཞིག་སྒྲ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་
 ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐམས། མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་གཞན་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ། གུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཀུན་
 བཏགས་མ་ཡིན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་
 ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེས་ཀུན་བཏགས་དེ་མེད་རྒྱུ་དེ་དོ་བོ་འཇམ་དེ་
 བོ་ཅན་དུ་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་མི་
 གཅིག་སྟེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 གསུམ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དབང་
 གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་
 ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན་ཇི་ཙམ་དུ་རྗེས་སུ་ཐ་སྐད་གདགས་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་
 བཤས་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་རྒྱམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་
 ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་
 རྒྱམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ནི་

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་དངོས་གཞིར་
ཡང་འདི་དག་སོ་སོར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་
ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དབང་གཞན་དབང་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་མེད་རྒྱུའི་
སྐྱེ་བའི་དོ་བོ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བ་དེ་གཞན་དབང་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པར་
ཐལ། འདིའི་སྐྱེ་བ་དེ་གཞན་ལས་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར་འདོད་ན། འདིའི་སྐྱེ་བ་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཀཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བ་བདག་
ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ འདིའི་དོན་དང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་མེད་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་
མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་དོ་བོ་དེ་དང་། དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་
གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་དོ་བོའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མིན་པས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་པའམ་མེད་ཀྱང་རུང་དེའི་སྐྱེད་པ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་གཞན་
དབང་ལ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བསྟུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
དོན་བསྟུ་བར་འཆད་པ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་རྟེ། རང་དབང་

གིས་མི་སྐྱེ་ལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་གི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རང་དབང་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུ་གི་སྒྲོ་བ་ཡིན་གྱི་རང་མི་སྐྱེ་
བ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ངོན་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་
སྟེར་བཤད་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ཐལ་རང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
བཤད་པ་ལྟར་ཁས་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པས་བདག་པོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་སློ་འབྲུལ་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་། རྟོག་པས་བདག་པོ་ཙམ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་མིང་དང་བཤས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
མི་རུང་བར་འདི་བས་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་དབང་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཙན། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དག་ག་ཕྱོགས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུ་གི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
ཐལ། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། གུན་བཏགས་ཆོས་ཙན། བདེན་པར་
མེད་པར་ཐམ། བདེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཏྲོག་པས་བཏགས་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་
དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱུང་
པ་ལ་དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད། གུན་
བཏགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
ལ། གུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དབྱུས་མཐའི་འབྲེལ་བ་
དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། གཞན་ཡང་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་
ལྟ་སྟེ། བདེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དེ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐམ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་རང་གི་
སྟོང་གཞི་གུན་བཏགས་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། གུན་བཏགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་
བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་མེད་པར་
ཐམ། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་རང་འཛིན་ཏྲོག་པའི་ཞེན་གཞིར་
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་བཏགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་འདིར་མ་ཁས་པ་གོང་མ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་

ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཡང་དེ་མིན། འགོག་བདེན་ཕྱི་དོན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཡང་དེ་མིན། འགོག་བདེན་རང་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་ཐུག་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་བ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་བདག་ལ་དེའི་ཕྱིར་གསུངས་ནས་འདི་ཡིན་རྒྱུ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་དབྱུད་དོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགོག་བདེན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྟེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྟེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་བྱན་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྟེས་མི་སྤྱོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུང་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དངས་འདུག་པ་ཡང་འོག་ཏུ་དབྱུད་པར་བྱའོ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་ན། རང་ལུགས་ལ་འདིར་མ་བྱལ། དེ་ལ་བྱལ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སྤང་བ་ཡི་གེ་འོར་བའམ་མ་བྱལ་སྟེ་འདི་ཡང་དབྱུད་པར་བྱའོ། ཁྱེད་ན་འདི་རྣམས་ནི་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་རིགས་ལམ་དང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་འདིའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་རབ་ཀྱི་རིགས་ལམ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྟོམ་ལས་མ་ཁན་གྱིས་ཅུང་ཟད་དབྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་དཔྱད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་ཞུགས་དོར་ཏེ་སྟོ་བྱོས་ཞིབ་མོས་གཟིགས་པར་མཛོད། དེ་ལ་འདི་ལྟར་དེ་རྣམས་སོ་སོར་དབྱུད་ན། འགོག་བདེན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་གཉིས་པོ་དེ། རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་རྩར་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་བྱེད་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་བསྐྱོམ་བུའི་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་མོ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རང་
 རྒྱལ་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་སྤྱུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་མོ་ཀུན་བདག་ཤེས་དང་། འགོག་
 བདེན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ཀུན་བདག་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་
 རྒྱལ་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་རྟོ་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟ་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉིན་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་མི་སྒྲོབ་པ་དེ་དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་སྤངས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་
 བོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ རྣམ་
 བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
 པའི་གཉིས་སྤྱོད་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཟུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པའི་རྣམས་སྤྱི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་གི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གཉིས་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགོག་
 བདེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཆེ་གཙོ་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་ལ་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་པར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་དེ་ལྟར་གང་
 ཞིག་སྐབས་འདིར་ཉན་རང་གཉིས་སྤྲོད་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་ལ་སྤྲོད་པ་གས་ཀྱི་
 རྒྱུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་པར་མ་བཟད། མདོ་སྡེ་བ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་
 བྲག་སྡེ་བ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྡེ་བ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་གི་སྐབས་སུ་འདར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱོད་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེ་དགོ་འདུན་རྒྱུ་མཆོད་མེས་མས་ཅོམ་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་ཏུ། ཉན་རང་གཉིས་སྤྲོད་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་རྟོགས་བྱའི་བདག་
 མེད་ལ་སྤྲོད་པ་གས་ཀྱི་རྒྱུད་པར་མི་བྱེད་ཅེས་དང་། རྟོགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཉན་རང་གཉིས་ལ་
 དབང་བོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་ཆེར་མཆོངས་པར་སའི་
 དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉན་
 རང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་ཅོམ་སྟོམ་པས་རང་
 རང་གི་བྱུང་རྒྱུ་ལ་འཇོག་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་ཡང་རང་རྒྱུ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་
 སྤྲོད་པ་ལ་བཞེད་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་རིམ་ལས། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྤྲོད་ཡང་དེར་སྤྲོད་པའི་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི་གང་ཟག་
 ལ་བྱེ་རོལ་བས་བཏགས་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་དོན་དུ་མདོ་སྡེ་བ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྡེ་བ་དང་མེས་ཅོམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འཆད་
 དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་གིས་གསུངས་པ་ཉན་རང་ལ་བྱེད་ལ། མཐའ་དཔྱད་དུ་
 ཡང་གསུངས་འདི་སོར་བཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་མང་སྟེ་མ་གྲིས་སོ། གཞན་
 ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྟན་སྟེས་མེད་པར་

ཐལ། ཉགས་ཕྱར་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 དེར་ད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ལས་དོན་ཐད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུང་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 ལྟན་སྒྲུས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལས་སྒྲུབ་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲུས་དང་དེ་ཕྱི་
 རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲུས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཕྱི་དོན་བཅའ་པོར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 ལྟན་སྒྲུས་མེད་པའི་ནི་བ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་
 པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱར་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱི་དོན་བཅའ་པོར་གྲུབ་པས་སྟོང་
 བ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པའི་གོ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་དོན་བཅའ་པོར་གྲུབ་
 པས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྟེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཅའ་པོས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདུས་
 བྱས་ཀྱིས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུ་ རྒྱུ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས། སྒྲིས་སྟོང་བར་ངེས་ན་བྱེད་གཉིས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་རྒྱུ་བ་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་དུ་ཕྱི་དོན་བཅའ་པོ་ཞེས་གསུངས་སྒྲུབ་གི་སྒྲུབ་གྱི་དེ་ལྟ་
 བུའི་ལུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པར་མ་ཤོག་བུ་བཅུ་དུག་མའི་སྒྲིབ་ལོགས་ཀྱི་ནང་དུ། སྟོང་ཐུན་
 ལས། ནམ་མཁའ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཅའ་པོར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲུས་མི་སྤྲོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་གིས་ཕྱི་དོན་དང་བཅའ་པོ་ལ་སྟེད་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་སྟེ་སྒྲི་ནམ་ཆེན་མོར་ཕྱི་དོན་དང་བཅའ་པོ་སྟེད་མེད་པར་འདམ་ཁ་

བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་མེ་སྤྱི་རྒྱལ་ཆེན་མོ་ལས། གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་རྣམས་བཅའ་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
སྟེ། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་དང་སོགས་སྤྱོད་བསྟན་པའི་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྤྱོད་
མཆེད་རྣམས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་བཞེད་དེ། སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
རྣམས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་བཅའ་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐམས། གཞུགས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཕྱི་དོན་བཅའ་པོ་འདམ་ཁ་ཅན་དུ་ཆོག་ལ་
སོགས་ཁོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་འདོན་པར་སྤར་ལྟར་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བཅའ་
པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐམས། དེས་དེ་རྣམས་ཕྱི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་ ཕྱི་དོན་དང་བཅའ་པོ་འདུ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ཁས། དང་པོ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་ལ་དེ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། དེར་
ཐམས། རྒྱུད་མེ་སྤྱི་རྒྱལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་བོ་སོགས་ནི་གཞུགས་
སྤྱོད་སོགས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཅའ་པོར་བཞེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་
ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱིས་སོགས་ཁོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་སོ། ཁྲིམ་ན་འདི་ནི་ཡིག་ཞོར་སྟན་བུ་འདུག་ཀྱང་། འདི་འདྲ་ལའང་མ་
བརྟགས་པར་ཆོངས་པ་དག་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མང་དུ་སྤྱོད་བ་མཐོང་ཆོ་མ་བཟོད་པར་ཅུང་ཟད་དབྱུང་
པར་བྱས་ཏེ་ཞིབ་པར་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་བོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་མ་
ཟད་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་
ཁྱོད་དེར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་ནི་

དོན་དམ་པའི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་
 རེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པས་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགའ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྒྲིབ་
 པ་ཟད་པར་བྱེད། ཁྱེད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲིམ་པས་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགའ་ཏུ་
 ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་གང་ལ་
 དམིགས་ནས་གོམས་ན་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་
 པས་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གུན་བཏགས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་
 པར་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་སྤྱིར་
 ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དབང་དེའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་འཛོག་ན་སྒྲོན་དེ་འབྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་གཞན་
 དབང་དེར་འཛོག་པ་ནི་ལོག་ཏོག་དགག་པ་ལ་སྒྲོས་ནས་བཞག་ལ་གུན་བཏགས་མ་བཞག་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཞན་དབང་ལ་དེ་བོ་དང་ཁྱེད་པར་
 ལ་གུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྒྲོང་བ་དེ་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པ་ན་
 དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་དགོས་པས། གཞན་དབང་ཡང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
 མཐར་ཐུག་སྒྲིབ་པ་ཟད་བྱེད་དེར་འགྱུར་སྒྲིམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བ་དེ་བཅད་དགོས་པས་གཞན་དབང་
 ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། གུན་བཏགས་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ཆེ་བ་བཅད་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། འདི་
 ཉིད་ལས། འོ་ན། གུན་བཏགས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཅིའི་སྤྱིར་མི་བཞག་ ཅེས་པ་
 བས། གུན་བཏགས་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་
 ཡང་། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་དེའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲོན་མེད་

དེ། གཞན་དབང་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བདག་པ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་སྟོམ་པས་སྒྲིབ་པ་
 ཟད་པར་འགྱུར་ཀྱང་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམ་པས་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་འཛིན་སྟངས་སྟུ་བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་བརྟོག་ཀྱང་སྒྲ་ལ་དམིགས་པ་
 ཙམ་གྱིས་རྟག་འཛིན་བརྟོག་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དོན་པ་དེ་དེ་སྟོན་ནི་མེད་དེ་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངས་པས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་བརྟོག་ཀྱང་སྒྲ་ལ་དམིགས་པས་རྟག་འཛིན་མི་བརྟོག་པ་མི་
 འགལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
 པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེར་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟག་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། རྟག་པས་བདག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྟུ་གྲུབ་པའི་མཆོད་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་
 དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སྟུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་
 བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་མེ། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་
 དགག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་རབ་
 ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་དགག་བྱའི་བདག་བཀག་
 ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་དེ་དག་གི་
 སྟོང་གི་དགག་བྱའི་བདག་ལ་བྱེད། མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན། དགག་བྱ་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་
 དམ། དགག་བྱ་དེ་དག་མེད་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་པ་ཉིད་གྱིས་རབ་

ཏུ་སྤྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དག་གི་བྱ་དེ་དག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའམ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཉིད་སྤྱེ་དེ་ཙམ་སྤྱི་དག་གི་
ཆོག་དང་། རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
ལས། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་བདག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་དེ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དག་གི་བདག་བཅད་ཙམ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་དག་གི་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་དོ་
བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོངས་གྲུབ་དག་གི་
བདག་བཀག་ཙམ་ལ་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཆོས་རྒྱམས་
ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡོངས་གྲུབ་སྐབས་པ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་
ཅན། རང་ཉིད་སྤྱོད་ལུ་དུ་འཆར་བ་ལ་རང་འཛིན་གྱི་སྒོས་རང་གི་དག་གི་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
ཐལ། སྐབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་གི་བདག་བཅད་ཙམ་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་མི་འཛོག་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་སྟོན་པའི་གསལ་གསལ་
ཙམ་དང་། གཞུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཡང་
དག་གི་བདག་བཀག་ཙམ་དང་། ཆོས་རྒྱམས་ལ་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བའི་ལྟ་བུ། དེ་ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་
བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་ལྟ་བུར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིའི་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་
དེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ན་དོན་
དམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་བཀའ་ཙམ་གྱི་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི། ཞེས་བཞགས། དོན་དམ་
པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། འཆད་རྩལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་
དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུགས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲིབ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་སྤར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
ལས། ཡོངས་གྲུབ་འདི་ནི་ཞེས་བཞགས་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་དེ་འཆད་པ་ལ། དངོས་བཤད་པ་དང་། སྒྲིཛ་བཞིན་པར་བརྒྱུད་
ན་སྒྲུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་རྩལ་གཉིས། དང་བོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བལྟ་བར་
བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་གོ་སྒྲིཛ་ཞིང་པལ་ཆེར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྒྲིཛ་བཞིན་པར་ཡང་བརྒྱུད་ན་གཞན་དབང་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་མེད་དགོས། གཞན་དབང་མེད་ན་
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མེད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེའི་ཚོས་ཉིད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་

གཞན་དབང་མེད་ན་ཀུན་བདག་པ་ཡི་མཆོད་དགོས་ཏེ། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་གཞན་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་ག་ལ་སྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདི་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཟུང་ན་གཞན་དབང་ལ་སྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་འགག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མཆོད་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་དེ་ཤར་བྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེ་དེའི་དགོངས་གནི་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེ་དེའི་དགོངས་གནིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཀུན་བདག་པ་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དེའི་དགོངས་གནིར་དངོས་སུ་གསུངས། གཞན་དབང་དེའི་དགོངས་གནིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདག་པ་དེ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གནིར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ ཡོངས་གྲུབ་དེ་དུས་གསུམ་དུ་འདུས་མ་བྲས་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གནིར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགག་པ་ཡིན། མ་འགག་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་གཞི་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན། གཞི་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་
 དན་ལས་འདས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འབྱེལ་
 ལས། ཡང་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
 དས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཞི་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་དན་
 ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་དང་། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་
 སུ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་སྡུ་མ་
 སྡུ་མའི་དུས་དང་ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ནི་སྡུ་མ་སྡུ་མའི་དུས་དང་ཐེར་བྱག་ཐེར་བྱག་གི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་
 དུས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འབྱེལ་ཆེན་ལས་བཀྲ་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྩ་རྟགས་གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིར་གཞན་དབང་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མ་
 བསྟན་པ་དེ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འབྱེལ་ཆེན་ལས། མདོ་ལས་གཞན་
 དབང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་མ་གསུངས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྱེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་
 མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་
 ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་
 དགོངས་གཞིར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གསུམ་གོ་དེ་རང་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཚུལ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་སོགས་ཡིན་པས་ན་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་
 དགོངས་གཞིར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཇི་ལྟར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་
 སོ། ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་མ་འགགས་སོ། ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དོ་བོ་ཉིད་

གསུམ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་རྒྱུའི་དཔེ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞན་དབང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་སུ་
གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ཀྱང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེ་དཔེ་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པ་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཀུན་བདུས་སུ་དེ་དཔེ་དགོངས་གཞིར་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་
འབྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འབྱེད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་གཞན་དབང་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་
འགག་མེད་པར་གསུངས་པ་གཞན་དབང་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པ་གཞན་དབང་སྐྱེ་
འགག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་མདོ་འདིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་གི་ནང་ཚན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བུ་དང་གི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་ཡིན་པས་ན། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
ཞེས་པའི་སྤྱང་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། ཀུན་ཉོན་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ལས་མ་འདས་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་དགོངས་གཞིར་མདོ་འདིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་དབང་ལས་ཆེར་ཀུན་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པས་ཆོག་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་གཞིར་མ་མཛད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དགོངས་པའོ། ཞེས་པ་དང་། སྤྱང་ན་ནི་འདིར་ཀུན་ཉོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲོལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་
གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། གཞན་དབང་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལེན་འདིར་དེ་དེའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་དགོངས་གཞིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཀྱི་ལེན་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དྲང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་བཟློག་པའི་རྣམ་པས་འདི་
ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་
ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཇོ་ནང་བ་ལ་སྒྲོན་བསྟན་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཞོད་དོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། རྒྱ་བས་ལན་གཅིག་འབྱུང་བ་མིན་པའི་མདངས། གངས་རིས་ལན་
བརྒྱར་གྱོན་དེ་དབང་སྒྲོན་ཐོད། བཅིངས་ཏེ་ཟུར་མིག་འཕེན་ན་ཁྱོད་གྱི་དཔེར། དེས་རྗེད་ཚངས་
སྤུས་མ་གྱི་སྤྱིང་དབུས་བཞགས། ལྡེམ་ལྡེམ་གཞོན་ལུང་སྤྱོད་སྐབས་མཛེས་སྟེག་ཅན། ཁྱིག་ཁྱིག་
དཀྱུས་དྲུང་ཡུལ་འབྲེན་བྱེད་མདའ། ཁྱུང་དྲུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཉེར་དྲངས་པ། ཟབ་ཟབ་དཀར་
གནས་འབེན་ལ་བཏེགས་མཛིན་གྱི། ཆོག་སྒྲོར་ཟེལ་མངར་འཇམ་པ་སྐྱུགས་པ་ཡིས། ལེགས་
པར་སྒྲོད་པའི་རི་བོང་སྤང་བརྒན་འཛིན། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་སྐར་འབུམ་གྱི་ཕྱིང་བ་ཅན། མཐོང་
ནས་སྐབ་བསྟན་ཀྱུ་སྤྱད་བཞད་པ་བཞིན། ལྟར་སྤང་རིགས་པའི་འབོད་གྲོགས་འབྲུལ་བའི་
མགོ་དྲག་སྐྱབ་རལ་གྱིས་བཅད་ཆེ་ཉེས་བཤད་གྱི། ལྟ་ལས་རྒན་རྣམས་འགལ་འདུའི་ས་འཛིན་
འདི། གཞིང་དུ་མནལ་ཞིང་མནལ་ཞིང་བྱུར་གྱིས་ངལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིན་
གྱི་སྒྲ། འགྲིག་འགྲིག་མཐའ་དཔྱོད་གྱུ་ཆར་དང་འགྲོགས་པ། འབྲུག་འབྲུག་རྣམ་དཔྱོད་སྒྲོག་གི་
ཐག་པ་ཅན། ཆིལ་ཆིལ་སྒོ་གྲོས་མདོངས་ལྟན་དཔལ་དུ་གཡོ། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་

སུ་བཅད་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཀུན་བདག་སོགས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བདག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཤེས་སོགས་མདོ་ཚན་
གསུམ་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁོན་རེ། རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་མེད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་
མཁའ་རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་མིན་ཟེར་བ་དག་ལ། དམ་བཅའ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐམ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གྱེད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱོད་གི་གཞན་དབང་། རང་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
སྤྱོད་བདག་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གི་ཀུན་བདག་ས། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་
གི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། གཞུགས་གཞུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་། གཞུགས་རང་
འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེ་ལྟར་སྤོང་བ་གཞུགས་ཀྱི་
ཀུན་བདག་དང་། གཞུགས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་གཞུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་ གཞུགས་ལུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བ་ལྟར་ལུང་པོ་ལྟག་མ་བཞི་དང་སྤྱོད་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་ཁ་སྤོང་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱུང་པར་མེད་པར་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས། གཞུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ལུང་པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་
བྱི་ལགས་སོ། །ལུང་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྤྱོད་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྤྱོད་མཆེད་རེ་རེ་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ལགས་སོ། །སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་
རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ལགས་སོ། །ཟས་བཞི་པོ་དག་གི་ཟས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་
ལགས་སོ། །ཁམས་དུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་གི་ཁམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ལགས་

སོ། །ཞེས་པ་ནས། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང་། ཡང་
 དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་རྣམས་དང་། དབང་བོ་རྣམས་དང་། སྟོབས་
 རྣམས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་གྱི་བར་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་བགྱི་
 ལགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་ན། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་གཟུགས་སྤང་ལ་ཇི་
 ལྟར་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་བོ་ལྟག་མ་བཞི་དང་སྟེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་
 ཟས་བཞི་དང་། ཁམས་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་སྦྱར་བར་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་བཏགས་སྤྱི་བཟུང་གི་འགྲེལ་ཆེན་
 སོགས་གྱི་ཁམས་སྤྱི་ཆོགས་པ་དང་ཁམས་དུ་མ་ཁམས་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མི་བྱེད་པར་དོན་
 གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་དྲུག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དུང་མ་
 ཐག་པའི་མདོའི་ནང་ཆོན་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ཁམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་
 བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་བགྱི་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འདི་ཉིད་
 ལས། ཁམས་སྤྱི་ཆོགས་པ་དང་ཁམས་དུ་མ་ལ་འགྲེལ་བ་རྣམས་གྱིས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་འོག་
 རས་འབྱུང་བའི་མདོ་དང་སྦྱར་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཁམས་དྲུག་ལ་བྱེད། ཞེས་གསུངས་
 ལ། འོག་རས་འབྱུང་བའི་མདོ་ཞེས་པར་འདི་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁའ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམ་མཁའ་གཞན་དབང་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆོད་མ་རྣམ་
 མཁའ་གཞན་དབང་ཡིན་ཟེར། འོན་ལྟར་འཛིན་རྟོག་པ་བྱམ་པའི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་
 པ་ཡོད། རྣམ་མཁའ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་གྱི་ཆོས་ཉིད་བྱམ་
 པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་ཡོད་ན་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། རི་བོང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཆོས་
 ཅན། རྟོན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་མཁའི་ཀུན་བདག་པ་
 ཡིན་པར་ཐམ། རྟོན་དེའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དེར་གྲུབ་
 པས་སྟོང་བ་རྣམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་འཛིན་
 པའི་ཚད་མ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཆོས་
 ཅན། རྟོན་འདུས་མ་གྲུས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐམ། རྟོན་རང་གི་སྟོང་གཞིར་གྲུར་པའི་འདུས་མ་
 གྲུས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་
 ཏེ། འདུས་གྲུས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྲུར་པའི་འདུས་གྲུས་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རྟོན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་རྟོན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐམ། རྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་
 ཐམ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་འཛིན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་པའི་
 རྟོག་པ་དེ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རྟོན་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐམ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྟོན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐམ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྟོན་བྱེ་བྲག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རྟོན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟོན་ལམ་མ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། ཐུག་བདེན་ལ་ནི་གདགས་གཞི་སྤར་བ་ཞིན་ལ་ཐུག་བསྐྱལ་
 ཀྱི་བདེན་པའི་ཞེས་རོ་བོ་དང་ཐུག་བདེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་

ཀུན་བཏགས་དང་། གཞན་དབང་སྤྱོད་བཞིན་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་པའི་
ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐམ། སྤྱོད་བཞིན་ལ་ནི་རང་གི་སྤྱོད་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གྱུང་
ཆོ། སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་གྱི་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་
འདི་ནི་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་བཞིན་པའོ། ཞེས་སྤྱོད་བཞིན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱོད་བཏགས་པ་དོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། སྤྱོད་བཞིན་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱོད་བཏགས་པ་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་
དང་། གཞན་གསུམ་གྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་གཞན་དབང་དང་
སྤྱོད་བཞིན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐམ། སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། འགོ་ཁྲིམ་བཞིན་འགོ་
བཞིན་གྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་འཛིན་
ཚུལ་ལྟར་བཞིན་པ་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྤྱོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཞིན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟོགས་
གྲུབ་སྤྱོད་ རྣམ་མཁའ་རྣམ་མཁའི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་བཞི་བོ་རེ་རེ་ནས་
འམད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོན་བདུན་ལ་སྤྱོད་ཏེ་གདགས་གཞི་
སྤྱོད་བཞིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དང་དེའི་དོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། ཇོ་
བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་སྤྱོད་བཞིན་གསུངས་སོ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐམ། བྱང་
སྤྱོད་སྤྱོད་སོ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་ཆོན་བདུན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། སྤྱོད་ཆོན་བདུན་པོ་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་སྤྱོད་གི་
གཞན་དབང་དང་རང་ཉིད་རང་གི་སྤྱོད་གི་ཀུན་བཏགས་གྱི་གདགས་གཞིར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐམ། བཞིན་བཞི་དེ་རང་རང་གི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་རྣམས་

འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྣམ་འབྱུང་སྟོང་པ་བ་དང་དབུ་མ་བ་སྟེ་
 ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ན་སྟོང་གཞི་གང་ལ་བྱ་
 དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞི་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ལ་རྒྱ་ལས་
 ཏེ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་རྣམ་
 མཁའ་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཆོས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབབས་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞིར་རྣམ་མཁའ་འཛིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྟོང་གཞིར་རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མའང་བཟུང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྣམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་དེའི་སྟོང་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་འདི་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་
 རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་གྱི་མེད་པར་ནི། །དེ་སྟོང་བ་ནི་རྣམ་མ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེས་ན་འཛིན་ཏེན་ན་འདྲེ་ཤར་སྟོར་གཞོད་པ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་
 སྟོར་གཏོང་ཞེས་པ་ལྟར་མ་སོང་བར་གང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་པའི་གཞན་དབང་དེ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་
 ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་
 བསྟོམས་ན། བདག་འཛིན་གྱི་གཏོན་པོར་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་
 སྟོང་བ་སྟོམ་ན་ནི་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 ཆོས་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་པའི་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་སོ་བའི་བདག་མེད་མ་
 སྟོམ་པར་བདག་འཛིན་མི་ལྟོག་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདག་
 འཛིན་ལྟོག་པ་ལ་བདག་འཛིན་དེས་གང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་པའི་གཞི་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྟོམ་
 པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་འདྲེ་ཤར་དང་སྤྱད་ཀྱང་གྱི་དབེར་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའ་ཆོས་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོང་ལྟོག་པ་ལ་རྣམ་མཁའ་ཆོས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་སྟོམ་པ་ཞིག་
 མ་བྱུང་ན་དབེར་ལྟར་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་

ཉིད་ལས། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱུ་ལ་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་ག་པའི་སྐྱུ་ག་པས་ལ་བར་འདོད་པ་
ན། ཐག་པ་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་སྐྱུ་ལ་གྱིས་སྟོང་དེ་ཞེས་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་
གྲུབ་པར་ཐམ། ཐག་པ་ལ་སྐྱུ་ལ་འཛིན་གྱི་འཛིན་པ་པས་ལ་བར་ཆེ་ཐག་པ་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་
འདི་སྐྱུ་ལ་གྱིས་སྟོང་ཞེས་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། བླ་མ་མཁའ་ཆོས་བདག་དུ་
འབྱུང་པའི་ཆེ་བླ་མ་མཁའ་བྱང་གཞིར་བཟུང་ནས་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་བསྟན་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཆ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐམ། བླ་
མཁའི་ཆོས་ཉིད་ཆ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། བླ་མ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བླ་མ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་
དུ་སོང་བའི་ཆ་དང་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་མ་སོང་བའི་ཆ་གཉིས་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐམ། བླ་མ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བླ་མ་མཁའ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། བླ་མ་མཁའ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་མ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བླ་མ་མཁའ་ཆ་ཅན་མ་ཡིན་པར་
ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དགོངས་འགྲུལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བླ་མ་མཁའ་ནི་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བུས་ཅེ། བླ་མ་མཁའ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཁོང་
སྟོང་ལ་བྱུང་བའི་ཆ་དང་བུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱུང་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆ་དང་
པོ་དེས་བུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་
པའི་ཁོང་རྩས་གང་བའི་ཆེ་བུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཁོང་སྟོང་རྩས་གང་བར་ཐམ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
བུམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱུང་བའི་བླ་མ་མཁའི་ཆ་དེས་བུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཆོན་ཐམས་ཅད་དེའི་མཆོན་གཞི། དབྱེ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། ཡང་རྣམ་གྲངས་
 པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། བྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དང་
 བོ་དང་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་བཏགས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་བཏགས་
 དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་བཏགས་
 བཞུགས་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དེ་འཛོག་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་འཛོག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན་དག་པའི་གཞན་དབང་
 དང་། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། འཕགས་པའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བྱ་དང་བོ་དང་།
 བདག་འཛིན་ལྷ་བྱ་གཉིས་པ་ཡིན། བྱིར་འདུས་བྱས་དང་གཞན་དབང་། དངོས་སོ། རྒྱུན་འབྲེལ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་ རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་
 གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། སྤྱོད་ཉིད། དོན་དམ་བདན་བ། ཡོངས་
 གྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་སྤྱོད་མོ་
 བཀའ་ཚམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དང་བོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 དེ་བཞིན་ཉིད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་དོན་
 གཅིག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད། ཆོས་བདག་སྤྱོད་མོ་བཀའ་ཚམ་
 ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཉི་
 ཤུ་ཡོད། ཡང་སྤྱི་བཟོ་དུས་དབྱེ་ན། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་
 གྲུབ་གཉིས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བྱ་དང་བོའི་མཚན་གཞི། ཆོས་ཉིད་ལྷ་བྱ་
 གཉིས་པའི་མཚན་གཞི།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅའ་མཁའི་གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཡིན་པར་

ཐམས་ཅད་མཁའ་ལོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་བདེན་གྲུབ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་རྩལ་པར་གྲུབ་པས་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ
 ཞེས་ཆོས་ཅན་ལས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ནི་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་
 དགོས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་རྩལ་པས་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་དབྱ་སེམས་
 གཉིས་ཀྱི་མཐུན་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་
 དགལ་བྱའི་བདག་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རུས་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དེར་གྲུབ་
 པ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་དེར་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དེར་མ་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་
 ཀྱང་དེར་མ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་དབྱ་སེམས་གཉིས་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 རྒྱུད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དོུད་པའི་
 དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་བ་ལ་གནས་པའི་མཐུ་མེད་
 པས། གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུགས་སྤྲུལ་མས་ཀྱང་སྤྲུལ། ལུགས་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་
 སྟེ། ཞེས་ཆོས་ཅན་ཆོས་ཉིད་གཉིས་དགལ་བྱ་དེར་ཡོད་མེད་མགོ་མཚུངས་སུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་
 དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཞུང་འདིས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 བཅས་མཁའ་ལོ་སྟེང་གི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དེའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་
 བ། ཞེས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་
 མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲིས་ཞུས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཐོག་མ་མཆིས་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་ཕྱིར། ལྷན་
 ལྷོ། དྲིས་ཞུས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཐོག་མེད་པར་གསུངས་པ་
 དེ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ཐོག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་དགོངས་གཞིའི་དེ་ཐོག་མེད་པ་དེའི་དེ་ཐོ་
 ཉིད་མེད་ཚུལ་གཉིས་དྲིས་པ་གང་ཞིག་ ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དྲི་བ་ལྟར་དུ་དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་
 ལྷོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ཐོག་མེད་པར་
 གསུངས་པ་དྲིས་པ་ནི་ཅི་ལ་བསམས་ནས་དེ་ཐོག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་དེ་ཐོག་མེད་ཚུལ་དྲིས་
 པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ཐོག་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བཤད་པ་ལ། དས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཐོག་མེད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་
 ལྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དགོངས་གཞི་དེ་ཐོག་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དེ་ཐོག་མེད་ཚུལ་གསུམ་
 འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཐོག་མེད་པ་ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་གསུམ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ལན་གྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ལྷོན་པ་ལས། དང་པོ་
 འཆད་པ་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་གྱིས་
 བསྟུས་སོ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ཐོག་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཐོག་མེད་པ་
 གསུམ་དུ་བསྟུས་ན། དེ་གསུམ་གང་ཡིན་དེ་ཐོག་མེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན་དེ་ཐོག་མེད་པ་
 དང་པོ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཐོག་མེད་པ་གང་ཞེ་
 བ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་གི་སྐྱེ་བ་དེ་ཐོག་མེད་
 པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་རྣམས་ལ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་
 བསྟན་ལྟར་གྱི་དོན་ཚད་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདི་ནི་གཙོ་བོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤང་གི་སྐྱེ་བ་དེ་ཐོག་མེད་ཚུལ་

གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་
 སུ་བསྟན་ཀྱང་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞན་དབང་
 འཛིག་ཀྱང་། དེ་ལ་གཞན་དབང་ཞེས་ཐ་སྐད་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དབང་དངོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟེང་གི་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡང་རིགས་འདུ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་དགོས་སམ་
 རྣམ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོགས་མདོ་ཚན་གསུམ་
 ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ལ་འདུས་བྱས་སྟེང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་གནས། ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ལ་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་
 སྟེ། མདོ་ཚན་གསུམ་གར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ཞེས་འདུས་བྱས་གཞིར་བཞག་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཟེར། འདོད་མི་རུས་
 པར་བསྐྱབས་ཟེན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་དེ། རྣམ་
 བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ནི་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་ཞིག་དགོས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རུན་པར་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་གང་གི་འདར་རྟེན་ཆོས་
 ཅན་བྱེད་མི་རུས་པས་བྱུང་པ་དེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་རུན་པས་བྱེད་
 པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བྱུང་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་པ་སེམས་ཙམ་བ་དང་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་རྣམས་མཐུན་པ་དེ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྩལ་འདི་ལ། དབུ་སེམས་མཐུན་ནོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པ་
 གཞིར་བཞག་ འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་

ཐམས་ཅད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུབ་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བཤུགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལས། གཞན་ཡང་། འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པར་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདག་མཉམ་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གོང་དུ་ལུང་དོན་ལ་མ་བྱམས་སྟེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ལ་རང་གི་རྟོག་
 ཆོས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བཞིག་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་རྟོག་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་བྱམས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐམས་ཅད་ནམ་
 མཁའ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་གཞན་ནས་འབད་པས་བཅའ་ནས་
 བཞག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་རང་ཉིད་གཅིག་སྟེང་གི་ཆོས་འདི་
 གཅིག་སྟེང་རྟོག་སྟེང་གི་གཞན་ཞིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་མི་སྟེང་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་མཁའ་ལས་
 གཞན་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་ནས་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་མི་སྟེང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་
 དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་རྣམས་རྟོག་བརྟོག་པ་སྟེང་པ་དེ་བྱིན་ལོན་ལྟར་པར་བསྟེན་
 བསྟེན་དེ་འདྲ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 སྟེ་མོ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་
 གི་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཅད་སྟོང་བྱུང་
 ལས། ཡོངས་གྲུབ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བདག་པ་ལྟར་གྲུབ་

པམ་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་
ལས། རྣམ་དག་སྟོང་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཁའི་གཉིས་ཁོ་ནར་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་
ལས། དོན་དམ་བཤེས་བྱ་བ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པའི་དོན་དམ་ཡང་ཡིན་ནོ། རྟེན་ནི་དོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བྱ་
ཡིན་པས། ཞེས་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོད་
བོ་ཉིད་གཞན་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ལས་མི་ཡོན་ན་འདིར་མ་བྱུང་། ཅུ་བར་འདོད་
ན། དོན་དམ་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྟོང་བ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད།
ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པ། དོན་དམ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་དོན་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་གྲངས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་
ན། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུན། རྟེན་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་དང་དོན་
དམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
མིང་དེར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྟོང་བ་ཉིད་དེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་
གནས་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ན་ཡང་དག་མཐའ། དགག་བྱའི་མཚན་མ་
འགོག་པས་ན་མཚན་མ་མེད་པ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་
པ། རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྟོན་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པས་ན་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱིངས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་ཏུ་ཞེས་བ་སྦྱིར་ལམས་དང་རྒྱ་སོགས་
ལ་འཇུག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པའི་སྐབས་འདིའི་དབྱིངས་དེ་རྒྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུས་
མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་མཚན་སྦྱར་ནས་
དབུས་མཐའི་ཡུང་དངས་པ་ནི། གཞན་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན། རྟེན་འགོག་འཕགས་པའི་སྟོང་།

ཡུལ་དང་། འབགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་དོན་དེ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདིར་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱུ་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོང་
 གི་ཙྨ་གསུངས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱུང་ཟེར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་ན་དེར་
 བྱ་རུང་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཡོངས་
 གྲུབ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱུང་པར་འཐད་དོ། བོང་དུ་འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་
 རྒྱུད་པ་དག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པར་འདོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། རང་ལུགས་
 ལ་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ་དབྱུད་པར་བྱ་དཀར་བའི་གནས་སུ་འདུག་གོ།

འདི་ལ་ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཐུན་ལྟར་མ་བྱུང་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཐུན་
 ལས། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བདགས་པ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་འཛིན་པར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཐུན་
 ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྤྱི་ལྟོག་ལ་དགོངས་པ་འཇམ། ཡང་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ལ་
 དགོངས་པར་མཛད་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟེགས་པས་ཀུན་བདགས་པའི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་པ་བསྟོམ་པ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟར་སྟེས་སྟོང་རུས་པར་འདོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་ཐོག་མར་འབྱུང་
 བའི་བདག་མེད་ལ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་
 ལས། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་
 ལ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཞེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཤིན་ཏུ་
 མཛོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
 བས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྒྲམ། །ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་རིགས་པས་འཕུལ་མཛམས་ཡིན་ཟེར་
 བའང་བརྟགས་དཀའ་སྟེ། སྟོང་བྱུན་ལས། རྩ་བའི་རྟགས་བྱུང་དང་པོ་ནི་དངོས་སྒྲ་བས་ཁས་བླངས་
 ཏེ། རྟག་གཅིག་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་
 འདོད་པས་ནི། དེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་སྟེས་མ་
 ལུས་པར་སྟོང་བར་འདོད་ཀྱང་དགོས་ལ་ཁས་ཡང་ལེན་ནོ། །དེས་ན་འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་
 རྟོགས་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་དྲངས་པའི་མཇུག་ཏུ་ཡང་། སྟོང་བྱུན་ལས། རང་སྟེ་
 །ཁ་ཅིག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ལྟ་སྟེས་སུ་འདོད་
 བ་དང་། །ཁ་ཅིག་དེ་ཀྱན་བཀགས་ཡིན་ཀྱང་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་མེད་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་ཕྱིན་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་ལྟ་སྟེས་ཀྱང་སྟོང་བར་འདོད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྗེ་རང་གི་ཡང་ཕྱི་ཙམ་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྤང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་བྱུན་གྱི་ལུང་
 འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བྱུན་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་དཔྱོད་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པར་འདོད་གསུངས་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཙམ་མམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟེ་ལྟོག་ལ་དགོངས་པར་ཡང་མངོན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཙམ་མཛན་ཉིད་ཆང་བ་རྟོགས་ཀྱང་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་དེས་ཀྱང་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་ཙམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ཉག་གཅིག་རང་དབང་
 ཅན་གྱི་གང་ཟག་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པས་ནི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་ལས་སྒྲངས་
 དགོས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཟབ་རྒྱས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཟབ་པ་རྣམས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དམ་པའི་དོན་ནི་གཅིག་ཕུ་འོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 པར། དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཕུར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 དང་། དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 དང་། ཡང་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་
 རྣམས་གྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། ཆོས་དགོ་བ་རྣམས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་
 མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་
 གྱི། ཁ་སྒྲོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གང་ཟག་དང་
 ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་
 གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ཙམ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་མི་རུས་པས་ཟབ་
 ཅིང་། ཞེས་དང་། སྤར་གྱི་ཤེས་བྱེད་རྣམས་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་གྱི་
 བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་བདུས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་བཅད་ཙམ་སྟོས་པ་མེད་

དགག་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏུ་གསལ་བས། ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་
 ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཉིད་སྒྲིབ་དགག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 གྱེ། ལུང་སྤྱི་མའི་དོན་འདུས་བྱས་ལ་ཆོས་བདག་བཀའ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་པར་
 འཛོག་པ་ཙམ་བསྟན་ནས་གཞན་གྱིས་ཡོངས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་
 པའི་དོན་དང་། ལུང་གྱི་མའི་དོན་ནི་དེའི་འདུག་ཏུ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་བདག་མ་
 མཆིས་ཞེས་སོགས་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་མོས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་
 ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཀའ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བཤད་
 པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་མེད་རྒྱུའི་རོ་བོ་ཉིད་
 མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་གི་མེད་རྒྱུའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་བདག་པོ་ནའི་མེད་རྒྱུའི་རོ་བོ་
 ཉིད་ལ་བྱེད་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མེད་རྒྱུའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་མི་བྱེད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་རོ་བོ་
 ཉིད་དེ་ཁོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཞེས་པ་
 ནས། དེ་ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་བཤད་མ་
 ཐག་པའི་མེད་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་མ་གྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་ལ་ཀུན་བདག་པོ་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་
 མ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་
 ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་མདོ་འདིས་བསྟན་གསུངས་པའང་དམ་པ་དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་སྟེ་སྟེ་
 དབྱུང་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཙམ། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་འདས་
 དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཞིག འགོག་བདེན་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་

སྐྱམ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱབ་ལས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མྱ་ངན་ལས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ལའོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་གཉིས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རིགས་པའི་འགྲོས་འདི་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
རང་སྤེལ་དངོས་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ལའོར་ལས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་
པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་གསེར་སྤང་ལས་འགོག་བདེན་ལ་སྤངས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཤུ་ཞིང་དང་པོ་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྤངས་པ་ཡང་
འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་བྱུང་པར་ཅན་
ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར། འདི་
དབྱུང་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ལ། སལ་ཆེར་འོག་ཏུ་ཡང་དབྱུང་
པར་འགྱུར་རོ། །

སྐྱམ་པ། ལའོར་བ་སྤྱལ་གྱི་ཁར་ལྷན་སྤྱིད་པའི་ལོར། སྐྱད་ཅིག་མི་བརྟན་གཡོ་བའི་བྱང་
འགྲོའི་ལྟེ། ཆགས་སྤང་སྤྱིད་སྤྱུབ་མདེའུ་ལྟར་རྫོ་བའི་ཆེ། རིག་པའི་རྫོངས་པ་སྤྱག་བསྐལ་ལྟིད་
ཀྱིས་མནར། ཁྱིའ་པོར་མི་སྤྱོད་འཁྱིའི་ཤིང་ཆེ་མོ་ན། གནས་པའི་མེ་ཏྲིག་སྤྱག་པའི་རི་དྲགས་
མིག་རབ་ཏུ་གཡོ་ལྷན་ལྷན་མིའི་དཔལ་འཕྱོར་དག་སྤྱིད་ན་སྤྱོག་བཞིན་མི་བརྟན་སྤྱུར་དུ་སྤྱད། ཅི་
ཅམ་དབྱུང་ཀྱང་གང་གི་ལ་མཐའ་ནི། མ་དམིགས་མི་དམིགས་དམིགས་པར་འགྱུར་མིན་
མཁའ། ཁྱི་བཞིན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདི། འབྱེད་ལ་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ཡང་རྒྱལ་སྤྱལ་
ཐོལ། རྒྱང་ངོས་སྤྱོད་ཞིབ་འཇམ་མགོན་ཁོན་ཡི། རྒྱགས་ཀྱི་བཅུད་དུ་གྱུར་ཏེ་དེད་དུས་འདིར། ཁ་
ཆོད་ཅན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོས་གཞོན་ཏུ་འགས། ཏྲིགས་མིན་གནམ་འདི་སྤྱལ་བཟང་རྣ་བའི་གསོལ། ཞེས་

པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སྤྲུལ་བཅད་པའོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་
པོར་ཡུལ་མ་ར་ཏ་སིར་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞེས་པ་ནས། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སྤྲུལ་པ་མ་ལགས་
ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སྤྲུལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤྱོད་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་
ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་བྱུང། དེས་བར་མཐའ་གཉིས་ལའང་འདྲ་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་
མེད་དངོས་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་ཡོད། འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་དངོས་སྤྱོད་པའི་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་ཡོད། སྤྱི་དོན་ཡོད་པར་དངོས་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད། དེ་རྣམས་ལ་གོང་དུ་དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་ཀྱི་དོགས་པ་དབྱེད་སྐབས་འདིར་དབྱེད་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་དང་པོའི་དང་ངེས་ཆེན་པའི་མདོ་ལ་བྱུང་གཞི་
གང་རུང་ཞིག་ལ་བརྒྱུམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡོད་པའི་མདོ་ཞིག་
དགོས་ལ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིར་བྱུང་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྒྱུམས་
ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སོགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་མི་ལྷན་པ་རྣམས་སྐབས་
འདིར་དང་ངེས་ཆེན་པའི་གཞིར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་
ལས་མ་བརྒྱུམས་པའི་མདོ་སྤེལ་འགལ་སྤྱོད་དྲིས་པ་ལྟར་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་པས་དེ་འདིར་དང་དོན་
དུ་སྤྱོད་མི་དགོས་སོ། ཞེས་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱོད་པའི་མདོ་འདིའི་དང་ངེས་ཆེན་
པའི་གཞིར་འོང་དོན་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྤྱོད། ཟབ་ཞི་སྤྱོད་
བྲལ་འོད་གསལ་འདུལ་མ་བྲལ། ཞེས་སོགས་དང་། བདེན་བཞིའི་མདོ་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་
པར་བྱུང་མེད། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱུང་མེད། འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱུང་མེད། ལམ་བསྐྱོམ་པར་
བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྤྱོད། སྤྱོད་པས་

དུས་དང་པོར་ལྷ་སྒྲེལ་ལགས་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བསོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་སྒྲེལ་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་
 བདག་དང་། སྤྱི་དོན་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་དེ་
 ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། སྤྱང་ཆེན་གཟིགས་སྤངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཛིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་
 འབའ་ཞིག་གིས། སྤྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅིས་དང་། སྤྱིར་བོ་རྒྱན་ལས། གཞུག་པ་
 ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་རང་སྒྲེལ་དང་གཞན་སྒྲེལ་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་
 ཡིན་ན་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་སྤྱི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པས་དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་འདུལ་
 བ་མདོར་བསྐྱས་རུང་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེས་དོན་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་
 པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་བྱུང་པར་བྱེན་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འཁོར་
 ལོ་གསུམ་པ་དེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་
 གྱི། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཆོན་གསུམ་པ་འདིས་དེ་དང་དོན་གྱི་མདོར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བྱོད་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་
 །ཁར་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱས་ཞེས་བྱ་བ་རུང་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་མདོ་འདིས་དེས་
 དོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྱུང་བེད། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་

ཡིན་ན་བདེན་བཞི་གང་རུང་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་
 ལུ་བསྟན་པས་བྱུང་བའི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ དེ་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་གང་རུང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་དངོས་ལུ་བསྟན་པས་བྱུང་བའི་ན། དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲིས་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དྲིས་ཞུས་སྐབས་ལུ་ཕུང་བོ་ལྡན་ན། བྱང་ཕྱོགས་
 སོ་བདུན་གྱི་བར་འགྲེས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་
 ལས། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་འཇིག་པ་ཡོད། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་
 འཇིག་པ་ཡོད། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དམ་
 བཅའ་རྣམས་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་
 བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་ལུ་བསྟན་པའི་མདོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དངོས་ལུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་ལུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲིས་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་གཉིས་ལ་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེས་རྒྱུ་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་འགྲེས་རྒྱུ་ལྡན་པའི་མདོས་བྱུང་
 པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ དགོངས་འགྲེས་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དགོངས་
 འགྲེས་དང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེན་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། འོ་ན་འོད་
 སྤང་གི་ལེན་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་
 སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ་ཞེས་པའི་མདོ་དང་། ཡང་གཤེགས་དང་
 རྒྱན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་

མཆིས་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་
 པའི་མདོ་ཞིག་དང་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེན་ས་སྟོན་པའི་མདོ་
 འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག་། སྐབས་འདིའི་ལེགས་པར་བྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེ་བ་དང་། དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟར་སྟོན་
 པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བ་འདི་ནི་ཞེས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ལེགས་པར་བྱེ་བ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། དེ་ལ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
 གསུམ་དུ་བྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྟོར་བ་འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་བའི་ཆོག་གིས་སྟོས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་དུ་སྟོས་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་
 པའི་འཁོར་ལོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལོ་དགུའི་བར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་
 བ་དེ་རྗེས་ལོ་ཉིར་གཅིག་བར་དུ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་བ། དེ་རྗེས་ལོ་དགུའི་བར་དུ་
 བཀའ་ཐམ་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་བ་གསུངས་ཟེར། དེ་ལ་མཁས་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དང་པོ་
 མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་དེ་ལོ་དུས་འཁོར་ཙུ་རྒྱུད་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ དེ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ས་གས་ཉི་ལའི་སྒྱུ་རེངས་འཆར་བའི་ཆོ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤུག་ལུ་ལུ་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཉེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་མཛོད་ནས་རྒྱ་བ་
 བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉི་ལ་ཤི་རྒྱ་རྒྱ་ཀ་ཀ་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དགྱིལ་འཁོར་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། འི་ཀ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་དེ་
 ནས་ཅིས་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཉི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་མཐུན་

ནོ། །མཁམས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི་དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་ནག་ཟླ་ལོ་མགོར་འདོད་པས་བཅུ་
གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉི་ལ་བབས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ས་ག་ཟླ་བ་ནས་ཅིས་པའི་བཅུ་གཉིས་པར་
བྱེད་དགོས་པས་སྤྱི་དེ་ལོ་ཡིན་སྟེ་མ་པར་དགོངས་འདུག་ལ། རྗེ་ལོར་བཟང་མ་ཐེབས་ཡན་ཆད་ཀྱི་
དུས་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ལོ་མགོ་ནག་ཟླར་བྱས་སྟངས་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་རེའི་རྗེ་ལོར་བཟང་གིས་
དུས་འཁོར་ལུགས་ལ་ལོ་མགོ་ནག་ཟླ་དང་ས་ག་ཟླ་བར་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་འདུག་གོ། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པའི་སྤྱི་འགོད་པ་དུ་མས་བྱ་ཚོད་ཕུང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་
འཁོར་ཙ་ཙུང་ལས། སྟོན་པས་བྱ་ཚོད་ཕུང་པོ་རུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བཞིན། ཆོས་
བསྟན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྟངས་སུ། ་དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་ཚུལ་རབ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། དུས་འཁོར་འི་ཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྟངས་པ་ལས། བྱ་ཚོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པ་
གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་དཔལ་གྱི་རི་
དང་ཉི་བ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྟངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་བྱོན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་
པའི་སྤྱི་ཚུལ་གཉིས་མཛད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མཐུན་ནོ། །ཙ་ཙུང་གི་ལུང་འདིའི་འོག་ཏུ་དུས་
འཁོར་ཙ་ཙུང་ལས། བྱ་ཚོད་ཕུང་པོའི་རི་ཆེན་པོར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་མེད། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་པའི་ཚུལ། བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟན། ་དེ་ནས་གཅིག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་
ཆེར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་གཉིས་
སྟེ་ཕྱིར་གསུངས་པར་བསྟན་སྟེ་ན། ལུང་དེས་བྱ་ཚོད་ཕུང་པོར་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་
སྟོགས་གཅིག་འབྲས་སྟངས་སུ་ཡང་བསྟན་ཞེས་པ་ཙམ་ཡིན་བྱས་ཆོག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་
ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་མཛད་ནས་བཅུ་
གཉིས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་མཛད་ནས། ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་
གསུམ་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་སྟེ་ཕྱིར་བསྟན་ནམ་སྟེ་ན། ལུང་དེས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཞིང་ཉན་

རང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྗེས་བྱེད་ལའོར་ལོ་རིམ་པ་
 གསུམ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་
 པའི་དུས་སུ་འདུལ་བའི་བསྟན་གཞི་མི་ཚངས་སྟོན་གྱི་བཅས་གཞི་མཛད་པ་དང་། ལྷ་དན་ལས་
 འདའ་ཁར་འདུལ་བ་མདོར་བསྟན་རུང་མཐུན་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ཆོས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། གསུངས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྤྱི་དེ་ལོ་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་
 མ་གསུངས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ཀུན་དགའ་བོ་རབ་རྒྱ་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། ཤེར་སྤྱིན་གྱི་
 མདོར། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཆོད་དང་ལྷན་པ་ཀུན་
 དགའ་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བོད་གི་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཚུལ་བསྟན་ནས་
 ལོ་དྲུག་གི་ཆོད་ལྟར་གྱི་ཆོག་གསར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཀུན་དགའ་བོད་ལྟར་གྱི་ཆོག་སར་བ་
 བྱུང་བུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར། དེ་ལ་མཁས་པ་གཞན་དག་ན་རེ། སྟོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་
 དགའ་བོ་ཐོག་མར་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་ལའོར་དུ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིས་སུ་གསུངས་པའི་
 ལའོར་དུ་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོས་སྟོན་པས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་
 དག་ནི་གཞན་དག་ལས་ཐོས་པའང་རང་གི་ཆོས་ངེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་དུང་དུ་
 ཞུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ་གང་གི་སྤྱིར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱ་བས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་ངེས་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལྟར། དེའི་མཐུས་གཞན་ལས་ཐོས་
 པ་ཡང་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གཞན་དག་ལས་ཐོས་ན་ཡང་
 ཆོས་འཛིན་པའི་མཆོག་ཡིན་པས། དོན་ངེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། དེས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་ཞུས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། སྟོན་པས་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་བརྒྱུད་
 སྟོན་བ་ལ་ཤེར་སྤྱིན་ཡོངས་གཏད་གྱི་ལེའུ་མ་ཆོད་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག་ཤེར་
 སྤྱིན་ཡོངས་གཏད་གྱི་ལེའུ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན། འདིར་མ་བྱས་སྟེ་ལོ་གཏུ་

དབྱུང། འདོད་ན། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྤྲལ་བ་རྒྱུད་མ་ཆང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་
 བྱུང་བར། སྟོན་པས་ཕྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྤྲལ་བ་རྒྱུད་ལས་
 ལྷག་པར་ཐལ། མ་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག་ ཕྱིས་སུ་གསུངས་པའི་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་
 གཏད་ཀྱི་ལེའུ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་གིས་ལན་བཏབ་པ་མི་སྤང་ཡང་། རང་ལུགས་ལ་
 ཕྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་ལྷག་པ་མ་གྲུབ་
 སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་མེད་པའི་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱུང་བ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པས་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་
 ལེའུ་ཆང་བར་ཐལ། བརྒྱུད་སྟོང་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པས་ཐོག་མར་བརྒྱུད་སྟོང་བ་
 གསུངས་མ་ཐག་གི་དུས་སུ་དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་སྤྲལ་བ་རྒྱུད་དང་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་ཡང་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། སྟོན་པས་བྱ་རྒྱུ་ལུང་པོར་ཡུམ་འབུམ་པ་
 གསུངས་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་རང་དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་འབུམ་སྤྲལ་གཅིག་དང་དེའི་སྤྱོད་གཞིའི་ལེའུ་ཡོད་
 པར་ཐལ། སྟོན་པས་བྱ་རྒྱུ་ལུང་པོར་གསུངས་པའི་ཡུམ་འབུམ་པ་དེ་ཡུམ་འབུམ་པ་གང་
 ཞིག་ ཡུམ་འབུམ་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཆང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་མི་རིགས་
 ཏེ། དེའི་དུས་སུ་སྤྱོད་གཞིའི་ལེའུ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེའུ་དེ་ཕྱིས་སུ་མཐོང་བ་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་གཞིའི་ལེའུ་ནི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་དང་ཆོ་འཕྱུལ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་བཀོད་
 པ་མཐོང་བ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་དག་ནི་ད་ལྟོ་དུས་ཀྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་ལེའུ་
 སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པས་གསུངས་མ་ཐག་ནས། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆ་ཆང་བ་བསྐྱིགས་
 བས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་བརྫོད་བྱ་ཆང་བར་བསྟན་པ་དེ་ཕྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་བཅོ་རྒྱུ་མས་
 ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་རྒྱུས་ཏེ་སྤྱོད་གཞི་དང་ལེའུ་སོགས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྟོན་པས་ཆོག་མོད། འདི་ནི་དབྱུང་ཚུལ་གྱི་དམིགས་བྱ་མཆོན་ཙམ་བཀོད་པ་སྟེ་ཡིག་མང་

དོགས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་སྟོན་པའི་ཞབས་མ་ཟེན་བར་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་འཁོར་དུ་ཡོད་
 པའི་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་མ་གསུངས་པར་བྱས་ན་ཡིན་ཏེ་ལེགས་པར་གོ་ རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་
 བའི་ལུགས་འདི་སྐོར་ལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུག་ལུགས་ཅིས་ཙམ་ཤེས་ཆོམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོ་སྟོན་
 པ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་འབྱུངས་ན་དེ་ཉིད་བཀའ་བསྟུ་བ་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་འཁོར་བར་མའི་
 གདུལ་བྱར་གྱུར་པ་དང་། དེས་ལོ་གཅིག་ལས་མ་ལོན་པར་རྒྱན་ཞུགས་སུ་ཡང་མི་རིགས་སོ་
 ཟེར། འོན་ལུང་དེ་བསྟུ་བ་པོ་དང་དེའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ལུང་དེ་གསུང་དུས་ཡོད་དགོས་པར་
 གཤམ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་བཀོད་མ་གཤམ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་ཡན་ཆད་
 དུ་འདུལ་བ་མ་གསུངས་པར་གཤམ། དེ་ཡན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཉེ་བར་འཁོར་མ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡབ་སྲས་མངལ་གྱི་བར་དུ་ལུ་བ་ལི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ནིང་
 དགྲ་བཙུག་སོགས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་སྟོན་ཆོག་དེ་ཆོག་སོགས་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ཇེས་སུ་མདོ་གང་གི་ཡང་གདུལ་བྱ་མ་
 བྱུང་བར་གཤམ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ནི་གཟིགས་རྒྱ་དང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་འདི་
 སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་བཀའ་བསྟུས་ཟེན་དེའི་གཞུང་ཀུན་སྟོན་པ་ལས་ཐོས་
 ཞེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་ཆོག་ལ་གནས་དང་སྟོན་པ་དང་དེའི་འོད་ཟེར་སོགས་མཐོང་རྒྱལ་
 ཡང་གིས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སྟོན་པས་གསུང་ཆད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལས་ཐོས་ཞེས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གང་ཟག་གཞན་དང་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཀུན་དགའ་བོས་ཁོ་བོས་འདི་དག་སྟོན་པའི་ཐད་ནས་ཐོས་པ་ཡང་ཡོད། གང་ཟག་
 གཞན་དང་གཞན་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཐོས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བདག་གིས་ཐོས་པ་ནི་གཞུང་དེའི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
 གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། དེས་

བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་གྱིས་གཞན་ནས་ཐོས་པ་ཡང་དེ་ལས་ཐོས་པར་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་དེའི་ཆོས་
 འཛིན་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་སྤྱར་བསྤྱར་ནས་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་
 པར་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་བཟོད་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
 རྒྱུ་ལས་སངས་རྒྱས། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་གང་། ཞེས་རྒྱུད་དེ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་
 ལྟར་མདོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ལན་དུ་མར་གསུངས་པར་མདོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡང་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐོས་པ་དང་དུས་ལན་གཅིག་ལ་འདི་ཐོས་གཞན་དུ་ཐོས་ཞེས་
 པ་དང་། དུས་གཅིག་གི་ཆེ་འདི་ཐོས་ལ་དུས་གཞན་དང་གཞན་ལ་གཞན་ཐོས་ཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་
 གསུམ་ཡང་ཁས་ལེན་ཀྱང་མི་འགའ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། འདིའི་སྟོར་དུས་འཁོར་ཤིག་ཆེན་དང་
 འགྲེལ་ཆེན་དང་སྤྱི་དོན་འོད་རྒྱན་དང་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པས་དེར་ལྟོས་ཤིག་ ཁ་
 ཅིག་ འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པ་དེ། གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་
 དེ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ལམ་ལ་བྱེད་པར་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་དོན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཐེག་པ་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
 ལམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
 བྱུང་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གིས་བྱུང་པར་
 ཐམ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞེས་པའི་
 ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་དེ་
 དག་བཟོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེ་དག་མཛོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་སྡོད་ཅུང་དུ་
སོང་བ་དེ་ཐེག་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་སྤྱེའི་
ཆོས་ལའོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལེགས་སྤྱེའི་ཆོས་ལའོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཀའ་བར་བའི་དགོངས་པར་དངོས་སུ་
རྟོགས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་ལའོར་གྱི་དགོངས་པར་ལུགས་ལ་བཀའ་བར་རྟོགས་པ་དེ། གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལའོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ལའོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཙམ་གོ་རུས། ལའོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་
ལའོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་མ་བརྟེན་བར་བར་པའི་དགོངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཙམ་གོ་
རུས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ལྟར་བཤད་པ་འདི། འདི་ཉིད་
ལས། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། ཞེས་པ་དང་། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཞེས་པ་ནས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་
སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལའོར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་དེའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྟོན་པས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ལའོར་ལོ་དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། བར་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་འང་འབྲེལ། ཡང་ན་རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་རྣམ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བདེན་
བཞིའི་ཆོས་ལའོར་དང་བཟོད་བྱ་སྟོན་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལའོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་
ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ལའོར་ལའོར་ལོ་དང་པོ་དངོས་དང་། དེ་དང་བཟོད་བྱ་

ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་མདོ་
 སྡེ་ལས་བརྒྱ་བ་མདོ་སྡེ་རྟོགས་བཞི་དང་བརྒྱ་བ་སོགས་ཡིན། བཞི་དབྱུང་ཡུམ་འབུམ་པ་དང་སྟོན་ཚུལ་
 མཐུན་པར་བདེན་པར་མེད་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོར་གྱུར་པའི་ཆོས་
 འཁོར་གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཡུམ་འབུམ་པ། ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་
 བ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ། ཤེས་རབ་ཁྲི་བ། བརྒྱད་སྟོང་བ་སོགས་འཁོར་ལོ་བར་བ་དངོས་དང་། དེ་
 དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ཉིད་ལོ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། རྗེ་གཙོད་པ། སངས་རྒྱས་པལ་བོ་ཆེ་སོགས་
 ཡིན། བཞི་དབྱུང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་སྟོན་ཚུལ་མཐུན་པར་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
 གྲུབ་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོར་གྱུར་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
 པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱི་ལེའུ་
 དང་། སྟོན་རས་གཟིགས་གྱི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། བུམ་ཁུས་གྱི་ལེའུ་སོགས་མཚན་གཞི་ཡིན་པར་
 འདོད་དོ། འདི་རྒྱུད་སྡེ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ། རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་
 ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་བདེན་བཞིས་མཚོན་པའི་གཟུགས་ནས་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་གི་བར་
 གང་ཡང་རུང་བ་ལས་བརྒྱམས་ནས། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་
 གིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་གྱི་
 དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་དོ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྒྱམས་ཉེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མ་བྱེ་བར་སྟོན་ཅིང་འཁོར་ལོ་བར་བ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་
 གྱི་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་
 མཚན་ཉིད། རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་

བཟླ་དྲུང་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྩམས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་
གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་རིགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ལོ་ཐ་མ་དེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ལམ་ལོ་ཐ་མ་འི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་ཚུང་པ་སྤོང་བ་ཁོན་རེ། འདི་ནི་ཞེས་བསྟན་པའི་མཚན་གཞིར་ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ་སོགས་གཞན་དགུ་མི་འཛིན་པར་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་
གཅིག་ཕུ་དེར་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཡང་འདི་ནི་སྒྲན་ན་མ་མཆིས་
ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པའི་མཚན་གཞིར་དགོངས་འགྲེལ་རིལ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་ས་བརྩེ་
དབང་ལྷག་སེམས་དཔའ་བརྩམས་སྟོན་པ་ལ་དྲི་བ་མི་འདུ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་དྲིས་ལན་གཞན་རྣམས་
འདིའི་མཚན་གཞིར་འགྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་དང་དོན་དེས་
དོན་ཞུས་པའི་ལན་སྟོན་པས་བཀའ་རྩལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། ཆོས་ལམ་སྟོར་བཞིན་པའི་ལེའུ་འདི་ནི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་གིས་སྟོས་པའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཚན་
གཞིར་དགོངས་འགྲེལ་རིལ་མི་འཛིན་ཞིང་འདིར་ཆོག་ཟེན་གྱི་གྲུབ་དོན་ལྷ་རྒྱའི་ལེའུ་ལ་གཞན་དགུ་
འོངས་དོན་མེད་དེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་པས་འདི་ལ་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་འཛིན་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ཡང་
ཉེ་ཆོག་དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ལམ་སྟོར་བ་འདི་ནི་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་
ལམ་ལོ་ཐ་མ་གསུམ་པ་བསྟོར་ཏེ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བཟླ་དྲུང་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཤིང་
མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་བྱེ་བྱེ་སྟོན་པའི་ལམ་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། ལུང་སྤར་དངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པའི་དོན་

འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་འདིའི་བསྟན་ཚུལ་ནི་ཞེས་བཤད་ཆོག་སྟེ། གསུམ་པ་བསྟོར་ཏེ་ཡན་ཆད་
 གྱིས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་གྲུབ་དོན་བཤད། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བ་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་
 ཚུལ་གྱི་ལེགས་པ་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་གྲུབ་དོན་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལེན་ཁོ་ནའི་གྲུབ་
 དོན་འཆད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་གཞན་གཉིས་ལ་སྟོན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉི་
 པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཉི་ཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་ཚུལ་འདི་ནི་ཞེས་བཤད་བྱའི་དོས་ནས་
 བཤད་པའི་མཚན་གཞི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལྟར་དང་། ཆོས་འཁོར་སྟོར་བཞིན་པའི་ལེན་འདི་ནི་
 ཞེས་ཤིང་བྱེད་ལ་སྦྱར་ན་ནམ་བཤད་ལྟར་བྱའོ། །ཞིབ་ཆ་སྤྲོ་མོ་བྲེས་ཤིག་ཡང་ཁ་ཅིག་འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་བསྟོམ་པར་བྱུང་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་
 ཆོས་ཙན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུག་ཀྱི་
 པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཟུག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་
 ཟུག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཆོག་ཡིན་ན་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ་སྟོང་གི་
 དྲིས་པ་ལྟར་གྱི་དོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་བདེན་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་བར་མའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
 པའི་འདི་ནི་སྤྱུག་བསྟུན་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཙན། བཤྲོད་བྱེད་པོ་ཉིད་
 མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟམས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུག་ཀྱི་ཟུག་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་
 བར་བ་ཡིན་པས་ཟུག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཟུག་རྟགས་ཏེ། བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུག་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་

སྤྱ་གསུངས་པ་ལ་བྱ་ཡི་དུས་གཉིས་པར་གསུངས་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་མ་བརྒམས་
 པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་མི་འབྲང་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད་བྱ་
 གང་ལ་བརྒམས་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བཞེད་བྱ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལ་
 བརྒམས་པ་འདྲ་ཡང་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བར་བའི་བཞེད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་པ་ན་དོ་བོ་ཉིད་མ་
 མཆིས་པ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཐ་མ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བར་པས་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྲད་
 པར་དངོས་སྤྱ་མི་སྟོན་པར་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་གང་ཞིག་ ཐ་མས་དེ་ལེགས་པར་བྱེ་
 བས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲུར་ཁ་ཅིག་ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་པ་
 བྱུང་ལ། རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་འགྲུར་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་བྱི་མ་གཉིས་བཞེད་བྱ་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ལས་བརྒམས་ནས་སྟོན་པར་འདྲ་བ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྲད་པར་ནི་བར་པས་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་
 སྤར་ལྟར་མ་བྱེ་བས་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་གསུངས་ལ། ཐ་མས་བྱེ་བས་ལེགས་པར་རྣམ་
 པར་བྱེ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བཀའ་དང་པོ་
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་བཀའ་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་
 དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་བྱེའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་མ་ཁྲབ་ཅིང་། རྒྱུད་སྟེ་སྤྱི་རྣམ་
 གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཡང་བཞེད་བྱའི་སྟོན་ནས་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱས་པ། གསར་བཤད་ག་བུར་འཛིག་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྲ། ཁ་ཐོང་ཆོ་ཆོག་ཙམ་བརྒྱས་
 པའི་འདབ་བརྒྱ་རྣམས། འབྲུལ་བའི་ཁ་དེ་རྩམ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། རྣམ་རིག་གཞུང་བརྒྱའི་ཀུན་ད་

དགོད་པས་བྱེད། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་བཞད་པ་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་
འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་
ལས། བསྟུ་བ་ལས་ཞེས་པ་ནས། ཅུ་བར་སྐབས་དོ་ཞེས་པ་ནི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཐའ་
གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། དེས་གསུང་
རབ་ཀྱི་དང་པོ་མཆོད་པ་ནི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོ་བཏགས་
པ་ནི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ལ་སྟུར་བ་བཏབ་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་
སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ་
ལས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ གཞི་གྲུབ་ན་སྟོ་སྟུར་སྤངས་པ་ནི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པས་བྱུང་ཟེར། འོ་ན་
གཞུགས་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ནི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པ་ནི་སྟོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐམ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་
འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ནི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་སྟོ་
ཡོད་པར་ཐམ། བྱོད་གཞི་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྟོ་འདོགས་སྤངས་པ་ནི་ཚུལ་གྱིས་
ཡོད་པར་ཐམ། འདོད་པ་ནི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྟོ་འདོགས་ཡིན་པ་ནི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། གཞུགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ནི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་སྟོ་སྟོ་འདོགས་ཡིན་པར་ཐམ། བྱོད་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་
བཏགས་པ་ནི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོས་དེ་གཞི་དེར་མེད་
བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟོ་འདོགས་ཡིན་པ་ནི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ནི་དོ་

བོ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཞེན་
 བ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱར་འདེབས་
 སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱར་འདེབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་སྒྲོ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྟོན་
 དམ་པར་ཡོད་བཞིན་དུ་དེར་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེར་
 མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྐྱར་འདེབས་དང་། རྟོན་དམ་པར་མེད་བཞིན་དུ་དེར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་ན་དེ་དེར་ཡོད་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
 སྒྲོ་འདོགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་ན་དེ་
 གཉིས་དེར་མེད་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་སྐྱར་འདེབས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གུན་བཏགས་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་
 སྐྱར་འདེབས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གུན་རྫོབ་དང་གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། གུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་འདོགས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་
 བས་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དེ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་སུ་
 དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཞུང་དེས་གུན་

བདག་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ནི་གྲི་སྒོ་དངོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཀུན་བདག་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ནི་གྲི་སྒོ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལུགས་ལ་དེ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་ཀུན་བདག་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཚོགས་གིས་གསལ་བར་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་བདག་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྐྱར་འདེབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་པོ་ཚོགས་གི་མཚན་མའི་གཞི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱར་འདེབས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སྐྱར་འདེབས་སུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་དེ་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་པ་ན་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་ལུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་ན་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་མེད་དགོས་པས་ན་གཞུང་དེས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དངོས་བསྟན་གཞན་དབང་ཡིན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཡོད་མཐའ་རྟག་མཐའ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའང་དོན་གཅིག་མེད་མཐའ་ཆད་མཐའ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའང་དོན་གཅིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས། སྒྲོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གསུམ་ཡང་དོན་གཅིག་གོ། ། གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྔ་ན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་ཚོགས་གིས་བདག་པོ་ཀུན་བདག་པོ་འདོགས་

པའི་གཞི་དང་། རོན་དམ་པར་སྤྲོད་གི་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའམ་བཟླ་དུ་མེད་པ་དང་། རོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འཕྲག་པ་ལས། ཡོད་དང་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡུལ་
 མིན་རང་བཞིན་ཡོད། ཁྱེད་དང་། བྱང་ས་ལས། བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་གཞི་ཞེས་པ་
 དང་། བཟླ་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་
 པར་སྤྲོད་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རོན་ཡང་། སྤྲོད་གིས་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་བཟླ་དུ་མི་རུས་
 པ་དང་། མཛོན་སུམ་དུ་སྤྲོད་མི་རུས་པའི་རོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱུང་པར་རྣམས་ལ་བཟླ་
 དག་ནི། འཕྲག་པ་སྤྱིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། བཟླ་དུ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། སྤྲོད་གི་ཡུལ་གྱི་ཆ་དེ་གཞན་དབང་གི་གནས་ལུགས་སུ་མ་
 སོང་བས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་ཚེད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞན་དབང་གི་གནས་ལུགས་བཞིན་
 བཟླ་དུ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྟོག་པས་གཞན་དབང་འཇལ་བ་ན་སྤྱི་དོན་
 སྤྱི་དང་བཅས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕྲག་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། མཛོན་པར་བཟླ་དུ་མི་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཁྱི་སྤྱིད་མཛོན་པར་བཟླ་དུ་མི་བཟླ་དུ་དངོས་པོ་བཟླ་དུ་མི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་
 སྤྲོད་གི་སྤྱོད་པ་ཀྱན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་
 མཛོན་པར་བཟླ་དུ་མི་དངོས་སུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དཀའ་འགྲེལ་དང་མཐས་པ་ཁ་ཅིག་ བཟླ་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་བཟླ་མ་སྤྱིར་གོང་གི་
 དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། དངོས་པོ་དེ་ལ་བཟླ་སྤྱིར་མཐན་པོས་བཟླ་སྤྱིར་དགོས་ཀྱི་གང་
 ཟག་གི་དོར་བཟླ་མ་སྤྱིར་གོང་གི་དངོས་པོ་ལ་བཞེད་པ་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་
 སྤྱི་དབྱུང་།

གསུམ་པ་ཚུང་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བདག་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཆད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་
 འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་པའི་
 དབུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། དོན་
 དམ་པར་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་
 དམ་པར་སྐྱས་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་སྐྱས་
 བཟོད་མི་རུས་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྐྱས་བཟོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་སྐྱའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྐྱའི་ཡུལ་
 ཡིན། དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡང་སྐྱའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཚེད་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱར་དོན་དམ་
 པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། ཁོ་རང་ལ་ཡོངས་གྲུབ་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱའི་འཇུག་
 གཞིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེར་དོན་དམ་པར་མ་
 གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རང་ཞེས་བཟོད་
 པའི་སྐྱའི་འཇུག་གཞིར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་སྐྱར་འདེབས་
 ཀྱི་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་ཡིན་ཟེར་ན། མདོ་སྟེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། བདེན་གྲུབ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱར་
 འདེབས་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་པོས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཐལ་རང་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། གཞི་གྲུབ་ཆོད་ལ་ཀུན་
 རྒྱུ་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལ་
 རང་གིས་ཉེར་བར་བཟུང་བས་འདི་སྐད་ཅེས་ཀུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་
 ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེས་ན་བསྐྱུ་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་སྐྱ་
 བའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་
 འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། སྐབས་
 འདིའི་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་
 མཐའ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་
 མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། དེར་ལྟར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟར་བའི་གང་
 ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་འགྲིག་ བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་
 ཅན། སྐབས་འདིའི་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་
 སྐྱོ་འདོགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ སྐབས་འདིའི་སྐྱོ་འདོགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་

ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་སྡེ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ས་ལས་ལུང་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་འདྲེགས་བཀག་ཅིང་། གཞན་
སྡེ་ལ་ལུང་དེ་གསུམ་འདྲེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་
ལས། འདི་ལྟར་འདི་འགོག་པ་ན་བྱང་ས་ལས་ལུང་གསུམ་གྱིས་བཀག་ཅིང་། གཞན་སྡེ་ལ་རང་གི་
སྒྲོན་པའི་ལུང་གིས་འགོག་ཏུ་མི་རུང་བས་དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་སྡེ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲིབ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོན་པའི་བྱང་པར་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སར་སྒྲོལ་འདྲེགས་ལུང་རིགས་གཉིས་གྱིས་བཀག་པ་ལས་
ལུང་གི་འགོག་ཡུལ་ལ་རང་སྡེས་བྱུང་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པ་ཡན་ཆད་ལ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་
བས་བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་སར་སྒྲོལ་འདྲེགས་འགོག་
པའི་ཡུལ་ལ་གཞན་སྡེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགོག་ཡུལ་ལ་གཞན་སྡེ་ཡོད་པར་མ་
ཟད། རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་དེ། དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་སྡེ་ཡང་ཡོད་ལ་ཞེས་པའི་
ཡང་སྒྲིབ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡང་སྒྲིབ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་
ལས། སྒྲོལ་འདྲེགས་ལ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཀུན་བཏགས་ནི་གཞན་སྡེ་
དང་རང་སྡེ་དོན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་སྒྲོ་
འདྲེགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་པ་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། འདིར་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་ཁམ་ལམ་ནི་གཞན་སྡེར་
འོང་དོན་མེད་ལ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་
ཕྱོགས་སྒྲིབ་ཁམ་ལམ་གཞན་སྡེ་མི་འོང་ལ་སྒྲོལ་འདྲེགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་ཁམ་ལམ་
ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་སྤྱད་དུ་འདིར་སྐྱར་
འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་ཁམ་ལམ་ནི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་

བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་ཐུག་རང་གཉིས་ན་རེ། ཕུང་བོ་ལྷ་མ་སྒྲུང་
 ཚམ་དུ་ཡོད་ཅིང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཟེར། སེམས་ཚམ་བ་ན་རེ། སྒྲེས་བུའི་ཕུང་བོ་ལྷ་ཚམ་
 ཚན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐུག། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་
 བ། གང་ཟག་མེད་པར་ཐུག། དེའི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་ལྷ་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་དག་མེད་དགོས་པས་དེ་ལ་བདགས་པའི་གང་
 ཟག་ཀྱང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་བོ་ཡོད་ན་གང་ཟག་
 གདགས་སུ་རུང་གི་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་བ་ལ་གང་ཟག་གདགས་སུ་མེད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུགས་སོགས་གཞན་དབང་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐུག། དེ་རྣམས་
 འདི་ནི་སྒྲེ་བའོ། ཞེས་སོགས་ཁྲུང་པར་དུ་བདགས་པའི་ཆོག་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་དེ་འདོགས་བྱེད་གི་ཆོག་ཀྱང་
 མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་གཞི་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་འདོགས་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་
 སེམས་བྱང་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་ཐུག། དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་རང་མཚན་གྱིས་སྒྲེ་བར་ཐུག། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་རང་གི་རྒྱ་
 ལས་སྒྲེ་བ་དེ་འབྲུལ་པའི་སྒྲོས་བདགས་བ་ཚམ་དུ་ཟད་པར་ཐུག། མ་ཁྲབ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་ཐུག། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེ་བ་དེ་སྒྲོ་འབྲུལ་པའི་ངོ་
 ཚམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་སྒྲུལ་ཡིན་བ་དེ་ཐག་ཁྲ་སྒྲུལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འབྲུལ་བ་
 དེའི་ངོར་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱིར་མ་གྲུབ་བ་བཞིན་ནོ། ཁོང་དུ་མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་འདོད་ན། དེ་རང་གི་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བར་ཐུག། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་མེད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐུག། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་དོན་དམ་པར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་ཚམ་བ་ན་རེ། ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱིས་བདེན་པར་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་མཐི་དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡང་མེད། ཀུན་
 རྫོབ་ལ་ཡང་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་གང་གི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་སྤྱོད་
 ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་
 དམ་པར་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི། གཞུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་
 གཞུགས་སོགས་གང་གི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་པའི་སྤྱོད་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཡིན་
 ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྤྱོད་པ་གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 ཞེས་མཛོན་པར་བརྟེན་པ་དང་ཐ་སྐད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་བསྐྱུ་བ་ལས། ཆོ་དང་
 ལྷན་པ་དོན་དམ་པ་ནི་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ལན་འདེབས་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱས་སྤྱོད་
 པར་འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མཛོན་པར་བརྟེན་པའི་རྟོག་པས་བདག་པོ་ཙམ་མམ། མིང་གིས་བཞག་ཙམ་
 གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བྲིས་པ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བདེན་
 པར་མེད་པར་བཀད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བདེན་
 འཛིན་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོན་ལ་སྤྱོད་ཀུན་རྫོབ་པ་
 དང་མཛོན་པར་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འདོགས་མི་རུང་བར་ཐལ། རྟོན་ལ་དེ་དག་འདོགས་པའི་
 གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ རྟོན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་རྟོན་མེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་
 ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་དངོས་

འཛིན་འགོག་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དོན་དམ་
 པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ན་
 རེ། མ་ཁྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འབྲུལ་བ་
 ཡིན་པས་དེས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་གཞོད་ཟེར་རོ། འོ་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོ་
 འབྲུལ་བ་དོན་དམ་པར་ཡང་མེད། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་
 མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲུལ་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲོ་འབྲུལ་བ་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་འབྲུལ་བ་དེ་རྟོག་པས་པར་ཡོད་པར་བདགས་པ་
 ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོ་འབྲུལ་བ་དེ་སྤང་བྱུང་བྱས་ནས་དེས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་མེད་པ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དཔེར་ན་རི་བོང་རྩས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་མེད་པ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིག་མི་རིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟར་བ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་
 ཅིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གང་དམིགས་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བ་ནས། གང་དམིགས་པ་དེ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟར་བ་དང་བྱུང་སའི་བཤད་ཚུལ་
 འདི་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དབང་དོན་
 དམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྱས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། དགོངས་འབྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། དབྱས་མཐའ་ལས། དམ་པའི་དོན་ནི་གཅིག་
 སུའོ། ཞེས་དོན་དམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་སྤུར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་མིན་མེད་
 མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། སྐྱེ་དང་འཇིག་མེད་བྱི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་
 པར་དག་བཤད་མེད། རྣམ་པར་དག་འགྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་མཚན། ཞེས་དོན་དམ་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 མཐའ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་དང་སྐྱེ་འཇིག་རྣམས་མེད་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་དུས་ན་བྱི་མས་

མ་དག་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆེ་བྱི་མས་དག་པའི་བྱུང་པར་ལྷ་དང་ལྷན་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་
བར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་
ལས། གཞན་ཡང་། རྒྱུ་མཚན་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀྱན་ཚེ་བུ་ཡོད་པར་ཐལ། བསྟ་བ་ལས། རྒྱ་
མཚན་ཀྱན་ཚེ་བུ་ཡོད་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཟོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་
བ་ཀྱན་ཚེ་བུ་ཡོད་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནས། ཀྱན་ཚེ་བུ་ཡོད་པར་
བཟོད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞུང་དེ་དག་དང་འགལ་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་དོན་དམ་ཡིན་མི་
དགོས་པས་ལུང་དང་པོ་གསུམ་དང་མི་འགལ་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀྱན་ཚེ་བུ་བདེན་པར་
བྱལ་བ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་མ་བྱལ་ཅེས་སྤྲུལ་བ་བསྟ་བའི་ལུང་དོན་ཡིན་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་དེ་དག་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཀྱན་ཚེ་བུ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་
འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཀྱན་ཚེ་བུ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཚུལ་དང་པོ་འདི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྲུལ་བ་དང་མེས་མཚམས་རྣམས་ཀྱན་ཚེ་བུ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཅོད་བ་དང་། འཛིག་ཚུལ་
གཉིས་པ་ནི་ཀྱན་ཚེ་བུ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་བཞག་མཐའ་པ་ལ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་དང་མདོ་སྤྲེལ་རྒྱན་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ལས་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་མེད་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་
གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དེར་ཡོད་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་དུ་བྱལ་བ་དེ་དེར་
བྱལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོ་

ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱ་བ་ལས། རྒྱ་མཚན་དང་རྣམ་
 རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཐ་སྟོན་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཚད་
 མའི་ཆེད་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་རང་ཉིད་འཛིན་སྐྱངས་
 སུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐའ་
 ཐུག་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་གཅིག་ལ་འཛོག་ལ། བསྐྱ་བ་ལས་རྒྱ་མཚན་དང་རྣམ་
 རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བསྐྱ་བ་
 ལས་རྒྱ་མཚན་དང་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་
 སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། འདུས་བྱས་རྣམས་འཛོག་
 ཚུལ་གཉིས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་དང་པོའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད། ཀུན་བདགས་ཀྱི་ཚོས་
 རྣམས་འཛོག་ཚུལ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 ཏེ། རྟོག་པས་བདགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པ་དེ་འཛོག་ཚུལ་དང་པོའི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་འདུས་བྱས་རྣམས་དེར་ཡང་གྲུབ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པས་བདགས་ཙམ་གྱི་ཚོས་
 སུ་གྲུབ་པ་དེ་འཛོག་ཚུལ་དང་པོའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ཀུན་བདགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དེ་
 དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་ཚོས་ཙན། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་དང་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཚོས་ཙན། རྩམ་ཡོད་ཡིན་

པར་ཐམ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐམ། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཀུན་རྫོང་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
སློན་པ་དེ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུ་
བར་བྱ་བའི་འབབ་སྟེགས་ལ་རྒྱུ་ལའི་འབབ་སྟེགས་ཞེས་བཞེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། ཐ་སྐྱད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་སློན་པ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་པ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་སྟོང་གིང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྗེས་སུ་ཡོད་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཡི་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགག་གཞན་གྲོང་གསུམ།

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་རྗེས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང། མཚན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་
ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། སྟེ་བདུན་དཀར་འབྲེལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། སྟེ་བདུན་དཀར་འབྲེལ་ཀྱི་ལུང་དོན་ནི། མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་རྗེས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་རྗེས་
ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། མཚན་བྱ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་བཏགས་ཡོད་དེ་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་
ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐམ། མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་
སྟེ། རང་འབྲས་རྣམས་སྤོང་གི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཆོད་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་
 དང་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཆོར་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ཡོད་དང་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་
 གུན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གུན་ཐོབ་ཏུ་
 ཡོད་ཅིང་རྒྱུ་སྤྱུ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུ་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གུན་
 བཏགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་བཏགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། གུན་བཏགས་ལ་འདྲ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་བྱེད་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཡོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་
 པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཡོད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱེད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རྒྱུ་ཡོད་བཞི་ནི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་
 ཡོད། དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱུ་ཡོད། རང་ཉིད་གྲུབ་པ་སྤྱོད་དང་དོ་བོ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་
 སྤྱོད་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་བཞི་ཡོད་པས་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཆད་དང་པོ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་འགོག་བདེན་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན། དདོས་པོ་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན། ཤེས་པ་རྣམས་དང་ཁ་
 དོག་རྣམས་བཞི་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་སམ་
 རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཆ་མེད་པའི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 ནམ་མཁའ་དང་འགོག་བདེན་ལ་བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཆ་འམ་དེའི་རྒྱུ་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱུ་སྤྱུ་མེད་པའི་དདོས་པོ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མདོན་

སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཛོག་ཚུལ་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་རང་ལྷོག་བཏགས་ཡོད་དང་། སྤྱི་མ་ལ་
 རྩས་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཅིག་ནི་རྩས་སུ་ཡོད་ལ། གཞན་ནི་བཏགས་པར་ཡོད་
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་
 པས་བྱུང་བེད་ན། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་བཏགས་དོན་བཅུལ་པའི་ཆོ་རྒྱུད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་སྤྱི་ལྷོག་རྩས་ཡོད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་
 མཆོན་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྩས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། གང་ཟག་ཀུན་རྩོམ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་རྩས་སུ་མེད་ཅེས་པ་དང་། མདོ་ལས། དག་སྒོར་དག་ལྟ་བོ་
 འདི་རྣམས་ནི་མིང་ཅམ་ཐ་སྟོད་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་གང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་
 འོངས་པའི་དུས་དང་ནམ་མཁའ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་པོ་རྩས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྤྱིས་བྱ་ཡིན་ན་རྩས་ཡོད་དང་གང་ཟག་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་པ་
 དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིས་བྱ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷོག་
 བཏགས་ཡོད་དང་། གཞི་ལྷོག་གམ་མཆོན་གཞི་ལ་རྩས་ཡོད་ཡོད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་
 ལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་སྤྱིས་བྱ་ཡང་། སྤྱི་ལྷོག་བཏགས་ཡོད་དང་། གཞི་ལྷོག་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རྩས་
 ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱིས་བྱ་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་
 མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི། གནས་སྐབས་
 དག་ལ་གངགས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཏགས་པར་ཡོད་པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་ཞེས་པའི་ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་
ན། ཐོབ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྒྲོག་གི་དབང་བོ་དང་། རིགས་མཐུན་པ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་། ཆ་
བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་
གཤེད་ཚོགས་དང་། སོ་སོའི་སྒྲེ་བ་ཉིད་དང་། འཇུག་པ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། འབྱོར་འབྲེལ་
དང་། མགྲོགས་པ་དང་། གོ་རིམ་དང་། ཏུས་དང་། ཡུལ་དང་། གྲངས་དང་། ཚོགས་
པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེར་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེས་བྱའི་
མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཇུས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཚན་གཞི་ཀུན་
གཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཇུས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་
བརྟུས་ལས། དབང་བོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་བཟོད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དབང་བོའི་
སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཇུས་སྟེ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་
ལྟོས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་དུ་དེའི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་སྒྲོ་རྟོག་
ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་པའི་
རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་པའི་རང་
རིག་ཡོད་པར་ཐུག། བྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་རིག་གིས་རང་
ཡུལ་ཤེས་པ་རྣམས་འཇུག་པའི་ཆོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་སྒྲོ་རྟོག་གི་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གཞལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ། གཞན་ཡང་ལྷན་མིན་འདུ་

བྱེད་ཉེར་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་
 བོ་གཞུང་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་ཉེར་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་དང་སོ་སོར་ངེས་པ་མན་
 ཆད་གྱི་དགུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་ཡན་ཆད་གྱི་བཅུ་བཞི་ཡང་བཏགས་ཡོད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དགུ་ནི་རྒྱ་འབྲས་དེ་དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་དེའི་གནས་
 སྐབས་དང་ཆ་ཅི་རིགས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སོ་
 སོར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་པ་
 བས། ཆོགས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་འབྲས་པ་ལ་ཆོགས་པ་ཞེས་གདགས་
 སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་ཆོག་ཟུར་གྱི་གདགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཀུན་བཏུས་གྱི་དེའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གནས་
 སྐབས་ལ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་སོགས་འཕེལ་
 འགྲིབ་གནས་སྐབས་ལ་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་གྱི་གངས་གྱི་གཅིག་ཐོབ་པ་བཏགས། སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་འདུ་ཤེས་མེད་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་གསུམ་བཏགས་པ་གང་
 ཞིག་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་དེ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་སྟོག་དབང་གཅིག་བཏགས། དངོས་
 པོ་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་རིགས་མཐུན་པ་བཏགས། དངོས་པོའི་རང་
 གཞན་ནམ་མཚན་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྤྱོད་ཤིང་གནས་དང་མི་རྟག་པ་བཞི་བཏགས། སྤྱི་ཐ་སྤྱོད་
 གྱི་གནས་སྐབས་ལ་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་ཆོགས་གསུམ་བཏགས། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་རྟེན་པའི་
 གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགུའི་ཤེས་བྱེད་
 ཀྱང་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། དེ་ལ་དག་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པའི་གནས་
 སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གསུམ་

མོ། གནས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་བཞི་པོ། བསྟན་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གསུམ་མོ། མཆེད་པའི་གནས་
 སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བཅུས་ལས། ཐོབ་པ་གང་ཞེན། དག་བ་དང་། མི་
 དག་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བ་ལ་ཐོབ་པ་དང་ཆེད་པ་
 དང་ལྡན་པ་ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་འགྲེལ་གྱི་
 ལུང་དོན་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚུགས་
 ཐུབ་དང་ཡུལ་ཅན་སྐྱོད་གང་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱུང་ཡོད་པའི་
 ཚུགས་ཐུབ་གང་རུང་གིས་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་དེ། ཇུས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞུགས་སྐྱེ་རི་
 རེ་ག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་དེའི་མཚན་གཞི། དབྱེ་ན་གཞུགས་ཤེས་གཉིས་
 ཡོད། ཡང་རང་ཡིན་པར་བྱུང་པའི་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད། སྐྱེས་བཞེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 སྤར་ལྟར་བཞིར་དབྱེ། ཡང་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་
 གཞུགས་རུང་དེ། ཇུས་ཡོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་དབང་པོའི་གཞུང་བྱུང་བྱུང་པའི་
 གཞུགས་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན་དབང་པོ་ལྔའི་གཞུང་བྱུང་གཞུགས་སྐྱེ་རི་རེ་ག་བྱུ་ལྔ་ཡོད། རང་ཚུགས་
 ཐུབ་ཀྱི་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པ་དེ། རང་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཤེས་
 པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སོགས་ཡོད། ཡང་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་
 གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ། ཇུས་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་སོགས་འདྲ། དོན་གཞན་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་གཞུང་དུ་མེད་པའི་ཚུགས་མི་ཐུབ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྐྱོད་གང་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱུང་མེད་པའི་ཚུགས་མི་ཐུབ་པ་གང་རུང་གིས་བསྟན་པའི་

ཆོས་དེ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་ཀུན་བཏགས་ནམས་དེའི་མཚན་གཞི། དབྱེན་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀུན་བཏགས་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ཡོད། ཡང་ན་རྩ་གསལ་མི་ཐུབ་པའི་ཆོས་དེ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་ན་ཡུལ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་འཛིན་སྟོབ་པའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་བབྱུང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་རང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་རྩ་གསལ་ཐུབ་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མཛོན་ན་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། དབང་བོའི་སྟོང་ཡུལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དབང་བོའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི། ཇུས་སུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས། དབང་བོའི་སྟོང་ཡུལ་བརྟེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་གཞུགས་དང་། ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་བཀྲ་བར་མི་འཛིན་པར་དོན་གང་ཡིན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་དུ་དེའི་སྟོང་འབྱུང་བ་སྟེ་རྟོག་རྟེན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པའི་སྟོང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོ་བོ་ངེས་པ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་དོ་བོ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བྱུང་མེད་པར་སྤྱོད་ཅི་རིགས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་གྲུབ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་སྟེར་ཏེ། བསྟན་པ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཇུས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། དབང་བོའི་སྟོང་ཡུལ་བརྟེན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཏགས་སུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར། ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་ཇུས་ཡོད་དང་བདགས་ཡོད་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་འདོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེར་
 སྤྱོགས་ཀྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཇུས་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདགས་ཙམ་དུ་བྱུང་
 པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་བཀའ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་
 ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇུས་སུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདགས་པའི་ཡོད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲིང་བ་ལ་ཁོན་རེ། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཙན། བདགས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་
 དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཆོས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་དོ་བོ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཤེས་
 གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུ་བྱུང་སྟེ། དགག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་
 དེས་པ་ལ་རང་གི་དགག་བྱའི་སྤྱི་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དགག་བྱའི་སྤྱི་རྣམ་ཡོད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཕྲུག་ལས། བདགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་
 དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་
 བཅད་ཙམ་གྱི་བཅད་ལྟོག་ནས་མི་འཛིན་པར་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་
 པར་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ནི་
 དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་རིགས་པ་བསྒྲིའི་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ནི་སྒོགས་བཅས་བཀག་པ་ལ་
 ལྟོས། དངོས་མེད་གཞན་རྣམས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ་དེ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་དེའི་དོན་སྤྱི་
 འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུ་ ཡང་ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མེད་པར་ཐམས་ ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེང་གི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་ཇུས་
 ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་ཇུས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིད་དང་ཀུན་

གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་སུ་མེད་པར་སྐབས་འདིར་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་སུ་མེད་པར་སྒྲིབ་ནི་གང་ཟག་
གི་རང་གི་ལྷོག་པ་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རང་རྒྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཇུས་སུ་མེད་པར་སྒྲིབ་ནི་
གང་ཟག་རང་ལྷོག་ནས་ཡིན་ལ། གཞི་ལྷོག་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རང་རྒྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཇུས་སུ་མེད་
པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དང་། རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དོ་བོ་ངེས་པ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་
གཅིག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱ་འཛིན་ཐུབ་ཚུལ་
དང་ཇུས་སུ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་དོན་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་སྐབས་གྱི་དགག་བྱའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་
ཚུལ་ནི་བདག་ས་ཆོས་སམ་ཆ་ཅན་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་འམ་ཆ་ཤས་
དེ་ལ་ཕར་མ་ལྟོས་པར་དཔོན་པོ་འམ་ཐེ་བོ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་དང་། གདགས་གཞི་དང་། ཆ་
ཤས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པ་དབང་བསྐྱར་བྱ་ལྟ་བུར་གྱུ་བ་པ་གཅིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྟོས་པས་
ཆོག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་གྱུ་བ་པར་
ཐལ། རང་རྒྱ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་ཇུས་ཡོད་གཉིས་ཀར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ། སྟོས་
བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དང་བདག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་
གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྣམ་བཤད་གྱི་ཆོག་དེ་ལ་སྟག་ཆང་བ་ན་རེ། ཇུས་ཡོད་གྱི་བདག་
ཁས་ལེན་མཁན་གནས་མ་གྱུ་བར་ངེས་པ་དང་སྐབས་འདིར་ཡང་ཇུས་ཡོད་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་
འགལ་ཟེར། དེ་ཁས་མ་བླངས་སོ། ཁྱབ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཇུས་ཡོད་གྱི་
བདག་ཡིན་པར་ཐལ། ཇུས་ཡོད་གང་ཞིག་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ་སྟོས་
བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གང་ཞིག་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་མེད་ཅིང་ཁྱེད་གྱི་སྤྱང་དོར་ཤེས་བྱ་གཉིས་འདུས་ཕྱིན་ཆད་འགལ་
 ཆེད་འདུག་པ་ལ་མཚན་ཆེ། འདི་སྤྱོད་རེ་ཞིག་བཞག་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་དང་གཞུགས་གྱི་
 སྤྱི་མཆེད་སོགས་སྤྱི་མཆེད་ལྟ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཇམ་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་
 ཇམ་ཡོད་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་རྣམས་སྤྱི་མང་ཆོག་ཡིན་པས་གསུམ་པན་ཆད་ལ་
 འདུག་པས་དེ་ཡིན་ཆད་བཟུང་བ་མིན་པས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་གྱང་རེ་ཞིག་འདོད་ལན་བྱས་
 ཆོ། གཉིས་སྤོང་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞུགས་
 གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྱི། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁོར་ལ་གངས་ཅན་གྱི་དོར་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པར་
 ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤེ། སྤྱི་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དོར་སྤྱོད་
 སྤྱི་ཡིན་འདུག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་ལ། གཉིས་སྤོང་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་གྱི་
 སྤྱི་མཆེད་སོགས་ནི་གཉིས་སྤོང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཅིང་ཡིན་ཞིང་གཉིས་སྤོང་དང་དེ་
 གཉིས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ཆོས་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། གཉིས་སྤོང་གིས་
 བྱུང་བར་བྱ་རྒྱུའི་གཞུགས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་སོགས་ནི་སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་གཞན་གྱི་དོར་བར་གཞན་
 ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་དེའི་འཆར་ཚུལ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཀྱང་
 དེའི་འཆར་ཚུལ་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འཆར་རེས་གྱིས་གནས་
 ལུགས་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་འཆར་བར་ཐལ། སྤྱོད་དེའི་རོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཉིས་སྤོང་
 གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་མོ་རྟོག་ཤིང་རྟོག་
 བྱུང་དུ་སྤྱང་ཡང་རྟོག་ཤིང་མི་སྤྱང་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་མཚུངས་མང་
 སྤེ་སྤྱོད་པས་ཆོག །

འདིར་སྐྱེས་པ། རིགས་པའི་ལམ་དང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ། ཁྲོ་གྲོས་འགྲུམ་པའི་དོས་ལ་
 ངལ་གསོ་དེས། བྱིན་ཏུ་དབྱེད་ཀྱི་ལྷ་ས་བཀྲམས་རྣམ་བཞིའི་ཚུལ། གསལ་བར་ལག་མཐིལ་སྒྱུ་
 རུ་ར་བཞིན་བྱས། དཀའ་བའི་གནད་ཀྱི་གཅོད་བྱེད་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། མཁུན་པ་རྫོ་ལྷན་བྱེ་བའི་
 རལ་གྱི་ཆེ། འདི་ཉིད་ཁོ་ནའི་ལག་ན་བཟུང་ཞེས་ཆོས། མ་ལུས་ཡང་དག་མཐའ་དེར་བྲོས་པ་
 བཞིན། གནད་དུས་ཀྱི་མཁུན་འཛམ་གྱིང་མཛེས་རྒྱན་འབུམ། བཅ་ལྷའི་གཙུག་མཛེས་ཉི་ལྟར་
 མང་བྱོན་ཀྱང་། ལྷ་ས་བཀྲམས་དཀའ་མདུད་མ་བཀྲོལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྤྱིད་པ་འདི་བཞིན་བདག་
 ལ་བཞག་པར་དེས། ཞེས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པའོ། །

འདི་ཉིད་ལས། ལུགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་རོ་སྐྱེས་ན། ཡུལ་གང་ལ་ལྷོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགོངས་པས་
 སྒྲོན་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་
 རྟགས་ལ་རྟོགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐའ་
 ཐུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡུལ་གང་ལ་རིག་ཤེས་ཆད་མར་
 སོང་བའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐའ་ཐུག་ཏུ་འཛོག་ལ་དེའི་རྒྱུད་དོན་ཅམ་ལ་མི་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེའི་དོན་དུ་བརྗོད་ཟེར་ན་འོ་ན། སྐབས་འདིར་རང་རིག་ཁས་བླངས་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་
 སྟེ། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤོང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཇལ་ཀྱང་
 འཇལ་བྱེད་གཞན་ལས་མང་པོ་བཅས་མི་དགོས་པར་སྤོང་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་
 འཇལ་བའི་རང་རིག་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་རང་ཉིད་རྟགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་གང་ལ་
 རིག་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་གཞན་ལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱིད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱོད་དགག་པ་གང་ཞིག་ བྱོད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
བཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་བྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
སྐད་དུ་སྤོང་ཐུན་ལས། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསུང་དེའི་དོན་ནི། དབུ་མ་སྤྱང་བར། གང་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་སོ་
སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་གདོན་མི་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བྱུང་བ་འདིར་ཡང་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཇལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
པའི་དོན་ཡོད། གཞན་འཇལ་བ་ལ་རང་རིག་ཅེས་པ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་
དུ་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
དོགས་པ་འཆད་པར། ལུགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནས། སྒྲམ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་རང་ཉིད་འཇལ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་ཉིད་གྱི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་
ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་རྟོག་པས་མཛོན་སུམ་
དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཡུལ་གང་ལ་ལྟོས་ཞེས་པ་
ནས། སྤྱོད་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདེན་
གྲུབ་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དགོངས་

གཞི་དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དང་བྱིས་པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་
 གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་ལྷ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། འདུས་བྱས་
 མ་འོངས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། འདས་པ་
 རྣམས་སྤྱར་བལྟ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་རྣམས་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པར་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་བྱིས་པས་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་གཙང་
 བདེ་རྟག་བདག་རྒྱུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་
 བ་ཤིང་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རང་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ། མེད་ཕྱིར་
 རང་གི་ངོ་བོ་ལ། མི་གནས་ཕྱིར་དང་འཛིན་བཞིན་དུ། མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདོད། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འགག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་སོགས་ལྷ་བོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྒྱ་མཚན་
 དུ་བྱས་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བྱི་མ་བྱི་མའི་རྟེན་
 ཡིན་པས། རང་གི་ཉིད་མེད་པ་ཡིན། སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་གཞི་ནས་ཞི། རང་བཞིན་སྤྱང་ན་
 འདས་པ་གྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐམ། མདོ་ལས་གང་ཟག་ཐྱག་ཐྱིག་
 མང་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅེས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་དགོངས་གཞི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐམ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་སྤྱར་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་བལྟ་བ་
 བ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བར་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསལ་སྐྱེ་མེད་པ་དང་། ཀུན་
 བདག་པུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གཞན་དབང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ། ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཞན་འབྱུར་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ། ཆོས་སྤྱོད་སྤངས་རྟོགས་བྱུང་འཕེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ། སྐྱེ་མེད་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ལ་དགོངས་

ནས་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་
 དང་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། ཀྱུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་བྱུང་པར་ལ། སྤྱི་བ་མེད་པས་ཆོས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། ཅིས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པར་ཐམ། གཞན་དབང་བདེན་མེད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་མེད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་དགོངས་འགྲེལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲིང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་བདེན་
 སྒྲིང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དོན་སྤྱིར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། འདིར་སྤྱུལ་གཞི་དེའུ་ལིང་ལ་སྤྱི་
 མའི་སྤྱུགས་ཐུས་བཟབ་པ་དང་། ཡང་དག་པའམ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་
 ཉིད་གཉིས་སྤྱང་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཆོས་མཐུན། སྤྱི་མའི་སྤྱུགས་ཐུས་ཀྱི་དབང་གིས་དེའུ་
 ལིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་མེད་བཞིན་དུ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྤྱང་བ་དང་། གཉིས་སྤྱང་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་དབང་
 གིས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་མེད་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤྱང་བ་གཉིས་
 ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་དཔེར་བྱེད་ལུགས་ལས་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བ་དག་གཞན་དབང་བདེན་པར་སྤྱང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའུ་ལིང་
 རྟ་སྒྲུང་དུ་མེད་བཞིན་དུ་རྟ་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པར་སྤྱང་བ་དཔེ་དོན་སྤྱིར། སེམས་ཚུལ་པས་གཟུང་འཛིན་
 རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤྱང་ཡང་སྤྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའུ་ལིང་དེར་སྤྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་
 སྤྱིར། དོན་སྤྱི་སྡེ་གཉིས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐུས་སྤྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའུ་ལིང་རྟ་སྒྲུང་
 དུ་སྤྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱི་མ་དེ་བཞིན་
 དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱུན་རྟོག་ཡོད། སྤྱི་མའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར། དེ་བཞིན་གཉིས་སྤྱི་ལྟུང་པ་
 བཟོད། ཅིས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། སྤྱི་མ་སོགས་མི་བདེན་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། དབུ་
 སེམས་སོ་སོའི་མི་བདེན་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བྱེད་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རི་
 བོད་གི་རྩ་བཞིན་ཡེ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གུན་རྟོག་གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ལ་ལ་
 དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོད་གི་རྩ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐམས་
 ཅད་ལ་སྐྱར་བ་གང་བ་པ་དག་གི་པའི་དོན་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་གུན་རྟོག་ཡོད། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན། འཁོར་ལོ་བར་བར་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་
 འགལ་ལོ། ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་ཏེ་གུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤོང་བ་
 ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་
 རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྒྲེན་མ་ལུང་དང་པོས་གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 དང་། གཉིས་པས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་པའི་གུན་བདག་པ་བདེན་པར་མེད་པ་བཤད་པའི་ལུགས་
 ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་སྐད་དུ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤོང་བ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྤོང་དེ་མེད་
 པར་ཐལ། ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་བདེན་
 པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤོང་བ་དེ་སྤོང་གཞི་གཞན་དབང་
 འདི་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྤོང་བ་ཉིད་
 བྱི་འདི་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། སོ་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སྤོང་མཛོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱི་གཉིས་སྤོང་དེ་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་ཙམ་ནས་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཉིས་སྤོང་དེ་གཟུགས་སོགས་
 ལ་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སོ་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཉིས་སྤོང་དེ་ལ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་སྤོང་འབྲུལ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དབྱས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། ཞེས་བ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། སྤོང་ཉིད་
 དེ་ལ་གཉིས་སྤོང་འབྲུལ་བའི་ཀུན་རྟོག་ཡོད་པས་དེས་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་བདགས་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མི་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པ་འདི་རྟོགས་པའི་ལམ་དབྱུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་
 ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དབྱས་མཐའ་ལས། སྤོང་བ་མ་ཡིན་མི་སྤོང་མིན། རྟེན་ལས་ན་
 ཐམས་ཅད་བཤད། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། རྟེན་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པ་འདི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་ཀྱི་སྤང་བའི་ཡང་དགོངས་
 པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དེས་ཀྱང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་
 བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོར་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་གཙོ་བོར་ཀུན་བདགས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གཞན་དབང་
 ལ་དགོངས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྤྱིས་མ་འགགས་གཞོན་མ་ནས་ནི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་
 དན་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་སྤོང་དོན་བསྐྱུས་
 ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཡང་དག་རྟེན། བདགས་པ་དང་ནི་
 གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། བདགས་པ་
 ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན། སྤྱི་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་
 བསྟན། རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི་ཡིས་ནི། ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་པར་ཟེམ། བྱང་ལེས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་
པའི་གཞུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་རྣམས་ཐ་
དད་གནས་པ་ནི། ཁྲིམ་པ་ནས། རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་རྒྱ་བཤད། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཁཛེས་སེམས་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ན། འདུས་བྱས་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་
གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་པར་ཟེམ། གཞུགས་རུང་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བྱེད་པའི་ཆ་དང་། མཆོན་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བྱ་བྱེད་པའི་ཆ་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། གཞུགས་
ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། ཡུང་བོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གི་ མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིས། །སྤྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་
ཉིད་མིན། དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་བྱེད་པ། ཁྲིམ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་གི་གཞི་ཇུས་
སུ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་གྱི་ཆ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་
ངོ་ཞེས་གསུངས་པར་བཤད་དེ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་པའོ། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་འདི་ལ་དོགས་པ་གཅིག་སྒྲུང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་དགོངས་པ་ལེན་
པ་མི་འཐད་པར་ཟེམ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ནི་དེས་བཀར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་
བརྩུ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྡེ་སྟོན་བཀར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་སྟོན་རྣམ་
ལས། ཆོས་འཁོར་དེ་ལས་གཞན་བསྟོར་བར་མི་འདོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་མི་འདོད་
དོ། ཁྲིམ་སོགས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དྲང་དོན་མི་སྲིད་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་དྲང་ངེས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་བཤད་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་

ནི་སྤྱི་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་རུང་མི་རུང་བ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྤོང་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་ཞེས་བ་དང་། སྤོང་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་
 ཅིག་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་བ་ལ་ཡང་སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་བ་དེ་དག་
 རྟོགས་སྡེའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བཅུ་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་ཁས་
 ལེན་ན་ས་བཅུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་བ་འདི་ཡིན་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་རང་ལུགས་སུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་བ་ལས། དེ་དག་གང་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འབྲེལ་ལས། རྒྱལ་ཚབ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་ཁས་ལེན་པར་
 བཞེད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པར་
 བཞེད་ཀྱང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བ་སྡེ་མ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འང་
 འོན་ཀྱང་བཀའ་མི་འདོད་ཀྱང་དེའི་འང་དགོངས་བ་ལེན་ན་འདི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་པའམ། ཐོགས་མེད་
 སྤྱི་མཆེད་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྤོང་ལ་ཚོད་ཚུལ་དང་དགོངས་བ་ལེན་ཚུལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་
 དག་འདི་འདྲ་བུས་བྱུང་ན་ཞེས་དོགས་བ་ཁོང་སྤོང་གི་ཚུལ་གྱིས་བཀོད་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བཀའ་
 ཁས་སྤངས་ནས་སྤྱིར་ལྟར་ཚོད་བ་གང་ཡིན་བརྟགས་ཏེ་རྗེ་ཡབ་སྤྱིས་དགོངས་བ་གཅིག་མི་གཅིག་
 སོགས་དབྱེད་དགོས་མང་བོ་འདུག་ཀྱང་མ་གྲིས་སོ། །ཡང་འདི་ཉིད་ལས། མ་གྲུབ་བ་ལ་དགོངས་
 བས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་
 བས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པར་མ་ཟད། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་
 བདེན་སྤོང་ལ་དགོངས་བས་ཀྱང་གསུངས་བ་ཀྱང་སྤྱིར་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། གཞུགས་རུང་གིས་གཞུགས་མཆོན་པའི་ཆོ་ཐོག་མར་གཞུགས་རུང་དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སྟེ། དེ་རྗེས་
 གཞུགས་དེ་སྤྱིར་མེད་གསལ་དུ་སྟེས་བ་ལྟར་སྤྱིར་བའི་སྟོན་གསུགས་རུང་དེ་འཛིན་བྱེད་སྟོ་ལ་རྩར་

ཉེ་བ་དང་། གཞུགས་དེ་ཡུལ་སྤོགས་སུ་ཕར་ཆད་པ་ལྟ་བུར་གཞུགས་ཅུང་དང་གཞུགས་གཉིས་
འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་
ལྟར་གྲུབ་ན་ཐོག་མར་གཞུགས་ཅུང་སྒྲུབ་མེད་གསལ་དུ་སྒྲུབ། དེ་ཆེས་གཞུགས་སྒྲུབ་མེད་གསལ་དུ་
སྒྲུབ་དགོས། དེ་སྒྲུབ་ན་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཇུས་ཐ་དང་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་མཚན་མཚན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་ཇུས་གཞན་གྱིས་
སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་མ་ཟད་གཉིས་སྤོང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྤོང་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་དེ་ཡི་འདུང་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་གཞུགས་ལས་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་
དེ། གཞུགས་འཛིན་ཆད་མའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་ལས་
ཇུས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་དེ། གཞུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་དང་ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་
རིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་མ་ཟད་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་གཞུགས་དང་ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་མཐར་
ཐུག་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་
གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་འདུང་སྒྲུབ་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་བ་དང་པོས་གཞུང་བ་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་བསྟན། རྒྱུ་བ་གཉིས་
པས་འཛིན་པ་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་
དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་སྤྱོད་པ་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་ཇུས་
གཞན་དེ་བཀག་ཡོངས་གཅོད་ནང་ཡིན་སྤྱོད་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་ནང་

ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་ཐུགས་གཞན་བཀག་པ་གང་ཞིག་ དང་པོའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་
ལ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་
ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དང་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་ཐུགས་གཞན་བཀག་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་ཐུགས་གཞན་ལེགས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བྱང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་
པའི་གཞུང་བ་ཐུགས་གཞན་མི་ལེགས་པར་ཐམ། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཞུགས་དེ་རང་ཉིད་
ལས་ཐུགས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྒྲུབ་བ་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐམ། བྱང་གི་
ཤེས་པ་འང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་གཅོད་ནང་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོས། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་
མོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཅན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་གི་དེ་བོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་སྒྲོང་རྩལ་སྒྱིར་
བསྐྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྒྲུབ་པ། གནས་ལུགས་འབོད་གྲོགས་སྒྲུབ་བརྒྱན་མཐའ་གཉིས་སུ། འཛིན་པའི་མན་ཤེས་
ཅིག་པར་ངེ་སྟེད་ཚོགས། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དུ་བུ་མཆོད་འབྲུལ། ལེགས་བཤད་ཙོལ་གྱིས་འདི་
ན་མཆིས་མིན་ནམ། ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་ཤོང་མིན་ལྟེ་བའི་བྱུང་། ཡོན་ཏན་ཐུང་བོ་ཆེ་དེ་ནོར་
འཛིན་མའི། མངལ་དུ་བཟུང་བས་མ་ཐེག་རྩལ་བབས་པར། རྩ་རྩེ་རྩུན་ཞེས་སྒྲོ་བ་དགས་གཏམ་
དུ་སྒྲིང་། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་རྩ་དགག་པ་ལ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྲོ་བ་དགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྒྲོང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འདི་ཉིད་ལས། ལུགས་འདིའི་རིགས་པའི་

དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཞེས་པ་ནས་སྒྲོ་འདྲེན་གསུང་གི་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ་དགའ་བ་ཞེས་སྒྲོ་འདྲེན་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགའ་བ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་བར་
ཐལ། རིགས་པའི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རིགས་པའི་
དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིགས་པའི་དགའ་བ་བྱེད་
པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདྲེན་གསུང་གི་སྒྲོ་འདྲེན་གསུང་དེ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་
དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རིགས་པའི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་རིགས་པའི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་ཡུལ་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་
དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ལས་གཉིས་པའི་ཕྱིར་དག་གི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲེན་གཉིས་བྱེད་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཞེན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་ཅིང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིང་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ན་དེ་དག་ཞེན་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ནང་མན་
ཚུན་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ན་གཉིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
ཞེན་ཡུལ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་པར་དེ་སྒྲོང་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲུལ་ལས། འདི་ཡུལ་སྐྱེས་སྐྱེས་
མེད་པར་ནི། རྒྱུ་ལྡན་པར་ནི་རུས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། སྒྲོང་ཐབས་ལས། དེ་གཉིས་ལས་དགའ་བ་
བྱེད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་ཏུ་གིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་
གཞོན་བྱེད་མ་མཐོང་ན་ལོག་ཏུ་དེ་ཉིད་གཞན་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་

དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་ཐུན་ལས། རོན་དམ་དབྱེད་པའི་
 རིགས་པའི་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་སློབ་འདོགས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་ལོག་རྟོག་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་
 གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གྲུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་
 བ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སུང་སོགས་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་གྱི་གཞིར་ཡོད་ལ། དེས་ན་
 སུང་སོགས་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་གྱི་གཞིར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སློབ་འདོགས་མིན། སུང་
 སོགས་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་གྱི་གཞིར་རང་མཆོན་གྱི་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སློབ་འདོགས་ཡིན་
 པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ནི་སུང་བོ་ལ་སོགས་པ་
 ཡོད་པས་དེར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སློབ་འདོགས་མ་ཡིན་གྱི་སུང་སོགས་དེ་བོ་དེར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སློབ་འདོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་འདེབས་དང་སློབ་འདོགས་གཉིས་
 ཡོད། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་འཛིན་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་ཁོན་འི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་སྐྱར་འདེབས་ལྟན་
 གྱེས་མི་སྤྱིད་པ་སོགས་སྐྱར་བཤད་ཟིན། སློབ་འདོགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ། ཀུན་བདགས་དང་ལྟན་གྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཀུན་
 བདགས་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། ལྟན་གྱེས་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་བདགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་ཟག་རང་རྒྱུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་
 དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སློབ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱབ་
 པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཡང་ཀུན་བདགས་དང་ལྟན་གྱེས་

གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཐུག་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྐྱེ་དུ་འཛིན་པ་
དང་། གཟུགས་སོགས་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐྱད་གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
འཐད་དོ་སྐྱེ་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་། སྤྱི་རྒྱུ་པ་དང་རང་སྤྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱུ་ལ་ཡོད། ལྷན་སྐྱེས་ལ་བཟུང་བ་ཐུག་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འོ་སྤྱི་དང་། གཟུགས་སོགས་དོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐྱད་གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འོ་སྤྱི་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་
གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་སྒྲིབ་པ་གྱི་མཐའ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱེ་བ་པའི་རིགས་པའི་དགག་
བྱ་ཡིན་ནོ། །

ཆོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་ཟེ། རིགས་པ་ཡང་
དག་གི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
འགོ་གཟི་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་
བར་ཟེ། དེའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་ཡིན་པར་
ཟེ། དེའི་ཞེན་གཞིར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ དེའི་ཞེན་གཞིར་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་
ན། དེའི་ཞེན་གཞིར་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཟེ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པ་སྤྱི་མ་དག་མ་
ཁྱབ་གསུང་ངོ་། །གཞན་དག་དེའི་ཞེན་གཞིར་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་དང་། དེའི་ཞེན་གཞིར་དངོས་པོར་
གྲུབ་ཟེར་བའི་ལུགས་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གཞན་མ་གོ་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་འདིར་ཅུང་ཟད་
དཔྱད་ན་སྤྱིར་ཡོད་ན་རྟག་དངོས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཀྱང་དེའི་ཞེན་གཞིར་ཡོད་ན་དེའི་ཞེན་གཞིར་
རྟག་དངོས་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཟེ། སྤྱིར་ཡོད་ན་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་དེའི་
ཞེན་གཞིར་ཡོད་ན་དེའི་ཞེན་གཞིར་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཟེ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་

ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་དེ་གཞུགས་ཞེས་པའི་ཐ་
སྒྲིབ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་ཐམས། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྒྲིབ་དེ་གཞུགས་ལ་དངོས་པའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་
འཇུག་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིང་བརྟེན་སྒྲིབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་མིང་བརྟེན་
སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་གཞུགས་སོ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ཞེན་
གཞིར་ཡོད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གང་ཅུང་ཡིན་མི་དགོས་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཟེར། གོང་མ་དག་གིས་དེ་
དེའི་ཞེན་གཞིར་ཀུན་བདག་ལ་ཡིན་གསུངས་པ་ནི། སྒྲིབ་ཐུན་ལས། རྒྱུ་ལེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་
རྒྱུ་ལེས་རྒྱུ་ལེས་སོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྒྲིབ་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞིར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་དེ་
འདྲའི་ཐ་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞི་འམ་གནས་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བདག་ལ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པར་
སྒྲུབ་པོ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་གཞུགས་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆོད་བྱེད་མ་གྲུབ་པར་ཐམས། དེ་
བདེན་འཛིན་ཀྱི་ཉིད་པའི་ཞེན་གཞིར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ལུགས་ལ་འདྲ་གཞུགས་དེའི་
ཞེན་གཞིར་གྲུབ་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་ཞེན་གཞིར་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་
ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐམས། དམ་བཅའ་འཇགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་དེའི་ཞེན་གཞིར་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐམས། དེའི་ཞེན་གཞིར་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཆོད་ཚུལ་དང་། སྒྲིབ་དེ་མི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འདི་
ཉིད་ལས། གཡུ་ཉེ་གཞུགས་སོ་གསུམ་ཞེས་པ་ནས། གྱིས་ཤིག་ཅེན་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འདིར་
ཆོད་པའི་གཞི་ནི་གཞུགས་སོ་གསུམ་མིང་བརྟེན་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
སྒྲིབ་པ་བདག་དེ་བཀག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲིབ་པ་ལ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཆོད་ཚུལ་ནི་ཁོ་
ན་རེ། རོ་བོ་དང་ཁྱེད་པར་གྱི་ཀུན་བདག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་མིང་བཅུ་ལྟ་པའི་ལྟ་བུ་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 འགོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་བས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 འདྲ་བའི་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་དང་དོན་སྒྲིབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྒྲིབ་སྒྲུབ་བས་གྲུབ་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བར་འདོད་ན། འདི་ནི་གཞུགས་སོགས་དོན་དང་འདི་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཞེས་
 རྒྱུ་པར་གྱི་ཐ་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དགོངས་འགྲུབ་ལས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་། བྱང་ས་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ནས་པར་དག་ཕྱེད་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། གཞུགས་སོགས་མིང་བཅུ་ལྟ་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་བདག་གྲུབ་སྒྲིབ་ནས་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་མིང་
 བཅུ་ལྟ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་བདག་ཏུ་བྱས་ནས་
 གྲུབ་པའི་ཞེས་པ་ཆོས་བདག་ཏུ་བྱས་ནས་གྲུབ་པའི་ཞེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྒྲུབ་
 རྒྱུ་དཔག་ཚད་མའི་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་མཛད་སྒྲུབ་བས་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་
 འདྲ་མེད་པར་རྒྱུགས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱུགས་པར་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་ལྟོ་ལྟར་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་འདྲེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞུགས་ཀྱི་
 མཚན་དངོས་པོར་མེད་པར་མཛད་སྒྲུབ་བས་གྲུབ་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྟོ་ལྟར་གྲུབ་པའི་གཞུགས་དཔག་ཚད་མའི་གཞི་
 ལྟོ་ལྟར་རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞུགས་སོགས་ཞེས་
 པ་ནས། ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྟོ་ལྟར་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་གཞུགས་དཔག་ཚད་རང་མཚན་ཀྱིས་
 གྲུབ་པ་བཀག་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་པར་མཛད་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

ཐུ་མོ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྤྱ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་ཚས་ཉིད་ལ་མི་སྤྱང་ཞིང་ལུང་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཚས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཐུ་མོ་ཞེས་སྒྲིབ་དག་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྒྱུད་འཛིན་ཇུས་ཐ་
དད་བཀག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་དེ་དག་གིས་རིག་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས། རོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་
པས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། སྟོང་ཚུལ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཞེས་སྒྲིབ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐའ་ཐུག་རྩ་དགོངས་གྲེལ་
ལས་བཤད། དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་དབྱུ་མའི་ལམ་གོང་ན་མེད་པར་བྱུང་སར་བཤད། སྟོང་ཚུལ་ལ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་ཐེག་བསྟུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་
འདི་ཉིད་ལས། སྟོང་ཚུལ་འདི་ཞེས་པ་ནས། གྲུབ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་ལ་འདི་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་གཞུགས་སོགས་རོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། སྟོང་ཚུལ་འདི་ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་རྫོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་
གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱིས་བཏགས་པ་དེར་གཞུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་
མཐའི་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་སྒྲིལ་

འདོགས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་བའོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡིན་ནིང་། དེས་ངོ་
 བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པར་ཐལ། གཞན་སྡེ་ལ་
 རང་གི་སྒྲིབ་པའི་ལུང་གིས་འགོག་མི་རུང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་དང་ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་ཁྱད་
 པར་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་སར་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ན་དགོངས་འགྲེལ་མ་དངས་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་གྲུབ་པའི་
 ལུང་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། རོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་མདོ། ལྷུ་མ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ལོ་བུ་ལས་བརྒྱམས་པའི་
 མདོ་སྡེ་ལུང་གསུམ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར། རོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱིས་བཀག་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་མིང་བཅའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་
 གྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་མིང་བཅའི་ཐ་སྐད་འཇུག་
 གཞིར་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞིགས་གསན་སོགས་
 མི་མཛད་ན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་རང་ལུགས་སུ་མཛད་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་གྱི་སྡེ་ཚན་
 གྱི་མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། །དེ་ཀུན་སྐབ་པས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་
 ཏེ། ཁའི་གསལ་དང་གསན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཛད་ན། །དེ་ནི་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་གང་གིས་འཛིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞུགས་སོགས་མིང་བཅའི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་དེར་མ་གྲུབ་པ་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོངས་
 གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། ཆོས་རྒྱམས་
 གང་དང་གང་བཟོད་པ། །དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་རྒྱམས་ཆོས་ཉིད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དགོ་སྒྲིབ་བྱེད་དེས་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་མིང་
 བཅའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་བྱེད་དགོས་པ་ལ་མི་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ལས་བརྒྱམས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལ་དག་སྒྲིམ་ལྷུ་བྱེད་ནི་
 ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། ཁུ་དང་མེ་དང་རྩུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། འཇིག་
 རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་དང་། ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་
 དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་པ་བཙལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྩེས་སུ་བཏགས་པ་དང་། རྩེས་སུ་
 དབྱུང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 གསུམ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་བྱུང་སར་གསུངས་སྐྱོང་དོ། ཉེས་ན་དོན་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ལ་ལུང་གསུམ་སྒྲིམ་
 བཞིན་པར་གྲུབ་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པར་ཐམ། དེ་དག་གིས་ལུང་དོན་
 བཤད་པ་ན་གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིམ་བའོ། ཡང་ན་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་
 སུ་མེད་པ་ལ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་འདིར་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་མ་དངས་པས་དགོངས་འགྲེལ་ཡང་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིམ་བ་དག་ལ་དངས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདོ་སྒྲིམ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། དྲིས་པ་རྣམས་གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་གང་ཞིག་ ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་པས་དེའི་
 ཞེན་ཚུལ་འཐད་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོད་པར་དྲིས་པ་རྣམས་ལ་
 སྒྲིམ་པོའི་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་དྲིས་པས་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་ཞེས་ལན་
 འདེབས་ཀྱི། སྒྲིམ་པོ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དེའི་དོ་བོ་
 ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལན་མི་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་དོན་ནི་
 གཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ན་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་གཞུགས་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་

ཡི་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་གཟུགས་ཞེས་བཞུགས་པའི་དོན་དེའི་དོན་ཅིང་ཡིན་
 བོ་ཞེས་སྒྲིལ་མཆོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཅིང་ལས། དེ་ཁྱིམ་པ་
 རྒྱལ་པོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དེས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་འདྲའི་འཛིན་སྐྱབས་འཐད་ལྷན་དུ་དོན་སྒྲིལ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པ་ཀུན་བཏགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་པོས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའམ་
 གནས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་ཐུན་ལས། དེ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞིའམ་
 གནས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་ཞེན་
 གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་
 ཀྱང་། དེ་དེའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་པོར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲིལ་པོ་དེ་སྒྲིལ་པོའི་ཐ་སྐྱོད་
 ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་མ་གྲུབ། སྒྲིལ་པོའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒྲིལ་པོར་རང་གི་
 མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིལ་ཐུན་ལས། སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་པོའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་
 མཚན་ཅིང་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་པོར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་དབང་ཤེས་ལ་
 སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་པོའི་ཐ་སྐྱོད་འཇུག་པའི་གཞིའི་སྒྲིལ་ཐུན་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིལ་
 པོ་སྒྲིལ་པོར་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ཐུན་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། སྒྲིལ་ཐུན་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པས་ཞེན་པ་ལྟར་ཡང་རང་གི་མཚན་ཅིང་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། སྒྲིལ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། འདི་ཅིང་ལས། སྒྲིལ་བཞུགས་པའི་རང་ལྟོག་རྟོག་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞི་ལྟོག་ཏུ་རང་མཚན་

འོང་བའི་ལུགས་དང་གལ་མཚུངས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་གཞི་ལྷོག་ལ་རང་མཚན་མི་འོང་བར་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་རང་ལྷོག་ཙམ་རང་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་དེའི་ཞེན་ལུལ་གྱི་གཞི་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་དེའི་ཞེན་གཞིའི་རང་ལྷོག་ཏུ་མ་ཟད་དེའི་གཞི་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡང་དེའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་ལས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་སྒྲིབ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་ལྟར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་དེ་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱུང་ལས། མིག་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོར་སྒྲིབ་བ་ནི་མདོན་པར་བཞེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུས་མ་ཡིན་གྱི་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་དེ་མདོན་པར་བཞེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་རྒྱལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱུང་ལས། མིག་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོའི་ཐ་སྐད་འཇུག་པའི་གཞིའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་ནི་མདོན་པར་བཞེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་རྒྱལ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲིབ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པོར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གཅིག་ལ་འད་བཤུ་ཆགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆུ་མི་འདྲ་བ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཤུ་ཆགས་བརྟན་བྱུང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་
 པོར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དབང་ཡིན། སྔོན་པོ་སྔོན་པོའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་
 གཞིར་ཡོད་པར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་ཀྱང་རང་མཚན་གྱིས་མེད། སྔོན་པོ་སྔོན་པོའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་བ་ལྟར་ཐ་སྐད་དུ་འད་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཆུ་ལ་གསུམ་
 འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་ཆུ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཆུ་ལ་གསུམ་ཡོད་
 ཀྱང་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་ཞེན་ཆུ་ལ་ལ་གསུམ་མི་འབྱེད་པར་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སོ་སོ་བ་
 གསུམ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་ན་བཤུ་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་
 གཅིག་གི་སྒྲིབ་བ་ལ་ཡང་ཞེས་བ་ནས། གསུམ་གསུམ་གྱི་ཆ་དབྱེར་ཡོད་པ་ལ། དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་
 ལ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཆུ་ལ་ཡང་རིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྟོག་པ་འད་སོ་སོ་བ་ཡིན་གྱི་
 རྟོག་པ་གཅིག་གི་ཞེན་ཆུ་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོན་
 པོ་སྔོན་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་སྔོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་དེ་བོ་དང་བྱུང་
 པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་སྔོན་པོ་རང་གི་གནས་ཚུན་གྱི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་བ་
 དེ་ལ་རྒྱུ་ཀྱི་རྟོག་པས་ཞེན་ནས་འདི་སྔོན་པོའི་འདི་སྔོན་པོའི་སྒྲིབ་པོའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྐད་བྱེད་
 ཅིང་། སྒྲིབ་ཆུ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཡང་རྟོག་པས་ཞེན་པའི་སྒྲིབ་ནས་སྒྲིབ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་གསོ་བར་བྱ་བའི་བཤུ་ཆགས་དེ་ལ་མཛོན་བར་བཟོད་པའི་བཤུ་ཆགས་ཞེས་བྱ་ལ། བཤུ་
 ཆགས་དེའི་དབང་གིས་སྔོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་ཆུ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་སྔོན་སོགས་ལ་དེ་ལ་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་སྔོན་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་བ་ཙམ་
 དང་། མདོ་སྟེ་པའི་སྐབས་སུ་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་བ་ཙམ་དང་གོ་དོན་མི་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་ཐུན་ལས། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་འདི་གཞུགས་ཞེས་བ་ནས། དེའི་ཕྱིར་

དབང་ཤེས་ལ་རྩལ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་གཞུགས་སོགས་དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་ཡང་ཡང་བྱུང་བའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཙམ་དང་མི་འདྲ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བཤེན་རྩལ་བྱུང་པར་ལ་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་སེར་སོགས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་རྣམ་བཤེན་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རྩལ་པས་ཀྱང་སྤྱོད་སེར་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་སོགས་གཞུགས་བྱུང་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེས་པར་སྤོང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྤོང་འགྱུར་བའི། ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། རྣམ་པ་གང་གིས་འབྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྣམ་དེས་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་དང་དེ་སྤོང་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་སོགས་རྟོག་པའི་བདགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་པའི་བདགས་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་བྱུང་པར་ཟེར་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རྩལ་པས་ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་བཤེན་གྱུ་བྱ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པོ་བཤེན་གྱུ་བྱ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་དངོས་པོར་འདོད་མི་འདོད་དེའི་བྱུང་པར་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་པོ་འདོད་མི་འདོད་དེའི་བྱུང་པར་ཟེར། ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་དང་ཡུལ་ཐུས་གཅིག་དང་ཐུས་གཞན་བཀག་ཙམ་དེའི་བྱུང་པར་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་སོགས་ཤེས་པར་འདོད་མི་འདོད་དེའི་བྱུང་པར་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་སོགས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། རྣམ་བཤེན་པས་སྤྱོད་པོ་རྒྱུད་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་འབྲུལ་པའི་བསྐྱེད་པ་ཞུགས་ལ། སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་འབྲུལ་

བའི་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་པས། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྤང་བ་ལྟར་བདེན་
 བའམ་གྲུབ་པར་འདོད། རྣམ་ཐུན་པས་སྔོན་པོ་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་འབྲུལ་བའི་བསྐྱད་པ་
 ཞུགས་པར་མ་ཟད། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་འབང་འབྲུལ་བའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བའི་སྒྲོན་སྤང་བ་མ་གཏོགས། སྔོན་པོ་སྤང་མི་རུས་པར་བཞེད་པས་སྔོན་པོ་
 སྔོན་པོར་སྤང་བའི་ཆ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའམ་ཐུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་
 ལས། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་རྣམས་གཞུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་
 པ་ཞུགས་པར་འདོད་ཀྱི་རགས་པར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་རྩད་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་
 ཞུགས་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སོགས་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་
 བ་དང་རགས་པར་སྤང་བ་དང་གོ་ས་གཞོན་རུས་སུ་སྤང་བ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་སྤང་
 ཡུལ་ཡིན་པས་བདེན་ཐུན་རྩོད་པའི་བདེན་བ་དང་ཐུན་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་བ་དང་། དབུ་མ་ལེགས་
 བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སོགས་རགས་པར་སྤང་བ་དང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སོགས་ཁ་
 དོག་ཏུ་སྤང་བ་དང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སོགས་གོ་ས་གཞོན་རུས་པའི་ཆ་བཙས་སུ་སྤང་བ་རྣམས། རྣམ་
 བདེན་ཐུན་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་སྤྱུ་མཆེད་ཀྱིས་རྣམ་བདེན་
 ཐུན་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཡང་སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་ལས་རྣམ་ཐུན་པར་ཁས་ལེན། གསེར་གླིང་བ་
 རྣམ་བདེན་དང་། འཁྱི་བ་རྣམ་ཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོ་ལས། ལྷ་ཅིག་བྲམ་གསེར་གླིང་
 འཁྱི། རྩྭ་བ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་རྣམ་ཐུན། ཞེས་བ་དང་། རྩེས་ཀྱང་གསེར་གླིང་བ་རྣམ་བདེན་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྔོན་པོ་དབང་ཤེས་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་བ་སོགས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བདེན་ཐུན་རྩོད་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་

དོན་བྱེད་ཀྱིས་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བདེན་མི་བདེན་ལ་ཚུད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་ཁ་དོག་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བདེ་དངོས་པོ་སོགས་སུ་འདོད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུབ་བདེ་དངོས་པོར་འདོད་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོང་ཚུལ་དེ་ལ་རྣམ་རིག་པའི་དོན་ཆད་ཚུལ་སོགས་གོང་འོག་གི་དོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚུད་པ་ལྷག་མའི་ལན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དག་པ་ལ། དག་པ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ཀུན་བདག་གིས་སྒྲོང་བར་གྲུབ་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྒྲིམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞུགས་སོགས་མིང་བདེ་འཇུག་པའི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ། རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་བྱང་ས་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས་གསུམ་གསུམ་གསུངས་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། བྱོད་ལ་མིང་སྒྲོན་པོ་དང་ཁ་དོག་དང་གཞུགས་དུ་མ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་བྱོད་མིང་དེ་དག་གི་འཇུག་གཞིར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོན་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་བདེ་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་ལ་མིང་བདེ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་གང་དག་དང་ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་གཅིག་པུའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་མང་པོར་འགྱུར་བའི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་མིང་བདེ་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བརྒྱ་བྱིན་སྒྲུར་སྒྲེས་ནས་དེ་ཆེས་སུ་རི་འཛོམས་དང་སྒྲུན་སྒྲོང་ལྟར་པ་སོགས་མིང་དུ་མ་བདག་ཀྱང་། མིང་དེ་དག་གི་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རི་འཛོམས་དང་སྒྲུན་སྒྲོང་སོགས་ཀྱི་མིང་མ་བདག་གོང་དུ་བྱོད་མེད་པར་

ཐམས་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་མིང་དེ་དག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་སྤར་སྒྲེས་དེ་
 རྗེས་མིང་དེ་རྣམས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་སྤར་བྱུང་བ་ལ་ཞེས་པ་
 བསལ། མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཆོས་ཙན། གཞུགས་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྐད་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་གཞུགས་སོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་
 བར་ཐམས། ཁྱོད་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་ཐ་སྐད་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་གཞུགས་སོ་སྐྱམ་པའི་
 སྒྲོ་སྒྲེ་པའི་ཕྱིར། བྱང་མ་ལས། གཞུགས་ལ་གཞུགས་ཞེས་པའི་ཆོག་མེད་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་
 སྒྲོ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་རིགས་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་བཏགས་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཞེས་དོན་སྒྲེ་བ་ལ་དྲིས་པ་ན། དེ་གཉིས་ན་རེ། ཀུན་བཏགས་དོ་བོ་ཉིད་འདོགས་བྱེད་སྒྲ་
 རྟོག་གང་གིས་རྒྱ་མཚན་ཏེ་མིང་གི་གངགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལྟོ་ལྟར་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དེ་དང་
 མཐུན་པའི་མིང་བྱམ་པ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མིང་འདོགས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་གངགས་
 གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། གཤམ་ཏེ་དོ་བོ་ཉིད་
 གང་གིས་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་འདོགས་པ་ན་རྒྱ་མཚན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་
 མཚན་ནི་མངོན་པར་བརྟེན་པའི་ཆོག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དོན་སྒྲེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གངགས་གཞིའི་ལྟོ་ལྟར་བ་ལ་མིང་དེ་
 སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ལ་རག་ལས་མི་རུང་བར་ཐམས། ལྟོ་ལྟར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་འཇུག་
 གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྟོ་ལྟར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་

རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷོ་ལྷིང་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདྲེན་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་རག་
ལས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འདྲེན་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་ལ་རག་ལས་པར་མི་རུང་
ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་ལྷིང་བ་ཆོས་ཅན། བྱོན་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉེ་བར་
འདྲེན་པ་འདི་སྤྱོད་ལ་ལྷ་ཡང་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་དེ་
གདགས་གཞི་བྱོན་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་བུམ་པའོ་སྒྲིབ་པ་ལྷོ་ལྷིང་བར་ཐལ། བྱོན་བུམ་པ་ཞེས་
པའི་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེས་ན་ཉེ་བར་
འདྲེན་པ་འདི་སྤྱོད་ལ་ལྷ་ཇི་ལྟར་མིང་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་ལ་དེའི་སྒྲིབ་པ་ལྷོ་
ལྷིང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གདགས་གཞི་བརྒྱ་ཁྱིལ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་
ཐལ། གདགས་གཞི་བྱོན་གཅིག་ལུ་ལ་མིང་རི་འཛམས་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དུ་མ་འཇུག་གཞིར་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་བཟང་དན་སྤྱོད་ཆོག་པ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་བྱོན་
བཟང་དན་དུ་མར་ཡང་ཐལ་ལོ། བསྐྱུ་བ་ལས། རྒྱ་མཚན་གཅིག་ལས་ཉེ་བར་འདྲེན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་སྤྱོད་ཆོག་པ་འདི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མང་བོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་བྱོན་པར་གྱི་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྒྲིབ་པ་རིགས་པ་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན་
ཞེས་པའི་དྲི་བ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་
བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་འགོ་ལ་ལ་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་
དེས་ཕྱིར། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྱུར་པར་འགྱུར། །
ཞེས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་པས་ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། ལྷོ་ལྷིང་བ་
ཆོས་ཅན། བྱོན་བུམ་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་འཛོག་པ་བར་ལ་གཏན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
སྒྲིབ་པར་ཐལ། བྱོན་བུམ་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་གནས་ཆོད་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར། ལྷ་སྒྲིལ། དེའི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞིར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་ན་བརྒྱུ་མ་སྐྱར་ཐམས་
 ཅད་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལུགས་སྤངས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
 ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷོ་ལྷིར་བ་ལ་བུམ་པའོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ལ་བརྒྱུ་མ་མི་ལྷོས་པར་
 ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོ་ལྷིར་བ་ལ་བུམ་པའི་བརྒྱུ་མ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ལྷོ་ལྷིར་
 བ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་བུམ་པའོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོ་
 ལྷིར་བ་ཆད་མས་དེས་ནས་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་མེད་པར་ཐམས། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བུམ་པ་མཚོན་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་མཚོན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ལྷོ་ལྷིར་བ་ཆོས་ཙན། བུམ་པའི་བརྒྱུ་མ་གཞིར་རང་གི་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་བརྒྱུ་མ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ལ་བུམ་བརྒྱུ་མ་སྐྱར་
 གོང་དུ་འདི་བུམ་པའོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་
 ཕྱིར། རྒྱུ་ལི་བདག་ཉིད་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་
 དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མཛོད་པར་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱེན་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་རི་འཛོམས་
 དང་གྲོང་འཛོམས་དང་སྐྱེན་སྤོང་དང་སྐྱེན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་སོགས་མིང་དུ་མ་འཇུག་པ་དེ་
 དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐམས། ཁྱོད་མིང་དེ་དག་འཇུག་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱ་བྱེན་གཅིག་པུ་དེ་ཆོས་ཙན། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དུ་མར་ཐམས། ཁྱོད་ལ་
 གང་ཟག་དུ་མའི་བརྒྱུ་མ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་འཇུག་པ་དེ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དེའི་
 བརྒྱུ་མ་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བརྒྱུ་མ་དེ་ལ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མང་བའི་ཕྱིར་དང་བདག་མང་དང་། འགལ་བས་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་དུ་མ་འདྲེས་པར་འགལ་བའི་རིགས་པ་ནི། ཤར་རྒྱུ་
 ཀྱི་ཉེར་སྐྱེས་གཉིས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་ཉེར་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཁྱོད་

གཉིས་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐུག་པུ་ བྱེད་གཉིས་མིང་དེའི་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་བྱེད་པུ་ འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་གཉིས་མིང་གཅིག་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་པར་ཐུག་
ལོ། འདོད་པའི་བྱེད་པུ་ དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཉིད་ཉིད་སྤྱོད་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་པུ་འཇུག་
གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་བྱེད་པུ་ ཐེག་པ་སྤྱོད་པུ་ལས། མང་
པའི་བྱེད་པུ་ བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པུ་

དེ་ལ་ཡང་འདིར་མིང་དེའི་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་ཡིན་ན། འདིའི་མིང་བུམ་པའོ་ཞེས་བདུ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་པར་
འགྱུར་སྟེ་མ་ན་སྒྲིབ་མེད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་བུམ་པའོ་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལྟོ་ལྟོར་བ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་བྱེད་པུ་ ལྟོ་ལྟོར་བ་
དེའི་བདུ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དོན་ནས་སྤྱོད་
པའི་བྱེད་པུ་ དེས་ན་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མེད་པར་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་། མིང་རྟོག་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་
བཀག་ཆོག་པའི་བྱེད་པུ་ འདི་ཉིད་ལས། གཞུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་
བདུ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དགག་བྱ་སྒྲིབ་པའོ་ཡོད་པ་ལ། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་འདྲའོ། །
ཞེས་དང་། ལྟོ་ལྟོར་ལས། བདུ་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་འདྲེས་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་བདུ་ལ་བྱུང་
བ་དང་བྱུང་པར་མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་འདྲེས་ཀྱི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་དོན་སྤྱོད་པར་ཡང་
དེའི་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་བདུ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་པར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པུ་ དེ་ལ་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ན་ལེ། བུམ་བདུ་འདྲེས་ལྟེ་བུ་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་
གཉིས་བུམ་པའི་དོན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་བུམ་བདུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བུམ་པའོ་
སྟེ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་ན་འདྲེས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱེད་པུ་ ལྟོ་ལྟོར་བ་བུམ་
བདུ་འདྲེས་ལྟེ་བུ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་ལ་སྤྱོད་པའོ་ཡོད་པའི་བྱེད་པུ་ ཞེས་ན། དེས་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་

ལུས་ཏེ། ལྷ་ར་ལམ་པའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གང་ལ་བརྟེན་འདོགས་
པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ། ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་སྤྱོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། མིང་བརྟེན་བཞག་ཙམ་ལ་མེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་གང་
ཞིག་ མིང་བརྟེན་བཞག་ཙམ་ཡིན་གྱིན་ཆད་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མིང་བརྟེན་བཞག་ཙམ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་
ཡིན། གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མིང་བརྟེན་བཞག་ཙམ་ཡིན་
ཀྱང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྷར་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་
ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མིང་བརྟེན་བཞག་པའི་ཀུན་གང་གས་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཆད་མས་གྲུབ་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་བདགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པས་མིང་
དང་བརྟེན་བཞག་པ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་
རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མིང་དང་བརྟེན་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱིན་ཆད་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་
རུང་བར་འདི་བས་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་གཉིས་དང་བཅས་
པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མིང་བདགས་ཙམ་ལ་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་
གིས་དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་མིང་རྟོག་འདུག་གཞིར་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། འདི་བའི་ཡུགས་ལ་དེ་ལྷར་གྲུབ་པ་ན་དེར་རང་མཚན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་གཞི་དེར་དེ་ལྷར་གྲུབ་པ་ལ་རང་མཚན་གྱི་མིང་མི་
འདོགས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་སྤྱོད་གཉིས་གྱིས་གཞུགས་སོགས་རྟོག་པའི་
ཞེན་གཞི་དང་བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་
མི་ཤེས་ཏེ་ཆད་མ་བ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི་མིན་ཞོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་བྱུན་ལས། ལྷ་མ་

མཁའ་དང་མཁའ་འདས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྲོད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་དེ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐམ། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། ཞེས་
 སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུག་སྟུ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་མ་བསྟན་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་པས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཉན་
 ཐོས་སྟེ་བ་ལ་གྲུབ་པའི་མདོ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་དང་དོན་བྱུང་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོན་
 ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་བྱུང་
 མཚམས་ལ་ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ཅེས་པ་འདིས་གཞུགས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་
 ཐམ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་གཞུགས་ཞེས་པ་འདིས་དེ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག་ ཡང་
 ཁ་ཅིག་ མིང་ནི་གང་དང་ཞེས་སོགས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐམ། སྤྲོད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དེ་མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོན་ཡིན་པར་ཐམ། མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོན་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པ་སྟོན་རུང་གི་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་
 ཡོད་པར་ཐམ། མིང་ནི་གང་དང་ཞེས་སོགས་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱུང་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྟོན་པས་དེ་ལ་སྟོན་མི་རུང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་བསྟན་པར་
 ཐམ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པ་སྟོན་མི་རུང་བ་གང་ཞིག་ མིང་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ཆོག་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་བསྟན་ཀྱང་དེའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དེ་ལ་སྟོན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་དེའི་དོན་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བས་
 བཤད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་། སེམས་ཙམ་པས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་སྟེ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། རྟེན་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་ལ་ཀུན་གཞི་སྟོན་རུང་གི་ཕམ་ཆེན་སྡེ་བ་ཡོད་པར་ཟེམ། ཕམ་ཆེན་སྡེ་བ་འི་ལུང་ལས། ཅུ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ཕམ་ཆེན་སྡེ་བ་ལ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ལུང་དེས་ཀུན་གཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་ཕམ་ཆེན་སྡེ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་ཀྱང་འདི་པས་ཀུན་གཞི་ལ་བྱེད་པར་ཐེག་བསྐྱུས་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་ཕམ་ཆེན་སྡེ་བའི་ལུང་ལས་ཅུ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་པས་ཀུན་གཞི་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཕམ་ཆེན་སྡེ་བའི་གཞུང་ལས་ཅུ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པས་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་རུང་གི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཡོད་པར་ཟེམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་མོ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་གྲུབ་ཟིན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས། ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་ལ་ཀུན་བདག་པ་ལྟར་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པར་འདི་ཉིད་ལས། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྒྲུལ་ན་ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་འཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་རེ། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་། གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇུས་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་གཉིས་ལ་སྤྱི་རགས་ཡོད་པར་ཟེམ། དེ་གཉིས་ལ་རྟོགས་དཀའ་སྤྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མ་དེ་དེ་ལས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་

པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྤང་ཚུལ་ལ་འབྱུང་བར་རྟོགས་
 ལུས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇུས་གཞན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་ལུས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྐད་འདྲེན་པའི་གནས་དང་རྣམ་རྟོག་གི་ཞེན་
 པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཤེས་པ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་བཟོད་བྱའི་དོན་དང་
 མིང་དོན་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་དོ་བོ་དེ་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་
 བློ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་པའི་དོན་མེད་པས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་
 བས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འབྱུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རགས་པ་དང་། གཉིས་སྤོང་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོང་མོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་
 ཏེ། གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོང་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་ལྟོས་ས་
 ལྟོས་འཛིན་གི་སྤྱོད་རགས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལ་བདག་མེད་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་ཀྱང་དབྱེ་བ་མི་འདུ་བ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཅིག་གི་ལྟ་བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོ་
 ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་སེམས་ཙམ་པས་འཆད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་རེ་རེ་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་མི་འདུ་བ་དང་སྤྱོད་རགས་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་
 རིགས་མི་འདུ་བ་འདི་བའི་སྐབས་སུ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་སྤོང་མོ་གཉིས་ཀ་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་མོ་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོབ་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཆེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་

མེད་ཀྱི་ཆོད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མདོན་སྤུ་རྩུ་རྩུ་གས་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་ཟག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཉན་རང་གི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བདགས་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་མ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲིའ་ སྒྲིམ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲིའ་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་བར་འདོད་ན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དམ་
པའི་དོན་དེ་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཆོད་དོན་རྩུ་གས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བདགས་ལ་
དམིགས་ནས་སྒྲིབ་པ་འདག་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་
ན་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་རགས་མེད་ཀྱང་རྩུ་གས་དཀའ་སྒྲིའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གཞུགས་རང་འཛིན་རྩོག་
པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བཟུང་རྩུ་ལས། དབང་ཤེས་གཞུང་འཛིན་
རྩུ་གཞན་དུ་སྒྲིའ་རྩུ་ལ་འཆར་དཀའ་བ་གང་ཞིག་ སྒྲིའི་ལ་དགག་བྱ་ཡོད་རྩུ་ལ་ངོས་མ་ཐེན་བར་དུ་
འགོག་མི་རུས་པར་མ་ཟད། དགག་བྱ་འཆར་སྒྲིའ་བ་དེ་འགོག་སྒྲིའ་ཆར་དཀའ་བ་དེ་འགོག་ཡང་
དཀའ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིའ་སྒྲུབ་ལས། རྩོག་པའི་ཞེན་རྩུ་ལས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིའ་
རྩུ་ལ་དགག་བྱ་སྒྲིའ་ལྟར་དུ་འཆར་དཀའ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་
འབེན་མཐོང་དཀའ་སྒྲིའི་བྱུང་པར་གྱིས་མདའ་འབེན་དཀའ་སྒྲིའི་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིའ་
འདུག་ལས། བདགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། སྒྲིའ་སྒྲུབ་ལས། དགག་བྱ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲིའ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པར་བྱ་དགོས་
པའི་དགག་བྱ་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཐོག་མར་དེས་དགོས་ཏེ། དགག་བྱའི་སྒྲིམ་ཤར་བར་དེ་བཀག་

པའི་དགག་པའི་སྒྲིམ་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གསུང་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། གཞུགས་སོགས་མིང་དང་ཐ་སྐད་འཇུག་པའི་གཞིའམ་གནས་སུ་
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལེགས་ན་གཞུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལིང་བོ་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མེད་
པར་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དེ་བོ་
དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་གཞུགས་སོགས་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲུང་
བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་བཀག་སྟེ་ལེགས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་གཞུགས་སོགས་དེ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་
ཀྱི་གཞིར་སྒྲུང་བ་ནི་གཞུགས་སོགས་གནས་ཚུན་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱུར་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་
ནས་ཤར་བ་ཡིན་པར་ངེས་པ་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མཛོད་པར་བརྟེན་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིའམ་གནས་སུ་ཕྱི་རོལ་
གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་སྒྲུམ་དུ་གཞུང་
འཛིན་དོན་གཞན་ནས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོལ་བ་
བཞི་དང་ཤེས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཐེག་བསྐྱས་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རྗེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་པའི་དོན་མེད་པས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་འབྱུང་བ་
ཡང་མེད་དོ་སྒྲུམ་ནས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡང་
འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ས་དང་ཐེག་བསྐྱས་དང་ཀུན་བཏུས་ལ་སོགས་པར་ཚོལ་བ་བཞི་དང་ཤེས་པ་
བཞི་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་
སྒོ་དམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་ལ་
ཞེས་པ་དང་། སྒྲོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞན་དབང་གང་འདྲེན་པའི་གནས་སུ་བྱས་
ནས། ཞེས་པ་ནས། ལུགས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཛིན་ཚུལ་རྟོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་

ཤེས་པ་བཞི་དང་ཆོལ་བ་བཞི་དང་། དེ་དག་སྒྲིལ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཕྲག་པའི་ཚུལ་
 དང་། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་གཤམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཅུའི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
 འཆད་པ་དག་གི་རྣམ་བཞག་ཆ་ཙམ་ཡང་ཤེས་པར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཕྲག་བྱེད་ཆོལ་བ་བཞི་དང་། ཤེས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་
 དང་། དངོས་བོ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་
 གམ་ཁྱད་པར་དུ་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་སྟེ་བཞི་དང་། མིང་ཆོལ་བར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། དངོས་བོ་ཆོལ་བར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་གདགས་པ་ཆོལ་བ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
 གདགས་པ་ལམ་བྱེ་བྲག་རྩ་གདགས་པ་ཆོལ་བ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བཞི་རྣམས་དེར་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་
 ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་བོ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་འོ། །
 ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟམ་ལས། ཀུན་རྩ་ཆོལ་བ་བཞི་སྟེ། མིང་ཀུན་རྩ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་བོ་ཀུན་
 རྩ་ཆོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀུན་རྩ་ཆོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་འདོགས་པ་ཀུན་རྩ་ཆོལ་
 བ་འོ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། མིང་ཆོལ་བར་གཏོགས་
 པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དངོས་བོ་ཆོལ་བར་གཏོགས་པ་དང་། རོ་
 བོ་ཉིད་དུ་ཆོལ་བར་གཏོགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཆོལ་བར་གཏོགས་པ་ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འོ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་
 བ། མིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་བོ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གདགས་པ་ཡོངས་
 སུ་ཆོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་འོ། ཞེས་དང་། ཐེག་བསྟན་

ལས། ཡོངས་སུ་ཆོས་ལ་བཞི་དང་ཡང་དག་པ་མི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བོ་དག་གིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ལ་དང་པོ་མིང་ཆོས་པའི་སྒྲིག་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་ཆུང་ཡོད་དེ། མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་སྒྲིག་པོ་ཉེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་འཇུག་པར་ཆོས་ལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདིའི་ཆོས་ཆུང་ལ་མིང་གིས་མཚོན་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་པར་འཇུག་ཏུ་ཡོད་མེད་དབྱེད་དེ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་པར་རམ་གནས་ལུགས་སུ་མི་འཇུག་པས་ན་སྒྲིག་པོ་བཞིན་དེ། སྒྲིག་པོ་བཞིན་པར་འཇུག་ཆུང་ཆོས་ལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་མ་སྒྲིག་པོ་བཞིན་དེ་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་འབྲལ་རུང་དུ་ཡོད་པ་དེར་འཛོགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་ལ་མིང་སྒྲིག་པོ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་ནི་མིང་ཡོངས་སུ་ཆོས་ལ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། མིང་ཀུན་ཏུ་ཆོས་ལ་གང་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་མིང་ཡོངས་སུ་ཆོས་ལ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གང་མིང་ལ་མིང་ཙམ་དུ་བལྟ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བདུས་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། མིང་ཀུན་ཏུ་ཆོས་ལ་ནི་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་བདགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་དབྱེད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་འདི་ལ་བཤད་ཆུང་གཞན་གཅིག་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་སྤྲང་། མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཡི་གེའི་མཚོན་པའི་མིང་སོགས་རྗེས་སུ་དང་དོན་དེ་སྤྲང་བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པའམ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་རྟོག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། རྟོག་པ་ལ་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་སྒྲིག་པོ་དུ་བདགས་པའི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་རང་།

བཞིན་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་ཡོངས་
སུ་ཚོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་བཅའ་བ་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་གེ་དང་དོན་སྒྲུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ཡི་གེའི་མིང་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་
རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚོལ་བ་གཉིས་པ། དོན་ནམ་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སྒྲོན་མ་རྣམས་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་ནམ་དངོས་པོ་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མིང་ལ་སློབ་པར་ཏེ་མིང་འཇུག་གཞིར་
གདོད་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པར་ཚོལ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་པར་ཀྱི་
དོན་སྒྲུང་ལྟར་ཡིན་ཞིང་ཚོལ་ཚུལ་དོན་དེ་མིང་དེའི་འཇུག་གཞིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པ་
ན་མ་གྲུབ་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡོངས་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དེ་མིང་དེའི་འཇུག་
གཞིར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཤེས་པ་ན་དོན་དེ་དེར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་དོན་
མེད་པར་མིང་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྟེ་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་
པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་མཛོད་སུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དབྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། མིང་
ལ་དངོས་པོ་སློབ་པར་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་
པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ་ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་མིང་གི་རྟོགས་ལ་སོགས་པས་
བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་གང་རྟོག་པ་སྟེ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་དངོས་
པོ་ཙམ་དུ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའོ། ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་
པའི་དོན་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།

ཆོལ་བ་གསུམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་སྒྲིལ་ནམ་རིག་ལ་འབྱུག་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅོམ་བྱའི་དོན་དང་ཚོད་བྱེད་མིང་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་བྱ་
 ཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཆར་དོན་དེའོ་ཞེས་དེ་བོ་ཉིད་དུ་གདགས་གཞིར་དངོས་དབང་གིས་མི་གནས་པར་
 བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་ཆོལ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ལ་མཆོན་ན་
 བུམ་པའི་མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པའི་
 ཆར་བུམ་པའི་དེ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་དོན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཙལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ནམ་རིག་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་བྱའི་དོན་གྱི་དོ་
 བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དབྱིག་གཞིན་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་གཞིས་འབྲེལ་བ་དེ་བོ་ཉིད་ཁྱད་
 པར་འདོགས་པ་དག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ནི་དེ་བོ་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་འདོགས་པ་
 ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་
 ལ་དེ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བོ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའོ། །
 ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། མིང་དེ་ཡང་དེ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པར་ཟད་པ་ཙམ་དུ་
 ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་
 བ་གང་ཞེ་ན། གང་བཅོམ་པ་དང་བཅོམ་པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་
 སྐད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐུས་མ་ལས། བཅོམ་པ་དང་
 བཅོམ་པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཉིད་དེ་འདི་ལྟར་ཐ་སྐད་ལ་བྱང་བ་ནི་བཅོམ་པ་ཙམ་ཐོས་
 པས་དེའི་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ལ་དྲན་པའི་སྒྲིལ་རྟོག་པ་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་པར་བྱ་བ་དམིགས་ན་ཡང་
 དེའི་བཅོམ་པ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་སྟེ། ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་བར་གྲགས་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་

རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ནི་དེ་བཞིན་པ་ལ་སྐྱ་གུལ་སོགས་པ་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུར་བ་
གང་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་དུ་འདོགས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཚོལ་བ་བཞི་བ་ཁྲུང་པར་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་ཡོད་དེ། བཞིན་བྱེད་བྱེད་ལན་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་ལ་དོན་དེ་དོན་དེའི་ཁྲུང་པར་རྟག་པ་འཇུག་
པ་འཇུག་སྐྱེ་བ་སོགས་དེའོ་ཞེས་ཁྲུང་པར་རམ་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བཏགས་པའི་གཞིར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་
དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་མཚན་ན་བྱམ་པའི་མིང་
དོན་འབྲེལ་བ་ལ་དོན་བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པ་སྐྱེ་བ་འཇུག་པའོ་ཞེས་ཁྲུང་པར་རམ་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བཏགས་
པའི་གཞིར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དམ་པར་དངོས་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པར་ནང་གི་བཞིན་པ་སྟེ། རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་
ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
ལས། མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནས། གཉིས་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་
དང་། དབྱིག་གཉེན་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ས་ལས། བྱེད་
བྱུག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་
སྟེ། དེས་མིང་དང་དེ་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཡང་མཐོང་ལ་མིང་དང་དངོས་པོ་
འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དོ་བོ་ཉིད་བཏགས་པ་དང་བྱེད་བྱུག་ཏུ་བཏགས་པ་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་
དང་། ཀྱན་བཏུས་ལས། ཁྲུང་པར་དུ་འདོགས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་བཞིན་པ་དང་
བཞིན་པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ཁྲུང་པར་འདོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའོ་ཞེས་
དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཁྲུང་པར་དུ་འདོགས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཚོལ་བ་ནི་གང་དེ་བཞིན་དུ་བཞིན་པར་
བྱ་བ་འབྲེལ་བ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། ལྷ་ན་ཡོད་པ་དང་ལྷ་ན་མེད་པ་དང་གཟུགས་ཙན་དང་

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པར་བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་
འདོགས་པ་ཙམ་ཐ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའི་ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། མིང་དང་དངོས་དག་
པན་རྩོད་དུ། ཁྲོ་བྱུར་བཞི་ཉིད་དུ་བཙལ། འདོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འདིར། ཉེ་ཙམ་ཉིད་དུ་
ཆོལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆོལ་བ་དེ་བཞིའི་སྒྲིལ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་པ་ལྟ་བུས་དེ་ལྟར་ཆོལ་བ་བཞིའི་སྒྲིལ་བཙལ་བས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་བཞི་ནས་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་གྱི་བཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་བྱིར་
ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། མིང་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཙམ་ཉིད་དུ་ཆོལ་བའོ། ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་བྱིར། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་བཞི། ས་རྣམས་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། རྟོན་ཀུན་སྦྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་བཞི་ནི་ཇི་ལྟར་ཀུན་རྩ་བཙལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་
རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྟན་དང་ཀུན་བརྟུས་བྱངས་ཟིན་ལ། བྱང་སེམས་མིང་
ཆོལ་བར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པ་ཞེས་པ་ནས། བྱེ་བྲག་རྩ་བཏགས་པ་ཆོལ་བར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོལ་ཚུལ་ཡང་དག་པར་བཤད་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་གྲིས་ཏེ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཆོལ་བཞི་ཤེས་བཞིའི་ས་མཚམས་སྒྲིལ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཆོལ་བ་བཞི་ནི་ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་སྒྲིལ་བ་ནས་དང་། ཤེས་པ་བཞི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་རྟེན་པ་ནས་ལ་མཐའ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། རྟོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་གྱི་རིག་
ཤེས་དང་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་དག་གི་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟམ་
སྟེད་བྱུང། སྒྲིལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོལ་བཞི་ཤེས་བཞིའི་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། ཆོལ་བཞིའི་

མ་མཐའ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སེམས་པ་ནས་ཡ་མཐར་རྒྱུ་མཐའི་བར་དང་། ཤེས་
བཞིའི་མ་མཐའ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནས་མི་སྤྱོད་ལམ་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལུགས་ཆོས་བཞིས་བཅས་དེ་སྒྲོམ་པའི་ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱུ་
མཐའི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་གནས་ལུགས་བཅས་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་གང་
ཞིག་ཆོས་བཞིས་བཅས་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཡང་དག་པར་མེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འཕགས་ལམ་
མན་ཆད་ན་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་འབད་ཚུལ་རགས་པ་དང་ཡང་བཅས་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་ལ་དག་པ་ས་
གསུམ་ལ་འབད་ཚུལ་རགས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་
གནས་ལུགས་དབྱེད་པའི་ཚུལ་བ་ལྟར་དུ་བཏང་བ་ན་གནས་ལུགས་མེད་དུ་གྱུར་འོང་། དག་ས་
གསུམ་ལ་དེ་འདྲ་མི་དགོས་པར་གནས་ལུགས་མེད་དུ་གྱུར་འོང་ཡང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་སྒྲོམ་པའི་
ཀྱུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཀྱུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ན་མཉམ་ཇེས་
ངོ་བོ་གཅིག་རྩ་སོང་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་
སྟོན་དུ་ཀྱུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་དུ་མི་རྣམས་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བརྩ་
པའི་མདོ་ལས། བྱ་ཆེན་པོ་ཐང་ན་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པའི་དཔེས་མ་དག་པའི་ས་དང་། དག་
ས་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། ཆོས་བཞིས་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདིས་
བག་ཆགས་བཏན་བྱུང་གི་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ལོགས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐམ། ཆོས་རྩལ་འདི་དག་གིས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ལོགས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། ཡི་གེ་དང་དོན་སྦྱང་
པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་འབྱུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་རིག་ཚམས་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཞེས་པའི་
 རྩོད་ཚུལ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། གཤམ་ཏེ་འདི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་
 ཞེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཞིས་རྟོག་པ་
 ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཞེས་པ་ཀྱང་རྟོག་མེད་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མི་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་
 པར་ཐམ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ན་
 གཟུགས་དབང་ཤེས་ལས་ཇུས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པོ་གཞན་དུ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་པ་སྒྲིབ་པོ་དོན་གཞན་དུ་སྒྲིབ་པའི་དབང་ཤེས་རང་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པོ་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དེ་དེ་སྒྲིབ་པའི་
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་པ་ན་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། སྒྲིབ་པོ་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་
 མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་རིགས་པས་ཞེས་པ་སྒྲིབ་པོ་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པའི་དེ་སྒྲིབ་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་བར་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲིབ་པ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 འདྲའི་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། སྒྲིབ་པོ་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ལས་
 ཇུས་གཞན་དུ་མེད་པར་ཐམ། རྩོད་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཇུས་གཞན་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་
 རྣམ་རིག་འཐད་པར་ཐམ། འདོད་པ་དཔེ་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་གྲུབ་ན་སྒྲིབ་པོ་དེ་རང་སྒྲིབ་
 པའི་ཤེས་པ་ལས་ཇུས་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
 རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐམ། སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་པའི་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་
 རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་རྟོག་མེད་རང་རིག་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་

ཞིག་སོགས་ཁོངས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་རྣམས་བཏོན་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤང་མི་
 ཅུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་སྒྲོལ་སྤང་བ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་
 པར་འཆར་དགོས་པ་གང་ཞིག་རང་རིག་ལ་གཉིས་སྤང་འཆར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། དབང་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དེའི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་རང་རིག་སོགས་
 ལ་འཆར་དུ་མི་ཅུང་ཞིང་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དེ་སྤང་བ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྤང་ཡོད་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེའི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་སྤྱི་རྟོག་པ་རང་རིག་
 རེ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་སོགས་ཐ་དད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་རུབ་པ་ཁ་
 བྱང་དུ་ལྟ་བའི་སྒྲོག་ཅིག་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་རྩ་བདག་ལ་ནང་
 མཛོན་སྤྱོད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཡི་མྱོང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། རྟོག་པ་ཞེན་འགའ་ཞིག་གི་
 མིན། ཁཛོན་སྤྱོད་སོ་སོར་རིག་བྱ་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་འང་མེད། །
 ཅེས་སོགས་དང་། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྤྱོད་ཏེ། རང་གི་སྤང་
 བ་དང་ཡུལ་སྤང་བའོ། །སྤང་བ་དེ་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷན་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་དབང་
 བོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་མཛོན་སྤྱོད་མོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྤྱོད་དཔོན་
 རྒྱལ་དབང་སྤྱོད་མཛོད་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རིག་པའི་ཞེས་པ་སྟེ་རང་
 ཉིད་ལ་རིག་པ་ནི་རང་རིག་གོ། འདིས་རིག་པར་བྱ་བས་ན་རིག་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཡང་
 དག་པར་ཤར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་བདུས་དར་ཁྱིམ་རིགས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ལས། ཆགས་སོགས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་མཛོན་སྤྱོད་མི་ཅུང་ལ་དེ་དག་རང་

གི་ངོ་པོ་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དུ་བཏོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆགས་སོགས་རང་རིག་
གིས་རིག་གྱུར་བཤད་གྱི་རིག་བྱེད་དུ་མ་བཤད་ལ་འཛིན་ནམ་ཉིད་རིག་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། རྗེ་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་
ན་སྒྲིལ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་
ལས། སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ་རང་སྒྲུང་བ་དང་ཡུལ་སྒྲུང་བ་ལོ། །ཡུལ་དུ་
སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་རང་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་
དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། སྒྲོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་མདོ་སེམས་གཉིས་གྱི་ལྷགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་
ན་ཁོ་རང་གི་ངོ་པོར་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་དེ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་བརྟམས་པ་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་ཞིང་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཁོ་རང་རིག་པ་དང་གཟུང་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་
ཀ་ཡང་། ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཏན་ནས་མི་ལྟོས་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བར་འདོད་
བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་བཤེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། རང་རིག་རིག་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་གྱིས་དབེན་པའི་ངོ་པོ་དང་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་མིན་ན་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོག་
པ་དང་རྟོག་མེད་གྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་པར་མཛོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་བརྟམས་པའི་ཤེས་པ་
འཛིན་རྣམ་ལ་རྩེར་མཛོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་གལ་སྟིང་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནམ་ཡང་ལུང་
རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་ཡོད་དོ། ཁོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོགས་ཁོངས་ནས་བཏོན་པའི་
ཐོག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་ནི་གཉིས་སྒྲུང་མཐའ་དག་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྒྲུང་མཐའ་དག་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་བ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་

ལས། ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་སྒྲིལ་ལྟུང་པའི་རང་རིག་སོགས་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། དབང་ཤེས་སྒྲིལ་གི་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲིལ་གི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིལ་བྱུན་ལས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་འཛིན་རྣམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་སྒྲིལ་པའི་
རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱིར་བལྟ་བའི་
ཤེས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་
དབང་ཤེས་ཡིན་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྡོ་བོ་གང་རུང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཡང་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད་པ་ཡང་། དབང་བོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
ཟེ། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་གང་རུང་གང་
ཞིག་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་ཉམས་སྒྲིལ་བྱའི་དབང་ཤེས་དང་ངོ་བོ་ཐ་
དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉམས་སྒྲིལ་བྱའི་དབང་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། དབང་ཤེས་ཉམས་སྒྲིལ་གི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་
དེ་སྒྲིལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་ན་སྒྲིལ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷུ་མཚན་དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རང་རིག་པེ་ཡོད་ཅིང་དེས་དེ་
སྒྲིལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཤེས་པ་ཀུན་ཀྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་
རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། སྒྲིལ་བྱུན་ལས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
འཛིན་རྣམ་དེ། ཞེས་དང་། ཁོ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྱིས་

གྲིམ་པ་གང་གིས་སྒྲིལ་ཡང་སྒྲིལ་བྱེད་གཞན་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་
 དང་། ཞེས་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྒྲིལ་བུན་ཟབ་མོ་དབུ་མ་ལེགས་པར་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མས་སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་སྒྲིལ་ན་སྒྲིལ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་སྒྲིལ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་དང་། སྒྲིལ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྒྲིལ་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲིལ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་ཇུས་གཞན་ཡིན་ན་དེའི་སྒྲིལ་བྱེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ལྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། གཞུགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 རང་རིག་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་
 ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་དང་བདེ་བ་སོགས་དང་། དེའི་དར་རྟེན་རིགས་
 པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཆགས་སོགས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ་ཞེས་སོགས་
 དང་། ཆགས་སོགས་རང་རིག་གི་རིག་བྱུར་བཤད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དུ་མ་བཤད་ལ་འཛིན་ནམ་ཉིད་རིག་
 བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མ་ཟད་ཁ་བྱིར་ལྟའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ནང་ལྟའི་ཤེས་པ་དང་། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་ལྟེ་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་ཀྱང་། སྤྱི་ལྟ་ནང་ལྟའི་ཤེས་པ་དང་གཞན་རིག་རང་རིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཡང་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དང་། སྤྱི་ལྟ་ལ་ཇུས་དཔག་ཡིན་ནི་ཞེ་
 བ། དེའི་དོན་ཁ་ནང་ལྟའི་ཆ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་དང་། སྤྱི་ལྟའི་ཆ་ཇུས་དཔག་ཡིན་ནོ། ཞེས་

པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་སྐད་སྒྲིབ་པ་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ནང་ལྟ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྒྲིབ་པར་མི་རིགས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རིག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་མི་
འཛིན་པས་བྱུང་བའི་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་
པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲིབ་ བྱུང་སྒྲིབ་ སངས་འཕགས་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་གཞན་དང་ཡིད་ཤེས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སངས་འཕགས་ཀྱི་བྱུག་ཞབས་སོགས་ཀྱི་
ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དད་པའི་སྒྲིབ་པ་བསྐྱེད་པའི་
མདོ་ལས། དེ་གཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏེར་ཀྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། རྟེན་ལྟར་མཚན་རེ་རེས་
སོ། རྟེན་ལྟར་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སུ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱུངས་ཐམས་ཅད་
གཟིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྣལ་འབྱོར་རུས་པ་བསམ་མི་བྱུང་
པར་བཤད་པ་དང་། རྣལ་ཚབ་རྗེས་བེམ་པོས་བསྐྱུས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་བཤད་པ་
དང་། གསལ་འདོད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ་དུ་ཡེ་ཤེས་
ཉིད་གཟུགས་སྐྱར་ཤར་བར་བཤད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གོ་དགོས་སོ། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྟེན་
ཀྱི་ཆོས་པལ་ཆེར་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་ན་གཉིས་སྒྲིབ་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཀྱིས་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འམ་ཞེན་གཞི་གསལ་བར་སྒྲིབ་པའི་རྟོག་བྲལ་ལ་སྒྲིབ་པ་ན་གཉིས་སྒྲིབ་
ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདིའི་རིགས་པས། ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་སྒྲིབ་པ་འཆར་བ་ན་
གཉིས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཤེས་པ་གསལ་སྒྲིབ་གི་རང་རིག་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་ཡོད་དགོས་
པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཛིན་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དུ་བསམ་པ་ན་
རྟོག་པ་ལ་འདྲེན་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཤེས་པ་ལ་མཚུངས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྤྱི་འཆར་བ་ན་འདྲུང་པའི་ཆེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་རང་རིག་ལ་མི་སྤྲང་
བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀུན་ཡོད་པའི་ཆོས་གཞན་པ་ལ་ཆེར་རྣམས་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་རྟོག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དེ་རྣམས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་ཆ་འཆར་ཤེས་པ་གསལ་སྤྲང་གི་རང་
རིག་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་ཆ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གསལ་སྤྲང་གི་རང་རིག་ལ་ཆ་ཆ་ཅན་
སོགས་ཐ་དང་ཀྱི་གཉིས་སྤྲང་ལུབ་པར་མ་ཟད་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་རང་རིག་ལུལ་ཤེས་
པ་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན་འདྲུང་པའི་ཆེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བདག་མེད་སྤྱི་
མོ་གསལ་སྤྲང་གི་རྟོག་མེད་མཛོན་སྤྲང་ལ་གཉིས་སྤྲང་མཐའ་དག་ལུབ་པར་མ་ཟད་རྟོག་པ་ལ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན་འདྲུང་གཉིས་སྤྲང་ལུབ་པའི་རྣམ་པར་
འཆར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཤེས་པ་ལ་མཆོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་
སྤྱི་འཆར་བ་ན་འདྲུང་པའི་ཞེན་གསུངས་པའི་འདྲུང་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུག་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡང་དག་ཀུན་ཡོད་ཏེ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། འདིས་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་
ལན་དུ་མར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་རེ། རྣམ་ཤེས་རང་རིག་ལ་
སྤྲང་རྒྱལ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རྟོག་པ་ལ་
འཆར་རྒྱལ་གཉིས་མི་མཆོངས་པར་ཐལ། འདི་ཤེས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་བཤད་རྒྱལ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ཤེས་རང་རིག་ལ་སྤྲང་རྒྱལ་དེ་ཐ་དང་སོགས་ཀྱི་གཉིས་སྤྲང་ལུབ་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་དང་། གཉིས་ཤེས་གཉིས་སྤྲང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བར་
ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་གོང་གི་བཤད་རྒྱལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
གཉིས་སྤྲང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འཆར་རྒྱལ་གཉིས་པོ་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་རྟོག་པ་དང་ཕྱི་མའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་གཉིས་སྤྲང་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་ལམ་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་
 ཉིད་ལ་ཡུལ་དཔེ་དོན་སྒྲིལ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་
 སྒྲུབ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་
 ལས། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སྒྲུབ་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་ན་ཡུལ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་
 གི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་དེ་ལ་འཆར་བས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་
 བཅས་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་དཔེ་དོན་སྒྲིལ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བཞི་རྟོག་པ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་
 སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲུབ་དོ་དང་། ཡུལ་དཔེ་རྣམས་པར་འཛིན་སྒྲུབས་སུ་བྱས་པ་ནི་
 ཡུལ་དཔེ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་འཛིན་སྒྲུབས་ཀྱི་དོ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟོག་པའི་སྒྲུབ་དོ་དང་འཛིན་སྒྲུབས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་སྒྲིལ་རིག་ཤེས་ཆེས་དཔག་གི་སྒྲུབ་དོར་ཡོད་ཀྱང་པེས་དོར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་
 པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་རྣམས་པ་འཆར་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་གསུང་གཞན་ལས་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན། རྟོག་པ་ལ་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམས་པ་འཆར་བ་ན་པེས་དོར་གཉིས་སྒྲུབ་རུབ་པའི་རྣམས་པ་
 ཅན་དུ་འཆར་ཡང་། སྒྲིལ་རྟོག་པ་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རུབ་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་དཔེ་རྣམས་པ་ནི་འཛིན་སྒྲུབས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱི་འཛིན་སྒྲུབས་ལ་དཔེ་རྣམས་པ་
 ཟེར་བ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་རྣམས་པར་
 འཆར་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། རྟོག་པ་དེ་ཡུལ་
 དེ་ལ་དོན་སྒྲིལ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་ན་ཡུལ་དེ་ལ་འདྲ་རྟོག་པ་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་རྣམས་པ་ཤར་

མཛོན་སྐྱུ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཟེམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཉིད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་
 རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་སྒྲེབ་མེད་པར་ཟེམ། སྤྱི་ཉིད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 འདྲའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཙན། སྤྱི་ཉིད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཟེམ། སྤྱི་ཉིད་མཛོན་
 སྐྱུ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 འདྲའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནམ་ཡང་། གསེར་སྤོང་དང་
 ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་སྐྱེད་ས་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་
 སོ། སྒྲུབ་པས་ཆོག་གོ། །དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤོན་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་ཆོས་
 ཙན། རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཟེམ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རྟོག་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཟེམ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱང་བ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཙན། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱང་བར་ཟེམ། རྟོག་པའི་
 དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུད་ཚུལ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། གཤམ་ཏེ་སྤོན་པོ་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་བྲལ་ལ་མི་སྤྱང་ངོ་
 སྐྱུ་མ་ན་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། སྐྱུ་མའི་རྩ་རྩ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱུ་མའི་སྤྱང་སྤྱང་ཡིན་པ་
 དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་བྱུང་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཙན། རྟོག་བྲལ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱང་བར་ཟེམ། རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོན་སྐྱུ་ལ་བསྒྲོན་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། སྐྱུ་མའི་རྩ་སྤྱང་ཡིན་པ་ཡང་རྟོག་བྲལ་ལ་མི་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཏེ།

རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། སྒྲིལ་པོ་ལས། དེ་འཆར་བ་འགལ་ན་ནི་
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིལ་པོ་རྟོག་གི་སྒྲིལ་བ་འཆར་མི་སྲིད་པར་ཐམས། སྒྲིལ་པོ་རྟོག་པས་
 བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིལ་པོ་རྟོག་དང་
 སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲིལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཙན། རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐམས། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་
 མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིལ་པོ་ཆེན་མོ་ལས། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་བ་
 དང་། སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲིལ་གི་སྒྲིལ་བ་དང་གཞུགས་བརྒྱུད་བཞིན་དུ་སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་བ་རྣམས་ནི་
 གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 དང་། སྒྲིལ་པོ་དབྱུང་ལེགས་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྒྲིལ་པོ་འཛིན་སྒྲིལ་གི་དབང་ཤེས་ལ་
 སྒྲིལ་པོ་སྒྲིལ་བ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲིལ་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲིལ་བ་དང་། ཞེས་པ་
 བས། རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཡིན་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། གུན་བཞག་པས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མཆེད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྒྲིལ་
 འདིར་རང་མཚན་ལ་དངོས་པོས་ཁྲུབ་པ་དེ་མེད་དགོངས་པ་ཟེར་ན། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིལ་བ་ཆོས་ཙན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 ཐམས། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིལ་མཚན་ཡིན་པར་ཐམས། ཡོད་པ་གང་ཞིག་རང་
 མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་བཞག་པས་ཡིན་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྒྲིལ་ སྒྲིལ་
 མཚན་ཡིན་ན་གུན་བཞག་པས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིལ་མཚན་ཐམས་ཅད་གུན་བཞག་པས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། སྒྲིལ་གུན་བཞག་པས་ལ་སྒྲིལ་མཚན་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོད་པ་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་
 གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པོ་འདེབས་སུ་བཞག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་

ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདག་ལ་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོལ་
 པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་གིས་བྱུང་པར་ཐམ། དེར་མི་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་འདིར་
 དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་
 བདག་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོལ་པའི་སྐབས་སུ་མི་མཁོ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དགོངས་འགྲེལ་འདིར་ཀུན་བདག་ཡིན་ཆད་གཅོད་པར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་ནི་དེའི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་
 ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཙན། དེའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་སུ་
 ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཀུན་
 བདག་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོལ་བ་ལ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་ཡིན་པར་
 ཐམ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟེང་གི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་
 གི་ཀུན་བདག་སུ་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞན་དབང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཞན་ལ་
 འབེབས་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་ལ་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བདག་པ་གང་རུང་གིས་བྱུང་
 པར་ཐམ། འདི་ཉིད་ལས། ཀུན་བདག་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཙན། དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་གང་རུང་ལ་ཀུན་
 བདག་པའི་ཀུན་བདག་སུ་ཐམ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བདག་གང་
 གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་གཞན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཀུན་བདག་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བྱམས་
 རྒྱུ་ལེའུར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་དེ་འདྲའི་ཀུན་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེའི་ལེའུ་དེ་
 ལས། བཙུན་ལྷན་འདས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་བརྒྱན་དེ། ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་
 དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་

བཤུགས་པ་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། འདི་ཉིད་ལས། མདོ་དེས་ནི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རོལ་དགག་པ་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྟངས་
དང་། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་མེད་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གཟུགས་
སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་མེད་པར་དངོས་སུ་གཙོ་བོར་སྟོན་ན་དང་པོ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་གཙོ་བོར་
སྟོན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་
ཐལ། སྒྲ་མ་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་ཕྱི་མ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
འགྲིག་ རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེས་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་དོན་
མི་གཅིག་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་
རྟོགས་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་མ་རྟོགས་
ནས་སྒྲ་མ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབས་ཟེན། ཁོ་རང་ལ་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་
དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། སྒྲ་མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་མ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
འགྲིག་ རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲས་ལ། མི་མཉམ་རྣམ་དཔྱོད་གསྐྱེས་འཁོར་ལོས། །ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་གསལ་འགྲམ་
པར་བཤོད་ཟེན་པར། ཁྱོད་ས་པའི་བྱང་སྟོང་དཔྱོད་པས་དང་ཅི་ཞིག་ ཐེག་ཆེན་རྣམ་བཤད་རོལ་པ་
འདིར་སྟོས་ཤིག་ ཅིས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྐྱབས་བཅོས་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ནའང་། ཐེག་བསྐྱུས་ཉི་ཤུ་བ། རྣམ་འགྲེལ། ཚད་མ་མདོ་དང་དམིགས་བརྟག་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་དེ། དེར་སྤང་གི་ཤེས་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་
གྲུབ་ན། འོ་ན། རྩེ་མཐོང་དབང་པོ་འབྲུལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་
བ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་
གང་ལྟ་བུའི་དོན་གཅིག་ལས་འདྲ། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་ལས་ལྟ་མི་ཡི་དུགས་
འགའ་ཞིག་ལ་རིམ་བཞིན་བདུད་རྩི་དང་རྩེ་དང་རྣལ་འབྱེད་སྤང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་རེ་རེའི་མིག་ཤེས་
ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱན་གཤེར་ཐོར་གང་གི་
གོ་ས་དེར་བདུད་རྩི་ཐོར་གང་ཡོད་ཅིང་རྩེ་སོགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལྟའི་མིག་ཤེས་ལ་
སྤང་རྩེ་ལྟར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ དེ་འདྲའི་ལྟའི་མིག་ཤེས་ལ་བདུད་རྩི་སྤང་ཞིང་རྩེ་དང་རྣལ་འབྱེད་སོགས་
མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་དེར་བདུད་རྩི་དང་རྣལ་འབྱེད་སོགས་མེད་པར་རྩེ་
ཐོར་གང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མིའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་རྩེ་ལྟར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ དེ་འདྲའི་
མིའི་མིག་ཤེས་ལ་གཞན་གཉིས་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་མི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་
འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ལས་སྤང་། དེས་ན་ཕྱི་དོན་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལས་ཡོད་ཀྱི་སྤང་རྩེ་ལ་ཐ་དད་པ་གཞོད་ཅན་དུ་མ་སྤང་བ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དུགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡོད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཤེས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་
དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕྱི་དོན་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་གཏན་ནས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་སྤང་

རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་དག་དུ་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྒྲིལ་སྤང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཁང་མིག་རྒྱུ་དུར་ཉལ་བའི་གང་ཟག་གི་མི་ལམ་དུ་སྤང་བོ་ཆེའི་བྱ་འཁྲིག་པར་སྤང་བ་
དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲིལ་ཤོད་འཛིག་པར་སྤང་ཡང་དེའི་དོན་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དང་། མི་སྤྱད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ས་གནི་ཀེང་རུས་གྱིས་བྱུང་པར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་
དེའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། གཟུགས་
བརྒྱན་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། ཁེད་ཕྱིར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་པ་དམིགས་པར་རུང་མ་
ཡིན། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱི་རོལ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་འགོག་པ་ནི་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་
མི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་སེམས་
དབང་ཐོབ་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གོམས་པའི་དབང་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མོས་པ་བཞིན་སྤང་བ་
དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཕྱི་དོན་མི་སྤང་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པར་མཛད་
དེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དེ་བཞིན་དོན་དུ་གྲུབ་ལྟར་ན། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མི་འགྱུར། རྟེན་མེད་
པས་ན་སངས་རྒྱུས་ཉིད། ཐོབ་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དབང་ཐོབ་
དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་འདི་ལྟར་ཡང་། མོས་པའི་དབང་གིས་ས་ལ་སོགས། རྟོང་ས་པོ་དེ་ལྟར་
དམིགས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བ་ལ། རྟོན་ཀུན་སྤང་བ་མེད་ཕྱིར་
ཡང་། རྟོན་མེད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ། རྟེན་མེད་པས་ན་རྣམ་རིག་མེད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལུང་འདི་དག་ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བར་ཡང་བྱུང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་སྤྱོད་བཟོད་འདོད་པའི་ཕྱི་དོན་རྩོམ་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་
ཆ་མེད་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་གྱི་རྒྱུང་ལོས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་ཆ་བཙས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་བཞི་སྟེང་འོག་གཉིས་དང་དུག་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་

རབ་དྲུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ཆོ་དབྱུང་རྒྱལ་དེ་ཆ་དྲུག་པ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབྱུང་རྒྱལ་
 གྱི་ཤར་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཀྱི་ངོས་དེ་ལྟོ་དང་ལུབ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལའང་བསྐྱོར་བར་
 ཐུག་པ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤར་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་ཕྱོགས་ལྷག་མ་ལཱ་
 རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དག་གི་ཡོད་པར་ཐུག་པ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་ཅི་ཙམ་བསམས་པའི་གོང་
 ལུ་དག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དང་ཆོད་མཉམ་པར་ཐུག་པ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་རབ་གྲང་རྒྱལ་
 སྤྱི་རབ་དང་མཉམ་པར་ཐུག་པ། དེ་སྐད་དུ། ཉི་ལུ་པ་ལས། འདི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་མི་འགྲུབ་ཕྱིར། །
 དྲུག་གིས་ཅིག་ཙན་སྐྱོར་བ་ན། སྤྱི་རབ་རྒྱལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། དྲུག་པོ་དག་གི་གཅིག་ན། །
 གོང་ལུ་འད་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཙམ་དུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཉི་ལུ་བར་རྒྱལ་ཆ་མེད་འགོག་
 པའི་རིག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྤྱུ་ལོས་རྒྱལ་ཆ་མེད་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐུག་པ། བཅའ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་མེད་པར་ཐུག་པ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱལ་རགས་
 པ་ཚོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་རབ་དེ་ཐུག་ཡོད་དང་དབྱིབས་སྐྱུ་པོ་ཙན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་བརྟགས་ལས། འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཐུག་ཡོད་ལ། མེད་དེ་ཆོད་དབྱེར་
 མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲུལ་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ནི་ཐུག་པ་ཞེས་ཉིད་ཡིན་དུ་བྱེན་
 གྲང་སྐྱུ་པོ་ལ་ནི་དབྱེར་བ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་འགྲུལ་བཤད་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཐུགས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་པོ་ལ་ངོ་པོ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་ཆ་མེད་ཡོད་པར་ཐུག་པ། དེ་ལས་ཆུང་བ་
 མེད་པའི་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་ཆུང་བ་མེད་པའི་དུས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་གཅིག་ཁོ་ནར་བསྐྱེས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུན་ཆོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱལ་འགྲུལ་ལས། རྒྱལ་གཅིག་བསྐྱེས་དུས་ཆུང་བ་ཡི། མཐར་ཐུག་དུས་གྲང་སྐད་ཅིག་

འདོད། ཆོས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྩལ་སྤྱོད་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་གཅིག་ཁོ་ནར་
བསྐྱེས་པའི་ཡུན་གྱི་དུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་དེ། དུས་རྒྱུད་ཞིང་ཐུང་བ་
ཡི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་
འདྲ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོས་ཅི་ཙམ་དཔྱེ་བར་རུས་ཀྱི་བར་དུ་མཐར་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཐར་ཡིད་དོར་སྤྱང་
བ་ལ་རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
རེ། རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་དབྱིབས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དབྱིབས་ཆོས་
ཅན། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་དབྱིབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དབྱིབས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཐུབ་མཆོམས་ལ་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། སྒྲེ་མཆེད་བཅུའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་
གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟོགས་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱང་བར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་བའི་
གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་
པ་ལྡན་སྟེ། བསྐྱེས་པ་ལས་གྱུར་བ་དང་། མདོན་པར་སྐྱབས་ཡོད་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཀུན་བཏགས་པ་དང་དབང་འབྱུར་བའོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་སྤྲུལ་
མ་ལས། བསྐྱེས་པ་ལས་གྱུར་བ་ནི་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་གཞུགས་སོ། ཞེས་དང་། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་གང་ཞེ་ན། རྟེན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཞུགས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྩལ་སྤྱོད་རབ་དབང་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་འགོག་
གོ་ཡང་ཁ་ཅིག་ རྩལ་ཆ་མེད་ཙམ་དུ་བསམས་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་ཙམ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་བས་ཐུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་དང་དེ་
བསམས་པའི་ཕྱི་རོལ་དང་། དེ་ལ་རྣམས་ཐ་དང་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་ཡང་ཆོད་མས་གྲུབ་

ཅིང་དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་མ་གསུམ་
 སྐྱབ་པ་དབུ་མ་བས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱེ་
 སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་བཀའ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དོན་དང་གཟུང་འཛིན་རྩམ་གཞན་མེད་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྤྱིར་ལམ་དང་མཐོང་སྒྲོམ་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་མ་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་པས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཐམ་འགྱུར་བས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྩལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་སྤྱི་རྩོལ་མེད་ཙམ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་སྤྱོད་མོམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྩལ་ཆ་མེད་ཙམ་བསགས་པའི་སྤྱི་རྩོལ་མེད་པར་བསྒྲུམས་
 ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་སྒྲོན་མེ་མི་གཞོད་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རྩལ་ཆ་མེད་ཙམ་བསགས་པའི་སྤྱི་རྩོལ་ཡོད་པར་མི་
 འཛིན་པའི་སྤྱིར། བྱེ་སྟེ། རྩམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་སྤྱང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བ་ནི་རྒྱས་
 མ་ཡིན། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་རྩལ་སྤྱང་བ་སྤྱོད་ཀས་ཀྱི་ཆ་མེད་
 དང་། དེ་བསགས་པའི་གཟུང་བ་དང་། ཞེས་དང་། དེས་ན་དེ་ཙམ་ཞིག་མེད་པའི་སྤོང་བ་བསྟན་
 ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྩམ་སུ་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་རྟོགས་པས་མ་
 བྱེ་པར་ཐམ། རྩལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་སྤྱི་རྩོལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་ད་དུང་རྩལ་ཆ་བཙས་དང་
 ཆ་མེད་གང་ཡང་སྤྱི་རྩོལ་རྩ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པས་དེ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་
 རྩོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་དེ་ནི་སྤྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་
 དེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པས་མ་བྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་སྤྱི་རྩོལ་པ་འགོག་
 བྱེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་རྩོལ་པས་སྤོང་བ་རྟོགས་པས་མ་བྱེ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཡང་དུ་མ་སྒྲོམ་པས་ཆོག་གོ། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རུལ་ཆ་མེད་བསགས་པ་མེད་པ་དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་མེད་ཆད་མིན། ཞེས་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱན་
 མེད་པ་དེ་ཡང་འཛིན་པ་ཇུས་གཞན་མེད་པའི་མེད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲོག་
 རྒྱར་ཡོད་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཕྱི་དོན་ཡོད་འཛིན་དང་། འཛིན་པ་ཇུས་གཞན་དུ་གྲུབ་འཛིན་
 ཀྱི་སྒྲོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་དང་འཛིན་སྐྱངས་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་དེ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་
 ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། གྲུབ་
 མཐའ་སྐྱ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་འཛིན་
 སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་
 མཐས་ཀྱན་བཏགས་པ་འགོག་པ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་
 མཐས་བཏགས་པ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞེན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་རྩ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་འགོག་པ་ཡང་དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་རྩ་ཞེས་དགོས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷན་སྐྱེས་ལ་དེས་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 གཞན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་གྱི་རུལ་སྤྱན་ཆ་མེད་
 མེད་ན་ཕྱི་དོན་གྱི་རུལ་སྤྱན་པ་ཆ་བཅས་ཀྱང་མེད་དགོས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མེད་ན་ཕྱི་དོན་ཡང་
 མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དབྱུང་ན་དབྱུང་མཐར་ཡང་ཆ་མེད་ཡིན་
 དགོས་ལ་དེ་ཡང་མི་འཐད། ཡང་ན་ཆ་ཐུག་མེད་ཡིན་དགོས་ལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྒྱུར་བ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པས་ཆ་བཅས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། དེ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་

སོ་སོར་བྱེ་ནས་དབྱུང་ན་ཆ་མེད་ལ་ཐུག་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་ཐུག་མེད་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་དང་ཆུ་ཐིགས་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་སོ་གང་ལ་ཡང་འཛད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་ཡིན་ཚད་རྟོག་བཏགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དངོས་སོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུ་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པར་ལས་ལེན་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སོར་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་སྒྲིབ་པ་ཁྱོད་ཕྱི་དོན་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། དོན་སྒྲིབ་ན་རེ། སྒྲིལ་སོགས་སོ་སོར་རིག་ཅིང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་བ་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ལན་འཆད་པར། སོ་སོར་རིག་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཕྱི་རོལ་དོན་རིག་ཡིན་དྲིས་པས་དོན་སྒྲིབ་ན་རེ། སྒྲིལ་ཕྱི་དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་དེ་རིག་པར་འཇོག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དྲི་བ་འཆད་པར། དེ་ནི་གང་གིས་དོན་རིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས། ལན་འཆད་པར། དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དང་འདྲ་བ་དང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་རྟོགས་པའི་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་འཆད་པར་ཐལ། དེ་བྲུབ་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཉིས་དང་འདྲ་བར་སྤང་ཡང་རྒྱ་གཉིས་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲུལ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲིལ་ཕྱི་དོན་དང་མི་འདྲ་བར་ཐལ། ཕྱི་དོན་སྒྲིབ་པ་དང་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་རགས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རྩལ་ཐོན་དེ་དག་དབང་མངོན་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཤོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ལ་རགས་པ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་གང་ཞིག་རྩལ་ཐོན་ལ་སྒྲིལ་འབྲུལ་བ་ལ་རགས་སྤང་དེ་

རིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་མྱོང་བྱེད་བདག་
ཉིད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། ཁ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྒྲིབ་
ཕྱིར། གསུངས་ན་ཡང་གཉིས་པོ་དག བྱེད་པས་ནི་མྱོང་མི་འགྱུར། ཞེས་སོགས་རིགས་པ་
མཐའ་ལས་པས་བཀག་ཚུལ་ཇི་ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཡང་དོན་སྒྲིབ་པ་ལྟེ། ཕྱི་དོན་གྱི་གཞུགས་ཆོས་ཅན། མིག་གི་དབང་བོའི་དངོས་གྱི་དམིགས་
རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་སྤྲང་བཀའ་ཞིག་ དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དོན་
སྒྲིབ་བྱེད་ཕྱི་དོན་རྣམས་རབ་ཆ་མེད་ཚུངས་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའམ། ཕྱི་དོན་རིགས་པ་
ཚུངས་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་མི་སྤྲང་བས་དངོས་
རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་འགོད་དགོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེའི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
རྣམ་པ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་དགོས་པས་ཁྱོད་དེ་གཉིས་གང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། དམིགས་
བརྟག་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གསུངས་གཞི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཕྱི་རོལ་
དོན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་རབ་དག་ཡིན་པའམ། དེར་སྤྲང་བའི་
ཤེས་པ་སྒྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་འདུས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་གང་ན་ཞེས་གསུངས། དོན་སྒྲིབ་པ་ལྟེ། རྟགས་
དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་
མིག་གི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཕྱི་དོན་རྣམས་དེ་མིག་གི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཡིན་དུ་རྟག་
ཀྱང་། ཕྱི་དོན་རྣམས་དེ་མིག་གི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མིག་གི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་དབང་དེ་མིག་གི་
དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་བརྟག་
ལས། དབང་བོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱ། བྱེད་པར་རྣམས་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་མི་སྤྲང་བྱེད་དེ་ཡུལ་

ནི། རྩལ་སྤྲུལ་མ་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་
ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདའི་རྣམ་པ་སྤྲང་བ་དེ། ཕྱི་དོན་
རགས་པ་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་སྟེན་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཕྱི་དོན་གྱི་གཞུགས་རགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་སྤྲང་
བ་ཡིན་ཡང་། མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་
སྤྲང་གི་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲང་ཡང་རྒྱ་གཉིས་དེ་དཔེ་སྟེང་བྱེད་དང་། དམིགས་
སྟེན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བྱུང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་དཔེ་དམིགས་སྟེན་དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་དཔེ་སྟེན་དུ་ཆོས་
མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བརྟག་ལས། རྩལ་སྤྲུལ་མེད་ཕྱིར་འདུས་པ་འདྲ་མིན། ཞེས་
དང་། དཔེ་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྟེན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་འདུས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། ཕྱི་དོན་སྤྲ་རགས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་དབང་མངོན་
གྱི་དམིགས་སྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་དམིགས་སྟེན་དུ་འཛོག་པའི་ཡན་ལག་གམ་རྒྱ་
མཚན་རེ་རེ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་རྩལ་སྤྲུལ་མ་དབང་མངོན་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་སྤྲང་བ་མ་ཆང་
ཞིང་ཕྱི་དོན་རགས་པ་ལ་དབང་མངོན་སྟེང་བ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་བརྟག་རང་འགྲེལ་
ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩལ་སྤྲུལ་མོ་དང་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡན་
ལག་གཅིག་གཅིག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས། རྟོགས་སྤྲང་
གིས་རྩལ་འདུས་པ་དང་སྤྲ་རབ་གཞུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམིགས་བརྟག་ལས་འདི་དག་གི་རྩྭ་དྲོད་འགོག་ཚུལ། རང་ལུགས་ཀྱི་
དམིགས་སྟེན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཆོད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། རྩལ་སྤྲུལ་རེ་རེ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། འདུས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་བཀག་སྟེ། འདིར་མ་བྱིས་པས་དེ་
དག་ཏུ་ལྟོས་ཤིག། དེས་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པ་འདི་ནི་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱི་རང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་

གཤེགས་པ་ལས། བྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོངས་མེད་དེ། ཁེམས་ནི་སྤྱོད་པའི་ཕན་དུ་སྤང་། ཞེས་སོགས་
དང་། འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པ་ལས། གང་དག་རལ་གྱི་མདའ་ཆེན་མཆོན་འབྱིན་པའི། གཞོད་པ་
བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དེ་དག་ན། ལུས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་
མཆོན་ཆ་མེད། ཅིས་དང་། ས་བཅུ་པ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་པའི་སྤྱུང་དག་ཁེམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་
སེམས་ཅམ་མོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤྱུག་པོ་བཞོད་པ་ལས། རྒྱ་བ་སྤར་མའི་ཆོགས་དག་ནི། ལྷན་
ཅིག་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་ལྷན་
ཅིག་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྤྱུང་པ། གང་ལ་མོངས་པའི་ལྷ་མིན་དག་འཇགས་སྤྱོད། བྱི་དོན་གྲོང་བྱེད་ཆེས་མཐོ་
སྤྱུང་བཅེགས་པ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་རིགས་མདས། ཤེགས་པར་བསྐྱེགས་ཐེན་
རྣམ་རིག་མེ་ཞལ་ཆོགས། སྤྱུང་དབང་རྒྱན་དུག་དགོངས་དོན་ཤེས་ཀྱི་ཆོན། ཟབ་མོར་ནང་དུ་
ཞུགས་པའི་སྒྲོ་འདི་ཞེས། སྤྱུ་མི་རུས་ཀྱང་སྒྲོ་གྲོས་ལྷན་པ་འགར། ཤེགས་པ་བར་མ་འབྲུལ་དེ་ནི་
བསྐྱེད་ཐེན་ཏེ། ཞེས་བ་བར་སྤྱུངས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤྱོད་པ་
དང་། གཞོད་འཛུམས་དང་འགལ་ཡང་སྤྱོད་མེད་པར་བཞག་པའོ། རང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་
ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་ཞེས་པ་ནས། ཤེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་ཆོས་
འཁོར་ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེའོ། ཞེས་པའི་བར་
སྤྱུང་། འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་
ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། འོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་

འཛིན་གྱི་གཞི་ཅུ་བ་བྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསམ་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་
བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་འཛིན་ལྟའི་ཅུ་བ་བྱེད་པར་
བཞེད་ལ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་ལྟ་སྒྲིབ་ཤིང་དེས་ཉོན་མོངས་གཞན་བསྐྱེད་ནས་འཁོར་
བར་འཁོར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་བ་ཙམ་སྤོང་བ་ལ་འཁོར་བའི་ཅུ་བ་
སྤོང་མི་དགོས་པར་ཟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་མི་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་རིགས་དེས་ཀྱི་
ཉན་རང་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྤོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་ཟེ། འཁོར་བའི་གཞི་ཅུ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་སྤངས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་
བའི་གཞི་ཅུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་མི་རུས་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་མ་སྤངས་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་རུས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་ནས་ལས་བསམ་གཞི་རྒྱུས་ལ། མ་སྦྱོས་
པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ལས་བསམ་གཞི་ལ་ངར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་འཕགས་པ་དང་དགྲ་བཙུག་པ་ལའང་ལས་གསར་
གསོག་ཡོད་པར་ཟེ། ཞེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་
མེད། ཅེས་དང་། དབུ་མའི་ཅུ་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། མི་མཁས་རྣམས་ནི་
བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྱིད་པའི་སྤྱེད་ལས་རྣམ་བཞུག་པའི། ལས་གཞན་
འཕེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཁོར་

བའི་གཞི་ཆུ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་ལའོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱད་མ་སྤྱད་བར་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སྤྱད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོལ་སྤྱད་འབྱེན་རྒྱས་པའི་
 བྱིར། རྟག་སྟེ། དེ་འབྲུའི་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲུའི་
 བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བར་ཞུགས་
 བའི་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོལ་སྤྱད་རང་གི་འཛིན་
 སྤངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་སོང་ཞིང་། བདག་འཛིན་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་
 མ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པའི་སྒྲོང་གཞིའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་ཅིང་ཆད་མས་ཀྱང་གྲུབ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཆོས་གང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་ཅིང་
 ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲུལ་ལས། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། མི་
 མཐུན་སྟེགས་དང་བཅས་ཉིད་བྱིར། །དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྟེན་ཐོགས་ཅན། །ལེགས་བསྐྱེད་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཡིས། །སྤྱིད་པ་རྟེན་འབྲུང་
 བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ཟུང་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བདག་མེད་སྤྱོད་
 མོ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ལྟོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་
 པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ལའོར་བ་སྒྲོང་བ་ལ་ལའོར་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 སྒྲོང་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་སྒྲོང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་

སྒྲིལ་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲིལ་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྒྲིལ་ལྷ་པ་གང་
 ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་འཁོར་བ་སོགས་སྤངས་པའི་
 ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སྒྲིལ་པ་དེའི་
 གཉིན་པོ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བདེན་ཐ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་དང་། སྒྲིལ་
 ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱན་དང་། །འགལ་བར་རབ་རྩ་གྲུབ་པ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། གཉིན་པོ་སྤྲོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན། །ལྷོག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཛིན་ལྟ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་། འཁོར་བ་
 སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མའི་ཚོགས་སྐྱམ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། གིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་
 མ་དང་ཡལ་ག་སྒྲོ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཚོགས་ལ་
 ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཞི་ནའང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཛིན་ཚོགས་ལྟ་བུལ་ཕྱིར། །ལམ་དང་པོར་ནི་སྟེང་
 མེད་འགྱུར། །ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ནའང་སྟིང་བ་གལ་ཡོད། །ཅེས་
 དང་། ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཛིན་ཚོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། བདག་
 ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་
 ལས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། སྒྲིལ་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་བར་
 འགྱུར། །སྒྲིལ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོགས་མེད་པའི། །རྒྱ་ཅན་
 རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །བྱུང་བའི་འཛིན་ཚོགས་ལྟ་བུ་དག །རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་
 གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལོགས་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཡུམ་གསུམ་གཞིན་འཛིན་པ་དང་འགལ་ཡང་སྒྲིལ་མེད་ཚུལ་འཆད་པར། གཤམ་ཏེ་
 རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྒྲིལ་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལས་དྲུག་པོ་
 རྣམས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། འདིར་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བོ་བ་རྩེས་
 འབྲངས་དག་ན་རེ། གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་དགས་
 ཡོངས་གྲུབ་དང་ཚོས་ཉིད་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ཀུན་
 བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་ཡུམ་གསུམ་གཞིན་འཛིན་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྣམས་གྲུབ་
 སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལ་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་བཤད་པ་ན། ཡུམ་གསུམ་
 གཞིན་འཛིན་པ་ལས། དེ་ལ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་གོ་མིག་གིས་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་
 བཏགས་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གོ། སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་རྣ་བ་རྣ་བས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྐུར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་གཞིན་འཛིན་པ་དང་བྱེད་དག་གི་སྟོང་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་
 དེ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གཉིས་སུ་སྒྲིལ་པའི་ལྟར་གྱི་སྟོང་བར་གཏན་ལ་ཡང་
 འབེབས་ཤིང་སྒྲིལ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིལ་གསུམ་བྱེད་པ་ཉོན་
 མོངས་སོགས་སྟོང་ཕྱིར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དེ་སྟོང་བ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་
 བ་ལྟར་མེད་པར་བསྒྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སྟོང་བ་ནི་བ་སྒྲེབ་པ་མེད་
 པའི་ཚུལ། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། སྡེ་སྟོང་དག་ནི་གསུམ་མཐ་གཉིས་ཀྱང་
 རུང་། རྣམས་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ནི་དགུར་འདོད་དེ། །དེ་ནི་བཤམ་ཆགས་རྟོགས་ཀྱང་ཞི་བ་དང་། །རབ་
 ཏུ་རྟོགས་བསམ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། བྱིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་སྒྲིལ་

པས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བྱེད་ལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྤྱོད་དེ་ཡི་བྱིར། འདི་མཆོག་
 ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོབ་ཡིན། ཞེས་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། ཇི་ནི་ཤེས་
 བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། ཤེས་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། ཇི་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་
 འདོད། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་དེ་དག་ནི། སྤྱོད་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་བྱིར། ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་
 དེ་བཞིན་ནི། ཐོས་པས་དེ་སྤྱིར་ཐོས་པ་མཆོག་ ཅིས་དང་། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་
 འབྲེལ་ཞིང་། ཤེས་པས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བྱེད་གསུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཉུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་ཡུལ་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སུན་མ་ཡུང་བར་སྤྱིའི་རྩལ་ཙམ་བཅོས་པ་དང་ཆོར་མ་དབྱུང་བ་ལྟར་སོགས་བྱ་བ་
 མི་བྱུང་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་སྦྱུལ་དུ་འབྱུལ་ནས་སྒྲིག་པ་སེལ་བ་ལ་ཐག་པ་སྤྱོད་གཞིར་བྱས་
 ནས་སྦྱུལ་མེད་པར་བསྟན་དགོས། སྤྱང་ཆེན་མེད་པར་བསྟན་ཀྱང་དེ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་ཡུང་མེད་པར་ནི། ཇི་སྤྱོད་བཞི་རུས་མ་ཡིན། ཡོན་ཏན་
 སྤྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་པའི། འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྤྱོད་བཞི། ཇི་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་
 བས། ཡིན་གྱི་བྱི་རྩལ་དག་གིས་མིན། ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་ཕན་ཚུན་དང་། ཐུང་དང་
 བ་ཡང་གཞོད་མ་ཡིན། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར། ཡིན་རྒྱ་ཉེས་པ་ཆོར་གཅོད་
 མིན། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཐུབ་རྣམས་སྤྱིག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་
 དང་། འཇུག་པ་ལས། འདི་ན་སྤྱང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། སྦྱུལ་གྱི་འཛིགས་པ་སྤྱོད་པར་
 བྱེད་པ་ནི། གྲིམ་གཞན་གྱིས་གནམ་པོར་འབྱུར་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་དབྱུ་མ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་
 དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་གྱི་གཞན་སྤྱོད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་
 རྩལ་ཀུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། གཅིག་གིས་གཅིག་སྤྱོད་བཞིད་གང་ཞེ

ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ན་ཅི་མེད་པ་དེ་ནི། དེས་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་མཐའ་ཅད་ཀྱི་རང་སྤྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་གིས་
གཅིག་སྒྲིབ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲིབ་བ་ཉིད་འདི་ནི་ཀུན་ཐམས་ཀྱི་
ཏེ། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་
ཀྱང་། དེས་ན་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་གཙོག་ལག་ཁང་དག་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་
བ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐག་པ་སྤྱུལ་གྱིས་སྒྲིབ་བ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ་ཆོས་བདག་གིས་སྒྲིབ་ཚུལ་
གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞིན་འཛུལ་ལས་འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་གི་དོན་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་དབང་
ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་འགོག་པའང་མི་འཐད་པར་ཐམས། གཞན་དབང་
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དང་པོ་གང་
ཞིག་གྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཐམས། དོན་དམ་དབྱུང་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུག་ཁས་ཀྱིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་
སྒྱུར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལྟར་
གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། ཞེས་སྒྲིབ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གཞིན་འཛུལ་ལས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་
དོན་ཡོད་པ་ཅུ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཚུད་
པའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་རྣམས་འགྲེལ་སྒྲིབ་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་ཐོན་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་གཞིན་འཛུལ་དབྱིག་གཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་མ་
ཡིན་ཡང་གཞིན་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་དང་འགལ་ཡང་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐམས། འདིས་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་

ལ་ཁ་འཕངས་པ་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་དང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདི་ཉིད་
ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་ལས་ཞེས་པ་ནས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་མཛད་པ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུམ་ཁ་ཆེ་བ་དྲུག་སོ་ནས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལས་དྲུག་སོ་ནས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་པ་མེད་སྟེ་ཡང་བཤད་ཅིང་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་
ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདིར་སྐུས་པ། འཕགས་ཡུལ་པའ་ཆེན་ཉེས་བཤད་གསུངས་འབྱིན་ན། འོད་གན་བྱུན་
པོས་ཉེས་པར་མི་བཤད་ཅི། འོད་སྟོང་ཅན་པོར་ཐུན་པ་འབྱུང་སྟེན་ན། ར་རི་ཐུན་པས་ཐུན་པ་སྟོ་
བར་འོས། སྤྱི་ཞིབ་རྣམ་དཔྱད་ལས་བྱུང་ལེགས་བཤད་གྱིས། ཉེས་བཤད་ཀུན་བཅོམ་དཀའ་གནད་
གསལ་བྱས་ནས། སྟོན་སྟངས་དབང་སྟོགས་ལས་ཐོན་འོད་ཀྱིས། རྒྱ་སྐར་ཀུན་བཅོམ་གཞུགས་
སྟངས་གསལ་བར་བྱེད། སྟོན་ཐུན་འཐིབ་པོར་རྟག་ཆད་གཡང་ས་ཆེར། རྒྱག་པའི་འགྲོ་རྣམས་
ལེགས་པའི་ལམ་དུང་བོར། སྟོན་མཛད་ཆོས་ཀྱི་སྟངས་ཅན་དམ་པ་གྱུ། རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀུན་
འདུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ། ཞེས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་དེས་དང་པོ་ཆེན་མོ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འདི་ཉིད་ལས། དཔོན་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བཀའ་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཞེས་པ་ནས། དབུ་མའི་
སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིར་མཐུན་དབུང་པ་ལ་དགག་བཞག་
སྟོང་གསུམ།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བཅོད་བྱ་དང་དགོངས་པ་
འགལ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཅོད་བྱ་དང་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཡང་དེའི་སྐུས་ཟིན་གྱི་
བཅོད་བྱ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་སྐུས་ཟིན་ལ་སྟོན་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་
 པའི། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཟེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་བཅོད་བྱ་བདེན་བཞི་
 ལ་བརྩམས་ནས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེ། དེས་བདེན་བཞི་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་བཞི་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་མ་བཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དཔེ་
 བཅོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་དཔེ་བཅོད་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པར་
 ཟེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་བཞེད་དོན་གྱི་བཅོད་བྱ་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ཟེ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། དོན་མེད་དོན་
 ལོག་དོན་དང་ལྷན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཟེ། ལུས་པའི་བཀའ་རྣམས་བཅོད་བྱའི་དོན་
 ཅན་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་མེད་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དོན་མེད་དང་དོན་ལོག་པར་སྟོན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་དག་ན་ེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
 བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ེ་ེ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲིམ་ཟིན་ལ་བསྟན་ཀྱང་དཔེ་སྒྲིམ་ཟིན་ལ་མེད་པས་
 བྱུང་པ་མི་འཐད་པར་ཟེ། ཆོས་ཁམས་བདག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲི། མ་བྱུང་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཟེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་སྒྲིམ་ཟིན་གྱི་བཅོད་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གསོང་། ལུས་པ་ལ་ཁོན་ེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་
 ཟེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་མེད་མ་སྟེ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མ་སྟེ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་འཆད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་མེད་མ་སྟེ་བར་ཟེ། ལྷུང་བའི་འདོད་པ་ལྷུང་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་
 པར་བཤད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་ཡང་། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་པ་ལ་ཁོན་ེ། འོ་
 ན། མདོ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟན་པར་ཟེ། ལྷུང་བའི་འདོད་པ་

ལྷར་གྱི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུག། བྱས་པ་ལ་ཁྲུག་པར་ཐམ། ཐམ་འགྱུར་བའི་འདྲོད་པ་ལྷར་གྱི་
 དོན་དམ་པར་མེད་ན་དོན་དམ་པར་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲུག། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྷར་
 མེད་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། ཐམ་འགྱུར་བའི་འདྲོད་པ་ལྷར་གྱི་ཀུན་བདགས་
 རང་མཚན་གྱིས་མེད་ན། དེ་སྐབས་འདིར་ཀུན་བདགས་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་
 རིགས་པར་ཐམ། ཀུན་བདགས་དེའི་འདྲོད་པ་ལྷར་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་མེད་ན་ཀུན་བདགས་རང་
 མཚན་གྱིས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུག་པ་འགྲིག་ རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྷར་
 མེད་ན། ཀུན་བདགས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདགས་རང་དོས་ནས་མེད་ན་ཀུན་བདགས་
 མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བའི་ཚུད་ལུགས་
 འདི་རྣམ་དཔྱོད་སྤྲིང་ལེགས་སོ། །སྒྲུབ་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཉིད་ལས། དང་པོ་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་
 ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤོས་ཞིག་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཤགས་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་
 པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲོར་གཅིག་གོ། །ཞེས་པ་ཐམ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཤོར་བ་ཡིན་
 ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་བཤགས་ནས་གཞུགས་སོགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ནང་ནས་
 ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཉུང་ཤོས་ཞིག་བདེན་
 མེད་དུ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་ལུང་སོགས་འདུས་བྱས་ལ་བདེན་གྲུབ་མ་བཤགས་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 མང་དུ་གསུངས་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐམ། ལྷ་མ་ནི་སྒྲུབ་པོ་སྟོང་
 ཁམས་ཅན་གྱི་ཆོག་དང་། བྱི་མ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེས་འདིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་ཉུང་ཤོས་དེ་ཀ་ཙམ་ཞིག་
 སོ་སོར་བྱེ་ནས་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་བཞིན་དུ་ཆོས་མང་
 པོ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མ་བསྟན་ལ། གཞུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་བསྟན་ཚུལ་ཡང་
 དེ་གང་ལ་ཡང་བདེན་གྲུབ་དངོས་སུ་མ་བཤགས་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པའི་འདྲོད་པའི་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་

པའི་བདེན་གྲུབ་མང་དུ་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། དང་པོ་
 སྤར་རྒྱ་སྤར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང་ཕུང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་མ་
 གཏོགས་ཞེས་པས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉུང་ཤོས་སྤར་བཤད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་སོ་སོར་ཐུ་
 བས་མ་གསུངས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ འདི་ཉིད་ལས། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཤགས་ཅིང་བདེན་
 པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་གཅིག་གོ་ཞེས་པས། དེ་ལྟར་གང་བསྟན་ཐམས་ཅད་འདི་བ་
 ལྟར་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སྒྲོམ་རམ་སྟེ་ཆོན་ལོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 གྱི། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་དེ་དག་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་པ་ལ་མི་དགའ་བས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་ཅམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དབང་བོ་དང་སྒྲོ་དང་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོ་བ་དམན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཐེག་དམན་
 གང་ཟག་དང་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་འཛོག་ལ། དེ་དག་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཆེར་མ་
 སྒྲོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
 རྣམས་ལ་ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། གདུལ་བྱ་ནི་ཆོག་གཉིས་པས་སོ། ཞེས་དང་། ལང་
 གཤེགས་ལས། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ལ། ཁྱི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་
 སོགས་མིང་རྟོག་གི་འཇུག་གཞིར་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟར་
 གྲུབ་པ་དེ་འདི་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཞུགས་ལ་སྒྲོ་བ་ཡོད་འཛིག་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་བདེན་གྲུབ་རང་མཚན་
 སོགས་ཆོག་ལ་མ་ཐོན་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་བསམ་པར་བདེན་གྲུབ་གཞིར་བཞག་ཡིན་པས་
 སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུང་དེས་གཞུགས་སྒྲོ་བ་དང་འགག་པའི་ཐ་
 སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་ནམ་གནས་ཆོད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་བསྟན་ཡང་

བསྟན་ཚུལ་མི་གསལ་བས་འདིས་བསྟན་ཚུལ་ལ་མ་བས་པའི་གང་ཟག་དག་ཀྱང་རྩྭ་པ་དང་ཐེ་ཆོས་
སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་འདི་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པ་དང་རྩྭ་པའི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རྩྭ་པའི་
གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། བཞི་བ་ནི། དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་སྟོན་
བས་གསལ་བོར་མ་བྱེ་བས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩྭ་པའོ། ཅི་ལ་དགོངས་ནས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་སོགས་མིང་རྟོག་གི་གཞིར་གནས་ཆོད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གནས་
ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་སྟེར་བཤད་པ་རྣམས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཆོན་ནས་སྟོ་ཚུལ་
གཞན་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སོགས་སྟེ་མཆེད་
ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འདིར་བསྟན་ལམ་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཙན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
གཞི་དགོས་པ་དངོས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་བསྟན་ནས་སྐྱས་ཟིན་ལས་གཞན་དུ་དོན་དྲང་དགོས་
ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རླུ་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་དང་། འདི་
ཉིད་ལས། དང་པོ་ནི། རླུ་མེ་འདིའི་གོང་ན་དེས་དོན་གཞན་ཡོད་པའོ། གཉིས་པ་ནི་འདིའི་དོན་
ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ལས་སྒྲངས་པ་ལ་ཆོལ་བ་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྐབས་མཆིས་པའོ། གསུམ་པ་
ནི་འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་
གྱི་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དུག་གིས་བོན་གྱི་རུས་
པ་དུག་ལས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་དུག་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་མིག་སོགས་དུག་
དང་། རྣམ་ཤེས་དུག་ལ་རང་ལུགས་གཞུགས་སོགས་སྟེང་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུགས་སོགས་ཕྱིའི་
དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཤུ་བ་ལས། རང་གིས་
བོན་གང་ལས་སྟེ། རྣམ་རིག་སྟངས་བ་གང་འབྱུང་བ། ཁྱེད་དེ་ཡི་སྟེ་མཆེད་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་གྲུབ་པས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་

ཡོད་དེ། ཕྱི་ལོ་གསུམ་པོ་ལོ་ལྔ་པ་དང་ནང་གི་མི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་མཆོད་ལས་ལྟ་བུ་དང་ཉན་པ་སོགས་
 གྱི་རྣམས་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ན། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པ་ལྟ་བུ་བོ་སོགས་གྱི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་འདི་སྐྱེ་བ་སྐྱེར་འགྲོའོད་མེད་
 པ་དང་ལུས་འདི་ཀ་ཙམ་བདག་ཡིན་པར་བསམས་ནས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་འབྲེན་
 སོགས་ལ་ལས་འབྱུང་གྱི་རྟེན་གཞིའི་གང་ཟག་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བར་སྲིད་ལ་དགོངས་ནས་
 རྒྱས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུ་བ་
 ལས། གསུམ་པོ་སོགས་སྐྱེ་མཆོད་ཡོད་པར་ནི། དེས་འདུལ་བ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། དགོས་པའི་དབང་
 གིས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་
 བདག་མེད་པའི་དོན་གཞན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ། དང་པོ་ལྟར་རྒྱ་སྤྱོད་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཟིན་སྐྱེ་བཞིན་
 པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་དེ་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཕྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
 སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་འབྱུང་བ་སོགས་གྱི་ནང་ཆོད་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་
 བར་དོན་གྱིས་སྤར་བའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་ཡོད་ཅིང་དངོས་
 ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྤར་མཆིས་པ་སྤྲེལ་མཆིས་པ་དང་བའི་དོན་
 ཞེས་སོགས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། རང་གི་ལུགས་ནི་སྤར་མཆིས་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཅུ་བ་
 ལས། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས། བཙུག་ལྟར་འདས་གིས་ཅི་
 ལ་དགོངས་སོགས་དང་། མདོ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲེལ་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྤྲེལ་ཟིན་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་

ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ནང་འགལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དཔེ
 དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ་སོགས་དང་། འདི་ཉིད་
 ལས། སྤྱི་བཞིན་པར་བརྒྱུད་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་སྐྱར་འདེབས་སུ་སྐྱར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།
 དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ལ། ཞེས་དང་། གཤམ་ཏེ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་ན་འདི་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
 དགོངས་པ་མི་གསལ་ཡང་། བསྐྱེད་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ན་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིས་པ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་གསུངས་
 པས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་སོགས་ཁ་དྲུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་བྱས་ན་རུང་སྐྱམ་མོ། །འདིར་བསྐྱེད་ལའོར་ལོ་དང་
 བོ་བར་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དྲང་དོན་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་
 ཏེ། དགོངས་གཞི་བཟོད་བྱར་བྱེད་ཚུལ་མི་མཚུངས། སྤྱིས་ཟིན་བཟོད་བྱར་བྱེད་ཚུལ་མི་མཚུངས་
 པའི་བྱུང་པར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་ལའོར་ལོ་དང་
 བོ་ལས་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལུགས་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་
 གྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་བཟོད་བྱར་བྱེད་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་ཐམས། འདིར་
 བསྐྱེད་ལའོར་ལོ་དང་བོ་འདི་དགོངས་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བོན་དང་ཀུན་གཞི་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་
 གཟུགས་སོགས་སུ་སྐྱར་བ་གཉིས་པོ་མདོ་དཔེ་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཟོད་བྱར་མི་
 རུང་བ་གང་ཞིག འདིར་བསྐྱེད་ལའོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་གཞི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་མདོ་
 དཔེ་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཟོད་བྱར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

སྟེ། མདོ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། རིགས་དེས་གྱི་ཉན་རང་གང་ལ་ཡང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གང་ཡང་རྟགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གིས་ཤེས་སྤྱོད་གང་ཡང་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་
 ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཙམ་
 ཞིག་ལ་སྟོབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 དེས་པའམ་མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དབང་བོ་རྟུལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཉན་
 ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཅིང་གང་སྤྱད་པས་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེས་
 པའམ་མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དབང་བོ་འབྱིང་དང་ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་གྱི་
 སྡེ་སྡོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་འདི་གཉིས་གྱི་རྟགས་བྱའི་བདག་མེད་གཅིག་པར་ཡང་གོ་རུས་སོ། །ཁོང་གི་རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་མདོ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་
 པར་དགོངས་འབྱེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་རྟགས་རུས་ཡན་ཆད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས། འདིར་འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་རང་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བརྗོད་བྱ་བྱེད་པར་དོན་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་ཚུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་དྲང་དེས་
 སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་ལྟར་དགོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་
 བས་སྟོན་ཚུལ་མི་གསལ་བས་དྲང་དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ཞིག ཐ་མས་སྟོན་ཚུལ་གསལ་བས་དེས་
 དོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། མི་མཛོན་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྒྱད་
 དུ་བྱུང་བ་སོགས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་མདོ་དེའི་དོན་དགོངས་
 འབྱེད་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་པ་ལ་བཞེད་པས་འཁོར་ལོ་བྱི་མ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་ནི་

གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་
བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་ན་དབང་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དེ་སྤར་ལས་གསལ་
བོར་སྟོན་པས་དེས་དོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་
པའི་ཞེས་སོགས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། སྤྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོའི་དོན་ཡོད་པ་དེ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་འཆད་པ་དེ་ལ་དེས་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
སྤྲི་བཞིན་གཉིས་བཅོམ་བྱུང་བྱེད་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་གྱི་སྤྲི་བཅོམ་ཡོད་པ་འདིར་
བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཅོམ་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཡེ་མེད་ཡིན་པ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་རྒྱུའི་བཅོམ་བྱུང་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་འདོད་ལ་དེ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཀྱང་དེ་ཙམ་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་
སྤྲི་བཅོམ་ཡོད་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡེ་མེད་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་
མ་བྱེ་བར་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཡེ་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲི་བཅོམ་འཁོར་སྟོན་པའི་སྤྲི་བཅོམ་འདིར་དང་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགོངས་པ་
ཅན་བཞིའི་སྟོན་པ་དང་། ལྷམ་དགོངས་བཞིའི་སྟོན་པ་དང་། སྤྲི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྟོན་པ་
དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལུགས་ལ་
སྟོན་པ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ཤིང་སྤྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་

པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཆོས་
 ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་རང་རྒྱལ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་སྐྱེ་
 མཉམ་ཉིད་ལ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་
 སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་ལ་དང་། དེར་སྐྱེས་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་སྐྱོན་མ་
 ཐག་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་གཞན་ལ་དང་། དགོ་ཆ་ཁ་ཅིག་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་
 དང་དོན་གཞན་དང་། ཏེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་དང་། གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། དགོངས་
 པ་རྣམས་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པའི་དབང་གིས་དོན་དག་ལྡེམ་
 སོའམ་འབྲེག་པའི་དོན་སྟོན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་མདོའི་མཚན་ཉིད། ལྡེམ་དགོངས་
 ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རང་སྡེ་གཞན་སྡེའ་དེས་པ་ཁ་དང་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་སོགས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
 བུ་གཞུག་ལྡེམ་དང་། དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
 དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱལ་
 ཆོས་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། ལེ་ལོ་རྩལ་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང་། རང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྦྱོད་པ་
 དང་། འཁྱོད་དང་མ་དེས་ལྡོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྟེ། ཏེ་ཡི་གཉིན་པོར་ཐེག་
 མཆོག་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་ཉེས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་གདུལ་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིན་པོར་ལྡེམ་
 དགོངས་དང་། གྲགས་པའི་ཡི་གེ་དན་པས་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྡེམ་
 དགོངས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། མཚན་
 ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། གཉིན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། དགོངས་ལྡེམ་
 དགོངས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཀྱང་དགོངས་པ་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལྡེམ་

དགོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུ་བཏུས་ལས། ལྷེ་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པར་དེས་པ་གང་ཞེ་
ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བརྟེན་པ་
དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། གསེར་སྟེང་ལས། འོ་ན་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་བ་
ལྷེ་པོར་དགོངས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དང་དོན་དུ་
འགྲེལ་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འདིར་བསྟན་ལོལ་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བ་
གཉིས་ནི། དེ་མ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལྷེ་པོར་དགོངས་དང་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་མཚན་ཉིད་ལྷེ་པོ་
དགོངས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དང་དོན་དུ་བཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དང་དོན་དུ་འགྲེལ་
ལུགས་ལ་སྒྲོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པས་ལོལ་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལུགས་
དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་དེས་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས་དང་པོ་དོན་གྱིས་འཕང་ངོ་ཟེར་ཏེ་དབྱུང་།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉི་མའི་བྱམས་ཁུས་ལེན་ཡང་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདི་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཤུག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་
ཕྱིན་མན་དག་ལས། གང་གིས་དོན་དེས་ཤེ་ན། མདོ་འདི་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་གཉིས་
ཀས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་འདོད་ན། དེར་དངོས་ཟིན་ལ་
བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཉིས་མཐུན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་གཞན་དབང་ཇས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་དང་ཇས་སུ་ཡོད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
དོན་ཡོད་ཙམ་ལ་ཇས་སུ་བྱས་པའི་ཇས་དེར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མའི་བྱམས་ཁུས་
ལས། རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཇས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐུག་པ་ཡོད་པར་ལྷ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཀྱིས་པའི་ལན་
 ཏུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བད་དང་ཐ་སྐད་གྱིས་ཡོད་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་བཀའ་སྤྲུལ་
 བའི་ཕྱིར། འདིའི་ཡོད་ཙམ་ལ་ཐུག་ཡོད་གྱི་ཐ་སྐད་ཡང་ཡོད། ཡང་ཁོན་རེ། ཐམ་འགྱུར་བ་ཁ་དང་
 བའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་མ་བསྟན་པར་ཐམ། དེ་དེའི་
 ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
 བསྟན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཉན་རང་གང་རུང་གི་རིགས་ཙན་གྱིས་བྱུང་བར་ཐམ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བསྟན་ཡུལ་གྱི་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་ནང་
 ཆོན་ཐོག་ཆེན་རིགས་ཙན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གདུལ་བྱ་སྟོ་ཆོགས་ཤིག་ཇེས་སུ་འཛིན་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོ་རྩལ་གྱི་འོད་ཟེར་འབྱུང་
 གསུངས་སུ་བའི་ལུགས་བཟང་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྐལ་ལྷན་ཡོངས་ལ་མཛོན་མཐོངས་ལེགས་
 གྱི་སྒྲུང་བྱེད་མཆོག་ཏུ་སྟེལ་བར་གྱིས་ཤིག །

སྤྱི་པ། རྒྱ་རྒྱལ་ཞལ་དགྱིལ་ལྷ་སྤྲུལ་སྟོན་པའི་སྤྱན། ལྷ་རུའི་མཆུ་སྟོས་འཛུམ་དབུས་སུ་
 ཉིག་ཆོམས། གསུང་དབང་དབྱངས་བདུན་རྒྱུད་དང་ཆབ་གཅིག་ཏུ། འབྲོད་ལྷན་སྟོང་ལ་འཕོས་ཏེ་
 སྟོབས་མཆོག་སྟོལ། གསེར་སྤངས་བཙོ་མ་འབྱུང་བཅུགས་ལྷན་པོ་ཡི། གསེར་གྱི་ཉི་མ་བྱེ་བའི་
 ཞལ་རས་ལས། བདུད་ཅིའི་འཛུམ་ཟེར་སྟོ་བའི་སྤྱབ་དབང་ལྷག། བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོས་སྤྱས་པ་སྟེ་
 བོར་ཞོག། ཁང་གི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ། འཛུམ་སྟོང་སྐལ་ལྷན་ཡོངས་ལ་འབྱེད་པ་
 པོ། རྒྱལ་ཆབ་མཁུན་གཏེར་རྒྱན་དུག་ལ་སོགས་གྱི། བཅ་གྲུབ་རྣམ་པར་མྱོད་བྱུང་སྤྲུག་པར་
 བཀྲ། ཁངས་ལྷོངས་རྣམ་འདྲན་ཙམ་ལ་མ་ལྟོས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་སོགས། རྒྱལ་བ་སྤྱི་
 བཅས་ཀུན་དང་གསང་གསུམ་རྫོས་གར་ཆེར་མཛད་པས། སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་
 དབང་བོ་གཉིས་པ་ཞེས། བྲགས་སྟན་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ཆེས་མཛོས་ཞབས་སེལ་སྟེ་བོར་

སྒྲུངས། གང་གི་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཇ་ཆེན་པོར། བརྒྱུད་ས་པས་སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱུད་པ་ཀུན་བཅོམ་
 བའི། རྒྱུ་བསྐྱར་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཇ། གང་ས་ཅན་ཉི་མ་དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་
 མིག་སྒྲིབ་བཀལ་བརྟམ་མཛད་ཆོ་རྒྱལ་བ་རྣམས། གཅིག་བྱས་བྱོལ་ས་སྤྱི་མཛད་ཀྱང་འགོག་
 རུས་པའི། འཇམ་དཔལ་སྤྱིད་པོའི་རང་ལུགས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ། རིགས་པ་འབྱམ་གྱིས་སྤྱི་བར་
 བདག་ལྷགས་སོ། རྒྱུགས་བམ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཕུང་མ་ལུས་པ། གསལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་སྤྱི་
 པོ་ལེགས་བཤད་པས། རྒྱུ་དབང་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སོགས། དགྲེས་པའི་འཇམ་ཟེར་
 བདག་ལ་སྟོབ་བཞིན། འཕགས་ལུལ་མ་བཟོད་མཁས་གྲུབ་བྱེད་པའི་གསུང་། ཆོས་ཀུན་འཆར་
 བའི་ཨ་དུ་ཆེན་པོར། ཉིན་མཚན་མ་གཡོང་བལྟས་པས་གྲུབ་མཐའ་སོགས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྤྱི་ཀུན་
 མཛོང་ཨ་ཉི་མ། རྒྱལ་བཟང་སྤྱང་འཕྱང་འཕོད་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་བཟུང་ཀུན་ནས་རྒྱས། རྣམ་
 དཔྱོད་ལུས་མཛོས་ལུགས་བཟང་གོས་དང་རྒྱུ་མང་ཅི་ཡང་བཀྲ། སྟོན་བསགས་ལེགས་བྱིས་
 བསོད་ནམས་མཐུས་བསྐྱར་བསྐྱར་བཅོས་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་། སྤྱི་མ་ལྟར་བཅས་མཉེས་བྱེད་ཀུན་
 བཟང་ཆོས་སྤྱི་དེད་ནས་གྲུབ། དག་དེས་ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས། རྣམས་
 གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཅོད་ཁ་བའི། བསྐྱར་པ་རིན་ཆེན་གཙུག་གི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། འགྲོ་ཀུན་པན་
 བདེའི་ཉེར་འཆོར་བདག་གྲུར་ཅིག་མཐའ་གྲས་ཆོས་ཕུང་ཆོད་བར་སྐྱར་གཅིག་ཏུ། ཉམས་བཞེས་
 མཁས་གྲུབ་བསྐྱང་ཡས་འབྱུང་བའི་གནས། ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོ་རྒྱ་གཞིར་ཆེ། འཆད་
 ཅོད་ཅོམ་པའི་རྒྱབས་བཅས་རྟག་རྒྱས་ཤོག། སྤྱི་བཟང་བསྐྱར་པ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ། གཙུག་
 རྒྱུ་མཐོན་པོར་འཛིན་པའི་རྒྱལ་སྟོན་འབངས། ལྷན་པོ་བཞིན་མཐོ་ཡངས་པའི་ནོར་འཛིན་
 བཞིན། རབ་རྒྱས་མི་འགྲུར་བརྟན་པའི་དག་མཚན་གྱིས། ཆོས་སྤྱི་གྲགས་སྐྱོན་སྐྱེམས་པར་དར་
 རྟེན་ཤོག། འདིས་མཚོན་རང་གཞན་དུས་གསུམ་དག་ཆོགས་ཀུན། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་རྣམས་
 བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། སྤྱི་མ་མཚོག་གསུམ་ཆོས་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྟའི། བདེན་པའི་ཆོག་གིས་

སྟོན་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དུང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཁྲུག་བྲལ་ལུང་རིགས་བེད་ཀྱི་དཀར་པོའི་
གན་མཛོད་སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བཀོ་སྐལ་ཐོབ་ཅིང་། འཆད་ཚོད་ཚུམ་པ་ལ་སའི་སྤྲོད་ན་འགྲན་རྒྱ་
བྲལ་བ་ཡོངས་ཤྥགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་
སྒྲོལ་བྱ་མཆོའི་ཞལ་སྤྲན་པ་དང་། དེའི་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་གསུམ་དང་། པཎ་ཆེན་བཀའ་
འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དང་། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྤྲད་རྒྱུ་དྲི་ཤིང་འཆང་ཆེན་པོ་
དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྤྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་བརྟེས་
བ་དུ་མའི་ཞབས་པད་ལ་གུས་པས་སྤྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་རྟག་ཏུ་མཆོད་པའི་བཀའ་འདིན་ལས། སྤྱི་སྤྱོད་
གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤྱི་བཞི། སྤྱི་སྤྱོད་དག་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྤྱོད་དུ་མ་འཕྲོ་བ་མང་དུ་
ཐོས་པའི་དག་སྤོང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དྲི་ཤིང་གཞན་ཡན་དབང་པོ་འཇིགས་མེད་གྲགས་པའི་
དབྱངས་ཀྱི་སྤྱེས། སྤྱི་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འབེལ་གཏམ་བསྤྱིགས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱོན་འབྲི་ཅུང་ཟད་བྱས་ཏེ་
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཤྥགས་པ་ནི་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྤྲས་པོ། རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱོད་བ་ཤེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ཆོགས་ཞེས་པ་རྒྱ་པོ་རྩ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཤིང་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་པའི་ལོ་དེ་ནས་ཉིས་སྤོང་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཉག་མ་རེ་གཉིས་ལོན་ཞིང་། སྤྱི་དོན་འོད་རྒྱན་དང་པད་
དཀར་ཞལ་ལུང་ཤེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ཤིང་པོ་རྩའི་པོ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཤིང་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དེ་ནས་ཉིས་སྤོང་དུག་བརྒྱ་དང་ཉག་མ་བཅུ་གཅིག་པ་ཁོ་བོ་ཞེས་པ་ཤིང་གྲང་ནག་
པའི་ཉ་ལ་གར་འདུག་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་དཔྱོད་ལྷན་མཁུན་ས་ནས་བྲིས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རང་ལུགས་
ཤྥགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡། །འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་དང་ངེས་ ལྷན་འབྲེད་གྱི་ཟིན་གྱིས་བཞགས་སོ། །

སྒྲུ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཛུལ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོའི་
རྩེས་སུ་འབྱངས་ནས་དང་ངེས་འབྲེད་པ་ལ།

དང་ངེས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ངེས་འབྲེད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་དང་ངེས་སྤེལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དང་ངེས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ལ། རི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ལུས་པ་ལས། སྟོང་བ་ནི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
རྒྱལ། ཁྱི་ཤེས་པས་ནི་འགོ་བ་འབྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་བྱུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་རྒྱལ་
དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཛུང་པར་མཛད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་རྟོན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་ ཆོས་དེ་མདོ་སྤེལ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
གང་ཟག་དེ་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོག་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་ཡང་ཡོད། ཆོས་དེ་ལ་
མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་དེའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་རིགས་པ་བཞི་དང་། ལྷན་མཁྱེན་སོགས་
ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདག་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདིའི་སྐབས་
ཀྱི་གང་ཟག་ལ་བཞག་ནས། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་གཅིག་
དང་། ལྷན་མདོ་གནས་བརྟན་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སོགས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་

གང་ཟག་ལ་བཞག་ནས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་ཆོས་ཅན། ལུ་སྟེགས་དེ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་བདེན་
 ཡང་། ལུ་སྟེགས་སོགས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་དང་དོན་གྱི་
 མདོ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་པ་གདུལ་བྱ་པལ་བ་ལ་ལྟོས་
 པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མི་
 ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱུངས་གྱུར་པ། རྟེན་གསུངས་ཇི་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། རིགས་པ་
 བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཕྱུད་པར་མཛད། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གནས་བརྟན་
 དང་དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཁམ་ཆེ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་གསུངས་ཆོད་ལ་གནས་
 ལུགས་སམ་ངེས་དོན་དུ་ཡིད་ཆེས་སུ་མི་བྱེད་པར། དེ་དག་གི་གསུང་དེ་གསེར་བཟང་པོ་བསྟེགས་
 པ་དང་བཅད་པ་དང་། བརྟན་བ་བཞིན་དུ། མཛོན་གྱུར་ལ་དབྱུད་པ་མཛོན་སུམ་ཆོད་མ་དང་། རྟོག་
 གྱུར་ལ་དབྱུད་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ལ་དབྱུད་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་གི་ཡུང་གི་ཆོད་མ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འགལ་བར་མཐོང་ནས་
 འཕུག་པ་དེ། སྟེས་བྱ་མཆོག་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལུན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། དག་སྤོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་
 ཀྱིས། རྟེན་གསུངས་བཅད་བརྟན་པའི་གསེར་བཞིན་དུ། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། ལྟང་
 བར་བྱ་ཡི་གུས་བྱིར་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐབས་ཚུལ་དང་། ཞེས་པའི་
 སྟེན་གསུངས་ཀྱི་ཐབས་དེ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་
 པའི་སྟོན་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་འཕྱུད་པར་གསུངས་སོ། ཞེས་པའི་སྟེན་གསུངས་ཀྱི་ཐབས་དེ་
 གཉིས་ལས་འབྲས་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐབས་ཀྱི་བཅའི་དྲངས་
 པས་ཐབས་ཁོན་ལ་འཛིག་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྟེན་གསུངས་ཀྱི་ཐབས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་

དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་གང་ཟག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་
འགའ་ཞིག་ཀྱང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ལ་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རགས་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་
ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། བྱང་བོ་འདི་དག་འབར་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །
བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་དོན། རིགས་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལ་འོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་དང་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་ཡང་དེའི་ཐོག་མར་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཕྱིས་བདག་མེད་ཐ་མོ་རྟོགས་པའི་
སྟོང་ཅུང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་
པའི་ཐད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྟེང་བོ་
ལས། དེའི་དགོངས་གཞི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་མོ། དགོངས་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བས་དེ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་རགས་པའི་བདག་མེད་བསྟན་
ཏེ་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཐ་མོ་བའི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་གྲུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་
རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་རྟེན་པ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་རྟེན། ཟབ་མོ་ཁྱ་
འཕྲིག་ཅན་འཇིགས་པ། སྟོང་ཉིད་སྟེང་རྩེ་སྟེང་བོ་ཙན། བྱང་རྒྱབ་བསྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། སྟེང་རྩེ་སོགས་
ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དང་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་སྐུས་ཟེན་གྱི་བཞེད་བྱ་ཡིན་
ན། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཙུ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ངས་དོན་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོའི་སྐུས་ཟེན་གྱི་བཞེད་བྱ་བསྟན་པས་གཏུལ་བྱ་མགྲུ་
བར་བྱེད་གྱི་ཡེ་ལེས་རྣམ་པར་འགོད་པའི་གཏུལ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཤེགས་ལས། མདོ་དེ་

ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་དོན་འབྱུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མེད་པས་རྒྱུ་ཞེན་པའི་རི་དྲགས་བསྟུ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་
 གྱིས་པ་མཁུ་བར་བྱེད་ཀྱི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་འགོད་པའི་གཏམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 རོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་བདེ་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
 པའི་ལས་བརྒྱུ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཐབས་ཡིན་ན། བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བེད་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐམས། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐམ་འགྱུར་བའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བས་དེ་བརྒྱུ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་པའི་བདག་མེད་
 བསྟན་ཏེ་རྒྱུ་སྤངས་ནས་སྤྱི་བའི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟགས་པའི་བདག་མེད་རོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རིགས་པའི་སྟོ་
 དུ་མ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་རིགས་པ་ཡིན་ན། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དངོས་སུ་སྟེ་རུས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བེད་ན། སྟོབ་དཔོན་རོགས་མེད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་
 བཏགས་བདེན་མེད་དུ་བསྟུ་བའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐམས། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལེགས་
 ལྟ་བུ་བདེན་པར་མེད་ཅིང་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པར་བསྟུ་བའི་རིགས་པ་དང་། ཞི་མཚོ་ཡབ་སྲས་
 ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པར་བསྟུ་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཤི་རེ་ནས་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་རྟ་
 ཆེན་པོ་དག་གིས་དང་པོའི་འབྱེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་བཅུ་མས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་དེས་དོན་ཡིན་ན་དང་བ་དང་པོའི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལ་རག་ལས་གིང་ཞེས་པའི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེས་དོན་ཡིན་པས་བྱུང་། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 དང་དོན་ཡིན་ན། དང་བ་དང་པོའི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལ་རག་ལས་གིང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དང་དོན་ཡིན་པས་ལྷན། གཞུང་འོག་མ་དེ་གོང་མའི་དང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཡ་
 གྲུལ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་དབང་
 ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ངེས་དོན་དེ་ཆོས་
 ཙན། གཞུང་གོང་མའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཟེར། གཞུང་འོག་
 མའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ངེས་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེར། འཕགས་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་ངེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དང་དོན་
 དེ་ཆོས་ཙན། གཞུང་གོང་མའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དང་དོན་ཡིན་པར་ཟེར། གཞུང་
 འོག་མའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་དང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དང་
 བའི་དོན་ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་
 ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས། དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལུགས་ལ་སློ་མང་བོ་ཡོད་ཀྱང་། རྣལ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པ་བསམ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལུགས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟར་ཡིན་པར་སློ་
 དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག ཚེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་
 འདོད་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་དང་ངེས་སྟེ་བ་དེས་དང་ངེས་
 འབྱེད་ཐུབ་པར་ཟེར། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ནི་དང་བའི་དོན་ནོ། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་
 ནོ། ཞེས་པའི་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དང་ངེས་འབྱེད་ཐུབ་པར་ཟེར། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་
 དང་ངེས་སྟེ་བས་དང་ངེས་སྟེ་བའི་གོ་ཆོད། སློ་བྱོས་མི་ཟད་པའི་མདོས་དང་ངེས་སྟེ་བས་དང་ངེས་སྟེ་
 བའི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་དང་ཡང་འགལ་བར་མ་ཟད་རིགས་པ་དང་

ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལའང་སྤྱིང་བོ་ལས། མཐར་ཐུག་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཉིད་
 གྱིས་དབྱེ་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་
 དང་དེས་མ་སྤྱེ་བར་ཐལ། དེས་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་དང་དེས་མ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་དང་དོན་དུ་སྤྱེ་བས་དང་དོན་གྱི་གོ་མི་ཆོད། དེས་དོན་དུ་སྤྱེ་བས་དེས་དོན་གྱི་གོ་
 མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་དང་དེས་སྤྱེ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་དེས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་སྤྱུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་གྱིས་དང་དེས་སྤྱེ་བ་ལ་གུས་པར་ལའང་ཀྱང་། གཙོ་
 བོར་ལྷ་སྤྱུབ་གྱིས་དང་དེས་སྤྱེ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་དེས་དོན་དེ་དེས་
 དོན་མཚན་ཉིད་པར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལའང་སྤྱིང་བོ་ལས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་
 རྩལ་གཉིས་གྱི་གསུང་རབ་གྱི་དང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
 མཁས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་གྱིས་སོ་སོར་བཀྲལ་བའི་སློ་མང་དུ་སྒྲུང་ན། བྱེད་ཅག་དེ་གཉིས་གྱི་
 དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་གང་གི་རྩེས་སུ་འབྱུང་ནས་དེས་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ལ་མཐར་ཐུག་
 པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་བརྟེན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདྲི་ན། འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱུ་ལྷུར་འདི་
 རྣམས་གྱི། ལེགས་ལའང་ཀུན་ལ་སྤྱིང་ནས་གུས་མེད་ཀྱང་། འཁོར་འདས་རྟེན་འབྱུང་མི་སྤྱིའི་
 གཤམ་ཆོགས་གྱིས། མཚན་འཛིན་དམིགས་གཤམ་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ། ཁྲི་བ་ལས་འོངས་
 ལེགས་ལའང་འོད་དཀར་གྱིས། སློ་མིག་ཀུན་འཛིན་ལ་རབ་སྤྱེ་བའི་ཆོ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་ལམ་མཐོང་ནས། ལྷ་སྤྱུབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཁོར་ལ་མདོ་སྤྱེ་ནས་དང་དེས་སྤྱེ་བ་དུ་མ་ཞིག་མ་ལའང་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་དང་དེས་སྤྱེ་བ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་སྤྱེ་བའི་དང་དོན་དེས་དང་དོན་གྱི་གོ་
 མི་ཆོད། དེས་དོན་དེས་དེས་དོན་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་

ན། མདོ་ལས། དགོངས་ལྗེས་གྱི་མདོ་བརྒྱད་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་རྒྱན་བརྒྱུས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཐོག་པའི་
 སློ་སྤྲོ་ཚོགས་ཏེ་བར་སྟོན་པས། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། གདུལ་བྱའི་དབང་གི་
 ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱལ་
 བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དེ་ལ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཁོ་ནར་གྱངས་ངེས་པར་
 ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དང་ངེས་མ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དང་དོན་
 དུ་བྱེ་བས་དང་དོན་གྱི་གོ་མི་ཚོད། ངེས་དོན་དུ་བྱེ་བས་ངེས་དོན་གྱི་གོ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་
 འདྲན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། གཞན་དུ་དང་དུ་མི་རུང་བར་དོན་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་སྤྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པས་ལེགས་པར་གདུན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དགོངས་པ་འཚོལ་དགོས་པས་
 ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
 གཞན་དུ་འདྲན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱེ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་བཤད་
 པའི་སྤྱུ་བས་སྤྱུ་ ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། སྤྱི་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གང་ཐག་དང་ཚོས་
 རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དོན་དམ་པའི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་དབུ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ རིགས་པ་དང་འགལ་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྤྱི་བ་པོ་ཚོད་མའི་སྤྱུ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་རང་ལུགས་ལ། དོན་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་
ན་དོན་དེ་ལ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་མེད་སྒྲི་
མཆེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་སྒྲིམ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་
མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་
བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྒྲི་བ་པོ་ཚད་མའི་སྒྲིམ་
བུར་མི་རུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བས་དང་དེས་འབྱེད་པར་
ལུང་བསྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། མདོ་སྟེ་དང་དོན་དེས་པའི་
དོན། རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་
དང་དེས་མ་བཀལ་བར་ཐལ། དེས་དང་དེས་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དགོངས་
འགྲེལ་ནས་དང་དེས་བྱེ་བས་དང་དེས་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོགས་མེད་གྱིས་
དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་མེད། སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་མེད། དེ་
སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་བ་རྟེན་ཚད་མ་ཡང་ཡོད། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དང་ནི་སྒྲི་འདོགས་ཡིད། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དངོས་
པོའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གང་ལ་རྒྱལ་བ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད། རྟེན་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན། ཞེས་པ་
དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཀྱང་། དངོས་རྒྱལ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། རྒྱལ་
པར་ཆེས་སྒྲི་རྩ་དེ་ལྟར་གཞན་དག་ལས། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་

ལས། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ལོན་ན་སྤྱོད་བའི་ཆོད་མའི་སྤྱོད་བྱེད་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། དཔོན་པོའི་དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱང་འཐད་པ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་ཐོག་བཞུགས་ཏེ་བཞུགས་
 བའི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། ལེགས་བཤད་སྤྱི་ཐོག་
 ལས། མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྤྱི་ཐོག་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
 པའི་ཚིག་ཐེག་གི་ཀུན་བདག་ལ་རང་མཆོད་མེད། གཞན་དབང་ལ་བདག་སྤྱོད་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
 ལ་ཆོས་བདག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པས་
 སྤྱོད་ཐེར་ན། དོན་མདོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་ཐོག་བཞུགས་ཏེ་བཞུགས་པས། མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་ན། ལེགས་བཤད་སྤྱི་ཐོག་ལས་མཆོད་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་ཐད་གྱི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དག་གྲུ་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པས་
 སྤྱོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་ཐོག་བཞུགས་ཏེ་བཞུགས་
 གཞན་དབང་སྤྱོད་བའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ལ་བདག་སྤྱོད་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་གཞན་དབང་ལས་མི་སྤྱོད་བཅས་གཞན་དབང་སྤྱོད་བའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་དབང་ལ་མདོ་སྤྱོད་རྒྱུ་
 ལས། རང་དང་རང་གི་མཆོད་ཉིད་དུ། ཞེས་སོགས་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཐོག་
 པ་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་བདུན་ནས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདིར་ཐད་གྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱི་ཐོག་ལས། འདུས་བྱས་གྱི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཐོག་པ་
 ཞེན་པ་བཞུགས་ཏེ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མ་སྤྱོད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་ཐོག་བཞུགས་ཏེ་བཞུགས་
 པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་གཉིས་ཀས་གཞན་དབང་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྤྱོད་ཡང་རང་དབང་གིས་མི་སྤྱོད་

ཞེས་པའི་རང་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་བ། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ། བདེན་གྲུབ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་
འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་
ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་
འགོག་པའི་ཐད་གྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཏུ་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་
གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དེ་མདོ་གང་གི་
ཡང་དོན་དུ་འཛིན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཐོགས་མེད་དང་ལྷ་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་དུང་དེས་
བྱེ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དེས་དོན་དེ་
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེས་དོན་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་
སྐྱབ་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དེས་དོན་དེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེས་དོན་ཡིན་ཡང་
ཐམས་ཅད་ལ་དེས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཞན་
དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དེས་དོན་དེ་གདུལ་བྱ་ཐལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེས་
དོན་ཡིན་ཡང་མཆོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེས་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
བདེན་མེད་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དེས་དོན་དེ་གང་ཟག་མཆོག་ལ་ལྟོས་པའི་དེས་དོན་ཡིན་ཡང་
ཐལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དེས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་
དེས་དོན་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
བསྟན་ན་ཆད་ལྷ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་དེས་དོན་ནི་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་དེས་དོན་ནི་དེས་དོན་མཚན་ཉིད་པར་འཛིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་མེད་སྤྱོད་སྟོན་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་བདག་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བཀྲལ་བའི་ཐད་གྱི་

ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ་ལས། གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དོན་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 དེས་དོན་དུ་འགྲོ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 བདག་དང་བདག་མེད་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་མ་མཚོན་ཏེ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཐོགས་མེད་དང་ཁྱ་སྟུབ་གཉིས་ཀྱིས་དང་དེས་སྟེ་བ་ས་གསུམ་གྱི་
 འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉི་མཱ་ལྟར་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་སྟེ་བ་གདུལ་
 བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དེས་དོན་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱ་སྟུབ་ཀྱིས་སྟེ་བའི་
 དེས་དོན་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དེས་དོན་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་ཁྱབ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དང་དེས་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཁས་མི་ལེན་
 པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོན་རེ། ལེགས་ལྟན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་བཞག་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་དུ་མི་བཞེད་པར་ཐམ། དེས་དབུ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་བཞག་མདོའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་གྱང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་བཞག་མདོའི་དོན་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལེགས་ལྟན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཀག་པའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལྟར་མདོའི་
 དོན་མ་ཡིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ལམ་སྟོལ་འདི་ནི་ལེགས་ལྟན་གྱིས་སྟེ་བ་ཞིབ་ཏུ་ནི་དབུ་
 མ་སྤང་བ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ལུང་དེའི་དོན་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་
 བས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་དེ་མདོའི་དོན་ལས་བ་དང་། འབུམ་པའི་འདོད་པ་
 ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དེ་མདོའི་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དབུ་མ་པའི་ལམ་སྟོལ་འདི་
 འབྲེད་པ་པོ་ལེགས་ལྟན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་
 པའི་ལུགས་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐམ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་གྱིས་རྣལ་

འབྱེད་སྤྱོད་པ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་དུ་མི་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དེ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་དང་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་
 སོགས་གྱིས་དེ་གྲུ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱིས་གྲུ་སྐྱབ་གྱི་
 དགོངས་པར་བཀྲལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། ཏྲགས་བྱུག་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་པའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་བསྟན་ནས་ཕྱིས་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་ལ་འབྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་། དེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་མི་རུང་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་
 བསྟན་ནས། མཐར་དགོངས་དོན་ལ་འབྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་
 དེ་ལྟས་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། ལང་
 གཤེགས་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བལ། །སྟན་པས་སྟན་ནི་གཏོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་
 རྒྱུ་སེམས་ཙན་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། གང་ཟླུག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ལུང་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་གྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་སྐྱས་ཟིན་གྱི་
 བཟོད་བྱ་ལ་སྤྱད་དུ་བཅུག་ནས། ཕྱིས་དགོངས་པ་ལ་འབྲིད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་དོན་གྱི་མདོ་
 ཡིན་ན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྐྱས་ཟིན་གྱི་བཟོད་བྱ་ལ་སྤྱད་དུ་བཅུག་ནས་ཕྱིས་དགོངས་པ་ལ་འབྲིད་
 པས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། མ་བྱུབ་ན། བསྐྱར་བལ་ལྟམ་པའི་དགོངས་པའི་མདོའི་ནང་ཆོན་
 གྱི། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་བཞགས། ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཙན། རང་གི་
 ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱས་ཟིན་གྱི་བཟོད་བྱ་སྤྱོད་དུ་བཅུག་ནས་ཕྱིས་དགོངས་པ་ལ་འབྲིད་པར་

ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་
 སྒྲུལ་ཟིན་གྱི་དེ་དེའི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་མ་གཉིས་གསལ་བྱུང་བསྟན་པ་དེའི་སྒྲུལ་
 ཟིན་ཡིན་ཡང་དེའི་སྒྲུལ་ཟིན་གྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སྲིད་
 སྲིད་གཉིས་དེའི་བཟོད་བྱུང་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་
 ལས། ས་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲུལ་ཟིན་བཟོད་བྱའི་དོན་མིན་ཡང་
 སྒྲུབ་བོའི་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སྲིད་སྲིད་བཟོད་བྱའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ལ་བྱུང་མེད་
 དེ། གསུང་བ་བོས་འདིའི་གཏུལ་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་དུ་གཞུགས་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་ལ་བཟོད་བྱ་ཞིག་བསྟན་དགོས་ལ། སྒྲུལ་ཟིན་ལས་གཞན་པའི་བཟོད་བྱ་
 བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་ཟིན་གྱི་བཟོད་བྱ་འདིའི་བཟོད་བྱུང་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་ལེགས་ལྷན་དང་ནི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་
 རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ས་བཅུ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་མོ། ཞེས་
 དང་། ལང་ག་ལེགས་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་
 གནས། འདྲ་བར་སེམས་ནི་སྤང་བས་ན། སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ཡོད་སྤྱོད། ཞེས་པའི་མདོ་རྒྱལ་ས་
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ས་མདོ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་མདོ་དེ་དག་ཀྱན་རྟེན་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་དངོས་
 ལུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པས་དང་དོན་གྱི་མདོར་མཐུན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། འདི་ལ་དབུ་མ་པ་གཞན་དག་ཕྱི་རོལ་དང་ཤེས་པ་ཡོད་མཉམ་དུ་སྒྲུབ་
 དང་། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་དང་། རྒྱལ་རིག་པ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡོད། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཁོ་
 བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། ས་བཅུ་

པ་ལས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པས་
 སྤྱི་རྒྱུ་ལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་
 འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྐྱས་ལུ་སྟགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་སེམས་ལས་གཞན་
 པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་འགོག་པར་བཞེད་དེ། ལང་ག་ལེགས་ལས། སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱང་བ་ཡོད་
 མིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ཙམ་སྐྱས་ལེགས་ལུན་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུ་གི་དོན་མ་བཀག་པར་མི་བཞེད་ཅིང་བཀག་
 ཀྱང་དང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོའི་ལུང་ཡང་ས་བརྩུ་པ་
 ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་དེ་དག་འགོག་པ་ནི་མདོ་དཔེ་དོན་
 མིན་ཏེ། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པར་མདོ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་ལེགས་ལུན་དང་འབྲེལ། སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་སྟགས་གྱི་ལུང་དེས་སྤྱི་
 རྒྱུ་མ་བཀག་ཅེས་ལེགས་ལུན་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་རྒྱ་བས་མི་བཞེད་གྱི་མདོ་སྤེལ་དེ་ལྟར་བསྟན་
 ཀྱང་དེ་དང་དོན་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། དབུ་སེམས་
 གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་
 ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལ་འབྲུལ་ནས་ཤར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་
 མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྟེང་གི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
 པས་བྱུང་བའི་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་
 ཡང་ཡིན་ཀྱན་བཏགས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཀྱན་བཏགས་གྱི་སྟེང་གི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། དུས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་
 གསུམ་མཐ། སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་བྱིས་པས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་

དང་པོ་མཁའ་མཁའ་ལྟེན་པའི་དོ་བོ་ཉིད་བརྒྱུད་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་
མཛོད་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྟེང་གི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐམས། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོག་ལྷན་གྱི་དོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མཛོད་དུས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མཁའ་། སྟེ་
འགག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་གྱིས་པས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་བརྒྱུད་
བའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐམས། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། རང་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ། མེད་ཕྱིར་རང་གི་
དོ་བོ་ལ། མི་གནས་ཕྱིར་དང་འཛིན་བཞིན་དུ། མེད་ཕྱིར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་འདོད། ཅེས་
དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་གྱིས་པས་ཞེན་པ་
བཞིན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་
བོ་ཉིད་དང་། བྱིས་པས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་བརྒྱུད་བའི་དོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་བོད་མཚན་ཉིད་
གསུམ་མཛོད་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྟེང་དུ་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་
ཉིད་དེར་འདུས་ཐེར་ན། དུས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་
དང་། བྱིས་པས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་ཞེན་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སོགས་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ནས་དེར་
མ་འདུས་པར་ཐམས། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་
པར་དེ་དག་སོ་སོར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་བདུས་
ལས། དེ་གཉིས་དང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་གསུངས་པར་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནམ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
བདག་ཡིན་པར་ཐམས། མཛོད་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདུས་ཀྱི་སྟེང་གི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱེད་པ་ལས། རྟགས་ལས། འདོད་མི་རྣམས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྟེང་གི་དགག་རྒྱུ་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། དུས་
 གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་དང་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་དང་མི་གཙང་པའི་ལུས་ལ་བྱིས་པས་
 གཙང་པར་ཞེན་པའི་སྒྲིབ་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་
 དེ་ཡིན་ན་ཆོས་བདག་དང་ཀུན་བཏགས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། རྣམ་དག་ལས་གྱི་དམིགས་
 པ་སྟེ་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རེ་རེའི་སྟེང་གི་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་གང་དུ་
 དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་བཞག་པའི་མེད་རྒྱུ་དོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 ལ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་གཞུགས་ལུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱར་བ་བཞིན་དུ་ལུང་བོ་ལྟག་མ་བཞི་
 དང་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཟས་བཞི་དང་ཁམས་དྲུག་དང་བཙོ་
 བརྒྱད་པོ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་སྤྱར་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུས་རྩ་པ་
 ལས། དོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། རི་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ནི། རི་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། འཛིག་རྒྱུ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་གཞན་དབང་ཁོ་ན་ལ་
 འཛིག་ གཞན་གཉིས་ལ་མི་འཛིག་ཟེར་བ་དང་། འཛིག་རྒྱུ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་
 དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་ གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་ལ་མི་འཛིག་
 ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་
 དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་

གྲི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གི་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་
 རྟོན་དམ་དུ་བྱས་པས་དེར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རེ་འཛོལ་པ་གང་ཞིག་དགག་
 བྱ་ཆོས་བདག་དོན་དམ་དུ་བྱས་པས་དེར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རེ་འཛོལ་པ་
 མེས་པ་ཅམ་པ་དང་ཐལ་རང་གསུམ་གའི་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་བྱུང་བྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལྟར་འཆད་པར་འབྱུང་སྟེ་
 ལ། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གི་དོན་
 དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རེ་འཛོལ་པར་ཐལ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྤྱོད་གི་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་དུ་བྱས་
 པས་དེར་མ་གྲུབ་པས་འཛོལ་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རེ་
 དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོངས་གྲུབ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་དོན་དམ་དུ་བྱས་པས་དེར་མ་གྲུབ་པས་དོན་
 དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛོལ་པར་མ་བྱེད་སྟོང་ཉིད་བཙུགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་རེ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཙུགས་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་འཛོལ་བའི་
 རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྟོང་ལུགས་སུ་མ་རྟེན་བར་གནས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་
 པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རེ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་གནས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དྲི་བ་དང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དཔྱད་པའི་ལན་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྟོན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཆོས་གང་དག་སྟེ་བོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དོན་
 དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེ་བོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རེ་འཛོལ་བྱུང་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་ནས་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་རེ་འཛོལ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛོལ་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་གཞན་དབང་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད། འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་སྤྱར་ནས་མདོ་འདིར་དངོས་སུ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཏུགས་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་ནས་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་འཛོལ་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞུགས་ནས་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་གི་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་བདག་གི་དོན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པར་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛོལ་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་མེད་རྒྱུའི་དོན་དང་། འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མེད་རྒྱུའི་དོན་གཉིས་འགལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་གནས་ལུགས་སུ་འཛོལ་པར་འདྲ་ཡང་འཛོལ་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་དོན་ཉིད་དེ་དོན་དམ་ཁོ་ན་ལ་འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མེད་རྒྱུའི་དོན་ཉིད་དེ་ཆོས་བདག་ལ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་ལས། གཞན་དབང་ནི་དོན་དམ་པའི་དོན་དམ་དུ་མེད་པས་དོན་དམ་པ་དོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་ཉིད་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་དེའི་

ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐུག་པའི་གཞན་དབང་དེ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག་པའི་གཞན་དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་
 པས་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པས་དེར་མ་གྲུབ་པ་འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གོ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། གཞན་ཡང་། འཛིན་ཚུལ་དང་
 པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 དུ་འཛིན་པ་མིན་གྱི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དེར་མ་གྲུབ་
 པ་འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པ་སྤར་ལས་
 མ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅིམ་པའི་སྐབས་སུ་མ་ཟད་དབུ་མ་ཐལ་རང་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མེད་རྒྱུའི་
 དོ་བོ་དེ་དག་གསུམ་གྱི་བདག་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐུག་པའི་དེའི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་དེ་གནས་
 ལུགས་ལ་བྱས་ནས་དེར་མ་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཅིག་དང་། དེ་རང་གི་དག་གསུམ་གྱི་བདག་
 ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེར་མ་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག་པའི་རང་རྒྱུད་པས་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་ཀུན་བདག་གི་སྤྱིར་གི་དག་གསུམ་གྱི་བདག་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མེ་ལས་སྤར་
 བཤད་ཐེན་ཏོ། །ཐུག་པའི་འགྲུར་བའི་འཇུག་འགྲེལ་ལས། བཤད་པ་འདི་བཞིན་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ལ་དེར་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བར་ལ་དོ་བོ་ཉིད་དུ་བདག་པ་ཀུན་བདག་སུ་བཤད་པས་དོ་བོ་ཉིད་ནི་གཤིས་སམ་རང་བཞིན་ལ་
 བྱེད་པ་གཞན་དབང་དེར་ཡོད་པ་ཀུན་བདག་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ལུལ་ན་

དེ་ཡོད་པ་ཡོད་པ་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཀྱི་དེ་ལྟོས་ཀྱི་གཤིས་སམ་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལྟོས་མེད་
 པ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མེད་ཚུའི་དེ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལུགས་དང་དགག་བྱའི་བདག་ལ་བྱས་ནས་
 དེར་མ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པ་དེ་ལྟོས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཚན་ཡོད་དེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་གཞན་དབང་སོ་སོའི་སྒྲོ་བོའི་སྒྲོ་ལ་གཞན་ལུགས་སུ་སྒྲུང་
 བ་དེ་གཞན་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དབྱུང་མཐའ་རང་གཉིས་དང་སེམས་ཚུལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་མེད་ཚུའི་དེ་ལྟོས་ཀྱི་གཞན་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་འཛིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐམས། དགག་བྱའི་
 བདག་དེའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་ཚུའི་དེ་ལྟོས་ཀྱི་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་ཚུའི་
 དེ་ལྟོས་ཀྱི་དེ་ལ་གཞན་ལུགས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་
 པ་དེ་ལྟོས་མེད་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལུགས་ཡིན་པས་བྱམས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་འཇུག་ལས། བདགས་
 པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། གེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། དེ་ལྟོས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་ཚུའི་དེ་ལྟོས་
 ཡང་ཡིན། ཀུན་བདགས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ཡིན་པས་བྱམས་
 ཟེར་ན། སྒྲུང་གྱི་དེས་ཁོགས་ཟིན་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱས་ནས་དེའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་མེད་ཚུའི་དེ་ལྟོས་ཡང་ཡིན་ཀུན་བདགས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཚོས་བདག་
 ཡིན་པས་བྱམས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐམས། དེ་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་དག་ལས་ཀྱི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་གཙོ་བོ་ཚོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་དང་། ཐམས་པ་ཉན་རང་གི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སྒྲུར་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐམས། དབྱུང་མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྒྲོང་ལུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་བྱུ་ཁོ་ནར་

ན། གཞུགས་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་སྟོན་དགོངས་ལྷེ་མོར་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་མཁའ་དང་
 རོན་དུ་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་ལྷེ་མོར་དགོངས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་མཁའ་དང་རོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུ། ཅུ་བར་འདོད་ན། གཏུལ་བྱ་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་
 བཟུང་ནས་མཐའ་ཐུག་ཐོག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་དང་རོན་དུ་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་
 ཚུལ་དེ་གྲུབ་རོན་ཀྱི་མདོ་ཆོད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དང་རོན་དུ་འགྲེལ་
 པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐའ་ཐུག་ཐོག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་
 པ་དེ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་བཀའ་སྤྲུལ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
 དང་། འཁོར་ལོ་བར་བར་བཀའ་སྤྲུལ་པའི་མེད་རྒྱུའི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟིང་བོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་
 རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་
 གྱི། འཁོར་ཀྱི་འདུ་ཐེབས་དང་། སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆེད་ཆོག་ལ་སྟོན་པས་འཛོག་པ་མིན་གྱི། བཛྲོད་
 བྱའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནི་ཞུས་པ་ནས། མདོ་སྟོན་གཞན་རྣམས་འདིའི་དང་པོར་དབྱེད་པའི་གཞིར་འོངས་
 རོན་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོན་པའི་དུག་ལྷ་ལ་སྟོན་པའི་
 གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་རེ་རེ་ནས་སྟོན་དུ་གཏོང་ཚུལ་ཞུས་པར་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ལུང་འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་བཞིའི་སྒྲོ་
 བས་དང་རོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ གཞུགས་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་
 མདོ་དང་། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ བསྐྱར་བ་
 ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་དང་། རོན་གཞན་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་ཟེར་
 བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ གཞུགས་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་དུས་དང་པོར་རང་སྟེ་དང་གཞན་

སྒྲིག་ཅིག་རྒྱུ་ལྟེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིག་ཟེར་བ་
 དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རེ་ལ། འོ་ན་
 འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཞུག་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་
 ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཅག་གིས་འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཞུག་པའི་མདོའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་
 མདོ་བཞིའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མེད་པར་འདོད་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་
 བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཞུག་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཞུག་པ་ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་
 མདོའི་སྒྲིག་སྤྱད་ཅན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྒྲིག་དུ་རུང་
 ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བས་དེ་བསྟོན་པ་དང་། སྒྲག་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་
 བདག་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་
 པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། གཞུག་
 པ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱིག་གི་གཉེན་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞུག་པ་
 ལ་ལྷེ་མོར་དགོངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་མི་
 སྒྲག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེས་དང་། བཅུན་པ་དེ་བོ་
 ཉིད་མེད་པས་མཛད་པའི་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཆོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་གང་ཟག་ལ་བདག་
 མེད་པར་འཇུག་པར་སྒྲིག་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་བར་བ་
 ལྷེ་མོར་དགོངས་པའི་མདོ་བཞིའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་དམ་
 བཅའ་ལྟ་བུ་རེ་ནས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་བར་བ་ལྷེ་མོར་
 དགོངས་པའི་མདོ་བཞིའི་སྒྲིག་སྤྱད་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ལ་ལྷེ་མོར་

དགོངས་པའི་མདོའི་སྒོ་ནས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་གང་ཞིག་ རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་
 སོགས་སུ་གསུངས་པའི་སྐྱེས་ཟིན་ལ་བྱུང་པར་མ་བྱེ་བར་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་པའི་དོན་
 གཉིས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱར་ནས་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་
 དང་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དང་པོ་གང་ཞིག་ སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཚན་ཉིད་ལྡེ་མ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་
 པར་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། ཐེག་བསྐྱེས་སོགས་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་
 སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་
 བདུན་དང་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱིག་གཉེན་
 གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་
 སྐྱེས་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ གཞུག་པ་ལ་ལྡེ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་
 ལ་སྟེ་ཞེས་པའི་ལུང་ལ་འབྲུལ་ནས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བྲལ་ཟེར་བ་
 དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ གཞུག་པ་ལ་ལྡེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མདོས་ཁ་དངས་པས་གཞུག་ཡུལ་གྱི་
 གཏུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐམས། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐམས། མདོ་སྡེ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོན་རུང་ལ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་སྟོང་བར་བསྟན་ན་སྒྲག་པར་འགྱུར་བས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྒྲུབ་ཟིན་ལྟར་
 ཁས་ལེན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐོག་བསྟུན་སོགས་ཀྱི་ལུང་གི་ཚིག་ཟིན་
 ལ་འབྲུལ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཀུན་བདག་ཁས་ཁོ་
 བ་ལ་སྟུར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཀུན་
 བདག་ཁས་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཁས་ཁོ་ན་ལ་སྟུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཁས་ཀྱི་མེད་རྒྱུའི་དོ་བོ་
 ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 ཅེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཁས་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་
 རྒྱལ་ཟེར། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་རྒྱལ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སུམ་རྩ་པ་
 ལས། དོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ལྷེམ་
 བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་ཟིན་དེ་ལ་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པས་མ་ཚུགས་པ་གང་ཞིག་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་མ་ཚུགས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚུད་པར་མ་ཕྱེ་བར་དོན་དམ་པར་དོ་
 བོ་ཡི་མེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་དབང་གིས་སྒྲུབ་ཟིན་ལ་གསུངས་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་བོར་དགོངས་པའི་བསྟན་རྒྱལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་བོར་དགོངས་པ་ནི་ཀུན་

བཀའ་ལ་མཆོད་པའི་དེ་ལོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལོ་ཉིད་མེད་པ་
 དང་མ་སྐྱེས་པ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མཛོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མ་བྱེ་བར་དོན་དམ་པར་དེ་ལོ་ཉིད་ཡེ་མེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མཛོད་དོན་ཡིན་པར་ཐམས། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་
 ལས། དེས་ན་འདི་དག་གིས་མ་བྱེ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དེ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་འཆད་པ་
 ཡུམ་གྱི་མཛོད་དོན་ཡིན་ཡང་དེ་དང་དོན་ཡིན་ཞེས་མི་འགྲེལ་གྱི། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པར་
 གཞུང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་མ་ངས་གྱིད་དུང་དེའི་དོན་བཤད་དགོས་པའི་སྒྲོན་མ་དང་
 དོན་དུ་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མ་བྱེ་བར་དོན་དམ་པར་དེ་ལོ་ཉིད་མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཛོད་
 སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་བཞུད་བྱ་ཡིན་པར་ཐམས། དེ་དེའི་བཞུད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དེ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བས་དེ་དེའི་བཞུད་བྱ་
 ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་དེའི་བཞུད་
 བྱར་མ་བསྟན་ཀྱང་དེ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བས་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཁས་ལེན་པ་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་དང་མ་ཞི་གསལ་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ཕ་མ་གཉིས་གསལ་བྱ་བཞུད་
 བྱར་བྱས་ནས་སྤྱད་པ་ཡང་མ་བསྟན་ཀྱང་། དེའི་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་ཕ་མ་གཉིས་གསལ་བྱ་འབྱུང་བ་མི་
 འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་གཉིན་པོ་ལ་
 ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མཛོད་སྒྲོན་མ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་ཐམས། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་
 དེ་གཉིན་པོ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མཛོད་སྒྲོན་མ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས། འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོས་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་བདག་མེད་ལ་སྤྱོད་པས་གྱི་
 ཁྱད་པར་མ་བྱེ་བར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་བསྒྲོམ་པས་ཆོག་པར་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཁས་ལེན་པ་

དེ་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྐྱོམས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་
སྒོངས་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོར་བསྐྱོན་པ་སྤྱད་གིས་ཀྱང་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་
བསྐྱོན་ལྟོར་ལོ་བར་བ་དེ་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་པོ་འདྲན་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱུ་ལ་བརྒྱས་པའི་སྒྲིབ་པ། ལེ་ལོའི་སྒྲིབ་པ། ཅུང་
ཟད་ཆོག་པ་སོགས་འདྲན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལ་
བརྒྱས་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་མཆོག་འཛིན་དང་། ར་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྦྱར་བ་དང་། འགྲོང་
དང་མ་དེས་ལྟོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་འདྲན་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱུ་ལ་བརྒྱས་པའི་སྒྲིབ་པ། ལེ་ལོའི་སྒྲིབ་པ། ཅུང་ཟད་
ཆོག་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་བརྒྱད་འདྲན་གྱང་། དེའི་གཉེན་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་
སོགས་མདོ་བརྒྱད་འདྲན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཐེག་མཆོག་
གསུངས། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ཐེག་པ་མཆོག་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྐྱོན་ལྟོར་ལོ་བར་བ་བསྐྱུར་བ་ལ་
ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་བཞི་
བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསྐྱུར་བ་ལ་
ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡིན་པས་བྱ་སྟེ། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཀུན་བདུས་
ལས། བསྐྱུར་བ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་པར་དེས་པ་གང་ཞེན། མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་
གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བཞེད་ཅིང་དོན་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྐྱོན་ལྟོར་ལོ་དང་བོ་གཉིས་བསྐྱུར་བ་ལ་ལྷེ་མ་པོར་

དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་དང་དོན་དུ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་དན་པ་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་གཞན་དུ་བསྐྱར་ནས་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བསྐྱར་ལའོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སྤྱོད་ལ་གྱི་གཞུགས་སོགས་སྤང་བ་དེ་ཀུན་གཞི་ལ་སྤྱར་ནས། འདིར་བསྐྱར་ལའོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་དབྱེ་མ་ཐལ་རང་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སམ་བཤེར་གཤེགས་སྤྱིང་བོ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྤྱིས་བཏགས་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱུ་སྤྱད་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྤྱོད་གས་ཀུན་གཞི་སྟེ། བཤེར་གཤེགས་སྤྱིང་བོ་དགེ་བའང་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གཞུགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་བཤད་པའི་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་ཚུལ་བཅུ་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱེ་མ་སྤང་བ་ལས། སེམས་ཅོམ་པས་དབྱེ་མ་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་བཀལ་ལན་དང་བཅས་ནས་དབྱེ་མའི་ལམ་བཅུ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྤྱིས་ཟེན་ལ་བསྐྱར་བ་དེ་གཉིན་པོ་ལ་ལྷུ་མ་བོར་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་དེ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་བསྐྱར་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱར་རྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་པོར་རེའི་གཉིན་པོ་རྒྱས་པར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་བསྐྱར་

༡༡། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་གཏེར་མཛོད་
སྒོ་གསལ་དགའ་བ་སྦྱེད་པའི་བྲེང་མཛེས་
བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་བེ་ཀ་སི་ཏུ་མཆུ་གྲོ་ཤུ་ཡ། ཙམ་ཀ་མ་རི་སྤར་སྤ་སྤི་བྱུང་། བརྒྱ་ཨ་རུ་ཏུ་ར་བ་
ཡུལ་ཏུ་མི་སུ་བརྒྱ་སྤྱི་སྤིང་སྤོབས་མཆོག་གིས་རྣམ་འབྲེན་སྤོང་ལས་པད་དཀར་ལྟར། །བསྐྱུགས་
འོས་བརྒྱད་བྲི་བཞི་སྤོང་རྟེན་འབྱུང་བྲེ་བའི་འོད། །ལྟ་དན་མོངས་སྤྱག་ལུན་ཆོགས་མཐར་བྲེད་ལན་
བདེའི་ལམ། །གསལ་བྲེད་བརྒྱ་སྤོང་བྲེད་དབང་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་འདུད། །དབང་སྤོན་བྲེད་བྲེད་གཡོ་
ལུན་གསེར་སྤྱངས་རི། །ཡི་ཁྲིའི་ཆར་གྱིས་སྤྱགས་འདུའི་སྤྱུང་ན་ཅིང་། །སྤྱགས་བརྒྱས་ཉི་བས་པོས་
སོ་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་མཆོག་ཏུ་བདག་གྲུབ་མཛོད། །བདུད་ཅིས་བྱུགས་སམ་
ཤེས་རྒྱུ་ནས་འོངས་སམ། །མཛེས་སྤྱག་འབྱུང་གིས་སྤྱས་པའི་རབ་དཀར་སྤྱིའི། །ཞལ་རས་སྤྱན་
དང་མཆོག་སྤྱན་ཕྱག་རྒྱུངས་ལ། །རྣམ་དབྱེད་སྤོང་བརྒྱད་བྲེ་མཁུན་པའི་གཏེར། །འཛུམ་ཞལ་དན་
པས་སྤྱགས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷེར་གྱིས། །མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་ན་ཁོད། །རྟེན་དན་འདུད་དོད་
གཟིགས་སྤྱི་སྤོན་མ། །ཁྱེ་མ་འདི་ཡི་དོན་འདི་རྟོགས་ན་ཞེས། །མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་བདུད་ཅིའི་
དགའ་སྤོན་ལ། །སྤྱི་རྒྱ་འགོད་མཁས་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བ། །ཡབ་སྤྱས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་གུས་
ཕྱག་འཇལ། །ཤིང་རྩ་ཆེ་བཞིན་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས། །སྤྱག་བསམ་དག་པས་ཕྱག་ན་བརྒྱ་
དངོས། །འཛུམ་སྤིང་རྒྱན་གྱི་ཞལ་སྤྱན་བདག་གི་བཤེས། །རྒྱལ་ཀུན་བྲེད་བདག་མཆོག་སོགས་
རྣམས་ལ་འདུད། །གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་དན་ཆོགས། །གཙོད་བྲེད་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་
བསྐྱོད་བྲེད་ལ། །མི་ཤེས་བྱིས་པའི་དྲི་མ་མང་བཤོས་པ། །དག་བྲེད་རྣམ་དབྱེད་མེས་པོའི་ཐོད་ལས་

འབྲིན། །

དེ་ལ་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དཀའ་གནས་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། འཕྲོས། སྒྲུང་བ། མཐའ་
དབྱུང་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སངས་པོ་རྒྱལ་བ་སྤྱིངས་པའི། ཁྱིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམ་སྤྲུགས། ཞེས་པ་
ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་དེའི་རྩེ་ལ་སྤྲུགས་སེམས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གཏི་མུག་གི་
གཉིན་པོར་ལྟ་དན་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་ལ་སྒྲོམ་
པ་དང་སེམས་པར་བྱེད། ཅེས་འཆད་པར། ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །
ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱན་ཉོན་དང་རྣམ་བུང་ཕྱོགས་
སུ་བསྐྱས་ནས་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་ཏུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་སེམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་
འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་སོགས་ལུགས་འབྱུང་དང་། ཆ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་
ལུགས་ལྡོག་སྟེ་ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གཉིས་དང་། མ་རིག་པ་འགག་པས་མ་རིག་
པའི་དབང་གིས་འབྱུང་རྒྱུའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པ་སོགས་ལུགས་འབྱུང་དང་། ཆ་ཤི་འགག་པ་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་འགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་སོགས་རྣམ་བུང་ལུགས་ལྡོག་སྟེ་རྣམ་
བུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གཉིས་དང་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྒྲོམ་སེམས་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཆད་
པར་དངས་མ་ཐག་པ་བྱུང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱན་ཉོན་གྱིས་བསྐྱས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཁོ་ནར་མ་
ཟད་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
པ་ལྟར་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་དང་། ཐེག་
པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་
པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཞུང་འདི་དང་། འཇུག་པར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །

ནས། འགྲོ་ལ་སླིང་ཇེ་ཞེས་པ་དང་། ས་བརྩ་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། ཉན་རང་གིས་ཀྱང་དེ་
བསྐྱེམས་ནས་དགྲ་བཙུག་མོའ་པར་བཤད་པ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མཛོར་གསུངས་པའི་
ཀུན་རྟོག་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིན་གྲང་
དོར་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟོང་བ་སོགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱོད་ན། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འདོད་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལའང་ལྷར་སྤྱང་
དགག་ འཐད་ལྷན་བཞག་ རྒྱ་གར་མཁས་མང་གི་བཞེད་ཚུལ་གསུམ།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཏྲི་ཨི་ཏྲི། ས་སྤྱོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བ་
ལས། བྱ་ཏྲི་འབྲད་པ། ཨི་ཏྲི་ནི་ལྟོས་པ་དང་། ས་སྤྱོད་དེ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ཟེར་
ན། འོ་ན། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྐད་དོད་ལ་སྤྱི་ཏྲི་ཨི་ཏྲི་མི་དགོས་པར་ཐལ། ས་སྤྱོད་དེ་གཅིག་
བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ས་སྤྱོད་དེ་ལ་ལྟོས་པའམ་རྟེན་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཨི་ཏྲི་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་པའང་མི་འཐད་དེ། ཨི་ཏྲི་ནི་འགྲོ་པའི་
བྱིངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུབ་ཀྱི་རྒྱུན་བྱིན་ནས་བྱ་ཏྲི་གོང་དུ་བཞག་ན་ལྟོས་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཨི་ཏྲི་ནི་འགྲོ་པའི་དོན་ཏོ། །ལུབ་ཀྱི་མཐའ་ཙན་བྱ་ཏྲི་
ཏུའི་སྤྱོད་པ་སྟེ་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཨི་ཏྲི་
ནི་འགྲོ་པའི་བྱིངས་སོ། ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ཨི་ཏྲི་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ། ཆས་པ་དང་འཇིག་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་མ་དག་གོ། འདི་དགག་འོས་སུ་མི་སྤྱང་ཡང་སྟོ་
གསལ་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེད་ཙམ་སོ། །

གཉིས་པ་འཐད་ལྷན་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཙན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་དུ་སམ་སྟོ་

ཏའི་ལེགས་སྐྱར་སྐྱད་དམ་ལྟའི་སྐྱད་དུ། སྤྱི་ཏུ་ས་མཐུ་ད་ཞེས་འབྱུང་བ་བསྐྱར་ན། བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འཕྲད་ནས་འབྱུང་བ་འཇམ་ཡོད་པ་དང་ལྟོས་
 བས་གྲུབ་པ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་ཏུ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་རྟེན་གསུམ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་རྣམས་
 ལ་འཇུག་ས་མཐུ་ད་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པ་འཇམ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ་སྤྱི་ཏུ་སྤྱལ་ན་སྤྱི་ནི་སོ་སོ་སོགས་སྒྲོམ་པ་དང་ཨི་ཏུ་ནི་འགོ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་
 ཞིག་དེ་གཉིས་མཚམས་སྐྱར་ཉེར་བསྐྱར་སྤྱི་ཏུ་འགོ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དེ་འགྱུར་
 བའམ་བོར་ནས་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་
 ལས། ལེགས་ལྟན་འཆད་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ལས། གཞན་དག་ནི་སྤྱི་ནི་སྒྲོམ་པའི་དོན་ནོ། །
 ཨི་ཏུ་ནི་འགོ་བ་སྟེ་ཆས་པ་དང་འཛིག་པའོ། །ཨི་ཏུ་ནི་འགོ་བར་རུང་བ་དག་གོ། ཞེས་
 དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་གྱི་བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་འཆད་ཚུལ་སྐབས་སུ་འདྲ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་
 སྒྲོམ་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོམ་པའི་
 དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དག་གིས་ཆོག་སྒྲོམ་གྱིས་བཟོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་
 གཙམས་ཅད་ཁྲབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འགོ་ཞིང་འཛིག་པར་རུང་བ་སྟེ། མི་སྟོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མོ་སྤྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བསྐྱར་བ་དེའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་སོགས་ཉེར་བསྐྱར་དང་སྤྱད་ན་སྐྱད་གྱི་བྱིངས་མཇམ་ས་བོན་
 འགྱུར་འགོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་ཏུ་ཨི་རྩུ་རྩུ་དང་སྤྱད་ན་སྤྱི་རྩུ་ཞེས་དང་བི་མ་ན་དང་སྤྱད་ན་སྤྱི་
 ཏུ་བི་མ་ན་གསུགས་བརྟན་དང་། བརྟན་དང་འཕྲད་ན་སྤྱི་བརྟན་འབྲེལ་བ། ཏར་དང་འཕྲད་ན་སྤྱི་ཏ་
 ར་སྒོ་མོ་འཇམ་མཚོད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཨི་ཏུ་དང་འཕྲད་པའི་སྤྱི་ཏུ་ནི་སྤྱད་པ་དང་
 ལྟོས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བས། སྤྱི་རྟེན་ཅིང་ནི་སྤྱད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་ཨི་

ཏུ་འབྲེལ་བ་འགོ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཚོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འཆད་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་བར་བསྐྱར་བ་
 བྱི་སྐད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཡི་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་འགོ་བའི་དོན་བོར་ནས་སྐད་དོན་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྐུའི་དག་རྒྱུན་ལས། ཉེ་བར་བསྐྱར་པའི་དབང་གིས་ནི། སྐད་ཀྱི་
 བྱིངས་ནི་ཡོངས་བསྐྱར་ཏེ། །ཀླུ་འི་ཆུ་ནི་མངར་མོད་ཀྱང་། །རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཡིས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་ས་མུ་དྲ་འབྱུང་སྟེ་སྟོས་གྲུབ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་
 ཐམ། སྐྱར་སྐུ་ཡང་དག་པ་དང་འདྲ་བ་སོགས་དང་ལྷན་སྟེར་དང་ཕྱི་མ་སོགས་དང་། སྤྱད་ཡོད་
 པ་དང་རྐང་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་འདིའི་སྐུ་འདྲུ་པའི་དོན་དང་། ལྷན་དྲ་སྟེ་བ་དང་
 འབྱུང་བ་དང་། ཡོད་གྲུབ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་ན་སྐད་དོད་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་སྟེ་ཡོད་གྲུབ་ཅི་
 རིགས་ལ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐུ་ཡང་དག་པ་དང་སྐུ་ཀ་ར་འདྲུས་བྱས་དང་
 ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐུ་མཁའ་ཕྱི་མ་དང་སྤྱད་ནི། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། སྤྱད་ཞེས་བྱ་བྱུང་ན་འདས། །
 རྐང་བ་ཚད་དང་ཡུལ་ཚད་དང་། །བཞི་དང་བདེན་གཉིས་གོམ་པའི་གནས། །ཐུགས་མ་ཚོགས་ལ་འབོད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལ་ཉེར་བསྐྱར་དབང་གིས་
 འགྱུར་ནས་དེ་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཤམ་གྱིས། ས་མུད་གོང་ན་ཡོད་པའི་བ་ད་ནི་འབྱུང་
 བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ས་མུད་པ་དའི་སྐྱེ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་འདོད་
 པ་བཛོད་པའི་སྐབས་སུ། འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། མཛོད་
 འབྲེལ་ལས། བ་ད་ནི་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། བ་ད་ཡོད་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེར་བསྐྱར་བས་ནི་འདྲུས་པའི་དོན་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་གོང་ན་ཡོད་པའི་བ་ད་ནི་འབྱུང་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་བསྐྱར་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འདིར་འབྱུང་བའམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་
 ཐོབ་པར་སྤང་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱར་སྐྱམ་ན་སྒྲིལ་མེད་དེ། དོན་ལྟག་པ་ཆེར་མི་སྤང་བའི་
 ཉེར་བསྐྱར་ཆེ་ཅི་བདེར་བསྐྱར་བར་ལོ་པམ་གྱི་བཀའི་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་སྐྱོར་བམ་གཉིས་
 ལས། དོན་ལྟག་པར་བསྐྱེགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཆོག་གི་ལྟར་གྱི་བསྐྱེད་མི་དགོས་གྱི་སྐྱ་བཞིན་དུ་
 ཐོགས་ཤིག་ ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་རྫོས་པ་དང་སྤང་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་གང་
 གྲུ་ཏྱིའི་དོན་དང་། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་སོགས་དང་ཡོད་གྲུབ་སོགས་ས་སྐྱུ་དའི་དོན་དུ་ཁས་
 ལེན་ནམ་སྐྱམ་ན་དེ་ཀྱན་འདོད་པ་གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་དེ་ཀྱན་ཁས་སྤངས་དགོས་ཀྱང་འདིར་
 གཙོ་བོ་སྤང་སོགས་དང་པོའི་དོན་དང་། ཡོད་གྲུབ་སོགས་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གྲུ་ཏྱིའི་དོན་རྫོས་ཆོག་ཁོ་ནར་བྱས་ན་འདུས་བྱས་རྒྱུ་དང་པར་སྐྱར་གྱང་འཆད་མི་སྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། མིག་སོགས་དབང་བོ་རེ་རེས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་
 རྫོས་ཆོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འདིར་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་
 བས་ཞེས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། མིག་གི་དབང་བོ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྟེ་བར་བཞེད་པ་ན་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ལ་རྫོས་པའི་དོན་ཉིད་ཡོད་
 པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་གོ་ །དེས་ན་
 འདིར་རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱ་དོན་ཁས་ལེན་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མང་པོ་ལ་རྫོས་ཆོག་
 ཅན་རེ་རེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤང་ནས་འབྱུང་བ་སོགས་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་ འདུས་མ་བྱས་སོགས་ལ་རྟེན་
 འབྱུང་དོན་ལྟོས་གྲུབ་དང་སྤང་ནས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ལ་སྐྱོར་
 རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱ་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་འབྲུད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། འབྱུང་བའི་སྐྱ་སྟེ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་
 ཅན་ལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱས་

དངོས་པོས་སྤྱིད་ཚད་མ་ལུས་པར་འཛིན་པ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གྱིས་ཚོགས་
 པ་དེ་དང་དེ་འབྲུད་པས་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ། ཞེས་སྒྲོས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་
 ལ། འོན་ཏེ་བྱེད་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
 མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོར་འཛོག་པ་
 ལྟ་བུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤང་བ་
 ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་པོར་འཛོག་པ་འཕམ་རིང་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིང་
 སྤང་ནི་ལྟོས་པ་དགོས་ལ་གང་ལ་ལྟོས་པ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་འབྲུད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་ནི་འདི་འབྱུང་སྟེ། སྤང་བ་ཡོད་ན་རིང་པོ་བཞིན། །
 ཞེས་བྲ་བས། འཆད་པར་བྱེད་པ་ནི། སྤང་བ་དང་ནི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་
 པོར་འབྱུར་རོ། ཞེས་དེ་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་པར་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེས་
 ཚིག་བཤད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྟའི་སྒྲུབ་ལྟ་མིན་གྱི་དེས་ཚིག་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལས། ལ་ལ་དག་ལ་མི་སྐད་ཚིག་རྣམས་དང་། ཀླུ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་
 དེས་ཚིག་རྣམས་ཀྱི། ལ་ལ་དག་ལ་ལྟ་ཚིག་དེས་འཛིན་དང་། སྒྲུ་ཡི་དེས་འཛིན་གཞོན་སྤྱོད་དེས་
 འཛིན་གྱིས། ལ་ལ་སྤྱོད་པོ་འབྱུང་བོ་ཤ་བ་དང་། འི་བ་གྲུལ་བུམ་ལྟོ་འབྲེ་ཆེ་ཚིག་དང་། མི་ཅི་ལྟ་
 མིན་མཁའ་ལྡིང་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས། བདེན་པ་བསྟན་ཅིང་ཐར་བ་འབྲེན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བསྟུས་ན་སྐད་བཞིར་ཡང་འདུའོ། ཉེས་ན་འདིར་ནི་ལྟའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེས་
 ཚིག་གི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྤྱར་སྒྲུ་ཡི་སྒྲོ་ནས་དེས་ཚིག་གིས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདིའི་སྒྲུ་སྒྲུབ་སོགས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འདོད་པས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ལེགས་
 ལྟ་གྱིས་རྩ་ཤེས་མཆོད་བརྟེན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲུ་བཤད་པར་བཞེད་དེ། ཚིག་གསལ་
 ལས། དེའི་བཞེད་པ་སོ་སོ་སོ་སོར་གྲོལ་ཞིང་འཛིགས་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཞེས་བཛོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོས་སྒྲུབ་བྱེད་པ་
མིག་ཤེས་ལ་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་དང་དབྱིག་གཉེན་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་མཛོད་འབྲེལ་དང་རྣམ་
བཤད་རིག་པར་བྱི་རོལ་བད་སྒྲོན་པས་བཅུད་རྩལ་ཏུ་ཅད་མང་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། འདིར་
སྒྲུས་པ། གཡ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་རོལ་ན། སྤང་ན་མེད་ཕྱིར་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་སྒྲུབ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། ལེགས་ལུན་རྒྱ་བས་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། བྱ་སྟེ། རྒྱ་
བའི་ཞབས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་སྤང་བ་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་། མཛོད་
འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྤང་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདུ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལྟར་ངོ་ཚ་བར་སྤང་ལ་སྒྲོན་མི་
དགོས་ཀྱང་འཕེན་ན། སྤང་ལུན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སོ་
སོ་ནས་ཆོས་ཅན། སྤང་པར་ཐལ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱ་པ་ལས། རྟེན་གྲུབ་སྟེ། རང་
རང་གི་འདོགས་བྱེད་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་སྤང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་
དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆ་ཤས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་
མཚན་ཉིད་དེའི་མཚུའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ཤིང་སྒྲོན་སྤང་ཁོ་ནའོ། །གཞན་ཡང་། དེ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་བ་དེ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྤང་བ་དེ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་མི་རུང་བ་གང་
 ཞིག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་ཀྱང་
 བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བར་མེད་སྟེང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་
 དང་། ཟས་གཙང་སྤྲམ་ཀྱི་དོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཆོས་
 ཙན། སྤང་པར་ཐལ། སྤང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ཆ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་། འོ་
 བ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཙན། འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྲམ་པ་འབྲིག་ཟེར། ཞུགས་སྐད་ལ་འང་སྤྱི་དང་། ས་མུད་གཉིས་ཀྱིས། ཨི་ཏྱི་ད་ལྟ་དའི་
 དོན་གཞན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཏུ་ཡིན་ན་ཨི་ཏྱི་ཡིན་པས་བྲམ་པར་ཐལ་ཟེར་མི་རུང་བ་ལྟར་
 ཟེར། གོང་གི་རྟགས་དེར་ཐལ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྲམ་སྟེ། ཁྱེའུ་སྤང་བྱེད་དང་
 བདག་ཙག་གི་སྟོན་པ་གཉིས་ཆོས་ཙན། སྤང་པར་ཐལ། ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་ན་འང་
 ལྟོས་པས་མ་བྲམ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྟ་དང་བ་ལང་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་མཚན་
 ཉིད། ཡང་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་འདུས་
 བྱས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་གཉིས། རང་ཉིད་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ། རང་
 འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་རྟེན་བྱུང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བར་
 རང་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་རྒྱེན་གསུམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། རྒྱེན་གསུམ་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་མེད་
 པའི་རྒྱེན། མི་རྟག་པའི་རྒྱེན། ལུས་པའི་རྒྱེན་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་དེ་
 གསུམ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆངས་པ་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བ་
 བསྟོན་ཆེད་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱེན་སྟོས། གངས་ཙན་ཀྱི་འདོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱེན་རྟག་པ་

ལས་བྱུང་བ་འགོག་ཆེད་དུ་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་སྟོན། མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་
 ཅད་སྐྱེའམ་སྐྱམ་པ་བརྒྱུ་ཆེད་དུ་རུས་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་སྟོན་ལས་
 དུ་མ་ལས་འདི་ཡོད་པས་འདི་བྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོགས་མདོ་ཚན་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཚན་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་
 རིམ་བཞིན། འབྲེལ་པར་ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་གྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རུས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས། མདོ་ཚན་དང་པོས་རྒྱུ་དང་པོ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་མདོ་ཚན་གཉིས་པས་རྒྱུ་
 གཉིས་པ། མདོ་ཚན་གསུམ་པས་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་དཔེ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་འདི་ཙམ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མི་དགོས་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས། དེ་ལ་འདི་ཡོད་པས་འདི་
 བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་
 བར་ཟད་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གཡོ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །
 ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་
 དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ན་སྐྱེས་ཀྱང་སྒོ་སྒོམ་དུ་བཏང་ནས་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་འབྲས་
 བུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དབང་ལྷན་པ་དང་། ཚངས་པ་བ་དང་
 རྟག་པ་དང་ཁྲུ་འཕུག་པ་དང་རིག་བྱེད་པ་སོགས་གྱིས་ལྷ་ཆེན་དེ་དག་གིས་སྟོད་བཅུད་འདི་འབྱིན་
 པར་བྱ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་ལས་སྟོད་བཅུད་འདི་བྱུང་སྐྱམ་པ་དེ་ལེགས་པར་བཀག་གི་གངས་ཕྱི་མ་ཞེས་
 འདོད་པ་ཡང་བཀག་གོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ཚན་གཉིས་པས་རྒྱུ་འདི་ལས་སྐྱེས་
 པམས་འབྱུང་རིགས་པ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཤུགས་ལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་རྟག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་
 འབྱིན་པ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལས་སྐྱེན་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་

བྱེད་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་འཆད་པར། ཀུན་བཏུས་
 འབྲེལ་པ་ལས། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མ་བྱུང་བའི་རྒྱུས་འབྲས་བྱ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་
 གསལ་བྱེད་ལས། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་རྟག་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བས་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གྲངས་ཅན་དང་མེར་སྐྱ་བས་སྐྱི་རྟག་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
 དང་རིག་བྱེད་པ་བཞིས་རིག་བྱེད་པས་སྔོན་བཅུད་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་ཆངས་པ་
 སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་དེ་དག་རྟག་པ་འང་ཡིན་ལ་བརྟན་གཡོ་བ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་
 ཁྲིགས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཆོན་གསུམ་པས་དེ་ལྟར་སློབ་གཡོ་བ་དང་རྒྱ་རྟག་པ་
 མེད་དུ་ཟླ་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་གང་ལ་འང་འབྲས་བྱ་དེ་བསྐྱེད་པའི་
 རུས་པ་ཡོད་ན་འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་སོགས་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་
 འབྲེལ་པ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་གི་རུས་
 པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་སྐྱེ་བ་ཤི་
 འབྱུང་པའི་བར་དུའོ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པར། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། གསུམ་
 པ་ནི་རྒྱུ་སྐྱེ་ཞིང་མི་རྟག་ཀྱང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་གི་རང་རང་གི་སྐྱེད་
 པའི་རུས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་
 རྒྱ་འཕེན་གྱིས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་བྲམ་ཟེ་མང་པོས་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་འདོད་པ་
 ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཁྲིགས་སོ། །འདིས་རྒྱུ་གསུམ་སྔོར་བ་སྔོན་བཅུད་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ། བཅུད་ལ་ནི་རྟགས་སྐྱ་ལ་སྔོན་ལ་འང་རི་འདྲ་འབྲུབ་པ་ནང་གི་ལས་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 རྒྱ་དུ་ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། འདིས་ནི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་བརྩམས་ནས་བྱུང་བར་གསུམ་ལྷན་དུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་
 ཐམས། གསེར་སྤོང་སོགས་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་པ་མང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བཤད་བདེ་
 རྟེན་མགོ་བྱུང་ཙམ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རྩོད་ཆོད་འདྲ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིར་མཐོང་སྟེ་ཞེས་
 རྟེན་འབྲེལ་པ་ལ་འདྲ་རྩོད་ཆོད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མེད་ཟེར་ག་ལ་རུང་། རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་སྟེ་ཞེས་
 བཤད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཟེར་བཞིན་སྤྱིར་བཤད་གསུང་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཆར་བཤད་པ་ལ་སོམས་ཤིག་ཞིབ་པར་སྤྱིར་སྐབས་ལ་ལྟོས། གཞན་ཡང་། རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐམས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཏུ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 གི་སྐད་དོད་མ་ཆར་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྟེན་འབྲེལ་གི་སྐད་དོད་ལ་སྤྱི་ཏུ་ས་སྤྱི་དང་རྟེན་མས་ཆར་
 མི་དགོས་པར་ཐམས། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐད་དོད་ཟུར་དུ་ས་སྤྱི་དང་བཤད་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པར་ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
 པ་པོ་རྟེན་མས་མི་མཁས་པར་ཐམས། དེ་མ་དགོས་བཞིན་དུ་བརྟེན་མས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 སོང་། མ་བྱུང་མཚམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྟེ། དེ་ལས་འབྲེལ་བའི་སྐད་དོད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་
 བཤད་ཟེན་བ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཏུ་ས་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བཟུང་
 བའང་མི་འཐད་པར་ཐམས། དེ་ལ་དེའི་སྐད་དོད་ལས་ལྷག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་དོད་དེ་འཇུག་
 གཞི་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་བཤད་ཟེན་བ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་
 ལ། ཕྱི་རོལ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གི་སྤྱོད་གང་ཡང་མི་འདོད་དེ། སྤྱིར་
 མི་འདོད་པ་གང་ཞིག་དོན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་འདོད་ཚུལ་འཆད་པར། མཛོད་
 ལས། འདིར་སྤྱིས་པ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་རོལ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྤོང་བོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལོན་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འདོད་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་མཆར་བའི་གནས་མ་ཡིན་

ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་སྡེ་སེམས་ཙམ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་
 བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཏེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 མདོ་དོན་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བཏུས་ལས། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྒྲུལ་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
 མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། གནི་གྲུབ་ན་རྟེན་
 འབྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེས་
 ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིར་སྟོང་བ་མ་ཡིན་
 པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྒྲུལ་པ། བཞད་པའི་འོད་ཟེར་མོངས་པའི་གཉེན་གྱུར་པ། རྩོད་པའི་རལ་གྱི་འཆད་
 ཚུམ་བུ་སྟག་། རྩི་རྩེའི་རུས་ལྷན་ལོངས་ཞེས་བྱིན་པ་སྟུམ། ཁག་ཏི་ཐུག་ཐུན་དོར་སྤང་ཞེན་ཐག་ཁྲ་
 ལ། ཁང་ཞེན་སྒྲུལ་འཛིན་སྟོ་ལ་ཆགས་སྤང་གིས། གྲུ་གྱུར་འགོ་སྟུམ་འཛིགས་རུང་དོན་མེད་
 ཀྱི། ཆོབ་ཚུབ་སེལ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་ཟོ་རྩུན་རྩུན། འཁོར་བྱེད་ཉོན་མོངས་འཆིང་ཐག་ཀུན། ཡེ་
 ཤེས་རལ་གྱིས་ལེགས་བཅད་པའི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཛུམ་པ་བཞིན། ཁམས་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་ལ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དབྱེ་
 བསྟུ། རྟེན་དུ་འབྱུར་རྩུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆོ་དུ་ལ་ཇོགས། ས་མཆོངས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་རྩུལ། བསྟོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་དགྲ།

རང་གི་རྩུ་རྩུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་བ་རྩུ་རྩུན་གཉིས་མེད་ན་མི་སྟེ་ལ་ཆོང་ན་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་

ལས། འདི་ལྟར་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྟེན་དང་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིའི་རྟེན་འབྱུང་དང་ནང་གི་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་དེ། བར་སྐྱེས་
བུའི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་བལྟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་ཕྱིའི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྟེན་དེ་འབྲེལ་ལས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་གུ་དེ་རང་
གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ས་བོན་དང་འབྲེལ་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་རང་
གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་རྒྱ་སོགས་ཁམས་ལ་འབྲེལ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱ་དང་
འབྲེལ་ཚུལ་འཆད་པར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞེ་ན། ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ། སྐྱ་གུ་ལས་འདབ་
མ། འདབ་མ་ལས་སྡོང་བུ། སྡོང་བུ་ལས་སྐྱ་གུ། སྐྱ་གུ་ལས་སྡོང་བོ། སྡོང་བོ་ལས་མེ་རྟོག་མེ་
རྟོག་ལས་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་སོགས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་གསུངས་པ་དེའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟེན་
དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། ཁམས་དུག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་དུག་པོ་གང་དག་
འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་། རྒྱ་དང་། མེ་དང་རྒྱུང་དང་། བྲམ་མ་ཁལ་
དང་། ཞེས་སོགས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྒྱ་རྟེན་ཚོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་ནང་སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ། རང་ནང་གི་རྟེན་
འབྱུང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་
པ་གང་ཞིག རྟེན་ལ་འང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་ལུ་ལྟངས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ནང་

གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
 སོགས་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་འབྱུང་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མཛོན་པ་ཞིག་ཅེས་པ་
 བསམ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་མ་ཤིའི་བར་མཛོན་པར་གྱུ་བ་ཅིང་འབྱུང་བར་ཏེ། དེ་ལྟར་ནང་གི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བར་བལྟ་འོ་ཞེས་ལྟོག་འགྲོ་སྟེ་རྟེན་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་
 གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་རྟེན་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། །ཁམས་དུག་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཁམས་
 དུག་པོ་གང་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མདོ་ལས། རྟེན་དེ་དག་མེད་
 བར་ལུས་འདི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ཞེས་པས་ལྟོག་འགྲོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 རྟེན་གཉིས་ལས་རྟེན་ལ་ཁམས་དེ་དག་ཆང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་གཞན་གྱི་སྒོའི་གཡོ་བ་དང་རྟག་
 བདག་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་། བདག་སོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེས་ནང་གི་སའི་
 །ཁམས་ཆང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 །ཁམས་ཀྱང་ཆང་བར་འགྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ལས་ལུས་མཛོན་པར་འགྱུ་བ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་རྟེན་ལ་དེ་དག་ཆོགས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བསྟན། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་
 སའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྐྱེ་མ་དུ་ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱང་འདི་སྐྱེ་མ་དུ་བདག་ནི་རྟེན་འདི་དག་གིས་
 བསྐྱེད་དོ་སྐྱེ་མ་དུ་མི་སེམས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟེན་འདི་དག་ཡོད་པ་དང་ལུས་འདི་དག་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་སྒོའི་གཡོ་བ་སོགས་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་དེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་སའི་
 །ཁམས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། གཞན་སུའི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་རྟག་བདག་སོགས་
 མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་བསྟུ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་

དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་བ་
མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས། ལྔ་བ་སྐྱེ་མཆེད། ཉུག་པ་རེག་པ། བདུན་པ་ཚོར་བ། བརྒྱད་པ་སྲིད་
པ། དགུ་བ་ལེན་པ། བཅུ་བ་སྲིད་པ། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ། བཅུ་གཉིས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཡན་ལག་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཉུག་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་
བ་དང་། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཆ་ཤིའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལའདད་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ། །

དགག་གཞག་སྒོར་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྐྱག་ཆོང་ལོ་རྩྭ་བ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལ་མ་རིག་པ་
ཞིག་འཛིག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གཉིས་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ནས་བཤད་པ་དེ་
སུས་ཀྱང་མ་བཀག་ལ་དཀྱུགས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་
རིག་པ་དེ་ཡང་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། འོ་ན་འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྟུང་པའི་མདོ་ལས། དེ་
ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཉིད་གང་གཅིག་ཤུར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། རིལ་བོར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བརྟན་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། ཐེར་བྱུག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒོག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་
དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཤེད་བུར་གནས་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་པ་
སྒྲ་ཚོགས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མདོ་ཚོག་
ཐ་མ་ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་འཛིག་ལྟ་དོས་
བརྒྱུད་ནས། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་དེ་རྣམས་མ་རིག་པར་མ་བསྟན་པའི་

སྤྱིར། དེར་ཆལ། འཛིག་ལྟ་དཔེ་བཟུང་ཚུལ་ལ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་མདོ་ཆོག་དང་པོ་
 གསུམ་གྱིས་ཆ་ཤས་མེད་པའི་གཅིག་བྱུངས་ཡོད་ཀྱི་རིལ་བོ་དང་། རྟག་པ་དེ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་
 གྱི་བདག་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱད་པའི་འཛིག་ལྟ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་འཛིན་སྐྱོང་ཙན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་འཛིན་
 སྐྱོང་ཙན་གྱི་འཛིག་ལྟ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་དང་རང་གི་གྲོགས་མ་རིག་པ་མཚུངས་ལྟན་དུ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར་ན་མ་བྱུང། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁོ་
 རང་ལ་འོ་ན་འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཙན། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གྲོགས་ཉོན་མོངས་དང་
 མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱུང་པ་འགྲིག་ རྟགས་བྱུང་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་
 དུག་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལས། རང་གི་གྲོགས་མ་རིག་པ་དང་
 མཚུངས་ལྟན་དུ་བཤད་པ་དཔེ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་པའི་
 མདོ་དཔེ། འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་འགལ་བ་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེ་མ་
 རིག་པའི་ནང་ཆན་གྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཆལ། དཔེ་མ་རིག་ལས་
 གཞན་པའི་ལྟ་བུ་གཅིག་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་
 བས། དེ་ལྟར་དུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཚུངས་ལྟན་དུ་བརྟེན་པའི་ལུང་དཔེ་དེ་གཉིས་དོན་
 གཞན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་པ་ལ་ཤ་དང་ལྟན་པའི་ནགས་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་
 གྲོགས་གཅིག་དུ་སྟོན་པར་བཤད་རིགས་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་
 པའི་སྤྱོད་ལ་འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་དེ་རང་གི་གྲོགས་ལྟ་
 མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ལ་
 ཉོན་མོངས་ཙན་གྱི་མ་རིག་པས་བྱུང་བྱུང་། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཙན་གྱི་མ་རིག་པས་

མ་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག རྟག་ལྟ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་ལྟ་སྒྲུངས་པའི་དབྱ་བཙམ་རྒྱུད་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོལ་མོལ་རྟོངས་ཙམ་མམ་མི་ཤེས་ཙམ་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་
 མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོལ་མོལ་རྟོངས་ཙམ་གྱི་མ་རྟོགས་
 འོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོལ་མོལ་
 རྟོགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟེན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལམ་རིམ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟེན་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མར་བཞེད་
 དེ། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོའོ། །ཞེས་
 དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཙན་ཡིན་ལ་
 ཞེས་རྟོད་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་མ་བཟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་ལྟ་ལ་
 ཉོན་མོངས་ཙན་གྱི་མ་རིག་པས་ཁྲབ་ཀྱང་གཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་གཅིག་ཤོས་དེ་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ལྟ་དན་དུག་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་
 མཆོག་འཛིན། རྩལ་བྱིས་པ་རྩལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ། ལོག་ལྟ་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་
 མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟག་འཛིན་
 ལྟ་སྟེས་སོགས་ལ་མ་རིག་པ་དེ་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་
 གི་གྲོགས་རྟག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཙན། རྟག་པར་བརྒྱུད་བར་
 ཐལ། རང་གི་གྲོགས་རྟག་ལྟ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 རོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལུགས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ལའང་
 འཛིན་སྐྱེས་མཚུངས་པས་ཁྲབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་རྟག་ལྟ་དང་

གྲོགས་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་གང་ཞིག་ ཞེན་སྒྲངས་མི་མཚུངས་པའི་
 སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མཛོད་ལས། མཚུངས་
 པར་ལྷན་པ་རྣམ་པ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བཤད་
 པའི་སྤྱིར་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་
 མྱོངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཛིན་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྒྲོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
 དོན་ལ་མྱོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་དེས་
 ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པའི་དོན་ཞེན་ཚུལ་མེད་པར་བཤད་པ་དེའི་
 སྤྱིར། ཞེས་ཟེར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་འདིར་མ་བྱུང་ཟེར། དེ་བྱུང་བར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་ཆ་གཅིག་ན་འང་མ་བྱུང་པ་ལྟར་སྒྲུང་སྟེ། དེའི་དོན་ལྷ་མིན་
 གྱི་མ་རིག་པ་སྤྱིར་ཞེན་ཚུལ་མེད་ཅིང་། ཞེན་ཚུལ་ཙན་གྱི་སྒྲོས་མ་བྱུང་གྱང་། འཛིག་ལྷ་ལྷ་བུའི་
 དམིགས་རྣམ་དེས་ཙན་གྱི་སྒྲོ་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སོང་ཆེ་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་བསྟན་
 བྱས་ཀྱང་རུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བས་དབྱུད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་
 ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཚུལ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་འོ་ན། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་
 ཆོས་ཙན། ཁྱོད་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཡང་གིན་ཏུ་
 འགྲིག་ མ་དགག་ཆོག་དང་རིག་པ་དང་། སྒྲོ་རིག་གི་རིག་པ་དང་སྐད་དོད་བིཊ་ཞེས་པ་མཚུངས་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་
 ལས། འཛིག་ལྷ་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དཔེར་ན། ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་ལུན་

བ་ཅུང་ཟད་བབ་སྟེ་ཐག་པའི་གནས་ལུགས་མི་གསལ་བ་ན་དེ་སྤྱལ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟེ་བ་
ལྟར། ཕུང་པོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པའི་མུན་བ་ལས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་
འབྱུང་བ་སྟེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་གི་མ་རིག་པ་དེ་
མུན་བ་བཞིན་ཡུལ་མི་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྟ་གི་འཛིག་ལྟ་དེ་མུན་བ་བབ་
དུས་གི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱལ་འཛིན་གི་སྟོ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མུན་བ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ་འཛིན་བ་མེད་
དེ། འཛིག་ལྟ་དེ་ཕུང་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱལ་འཛིན་གི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྤྱི་མ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་དེ་གཉིས་ལས་ལོག་
རྟོག་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཁྲ་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མའི་ཞེན་རྩལ་མེད་ལ་ཕྱི་མའི་ཞེན་རྩལ་ཡོད་པའི་
ཁྲ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེན་རིག་ཡིན་ན་སྟོང་གི་ཞེན་རྩལ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། མ་རིག་པ་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོངས་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་
ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཞེན་རྩལ་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན་ལྟ་
མིན་གི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རིམ་
ལས། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གི་རང་བཞིན་ལ་སྟོ་མི་གསལ་བའི་ཉན་
མོངས་ཙན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གི་དཀོན་མཆོག་གི་མཐུ་བསམ་གིས་མི་བྱབ་པ་ལ་རྟོངས་
པའི་སྟོ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀོན་མཆོག་གི་མཐུ་བསམ་གིས་མི་
བྱབ་པ་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་གི་དེ་འབྲེལ་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་
པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་གི་དཀོན་མཆོག་གི་མཐུ་སོགས་
བསམ་གིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟ་གི་ལྟ་དང་ཡོད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགྲ་བཙུགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐ་ཤིང་ཐ་བ་
 ལ་སྤོངས་ཙམ་ཡིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་
 ཡིན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་གིས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལ་སྤོངས་པའི་མ་རིག་པ་དེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དོན་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཉིས་ལོག་
 པར་འཛིན་པ་གང་ཞིག་ མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་མི་འཛིན། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་མི་འཛིན། མེད་པ་
 ལ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ལས། སྤྱི་མ་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལོག་རྟོག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཙུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་
 གཉིས་མ་བསྐྱེས་ན། འཛིག་ལྷ་མ་རིག་པར་འཛིག་མི་བྱལ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲིན་བཏང་བ་དེ་ལ་
 འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་མ་རིག་པའི་
 གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། འཛིག་ལྷ་མིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་
 གཉིས་བྱེད་མི་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་ལུ་ལྷ་དང་བའི་མདོ་ལས། ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་
 ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ་འདི་ལྷ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟེ་ཆོགས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
 དེ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དེའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། །ཁ་ཅིག་དུག་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་གཏི་མུག་དང་མ་རིག་པ་དོན་
 གཅིག་ཟེར་ན། གཞུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཙན། དུག་གསུམ་ཀྱི་ནང་
 ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་

རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟམ། ཆོས་ཚན་དེའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཚན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱི་མ་འདི་དགྲ་བོཅམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མ་རིག་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟམ། སྤྱིར་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཚན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བོཅམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མདོན་གྱུར་དུ་ལྷན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཟམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགྲ་བོཅམ་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྒྱུ་ལ་མི་ལྷན་པས་བྱུང་པར་ཟམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགྲ་བོཅམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཚན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་ཡང་བཀག་གོ། ཡང་ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་འདིར་མ་བྱུང་པར་ཟམ། སེམས་ཅོམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་། ཟམ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅོམ་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྒྲེ་དངོས་རྣམས། ཡང་དག་པར་ནི་རྟོགས་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལུང་དང་པོས་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ་མ་རིག་པར་བསྟན། གཉིས་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟམ་འགྱུར་བ་གཅིག་ལྟར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་དགྲ་བོཅམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སུ་མི་འཕྱག་མཁན་གྱི་ཉོན་

མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་དགྲ་བཙུགས་
 པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་
 མིན་གྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་འཆལ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཡིན་གྲང་ལྷ་མིན་
 གྱི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བབྱུང་སྟེ། ཤེས་རབ་འཆལ་བར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་འཆལ་རྒྱལ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གོང་གི་མ་བྱུང་མཚམས་ལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་མེད་པར་
 ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པར་ཐལ། དེ་རང་
 ཡུལ་ལ་སྒོངས་པ་གང་ཞིག་ གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཤེས་འཆལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་རང་ཡུལ་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་
 མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པར་ཐལ། རྒྱུད་རང་ཡུལ་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྷ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ལུ་ལྷུང་བའི་མདོ་ལས། ང་དང་ང་ཡིར་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འཆད་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ལྷ་བོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྷ་མིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་ལྷན་སྟེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་

བདག་པ་ལྟ་བུར་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ངན་
 འགྲོར་སྟེ། བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
 པའི་ས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤོང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ།
 གང་ཡང་རུང་བ་དང་རིལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། ཡན་
 ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ལ་མཐོང་སྤང་རེ་ཡོད་ཅིང་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རིལ་ལམ་མ་ལུས་བ་སྤོང་བ་མིན་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་དང་རིལ་གྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ངན་འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པ་གང་རུང་
 ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་རྩལ་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འཕེན་བྱེད་མི་དག་པའི་
 ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྟོན་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྟེ། པོའི་གནས་སྐབས་སུ་
 བསགས་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ངེས་བ་དང་མ་ངེས་བ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་པའི་ལས་ཡིན་ན། ངན་འགྲོར་སྟེ། བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཡིན་པས་རྩལ་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་གྲེད་པ་ལས། མི་དགོ་བ་ལས་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་། རྟེན་བཞིན་
 ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
 དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་རྩོད་ཀྱི་སྤང་ལྡན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡན་
 ལག་གཞན་ལ་རིགས་བསྟེ། གཞན་ཡང་འཕེན་བྱེད་མི་དག་པའི་ཀྱན་སྤོང་དུ་གྱུར་པའི་ཐོག་མའི་མ་
 རིག་པ་ལ་ལྟན་སྟེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་རྩལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 སོང་། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་
 བསགས་ཏེ། སྤྱད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཐོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུན་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་
ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། ཁྱོ་ཚུན་འབྲུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། འབྲོ་ལ་སྤྱིང་ཇེ། ཞེས་
དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་སྤྱིང་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཇེ་སྤྱིང་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །
ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ལས་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། ཞེས་
དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་
ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་ཆགས་
པར་གྱུར་ནས་འདོད་ཆགས་ལས་ཕྱུང་བའི་ལས་ལུས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། དག་གིས་ནི་རྣམ་པ་
བཞི། ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངར་འཛིན་ཡང་གཙོ་བོར་ལྟན་སྐྱེས་མེད་ལ། མདོ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིས་པ་སོ་
སྐྱེ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་ལ་འང་འཛིན་རྟེན་རང་དགའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ འཁོར་
བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མས་བྱེད་ཟེར་ན། བདེན་པར་
འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉགས་བྱེད་
སྟེ། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་
བ་ལས། ཇི་སྤྱིང་ཕུང་བོ་སོགས། སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེ་དངོས་རྣམས། །
ཡང་དག་པར་ནི་རྟོགས་པ་གང་། ཇེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། ཇེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་འཁོར་
རྩ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་མ་ཟད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་
དག་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་བ་

རྣམས་ཀྱང་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷོག་ཀྱང་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་
 མཐར་ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
 སྟེ། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
 དང་འཁོར་རྩ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་འཛིན་ལྷ་སྤྱོད་མོར་གྱུར་པའི་
 མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཐམ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས། དེའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་བསགས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་
 བཅུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རར་འཛིན་ཀུན་
 བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་འཛིན་ལྷ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་
 བར་འཁོར་བར་ཐམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱ་བ་མཐར་མ་ཞུགས་པ་ལ་བྱ་བ་མཐས་
 བསྟན་པའི་འཛིན་ལྷ་ཀུན་བཏགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྟན་པའི་བྱ་སོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་བྱ་བ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྟན་པས་ཀྱང་མ་
 རིག་པས་བསྟན་པའི་ལས་བསོགས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐམ། དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
 ཁས། ཉགས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་བྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
 མཛོན་སུམ་དུ་མ་ཤེས་བར་ཐམ། བྱོད་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེའི་ཞེན་
 ཡུལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་སྤང་བར་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་དོན་
 བྱེད་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སུན་དབྱུང་བར་བྱས་ཕྱིན་ཆད་ནས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་དོན་བྱེད་མི་བྱ་བ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་སྟིང་བྱང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། དེ་སྟིང་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །

དང་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་
 དང་འཛིན་ལྟ་གང་གི་འདེམ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་དབྱུང་བར་དུ་ལས་བསོག་ཅེས་པ་
 གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་སུན་ཕུང་ཆོ་ལས་མི་བསོག་པའང་དོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ནི་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བའི་དབང་དུ་མཛོད་
 པ་ཡིན་གྱི། སྲིར་འཛིན་ལྟ་ཡོད་ཙམ་ལ་མིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འཛིན་ལྟ་ཡོད་ལས་དང་པོ་
 རས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དང་དེ་སྲིད་ཅེས་མཐའ་བབུང་བའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་རེ་སོ་སོར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་བསོག་མེད་ཟེར་བ་
 དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་ནང་
 འགལ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གང་ལའང་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་དོན་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་
 བྱེད་མི་སྟབ་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་དེ་ཡང་འགལ། ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་ལ་འཕགས་
 པས་མི་བསོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མ་རིག་པས་བསྐྱིབས་ནས་བདེན་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་ཏུ་འཇུག་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་
 དེར་སྐྱབ་མི་སྟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་
 སྟེ། རེའི་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། རེའི་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། མཁས་མིན་དེ་ཉིད་
 མཐོང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རེའི་འགྲེལ་བར། རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱིས། གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ན། མི་མཁས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་པོར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལ་

དམིགས་ནས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་མཁས་པ་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་མཁན་དང་། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་བསོག་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལས་དེ་བསོག་མཁན་ཡིན་པར་ཐུག་། དེ་རྒྱུ་བ་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དབྱིག་གཉེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྟེ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཤད་དང་། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་མི་མཁས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེས་སྒྲིབ་པ་ནི་ཁེབས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཁེབས་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་རིག་པས་བསྒྲིབས་པའི་གང་ཟག་བསྟན་ཏེ། དེས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། རིག་པ་མེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལུང་དང་འགལ་རྒྱུ་ལ་ཡང་རྟོགས་སྒྲུབ་པོ། །ཆ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བུར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པར་ཐུག་། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉིད་དུ། མ་རིག་བསྟན་པ་རྣམས་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གཞན་ལྡན་སྤྱི་ཡི་རྒྱུན། །དེ་མེད་པར་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལུང་གྱི་རྣམས་ལས་མི་དགོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་རྒྱུན་དང་། འཕེན་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་

ལ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་
 རྒྱུ་གྱི་མ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། ཟུབ་སྟེ། ལས་དེའི་ཀུན་སྤོང་
 བྱེད་པ་ལ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་གྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་
 མདོ་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ན་ནི་ཡང་སྤྱིད་པ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
 རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་
 བྱེད་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པར་དུ་དེ་ཐུབ་ལ་དེ་སྐྱེས་ནས་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱེད་མང་པོ་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། འཕགས་རྒྱུ་གྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འདོད་པ་ནི་ཇི་ཡང་སྐྱེས་གྱི་གསུང་དང་འགལ་བར་མ་
 ཟད་མདོ་དང་རྒྱ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་རིམ་པོ་ཆེའི་གསུང་དང་
 ཡང་འགལ། དབྱིག་གཉེན་དང་གྲུ་ན་མ་ཉིདེ་འབྲེལ་པ་གཉིས་དང་འགལ། གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐྱེས་གྱི་
 གཞུང་དང་ཡང་འགལ། མདོ་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་
 པ་མ་ལོག་ན་ལས་དེ་གསར་དུ་འདུ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་མེད་མཛོན་སུ་
 དུ་མཐོང་བ་དང་དེ་ལོག་པས་འདུ་བྱེད་གསར་བསག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་
 ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུང་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་འགག་པ་སྟེ་
 སྤངས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་མ་རིག་པ་སྤངས་དུས་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཇིས་འདི་འཕགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དེ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ལས་
 དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་མེད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་ལེན་སྤངས་ལས། སྤོམ་
 སྤངས་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུ་ལ་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དེ་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྤང་དག་པོ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་

འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་ལས་
 གྱིས་ཡང་སྲིད་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། གང་དག་གིས་ཡང་སྲིད་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་དབང་
 བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། ལན་དུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ལས་དེ་འདུ་བྱེད་
 གྱི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཕྱི། དེས་ལས་དེ་ལ་དབང་མི་བྱེད་ན་གང་གིས་དབང་
 བྱེད་སྟུང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་བྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་
 འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། རིག་པ་མེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གྲུ་ན་མ་ཉིས་མཛོད་པ་ལས། ཡང་སྲིད་
 པར་འཕེན་པར་བཤད་པའི་ལས་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་རིག་པ་མེད་པའི་མ་རིག་
 པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་སྟུང་སོ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་ཏེ། རིག་པ་མེད་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། བདེན་པ་མཐོང་བ་མིན་པ་ལ་ནི་རིག་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་
 མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། རྩབ་སྟེ། ཅུ་ཤེས་ལས། མ་རིག་སྒྲིབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། །
 སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་
 རྣམས་འབྱུང་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལུང་འོག་ཏུ་འཆད་
 དོ། ཅུ་རྟགས་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཕྱིན་དུག་གསུམ་
 གང་རུང་གི་སྒྲོན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་འདུ་བྱེད་པས་རྩབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་
 ཡོད་ཕྱིན་དུག་གསུམ་གང་རུང་ཆེ་བ་མཛོན་གྱུར་དུ་ལྡང་ལ་དེ་ལངས་པ་དེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 དགེ་མི་དགེའི་འདུ་བྱེད་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལུ་ལྡང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་མ་རིག་
 པ་ཡོད་པ་ཡུལ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་འཕྲག་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་

བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་
གསུམ་མངོན་པར་འགྱུ་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། དག་སྟོང་དག་མ་རིག་པ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །
བསོད་ནམས་མིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ཁྱི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་
བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ས་བཅུ་བ་སོགས་དུ་མ་ལས་
བཤད་དོ། རེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་མ་རིག་པའི་དབང་སོང་གི་གྲུ་ལ་དུ་མི་འཇུག་གོགས་
མཁྱེན་མཁྱེན། འདིས་ནི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་སོག་མའི་མ་རིག་པར་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་
བཀག་ཟིན། འིན་རྟ་ལུང་རིགས་སྟོས་ཆོག་གོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་རིགས་དེ་དག་མཐོང་ནས་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་དེ་མིན་གྱང་། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འཛིག་ལྟ་ལ་དེས་བྱུང་པར་ཟེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འིན་རྟ་སྟོག་
རྟ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། དེར་ཟེ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་སྟོག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟུབ་བྱེད་འོག་རྟ་འཆད་དོ། རྩ་བར་འདོད་
ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཡིན་པར་ཟེ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ལས་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་སྟོང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཡང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྟོང་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་སྟོངས་པ་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མང་པོ་ཡོད་པས་མང་དོགས་སོ། །
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྟོ་འིན་རྟ་སྟོག་རྟ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སྟེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། བྱུང་སྟེ། ལས་དེ་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་ལ་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མ་རིག་
པས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པར་ཟེ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་རྒྱར་ཟེ།

ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཁོར་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱེད་སྒྲུ། ཆོག་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་འབྱུང་དང་བདག་
 མེད་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚན་པ་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལྟོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྤྱིར་ཆོག་པ་ལས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལས་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རང་དགའ་བ་
 བསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་མཚན་པ་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་ནི་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོགས་
 ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། ཐོག་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་
 སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འབྱེད་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས་དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་
 སྤྱོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་གཞིར་
 བཞག་ཟེར་ན། མེད་དང་རྒྱུད་དང་ནད་སོགས་གང་རུང་གིས་འཛིགས་པའི་དབང་གིས་བདེན་འཛིན་
 མཛོན་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་གསུམ་གང་རུང་གི་ལས་ལམ་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ལས། རྟགས་བྱུ་བ་
 སྒྲུ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཚམ་གྱིས་ལས་ལམ་སྤྱོད་པས་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཐོག་མར་བདེན་འཛིན་མཛོན་དུ་གྱུར་ནས། དེ་རྗེས་ཆགས་སྤང་ཚུངས་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཞུགས་
 རྟེན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལྟར་བསོག་པ་མདོ་དང་
 དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 མ་རིག་པ་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
 དང་། རིན་ཆེན་སྤོང་བ་ལས། རི་སྤྱིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་
 བས། དང་པོར་ད་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། སོགས་དང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། བདག་
 ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་

པས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་པོ་བདག་དང་གཞན་རིས་སུ་འབྱེད། དེ་
ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ལ་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལས་བསོག་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པས་
ཚོངས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། གང་གི་ཆོ་བདག་
ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་ཆོ་བདག་བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྤྱད་བསྐྱུལ་བར་མི་འདོད་དོ། ཉེ་ལ་ཡང་
བདག་ཆོ་འདི་ཙམ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། མི་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། དགོ་བ་བརྩུ་ལ་འཇུག་པས་ལྷ་མའི་རྒྱ་
བསོད་ནམས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་
དོ། ཚུ་བར་འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དངོས་སུ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེད་
ལས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མདོན་
པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་གྱིས་ངེས་
པའི་ལས་གང་གི་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱུད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་
ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འཛིག་ལྷ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོས་བྱ་བ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་ངེས་ཚོགས་སྒྲོར་པ་དག་གི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་དུ་
གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟླ་གི་རྒྱུད་གྱི་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་

ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སྟོན་གང་
ལའང་རིགས་འགྲོ་སྤྱོད་སྒྲ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་ཚོར་སྲིད་སོགས་ལའང་ཡན་ལག་དུག་
པ་བདུན་པ་བརྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱུང་པར་སྐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་
ཆ་ཚོར་རགས་བཤད་ཙམ་གོ་ཆེད་ཡིན་ལ། ཚུད་ཆོལ་དེ་ལྟར་ཞིབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། འོན་ཀྱང་
འདིར་ཡང་ཉ་ཅང་ཞིབ་པར་བཤད་ན་མཁས་པར་སྟེན་པ་དག་གྱང་རས་ཡུག་ཁབ་མིག་ཏུ་འཇུག་
དགོས་པར་སྒྲུང་བས་མ་བྱིས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་དེ་འདྲ་བའི་ལས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཀུན་
སྟོང་ནི་བྱེད་གྱང་བརྒྱུད་ནས་རྒྱུན་བྱེད་ལ། དེས་ན་སྟོན་མའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལས་
ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གིས་མ་བྱུང་བེར་ན། འོ་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་
གསུངས་པ་དེ་ལས་དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐལ། དེས་དེའི་
བརྒྱུད་ནས་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པ་དེ་
དེས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ལ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་གཞན་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་
རྒྱུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མངོན་སྟོན་ཀྱི་
རྒྱུ་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྟོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལས་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་རིག་པར་
བརྒྱུད་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱུ་ཀྱིས་དངོས་པོར་འབྱུང་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ས་བོན་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་མ་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད་བེར་ན། འོ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྟོང་ས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། རྒྱ་
དགོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རེ་རེ་ནས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་སྐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་

མྱོངས་པ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མྱོངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་
 ལས། མྱོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་མྱོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་མྱོངས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་ལུང་རིགས་མང་ངོ་། །ཙ་བར་འདོད་ན། དེ་
 གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་བ་
 བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཀུན་དགག་བྱའི་བདག་ལ་བྱེད་རིགས་
 པར་ཐལ། དེར་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་དེ་
 དག་ལས་འབྲས་བུ་དེ་དག་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་སློབ་དཔོན་མེད་རྟོགས་པའི་སློབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མཛོད་སྤུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་མོ་མཛོད་སྤུམ་དུ་མ་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། མ་རིག་པ་ཡིན་ན་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་ཅན་ད་དུང་
 ལོག་རྟོག་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་
 བྱུང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་དར་རྒྱུ་ལེགས་པ་ཁྱད་སྤྲོད་པོ་ལས། ཆད་མའི་འགལ་
 རྒྱ་ཆད་མིན་གྱི་སློབ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་རིག་པ་འམ་མ་རིག་པའི་རྣམ་གངས་མི་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་
 ཤེས་པ་ནས་རིག་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་མི་ཤེས་པའི་བར་སྤུམ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྟོན་གྱི་
 མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སོགས་པལ་ཆེར་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་ཆོམ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་མང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འབྲེལ་

བར་རྣམ་འབྱོར་སྔོན་པའི་གཞུང་མདོ་འགྲེལ་འདིར་དངས་པ་ལས། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་
གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཅི་བདག་འདས་
པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གས། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ བདག་ཅིར་གྱུར་པ་
ཞིག་ བདག་ཇི་ལྟར་ན་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་གྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་
གས། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཏེ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་གྱི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་སྔོན་པའི་ས་ལས། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་
ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་
མཐའ། ཞེས་པ་ནས། མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་
ཁྲབ་པར་ཐམ། ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་པའི་
མ་རིག་པ་ལ་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། ལོག་རྟོག་གསུམ་པོ་རེ་རེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ལྡན་བཤད་བྱིན་
ཅིང་། རང་གི་གྲོགས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡང་ཡོད། ལོག་རྟོག་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་སྔོན་པའི་སྒོ་ཁ་མ་བྱོགས་པར་
ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་དོན་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་ཞུགས་ཀྱང་དབྱུང་བ་མ་རྟོགས་པའི་
སྒོ་དང་། དབྱུང་བ་རྟོགས་ཀྱང་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཅིག་སྟེ། གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་
དར་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་དོན་རྟོགས་ཤིང་

འཛིན་པས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ་ཚིག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་
 དེའི་དོན་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྟོགས་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དབྱུང་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་
 ཀྱང་གནས་དོན་མ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཤིན་ཏུ་
 གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཟད་དགོས་པའི་ས་བོན་ཙམ་བཀོད་པའོ། །མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་
 ཐམས། དེ་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དབྱེ་བ་མེད་
 པར་རྟོངས་པས་འཇུག་པ། ཞེས་དང་། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོངས་པས་
 འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་དབྱོད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འཁོར་པར་འཇུག་ཅིང་རྟོངས་པའི་
 མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་ལྟ་བུའི་ལོག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་དེ་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་ལྟ་བུ་དེ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གེ་ཚེས་གསུམ་ལས་ལོག་རྟོག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་མའི་
 མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཇི་ཙམ་དབང་པོའི་སྟོན་ཡུལ་གྱི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
 པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་
 མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཚད་མའི་དར་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཞེན་པའམ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དེར་འཛིན་པ་
 ལ། དེ་མིན་གྱི་ཤེས་པས་གནོད་པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་
 གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གང་དེ་དང་དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
 པ་དང་མ་མཐོང་པ་དང་། མདོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོངས་པ་དང་། གུན་ཏུ་རྟོངས་པ་

དང་། མུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ལོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མི་ཤེས་པ་དང་
 མ་མཐོང་པ་སོགས་དྲུག་ཀ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། མདོ་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་སོགས་གྱིས་
 དམིགས་པ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་མི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 དམིགས་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། མི་
 ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་དེས་མ་
 རིག་པ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་གྱིས་བཤད། ཅས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 གྱིས་བཤད། ཅས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་གྲངས་དང་དབྱེ་བའི་བཤད་པ་ཡང་རྣམ་
 གྲངས་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོར་ལ་རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སྟོད་པར་མ་
 ཞུགས་པར་མུན་ལྟར་འཐིབ་པའི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། རྟོངས་པ་དང་
 ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོངས་པ་ཅམ་གྱི་མ་རིག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། བྱ་བ་སྟེ། འདིའི་རྟོངས་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྩལ་ཟད་ཤར་བའི་མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། རྟོངས་པའི་ཆོ་ནི་མ་དེས་པར་རྩལ་ཟད་ཅིག་མཐོང་ངོ་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་དེ་ལྟར་རྟོངས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་མ་དེས་པར་མ་རྟོགས་ལ་ཡུལ་དེ་རྩལ་
 ཟད་མཐོང་བ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པ་རྩལ་ཟད་ཤར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་ཟད་མཐོང་གི་དོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། མུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟོད་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས། བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་
 ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་མུན་པ་བབས་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་
 བཤད་ལས། མུན་པའི་རྣམ་པས་ནི་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་སྟེ། མུན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མུན་པ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། མུན་པ་བབས་པ་བཞིན་མི་མཐོང་བར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐོང་སྟེ་ཡན་ཆད་གྱི་དོན་དང་། ལྷག་མས་དཔེ་དོན་སྤྱར་ནས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མདོ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་བར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ལའང་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་མ་ཤར་བར་ལུང་རིགས་གྱིས་བསྒྲུབས་ཐོབ་པ་
 དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་སེམས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་སྟོན་མཐའ་མི་ཤེས་པའི་
 ཚྲོངས་པ་རྒྱུ་དུ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། ཚྲོངས་པ་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཐལ། མདོ་ལས། ཚྲོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་ཐལ། མདོ་དེ་གཉིས་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་
 ཚྲོངས་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མདོ་ལས། ཚྲོངས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་
 དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་གསུམ་སྟོས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུང་
 དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསུམ་མོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། གསུམ། ཞེས་བྱ་བ་ཚྲོངས་པ་དང་
 ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བློ་ཚྲོངས་པའི་སྒྲུབ་བསྟན་ཏོ། །འབྲིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པའི་སྒྲུབ་བསྟན་ཏོ། །ཆེན་པོ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་དང་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། གཟུགས་མེད་གྱི་དེ་རྒྱུ་དུ་གཟུགས་ཁམས་གྱི་དེ་འབྲིང་། འདོད་པའི་དེ་ཆེན་པོར་བཤད་
 བས་དེ་གསུམ་ཡང་བསྟན་པར་སེམས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐོས་པ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་གྱི་ཐོས་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། མི་ཤེས་པ་དང་
 ཞེས་སོགས་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་དུག་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་
 ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་གསུམ་མདོ་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ལས། མི་ཤེས་པ་དང་མི་
 མཐོང་བ་དང་། མདོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་
 ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས། མ་རིག་པ་དེ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིམ་
 བསྟན་ཏོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མཐོང་བའི་སྒྲིམ་བསྟན་ཏོ། །སྒྲོམ་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མདོན་པར་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་སྒྲིབ་ལ་
 ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ་བ་ལ་
 སྒྲིབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིས་མདོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་
 ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་རྟོགས་གྱི་བྱེད་ཚུལ་ལས་བྱུང་པར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་ལས་རིམ་པ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དང་མི་མཐོང་བ་དང་། མདོན་
 པར་མི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་
 པ་དང་མི་མཐོང་བ་དང་མདོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་མདོ་ཆོན་གསུམ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཐོས་སོགས་གྱི་

ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྟན་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་གྱིས་འགལ་ལྷ་བྱེད་ཚུལ་འདྲ་ཡང་བྱེད་
 ལས་མི་འདྲ་བར་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་སོ་སོར་སྒྲིམ་པའི་
 དགོས་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཞེས་སོགས་དང་། མི་ཤེས་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་
 པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་པའི་གོགས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་གོགས་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་
 དེ་མི་ཤེས་པར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་སྟེ། མི་ཤེས་པ་
 སོགས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་བྱེད་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་ལས་བདག་འཛིན་དང་མཐུན་པ་
 དང་། དེ་ལས་གྲོལ་དུ་མི་སྟེར་བར་མི་ཤེས་པ་སོགས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། རི་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། གོགས་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱེད་ཚུལ་དང་བཅས་
 ཏེ་བཤད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མ་རིག་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་
 བློ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས། ཐོས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་བྱུང་གི་འགལ་ལྷ་དེ་སྟེ་བ་
 ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཐོས་པའི་དེར་ཐལ་བ་དང་། བསམ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་མདོན་པར་མི་རྟོགས་དེ་ཡང་བསམ་བྱུང་དང་ཐོས་བྱུང་གི་དེར་ཐལ་བ་
 སོགས་འཕེན་སྟེ། འདི་སྟོར་རིགས་པ་ཕྱ་མོ་དགོས། ཞིབ་ཆ་ཡང་མང་ངོ་། །ཡང་ཁ་ཅིག་
 གིས། གང་གི་འགལ་ལྷ་མ་རིག་པར་འཛིན་པའི་རིག་པ་ཡིན་ན། བསྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱེད་

ཟེར་ན། འོ་ན། གང་གི་འགལ་ལྷན་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་རིག་པ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་འགལ་ལྷན་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་རིག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་དེ་དང་མཉམ་བཞག་གི་དེ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདྲིའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རིག་པ་རྣམས་གྱི་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གང་གི་འགལ་ལྷན་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་རིག་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་དེ་དེའི་འགལ་ལྷན་མ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིམ་བྱུང་རིག་པ་དེའི་འགལ་ལྷན་མི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། མདོ་ཆོན་གསུམ་སོ་སོར་སྒྲིམ་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷན་མི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། སྤྱིར་དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷན་མི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་ཡང་། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པའི་གཙོ་བོ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གཤགས་བྱེད་པའི་དེ་གསུམ་འགལ་བའི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཞིབ་ཆ་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་མ་རིག་པ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པ་དང་བདག་མེད་ལ་རྫོངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་གང་གིས་ལས་གང་སྟོང་བ་ནི། དེ་ཀུན་བརྟུས་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་རྫོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་

མྱོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། མྱོངས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་
འབྲས་ལ་མྱོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མྱོངས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོས་ནི་དན་འགྲོ་བའི་འདུ་
བྱེད་བསོགས། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་བསོགས། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་
དར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལས་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མྱོངས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབྱེ་བ་འཆད་བྱེད་དེ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དགོས་པར་མ་ཟད་རྣམས་སྤྱི་སོགས་བཅད་ན་འཛིག་ལྟ་གཅིག་ངེས་པར་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོགས་པ་ལ་ཐོག་མར་དཔོ་འམ་བདག་གོ་སྒྲུལ་པའི་
འཛིག་ལྟ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་འཛིག་ལྟ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་
ལས་བཤད་པ་གང་ཞིག་ཐོག་མར་འཛིག་ལྟ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མི་སྐྱེས་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་
བསོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བྱུང་པར་གཞན་སྒྲ་ཞིང་། ཐོག་མའི་མ་རིག་
པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཐོག་མ་དེ་འདྲ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་
མ་སོགས་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་
ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ། སྲེད་པས་སྦྱོན་རྣམས་སྤྱི་བ་པར་
བྱེད། ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲེད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལེན། །དེས་ན་བདག་ལ་
མདོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། ཞེས་ཐོག་མར་དར་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྲེད་
པ་སྟེ། སྲེད་པས་འཁོར་བར་སྦྱོན་མི་མཐོང་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟས་ནས་སྲེད་ཚུལ་དང་། དེའི་དབང་
གིས་དངོས་པོ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་རང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་ང་ཡིའོ་འམ་བདག་གིའོ་ཞེས་ཞུགས་ནས་
འཁོར་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། ཞེས་པའི་རྩ་བ་
དང་། འཇུག་པར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ། ཞེས་པའི་དང་པོ་དག་སྐབས་འདིའི་ཐོག་མ་ལ་

གྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཞེས་སོགས་སྤར་དངས་ཤིང་ད་དུང་འཆད་པར་
 བྱའོ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི། །འགའ་ཡང་
 བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན། །བདག་ལ་སྟེད་པ་མེད་པར་ཡང་། །ཁད་བ་འདོད་པས་མདོན་རྒྱགས་
 མིན། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་
 ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ལས་གྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་
 ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སྟུང་དུ་མཐོང་ཕྱིན་ངའོ་ཞེས་འཛིན་ལྟའི་དབང་དུ་སོང་ཞེས་ལས་
 བསོགས་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་འདྲ་ཞིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །སྟོང་
 འཇུག་ལས། དག་བཅོམ་པ་ལའོར་བར་སྤར་མི་ལའོར་ཚུལ་ཡང་འདི་གཉིས་དང་དགོངས་དོན་
 འདྲའོ། །ཁག་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་ཡང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ལས་དེའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་
 གྲུབ། བྱབ་སྟེ། ལས་དེའི་རྒྱུད་ཀུན་སྟོང་སྤར་མ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཀུན་སྟོང་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། །དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཞེས་བྲ། །གཉིས་
 ལས་དང་པོར་བ་འཇུག་གྱེད། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་གྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 །ཁ་ཅིག་ངན་འགྲོའི་སྟེ་བ་འཁེན་གྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གི་དེ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་
 པས་བྱབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལམ་རིམ་གསེར་སྟེང་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཀུན་སྟོང་ལ་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱབ་སྟེ། ལས་དེ་ལས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན། །ཁོར་ང་ལ་འོ་ན། དེའི་
 དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་བདག་འཛིན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་དུག་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་

ལས། བདེ་བར་གྱུར་པ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར། མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན། ཁོ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་
གང་དེ། མཐོམས་ཅན་ལ་ལྟ་ལྟན་ཅིག་སྤྲུམ། ཞེས་དང་། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་སོགས་
དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། གཉི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འཛིན་མེད་ལ་ཆགས་སྒྲུང་རྒྱུ་སོགས་ཇི་ལྟར་སྤྲུམ་སོམས་
ཤིག་འདི་དག་ལ་སྒོ་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ། །

སྤྲུམ་པ། རྟོགས་དགའི་ཟབ་རྒྱས་གཏམ་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱིས། བརྟག་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་སྒོས་
ཀྱང་ཆེར་སྒོམ་བརྒྱུའི། དྲེགས་པའི་མངལ་རྣམས་ལྟར་ན་དེ་རིགས་པའི། སྒོ་ལྟན་འབེན་དུ་བྱངས་
ལ་སོག་ལྟན་ཅིང་། རབ་རྫོངས་ཆེས་མཐོའི་བོར་འཛིག་ལྟའི་ཅེ། གནམ་སོང་ལོག་རྟོག་ནགས་
ཆེལ་བཅས་མ་ལུས། རྒྱབ་གསུང་ཞོ་འཕྱང་རུས་པའི་ཅེ་བརྒྱ་བས། རྩལ་དུ་བརྒྱགས་པའི་མིང་
ཙམ་ལུས་འདི་མྱད། ཁྱེད་གསར་བཤད་རི་མོ་རྣམ་བཟའི་གོས། ལྟག་བསམ་རིན་ཆེན་ལུ་བར་
འཕྱང་བའི་ཅེར། རྟེན་འབྱུང་ནོར་བུའི་འོད་འབར་རྫོངས་ལུན་སེལ། ལྟ་རྣམས་དགའ་བའི་རྒྱུ་
མཆོན་འདི་ན་འཕྱར། ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མདོ་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་
མདོ་དང་། སྐབས་ཀྱི་མདོ་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་མདོ་ལས། བཅུན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་གང་ཞེ་ན། དག་
སྒོར་དག་མ་རིག་པ་ནི་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་གི་དབང་པོ་ལྟའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་རེ་རེ་ལ་དྲི་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
བཤད་ཅིང་། མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་འབྱེད་གྱི་མདོ། ས་ལུ་ལྔ་དང་པའི་མདོ། ས་བཅུ་པའི་དེ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དང་པོ་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དང་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་བྱུང་། ཞེས་པ་
 བས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་བོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། འདི་ནི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
 གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་སྟོན་གྱི་
 མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟང་གི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱི་
 མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྟང་དང་བྱིའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལས་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་
 དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལས་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་། དགོ་འདུན་མི་ཤེས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་ཤེས་པ་
 དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་
 ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
 བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། རན་པ་དང་གྲ་ཞོམ་པ་དང་། བཀ་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་རིག་པའི་སྒྲུ་མཆེད་དུག་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་མི་
 རྟུང་བ་དང་། གང་དེ་དང་དེ་ལས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་། མི་མཐོང་བ་
 དང་། མཛོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་མྱོངས་པ་དང་ཀུན་དུ་མྱོངས་པ་དང་ལུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ཞེས་པ་འང་མདོ་
 འདིའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་མ་རིག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 ལ་ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ལྟར་ན་དེ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ནའང་། ཆོས་སྟོབ་དང་

ཆོས་གྲགས་དང་རྒྱ་གྲགས་སོགས་སྟོན་མའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་ན་
 འདི་དག་སྟོན་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དེ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་བྱས་ན་ལེགས་པར་
 གོ་མདོ་འདིའི་དོན་འཆད་པར་སྟོན་མེད་གྱིས་རྣམས་འཕྲོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 མི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་སྟེ། ཞེས་
 སོགས་གྱིས་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ནས་རེག་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་མི་ཤེས་པའི་བར་སྐྱུ་ཅུ་བཤད་
 ཅིང་། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་གྱིས། སྐྱུ་ཅུ་བོ་རེ་རེ་ལ་འད་ཡུལ་ལ་རྫོང་ས་ཙམ་དང་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་རེ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྣམ་ཙན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགྲ་བཅུ་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱིས། དེ་རེ་
 རེ་ལ་འད་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུར་བཤད་དོ། ཇེ་རེ་རེ་ལ་མི་མཐོང་
 བའི་དེ་དང་ཀུན་རྩེ་མི་མཐོང་བའི་དེ་དང་མ་རྟོགས་པའི་དེ་རེ་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རེ་རེ་བྱས་ན་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཅུར་ཡོད་
 དེ། དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་མི་ཤེས་པ་སོགས་སྟོན་སོགས་གྱི་དེ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཅུ་བའི་དམིགས་
 པ་སྐྱུ་ཅུ་ནི། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་འོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་གྱི་མའི་མཐའ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། ནང་དང་། སྤྱི་དང་། གཉིས་
 ཀ་དང་། ལས་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་
 དང་། དགོ་འདུན་དང་། སྐྱུ་ཅུ་བཤད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོ་ཁ་པ་དང་། ལམ་དང་། རྒྱ་
 དང་། ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
 དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ངན་
 པ་དང་། བྱ་ཞོམ་པ་དང་། བྱ་ལོ་དང་། དཀར་ལོ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བཅས་པའི་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རེག་པའི་སྟེ་མཆེད་དུག་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་དེ་སྐྱུ་ཅུ་ལ་དམིགས་པའི་གསུམ་གསུམ་སོགས་

སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ངོས་འཛིན་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་དང་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་
འབྲེལ་ལ་ལྟོས།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྟར་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་
དུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་གང་ག་ཅིག་ཕྱར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྟག་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། བརྟན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་
ཞེས་བྱ་བའི་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱ་ཚྭ་གས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་མ་རིག་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་པའི་བྱུང་པར་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་རྣམས་བཤད་
ཅིང་། ཡང་མདོ་འདིས། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པ་
ནི་མ་རིག་པའོ། ཞེས་གསུངས། འདིས་ནི་མ་རིག་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྤྱུ་མས་
ནི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་རྫོངས་པ་ཙམ་གྱི་ལོག་རྟོག་ཅིག་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། འཛིག་ལྟ་མ་
རིག་པར་འདིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་བའི་ཞབས་དང་ཞི་བ་ལྟས་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ལ་མདོ་འདི་ཁོ་ན་དྲངས་པས། ཅུ་ཤེས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་པར་མཛོན་ལ། སྐབས་འདིར་
ཡང་འདི་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས། ཚེས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས། འདིར་བརྟེན་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་
འཕེན་གྲུབ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སྒོར་གཉིས་ཀྱང་འདི་དང་ས་བརྩ་བར་བརྟེན་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་
སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་བརྩ་བའི་མདོ་ལས་ས་དུག་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་
འབྱུང་བ་ཇི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། བདག་ཏུ་མཛོན་
པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་ན་འཛིག་རྟེན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་མོ་
ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་བདག་ལྟར་བཤད་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་ལས་ཀྱན་
ནས་སྒོར་རྩུབ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མདོ་འདི་ཚོག་རིས་མི་

འདྲ་བ་ཙམ་དངས་ཚུལ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །ཡང་མདོ་འདི་ཉིད་ལས། བདེན་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་
པ་ནི་དོན་དམ་པར་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་གཅིག་དེར་བསྟན་
ཏེ། བདེན་འཛིན་གཅིག་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབུ་མེས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་ཚུལ་རེ་ཡོད་
ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་གྱི་དང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་མ་རིག་
པའི་རྣམ་གཞག་མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པོ། །མདོ་འདི་གསུམ་དབུ་མེས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའི་ཙ་བར་སྤང་ལ། འདི་
གསུམ་ཀྱི་དོན་གོ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་མི་ཚོངས་པར་འགྱུར་བས་སྐུའས་སུ་གང་བབས་ལ་
དངས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འདོད་ཚུལ། སྒྲ་
བཤད། ཆོག་གི་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ། བྱེད་ལས། ལའོར་རྩ་ཡིན་མིན། ས་མཚམས་དང་བརྒྱུད་
དོ། རིག་པའི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མེས་བྱུང་ཚོངས་པ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། མ་ནི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཐུན་པའི་དགག་ཆོག་དང་། རིག་པ་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་འཛིག་པས་
ན། རིག་པ་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
མཛའ་བའི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་པའི་ཆོག་གི་འགལ་སྒྲུ་མི་བདེན་པའི་ཆོག་གས་རྒྱན་
ཆོག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་མཛའ་རྒྱན་ཆོག་བཞིན། །ཞེས་
དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གསལ་གྱིས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །མེས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་རིག་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྟན་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་གང་
ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་རྣམས་ནི་སྒྲོས་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །མ་རིག་པའི་
སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་པའི་ཨ་དགག་ཆོག་ཡིན་ཡང་། ཡོད་པ་འགོག་པའི་དགག་ཆོག་སོགས་

བདུན་ལ་འཇུག་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོས། དེ་ཡང་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ལ་རི་བོང་
 ར་ལྟ་བུ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ལ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་
 བཅད་པས། མི་མཐུན་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་ཡིན་ཡང་ཆགས་པ་
 དང་ཆགས་མེད་ལྟ་བུའི་འགལ་ཆུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཤེས་ཆེད་དུ་འགལ་ཆུ་སྟོས། དེ་ཡང་
 མེད་པ་གཅིག་གམ་སེམས་གཅིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་འགོག་ཆེད་སེམས་བྱུང་དང་དེའི་ངོ་བོ་སྟོན་ཆེད་
 དུ་སྒྲིངས་པ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་ཚེས་གྲགས་གྱིས་ཀྱང་། སེམས་བྱུང་ཉིད་གྱིས་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བྱུང་སྟོས་དགོས་ལ་སྒྲིངས་པའང་ངོ་བོ་སྟོན་བྱེད་དགོས་
 ཏེ། ཐེ་ཚོམ་བརྒྱུག་སྒྲ་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོས་ཚུལ་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་འགོག་སོགས་
 གྱིདགས་པ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དུག་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་གཞན་ཉིད་དོན་ཅན་
 ནི་སྟོག་ཆགས་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་པས། སྟོག་ཆགས་དེ་ལས་གཞན་
 དང་། གཟུགས་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ཉིད་དུ་གོ་བ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཅན་ནི། དཔེ་
 རྒྱུན་གྱི་སྐལ་ལཱ་སྤྱི་འདི་རྒྱ་བ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་དང་། སྤྱང་པའི་དོན་ཅན་ནི་
 བྱུངན་ལ་བྱུ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉུང་བའི་དོན་ཅན་ནི་སྟོ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྲལ་བའི་
 དོན་ཅན་ནི་ཁྱུ་མེད་པའི་དགོན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུག་ལ་མི་བྱེད་ལ་གཉེན་པོའི་དོན་ལ་ནི་བསོད་
 བསམ་མེད་དང་གྲོགས་མེད་ལྟ་བུའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་མདོ་འགྲེལ་
 ལས། འདི་ཡང་དོན་བདུན་ལ་མཐོང་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོམ་མཛོད་པ་
 ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡོད་པ་དག་ནི་འགོག་པ་དང་། །གཞན་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བ་དང་། །སྤྱང་དང་ཉུང་
 དང་བྲལ་དོན་དང་། །གཉེན་པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ཙམ་
 ལ་མི་འཛོག་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱབ་ན། དངོས་པོ་འམ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྟོན་པས་འདིར་བཤད་མི་

རུང་སྟེ། རིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཙམ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་
 རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་གཞན་ནས་ཀུན་སྦྱར་དང་འཆིང་བ་དང་ལ་
 སོགས་པའི་ཁོང་ནས་སྤྱ་རྒྱས་དང་རྩ་ཉོན་དང་མྱོངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཀུན་
 སྦྱར་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། རེ་ཞིག་རིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་
 བྱི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པ་ཡང་མྱོངས་པ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་གལ་
 ཏེ་རིག་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡིན་ན། ཅི་མྱོངས་པ་མེད་པ་མྱོངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་
 ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་གཉིན་སོ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱེད་དང་ལམ་རིམ་མཛོད་འགྲེལ་
 འགྲེལ་བཤད་སོགས་མཐུན་ནོ། དགག་ཆོག་གཉིས་པ་གཞན་པ་གོ་འབྲེད་ཀྱང་འདིར་མི་རུང་
 སྟེ། རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་མིག་སོགས་ཀྱང་མ་རིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་
 བ་ལས། རིག་པ་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཆོག་གསུམ་པ་འདྲ་བ་སྟོན་བྱེད་
 ཀྱང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། རིག་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་འདྲ་བའི་སྟོན་ནས་མ་རིག་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐལ་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། རིག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གཞན་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐལ་ཀྱང་མ་
 རིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། འདིས་འཇིག་རྟེན་རང་དགར་བའི་སྟོན་དང་
 ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་སྟེ། དགག་ཆོག་བཞི་བ་སྟེད་པའི་དོན་ཙམ་ཡང་
 འདིར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་ཡིན་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཟེར་སྟེད་པ་ལྟར་འདིའི་རིག་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཡིན་

ཞེས་སྒྲུང་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་འགྲོལ་བ་ལས། སྒྲུང་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་རིག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས། ལྷག་མས་
འཛིག་ལྷ་སོགས་མ་རིག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ལ། དེ་དབྱུ་སེམས་གནན་གྱི་སྒྲུབས་འདིར་འདོད་ཆོག་
ཀྱང་སྒྲུང་པའི་དོན་ཅན་འཛིག་ལྷ་ལ་འད་དཀའ་ན་སྤྱིའི་དང་ལྷ་མིན་གྱི་དེ་ལ་གང་རུང་། དགག་ཆོག་
ལྷ་བ་ཉུང་བའི་དོན་ཡང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མ་རྩོགས་པའི་རིག་པ་
ཡང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ད་དུང་རིག་པ་མ་རྩོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲོལ་ལས། རིག་པ་རྒྱུང་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་མ་རྩོགས་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
རེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཆོག་དབྱུག་པ་བྲལ་བའི་དོན་ཡང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། རིག་པ་དེ་
མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བོ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲོལ་བ་ལས། རིག་
པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེན་རང་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་། ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དེ་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དེ་གཉིས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་ཤོགས་སུ་གྱུར་
པའི་སེམས་བྱུང་ཚོངས་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་དེའི་རིགས་འགྲོ་སྟེ། འོན་ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
གིས་བྲལ་བམ་སྒྲམ་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པའམ་འཛིན་

པའི་རྣམ་ཅན་གཅིག་དང་། ལོག་པར་མི་རྟོག་པར་ཡུལ་ལ་མྱོངས་ཅོམ་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲ་ཞིང་སྒྲ་བ་དང་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དག་བཅོམ་དམན་པ་དག་གིས་དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་
 ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མང་ངོ་། དེ་དག་གིས་དེ་དག་ལ་མྱོངས་ཀྱང་མེད་པར་བཟླ་བའམ་མ་ལོག་པར་མི་
 འཛིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡང་དག་པ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་སྒྲིབ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
 ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་ལ་མྱོངས་པའི་དེ་
 གཉིས་དང་། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་དེ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་
 སོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་
 རྒྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་མྱོངས་པ་དེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་མྱོངས་པའི་མ་རིག་པའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་བདེན་བཞི་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཐུ་སོགས་ལ་རིགས་འགྲོ་སྒྲ། འདི་རེ་རེ་ལའང་ལོག་
 རྟོག་དང་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དང་མྱོངས་ཅོམ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་སྤར་ལྟར་འདྲའོ། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
 གྱུར་པའི་དེ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་
 དང་། ལས་འབྲས་ལ་མྱོངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྩམས་ལས། མྱོངས་པ་ནི་
 གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་མྱོངས་པ་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མྱོངས་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་འཛིན་གྱི་དེ་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུའི་ཀུན་
 སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་གང་གི་འདུག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་དང་བདག་འཛིན་གྱིས་

ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་ལས། དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་
 བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བདག་འཛིན་གྱི་སྒྲིངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་འགྲོར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་བསག་དུས་
 ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྒྱས་ལས། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པ་ནི་
 བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཀུན་ནས་
 སྒྲོང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཅི་རིགས་
 པའི་འཛིག་ལྟ་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
 བས་སམ། སྤངས་ཚུལ་སྒྲོ་ནས་རང་ཡིན་གྱི་ཀུན་བདག་སྟེན་སྟེན་གཉིས། ཐོག་མའི་འཛིག་ལྟ་
 རགས་པ་དང་སྤྲོ་བ་གཉིས། མཚན་གཞི། དེ་ལ་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་
 གསུམ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་དེ་གསུམ་ཡོད། སྒྲོར་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་དག་གི་གོང་མའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཡན་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ས་གོང་མའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་
 དེ། དེ་མ་ཐོབ་པར་ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་མི་བསྟོགས་ལ་ལས་དེ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་དངོས་
 ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞིབ་པར་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཙམ་གྱིས་ས་གོང་མར་
 སྟེ་མི་བྱུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་རགས་པ་སྒྲོར་དགའི་ཐ་མ་གཅིག་ལུ་ལུས་ཀྱང་དེར་སྟེ་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཕྱིར་འོང་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་འདོད་པར་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྟོན་
 ལམ་དབང་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ། སྒྲིར་སྟོན་ལམ་དབང་གིས་ཡོད། དེས་ན་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་དེའི་སྟོན་ཙམ་དུ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དགོས་ཚུལ་
 སོགས་ཞིབ་པར་དབྱེད་ཅིག ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་རྒྱུད་ལུན་ཡིན་ན་ལས་དེ་དང་ཆོར་གཅིག་
 པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལུན་པས་ཁྱེད་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་
 རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལས་

དེའི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་གི་འང་ཐོག་མར་འབྱུང་རྒྱ་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་སྤྱུ་ཡང་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་དེས་པའི་
ལས་བསོགས་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་པ་
གཅིག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་པུར་དང་བདག་མེད་པའི་
དེའི་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྒྲོང་དུས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་པ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལལོར་བའི་ལས་དེས་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀུན་སྒྲོང་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་
མ་རྣམས་པ་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལལོར་བའི་གཉིན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཅི་རིགས་རྒྱུ་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རྒྱུ་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་ཐུར་པའི་དེ་དུ་མ་ཡོད་
ཅིང་དེར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་
པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་རྒྱུ་སྒྲོང་གི་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་
ན། རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་འདིས་དེ་གཉིས་གང་འཆད་སྟུམ་ན། དེའི་རྒྱུ་སྒྲོང་གཙོ་བོར་འཆད་
དོ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྲུ་བ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་ལ་དུ་མ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སུ་མ་རྩ་སོགས་ཡོད་དེ། མ་རིག་
པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་བརྒྱུད་བརྒྱ་
དང་བརྒྱ་བོ་དེ་བསྐྱས་ན་སུ་མ་རྩ་དང་དེའང་བསྐྱས་ན་དུས་ལ་དང་། དངོས་པོ་ལ་དང་། འཕོ་བ་ལ་
དང་། མཚོག་ལ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དང་། རྒྱུ་བྱུང་ལ་དང་། མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྫོངས་
བདུན་དུ་འདུ་སྟེ། མདོའི་འབྲེལ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱས་ན་རྒྱུ་རྩ་
རྫོངས་པ་རྣམས་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ། དུས་ལ་རྒྱུ་རྩ་རྫོངས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་དང་། འཕོ་བ་ལ་
དང་། མཚོག་ལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དང་། རྒྱུ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་

དང་། མངོན་པའི་དང་རྒྱལ་ཅན་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོན་ཀྱང་། འདི་
 བདུན་རེ་རེ་ལའང་དེ་སྐུམ་ཅུ་ཡོད་སྟེ་མ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་དང་ཕྱི་མའི་དང་གཉིས་ཀ་གསུམ་
 ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་དུས་ལ་དང་། བད་ཕྱི་གཉིས་ཀ་གསུམ་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་དང་ལས་རྣམ་
 སྟོན་གཉིས་ཀ་གསུམ་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་འཕོ་བ་ལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཚེས་དགེ་འདུན་གསུམ་ལ་
 ཚྲོངས་པ་ནི། མཚོག་ལ་དང་། བདེན་བ་བཞི་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་དང་རྒྱུན་སྒྲུབ་པར་དབྱེ་བ་
 དང་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཚྲོངས་པའི་བར་གྱི་བཅུ་གསུམ་ནི་ཀུན་གྱི་དང་ལ་དང་། རེག་པའི་སྟེ་
 མཆེད་དུག་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་མངོན་པའི་དང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཚྲོངས་སུ་འཛོག་པའི་བར་རེ་རེ་ནས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་སོགས་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དུས་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་སྡོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ནས། སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོའི་
 ཁྱད་པར་ལ་ཚྲོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་ནི་ནང་མི་ཤེས་
 པ་ནས་ནང་དང་ཕྱི་མི་ཤེས་པའི་བར་དུ་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱིས་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་རིས་ཅི་འདྲར་འཕོ་བ་ལ་ཚྲོངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། འཕོ་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་ནི་ལས་མི་ཤེས་པ་ནས་ལས་དང་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་ཞེས་གང་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་
 མཚོག་དང་ཚེས་ཀྱི་མཚོག་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་ལ་ཚྲོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
 ལས། མཚོག་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་དང་ཚེས་དང་དགེ་འདུན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་གང་
 སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་གནས་རྒྱལ་མི་ཤེས་པར་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཚྲོངས་པའམ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་
 ནི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་མི་ཤེས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུག་

པ་ཐུབ་སྟེ། མི་དགོ་བ་དང་ནག་པོ་སོགས་འཁོར་བ་ལས་ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་དང་། དགོ་བ་དང་དཀར་
པོ་སོགས་རྣམ་གྲུང་གི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་མྱོངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
ལས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་གྲུང་བ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པ་ནི་རྒྱ་མི་ཤེས་པ་ནས། རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་དང་འགྲེལ་བཤད་དངས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱིས། །

གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྒྲིམ་པ་ཆེར་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མ་རིག་པ་ལ་ལྟ་མིན་
གྱིས་བྱབ་པར་བཞེད་དེ། འཛིག་ལྟ་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དང་
མཚུངས་ལྟན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་
ནས་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན། བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་གསལ་
བའོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་
ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་རིག་པར་འཛིག་
པའི་རྒྱ་མཚན་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པ་མི་ཤེས་
པའི་ཆ་ནས་འཛིག་ཅིང་འཛིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་ངན་དང་ཆགས་སྤང་སོགས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཆོ་
དང་དེའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་ཚུལ་མཛོད་ཙ་འགྲེལ་ས་སྟེ་ལྟ་སྟེ་གཉིས་བྱམས་ཆོས་ཙ་འགྲེལ་
ཅི་རིགས་ནས་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་འདྲིལ་བར་ལམ་རིམ་ལས་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཡང་
དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མྱོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་བྱི་
མར་བཞེད་དེ། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོའོ། །འོན་
ཀྱང་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞེད་པར་
འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་འབྱུང་བུ་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ན་གསལ་དེ་ལོག་

རྒྱ་འབྲེལ། །ཡང་མདོ་སྤེལ་པའི་སློབ་དཔོན་བཙུན་པ་ཆོས་སྦྱབས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རྩེས་
འབྲངས་པ་བཅས་པ་དང་ལེགས་ལྷན་དཔོན་སློབ་རྒྱ་གྲགས་དཔོན་སློབ་འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་དབུ་
སེམས་གཞན་ནི་མ་རིག་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གཉིས་བཞེད་ཅིང་འཛིག་ལྷ་མ་རིག་པར་བཞེད་
དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། བཙུན་པ་ཆོས་སྦྱབས་ན་རེ། རོལ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི་མ་
རིག་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། རྟེ་ཡང་འཛིག་
ཆོགས་ལྷ་བ་ཡིན། ཞེས་མ་རིག་པ་ཉེས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་དང་དེ་འབྲེལ་རྩ་བའི་མཚན་གཞིར་འཛིག་ལྷ་
འཛིག་ཅེས་སྦྱབ་བྱེད་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལས་འདིར་
གཉེན་པོ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་དེའི་འགལ་རྒྱུ་ནི་
གང་ཟག་གི་བདག་རྒྱ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་འོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཞེད་ལ་
ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་འཛིག་ལྷ་མ་རིག་པ་
ཡིན་པ་མགོན་པོ་ཀྱུ་སྦྱབ་གྱི་དགོངས་པར་འགྲེལ་བར་མཛོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་། ས་བཙུ་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་བདག་འཛིན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མ་རིག་པ་ལ་ལོག་པར་ཞེན་པ་གཅིག་གིས་མ་བྱུང་པར་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་མ་ཟད་སྒྲོས་མ་ཐག་
པའི་སློབ་དཔོན་མཐའ་དག་དང་ཇེ་ཡབ་སྤུས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་སློ་
ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་མྱོངས་དུས་དང་དེ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་རྣམ་འབྱེད་མེད་པའི་དེ་ཡུང་མ་བསྐྱར་
གྱི་དེ་འཇུག་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྤྱབ་ཤད་ནི། བཙུན་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཇི་ལྷ་ཇི་སྟེད་གྱི་གནས་རྩལ་བསྐྱིབས་ནས་རིག་
པར་མི་བྱེད་པས་མ་རིག་པ་ཞེས་བཛོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ལུན་པ་ཆེན་
པོའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའོ་ཞེས་དང་། གཞན་ལས་གདི་ལུག་རང་བཞིན་སྦྱིབ་ཕྱིར་ཀྱན་རྩོལ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཚོ་གཤི་མཚམས་སྤྱིར་རྒྱུ་ནི། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་འདི་དེས་
བཟུང་ཡིན་ནམ་སྐུམ་ན། མ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་དེས་བཟུང་བྱེད་ན། མ་རིག་པ་
ལས་གཞན་གང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགོ་མི་
དགོ་འདུན་པ་རྩོལ་པ་སོགས་དེའི་རྒྱུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་
དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་བར་ཐམ་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་མི་
དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འགྲེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་
ན་ཞེས་པ་ནས་འགཤམ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་
རིག་པ་ཁོ་ནས་སྤྱི་བ་པ་ཞེས་ཀྱང་དེས་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱང་མི་
རུང་བར་ཐམ། ཡན་ལག་ནི་ལྷག་མ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འདུ་
བྱེད་ཁོ་ནའི་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་རིག་པའི་སྤྱི་བ་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཁོ་ན་
ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་མ་རིག་པ་ཁོ་ནས་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཞེས་སྤྱིར་མི་རུང་བར་
ཐམ། སྤྱིར་གྱི་སྒྲོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་
ནི། དེས་ན་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ཐམ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འདིར་མ་རིག་པ་གཅིག་ལུ་དངོས་སུ་སྒྲོས་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་སྒྲོས་པ་ལ་རྣམ་
བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཐམ། མ་རིག་པ་ཁོ་ནས་དེ་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་མ་ཐག་
པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་མ་དེས་པ་ཡིན་ན་ནི། མ་རིག་
པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སྒྲོན་པ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་
ནི། སྤྱིར་ལྷར་མ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྷར་བཤད་པ་དོན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དེ་ལྷར་བསྟན་པ་ནི་འདུ་

བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་གཙོ་བོ་བསྟན་ཆེད་གང་ཞིག་ ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་དེའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལ་རྟེན་གཞན་མང་བོ་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་
 རིག་པ་སྟོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཡུལ་རྒྱལ་པའི་ཆོ་དམག་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་བོ་དེ་
 རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་། སུང་གི་མས་ཐོག་དངས་ནས་བྱ་བྲིད་ནས་འགྲོ་ཆོ་དུང་གི་མ་འགྲོ་ཟེར་བ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོ་འབྲེལ་ལས། མ་དེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བཤད་པ་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཤེས་
 རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
 ཀྱང་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་བཟུང་བ་ནི་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བོ་རྒྱལ་བ་དང་དུང་
 གི་མ་འགྲོ་བ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་དེ་
 བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའང་དེའི་དབང་གིས་
 ཡིན་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་མཚུངས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཀུན་འབྱུང་པའི་
 རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
 གཙོ་བོའི་རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པར་དེའི་དབང་
 གིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་ན་ཡང་སྤྱིའི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འདུ་
 བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཉིད་དུ། མ་རིག་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གཞན་ལྡན་སྤྱི་ཡི་
 རྟེན། ཉེ་མེད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྟེན། ཞེས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལས་ལ་དེ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་རྟེན་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དགེ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་གཞན་ལ་གཙོ་བོའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་
 བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། འབྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་པ་མངོན་པར་
 འདུ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་དང་། ཀུན་ནས་

འབྲུང་བ་ནའང་སྤྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གཅི་བོ་
 མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཞེ་
 བ། དེའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེའི་རྒྱུ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་དུག་གསུམ་ལོག་ལྷ་རྣམས་ཡོད་པར་
 མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། མ་རིག་པ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྲུང་བ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་བཅས་རྒྱུ་དང་བཅས་གཞི་དང་
 བཅས་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་མ་རིག་པ་ཡང་རྒྱ་དང་བཅས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ངེས་པར་
 བསྐྱེད་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། དག་སྟོང་དག་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ནི་གང་། རྒྱུ་ནི་གང་། ངེས་པར་
 བསྐྱེད་བ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱ་ནི་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ངེས་པར་བསྐྱེད་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་བཤད། མདོའི་དགོངས་པ་དེ་དག་
 རྒྱུ་གཅི་བོ་མ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
 གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འབྲེལ་ལས། རང་གི་རིགས་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྲུང་བ་ནི་རྩལ་
 བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་རྒྱས་པར་འབྲུང་བར་བྱེད་དོ། ཁ་བོན་
 རྒྱས་པ་ནི་ལྷག་པར་སྤངས་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་དེའི་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ་ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། ཇི་ལྟར་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་
 བྱེད་བ་དང་། སྟོབ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྲུང་བ་དེ་ལྟ་
 དེ་ལྟར་མ་རིག་པའི་ས་བོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
 དུ། གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། མ་རིག་པ་གནས་པར་བྱེད་བ་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་པ་ལྷ་ཡིན་པར་
 བཟོད་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ལོག་ལྷ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་སྟོམ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ཞེས་པ་
 བསྟན། བརྒྱལ་མི་རྣམས་དང་སྤྲེལ་བ་མཉམ་པར་འོངས་ན་ཡང་མྱོངས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་

ནོ། ཞེས་དང་། མདོ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་ལས། ཆགས་པ་པོས་ནི་ཚོས་མི་ཤེས། ཆགས་
 པ་པོས་ནི་ཚོས་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཁྲིས་པ་པོས་ནི་ཚོས་མི་ཤེས། ཞེས་སོགས་
 དང་། མྱོངས་པ་པོས་ནི་ཚོས་མི་ཤེས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མདོ་
 འདིར་ནི་དེའི་རྒྱུ་མ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡོད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་
 གཙོ་བོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་འདིར་དེའི་རྒྱུ་བསྟན་ན་ཡང་དེའི་
 ཡང་རྒྱུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་སྟེ། སྐུ་པའི་དོགས་པ་ཡང་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ལ། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་ཅུ་བ་མ་རིག་པ་འདི་ཡིན་ནི་ཞེས་
 ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདི་རྒྱུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རང་གི་རིགས་གཅིག་
 གཙོ་བོར་འབྱུང་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རང་གི་རིགས་དེ་བསྟན་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའི་
 རྒྱུ་མ་བསྟན་ལ་གཞན་ཀྱི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་འགྲེལ་ལས། འོ་ན། མདོ་སྟེ་འདིར་དེའི་
 རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་བཛྲོད་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པ་ནས། མ་
 རིག་པའི་རྒྱུ་རང་གི་རིགས་ཡིན་ཡང་འདིར་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རང་གི་རིགས་བཛྲོད་པར་
 འདོད་པ་མ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་དེའི་རྒྱུ་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། ཡན་
 ལག་གི་རྒྱུ་ཐུག་མེད་དང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་གཅིག་འདིར་འཛོག་རིགས་པར་
 ཐལ། མ་རིག་པའི་ཡང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་རིག་པ་
 སྤྲོ་མ་ལས་ཇེས་མ་འབྱུང་ལ་རྩྱལ་བ་ཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་པན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཡིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་བྱ་དང་སྒོ་དང་གཅིག་ནས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། མ་རིག་པ་འདི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་
 དང་། གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཟག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་
 མ་རིག་པའི་ཟག་པ་འོ། །མ་རིག་པ་ཀྱན་འབྱུང་པ་ལས་ཟག་པ་ཀྱན་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་

དང་། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་ཚོལ་བ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་མ་སྒྲིམ་པའི་
 སྤྱིར། འཁོར་བ་སྒོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཡན་ལག་ལྷན་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཐུག་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་བ་ནས། ཡན་ལག་ལྷན་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། ལེན་པའི་ནང་དུ་དེ་འདུས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། ཐུག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་སྤྱིར། བྱ་དང་སྒྲོང་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིས་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལེན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་ཡན་ལག་
 ལྷན་པའི་སྒྲིམ་སྒྲོང་ཡང་བཤད་དོ། །

དུག་བ་བྱེད་ལས་ནི། ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། རྩོད་གྱིས་
 བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། རང་ལྷན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་རེ་རེ་
 ལ་འང་རྫོངས་ཅོམ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟེའི་རྫོངས་པ་གསུམ་གསུམ་སོགས་བསྐྱེད། རྩོད་གྱི་
 དབང་གིས་འདུ་བྱེད་གྱི་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ས་བརྩལ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་
 པ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་རྫོངས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་
 ལས། མ་རིག་པའི་ལས་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་རྫོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་
 བྱེད་རྣམས་གྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། མ་རིག་པ་
 ནི་སྤྱི་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་རྫོངས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེས་སྤྱི་པ་རྣམས་སྔོན་གྱི་མཐའ་
 དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གས། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ཞིག་སྒྲུམ་པ་ལ་
 སོགས་པར་དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ། འདུ་བྱེད་རྣམས་གྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་
 ཡང་སྤྱི་པ་པོས་ལས་གསོག་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་གཙོ་བོར་ལས་གྱི་ཀུན་
 སྒྲོང་གི་དེ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པ་སྤྱི་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་རྫོངས་རྩལ་གྱང་ཤེས་དགོས། ཐུབ་པའི་

དགོངས་པ་ཤིང་རྟེན་པོ་དག་གི་གང་ལ་བརྟེན་ཤེས་ཆེད་དུ་འདི་ལྟར་བྱས་པས་དེ་ཤེས་ཤིང་གཅེས་
པར་གཞུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིཛེ་གཏད་ས་མེད་པའི་ཡིག་ནག་ལ་སྒྲོམ་གཏོད་ཅིག སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་
ཁོ་པོ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ལགས་པར་གོ་དགོས་ཏེ། ཆོས་གང་གི་འདར་ཆ་བྱངས་ཤེས་དགོས་པར་ཇི་
ཡང་སྐས་སོགས་མཁས་པ་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བྱེད་ལས་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ནི་
འདི་ལྟར་གཞན་ལ་འདར་རུང་བར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ལ་ལྷག་མའི་བྱེད་ལས་ཀུན་བཏུས་བཞིན་བཤད་པར་
བྱའོ། །

བདུན་པ་ནི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་ཆ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་
དེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་
པར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟན་སྟེས་
དང་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལྟན་སྟེས་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དང་པོར་འབྱུང་བའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་དང་དེ་འབྱུང་ལྟ་མིན་གྱི་
མ་རིག་པ་ལྟན་སྟེས་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་སོགས་དེ་མིན་ཐམས་ཅད་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཛིག་ལྟ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་
དེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་ཐོག་མའི་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་དང་གཉིས་ཡིན་པ་དང་གཉིས་མ་
ཡིན་གྱི་ལུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་བསོགས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་མི་གནས་པའི་སོ་
སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་དང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་
རིག་པར་གྱུར་པའི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་
འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ཤེས་རབ་ཉོན་

མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་
པས་ཉི་ལམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩམ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཉོན་མོངས་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་བསམ་ན་
རིག་ལམ་དྲང་པོར་མི་འཇུག་པར་ཆགས་སྤང་གི་ཞེན་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་བབྲང་བབྲང་བོས་ཀྱང་ཅི་
བྱེད་གོ་བ་གཅིག་སྤང་། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་དེར་གྱུར་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། སྤྱིར་མ་རིག་པ་ཙམ་ནི་རྒྱུ་མཐའི་བར་དུ་འགོ་བར་ཐོག་ཆེན་ཀུན་མཐུན་ལ་
ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཡང་ཆ་འདྲ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི་སོ་སྟེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ་
འཕགས་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། སོ་སྟེ་ལ་བྱུང་པར་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ཡན་ལག་
གཉིས་པ་གསར་གསོག་ཡོད། འཕགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པས་དེ་གསར་གསོག་མེད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བརྩན་བ་མ་རིག་པ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་བྱེ་བྲག་གང་ལགས། དག་སྒྲོང་དག་སྤིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་སུ་
རིགས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུམ་བུར་
མ་བྱས་པ། གསོད་རླུང་དུ་མ་བྱས་པ། བག་ལ་ཉལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་
ཅན་དེ་དག་ནི་མཐའ་དག་གིས་བཅིངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། དེ་
ལ་དུམ་བུར་མ་བྱས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བཞིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསོད་རླུང་དུ་
མ་བྱས་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ས་བོན་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ན་
དག་མི་དགའི་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་མདོ་སྤར་བཤད་བྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་
པ་དང་བྱུང་པར་དེ་གསུམ་ཆོང་བའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། བཅིང་བ་མཐའ་དག་ཅས་

སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །
 ཅེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་
 ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པས། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྒྲོམ་
 སྤང་དུ་རིགས་སོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་སྤྲ་མས་བྱུང་པར་མ་སྤྲས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གྲུན་
 ཀར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཉོན་འཁོར་ཀྱི་ངར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་
 ལའང་དེས་མ་བྱུང་ལ་དེ་དེའི་འཁོར་དུ་འཛོག་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་
 པ་སྒྲ་མེད་ཡིན་པས་འདི་དོར་ནས་སྒྲུན་པའི་ཉེས་བཤད་ལེན་པ་ནི་ངན་པའི་མིག་ལ་ངན་པ་མཛེས་
 པའི་དཔེ་ཁོ་ནའོ། །གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རྗེ་རིན་
 པོ་ཆེས་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་མི་འཐད་ན་དགག་དགོས་པར་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཕྱི་རྩོམ་གང་ན་འང་
 འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་བཤད་པ་མེད་ཅིང་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྤང་བའི་
 ཕྱིར། སྒྲུན་སྒོངས་ཁྱོད་ཀྱི་གང་ལ་སྒྲོ་ཆེ་གཏད་པ་ཡིན་བུས་ན་མི་སྤྲ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སུ་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་གསལ་བྱེད་གསུང་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་ནང་གི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འང་
 རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དུས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་སྐབས་དེའི་རྒྱན་མདོན་ལྟོག་གང་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྒྱུའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཞིག་དེར་འཛོག་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དེས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
 རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་སོ་སྒྱུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཞིག་དེར་འཛོག་ཀྱང་དེ་ལ་དེས་
 མ་བྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཉོན་
 ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་སྤྲ་མས་བྱུང་པར་མ་སྤྲས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གྲུན་ཀར་
 འགྱུར། གལ་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་ཞེས་པ་

ནས། བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ཀུན་སྒྲིང་གི་དེ་མི་
གཅིག་པས་ས་མཚམས་མི་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་རྒྱ་དུས་ཁོན་དང་གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲིང་དང་
དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲིང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་འདི་འདྲ་སོ་སྟེ་ཁོན་ལ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། ཁེམས་ཅམ་པའི་
ལུགས་ལ་འདྲ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཞིག་གཙོ་བོར་འཛིན་ཀྱང་། འཇུག་ཤེས་དུག་པའི་
འཁོར་གྱི་འདྲ་དེ་ཡོད་དེ། སྤར་གྱི་མ་རིག་དེ་པལ་ཆེར་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྒྲིང་ལ་ཁོན་རེ། འཛིན་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཚུ་ཉོན་དུག་གི་གངས་ལ་འདྲེན་རྒྱུ་
མ་རིག་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་ཉོན་མོངས་གང་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཅིག་ཏུ་ན་མ་
བྲལ། ཡང་དེའི་ནང་ཚན་གྱི་ལྟ་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆ་
གཅིག་ལ་མ་བྲལ། མ་བྲལ་ན་མདོན་པ་གོང་འོག་གི་ཚུ་ཉོན་སྟོན་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་མ་རིག་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཁོ་
ན་རེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མ་རིག་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། དེའི་
སྐབས་ནས་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཚུ་ཉོན་གྱིས་བྲལ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། འཛིན་ལྟ་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེ་དངོས་རྣམས། ཁོགས་སྤར་བསྐབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཕྱི་མ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལྷག་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་
སྤངས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལས་དབང་གོང་མ་དག་
མ་བྲལ་ཟེར། འདོད་ཅིང་། སྤངས་ལ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་ཀྱང་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་བཅས་བྲས་ན་
རྒྱ་རུང་བར་སེམས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལས་ཉོན་གྱི་ཕུང་བོ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྲས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བཅོམ་གྱི་ཆོ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་
གྱིས་མིང་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་བྲས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་

ལས། དེའི་ལུས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ཇི་སྟེན་དུ་གནས་པ་དེ་སྟེན་དུ་བྱལ་ནས་ཚོར་བ་སྤོང་
 བར་འགྱུར་གྱི་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ཞེས་པས་ལྷག་བཅས་
 དག་བཅོམ་བསྟན་ལུས་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དེའི་ལུས་
 རྣམ་ཤེས་སམ། ཤེས་རྒྱུད་དང་བཅས་ལ་ཤེས་རྒྱུད་དང་མི་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་མཁས་
 གྲུབ་ཚེས་རྩེས་དྲིས་ལན་ཁ་ཅིག་དང་འགྲིག་གོ། །ཀུན་ལང་། སྤངས་པའི་ཤེས་བྱེད་མང་བོ་མཐོང་
 རོ། །དེས་ན་བཅུན་པ་གཟན་དང་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་ཟེར་བ་ལྟར་
 རོ་སྟུམ་མོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཚེས་
 ཅན། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་སྤངས་པར་ཐལ། འཁོར་བ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་
 སྟེ། འཁོར་བ་ལྷག་མ་མེད་པར་རྩ་བ་ནས་ཉེ་གཏན་ནས་སྐྱེ་མི་རུང་བྱས་ཀྱང་དེའི་གཞིའི་རྩ་བ་སྟེ་རྩ་
 བའི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་དང་བོའི་རྩ་བ་སྐྱབས་འདིར་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བའི་དོན་
 དང་བོ་ལའང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པས་འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དང་བོ་ཚེས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་དང་། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བྱུང་སྟེ་འཁོར་རྩལ་བཤད་དགོས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུན་མོང་གི་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། ལུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མངོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དེ་དག་གི་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་དུ་
 མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་རིགས་པའི་མངོན་པ་རྣམ་འགྲེལ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་འཇུག་
 པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྷ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
 བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྟོང་
 རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་ལས། བསོད་ནམས་དང་མི་
 གཞུ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྐྱིམ་སྟེ་བྱས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་

བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་འོག་
 ཏུ་འཆད་དོ། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་གིས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཁམས་གོང་གི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་རྣམས་མི་
 དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་
 མ་བསྟན། འདོད་ན་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དང་། ཁམས་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། ལྷག་མ་
 རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་ཁམས་ལྟ་དང་དེ་གཉིས་དང་
 མཚུངས་ལྷན་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དེའི་ལྷག་མ་རྩ་ཉོན་ཉོན་འདོད་པའི་སེམས་
 བསྐྱུས་ཀུན་མི་དགེ་བར་བཤད་ལ། སྐབས་འདིར་འཛིག་ལྟ་ལའང་མི་དགེ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཞེ་སྒྲུང་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་
 གཏི་མུག་ཡིན་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་གཏི་མུག་མིན་ཚུལ་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
 པར་འགྱུར་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིག་པ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་
 རིག་པ་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་གསུམ་སྐྱེ་བ་ལ་
 གོགས་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དེ་དང་ལས་འབྲས་ལ་མྱོངས་པའི་དེ་རྣམས་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་རིགས་པས་དེ་དག་བརྟོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་བ་
 ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། མཚོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

སྐས་པ། ཐོས་བྱལ་ཆེར་བསྟེགས་སྟེ་མ་འཕང་མཐོའི་གྲུལ། ཁྱིན་པ་མིན་ཀྱང་ལུང་རིགས་
 འབྲས་བུ་བརྒྱས། གཤུར་བརྒྱན་དུག་ལ་སོགས་མཐུས་དབང་འབྱུང་། འཆད་ཚུངས་ཚུལ་པའི་གྲུལ་

འདིར་བསྐྱལ་བས་མཐོ། ཁྱོད་ས་ལུན་རབ་རིབ་བྱེད་ཚུལ་ཆེས་དཀའ་བར། །འཕགས་བོད་མཁས་
རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཟེའོག་རིས། ཁྱོད་མན་ཉེས་བཤད་ལུན་པས་ཆེས་གཡོགས་པ། །ལེགས་
གསལ་སྒྲོ་མིག་ལྡན་རྣམས་དགའ་བསྐྱེད་བྱས། ཉེས་སྒྲོན་མི་སྤྱད་ཤ་ཟེའི་ཆོགས་སྤྱལ་མཁན། །
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཤིང་རྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཁྱའི་ལུག་མཛའ་མེད་ཟེའི་ལྡན་བེ་ཤུ་རྩོ། ཉེན་འབྱུང་
རིགས་རལ་འཕྱར་ནས་འདི་དག་ཞོམ། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྔོང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། གོ་ཤྲག་སོགས་ལས་དཀའ་ནག་དང་། དག་མི་དགའི་བྱུང་པར་ལ་འབྱུལ་བའི་
མཁས་སྤྱན་མང་པོ་ན་རེ། ལས་དཀའ་དང་ལས་དག་བ་དོན་གཅིག ལས་ནག་དང་ལས་མི་དག་བ་
དོན་གཅིག དེས་ན་ལས་དཀའ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་མི་སྤྱིད་དེ། རྒྱ་དག་བ་
ལས་འབྲས་སུ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ངན་འགོ་དང་མི་དག་བ་ལས་འབྲས་སུ་བདེ་བ་དང་བདེ་འགོ་མི་འོང་
བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་འསྤྱོད་ཆད་དུ་བཏང་
བའི་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་ཆགས་པའི་སྤྱིན་པ་ཆོས་ཅན། དག་བར་ཐལ། དཀའ་པོའི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། ལས་དཀའ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དཀའ་པ་གང་ཞིག རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྔོང་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ངོ་བོ་བྱུང་ཙམ་ནས་དེའི་སྒོ་ནས་
སྤྱིན་པར་འཇོག་ཐབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་རྣམས་དག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེ་སྤང་གི་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གྲུ་སྤྱུབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རིན་
ཆེན་སྤང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ལུག་གསུམ། ཉེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དག་བ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མ་རིན་ཆེན་འསྤང་བ་དང་མཛོན་པ་གོང་འོག་མི་མཐུན་ལ་དེ་འདུའི་

འདྲེས་པ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཆོས། སྦྱིན་པ་དང་། ཆགས་
 པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། དཀར་བའི་
 དེ་དང་ནག་པའི་དེ་དང་འདྲེས་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གནག་ལ་
 རྣམ་སྦྱིན་གནག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགོ་བའོ། །དཀར་ལ་རྣམ་སྦྱིན་དཀར་བའི་ལས་གང་
 ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་བའོ། །དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་
 པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་འདྲེས་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
 ལས། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མི་དགོ་གཟུགས་དང་
 འདོད་གཏོགས་པའི། །དགོ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །ནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །དེ་
 ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཞེས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལས་དགོ་བ་དང་། འདོད་གཏོགས་ཀྱི་མི་
 དགོ་བ་དང་འདོད་པའི་ལས་དགོ་བ་རྣམས་དཀར་ཞིང་། རྣམ་སྦྱིན་དཀར་བ་ནག་ཅིང་རྣམ་སྦྱིན་ནག་
 པ་དཀར་ནག་འདྲེས་པ་དང་དེ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཟོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་པ་རྣམས་བཤད་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་འོ་ན། ཞེ་སྔར་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དེ་འདྲའི་སྦྱིན་
 པ་ཆོས་ཅན། དཀར་བའི་ལས་སམ་དགོ་བའི་ལས་དང་ནག་པའི་ལས་སམ་མི་དགོ་བའི་ལས་གང་
 ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དཀར་བའི་ལས་ནག་པའི་ལས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་
 དཀར་ནག་གང་དུའང་འཛོག་མི་ཐུབ་པར་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
 རྟོན་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས། བྱུང་སྟེ། དཀར་ནག་འདྲེས་པ་ན། དེ་དག་ཏུའང་འཛོག་མི་ཐུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་དཀར་ནག་འདྲེས་པ་བཞིན་དང་དཀར་བའི་ལས་སོགས་གསུམ་སོ་སོར་
 བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ལ་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟོན་ཀུན་སྟོང་ནག་ལ་
 སྟོར་བ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་ལ། བྱུང་སྟེ། དཀར་ནག་
 འདྲེས་པའི་ལས་ལ་བསམ་པ་ནག་ལ་སྟོར་བ་དཀར་བ་དང་། སྟོར་བ་ནག་ལ་བསམ་པ་དཀར་བའི་

ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་པ་དཀར་བ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་ལ་བསམ་པ་ནག་བ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་
 ནག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་ནག་
 ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་འདྲེས་མ་སྟེ། བསམ་པ་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་
 དཀར་བའས། སྦྱོར་བ་ནག་ལ་བསམ་པ་དཀར་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བསམ་
 སྦྱོར་ལ་ལྟེན་ཏེ་དཀར་ནག་འདྲེས་པར་བཞག་གི་ལས་ངོ་བོ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དཀར་བའི་ལས་ཀྱང་དགོ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་
 ལྟེན་ཏེ་འདྲ་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་གཅིག་ཡོད་པར་ཟེམ། དེ་དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་པར་ཟེམ། ལས་དགོ་མི་
 དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཞན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་ལས་གཞན་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་
 གི་ལས་གང་དུ་འདྲ་ཁས་ལེན་མི་ཉན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་བར་མི་རུང་བ་གང་ཞིག་ལུང་མ་བསྟན་
 དུ་འདྲ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཞེ་སྔང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འདོད་པའི་སེམས་
 བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུ། བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
 དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དེའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་རྩ་བ་བྱས་པའི་ལས་ལ་མི་དགོ་བ་གཅིག་དགོས་པས་དེ་གསུམ་ལ་
 མི་དགོ་བའི་རྩ་བར་ལུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། མི་དགོ་བའི་ལས་ནི་ཆགས་པ་དང་
 ཞེ་སྔང་དང་གཏི་མུག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་གླེང་བ་
 ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྔང་གཏི་མུག་གསུམ། ཉེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགོ་བ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མཛོན་པ་གོང་འོག་དང་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་ལུགས་པ་ཞིགས་
 ཤིང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་མི་འོང་དང་རན་འགོ་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་

སློན་ནག་པས་གྲུབ་ཅིང་། བྱུང་སྟེ། རྣམ་སློན་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་པའི་དགོ་བ་མི་སློན་པའི་
 སྤྱིར། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་ཡིད་འོང་དང་བདེ་འགྲོར་སྟེ་བ་གང་རུང་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། དགོ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག །
 ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཐན་ཆ་དཔྱུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱུད་ལངས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤྲོ་མོ་
 སྟེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་སྟོན་དགོ་བ་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་གི་མི་དགོ་བ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ལམ་རིམ་
 ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་དེས་པའི་རྩལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཁྱོད་དགོ་མི་དགོ་གང་དུའང་ཡུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལམ་བཟང་སྤྱད་དུ་མེད་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། རྩལ་མི་དགོ་བའི་རྩ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་སློན་ཡིད་འོང་མི་འབྲིན་པའི་
 ཆ་ནས་མི་དགོ་བར་བཟང་སྤྱད་ཆོག་པའི་སྤྱིར། ཁྱོད་རྩལ་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་
 འོང་འབྲིན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། སྟོང་བའི་མི་དགོ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་
 ལས་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དར་རྒྱུ་ལས། སྟོང་བས་ཞེས་ཏེ་ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཆོས་མངོན་པར་དེ་འདྲའི་སྟོ་
 རས་མི་དགོ་བར་བཟང་སྤྱད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱུང་སྟེ། ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་
 དུ་བཟང་མ་སྤྱད་པ་ལ་བྱེད། ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་ཡུང་མ་བསྟན་ནི། ལྟ་བ་དེ་རྩིས་ཆོ་དེའི་
 དོན་བཟང་མ་སྤྱད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། འདིར་བྱི་མ་མི་རུང་སྟེ་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་
 ལས་ཀྱི་དོན་ཡང་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ རིན་ཆེན་སྟེང་བའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་
 གཏི་མུག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་དོན་ཟེར་ན་གཏི་
 མུག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ལ་མི་དགོ་བས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དབྱ་བཙོམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་

ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། གསལ་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་གར་དང་དག་གི་ཚིག་རྩུབ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གཏི་མུག་མོངས་པ་
 ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དེ་འདྲའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་གཞིར་བྱས་ཟེར་
 བ། འཛིག་ལྟས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་གི་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་རེ་རེ་ནས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་
 བྱེད་པའི་གཏི་མུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་འཛིག་ལྟ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིམ་བཞིན་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུག་གསུམ་པོ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དུག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་ཐལ། དེ་
 གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། ཡང་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱུས་གཞིར་བྱས་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དུག་
 གསུམ་བྱེད་བྲག་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་གི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཛིག་ལྟར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཏི་
 མུག་ཡིན་ཡང་དེར་མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འཛིག་ལྟས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
 འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། གཞན་ཡང་། འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་མི་དགེ་
 བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དུག་གསུམ་གང་རུང་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཁམས་
 གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
 རྣམས་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་འཛིག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་
 མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལ་ཁམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་མི་དགེ་བ་

ཞིག་དགོས་ལ་འདིའི་གཏི་མུག་གྲང་མདོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་མིན་ཉོན་མོངས་སྐྱོངས་
 པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཡུགས་ཀྱི་གཏི་མུག་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ལས་
 ཆོས་ཅན། ལས་དཀར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 འབྱུག་འོན། ཁོ་རང་ལ་ལས་དཀར་ཡིན་ན་ཁོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡང་དཀར་བས་འབྱུག་པར་ཐལ། ལས་
 དཀར་ལ་ལས་དཀར་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་གཅིག་དང་ལས་དཀར་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པ་གཅིས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེར་ཐལ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ལས་དེ་ལས་དཀར་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ལས་དཀར་ཡིན་ན་དགོ་བ་ཡིན་པས་འབྱུག་པར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་ཀ་དཀར་བས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། འབྱུག་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་
 ལས། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྱུག་སྟེ། དེས་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དགོ་བ་ཞིག་
 དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉོ། ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཉོ། རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་དགོ་བ་མི་འོང་པའི་ཕྱིར་ཉོ། ལས་དགོ་སྤྱི་གི་འབྲས་བུ་གོ་མ་ལོག་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ནག་གི་སྒོ་ནས་ལས་ལ་ལྷ་བཞིར་བཤད་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ལས་དཀར་པོ་ཡིན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་ལས་ནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པ་
 ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉོ། མདོན་པ་གོང་འོག་གི་ཡུང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་གཏི་མུག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུངས་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ལ་མི་དགོ་བས་འབྱུག་
 ཟེར་ན། དེས་བསྐྱུངས་པའི་འདོད་པའི་བདེ་འགྱོར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཀྱན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་གཏི་མུག་ཡོད་
 ཅིང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་ འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱུངས་པའི་ལས་ནག་ལ་མི་དགོས་བས་བྱུང་ཟེར་ན། འདོད་པའི་བདེ་འགྱོར་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ་
ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་དགོས་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། ལའོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་ནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་
པའི་ལས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁམས་གོང་གི་སེམས་
བསྐྱུས་ཤིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བདེ་འགྱོར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱུངས་
པའི་མི་དགོས་བདེ་ཅུ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་དེ་མི་དགོས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ དེས་པའི་ལས་
ཡིན་ན་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་དེས་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
འབྱིན་པར་ཚད་མས་དེས་བ་དེ་དེས་པའི་ལས་ཀྱི་དེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཚད་
མས་དེས་པའི་ལས་དེ་དེས་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། དམ་བཅའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་སྟེས་དགྲའི་རང་གི་ཕ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་
ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ཞིག་དགོས་པ་གང་
ཞིག་ བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་དེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་
སྟེ། ཕ་མ་སོགས་བསད་ཅམ་གྱིས་མཚམས་མེད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རན་འགྲོ་དང་མ་ཞིང་
ལ་མཚམས་མེད་མེད་ཅིང་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ལ་རང་བསམ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་བར་བསད་
པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དགོས་སྟོང་བཅུན་པ་གཞོན་ལུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕ་ལ་འགྲོ་ཞེས་
ལུ་ནས་བསད་པ་ལ་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་

པས་ན་བྱས་པ་དང་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པས་ན་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་བསགས་ཀྱི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། སྤྱོད་
 བར་འགྱུར་བ་ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྟེ་བ་
 སྤྱོད་བར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱོད་རང་གི་འབྲས་བུ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་བྱེད་ངེས་པའི་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རང་གི་དཔྱལ་བར་
 སྤྱོད་རྒྱུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འདག་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དེ་
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཕུང་པོར་བྱངས་པ། ཞང་བ་སོགས་འོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འཆོས་མི་བྱལ་བ་གང་
 ཞིག་ ལས་དེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐབས་ལ་མ་སྟེབས་པར་རྒྱ་དུས་སུ་དེའི་གཉེན་པོ་སྟོབ་ན་ལས་དེའི་
 རྣམ་སྤྲིན་ཟད་པར་བྱེད་བྱལ་བར་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
 ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེའི་དོན་
 དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྟིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་
 ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་ཅེ་ན། དཔྱུས་ལོང་
 དང་། མིག་གཅིག་པ་དང་། ཞ་བོ་དང་། འཕེང་བོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། འོན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་
 ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལོངས་སུ་ཟད་
 པར་རུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གོ་སྟེ། མདོ་དེ་བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་
 ལས་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་པས་སྲུང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་
 ཏོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མ་སྤྲིན་གོང་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ལས་དེ་དག་གིས་
 སོར་བྱེད་སོགས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པས་མདོན་

བར་འདུས་བྱས་པ་ནི། སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། ཇི་ལྟར་སོར་མེད་ཐོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་། ས་ག་དང་། བག་སོད་པ་དང་། བྱང་ན་
 མེད་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་
 ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་དག། བྱིན་ས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། ཁྲི་བ་སྤྱིན་བྲལ་ལྟ་བུར་རྣམ་
 མཛེས་ཏེ། རྒྱལ་འ་བོ་སོར་ཐོང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ན་རེ། རྟོག་གོ་འབར་བའི་ཡུང་དེ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་སེམས་པས་ལས་
 རན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡང་དགོ་བའི་སེམས་པ་འཇམ་སྒྲོམ་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ན་འདག་པར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་དགྲ་སོགས་ལ་དགོ་བའི་སེམས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཀྱང་ལས་རན་དེ་མ་
 ཟད་པར་མནར་མེད་པར་སྐྱེས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྟོག་གོ་འབར་བ་
 ལས། གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་མ་གསོད་པ་དག་ལ་དགོ་བའི་སེམས་པ་གཞན་སྐྱེས་པ་ཡོད་བཞིན་
 དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ནས་མནར་མེད་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། མཚམས་མེད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་དེ་ཙམ་བ་ནས་དག་པར་མ་བྱས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་རན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་གཏན་དུ་མི་སྤྱོད་བར་མ་
 བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆེད་དུ་མནར་
 མེད་པ་དེར་སྐྱེས་པའི་རྩྭ་ལ་བསྟན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དཔྱལ་བའི་མེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རེག་ཅིང་
 དེས་གཏན་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་སྟེ་གྲུ་གྲུ་ས་ལ་བརྒྱབས་ནས་འཕར་བ་
 བཞིན་དུ་དེར་སྐྱེས་ཙམ་བྱས་ནས་ཐར་བའི་ཕྱིར། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་
 ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལས་རྣམས་ལྟག་
 མ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྒྱབས་པ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྐྱེས་
 ཤིང་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དཔྱལ་བའི་མེའི་ཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་དག་
 པར་ཐལ། དེའི་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཅིང་འདོད་མི་རྣམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་
 གྱེ། དེའི་སྤྲིག་པ་རྩ་བ་ནས་དག་ཀྱང་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་
 བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤྲིག་པ་ཡིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པར་གྲུབ་ལ། ལས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཙམ་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་འདྲ་གསལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་ངེས་ཀྱི་ལས་
 ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་པར་ངེས་པས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་
 ན། རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྱིན་པར་ངེས་པས་བྱུང་བེད་ན། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ད་གཏོང་
 གཞིན་པོ་སྟོབས་བཞིས་རྣམ་སྤྲིན་འདག་ངེས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་
 འབྱིན་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། རྟགས་
 གྲུབ་གྱེ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་གྱེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། སྟོང་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་
 བྱས་བ་དང་། བསགས་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། བྱས་
 སྟོང་བསགས་པའི་ལས་ནི་སྟོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་གི་
 རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྱིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་
 སྐྱེས་དབྱུང་དང་མ་གཞིན་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་མ་ཐག་པ་རྣམས་
 འཕེན། གཞན་ཡང་། ལས་བྱས་པ་མིན་ལ་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་པར་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་
 བཅའ་གཞིས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། རྟགས་གྲུབ་གྱེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པའི་ལས་ལ་
 རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྱིན་པ་མང་ཡང་། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེའང་རྟེན་དང་འབྲེལ་ན་འབྲས་བུ་འབྱེན་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱིམ་བདག་
 དཔལ་སྦྱོས་དང་། དག་སྦྱོང་བ་ལང་སྦྱོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་ལས། སྤྲིག་
 བ་རུང་དུ་བྱས་བས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འཛིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་གྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་
 ཏེ། །ཁོང་བར་སོང་པའི་དུག་བཞིན་ནོ། །པས་ད་ནམས་རུང་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་
 བདེ་ཆེན་འདྲན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་རྒྱམས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་སྒྲིན་བཞིན། །
 །ཞེས་དང་། །ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། །ལས་དགེ་བ་རུང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆེ་བ་འབྱུང་
 ལ། །ལས་མི་དགེ་བ་རུང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ས་སྤྱེ་ལས། མི་འདོད་
 བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་དང་། མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བརྩུ་བོའི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱིམ་བདག་དེས་སྟོན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲུག་པ་མ་བསགས་པའི་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་དེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། རྟེན་བར་འགྱུར་བ་མ་དེས་པའི་ལས་ནི་
 བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ དབུ་
 མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་དྲངས་མ་ཐག་པའི་མ་བསགས་པའི་ལས་བརྩུ་དང་། མི་ལམ་
 ཀྱི་ལས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཤེས་བྱེད་ས་སྤྱེའི་ལུང་དེ་འདྲན་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དབུ་སེམས་ལུགས་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལས་མེད་
 ལ་སོགས་གྲུན་ཀ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་སུ་དབུ་སེམས་རྩོད་རྩུབ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་ལམ་ཀྱི་ལས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། ས་སྤྱེའི་
 ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ལྟོང་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅོམ་པས་བསགས་

པའི་ལས་ཤིག་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་དབྱུ་མ་བས་དེ་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་
 སྤྱིར། ལས་བསགས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྣམ་སྤྲིན་འབྱུན་ངེས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་བས་སྤྱིད་ནི་དོན་དམ་པར་རོ་མཉམ་པ་བཞིན་དུ་སང་མི་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་
 མེད་མཉམ་དང་། བསྐྱད་དུ་མིང་རྟོག་གི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་གཤམ་ཏེ་ཉིན་པར་
 བསྒྲུབས་པས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་མི་ལམ་ན་བསྒྲུབས་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་
 ཞེ་ན། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །སྤྱིམ་བཤམ་བྱུང་མེད་གང་མི་ལམ་ན་
 དགོ་བཤམ་མི་དགོ་པའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན་ཅི་དེའི་ལས་སོགས་བཤམ་ཏེ་བར་སོགས་པར་འགྱུར་
 རམ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོའི་
 སོགས་པའོ། །ཏེ་བར་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཉིན་པར་སོག་བཅད་པ་དང་མི་ལམ་ན་སོག་བཅད་པ་ལ་ཇེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བདག་
 གིས་བསང་དོ། །དེ་བདག་གིས་བསང་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་མདོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་འདེབས་
 ན་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་པར་འདོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ མི་ལམ་
 ལ་ལས་བསོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ངེས་པའི་ལས་དང་། ལས་ལམ་རྫོགས་པར་སོགས་པ་མེད་ཟེར་
 ན། འོ་ན། སྤྱིད་ནི་དང་སང་མི་དག་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་བསྐྱད་དུ་མིང་རྟོག་གི་དབང་
 གིས་བཞག་ཙམ་རོ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སང་མི་གང་ལའང་མི་བསང་པའི་ལས་ལ་ཇེས་ཀྱི་
 མདོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་ན་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་དང་ངེས་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་མེད་པའི་
 སྤྱིར། རྒྱུ་ཅིང་འདོད་མི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དགོ་སྤྱིག་བྱེད་
 པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་འཛོག་དགོས་པས་ཇེས་ཀྱི་མདོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་
 སང་མི་གཉིས་ཀར་ལས་ལམ་རྫོགས་སོ། །

༡༡། བཟ་མེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཐའ་དབྱེད་རྩེ་
 གླ་མ་འཇམ་དབྱེད་ས་བཞད་པའི་རྩེ་རྩེའི་གསུང་རྒྱུ་
 རྩེ་མ་མེད་པ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། བེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འཕྲོས། སྦྱར་བ། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། བེས་སོགས་ལས་འཕྲོས། གཉིས་
 པ་ནི། སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་
 ཅན། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གང་ལ་སྦྱོམས་པར་འཐུག་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་དགོས་པ་དུ་མའི་ཆེད་དུ་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བཞད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་དོན་བཞད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་པོ་དང་། རྣམ་པར་བཞད་པའི་མདོ་
 ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྦྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་
 རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅས་པ་ནས། འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། བེས་པའི་བར་བྱུང་།

འདིའི་དོན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འདོད་ཚུལ། དབྱེ་བསྟུ། རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། བྱེད་ལས། ཆོ་
 དུ་ལ་རྩོགས་པ། ས་མཚུངས། སྦྱོམ་པའི་ཚུལ། སྦྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་བརྒྱུད་ལས། དང་པོ་
 ནི། རྟེན་ཅིག་པར་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་པར་འདོད་པ་དང་། རྟེན་ཆགས་པར་འདོད་པ་
 དང་། འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་བཞི་ལས། དབྱ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞི་ཀ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་
 མི་ལེན་ཀྱང་ཅི་རིགས་པ་ཁས་ལེན་ནོ། །

སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྟེན་ཅིག་པ་སོགས་བཞི་འདོད་དེ། རྟེན་

འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བཟོད་དེ། སྐད་ཅིག་པ་
དང་། རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་སྐད་ཅིག་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྩོགས་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པའི་དབང་
གིས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པའི་སྒོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པའོ། སེམས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་དོ། འདྲེས་པོ་སེ་སེར་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། མིང་དང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་
གནས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་གོ། སྟེ་མཆེད་དུག་འདུས་པ་ནི་རིག་པའོ། རྟེན་མས་
སུ་མྱོང་བ་ནི་ཆོར་བའོ། ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོད་པའོ། རྟེན་དང་མཆུངས་པར་ལྟན་པའི་
ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་རྣམས་ནི་ལེན་པའོ། རྟེན་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་ནི་སྟོད་
པའོ། རྩམ་དེ་རྣམས་སྟེ་ནས་སྟེ་བའོ། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ནི་རྒྱ་བའོ། ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཉི་
ལེ་ཆེ་གསུམ་བར་མ་ཆད་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱུ་ཆགས་པའི་དོན་དང་། མ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
ཕུང་པོ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་མ་རིག་པ་གཅོ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་མ་རིག་པར་བཞག་ དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་
སྟོགས་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་པ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་པ་
དང་ལྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེ་གསུམ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། རྟེན་
རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་
རིག་པ་གཅོ་བོ་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་སུ་མ་རིག་པར་བཞག་ལ། འདུ་བྱེད་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
འདུ་བྱེད་ནས་རྒྱ་ཤི་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ནི་རྒྱ་ཤི་ཁོ་ནར་བཞག་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འབྲེལ་བ་ཙན་ཡོད་དེ། འདུ་བྱས་སྐྱད་ཅིག་མ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱད་ཅིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཙན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་ཇི་སྐྱད་འབྱུང་བ་
 བཞིན་ནོ། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་ཇི་སྐྱད་འབྱུང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་
 ན། འདུ་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་
 བཞིར་དབྱེ་བར་མ་ཟད། རྟེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་བཤད་དེ། གནས་སྐབས་པ་
 དང་། སྐྱད་ཅིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཙན་དང་། སེམས་ཙན་དུ་སྟོན་པ་
 དང་། སེམས་ཙན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་རྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་
 ལས་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་
 པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཙན་དང་། སེམས་ཙན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཙན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཞེས་
 གསུངས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟེན་བཤད་ཀྱང་
 ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་མདོ་དག་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་
 འདུ་བྱེད་ཅིས་པ་ནས། སྟེ་བའི་རྟེན་གྱིས་རྟེན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོ་སྤྱི་བྱི་བར་
 གསུམ་ལ་ཁྲོངས་པ་གསུམ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་དག་སྟོང་
 གིས་གང་པན་ཆད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཅི་བདག་འདས་
 པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འབྱུར་རམ་སྐྱེས་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུ་བ་
 འདིའི་དོན་བསྟུས་ནས། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བྱི་མཐའི་བར་དག་ལ། ཁྲོངས་པ་རྣམ་པར་རྒྱུག་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དང་། བསྟུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་ནས་རྟེན་གྱི་བར་

བརྩ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེར་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་ཚོས་ཅན། མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱུང་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན་ལམ་རིམ་ལས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སོགས་མ་རིག་པ་སོ་དུག་གི་འགལ་ལྷ་སོ་དུག་ཡོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། འཁོར་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པ། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། རན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཀུན་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་
 སྤངས་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་
 པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་པར་བཞེད་ཅེན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་རིལ་གྱིས་ནི་མིན་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པས་ཡན་ལག་
 ཐམས་ཅད་སྤང་རྒྱ་རེ་ཡོད་ཀྱང་རིལ་གྱིས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། འཛིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་དང་
 དེའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་བ་དང་། ཡན་ལག་དང་དེའི་སྟོན་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། རང་
 དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ལོ། འདོད་ན། སྟེད་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིག་ལྟ་
 དང་ལེན་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིག་ལྟ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་བ་ཉེ་བར་ལེན་བ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་བ་རེ་རེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཀུན་སྒོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤྲོ་རྩལ་ཏུ་
 བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱན་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་མའི་མ་རིག་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྟེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པའི་ལས་ལ་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་ལས་ཀྱི་རུས་པ་མཐུ་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་བརྩ་བ་སྟོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་རྣམས་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བརྩ་བ་སྟོད་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ལ་བརྟུ་བ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མ་
 ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་གྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྟེ་བ་གཅིག་ཁོལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
 མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་སྟེ་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུབ་པ་སོགས་
 ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། བརྟུ་བ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། དེ་ལ་
 སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཟུབ་ནས་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ། ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མ་ཡིན་པའི་
 མུ། མཚམས་མེད་གྱི་ལས་བསགས་མ་ཐག་པ་དང་། མིར་སྟེ་བ་བརྟུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་པོ་
 དང་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་སྲིད་པ་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། ལྷག་མ་རྣམས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
 མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཐུན་རྒྱུན་ཡིན་
 བ། དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཐུན་
 རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དང་། དེར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་
 རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་ཏུ་
 གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱིས་བག་ཆགས་བགོས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། དེའི་ཐུན་རྒྱུན་སྤྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
 དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཐེག་བསྟུས་
 གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསང་གིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་དུ་རྟེན་
 འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་པ་མེད་པར་བཤད་
 པས། མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་དོན་གསང་བ་བཞེད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱུང་
 པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

གྲུང་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་སྤངས་པའི་དེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པས་སྤངས་པའི་དེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་པར་བརྟེན་ཅེ་ན། འདོད་པ་ལ་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྤངས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགྲ་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་པར་བརྟེན་ཅེ་ན། ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་ལ་འགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པས་དེའི་རྩལ་རྒྱུན་དེའི་བར་དུ་འགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་ཡན་ལག་དང་པོ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རིག་པ་མེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དག་པོ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དེ། དཔེར་ན། ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྤང་དག་པོ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚན་ས། རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། མཐོང་སྤང་སྒྲོམ་སྤང་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷོ་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་གྲུང་པའི་སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་དེ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་གཉིས་མི་འདྲ། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་

ལ་སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཡུལ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲག་ཡོད། དེའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་སྐབས་འདིའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་
ཀྱང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སོགས་སོ་དྲུག་
ཡོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐོག་མར་ངའོ་སྐྱམ་པ་ནས་ལས་དེ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་
ཡོད། ལས་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་ཚར་གཅིག་པའི་མ་རིག་པའི་རྣམ་རྒྱུ་ཞེས་བྲུལ། ཐོག་མའི་མ་རིག་
པ་ཞེས་མི་བྲུ། དེས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོའི་འདོད་རྩལ་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། མ་རིག་
པ་ལ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་མདོ་འབྲེལ་དང་། སོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་རྣམ་འབྱེད་སྟོན་པའི་སའི་དགོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་རིག་པའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མདོར་བསྐྱས་ན་བཅུ་དགུ་སྟེ། ཞེས་
དང་། ཡང་བདུན་ཏེ་ཞེས་དང་། ཡང་བདུན་དང་རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། སུམ་ཅུ་ཅུ་
བརྒྱད་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་མ་རིག་པ་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། རང་
ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཆེར་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོགས་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རྟོགས་པ་དང་། དེས་པ་ནི་རིག་པ་ཞེས་བྲུ་
སྟེ། དེས་པའི་ཆོག་གིས་རྩལ་གྱི་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་རབ་རྩལ་པ་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྲུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཤེས་
རབ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་གྲངས་ཆེན་
པོའི་མདོ་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཤེས་རབ་
དང་། དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་

གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གང་
 ཞིག་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བཅུན་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅི་ལྟ་བུ
 ལགས་ཤེ་ན། བཀའ་བསྟུལ་པ། དབང་པོ་ལྡན་བཟུང་བ་དང་རྟེན་པ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་
 སྟེ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བཅུན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅི་ལྟ་བུ་ལགས་ཤེ་
 ན། བཀའ་བསྟུལ་པ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་གིས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དང་། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཟེར་ན། རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བྱར་བྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་
 ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཆོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མའི་མ་
 རིག་པ་ཡིན་པར་ཐམ། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། དེ་ལ་སོ་དྲུག་
 ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་གྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། དེ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 ལ་ཆོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས་ཆོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་ཆོངས་པ་
 དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཆོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐམ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
 སྟེ། རྣམ་འཕྲོར་སྟོང་པའི་ས་ལས། ཐོག་མར་བྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཆོངས་ཤིང་། དེའི་
 དབང་གིས་སྤྲུག་བསྟུལ་བ་ལ་ཆོངས་ཏེ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་
 ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆོངས་
 པ་གཅིག་བྱ་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ། རྣམ་འབྲེལ། འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡང་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་
པས། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བཞི་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྒྱ་རྒྱུ་ དེ་མ་
ཐག་རྒྱུ། དམིགས་རྒྱུ། བདག་རྒྱུ་བཞི་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྩས་ལས་བག་ཆགས་དང་ཞེས་
དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་སྟེ་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱུ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྩས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཞེས་
དང་། གསེར་འབྲེང་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་དེའི་འཕེན་པའི་འབྲས་ཀྱིས་རྒྱུ་
ཆགས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་རྒྱུ་བྱས་པའི་
དབང་གིས་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས། རྫོངས་དུས་
མིན་པ་ལ་དེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་
སྟེ། དེས་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བདག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་དབང་
གིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་རིམ་པ་ལྟར་དུ་
ནས། བདག་རྒྱུ་བྱེད་དེ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྟུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
གིས། གསེར་འབྲེང་ལས། དེས་ན་སྟོམ་སྤང་དུ་རིགས་ཞེས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས་དེ་ཡིན་ན་སྟོམ་སྤང་
ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་སོགས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བསྐྱད་པའི་ལྟ་ངན་དུ་གཏུ་

སོགས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱེད་སྒྲུབ་དྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐྱེལ་གྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པ་འདིར་སྐྱེ་བ་གཉིས་
ལས་ལྷག་ལེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་དང་ཆར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་
བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་པར་བརྟེན་ཅེན། འདོད་པ་ན་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་
རིལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་
སྤངས་ཚུལ་སྒྲུབ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཆར་བ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ལ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་དེར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་དང་
སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པ་ནས་སྒྲོམ་སྤང་དུ་
གྱུར་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟོར་དགྲའི་ངོས་སྐྱེལ་གྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དགྲ་
དང་། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱེས་པ་བཤད་པ་ལ། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་གསུངས་པ་དེ་ཚན་པ་
གཉིས་བྱས་ནས། སྟོན་མཐའ་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆོངས་པ་དེ་བརྟེན་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཚན་པ་གསུམ་སྟེ་ནས་སྟོན་མཐའ་ཕྱི་མཐའ་བར་གསུམ་བརྟེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྲལ། གསུམ་དུ་སྟེ་ཚུལ་ཡང་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱག་བསྐལ་གསུམ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། དུས་
གསུམ་དང་གཉིས་ལ་ཆོངས་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། བར་མ་ཁོན་སྟོན་གྱི་
མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་དག་གི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་རུས་པས་མ་བཤད་དེ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་

སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཆོ་མ་རིག་པ་ནས་ཆོར་བའི་བར་བདུན་སྟོན་གྱི་མཐའ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྟེང་པ་ནས་
ཆ་ཤིའི་བར་ལྷ་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བདུན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་
བྱེད་གཉིས་སྟོན་མཐའི་རྒྱ་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲས་བུར་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་
ཀུན་མ་རིག་པར་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། གང་གི་ཆོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ། སྟོན་གྱི་མཐའ་བ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་བ་ཞེས་ནམ་པ་གཉིས་སུ་བཛོད་དོ། །དེའི་ཆོ་ནས་
ཆོར་བ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ཡན་ལག་བདུན་སྟོན་གྱི་མཐའ་བ་ཡིན། ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་
སྟོན་གྱི་མཐའ་ཡང་མ་རིག་པའི་སྟོན་སྟེང་པ་དང་ལེན་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
མ་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། སྟེང་ལེན་སོགས་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ་བ་སྟོན་མ་སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་མེད་པར་སྟེ་བ་
བྱངས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆོར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་
འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བསྐྱས། གྲུབ་འབྲས་སྟེ་བ་མིང་གཟུགས་དང་ཆ་ཤི་རིག་ཆོར་གྱི་ནང་དུ་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྐྱས་པ། བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ལས། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། བར་མ་ཁོན་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དག་གི་རྒྱ་
འབྲས་རྒྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔག་ཀྱས་པས་མ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྩ་རྟགས་
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་བྱི་མའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་གཉིས་བྱི་མཐའི་འབྲས་བུར་
བཤད་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟར་ན་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མཐའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་གཏན་ལ་ཐབ་
པས་མ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོན་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ལྷ་ནི་བྱི་མའི་
མཐའ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་དང་བྱི་མ་
འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་དང་བཙས་པ་དག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་བཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་ལུས་དག་ཡིན་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་
 བློ། དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་བློ། དག་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་གྱི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྤོང་པ་དང་
 མཚན་མ་ལ་སྤོང་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་བློ། ཀུན་རྟོག་ལ་སྤོང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་
 མདོ་འགྲེལ་དུ་མདོ་གཞན་དངས་པ་ལས། དེ་ལ་ལུས་ནི་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་དག་གོ། དག་ནི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་ལ་སྤོང་པ་དང་མཚན་མ་ལ་སྤོང་པ་དག་གོ། ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་རྟེན་
 གྱིས་བསོད་ནམས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ། སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མདོ་སྐྱེ་དང་འགལ་བའི་
 གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཡོད། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། མདོ་
 སྐྱེ་དང་འགལ་བའི་རྩལ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་བསོད་ནམས་
 མདོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་དོ། ཁསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་
 དོ། ཁྱི་གཡོ་བ་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྤྱོད། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་རིག་
 པའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་
 བསྐྱངས་ནས། དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་
 བཞི་བའི་སས་བསྐྱེས་གྱི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་
 བསྐྱངས་ནས་དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་ལ་དགོ་མི་
 དགོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་རྩལ་ནི། དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་གསར་དུ་
 བསྐྱངས་པ་ཡོད་ན། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་གསར་དུ་བསགས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ལ་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་གསར་

དུ་བསགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་བསགས་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དོས་འཛིན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རྩ་ཤེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་འདུ་མི་བྱེད། ཅིས་པའི་ལུང་ལ་འབྲུམ་ནས་མཁས་པ་ལ་དགོ་མི་དགོའི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཟེམ། རྩུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལ་དགོ་མི་དགོའི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་དགོ་མི་དགོའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེ་ལ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ཚུལ། དེས་ན་ཤེས་གྱི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་ཞིང་། རང་གི་འཕང་འབྲས་མིང་ག་ཟུགས་སོགས་ཅི་རིགས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་ངོ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགོ་མི་དགོ་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ཡོད། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་ཆོས་སྒྲོང་འགྱུར། སྒྲེ་ནས་སྒྲོང་འགྱུར། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྒྲོང་འགྱུར་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་མ་རིག་པས་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་ཤིང་དེ་རྗེས་ལས་བསགས་དུས་སུ་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྫོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཆོ་འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མ་རྫོངས་ཤིང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་ཤིང་བྱི་མའི་སེམས་གཡེང་བ་ལ་བདེ་བར་རྫོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོད་པའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད། ཡང་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མ་རྫོངས་ཤིང་བྱིའི་སེམས་གཡེང་བ་ལ་བདེ་བར་མ་རྫོངས་པར་ནང་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་གནས་ལ་རྫོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྲས་པའི་ཆོ་འཕེན་བྱེད་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། རང་དང་

རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བགོས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་བར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་བོར་རྣམ་ཤེས་
 མངོན་དུ་གྱུར། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འགག་པ་ནས་ས་བོན་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གུན་
 གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་རྣམ་ཤེས་མངོན་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡིན་བཞིན་པར་འཇུག་པ་
 གནས་མ་བྱ་བའི་སྟེ་བ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་པ་མ་གཏོགས། བྱེད་གཞི་ཏུ་སྟོབ་པ་ཕལ་ཆེར་དང་མདོ་སྟེ་
 བ་ཡན་ཆད་སྟུས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་
 གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མའི་
 མ་རིག་པ་དང་། ལས་བསགས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་
 རྟེན་འབྲེལ་འདི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། སྟེ་བ་སྟེ་མའི་འབྲས་
 བྱེད་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཞིག་མི་དགོས་ཏེ། དེས་དེ་དང་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་བག་ཆགས་བགོས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་
 གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བགོས་ཟིན་པ་ནས་བཟུང་གསོས་གདབ་
 བྱའི་བག་ཆགས་མངོན་གྱུར་པ་དང་། གསོས་གདབ་བྱའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་གསོས་འདབས་བྱེད་
 གྱི་སྟེད་ལེན་གཉིས་སུ་འདུས་ཀྱང་། གསོས་གདབ་བྱའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་བྱེད་པར་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟེད་ལེན་གཉིས་དང་བཅུ་བ་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་རིགས་པ་འགྲེས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྟེན་ལས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་
 གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བགོས་པ་ནས་བཟུང་བཅུ་བ་སྟེད་པའི་སྟེ་
 ལོགས་གྱི་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་
 ཡང་སྟེད་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྟེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྒྱུ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདུ་
བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་བརྒྱ་བ་སྤྱིད་པའི་སྤྲ་ལོགས་གྱི་བར་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དབྱིག་
གཉིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་གང་གི་བར་དུ་འཛོག་ཅེ་
ན། བརྒྱ་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། བརྒྱ་བ་སྤྱིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ཆད་དུ་གྲུབ་པས་བྱས་པར་ཐལ། ལུང་
དོན་གཉིས་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
གྱི། ལྷ་མི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ལོགས་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་དེ་བརྒྱ་བ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་སྤྲ་ལོགས་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། མིང་དང་
གཞུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་ནས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོ་སྤྲ་
མའི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་མ་འོངས་པའི་ཆོ། གཞན་མིང་དང་གཞུགས་སྐྱེ་བར་བྱས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུའི་དངོས་པོར་གནས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་
རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། དེས་བྱས་པ་འདི་སྤྱིད་ཀྱིས་ཡིན་ལ་མ་སྤྱད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལ་སྤྲ་བཞི་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཡིན་ལ་བརྒྱ་བ་མ་ཡིན། དེ་ལས་ཐོག་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིད་པས་གསོས་བཏབ་ཀྱང་
ལེན་པས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་ལྷ་མི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་ན་སྤྱིད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་
པར་འགྱུར་གྱི་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་པའི་ལེན་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བསྟན་རྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་མི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ལ་སྤྱིད་ལེན་གྱིས་
གསོས་བཏབ་ན་དེ་ཡིན་ལ། མ་བཏབ་ན་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་
ལས། གང་གི་ཆོ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྤྱིད་པ་ཞེས་བཞེད་པ་དེའི་ཆོ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་

ལ་སྤྱིད་པའི་མིང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤམ་ཏེ་དེའི་བཤམ་ཆགས་ཡང་སྤྱིད་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་འཇུག་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་རྟེན་པ་མིན་ན་ནི་ལས་ཀྱི་མིང་འཕྲོབ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སེམས་པས་བྱུབ་
པར་འདོད་པ་ཡང་ཞེགས་སོ། །ཤམ་ཆགས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཚམས་མེད་ལྟ་བུའི་ལས་དེས་པ་རྣམས་ནི་
སེམས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས་དེས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་དུས་
སྤར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་མཚམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱོདོ། །ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅུ་
བ་སྤྱིད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུ་བ་སྤྱིད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅུ་བ་སྤྱིད་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་བཅུ་བ་སྤྱིད་པའི་ནང་དུ་བསྟུང་གོས་པར་དབྱ་སེམས་ཀྱང་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་དག་རྩ་ཤེས་ལས། སྤྱིད་པ་དེ་ཡང་ཐུང་བོ་ལྟ། །ཞེས་
དང་། འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལི་ཏ་དང་། ཚིག་གསལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ས་བོན་བཞག་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་
དེ། དེ་འདྲའི་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་མིང་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་ཀྱི་སློང་ནས་དགེ་མི་དགེ་མི་གཡོ་བ་གསུམ་གྱི་
འཕང་འབྲས་གསུམ་ཀའི་སློང་ནས་ཁམས་གསུམ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕང་འབྲས་གསུམ་
ཡོད། ས་མཚམས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱིད་ཉིད་མཚམས་སྤར་མ་
ཐག་པའི་སྤྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྤྱི་མཆོད་དུ་གཏོགས་ཆད་དུ་འཛོག་པ། མཛོད་ལས། མིང་

དང་གཞུགས་ནི་དེ་ལན་ཆད། སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུད་ཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་གཞུགས་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འཕང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་
མིང་གཞུགས་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྱི་མ་རེག་ཚར་བར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་
པའི་ས་ལས། མིང་གཞུགས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་
མཚན་ཉིད་འདྲས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་
དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་དུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མཚན་ཉིད་འདྲས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་ལྔ་བ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དུས་ན་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བཞག་པའི་མིང་གཞུགས་ཅི་
རིགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་
དེ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དུག་ཡོད། སའི་
ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྤར་སྤར་ཡོད། ས་མཚམས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
པའི་མིང་གཞུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
འདུས་ནས་འབྲད་ཁའི་བར་དུ་འཛོག་ དེ་ཡང་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྩས་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་ཡན་ལག་བཞི་བ་མིང་གཞུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅི་རིགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲག་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་དུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅི་
རིགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་

གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་དེ། དེའི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེད། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་སོགས་དུག་ཡོད། །ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 དབྱེད་སྒར་ལྟར་ཡོད། ས་མཚམས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་
 འོང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་དུག་ཡོད། དེ་ཡང་ཡུལ་
 དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་ཅི་རིགས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་
 སྲིད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པ་ལ་མི་སྲིད་པར་སོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་དང་། རྗེའི་ལམ་
 རིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རིགས་པའི་འགྲོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། བརྒྱད་པ་སྲིད་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
 འཕེན་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་བགོས་པ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྒྱ་བཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དགའ་བའི་ལེན་
 པ་ཀུན་ནས་སྒོར་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དགའ་བ་ཅན་དེའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེད། རང་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་ལ་དགའ་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ནི། རང་དང་རྟེན་
 འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལེན་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་
 དུའོ། །སྦྱིར་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྦྱེ་བ་འགྲུབ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་རྣམ་
 ཤེས་མཚམས་སྦྱར་གྱི་བར་དུ་འགྲོ།

དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་
 ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་པའི་དགའ་བ་དང་དུ་སྒྲངས་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཞི་ཅི་
 རིགས་ལ་སྒོན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འདུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། སྲིད་པའི་རྟེན་གྱིས་ལེན་པ་
 ཞེས་པའི་ལེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་སོགས་ཡོད། ས་མཚམས་རང་དང་

རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་བར་དུ་ཡོད།

བརྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྟེང་ལོན་གྱིས་གསོས་བཅས་ནས་བྱུང་མེད་སྒྲུལ་མ་ཞིག་དེ་ལ་བྱ་བཅའ་བ་ལ་མཛོད་དུ་སྒྲུགས་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་རྟེན་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྟེང་པའི་ཡན་ལག་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད།

བརྟེན་གཅིག་པ་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྟེ་གནས་བཞི་གང་རུང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲུར་མ་ཐག་པ་ནས་འཛིན་ཆ་བ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆ་བ་ནི། སྟེ་སྟེང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྲུར་བའི་སྟེང་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་མི་འཛིན་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་ལས་བཅས་པའི་ཆ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་གྲགས་ཚོང་ལྟར་གྱི་ཆ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྟོན། །

འཕེན་ཚུལ་དང་། འགྲུབ་ཚུལ་ནི། གང་གིས་འཕེན་པ། གང་འཕེན་པ། གང་གིས་འགྲུབ་པ། གང་འགྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སྟོན་གསུམ་དག་མི་དག་དུ་མ་སྒྲུབ་པའི་དེའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མིང་གཞུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འཕེན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་སྟེ། དེའི་ངོ་བོ་བྱུང་པར་ལོངས་སྟོང་ཡུལ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་འཕངས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ལས་དེ་དང་རྟེན་སྒྲུབ་པའི་སྟེང་པའི་ཡུལ་བཞི་ཅི་རིགས་ལ་ཆ་བ་དེ་ལོན་པས་དང་དུ་གྲངས་པའི་སྟེང་ལོན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་འབྲས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྟེ་བ་ཁོན་འདི་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕེན་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟེ་ཆ་གཉིས་གྲུབ་འབྲས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

ལས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཆོ་རིང་ཐུང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཕེན་གྲང་། ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་སློག་བཅད་པས་ཆོ་ཐུང་དྲ་དང་། མ་བཅད་པས་རིང་པོར་འཕེན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་སྤྲོ་བ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ལྟར་སྤྱི་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

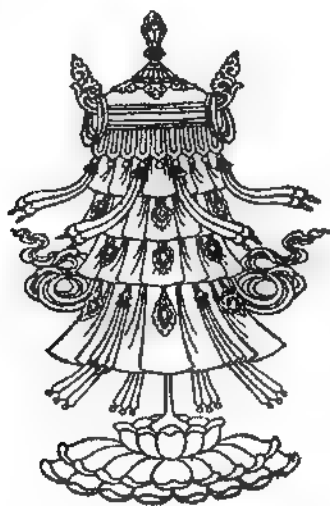
དུག་པ་ས་མཚུངས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་མཚུངས། མི་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་མཚུངས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་དང་པོ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སྤྱི་བ་འཆི་བ་སོགས་གསུམ་ལས། ལས་བསོགས་པའི་རྟེན་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་འདུས། ལྷག་མ་རྣམས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་བ་ལས། གང་དུ་སྤྱེས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་གཞན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་མི་རུས། ས་གཞན་གྱི་སྟེང་ལེན་སྟོང་པ་གསུམ་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་མཚུངས་ནི། ས་གཞན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་མི་རུས། ས་གཞན་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་གནས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་འགྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲང་གི་དགོངས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཁཅིག་གིས། འཆི་ཁའི་ཆོ་སྟེང་ལེན་སྟོང་པ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་གསོས་འདེབས་པ། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྤྱི་བ་ལ་འགྲིག་གྲང་། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྤྱི་བ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། གོང་སའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཕེན་པ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་གྲང་དེ་འདྲའི་འཕེན་པ་ཟད་པ་ན་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕུང་འཕགས་ཀྱི་ཡར་སོང་མར་འོང་གི་གནས་ཐོད་རྒྱལ་བཙོ་བརྒྱད་ལ་

འདོད་སེམས་དང་། འགོག་པ་སྒེལ་པའི་སྒྲུབ་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་རྟེན་ལ་
འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཟེམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཕེན་པ་
མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་མཛོན་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་འཕེན་པ་ཟད་པ་ན་འདུ་ཤེས་
རགས་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། མདོ་ལས། སེམས་
ཅན་དེ་དག་དེར་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་ནས། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་སྒྲེ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤིང་པའི་སྤྲོད་ལས་རྣམ་བཞག་
བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཟེམ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྤྲོད་ལེན་མཛོན་དུ་
གྱུར་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། དེའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་ལས། འདོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱོམས་
པས་འདོད་པའི་བདེ་འགྱོར་སྐྱེ་བའི་ལས་བསོགས་ལ། ཁམས་གོང་མའི་ཞི་གནས་བསྐྱོམས་པས་
ཁམས་གོར་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་བསོགས་སོ། ། ཞེས་པའི་ཡུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཟེམ། ཁམས་གོང་
མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ལ་དེའི་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཐོབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཟེམ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་བསགས་པ་ལ་
ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། དེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མགོ་བརྩམས་
ལ་དངོས་གཞི་ལ་མ་སྒྲེབས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལས་ཙམ་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་
མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་དང་། ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་རྣམས་ཁམས་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུགས་འབྱུང་དུ་བསྐྱོམ་ཚུལ། ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་ཤེས་ནས། དེ་
སྤངས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ན་གཉིས་རང་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

འཕེན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་ནས་དེ་ལས་སྒྲོག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་བསྐོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་དེ། བསྐོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྐོམས་པས། ཏུས་
གསུམ་དུ་མྱོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་སྤངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
རྟོགས། དེ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཤེས། ཆོས་ལ་སློབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། ཁྱོད་ས་
བ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཐབ་མོ་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་
ལས། ལུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་། ལུས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་
སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་བསྐྲགས་བརྗོད་མཛོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

༡༡། ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་པའདུ་ཟབ་རྒྱས་ཀུན་གསལ་
ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྟིང་གི་ཐུན་སེལ་
ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཐུ་སྟོ་ལེ་ལུ་དེ་གླི་སྤ་ར་སྤ་རྩི་ལྷོ། ཐུན་གྲུབ་མཛད་པས་འགྲོ་འདེན་དེད་
དཔོན་ཚོགས་སངས་རྒྱས། །འཁོར་མཚོ་ལས་སྟོལ་རིག་གྲོལ་རང་བཞིན་དམ་ཚེས་གྲ། །ལུང་
རྟོགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལུན་མི་ཚོགས་དགོ་འདུན་སྟེ། །དོན་གཉིས་རིན་ཆེན་སྒྲིང་འབྲིང་སྐྱབས་གསུམ་
གཙུག་ན་མཛེས། །ཁྱུ་སྐྱབ་རིགས་པའི་སྤགས་ཀྱིས་མཐར་ལྷའི་སྟོན། །མཐར་བསྐྱད་ཟབ་མོའི་
མཁའ་ལ་ངེ་སྟེད་ཚོས། །སྤྲིབ་གསལ་བྱེད་ཚད་མ་རྣམ་པ་བཞིའི། །འོད་སྟོང་དང་ཤར་པན་བདེའི་
སྒྲུང་བ་བཀ། །མགོན་དེའི་བཞེད་པའི་དོན་དམ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས། །ཉེས་བཤད་ཐུན་ཐུག་ལམ་དུ་
སྐྱར་མིན་པར། །རྣམ་དཔྱད་འོད་བརྒྱ་འབར་བའི་སྤས་རྣམས་དང་། །ཁྱེད་པར་ཐལ་འགྲུར་ལུགས་
བཟང་ཨེ་མ་རྒྱད། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མེས་པོར་གདོད་མ་ནས། །སྟོགས་བཅུར་གྲགས་པའི་རྩེ་བཙུན་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་རྒྱལ་བ་ཀུན། །གཅིག་གྱུར་ཞབས་སེན་
འབྲལ་མེད་སྟིང་དབུས་བཞུགས། །མགོན་དེའི་རང་ལུགས་སྟེལ་མཛད་ཤིང་རྟ་ཆེ། །སྟི་དང་འགྲོ་བ་
ཡོངས་ཀྱི་མགོན་གཅིག་བུ། །སྟིང་ཞིར་དཔེ་རྒྱ་རྟེན་མིན་དགགི་དབང་། །སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་
ཐུགས་རྩེས་བདག་སྟོངས་ཤིག། །སྟོང་པ་འདོད་ཆེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད། །ཚད་མས་གྲུབ་ཆེ་སྟོང་
བ་སྒྲུང་དགོས་པའི། །ཐགས་མཁན་རྒྱུད་པའི་མཆེད་རྒྱ་གངས་ཅན་གྱི། །དབུ་མར་རྫོམ་པའི་ངང་
རྩྭ་ཨེ་མ་ལྟོས། །གཞལ་བྲ་རྣམ་བཞིའི་སྤྲིབ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི། །མདོན་རྩེས་ལུང་དང་ཉར་
འཇལ་རྩྭ་ཤེས་ཀྱང་། །མིང་རྒྱུད་ཅམ་ལས་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི། །དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་

མཐའ་ཀུན་སྤངས་ཏེ་འཆད། ཁ་དྲི་ཞིག་རྒྱལ་བའི་རྗེས་འབྲང་ཁས་འཆེ་ཞིང་། མཐའ་ལྟོ་གཡང་
དོར་བྱལ་པའི་བཞེད་པའི་མཐིལ། ཚིག་ཙམ་མིན་པར་ཤེས་འདོད་སྒོ་ལྡན་རྣམས། ཁ་ཟུར་གནས་
དོན་གཉེར་ལྡན་པས་འདིར་ཉན་རིགས། །

དེ་ལ་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་
ཚད་མའི་དོན་དང་ཐ་སྐད་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སྤྱིར་དགག། ཐལ་འགྱུར་བའི་
གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འབྲུལ་མེད་དུ་འཆད་པ་དང་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྤྱི་ནད་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་འདོད་པ་དང་། ཚད་མ་དེའི་གྲུབ་
ཆ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་འཇུག་ན་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་དངོས་སྤྱི་བ་
རྣམས་དང་དབྱུང་ཐལ་རང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཚད་མས་གཞོད་ན་ཚད་མའི་
བདག་ ཡིད་བརྟན་དུ་ནི་མི་རུང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་ཞིང་། བོད་འདིར་ཐལ་
འགྱུར་བར་རྫོམ་པ་མང་པོས་ཀྱང་ཚད་མ་བཀག་ལ། དེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་
ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་མིང་ཙམ་ཞིག་ལུས་པར་བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡི་
རང་མཛད་ཀྱང་། ཡང་རྗེད་བཀུར་ལ་ཞེན་པ་དང་སྤྱིན་བདག་གི་དོ་འཛིན་ཆེད་དུ་སྟག་ལོས་ཀྱང་
ཐལ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དག་བཤད་པས་ཚད་མའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཚད་མར་མི་
འདོད་དེ། དེ་དག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྐད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་གཏན་ནས་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལ་
ཚད་མའི་ཐ་སྐད་རྒྱ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལུང་གི་ཚད་མ་དཔེ་ཉེར་
འཇུག་གི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་དང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཕན་ཚུན་སྟེས་གྲུབ་རིང་བོད་དང་བྱང་
དུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ཚད་མ་དེ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་གཞལ་བྱ་ཡོད་
ན་འང་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་སྐད་དོད་སྤྱི་མ་ཆའི་མ་ཆ་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་
པས་འཇུག་བྱེད་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་

ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
པན་རྩལ་ལྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གནལ་བུའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ་
གནལ་བུའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གནལ་བུ་གཉིས་དེ་བཞི་དེ་གྱིས་
གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་མེ། དོན་དམ་བདེན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འབྲུག་གྲང་
ཀུན་རྩོབ་བདེན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། ཀུན་རྩོབ་
ལའང་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུའང་ཡོད། དེ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་གྲང་ཡོད། དེ་ལ་
ཚད་མར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དག་ལས། སངས་རྒྱུས་བཙུང་ལྟོན་འདས་ཡེ་
ཤེས་སུ་གྱུར་པ། སྐུན་དུ་གྱུར་པ། དབང་དུ་གྱུར་པ། ཚད་མར་གྱུར་པ་མཁྱེན་པས་གཟིགས་པ་
ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །ལྷག་པའི་ཚད་མ་གནལ་སུ་
ཡོད། །ཅེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ཚད་མར་བཤད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་གྲང་
འཇུག་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཙུང་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་བུས་ཤིང་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས་ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པས་ནི་ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་
ལས། ཚངས་ལ་སོགས་ལ་འཛིག་རྟེན་འདི། །བདེན་པར་རབ་ཏུ་གང་སྒྲུང་བ། །དེ་ནི་འཕགས་ལ་
རྩལ་ཞེས་གསུངས། །དེ་ལས་གནལ་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལུས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་
བའི་འགྲེལ་བ་ལས་གྲང་། དབང་བོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་
ཚངས་པ་ལས་གནལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལ་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རེ་ཞིག་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
རྩལ་ནོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། །མཛད་
པས་བརྒྱལ་ཞུགས་རྟག་བརྟན་མཛད། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ས་སྟེང་དུ། །ཚད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། བརྒྱབ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བུ་བ། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་འཛིག་

རྟེན་པ་འང་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པར་
འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྤྱི་ནང་གི་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་ཕུང་བོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མར་
བྱས་ཏེ་ཁས་སླང་བར་བྱ་ལ། གང་གི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་
ཕུང་བོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་བར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་ཞིག་
འདོད་ཅིང་གང་རུང་ཞིག་མི་འདོད་པའི་རྟོག་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་བཤད་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་ནི་སངས་
རྒྱུ་བཙུང་ལྔ་ཆར་འདས་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་རྫོང་བར་བྱེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སྤྱི་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་པས། །འདིས་ལུང་ཚད་མ་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཐ་སྟོན་དང་དོན་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས་མདོ་ཀུན་བརྟན་
ལས། སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དེ་ལོན་ཏེ་དཀར་བར་ཅིས་མདོན་ཞེ་ན་མདོ་སྤེལ་ཏེ་མ་ཚད་མར་གྱུར་
པ་ལས་ཤེས་ཏེ་ཞེས་དང་། དཔལ་མངའ་བསྟན་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་། །ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་དེ་ལ་སྒྱུར་
བྱེད་ཅིང་། །དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོན་ཏེ་མང་
ལ། མདོར་ན་ཚད་མ་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་འབྲུལ་མེད་དུ་བཞག་པ་ནི། འོ་ན་རང་
རྒྱུད་པ་མན་ཚད་གྱི་ཚད་མའི་གངས་དང་དོ་བོ་དང་ཡུལ་དང་སྤྱོད་ན་རྣམས་ལྟར་འདིར་ཡང་རུང་ངམ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། འདིར་རྗེ་ཡབ་སྤུས་གྱི་གསུང་རབ་ན་རང་ལུགས་མདོར་བསྟན་ཙམ་ལས་མ་
གསུངས་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། རྟོགས་དཀའ་བར་སྤང་བས་གཞན་གྱི་ཚད་མ་
བཀག་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་གྱི་ཚད་མ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་རྩ་འགྲེལ་དང་རིགས་པ་
དུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་ཚྱོད་རྒྱུ་རྩ་འགྲེལ་དང་གཙོ་བོར་ཆོག་གསལ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་རྟོག་གི་བའི་ཚད་མ་དགོས་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེའི་ལུགས་གྱི་ཚད་མ་དགག་པ། རང་ལུགས་གྱི་

ཚད་མ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དེས་ཤེས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩྭ་བ་དང་། དེས་ཤེས་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩྭ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་འགའ་ཞིག་དག་ཚོལ་པར་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྐྱེ་མ་པའི་དེས་པ་འདི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གསུམ། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ན་ནི་ཚད་མ་དག་ནི་དུ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ནི་གང་། ཡུལ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཅི་བདག་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གསུམ། གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའས། རྩྭ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཟྃ་དཔར་བྱའོ། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་ན་ནི་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པའི་དོན་ནི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ། ཚད་མ་མེད་པས་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་མེད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དེས་པ་འདི་ག་ལས་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དེས་པ་འདི་གང་ལས་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིན། ཡང་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། འོན་ནི་འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེས་ལ་དངོས་སྐྱེ་རྩྭ་བ་དང་ཚད་མར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། རྩ་ཤེས་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྐྱེ་མ་དུ་ཤར་བའི་དེས་པ་འདི་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གང་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚད་མའི་གྲངས་སོགས་བཞི་དང་ཚད་མ་དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་དེ་འདིར་བཟྃ་དཔར་དགོས་པ་ལ་མ་བཟྃ་དཔར་པའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། འཆད་པར། འདིར་འགའ་ཞིག་ནས་འདི་བཟྃ་དཔར་བྱའོ། ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་དེས་དོན་རྟོགས་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གང་ཞིག་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མེད་པར་དོན་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་

ལྟར་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་སྐལ། བྱོན་ལ་ཡང་དག་པའི་ངེས་བཤེད་
 པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས། བྱེད་པ། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་བོས་ཀྱང་། འདི་ཡོད་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ཚད་མ་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། བཀའ་ཡང་། བྱོན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་
 མེད་དུ་ངེས་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་བསྒྲིག་ནས་སྤྱིང་བ་ལྟར་འགྱུར་པར་སྐལ། བྱོན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་
 མེད་དེ་ཞེས་ངེས་པར་ཐག་གཅོད་ཡུལ་ལ་དངོས་སྤྱིང་བ་དེད་གྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་
 སྐྱོའོ་ཞེས་ཐག་གཅོད་བཤེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱིང་། དེ་ལྟར་ཐག་གཅོད་བཤེད་མ་ལ་མི་སྤྱིང་པའི་
 ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཡང་ན་བྱོན་གྱིས། བྱེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། ཡེ་
 ཤེས་སྤྱིང་བོས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་སྐལ་འགྱུར་ཕྱིར། ཚིག་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་མི་འགྱུར། །
 ཅེས་སོ། བཀའ་པོས་ཤེས་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་ནི། ཅི་སྟེ་བྱོན་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 སྐྱེ་བ་མེད་དོ་སྐྱུ་པའི་ངེས་པ་འདི་མེད་ན་ནི། དེའི་ཆེ་རུང་ཉིད་ཀྱང་མ་ངེས་པས་གཞན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པར་བྱེད་པ་མི་སྤྱིང་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཇེས་ན་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་བཀའ་པོས་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། རྟོན་ནི། ཅི་སྟེ་དབྱུང་པ་བྱོན་ལ་དེ་
 འདྲ་པའི་ངེས་ཤེས་མེད་ན་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ཆེ་རུང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་མེད་མ་ངེས་
 པར་སྐལ། བྱོན་ལ་དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་
 མེད་གྱི་ངེས་ཤེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པར་སྐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དོན་མེད་དུ་སྐལ་སོ། ཇེས་ན་རྩོམ་པའི་གྱིད་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཀའ་པོས་ལ་
 འབྲེལ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ཚིག་
 གསལ་དུངས་མ་ཐག་གོ།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་གྱི་སྒྲིམ་གཞན་གྱི་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། དངོས་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུགས་གྱི་

རྟོག་གཅིག་ཆོད་མ་འདིར་མི་བཟོད་པ་དང་། རྟོག་གཅིག་འདོད་པའི་ཆོད་མ་ཉིད་དགག་པ་གཉིས་སོ། །
 དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་ངེས་མ་ངེས་མེད་པས་ཆོད་མའི་གྲངས་སོགས་འདིར་མི་བཟོད་པ་དང་། ཐ་
 སྐད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་རང་ལུགས་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བའི་དོར་མེད་ཅིང་དེ་འཆད་སྐབས་ཡིན་
 པས་ཅུ་ཞེ་འདིར་མ་བཟོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་གཤམ་ཏེ་ཁོ་བོ་
 ཅག་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་དག་ཆོད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ་ཆོད་
 མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་
 ངེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་
 བློ་གྲོས་ཀྱི་རེ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོད་མའི་དོར་མེད་ལག་ལ་བའི་
 ངེས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། བོད་བྱའི་རུའི་རིང་
 སོ་དང་ཐུང་དུ་བཞིན་ནོ། །ཁག་གི་ཆོད་ལྷོར་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོད་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཆོད་མ་དག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེ་དག་གི་གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་དང་ལུས་དང་བདག་གམ་
 གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གཤམ་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཟོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ། ཞེས་སོ། །དོན་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་
 རོལ་མ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་རོལ་མའི་མ་ངེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་འགཤམ་སྐྱེ་
 གཉེན་པོ་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་ལྷ་བྱའི་ངེས་པ་ཡང་དག་དང་ཆོད་
 ལྷའམ་རྟག་ལྷ་ལྷ་བྱའི་ངེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཡོད་དགོས། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཆོད་མ་དང་
 ཆོད་མིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན། དོན་དམ་པར་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་འདིར་བཟོད་མི་དགོས་
 ཞེས་བཤད་པ་འཇམ། ཡང་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་
 རྟོགས་སྒྲོ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པར་བྱས་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་
 ངེས་པ་དེ་ཡང་སྒྲོ་ཡང་དག་གམ་ཆོད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་

ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་རྒྱལ་བཟྃ་དགོས་ཀྱང་འདྲིར་དོན་དམ་པར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ཉིད་ལས། བཟྃ་དཔར་བྱ་སྟེ། གཡ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནས། ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་རྒྱལ་གྱིས་ངེས་པ་ཡང་
 ཡོད་དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དེ་གཉིས་མེད་དེ། སྤྱིར་དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་རྒྱལ་གྱིས་
 འབྲེལ་བ་སྟེ་ལྟོས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་ཅན་ངེས་པ་དེ་གཞན་མ་ངེས་པ་ལ་
 མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ལྟོས་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱིར་རིང་ཐུང་ལྟོས་
 གྲུབ་ཡིན་ཡང་། བོང་བྱའི་རུའི་རིང་ཐུང་ལྟོས་གྲུབ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། འདྲིར་མ་ངེས་པ། ནས། བོང་བྱའི་རུའི་རིང་ཐུང་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཚད་མའི་གྲངས་
 སོགས་འདི་དག་རྩ་ཤེ་རྩ་མེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཟྃ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དཔྱད་པའི་
 སྐབས་འདྲིར་དེ་དག་བོང་བྱའི་རུ་བཞིན་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐའ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་
 ཡང་བཟྃ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་ནས། བཟྃ་དཔར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 པ་ཞིག་གོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་
 ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཡ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཁྱེད་ཅག་གི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ནི། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་ཡིན། ཞེས་བྱ་བའི་
 ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དག་འདི་ཇི་ལྟར་དམིགས་ཤེ་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བཟྃ་དཔར་བྱ་སྟེ། ངེས་པར་འགྱུར་བའི་དག །
 ནས། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་བྱུང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ངེས་པའི་དག་
 གས་ཆོག་སྤྱིར་དམིགས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མ་ཐད་ཐལ་འགྱུར་པ་རང་གི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཐད་

པའམ་རིག་དོར་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ངག་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་སྒྲིམ་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྐད་ལ་ཡོད་ཀྱི་དབྱུང་པ་འཕགས་པའི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞིགས་དོར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། །འདི་ཉིད་ལས། བཟློང་པར་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འགྱུར་བའི་ངག་འདི་ནི་རང་ལས་གྲུབ་
 པའི་འཐད་པའི་སྒྲིམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི། །འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
 དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་མི་འབྱེད་ཅེས་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་
 སྟག་པས་ན་འདི་འདྲའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་པར་མ་ཟད། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡོད་པ་ཡང་འདིར་མི་འདོད་དེ། །ལོག་ཏུ་བྱུང་པར་རོ་ཅིག་བསལ་འདོད་པ་དང་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བཤད་པ་དང་། སྐུ་མོང་པའི་འགོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་
 ལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་པར་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་མི་རུང་སྐམ་པ་དང་མི་
 ལམ་གྱི་རྟ་དང་རྟ་ལ་བྱུང་མེད་སྐམ་པའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྟག་ལོས་ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ཙམ་དང་རང་ལུགས་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་མ་སྟབ་པས་ཚད་གྲུབ་སོགས་
 འཛིག་མ་ཤེས་སྐར་བས་འདི་ལ་ཚིམ་མ་སྒྲ་བར་ཞིབ་པར་དཔྱོད་དང་ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ལས་
 གཞན་དུ་གོ་ན་འབྲུག་པར་གདོན་མི་ཟེའོ་སྐམ་དུ་བསམ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་དོན་དམ་སྒྲིམ་
 གྲུབ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལུགས་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་རུང་གི་འཛིག་
 རྟེན་པའི་ལུགས་གཉིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིམ་པས་ཚིག་གོ། །དེ་ལ་དངོས་སྒྲ་ན་རེ། །འཕགས་
 པ་རང་གི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞིགས་རྒྱལ་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་ན། །འཕགས་པ་རང་
 གི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞིགས་དོར་འཐད་པ་དང་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། དེའི་མཉམ་བཞག་དོར་འཐད་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་དང་ངག་སོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་མཉམ་བཞག་
 ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཡང་དེར་མེད་པར་ཡུལ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་དེ་དང་རོ་གཅིག་པ་
 ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་མི་མངའ་འམ་ཞེ་

ན། ཡོད་པའམ་མེད་པ་འདི་སྤུས་སྤྲུམ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ནི་ཅད་མི་གསུང་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་འཐད་པ་དང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་མི་མངའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲོས་
 བ་མངའ་བར་གཤམ་འགྱུར་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་སྤྱད་ན་ཟེ། འཕགས་པའི་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 གཟིགས་པ་ལ་འཐད་པའམ་རིགས་པ་མི་མངའ་ན་རིགས་པ་གསུངས་པར་མི་མཛད་དགོས། དེ་མ་
 མཛད་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་རྟོགས་པར་མཛད་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལན་
 བློ། འཕགས་པ་རང་གི་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟིགས་པ་ལ་འཐད་པ་དང་དག་སོགས་མེད་ཀྱང་
 འཛིག་རྟེན་པ་ལ་དོན་དམ་ཁོང་དུ་རྒྱད་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཛིག་རྟེན་པ་ལ་རིགས་པ་མང་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་རང་ལུགས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ནས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་མི་གསུང་གི་ འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་རུང་
 གི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ལུགས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྐད་དུ་ཞལ་བཞེས་མཛད་ནས་
 ཐབས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟློན་པར་བྱ་བ་བསྐྱོག་པ་
 སྟེ། ཁེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པའང་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྐད་ཁས་ནི་
 མ་སྐངས་པར། །དེ་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ འདི་ཉིད་
 ལས། གཤམ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་འཐད་པ་གསུངས་པར་མི་མཛད་ན། ད་ནི་ཅི་ཞིག་གིས་འཛིག་
 རྟེན་པས་དོན་དམ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་མཛད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་
 ཀྱིས་འཐད་པ་མི་གསུང་གི་ འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་རབ་རྒྱ་གསལ་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་དག་གཞན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་
 མཛད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པས་རང་ལུགས་སྤྱད་མོང་མིན་པ་
 གཅོད། ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཞེས་པས་ཁས་ལེན་པ་དང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཙམ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །
 དེས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྟེབ་ཁས་མི་ལེན་པས་བཟློན་མི་དགོས་ལ། ཅུ་ཤེ་འདིར་ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་སྒྲོ་

འདོགས་པ་མཐའ་དག་གིས་གཉིན་པོ་རྟེན་འབྱུང་བསྟན་འདོད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་དེའི་
 ཡུལ་ཟུར་དུ་འཆད་པས་འདིར་མ་བཤད་ཅེས་པའི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་
 ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་
 གྱིས་རྗེས་སུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཡང་གཙང་བའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་
 བཏགས་ནས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་
 སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་བའམ་ལྟའི་ལུས་འདི་ལ་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤར་གཙང་
 བའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བཀའ་བའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་རྣམས་ཉེ་བར་སྒྲོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་
 ད་ལྟ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་བུམ་པ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་བདག་ལས་སྒྲུ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཁས་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུམ་པའི་སྤར་ལ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྒྲུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་གསུངས་པས་བདག་སྒྲུ་གངས་ཅན་རང་ལ་བྲགས་
 པའི་འཐད་པས་བཀའ་ཚུལ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། ཡང་ཇི་ལྟར་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་
 དུ་གྱུར་པ་དག་ལས་ཐུག་སྒྲུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་
 ལ་སོགས་པ་བཟོད་པར་འདོད་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་པ་
 ནས། རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གཞན་སྒྲུ་གཞན་བྲགས་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་བཀའ་
 ཚུལ་བཤད་ནས་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲུ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྒྲུ་བ་ལྟགས་ལ་བཀའ་གོ། འདི་ཉིད་
 ལས། དེ་དག་ལ་བྲགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་
 སྒྲུ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་སྤར་ཆོལ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་བྲགས་པའི་རང་རྒྱུད་མེད་ཀྱང་
 གཞན་བྲགས་གྱིས་རྩ་ཤེ་ལྟར་སྒྲུ་མེད་འགྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་དུ་དེ་དག་ལ་བྲགས་པ་
 ཞེས་པའི་རྣམ་བཙད་ཡོངས་གཙོད་རེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 རེ་ཞིག་དེའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཉིན་པོར་རབ་དུ་བྱེད་པ་དང་པོ་

བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བྱུང་པར་དེ་
བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལ་འགྲོ་བ་པོ་དང་བགྲོད་པར་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་རོ་ཅོག་མ་ལུས་པ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་རྩ་ཤེལ་ས་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཐ་སྐད་མེད་པས་ན་ཚད་མ་སོགས་
རང་རྒྱུད་འདིར་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེས་པ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། གཞན་དུ་སྐབས་དོན་བོར་བར་འགྱུར་
བས་ཞིབ་པར་དབྱེད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་གའི་ཚད་མ་དགག་པ་ལ། ཚད་མ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། མདོན་སུམ་བྱེ་
བྱག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟོག་གོ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དགག་པ་དང་། ཚད་
མ་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་ལུགས་བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབད་པ་དོན་མེད་པ་དང་། མ་
དེས་པ་མ་སྦྲངས་པའི་སྒྲོན་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་སྐྱབ་བཞི་བོ་ཅག་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་
བྱའི་ཐ་སྐད་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་པ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་
པའི་ཚད་མ་ཙམ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ལ་དོན་དམ་པའང་
རྟོགས་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྐད་འཇིག་
རྟེན་པ་འདི་ཉིད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱམ་ན་ཞེས་སོ། །འདི་དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པའི་རྩོད་པ་འདྲ། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་བརྟེན་པའི་
དགོས་པ་གང་ཡིན། རང་བཞིན་སྐྱབ་ན་རེ། དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གོ་བ་དངོས་
སྐྱབ་དག་གིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་བརྟེན་པས། མཚན་
བྱ་ཚད་མ་དེ་བརྟགས་པར་བྱས་པས། རང་བཞིན་སྐྱབ་བཞི་བོ་ཅག་གིས་ཚད་མ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡང་

དག་པར་ཅུ་ཤེས་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ་དང་། རོན་འགྲེལ་དག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། འོ་ན་ནི་དེ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་བསྐྱད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་
མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟེན་པས་དེ་བརྒྱུགས་པར་བྱས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡང་
དག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། བྱིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འབད་པ་
དོན་མེད་ཅིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་སྟེ་ཐ་སྐྱད་དུ་རྟོག་གོ་བ་དམ་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བརྟེན་པས་མཚན་བྱ་མཛོན་རྟེན་གཉིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་འབད་ཀྱང་
རིགས་ལ་དོན་ཀྱང་ཡོད་ན་འད་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ལ། མཚན་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཀོད་ཆ་
གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལ་རྟོག་གོ་
བ་པས་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྟེན་པས་བྱས་པའི་མཚན་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་
དེའི་དོན་དུ་འབད་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་
འབད་པ་འདི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པའམ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསལ་བར་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་བྱིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཚད་མ་དེ་རང་གིས་ངེས་སམ་གཞན་གྱིས་ངེས། རང་
ངེས་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་མི་རུང་ཞིང་གཞན་གྱིས་ངེས་ན་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུད་རྫོག་གི་སྟོན་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་
གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཚད་མ་དེ་དག་གང་གིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུད་པ་རྫོག་པ་ལས་བཤད་པའི་སྟོན་དེ་མ་སྤངས་པས་ཡང་དག་པའི་
མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་རང་རིག་འདོད་པའི་
རང་རྒྱུད་པ་ཡང་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་ལུགས་བཀག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་

བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་སྤྱི་བ་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་སྒྲིལ་མཛོན་
 རྗེས་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཛོན་སུམ་ཚད་
 མ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་
 པའི་བྱེད། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་། དངོས་མེད་སྤྱི་
 མཚན་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་པའི་བྱེད། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །
 ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གཡ་ཏེ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚད་མ་
 གཉིས་སྤྱོད་ནི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུང་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གྱངས་ངེས་
 དབག་པ་དང་། དེ་ལས་མི་ལོན་པ་དབག་པ་དང་། མཐུག་བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུང་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་པ་དབག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དབག་བྱེད་སྤྱོད་
 དབག་པའི་ཚུད་སྤྱོད་དབག་པོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས་སྤྱིའི་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་པ་འདི་
 ལ། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་བྱེད་པ་པོ་འཇལ་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་པོ་དེ་གཉིས་
 གང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞིའམ་མཚན་བྱ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྱངས་མ་ངེས་
 པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞལ་བྱ་མཚན་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 བྱེད། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་
 མེད། གཡ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པས་ངེ་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་
 ཡིན་ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འོན་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་མཚན་བྱ་དེ་མེད་ཟེར་ན། འོན་ཚད་མ་གཉིས་མི་
 རུང་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་མཚན་གཞི་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱང་མི་རུང་བ་དེའི་བྱེད། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་མཚན་གཞི་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་

མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རྟེ། བས། མཚན་གཞི་འཐད་
 པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ་གང་མཚོན་ན། འདིས་མཚོན་
 པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། གང་གིས་མཚོན་ན་འདིས་མཚོན་པས་
 ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། གང་དུ་མཚོན་ན། འདིར་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་
 མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་མཚན་གཞི་ལས་སུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལས་
 འདིར་ལས་སྒྲུབ་ལ་བྱ་རིགས་རྟེ། འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་
 ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་འདི་སུས་གང་བྱས་ཀྱང་ལས་སྒྲུབ་ལ་
 སྒྱར་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཚེ་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་ན་འདང་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱར་མི་
 དགོས། ཀུན་པཤད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་ན་འདང་ལུ་འདི་མཚོག་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱ་ག་
 ར་ཆ་ལས། བྱེད་པ་དང་ལུ་འདི་ཕལ་ཆེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་
 ཡང་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱེད་པ་དང་ལུ་འདི་ཕལ་
 ཆེ་བའོ་ཞེས་བྱ་བས་ལས་ལ་ལུ་འདི་བྱས་ནས་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན་
 ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཉེས་པ་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཉེས་པ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་
 སོ། རྒྱུད་པོ་ནི། འོ་ན་འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་མཚོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ། གང་གིས་མཚོན་བྱ་དེ་
 མཚོན་པའི་བྱེད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྱར་ལྟར་གཞལ་བྱ་གསུམ་དང་ཚད་མ་གསུམ་དུ་
 ཐལ། མཚན་མཚོན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
 མཚོན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་དེ་དང་ལས་ཐ་
 དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།

གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་གཉིས་སུ་མ་དེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཚན་བྱ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་
ཡུལ་ལས་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་
ཕྱིར་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ་སྒྲུབ་ན། ཞེས་སོ། །

འདི་ལའང་ཡུལ་གསུམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། བྱེད་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་
དང་། གཞི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། བྱེད་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་བཞིའོ། །
དང་པོ་ནི། འོ་ན། ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རང་གི་ཡུལ་
ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲིབ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་བོར་ནས། ལས་སུ་སྒྲུབ་ཅིང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་འཇོག་པ་དེའི་
ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མྱོང་བ་
དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཚོས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་ལ་རང་མཚན་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་ཡུལ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་དེས་པའི་
ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་སོ། ཇི་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཞིག་འདིར་ཇི་ལྟར་དེས་དེ་མཚན་པར་བྱེད་
པས་སའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཚོར་བའི་མྱོང་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟར་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ན། རབ་རྟ་གྲགས་པ་དང་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་སྟེ་བཤད་པ་བོར་ནས། ལས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལས་
ལེན་ཅིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པས་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ། དེ་དངོས་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པས་གཞལ་བྱ་བྱངས་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། མཚན་བྱ་ས་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་དེའི་ལས་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ས་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན་ཞེས་སོ། །འོ་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། གཞན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་རང་མཚན་དེའི་ནང་གི་འདི་མཚན་པར་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་གཞལ་བྱ་དང་། འདིས་མཚན་པར་བྱེད་པའི་རང་མཚན་རྣམས་གཞལ་བྱ་མིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཚན་པར་བྱ་བས་ན་ཞེས་དེ་ལྟར་བསྟུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་མཚན་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱུང་པར་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་པའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ལ། གཞན་རིག་གི་

ལས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་རིག་གི་ལས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། བྱེད་པ་དེ་ཡང་ལས་སུ་བྱ་བ་གནས་བྱུང་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རང་འཛིན་གྱི་
 གནམ་རིག་གི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་གནས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འཛིན་གྱི་གནམ་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ་དེ་
 འཇལ་བྱེད་གྱི་བྱེད་པ་དང་། དེ་དཔེ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་
 ཐལ། དེ་འཛིན་གནམ་རིག་ལའང་འཇལ་བྱེད་གྱི་བྱེད་པོ་གནམ་དགོས་ལ། དེ་ལའང་གནམ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་པའི་གནས་བྱུང་འགྲུབ་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་དེ་ཡང་
 ལས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དཔེ་ཆེ་དེ་ལ་བྱེད་པ་གནམ་ཞིག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཤེས་པ་
 གནམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ལས་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་བྱེད་པོ་དེ་ལས་མ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིམ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་གིས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ཡོད་དེ། ཤེས་པའི་སྟངས་
 ལུ་གསལ་པའི་གནམ་རིག་གི་ཆ་གཅིག་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཚམ་དུ་སྒྲེས་པའི་རང་གསལ་
 པའི་རང་རིག་གི་ཆ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མའི་སྟངས་ལུ་གསལ་བ་
 དང་རང་གསལ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། འདི་ཉིད་ལས། རང་རིག་པ་ཡོད་དེ།
 དེས་ན་རང་རིག་པས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཡིན་ཞིང་། གནལ་བྱའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན། ཞེས་གསུངས།

དེ་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་མཚུག་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུ་ལ་རང་
 མཚན་ལས་དང་ཤེས་པ་རང་བྱེད་པོ་དང་བྱེད་པོ་དཔེ་སྟངས་བྱ་བྱེད་གཉིས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་བར་
 གྲུབ་མ་ཡིན། །ཀལ་ཉེ་བྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་གྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བྱིར་བཞེད་པ་ཡིས། །
 མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་སྒྲིམ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རང་རིག་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་རིག་པས་མཚོན་པར་བྱེད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིག་པ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། གཞན་ཡང་། ཞེས་པ་རང་རིག་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། ཞེས་པ་རང་མཚན་གཞན་གྱི་འཇལ་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྟེ། གཞི་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པར་མ་བྱུབ་ལ། མཚན་གཞི་མེད་ན་རྟེན་མེད་པས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རང་རིག་པ་གལ་ཡོད། ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུང་འགལ་ནི། འོ་ན་སེམས་རང་གིས་རང་ཉིད་གཞལ་བར་ཐལ། རང་རིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རལ་གྱི་འོ་སོ་རང་གིས་རང་གཅོད་པ་དང་སོར་རྩེ་རང་གིས་རང་ལ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པ་ལས་དེ་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་སེམས་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་ཁིང་དེ་འདི་སྐམ་དུ་སེམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྐམ་མོ། ། དེ་ཡང་འདི་སྐམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནས། འོ་ན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། ། འོ་ན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་ནི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་མཐོང་བར་མི་རུང་ངོ་། ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རལ་གྱི་འོ་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱི་འོ་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་རུས་པ་དང་། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རིག་པར་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། དུན་པ་ཏེ་བར་

བཞག་པའི་སྒྲིག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་
 བྱེད་པོར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་ལུང་རིགས་དུ་མ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་རིག་པ་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་གང་ཞིག་གང་གིས་མཚོན་པར་
 བྱེད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ། གཞི་མཚན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། གཞན་དབང་འཇལ་
 བྱེད་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་གཞི་སྟེ་ཡུལ་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་
 དད་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེས་དེ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། གང་མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩ་
 རྩལ་མ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བ་ལང་མཚོན་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །མཚོན་སྒྲིག་དེའི་མཚན་
 གཞི་སྟེ། གང་མཚོན་པ་དེ་ཡང་དེའི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གིས་བྱེད་མཚོན་པའི་མཚན་
 ཉིད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཀ་བ་ལྟེ་ཕྱིར་བས་མཚོན་མི་རུས་པ་
 བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རམ་ཐ་
 མི་དད་པར་འགྱུར་གང་། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མཚན་
 གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ལ། མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་ལྟར་མཚན་
 གཞིར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཚད་གྲུབ་འཛོག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་མཁས་པར་
 མ་སྦྱངས་པར་དུ་དགག་བྱ་སྟེ་མོ་ནས་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྟོན་འཐད་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་ཚིག་གསལ་
 འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེས་པར་གྱིས། གཞན་ཡང་། འདིའི་མཚན་མཚོན་གཉིས་པན་ཚུན་གང་
 ལའང་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། བྱེད་
 སྟེ། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཕྱིན་སྟེ་ལྟར་བྱ་བྱེད་ལྟོས་གྲུབ་སོགས་གང་ཡང་མི་རུང་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་
མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་མའི་མེ་ཏོག་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མཚན་གཞི་དང་མཚན་གྱ་གཉིས་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་འདིར་
མཚན་གྱ་ལ་བྱུང་། ཁྲ་ཉེ་དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་ཐ་མི་དད་ན་དབྱེར་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་
པས། འོ་ན་མཚན་ཉིད་གཞུགས་ཅུང་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་གཞི་སྟེ་མཚན་གྱ་གཞུགས་དེ་ཁྱོད་གྱི་
མཚན་གྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་གྱ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། མཚན་ཉིད་གཞུགས་ཅུང་རང་གིས་རང་མཚན་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་མཚན་
ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་གྱི་གཞི་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆོ། མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་
ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་དུ་མཚན་གཞིའི་མཚན་གཞི་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་རང་གི་བདག་གམ་རང་གི་རང་ཞེས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མཚན་གྱ་གཞུགས་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཞུགས་ཅུང་དེ་ཁྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚན་ཉིད་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚན་གྱ་གཞུགས་རང་གིས་
རང་མི་མཚན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་གཞན་ན། མཚན་གཞི་དེ་
མཚན་མེད་པར་འགྱུར། ཐ་དང་ཡང་ན་དེ་དག་ནི། མེད་པར་ཁྱོད་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན། །
ཞེས་སོ། །འདི་ཉིད་ལས། མཚན་གཞི་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞིའི་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་མཚན་པ་ཙམ་སྟེ་
རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གི་མཚན་མཚན་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱར་དགོས་པས་སྤར་ལྟར་དང་འདི་ལྟར་ཡང་
ཤེས་པར་གྱིས། དེ་དག་ལ་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་ཐ་དང་མ་གཏོགས་པར་

མཚན་མཚན་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། གང་དག་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དང་། །
 དངོས་པོ་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ནི། བྱུང་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །
 ཅེས་སོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་གཞོགས་པར་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་
 འགྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་
 མཚན་གྱི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་ཁས་སྦྱངས་ན་སྒྲིན་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལ་སྒྲིན་དེ་མེད་དེ། དེ་
 ལྟར་བཞུགས་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་བཞུགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །འོ་ན། དེ་གཉིས་བཞུགས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐམ། མཚན་ཉིད་
 མཚན་གཞི་ལན་རྒྱུན་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་མེད་ན་བཞུགས་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་། ཡུལ་
 ལམ་གྲུབ་མཐའ་གང་ན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །
 འདི་ནི་མཚན་གཞིའོ་ཞེས་གཞི་དང་ཚོས་སུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱ་བྱེད་
 དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞུགས་མེད་དུ་བྱེད་གཉིས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་
 དུ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལན་རྒྱུན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་བཞུགས་མེད་
 པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན། གང་ན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེར་ནི་
 འདི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་འདི་ནི་མཚན་གཞིའོ་ཞེས་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་
 ཡང་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བཞུགས་མེད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་བྱེད་པ་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་ནི། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་མི་སྒྲིབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐམ། ཤེས་པ་ཡུལ་མཇུག་པའི་བྱེད་
 པ་ཡིན་ན། ཡུལ་མཇུག་པ་བོའམ་མཇུག་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་ལས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དབེར་ན་ཤིང་གཅོད་པའི་ལྟས་བྱིན་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྒྲ་རེ་བྱེད་པ་དང་། ཤིང་དུམ་བུར་བྱས་
 པ་ནི་ལས་ཏེ། བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། བྱེད་པ་པོ་མེད་

བར་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་སོགས་སྒྲུབ་དེའི་ཡུལ་བཅད་པ་ལས་སུ་འཛོགས་མི་སྟབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་
 གཙོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་དེ་གསུམ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། ཇི་སྐད་དུ། གནམ་ཡང་གཤམ་ཏེ་ཤེས་
 པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་ཡིན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་བྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོད་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་པོ་མེད་པའི་སྒྲིན་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཤེས་པ་བྱེད་པར་བཤད་
 བས་བྱེད་པོ་མ་བཤད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་དེར་
 སེམས་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ཞེས་སོ། །འདིར་ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་དབྱུང་བ་འདི་
 འདྲའི་ཆེ་ཤེས་པ་སེམས་བྱུང་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་སེམས་ལ་འཛོགས་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིས་ནི་
 རྣམ་ཤེས་བདག་རྒྱུད་བསྟན་ལ་དངོས་སྒྲིབ་ལུགས་ལ་གང་གསལ་གཞི་མིན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་
 དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་བཏགས་ཙམ་དུ་འཛོགས་སྟེ། ལམ་རིམ་དང་རྩ་འཇུག་གི་རྒྱ་ཆེན་སོགས་སུ་
 བཏུབོ། རྟེན་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོར་འཛོགས་པ་དེ་ཡང་དངོས་སྒྲིབ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་ལ་ཞུགས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་ཙམ་ལྟ་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་པ་འཇམ་
 སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱི་གནུང་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་
 མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། རྟེན་ལྟུང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་འབྱུང་
 བ་དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་ཙམ་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་
 ཡིན་ལ། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་
 ཤེས། རྟེན་ལྟུང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་
 རེ། ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཐ་དད་རེ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་སྟན་མོང་བ་ཡང་ཡོང་བས་སྒྲིན་མེད་
 དེ། ཤིང་གཙོད་པའི་བྱེད་པོ་མི་དང་བྱེད་པ་སྟར་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་རེ་འད་ཡོད་ཀྱང་ཤིང་

གཙོད་པའི་བྱ་བ་ཐུན་མེད་དུ་ཡོད་པས་སྒྲིན་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲིན་ན། དེ་ལ་འད་དཔེ་
 རོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིང་གཙོད་པའི་བྱེད་པོ་ལྟས་བྱིན་ལ་ཤིང་ལ་བཟླུག་པའི་
 བྱ་བ་དང་། བྱེད་པོ་སྟར་ལ་ཤིང་ལ་མ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་པལ་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་གཙོ་
 བོའི་བྱ་བ་ཤིང་དུམ་བྱར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པར་བྱུང་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་ལ་འད་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་པལ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་མ། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་
 གཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ལས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 བ། འདིར་ནི་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་མེད་དོ་ཞེས་
 སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁས་
 སྒྲུངས་ན་སྒྲིན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་གཅིག་
 ཁྱོད་ལ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དོན་ཙམ་བསྐྱུང་བ་ནས་
 རྫོགས། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བར་ཁས་
 སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་ཙམ་མཐོང་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་རྫོགས་ལ། དེ་
 ཙམ་གྱིས་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་མི་རྫོགས་པར་དོན་དེའི་བྱུང་པར་ལ་སེམས་ཁྱོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲེབ་
 ཚོར་བའི་དང་། དོན་དེའི་སྐྱེ་ཤིང་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བར་འཛིན་ཅིང་། དེ་ནས་
 དེ་དག་གི་གཙོ་བོའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་གཡེང་བ་ཁ་ཅིག་གི་འཁོར་
 ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་དེས་བྱ་བ་ཆེར་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་སེམས་གཡེང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་དང་
 རྣམ་ཤེས་བྱེད་པོ་དང་ཡུལ་གཙོད་པ་དེའི་བྱ་བར་འཛིན་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་བོའི་
 གཙོ་བོའི་བྱ་བ་གཅིག་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེ། དོན་ཙམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་བྱེད་པར་མི་རུང་ལ་དོན་གྱི་བྱུང་

པར་ལ་རྣམ་ཤེས་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཉེས་པ་སྤྲ་མ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་
དུ། འདི་ཉིད་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དོན་ཚུལ་ཡོངས་སུ་
གཙོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ནི་ཤེས་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེས་ན་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་
པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་
བཀོད་པ་འདི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དག་འདུན་
གྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན། རང་རེའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དེའི་བྱུང་པར་ཞེས་པ་དོན་གྱི་བྱུང་
པར་ཞེས་མི་འཆད་པར་སེམས་གྱི་བྱུང་པར་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་གྱི་བྱུང་པར་
ལ་འཇོག་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གྱུར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སོགས་མེད་གྱིས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བོགས་གྱི་སྒྲིབ་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་སྒྲོ་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་ལ་
གཞན་དུ་འང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་པོ་བཀག་པའི་རྩོད་སྒྲོང་ལ། ལན་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། དངོས་སྒྲིབ་ན་རེ། གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པོ་མེད་པར་འདོད་པས། དེས་ན་བྱེད་པ་པོ་
ཇུས་གྲུབ་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་དང་སོགས་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ཇུས་གྲུབ་གྱི་ཐ་སྐད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་
ཇུས་གྲུབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྒྲེ། བདག་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ན། བྱེད་པ་
པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐད་ནི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་
དོ་སྒྲིབ་ན་ཞེས་སོ། །འདིར་ལུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཏན་ནས་མེད་པར་དངོས་སྒྲིབ་སྟེ་
གསུམ་འདོད་པས་ན་ཇུས་གྲུབ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྲོར་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་བས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་

ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་ལ་ཐུག་སུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གསལ་ལ། ལུང་དོན་དག་གསལ་དང་། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་དག་གསལ་ཚུང་
སྒྲིང་དང་བཅས་པ། དབྱུང་ན་མི་རུང་ལ་མ་དབྱུང་པར་འཛིན་ཚུལ་དང་། ཚེས་རྒྱུ་མཐུན་ཐུ་
འཛིན་ཚུལ། དེ་ལྟར་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་འཛིན་ཚུལ། མཁས་
ཚོངས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དུག་ལས་དང་པོ་ནི། ཁྱོད་གྱིས་བྱེད་པོ་ཐུག་སུ་མེད་ཀྱང་ལས་དང་བྱེད་པ་
ཐུག་སུ་ཡོད་པ་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་ལུང་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། བདག་མེད་ཐུ་རགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ལུང་དོན་ཡང་དག་པར་འཆད་ཚུལ་དུ་མི་
འགོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རགས་པའི་བདག་མེད་ནི་བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་གཤམ་ཐུག་སུ་ཡོད་གྱི་
བདག་ཀྱང་མེད་མཉམ་ཡིན། ཐུ་བའི་ནི་དེ་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་དོན་ཡང་དག་པར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་སོ། དེས་ན་འདི་བྱ་བྱེད་བྱེད་པོ་གསུམ་བདག་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་མཉམ་
ཡིན་ཚུལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ལ་ལུང་རིགས་གྱི་གནོད་པ་དུ་མ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྐྱུ་སྒྲོ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྐྱེད་ཟིན་ཏོ། །
ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། དངོས་སྒྲུ་ན་ཟེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་བྱེད་པོར་འཆད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་བྱར་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་པོ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་མེད་ཀྱང་རྟོག་དོར་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚེས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཛིན་རྟེན་ན་
མཆི་གུའི་ལུས་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་གཞི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་
ཚེས་མཆི་གུ་དང་ཁྱད་གཞི་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་རམ་ཁྱད་ཚེས་སྒྲ་གཅན་མེད་ཀྱང་རྟོག་

དེར་བྱད་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཞེས་
 བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་མེད་ཀྱང་སའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འཕྲོག་པའི་
 ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་དཔེར་ན་མཆི་གུའི་ལུས་སྤྱོད་གཙན་གྱི་མགོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ། ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་
 ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་སའི་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ཞེས་སོ། །འདི་ལོགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་
 བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་སྟེ་ན་རེ། དཔེ་དོན་དེ་ལྟར་རུང་བ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དཔེ་ལུས་མགོ་དང་མཆི་གུ་སྤྱོད་གཙན་དག་ལ་གཞི་ཚོས་གཉིས་རུང་ཡང་། དོན་སྤྱོད་པ་
 དང་ས་ལ་གཞི་ཚོས་གྱི་ཐ་སྐད་སྤྱོད་པར་ཡང་དོགས་པ་སེལ་རྒྱུ་མེད་པས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལུས་དང་མགོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྒྲེས་པ་ན་ལུས་མགོ་གཉིས་
 བྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་དྲུག་གི་འགོ་བ་སོགས་སྒྲེས་བྱ་གང་གི་ལུས་དང་མགོ་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་
 ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། བརྒྱ་སྟེར་མཁན་པོས་ཀྱང་འགོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་མགོ་ཡིན་པ་བསལ་
 པར་འདོད་ནས་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་མཆི་གུ་དང་སྤྱོད་གཙན་གྱི་སྤྱོད་པས་དོགས་པ་དེ་སེལ་ལ། སྤྱོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ས་མེད་པས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སེལ་རྒྱུ་མེད་པས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་མགོའི་སྤྱོད་
 དག་ནི་སྟོང་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་
 ཏེ་འཇུག་པས། ལུས་དང་མགོའི་སྤྱོད་ཅུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྒྲེས་པ་ལྟ་ཞོག། གང་གི་ལུས་གང་གི་
 མགོ་སྟེ་མ་དུ་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཅིག་ཤོས་
 ཀྱང་བྱད་པར་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་བྱེད་
 པ། བྱད་པར་མཆི་གུ་དང་སྤྱོད་གཙན་གྱི་སྤྱོད་ཏོགས་པ་བོའི་རེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་

རིགས་ན། འདྲི་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བྱུང་པར་དང་
 བྱུང་པར་ཚན་གྱི་དངོས་པོ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་
 གཞི་བྱུང་ཆོས་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཚན་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཚིག་ཡིན་
 གྲང་འདྲིར་སྐབས་སྐབས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དང་བྱུང་པར་ཚན་ལ་སྤྱོད་རོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་དོགས་པ་སྤྱི་
 མཁན་ལས་གཞན་པ་སྤྱི་དོགས་པ་སེལ་མཁན་ནོ། །བྱུང་པར་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་
 འདོད་པས་ཞེས་པ་ནི་མཆི་བྱ་དང་སྤྱི་གཞན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལ་འབྲེལ་བ་བསལ་བར་འདོད་
 ཅེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་བཟའི་ཐ་སྤྱད་ཅེས་པ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐ་སྤྱད་དུ་ཡིན་
 པར་སྟོན་ནོ། །ལྷག་མ་གོ་སྤྱི་ དེ་ལ་དངོས་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་སོགས་པས་མཆི་
 བྱ་དང་ལུས་བཞིན་དུ་འགལ་བའི་ཐ་དད་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཚན་ཉིད་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་སྐབས་འདྲིར་
 དགོས་དབང་གིས་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། ལུ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་དེ་བོ་ཡིན་ན་མཚན་མཚན་གྱི་སྐབས་
 ལུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱི་ ལུ་སྤྱོད་པ་དེའི་དོར་སྤྱོད་
 བ་སོགས་ས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་ལ་གཞི་དང་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་སྤྱོད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་གལ་ཏེ་ལུ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་མཚན་གཞི་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་
 པའི་ཕྱིར་དེའི་དོར་བྱུང་པར་བཟོད་པ་ལ་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་སྤྱོད་
 རེ། སྤྱོད་མེད་ཚུལ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུ་སྤྱོད་པས་ཀུན་ཏུ་བདག་པ་པའི་བྱུང་གཞི་
 བྱུང་ཆོས་དང་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རིགས་པ་རྣམ་དག་དང་འགལ་བ་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་
 ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 སྤྱི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་ཚད་མའི་གྲངས་ཀྱང་རྟག་སོགས་འདོད་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྤྱོད་པས་ཀུན་ཏུ་བདག་པ་པའི་
 དངོས་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཁས་བླངས་པར་མི་རིགས་

དེ། ཚད་མ་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །སོགས་སྒྲུབ་ཚད་མའི་ཡུལ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་སོགས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བ་བསྟུན། །

གསུམ་པ་དབྱུང་ན་མི་རུང་ལ་མ་དབྱུང་པར་འཛོག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་བཅུལ་ནས་བྱུང་གཞི་ལས་བྱུང་པར་མེད་པས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱུང་གཞི་འམ་རྟེན་ལུས་དང་མགོ་དག་དང་བྱུང་པར་རམ་རྟེན་པ་སོ་མཆི་གྲ་དང་སྒྲུབ་གཅན་ཐ་སྟངས་དུ་གྲུབ་ལ། འཛོག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ་གྲུབ་པ་ནི་བཏགས་དོན་ལ་མ་བཏགས་མ་དབྱུང་པར་འཛོག་དགོས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཐ་སྟངས་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་དེ་ཡང་བཏགས་དོན་ཚུལ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་འཛོག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་བཏགས་ན་གྲུབ་པ་རྟེན་པ་སོ་མཆི་གྲ་དང་། མགོ་རྟེན་ཅན་རྟེན་པ་སོ་སྒྲུབ་གཅན་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཐ་སྟངས་འདོགས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་བཏགས་དོན་བཅུལ་ན་མི་རྟེན་དེ། སྒྲུབ་གཅན་གྱི་མགོ་ལ་སྒྲུབ་གཅན་དུ་བད་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆི་གྲ་དང་དཔེ་ལུས་ཞེས་པའི་བཏགས་དོན་བཅུལ་ན་སོ་སོར་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲུབ་ན་རེ། དེ་ལྟར་འདེད་པེ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། བཏགས་དོན་མ་དབྱུང་པའི་དོར་སྒྲུང་ལ་བཏགས་དོན་དབྱུང་དོར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མི་སྒྲུང་བས་ཁོ་བོའི་དཔེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་བོ་ནི་བཏགས་དོན་བཅུལ་ནས་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དང་མ་རྟེན་ན་མེད་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུལ་འབྱེད་པའི་བཏགས་དོན་བཅུལ་ཆོ་སྒྲུལ་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་ལ། ཐག་ཁྲ་འབྱེད་པ་སྒྲུལ་དུ་བཅུལ་ཆོ་ཆ་གང་ཡང་སྒྲུལ་མིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲུལ་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པས་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེ་གྲུབ་པ་

ཉིད་དོ་ཞེན་ཞེས་སོ། །འདི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གཞན་གྱིས་ཆོས་འཛོག་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་
བཤད་སྒྲིང་བོ་ལས། ཞེས་ཚུད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་འཛོག་
ལུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་པ་གཞན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རང་བཞིན་སྤྲུལ་
ཁྱེད་གྱི་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཐ་སྐད་དུ་ཡིན་ལ་ཐ་སྐད་དུ་བཏགས་དོན་དཔྱད་པ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་འཛོག་དགོས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྐད་ལ་བཏགས་དོན་དཔྱད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་མི་འཛོག་པར་བཏགས་དོན་མ་དཔྱད་པར་འཛོག་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཁྱེད་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་
ཐ་སྐད་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་
བཏགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་། བཏགས་དོན་དཔྱད་ན་དཔེ་དེ་གཉིས་མི་
འགྲུབ་པར་མ་ཟད་གང་ཟག་དང་ལྟས་བྱིན་གྱང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ལྟས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ལྟས་
བྱིན་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྐད་དེ་དག་གང་ལ་བཏགས་པའི་ལྟས་བྱིན་དང་དེའི་གཟུགས་སེམས་
ཇི་ལྟར་གྲུབ་དཔྱད་ན་དེའི་གཟུགས་སེམས་གང་ཡང་ལྟས་བྱིན་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་
ལྟས་བྱིན་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་ལྟས་བྱིན་ཡང་མེད་པ་གང་
ཞིག་ རྟེན་ལྟར་བཙལ་ཆོ་མ་རྟེན་པ་ལྟས་བྱིན་རང་དངོས་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་མེད་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལས་ཐ་དད་པར་བདག་མེད་མོད་གྱི་ཞེས་དང་། འཕགས་པས་གྱང་། སྒྲེས་བྱས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །
མེ་མིན་རྒྱུད་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། རྟེན་ལས་གཞན་ན་སྒྲེས་བྱ་
གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
བཞིན་དུ་དཔེ་གཉིས་གྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་སུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་གཙན་དང་མཆི་བྱ་གཉིས་གྱང་ཡིན་པས་དཔེ་

མ་གྲུབ་པ་མེད་དོན་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྐྱད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ས་དང་སྤྱ་བ་སོགས་མཚན་མཚན་དུ་
འཛོག་པ་བཏགས་དོན་མ་དབྱུད་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། ས་དང་སྤྱ་བ་སོགས་མཚན་མཚན་དུ་འཛོག་
པ་སྤར་ལྟར་བཏགས་དོན་དབྱུད་ནས་འཛོག་ན་གཅིག་ལས་གཅིག་ཐ་དང་དུ་མི་རྒྱུད་པ་གང་ཞིག་དེ་
ལྟར་མི་རྒྱུད་ཀྱང་མ་དབྱུད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱུད་པར་གྲུབ་
ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་དབྱུད་ན་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དང་པའི་མཚན་གཞི་མེད་
ལ། མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དང་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་མོད་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
གང་ཡོད་པར་འཛོག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་དགོས་པ་དེས་ན་སྤོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྱས་རྣམས་
གྱིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཙམ་གྱི་སྒྲོལ་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཙམ་སྤྱས་དབྱུད་དོན་འགོག་གོ། །
འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་ན་སྤོབ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་ཕན་ཚུན་
ལྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤོབ་ནས་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་དོན་ཞེས་སོ། །

ལྔ་པ་ཐ་སྐྱད་འཛོག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླང་དགོས་པ་ནི། དངོས་སྤྱ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་
ཁྱོད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་པ་ལ་བཏགས་དོན་མ་དབྱུད་པར་འཛོག་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་འཛོག་པར་བཏགས་དོན་དབྱུད་ནས་རྒྱུད་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པར་
འཛོག་ན་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དབྱུད་པའི་འཐད་པས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། དེས་ན་
དབྱུད་བྱ་འདི་དེ་ཉིད་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
པ་གང་རུང་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་དོན་དམ་དབྱུད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་མཆི་གུ་སོགས་མ་ཟད་
ཐུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་ཐ་སྐྱད་ཙམ་དུ་འང་མི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་
ཉིད་ལས། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་

འཐད་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མི་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཐ་སྐད་དུ་འདུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། འཐད་པས་རྣམ་པས་དབྱུད་པ་ན་མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་མི་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་
 ན་ཅི་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་འཐད་པའི་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཀྱང་མཆི་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་
 ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འཐད་པ་
 དང་རིགས་པ་དང་རུང་བ་དོན་འདྲ་བར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་རུང་ལ། ཀུན་
 རྫོབ་དབྱུད་པའི་འཐད་པ་དང་། དོན་དམ་དབྱུད་པའི་འཐད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་གྱིས། ཤེས་
 བྱེད་མང་སྟེ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ལུགས་ལ་ཆོས་གང་འཛིན་ཀྱང་བཤགས་
 དོན་བཅུ་ནས་འཛིན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཆོས་ཅན་
 མཐུན་སྣང་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡུལ་དེ་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་ལ་དེ་ལྟར་དུ་
 གྲུབ་པ་མཛོན་སུ་མ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཙམ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ཆོད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་མཐུན་ལ། འདི་པས་དེ་འདྲ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་བདེན་མེད་
 དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཡང་མེད་ལ། ཆོས་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་དང་། མཛོན་རྗེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྐད་
 འཛིན་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། བུམ་པ་
 སྣམ་བུ་རེ་ལྟེ་དམག་དང་ནགས་ཆལ་སྟངས་བ་ལྟོན་ཤིང་དང་། །ཁང་བྱིས་ཤིང་རྟ་སྟན་དང་འགོན་
 གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། རྟེན་བཞིན་གང་དག་སྟོན་སྟེ་འདིས་བསྐྱེད་པ་དེ་
 རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། བླུ་། དེ་རྣམས་ཤིང་རྟེན་རྣམ་དབྱུད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། རྟེན་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིན་རྟེན་གྲགས་པའི་སྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་

ལྷར་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཅིག་ཐ་དང་དང་རྣམ་བདུན་གྱི་དབྱུང་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་མི་
འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བརྟེན་ནས་བདག་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ཡང་དབྱུ་མ་
ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

དུག་པ་བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་ལ་མཁས་མྱོངས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་དབྱུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་དག་ན་རེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཐ་དང་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་དོན་དམ་
དབྱེད་པ་འདི་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་རང་རྒྱུད་པ་དག་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་མཚན་མཚན་གྱི་
ཚོས་གང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་བདེན་གྲུབ་མི་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་
འཛིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་མཁས་པའི་ཚུལ་འདིས་ཚད་མ་
གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་ཞིབ་མོར་དབྱེད་པ་
འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཙག་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་ཐ་སྐྱད་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་
མི་སྒྲིལ། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་ལ། འདི་ནི་བདེན་
གཉིས་ལས། ཇི་ལྷར་སྒྲུང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱུང་པ་མི་འཇུག་གོ། རྣམ་པར་དབྱེད་
པར་བྱེད་ན་དོན། གཞན་དུ་སོང་བར་གཞོད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་
མའི་དགོངས་པའོ། རྟོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱིས་དབྱུང་ན་མི་རྟེན་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་དེ་
ལྷར་དབྱུང་པར་སོང་བའི་མཚམས་མི་འདྲ་སྟེ། དགག་བྱའི་འཛིག་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། རྟོག་གོ་བའི་ཚད་མ་དང་དགོས་པ་གང་གི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྷར་ཡིན་དབྱེད་པའི་དབྱུང་པ་ཞིབ་མོ་འདི་བཅུག་ནས་ཅི་
བྱ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཙག་ཀྱང་སྒྲིལ་འདོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་རྟེན་མཁན་ནི་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཡོད་
པར་འཛིག་དགོས་ལ། དགོས་པ་ནི། དེས་ན་གནས་ལུགས་མིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྤངས་ན་ཚོགས་

གཉིས་མཐར་དབྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 བ་སྒྲུང་ལ་བཅུག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གྲུང་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་པ་ཞིག་ཡོད་
 དེ་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཐར་
 བ་འདེན་པར་བྱེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་སོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དབྱས་མཐར་ལས། བ་སྒྲུང་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟགས་མི་འགྱུར། ཞེས་
 མོ། །འབྲུལ་སྒྲུང་འདི་འཛིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་རིག་བ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ནི་རེ་ཞིག་མི་ལྷོག་
 སྟེ། འདི་ནི་ཇི་སྟོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་ལྷང་བའི་རྩལ་གྱིས་མ་རྟགས་པ་དེ་སྟོན་དུ་མི་ལྷོག་ལ། དེ་
 མོ་ནས་གནས་གྱུར་བས་མ་མི་བྱུང་གྱིས་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ཇི་
 སྟོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟགས་པ་དེ་སྟོན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་མོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
 དབྱོད་ལྡན་དག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་
 དོན་འགལ་བར་ཐལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དོན་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུལ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་རྣམ་མ་བྱེན་གྱི་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཤེས་པ་འབྲུལ་བའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་
 རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། ཙམ་
 སྒྲུས་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་པ་གདུང་སྟོན་པོ་ལས། གལ་
 ཏེ་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་འགལ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཙམ་
 གྱི་སྒྲུས་ནི་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་ཞེས་མོ། །དེ་ལ་སྒྲིབ་དང་པོ་མེད་པར་
 ཐལ། ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་ཡང་། རིག་ཤེས་རྗེས་

དཔག་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཆེད་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 མལ། རིག་ཤེས་ཇེས་དཔག་འབྱུང་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེས་འཛིན་སྐྱབས་སུ་བྱས་པའི་ཆེད་དོན་ཤེས་པ་
 འབྱུང་པས་ཆེད་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་མལ། དེ་འབྱུང་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེའི་འཛིན་སྐྱབས་ལ་
 འབྱུང་བས་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འཛིན་སྐྱབས་སུ་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་ལ་
 དེའི་འཛིན་སྐྱབས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བས་བསྐྱད་པ་འདྲ་གཏན་ནས་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་འཛིན་སྐྱབས་སུ་བྱས་པའི་ཆེད་དོན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རྟགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་ལས། སྤྱོད་དང་པོ་ནི་མེད་དེ་རིག་ཤེས་ཇེས་དཔག་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་
 བའི་འབྱུང་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེས་ཆེད་པ་འབྱུང་ཤེས་ཀྱིས་ཆེད་པ་མིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་མལ། རིག་ཤེས་ཇེས་དཔག་གི་ཞེན་ཚུལ་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེར་མལ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྤོང་བྱུང་ལྟར་ན་མ་བྱུང་། དེར་མལ། སྤྱི་མི་
 རྟག་རྟགས་ཀྱི་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རང་རྒྱུད་པ་མཉམ་
 ཚད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཇེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཞིང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བར་
 འདོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ལས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་བྱུང་བོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཡང་དེས་
 པའི་འཛིན་སྐྱབས་ལ་ཚད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་
 ལ། དཔང་བོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཞིང་མ་འབྱུང་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་
 མ་འབྱུང་བ་ཞེས་མི་བྱུངོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ནི། དཔང་ཤེས་ཚད་མ་རྣམས་དང་མི་རྟག་
 སོགས་རྟོགས་པའི་ཇེས་དཔག་གཉིས་འཛིན་སྐྱབས་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྤྱི་བ་དང་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་
 མི་སྤྱི་བར་འདྲ་ཡང་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་འབྱུང་བས་བསྐྱད་མ་བསྐྱད་ཀྱི་སྟོས་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཡུལ་ལ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་འདྲ་ཡང་ཇེས་

དབག་ལ་སྤྱད་ཡུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་ཡང་
 གྲུབ་པས་འཛིན་སྤངས་ལ་མ་འབྲུལ་ཞིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཡང་མེད་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
 གང་ལ་འང་མ་འབྲུལ་བ་མེད་པས་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་གཉིས་མི་མཐུན་ནམ་དཔྱད་
 དགོས། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་འཛིན་ལུགས་དང་འགལ་བའི་དངོས་སྤྱད་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ན་
 རྫོག་པར་བྱེད་ན་ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱེད་བདེན་གཉིས་འཛིན་པ་ལ་མི་མཁམས་པ་
 གང་ཞིག་ཁོ་བོ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་འཛིན་པ་ལ་མཁམས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་དེ་ལ་མི་
 མཁམས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་མཚན་མཚོན་ལྟ་བུ་ལ་ལམ་རིག་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་བརྒྱུག་ནས་མ་རྟེན་
 པས་ན་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཁྱེད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་
 མི་མཁམས་པས་ལ་ལམ་འཐད་པ་བརྒྱུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་མི་དཔྱད་པར་འཛིན་མཁམས་པས་འཛིན་
 རྟེན་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་པར་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པར་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པར་འཛིན་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་ཉམས་པ་ཁྱེད་ཁོ་ན་རྫོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཛིན་པ་ལ་མཁམས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟེན་པའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་པ་གནན་
 འཐད་པ་གནན་གྱིས་རྫོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཛིན་རྟེན་པའི་རྣམ་རབས་ལྟར་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་
 ལས་ཉམས་པ་ཁྱེད་ཁོ་ན་རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། དེས་ན་ཁྱེད་
 ཀྱིས་བཀྲགས་དོན་བཙལ་ནས་ཚད་མ་གཉིས་འཛིན་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་
 བྱས་ཀྱང་སྒྲིན་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་ཏུ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་

བཞིན་དུ་མཚན་གཞི་ཡོད་པས་སྒར་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་མཚན་མཚོན་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཤམ་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གཤམ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལས་མི་ལེན་པ་དགག་པ་ནི། རྟོག་གི་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་དག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྤྱོད་མེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅི་སྟེ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་མས་ལའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟར་སྤྱིར་སྐྱེ་རྒྱུ་མས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་ལེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་སྐྱེ་རྒྱུ་མས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདི་ནི་ལིན་ཏུ་བཞག་དཀའ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིས་མཚོན་ལྟ་བུའི་མཚོན་སྤྱིར་བཀོད་ནས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཡང་ལས་ལེན་པར་མ་ཟད། ལྟས་བྱིན་གྱི་སྒྲ་ལེས་ལིང་གཙོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་བས་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱེ་དེ་དག་གི་ཐ་སྐད་བྱེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་དེའི་དོན་ལས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཅག་ཨོམ་སྤྱག་པ་ཡིད་ལྷག་པའི་རྒྱར་ཐལ། རྟོག་གི་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཅོམ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐ་སྐད་སོགས་ལ་འཇུག་མཁན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་ལིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། ཁྱོད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཐ་སྐད་བྱེད་ཅིང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་དོན་ཡང་མི་འདོད་པས་ཨོམ་སྤྱག་ཀྱི་རྒྱུད་ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཅོམ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་སྐད་མི་འདོད་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་དཔེ་ཉིར་འཇུག་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་མཚན་གང་གི་ཚོ་གཞལ་བྱ་ལ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གནས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚོ་དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚོ་
ལུང་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཙན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ཚད་མ་གཞན་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དགའ་ཏུ་དགག་པ་ལ་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་སྒྲོན་
དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱི་བཤད་དགག་པ་དང་། རྟོག་བྱལ་མཚན་ཉིད་
དུ་མི་འཐད་པ་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲོན་དངོས་བཟོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲོན་སྤོང་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་ཇུས་བརྒྱུད་འདུས་པའི་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་
མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་བཅད་པར་བྱ་
བ་ཞེས་བཞག་པ་དེས་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ན་
འཆད་འགྱུར་ལྟར་བུམ་པའི་ཆ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་བརྒྱུད་བ་མི་རུང་ཞིང་མ་དབྱུང་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱིས་འདི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་མ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་བུམ་པ་
མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་
ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲོན་དེ་མེད་པར་
ཐལ། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སོགས་ཇུས་བརྒྱུད་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་
མི་རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ཇོབ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་
འཛིག་པའི་ཐ་སྐད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཐ་སྐད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲོན་སྤོང་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་མངོན་
སུམ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སྒྲོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཉེ་བར་ལེན་པོ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མིན་ཀྱང་བུམ་

པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བཅད་བྱ་ཡིན་པའི་
སྒྲིལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས། བུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྒྲིལ་བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མིང་བཏགས་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བདེ་བ་ཡིན་
ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་བུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་
པ་དག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་བདེ་ཞེས་
བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་
བཏགས་པ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད་དོ་སྟེ་མ་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་བས་དགག་ ཉ་ཅང་ཐལ་བས་
དགག་ མཚུག་བསྐྱུ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིལ་ཡུལ་བུམ་པར་མངོན་སུམ་
དུ་བཏགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ནི་བདེ་བ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་
དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྐྱུལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་དཀའ་བ་
མང་དུ་བྱེད་པས་བདེ་བ་མིན་ལ། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འགོ་བ་གཞན་ལ་བདེ་བ་
འབྱུང་བ་ལ་བཏགས་དགོས་ལ། བུམ་པ་ལ་ཐུག་པས་མངོན་སུམ་པ་མིན་པའི་དོན་ལོགས་པ་
ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་བཏགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འབྱུང་བ་ནི་
འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་ལ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་
ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཟོད་པ་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་
བཏགས་པ་རིགས་ན། བུམ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ནི་གང་ཞིག་བཏགས་ནས་མངོན་སུམ་

ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་བྱམ་པ་ལ་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་རུང་བར་ཐལ། གཤམ་ཏེ་སྔོན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཤམ་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་
ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་བཏགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། མིང་གདགས་པའི་གཞིའི་དོན་
གདགས་བྱ་བྱམ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བོང་བྱའི་རུ་ལ་རྣམས་པོ་འདོགས་མི་རིགས་པ་བཞིན་
ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གདགས་པར་མི་རིགས་ཏེ་གཞི་གདགས་བྱ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བོང་བྱའི་རུ་ལ་རྣམས་པོ་ཉི་བར་འདོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། འོ་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་
ཐལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། བྱམ་པ་
རྒྱལ་མཁུན་ལས་ལོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱམ་པ་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། སྔོན་པོ་སོགས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དངོས་འགལ་
སོགས་དུ་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉི་བར་
བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ནི་དེ་ལྟར་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་
ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
ཤིག་ཅེས་སོ། །སྔོན་པོ་དང་བྱམ་པ་ལ་དབྱུང་ནས་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་གང་བྱེད་རིགས་པ་
ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཏེ། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་
གཞུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར། བྱམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནི། །

མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུན་པ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་ཚད་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་བཅད་པར་བྱ་
བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་བུམ་པ་ནི་ང་ལ་
མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མ་དབྱུང་པའི་ཐ་སྐད་མ་བསྟུས་པར་དབྱུང་ནས་སྤར་ལྟར་གཞག་པའི་
སྒྲིན་དེ་ལྟར་འོངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྐད་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། དབྱུང་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། རང་བཞིན་
སྒྲིབ་བྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མིན་ལ། བུམ་པའི་ཁ་དོག་སྒྲིན་པོ་སོགས་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར་
བ་དོན་དམ་པར་རམ་ཐ་སྐད་དུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་དབྱུང་ན་ཐལ་
བརྒྱད་ལས་ཟུར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པོ་སོགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་
པར་ཐལ། སྒྲིན་པོ་སོགས་ཀྱང་དབྱུང་ན་འབྱུང་བཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཅིང་དེ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་མཐོང་ཆོ་བུམ་པ་
རིལ་པོ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ལ་ལྟེན་ནས་ནི་བུམ་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་སྒྲིན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་དང་། གཟུགས་
མཐོང་ཆོ་ན་བུམ་པ་ནི། རྩམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར། སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། འདི་
རྣམ་པར་དབྱུང་དེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་
ལ་མཁས་པ་གང་སྟོགས་གཅིག་མཐོང་བས་རིལ་མཐོང་བར་སྲིད་པ་ནི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བུམ་པ་མངོན་
སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པར་མི་འོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་
མཆོད་གཅིག་ཕུར་མ་བཟད་སྒྲིབ་ཀྱི་རོ་རིག་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་དབྱུང་ན་མི་རྟོག་པར་མཆུངས་པའི་
ཕྱིར། བརྒྱབ་ལས། རྣམ་པར་དབྱུང་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། བློ་མཚོག་ལྟར་པས་དྲི་ཞིམ་དང་། ཁམང་

དང་འཇམ་པ་ཐམས་ཅད་དག། ཁོ་ཁོར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་
 དག་གྲང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་པས། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དུག་གིས་
 ཡུལ་རེ་རེ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མའི་མེ་རྟོག་དང་བྱ་
 རམ་དང་ཤིང་བལ་ལ་སོགས་པ་དག་བདག་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ཉིད་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་
 སྤྲོ་ཞེས་སོ། གཤམ་ཏེ་ཐ་སྐད་དུ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་དབྱུང་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་རིགས་
 བར་ཐལ། འཛིན་ཏེན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤོང་པོའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 འཛིན་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་དགོས་
 པ་ཁོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུང་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ་དེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་
 དབང་ཤེས་གཞོན་མེད་དེ་ཐ་སྐད་དུ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་
 ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་
 པར་མ་སྤྱེ་བས་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཅི་རུང་རུང་ལྟར་རང་གི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བུས་ནས་བུམ་པ་བདག་གི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་རག་མོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྤྱོད་པ་ཤེར་རིན་ཀུན་རྫོབ་ལ་
 ཚད་མར་འགྲོ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་རྟེན་མེད་པར་བཅོམ་སྤྱད་ངོ་། །

གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་པོ་དང་ཚད་
 མ་པའི་སྤྱོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་
 འཐད་པར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟར་པར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་དང་སྤོང་པོ་ལྟ་བུ་
 སོགས་ལ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་
 དོན་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་
 དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་གྱི་དང་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་དོན་

རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་དབང་བོའི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པ་རྣམས་དོན་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་བཟློང་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་བོའི་
 ཡུལ། རྒྱུ་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བཟློང་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་བོ་མངོན་དུ་སྒྲོགས་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བཟློང་ཅེས་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་ཀྱིས་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱད་དོད་སྒྲུལ་ན་བྱ་ཏི་ཨ་ཁྲཱ་ཞེས་པའི་བྱ་ཏི་ནི་སྒྱིར་སོ་
 སོ་འཇམ་རྒྱལ་པ་དང་རབ་རྩ་དང་དང་བོ་སོགས་ལ་འཇུག་ ཨ་ཁྲཱ་དབང་བོ་ལ་འཇུག་པས་གྲུབ་མཐའ་
 གོང་འོག་སུས་ཀྱང་དབང་བོ་ལ་མ་སྒྱར་བར་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིབ་ཤིང་མི་སྒྲུབ་སྟེ། མངོན་
 སུམ་གྱི་སྒྲིབ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནིར། དབང་བོའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱད་དོད་ཨི་རྩི་ཡ་ཀ་ཞེས་པ་སྒྲུལ་ནས་ཨི་
 དབང་བོ་ཨི་ཡ་ཀ་ཞེས་སྒྲུལ་ནས་ཡུལ་འདི་ལ་བཤད་སྒྲུབ་ཅིང་། རྒྱུ་གྱུར་གྱི་སྐྱད་དོད་བྱ་ཏི་རྩུ་ཁྲཱ་
 སྒྲུལ་ན་བྱ་ཏི་སྒྱིར་ལྟར་དང་ཨ་རྩུ་ཁྲཱ་སྒྲུལ་ན་ཨ་ཏི་ཨ་ཁྲཱ་དབང་བོ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དོན་གྱིས་
 ཐོབ་སྟེ་རྒྱུ་གྱུར་གྱི་སྐྱད་དོད་པ་རོ་ཉ་ཁྲཱ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་དོད་ཨ་
 ཏི་རྩི་ཡ་ཀ་ཞེས་པ་དོན་འགྱུར་མ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་དབང་བོའི་ཡུལ་ཙམ་ལས་མི་ཐོན་ཀྱང་དོན་འགྱུར་བྱས་
 བ་ཤིན་ཏུ་དབང་བོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་སྒྲོགས་པ་ཞེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེས་ན་རྟོག་གའི་
 དབང་བོ་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་རྒྱུད་པ་ལས། བྱ་ཏིའི་ཆོག་སྒྱུད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟེན་པ་སྟེ་དབང་
 བོ་ལ་རྟེན་པའི་དོན་ནི་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་དང་། དབང་བོ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ནི་སྒྲིབ་ཤིང་པའི་རྒྱུ་
 མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་དོན་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཆད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཚན་མ་གོ་བའི་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་ཟབ་
 ཐོབ་མང་བོ་སྒྲིབ་བར་མི་བྱུང་། ཇེས་ན་བུམ་པ་དང་སྟོན་བོ་སོགས་དབང་བོའི་ཤེས་པའི་དངོས་ཡུལ་

ལྷོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་འདི་ལ་དབང་བོ་མངོན་དུ་
 ཐྱོགས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལ་དབང་བོ་མངོན་དུ་ཐྱོགས་
 པས་ཞེས་བྱས་ནས་བུམ་པ་དང་ཐོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་ལྷོག་ཏུ་མ་
 བྱས་པར་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ན་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་
 དང་ཡིད་མངོན་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རེ་སྟུང་དུ་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་ཡུལ་དང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟོས་ཆོ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་གང་ཞིག་ ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་
 གྱུར་མིན་པས་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གཞལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མངོན་སུམ་བཏགས་ནས་བྱེད་པ་ཡང་
 ཡིན། རང་རེ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟོང་གི་སྐབས་འཛིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྤངས་མི་རུང་བས་
 མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་དེ་ལྟར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་
 བའི་འགྲེལ་བར་རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱིས། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མི་
 རིགས་སོ། །ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་
 སྟེས་པའི་དབང་བོའི་ཡུལ་ཉིད་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་
 མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྫོང་པར་བྱེད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་རྩ་དང་སོག་མའི་སྟོས་དེའི་མེར་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 སྟོས་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་འདོགས་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྤངས་ནས་དོན་གཞན་
 ལ་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཁོ་ན་དངོས་གྱི་འཇུག་པས་

མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་གང་གསུངས་པ་ལས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་ཀྱི་
 འཇུག་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་དངོས་སུ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་
 བོ། ། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་དེའི་ཡུལ་
 བཏགས་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མེད། འཕགས་པའི་
 གཟིགས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གཞན་
 གྱི་ལྟར་ན་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ལ་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་
 འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ལ་འབྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་མིག་སོགས་དང་གང་ཟག་སོགས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པ་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཇིག་
 རྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་བུམ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཞེས་པས་མིག་སོགས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་ཅན་གང་ཟག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་བྲུང་བྱ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་འགྲེལ་བ་
 དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་ཚན་འདིར་ཚིག་ཟིན་ལ་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་
 སྐབས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དུ་འགྲུབ་པོ། ཁོ་ན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་
 དབང་བོ་གློག་གྱུར་ཡིན་ཡང་དབང་རྟེན་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་ཀ་མཁན་དང་ཚད་མ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་བཤད་དགག་པ་
 ལ། འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་གཤམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་གྱི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་
 དང་། ཚད་མ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟེ་ཡུལ་འཕམ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་གང་

ཞིག་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་
ནས་དབང་བོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་དོ། འོན་ཏེ་དབང་བོ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་དགོས་སྐྱེས་
ནས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཏེ། ཐུགས་གྲུང་གིས། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་བོས་བྱས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་
གཞི་བྱས་པར་མཛོན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་
འཇུག་པས་ཞེས་བྱ་བས་མཛོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ཡུལ་གྱིས་བརྗོད་རིགས་པ་དང་། རྒྱུ་པས་མ་
ཁྲུབ་པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབང་བོའི་ཡུལ་ཙན་དགག། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱས་བསྟན་
པ་དགག། ཚད་མའི་གངས་དང་ངོ་བོ་ཡུལ་ལས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་། བྲགས་པའི་སྒྲ་སྒྲངས་
པར་ཐལ་བ་བཞི་ལོ། གང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། མཛོན་སུམ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་གྱི་མཛོན་སུམ་ལྟ་ཀ་
དབང་བོའི་ཡུལ་ཙན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཡུལ་གཞུགས་སོགས་གྱི་ཡུལ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་བོ་རྣམས་བསྟན་མེད་སོགས་བཅས་གྱི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོན་པ་ལས་
དེ་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་དབང་བོའི་ཡུལ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོན་སུམ་ཤེས་པ་ལ་བྱས་ནས་འཇུག་ཡུལ་སྒྲོས་རྒྱུ་སྒྲ་འཆད་ན་ཡུལ་
སོ་སོ་ལ་འཇུག་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པས་ན་ཞེས་བཤད་དགོས་གྱི་དབང་བོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པ་
བྱེ་བྲག་པ་འདི་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སོ་སོ་པ་འཇུག་དོན་སོ་སོ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ནི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱས་བསྟན་པ་དགག་པ་ལ། ཚད་རང་དག་ན་རེ། མཛོན་
སུམ་ཁྱོད་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་འཇུག་པར་དོན་དང་དོན་སོ་སོ་ལ་འཇུག་

བ་བདེན་ཀྱང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲིབ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁོ་པོས་ཀྱང་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་ཅེས་
 བ་དབང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པར་མི་འདོད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྣམ་ཤེས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་བདེ་སྒྲགས་ཏུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཚན་དེས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལྟོན་མ་སྐད་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 ཚད་བར་དབང་ཤེས་མི་སྤྱེ་ཡང་དེ་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་ཤེས་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སོགས་མ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇའི་སྒྲིབ་ནས་ཀྱི་ཐུག་པའི་ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་མ་སྐད་དུ་མ་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་མ་སྐད་དབང་པོས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་
 ལས། ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རག་ལས་པ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་རྣམས་རྟེན་གསལ་བ་དང་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གྱུར་ན་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། རོན་དང་དོན་
 སོ་སོ་ལ་འཇུག་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡང་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ནི་རྟེན་གྱིས་བསྟན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཇའི་སྒྲིབ་ནས་ཀྱི་ཐུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་སྒྲིབ་ན། ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་ཚད་མ་བས་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་སྒྲིབ་པའི་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་འདིས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་
 འདོད་ཀྱི་དོན་འདི་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཞེས་ལས་སུ་བྱ་བ་ལ་མི་འདོད་དེ། འཐད་ལྡན་ལས། དབང་པོ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་རྟོག་གི་བ་འདི་བ་ལྟར་ནའང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་མ་འབྱུང་

པའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་པར་འདོད་དེ། སྤྱི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཤེས་པའི་གསལ་བའམ་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པ་དེས་མཚན་ནས་དབང་བོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡིད་མཛོན་དང་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་སོགས་བཞི་ཀ་ལ་སྤྱི་དེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་གཞུང་ལས། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་ངོ་ཞེས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བ་ལང་གཅིག་ལ་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཐ་སྐད་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་མི་ལྟན་པའི་མངལ་གྱི་བ་ལང་རྒྱུ་དུ་སོགས་ལའང་སྤྱི་དེ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟན་ལས། དེས་ན་ཤེས་པའི་གསལ་བ་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དེས་མཚན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མཛོན་སུམ་བཞིག་ལ་ཡང་མཛོན་སུམ་གྱི་ཐ་སྐད་གྲུབ་པོ། དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་བ་ལང་ཉིད་མཚན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་འགྲོ་བས་སྒྲིང་བའི་གོང་བུ་ལ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་གི་སྒྲར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། །འདི་དག་མ་གོ་ན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་མ་ཡངས་པར་དགག་སྒྲུབ་གྱི་ཉི་མ་འཆར་བར་འགྱུར་བས་ཆོམ་མ་སྒྲ་བར་བྲ་འཛངས་གྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་ཅིག་དེ་ལ་ཐམས་འགྱུར་བ་ན་རེ། མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་འདི་ནི་སྤྱི་མ་རྣམས་ཤེས་དུག་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་རྟེན་དབང་བོས་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐམས། སྤྱི་མ་རྣམས་ཤེས་དུག་ལ་གཞུགས་གྱི་རྣམས་ཤེས་ཤེས་སོགས་ཡུལ་གྱིས་བསྟན་ན་རྣམས་ཤེས་དུག་གི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་རྟེན་དབང་བོས་བསྟན་ན་དབྱེ་བ་རྟོགས་སྤྱི་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱིས་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་དོན་འཆད་སྐབས་འདིར་དབང་ཤེས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེའི་བྱེ་བྲག་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་བརྟོན་པར་འདོད་པས་དེ་ལ་དབང་བོའི་རྟེན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཐན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་གཞུགས་གྱི་རྣམས་ཤེས་ཤེས་བརྟོན་ན་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་རྟོགས་ལ་སྤྱི་ཤེས་སོགས་ལའང་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། ཡིད་ཤེས་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཡུལ་གཅིག

ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མཛོན་པའི་ལུང་ལས། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྷ། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་
 གྲུབ་ལ། བྱུང་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱིས་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། རྟེན་གྱིས་བསྟན་ན་
 དོགས་པ་དེ་མེད་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ནི་སྤྱི་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་
 གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་
 ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་དབྱེ་བ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི། ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་
 དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་གསུམ། འོན་ཏེ་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཅེས་ཤེས་པ་རེ་བ་
 དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟེན་གྱིས་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་ཐན་ཚུན་དབྱེ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །
 འདིར་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་མི་གཅིག་གི་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཅུ་
 རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་གྱིས་དབང་ཤེས་པ་ལ་ཆེ་བ་ཆད་མིན་དུ་ལས་སྒྲུངས་ཤིང་དེས་ན་
 མཛོན་སྐྱེས་ཆད་མ་རྟོག་བྱལ་ཁོན་ཙམ་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟེན་གྱིས་བསྟན་ཀྱང་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདིར་ནི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྟོག་པ་
 དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་མཛོན་སྐྱེས་ཉིད་དུ་ལས་སྒྲུངས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་འདི་བྱུང་པར་དུ་
 མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆད་མའི་གྲངས་དང་ངོ་བོ་ཡུལ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་ན་
 རེ། རྟོག་གི་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་བྱེད་ཁ་ཅིག་མཛོན་སྐྱེས་ཆད་མའི་སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུ་ལས་སྐྱེས་པ་
 འཆད་རིགས་པར་ཐལ། སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོས་བསྟན་པ་འདི་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་གྲངས་དང་དོ་བོ་འཛོགས་ཡུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། དབང་བོས་བསྟན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་ཁོན་ས་བསྟན་པར་
རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་དོ་བོ་ཁོན་མ་ཟད་གྲངས་འཛོགས་པ་ཡང་གཞལ་
བྱ་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དབང་གིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ལྷོག་གྱུར་
དབང་གིས་ཇེས་དཔག་ཚད་མ་འཛོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་
གཞལ་བའི་སྒྲོམ་ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པར་སྒྲུང་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྐྱབས་ཐིག་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སངས་འཕགས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་
པ་ནི། སངས་འཕགས་ལ་ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་ན་ཡང་ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས་འགལ་འདྲ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཛོགས་སྐབས་ལ་
སངས་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་དཔྱད་པ་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་དང་སྐབས་
དག་འཛུལ་བ་སོགས་དང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྟེང་དང་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་
དང་འགལ་བའོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོག་གྱུར་ལ་རྩུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་དང་། འིན་ཏུ་ལྷོག་
གྱུར་དང་། དཔེ་མངོན་གྱུར་ལས་གཞལ་ཆོག་པའི་ལྷོག་གྱུར་གསུམ་ཡོད་པས་ཇེས་དཔག་གསུམ་
གྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོའི་དབང་གིས་གྲགས་པའི་ཇེས་དཔག་དང་། གཉིས་པའི་དབང་
གིས་ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་དང་། གསུམ་པའི་དབང་གིས་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་
བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མའི་སོགས་སྒྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཚད་མའི་གྲངས་ཀྱང་གཞལ་
བྱའི་དབང་གིས་འཛོགས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། རྩུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་དང་། འིན་
ཏུ་ལྷོག་གྱུར་དང་། དཔེ་མངོན་སུམ་པའི་སྟེང་དུ་དེས་རྒྱུའི་ལྷོག་གྱུར་དང་བཞི་ཡོད་པས་ཚད་མ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། ཇེས་སྐད་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་གམ་ལུང་གི་
ཚད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་

འབྲུག་པ་གཞལ་བྱ། གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་སྐྱེས་
 གྲངས་སུ་མ་ཟད་དེ་བོ་རྒྱུད་པའང་བསྟོན། གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མས་
 རང་གི་དེ་བོ་འཛོག་པའང་གཞལ་བྱ་ལ་རག་ལས་པར་སྟེ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་དག་གིས་
 རང་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རང་གི་དེ་བོ་འདྲ་
 པར་རྒྱུད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་འཛིན་དབང་བའི་མཛོན་སུམ་ལྟ་བུས་སྟོན་པོ་
 གཞལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་མཛོན་དེ་ཡོད་པར་རྒྱུད་པའམ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ འདིར་གཞལ་བྱའི་
 རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པས་གཞལ་ཚུལ་དང་ཙམ་སྐྱེས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་
 འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་
 རང་གི་དེ་བོ་ཡོད་པར་རྒྱུད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་དེ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཚད་མ་ལ་
 གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་རང་གི་དེ་བོ་ཡོད་པར་འཛོག་ལ་
 ཙམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་མདོ་སྟེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་གིས་
 འབྲུག་པ་འགོག་སྟེ་གཞལ་བྱ་འབྲུག་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲུག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་ནི་ཚད་མ་གཅིག་ལུར་མ་ཟད་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་སོགས་རྟོག་མེད་གྱི་ལོག་ཤེས་
 དང་། བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཚད་མིན་གྱི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྤང་བ་ལ་
 མཛོན་སུམ་ཚད་མ་དང་དེ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་དེ་བོ་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡོད་པའི་
 དེས་ཤེས་འདྲན་རྒྱས་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བོད་སྤྲེལ་མ་ཆོག་གསལ་གྱི་སྒྲིང་བྱུང་བྱེད་མཐའ་
 འགའ་ཞིག་དང་། ཕྱིས་གྱི་མཆན་བྱེད་པ་དག་ཚད་མའི་གྲངས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་
 པ་ལ་རག་ལས་པར་འཆད་པ་ནི་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྤར་བཀའ་ཅིང་། མཆན་ཉིད་མཆོན་བྱ་རང་སྤྱི་
 གང་ཡིན་ཀྱང་མཛོན་སུམ་ཚད་མར་འགོ་བའི་ཡུལ་ལ་འབྲུག་པར་འཆད་འབྲུར་ལྟར་ཡིན་པས་དབྱེད་

ལྷན་རྒྱུ་གིས་དོར་བར་བྱ་ལ། འདི་ལྟར་མཛོན་རྩེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མཛོན་གློག་སོ་སོར་འཛིག་མ་
ཤེས་ན་ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་ཐུབ་པར་མི་སྤང་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྤྲ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་ནི། རང་བཞིན་སྤྲ་བ་རྣམས་ན་
རེ། བྱ་ཏུ་ལྷན་མཛོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྤྲ་དོན་ཡུལ་ལ་མི་འཆད་པར་སྤར་ལྟར་རྟེན་དབང་བོ་ཁོ་ནའི་
སྒྲོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་མཛོན་སུམ་ཞེས་པའི་བཟླ་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི་
དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་གྲགས་ཁྱོད་ལྟར་
དོན་སོ་སོ་པའི་སྤྲ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ལས། མཛོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྱུལ་བ། ཞེས་དང་། ཆོས་མཚོག་གིས་མཛོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་གཞི་རྩེས་སུ་བཟླ་བ་
སྟེ། མཛོན་སུམ་གྱིས་བཟླ་བར་བྱ་བ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་
དང་བྲལ་བ་མ་འབྱུལ་བའོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ན་བཟླ་བར་
འདོད་པའི་དོན་ལ་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྲ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་སོ་སོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཁོ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། ཉེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། ཁྱེད་གྱིས་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་
རུང་བར་ཐལ། བྱ་ཏུ་ལྷན་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྲའི་ཐ་སྣང་འདི་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་རང་རེ་གཉིས་
ཀལ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་དོན་སྤྲ་སོ་སོར་མ་ཐལ་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་མཛོན་གྱུར་དང་གློག་
གྱུར་མིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁྱོད་ལྟར་ཐལ་ནས་སྒྲོས་པ་དང་དབང་བོ་ལ་སྤར་ན་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཙག་གིས་དེའི་དོན་ཡུལ་མཛོན་གྱུར་ལ་སྤར་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྣང་ཇི་ལྟར་
བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྲ་འདི་འཛིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་ཁོ་བོ་ཙག་གིས་སྤྲས་པ་ཉིད་
དོ། ཞེས་སོ། ཁོ་ན་རེ་མ་བྱུང་བེད་ན། འཛིག་རྟེན་ན་ཐ་སྣང་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྤྲ་ཡང་འཛིག་

རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་པར་ཐལ། ལྷར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷར་
འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བདག་པ་པའི་དོན་སྤངས་
ནས་རྟེན་དབང་བོ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་དོན་ཇི་
ལྷར་གནས་པ་སྤངས་ནས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ན་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྤྱི་ཡང་སྤོང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཁྱོད་ལྷར་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་
སོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་འཇུག་པ་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཞེས་སྒྲིག་སྤྱད་
དབང་རྟེན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་ལྷ་བྱུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྐྱར་
བསྟན་པ་དེ་དང་སྒྲིག་དོན་མི་འཐད་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་
ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིག་པས་མ་བྱུང་བའི་སྒྲིག་ནི། གཞན་ཡང་རྟེན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་མ་ཟད་སོ་སོ་ཞེས་སྒྲིག་སྒྲིའི་སྒྲིག་འཆད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིག་སྒྲིའི་
འཇུག་པའི་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དབང་བོའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་གི་རྟེན་ཅན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
པར་ཐལ། དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་འཇུག་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇུག་ཅེས་པའི་སྒྲིག་དོན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་བོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། སྒྲིག་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་བོའི་
སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་རྟེན་ཅན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་
ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྷར་སྒྲིག་པའི་འཇུག་ཀྱང་
མངོན་སུམ་ལ་སྒྲིག་སྒྲིམ་བྱུང་བར་ཐལ། ཁོ་བོས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དུ་མའི་རྒྱན་ཡུལ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདྲ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མེད་ན་ཚོགས་པ་ལའང་མཛོན་སྲུང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། རེ་རེ་ལ་མཛོན་སྲུང་ཉིད་མེད་ན་ནི་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་
ཚོས་ཅན། མཛོན་སྲུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་བོ་དང་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྲུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྟེན་མིག་དབང་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། བྱལ་སྟེ། དབང་བོ་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་སྟེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོ་ན་དབང་བོའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཇི་ལྟར་མཛོན་སྲུང་ཉིད་ཡིན། དེ་ནི་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་བོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་དག་སྟེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འདིས་ཡུལ་དབང་གཉིས་ལའང་
རིགས་པ་བསྟེས་ན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་གཞུགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མཛོན་སྲུང་དུ་
རྟོགས་པར་ཁས་སྤངས་ཚོག་པར་འོག་གི་ཡིད་མཛོན་སྐབས་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་མཛོན་
སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་ཡང་འགྲུབ་སོ། ཁྱེད་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རེ་རེ་
ནས་བཀར་ནས་རྟེན་དང་། ཡུལ་གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རེ་རེ་ནས་བཀར་ནས་
དམིགས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དང་པོ་ལྟ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་བསགས་
པའི་འདུས་པའི་དབང་རྟེན་ཅན་དང་། རྩལ་སྤྱོད་རབ་བསགས་པ་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་ཤད་རེ་རེ་ནས་ལོགས་སྲུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་ནི་བསགས་པའི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་
ཅན་ཡིན་པས་དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རེ་རེ་ནི་རྟེན་ཉིད་དམ་དམིགས་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་ཤད་རེ་རེ་ནས་ལོགས་སྲུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་སོགས་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཚོགས་པའི་ནང་གི་

རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་བོའི་རྒྱལ་
 ཚོགས་པའི་ཆེ་རེ་ནས་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དང་པོ་ལྷ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དེའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་མཛོན་སུམ་ལ་རྫོས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མཛོན་
 སུམ་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡང་རང་གི་རྟེན་དབང་བོའི་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པ་བཤད་སྟབས་
 པ་དེའི་སྤྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཚོགས་པའི་ནང་ན་གནས་པ་རེ་རེ་འང་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡིན་
 པ་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་
 སོ། །འདི་མཛོན་སྤྱི་བ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་ལ་དོགས་པ་ཁོང་ནས་
 བསྐྱངས་ནས་རྫོས་སྤྱིར་སྤྱིར་བཤོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེའི་དཔེ་ཡང་མི་མཐུན་ལ་དོན་ཡང་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་
 སྤྱི་ཤད་རེ་རེ་ནས་མཐོང་ལ་མིག་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་མི་མཐོང་ཞིང་དབང་བོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་ལ་ནི་
 ཚོགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དཔེ་མི་མཐུན་
 པ་ཞིག་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་ཤད་རེ་རེ་ནས་མཐོང་པའི་སྤྱིར། མིག་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་མི་
 མཐོང་བར་འགྱུར་ལ་དབང་བོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་
 རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་རེ་རེ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་བས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
 ལ་རེ་རེ་རྟེན་ཉིད་དུ་བཤགས་པ་འདི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དབང་བོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པའི་རྫོས་པའམ་བསྐྱན་པ་
 མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབང་བོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་རབ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 བ་ཚོགས་ཆེའང་རེ་རེ་ནས་རྣམ་པ་མེད་དགོས་པ་ནི་སྤྱིར་གྱི་རྒྱལ་དེ་ལས་རེ་རེ་ནས་དབང་བོའི་ཆོད་
 དབྱིབས་སུ་འགོ་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དཔེར་ན་བྲེ་མ་ལ་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ན་ཚོགས་པ་
 ལའང་དེ་མཐུན་ཆེན་པོ་དམིགས་ལ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་མ་དམིགས་

དགོས། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་གཅིག་ལ་སྤྱང་བུ་འབྲིག་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པས་ཚོགས་ན་གྲང་བོ་ཡང་འབྲིག་
 རྣམ་ལ་ཉི་ལ་རེ་ལ་སྤྱུ་རུང་ཟད་ཡོད་པས་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་གང་འབྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། བྱེ་མ་ལ་རྣམ་པ་རུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་དམིགས་ནས་ཚོགས་
 པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར། ཞེས་པ་ནས། ཚོགས་པ་རྣམས་འབྱུ་མར་བུམ་པ་གང་
 འབྲིན་པ་ཡང་སྲིད་ན་ཚོགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དབང་བོའི་རྣལ་ལྷན་རབ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རེ་རེ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣལ་ལྷན་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་བསྟོན་པ་མི་སྲིད་དོ་
 ཞེས་སོ། །དབང་བོའི་རྣལ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲོས་སྒྲུ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོས་ཀྱང་སྒྲོས་
 སྒྲུ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དབང་བོ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུ། དེ་རང་གི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དབང་བོ་དང་
 དབང་བོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོས་པས་མ་ཁྱབ་པ་
 དང་མངོན་སུམ་དངོས་བཀགས་ལོར་བའི་སྒྲོན་སོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པས་བསྟོན་པ་
 ག་ལ་སྲིད། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་
 ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབང་བོ་ལ་འཇུག་པ་དང་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཇུག་པ་དང་དབང་བོ་ལ་གནས་པ་གསུམ་ག་གང་ལ་ཡང་སྒྲོས་སྒྲུ་བཀག་གོ། །དེ་ལ་ཡང་རང་
 བཞིན་སྒྲུ་བ་དག་ན་རེ། སྒྲོན་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་
 དུ་མི་འདོད་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་
 ལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དབང་བོའི་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དག་ཀྱང་རྟེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་བོའི་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བཤད་ཚོག་པའི་ཕྱིར་
 སྒྲོས་སྒྲུ་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྒྲུ་བོས་བྱང་

མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་
 ཏུ་མ་ཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་པ་བདག་
 ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་བོ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅིག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན་
 ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། འདི་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབང་བོའི་
 ཆོག་པ་བདང་མཛོན་སུམ་གྱི་ཆོག་པ་ཐུ་མེད་པས་དེ་ལ་དབང་བོ་དང་ཆོག་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་
 ཆོག་པ་བརྟེན་ཚུལ་མཁའ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁང་བ་ཀ་བཞི་ཅན་གྱི་ཐོག་ཀ་བ་བཞི་
 གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་བཞེགས་ཀྱང་དེ་ཆོག་པ་པས་བཞེགས་སོ་ཞེས་བཤད་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །བརྒྱ་
 བའི་འབྲེལ་བ་ལས། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ཤེན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལ་ཆོག་པ་ཐུ་མེད་ལ་ཡང་
 དབང་བོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་ཐུ་མེད་པའི་དོན་བདེན་མེད་ལ་
 སྒྲུར་དུ་རུང་ཡང་ཕྱོགས་སྤྱུ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེས་བདེན་གྲུབ་མི་འདོད་ཀྱང་ཐུ་མེད་གྲུབ་
 འདོད་པས་སྒྲུར་ལྟར་ལེགས་སོ། །སྤྱི་པ། ལྷོ་ལ་ཤིགས་པ་བྱེད་པས་སྒྲོས་མ་སྒྲོས། མཛོན་ཤོག་
 རྣམ་དབྱེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལུགས། མ་འདྲེས་གསལ་བར་བྱེ་ཆེ་སྒྲིབ་འཁུགས། ཤེས་མིན་
 མཁས་གཞན་ཡིན་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་ཅི། ཤིགས་པའི་དབང་རྒྱུ་འཕགས་བོད་བྱེད་པས་ཀྱང་། མ་
 ཤིགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དགོངས་པའི་དོན། སྟོན་མཛད་རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་གྱི་རྒྱ་སྐར་བཞིན། རྣམ་
 པར་བཀྲ་བས་རྒྱལ་རྣམས་འཛུམ་ཞིང་བཞད། གང་ཞིག་བསྟེན་ན་འཁོར་འདས་ཀྱན་གསལ་
 བའི། རང་མ་དཔལ་མི་ཡི་རྣམ་རོལ་ཅོང་ཁ་བས། བྱགས་ཇེ་ཤི་བྱག་ཟུང་བདག་གི་མགོར་བསྐྱེད་ས་
 བས། རབ་རྒྱས་བུམ་བཟང་ད་བྱིན་བྱོད་ལ་བཞིན། ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པའོ། །
 བཞི་བ་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་ལ། འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དག་ག་

བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱ་བ་ལས། གཞུགས་མཐོང་ཆོ་ན་བུམ་བ་ནི། བཅས་ཅད་ཁོ་ན་
 མཐོང་མི་འགྱུར། །བུམ་པ་ཞེས་བྱ་མཛོན་སུམ་ཡང་། །དེ་ཉིད་རིགས་པ་སུ་ཞིག་སྟེ། །ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ་དབྱུང་ཆོ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མཛོན་སུམ་ཡང་མི་རུང་བར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་སྟེ།
 བ་རྟོག་གོ་བ་དག་ན་རེ། སྐལ་འགྱུར་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མཛོན་སུམ་འགོག་པ་མི་རིགས་པར་
 སྐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་རྩུང་ཟུང་གྲང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བརྩུང་བྱ་ཡིན་པ་
 འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་རྣམས་གྲང་བུམ་པ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྐལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་རྣམས་བྱེ་སྟེ་དང་། ལུང་གི་མདོ་སྟེ་བ་
 ལྟར་ན་རང་མཚན་མིན་ལ་སེམས་ཅོམ་པ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་རང་མཚན་
 དེར་མེད་ལ་མཛོན་སུམ་གྱི་སྟེ་འཇུག་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་དེ་མཛོན་སུམ་
 དངོས་དང་ཡུལ་དེ་བདགས་པ་ཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ལ་རྟོག་གོ་བ་
 རྣམས་ན་རེ། བུམ་པ་ལ་མཛོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མིག་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཛོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་བདགས་སོ། །ཞེས་པ་
 བས། དེའི་ཕྱིར་མཛོན་སུམ་ཉིད་འགོག་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟེ་ལ་མིག་གི་བརྩུང་བར་བྱ་བ་
 འགོག་པ་ལྟར་བུམ་པ་འདི་ལ་ཡང་འགོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
 སྐལ་འགྱུར་བ་ན་རེ། འོ་ན་རྟོག་གོ་བ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་གང་ལ་འདོད། རྟོག་གོ་བ་རྣམས་
 ན་རེ། ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མིགས་ལ་བས་རྟོག་བྱལ་
 ལ་འདོད་དེ། རྟོགས་གྲང་གིས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྟོར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྱལ་མཛོན་
 སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་གོ་བ་འདི་ནི་
 འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་གཏན་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སྟེས་པ་ཤེས་པ་མཛོན་སུམ་ཡིན་

ནོ། ཤེས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། ཤེས་སོ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་
ན་རེ། མིང་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རིགས་ཙན་ཀུན་ལ་བྱབ་པར་འཛིན་པ་
དང་། རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཤིང་སོགས་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆོགས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཅིག་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱད་དོན་འཛིན། རེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། ཤེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་ལྷག་
པར་སྤྱོད་དོགས་པར་ཞུགས་པ་འདུ་ཤེས་གཡེར་བོ་སྟེ། ཤེས་སོ། འདུ་ཤེས་གཡེར་བོ་ཤེས་པས་
རྟོག་པ་འདུ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་མིན་གྱི་དེའོ་འདིའོ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་རྟོག་པ་
སེལ་འཇུག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། གཤམ་བོ་ནི་མཁས་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་ལ་རྟོག་
པ་མཁས་པར་བསྟན་ནོ། རེས་ན་དབང་བོའི་རྣམ་ཤེས་ལྡོ་ཆོས་ཙན། མཛོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་
དེ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བྱབ་ཚུལ་སྤྱོད་ཤིག་གིས་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་
པའི་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཙན། མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བཤད་ཡོད་དེ། དབང་
བོ་དང་དབང་བོ་ལ་གནས་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྡོ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཤེས་སོ། གཤམ་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བས་བཀག་ཚུལ་དང་། ཆོག་གསལ་
འདི་ཉིད་ལས་བཀག་ཚུལ་གཉིས། དང་བོ་ནི། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་མ་
བཀག་ལ། མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་དོན་ལ་སྒྲོས་སྤྱོད་བཀག་པ་རྩོད་སྒྲོང་དང་བཙས་པས་ཡུལ་ལ་མཛོན་
སུམ་དངོས་དང་ཡུལ་ཙན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བསྟུབས་པ་དང་། དབང་ཤེས་མཛོན་སུམ་ཚད་
མ་དག་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས་བྲས་
ཏེ། དང་བོ་ནི། སྤར་བྲངས་པ་ལྟར། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྲད་ཅིག་མ་

གཅིག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཉི་ཤར་ལེན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །འདིའི་དཀའ་གནས་ཕལ་ཆེར་དྲངས་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཀག་
 རྒྱུ་གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་
 སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་
 ཞིག་གོ། ཞེས་པ་ནས། ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
 བས། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གོ་བ་འདི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚུག་བསྟུ་བ་མཛད་པས་སོ། །བཀག་རྒྱུ་
 གཉིས་པ་འདི་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟོགས་དཀའ་བར་སྒྲུང་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཆོག་ཟིན་ཙམ་
 བཤད་ན་རྟོག་གོ་བ་འདིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཅན་ཁོན་ལ་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མར་
 འདོད་ལུགས་དེ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའམ་འབྲེལ་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་གཉིས་ལས་དབང་བོའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་བྱལ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲོ་
 བཏགས་ནས་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྗེའི་རང་མཚན་རྣམས་དེ་དག་གི་དངོས་ཡུལ་བྱས་ནས་དེ་ལ་
 ཚད་མའི་དོན་མི་སྟུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། གང་
 ཡང་འདིས་དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་
 དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། ཞེས་སོ། །མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ལྟོས་ཆེ་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དངོས་གནས་པར་སྒྲོ་
 བཏགས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཞན་སྒྲོ་སྒྲོས་པ་ནི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དེ་ལའང་གཞན་ཚད་མ་ཡིན་
 བྱས་ཞེས་དང་ཚད་མའི་དོན་ཡང་མི་སྟུ་བས་མི་ཆོག་པར་གཞན་གསལ་དུ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སོགས་
 སུ་བྱས་པ་ནི་ཆོག་དེ་དག་དང་འབྲེལ་མེད་པའོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པའོ། །རྟོག་གོ་བའམ་རང་བཞིན་སྟུ་
 བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟུ་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལྟུ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་དག་ཡུལ་དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མི་སྟུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་

སྟེ། མི་སྤྱི་བའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་འཛིག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་
 མཚམས་ལ་རྟགས་བྱུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩུབ་པ་དང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་ཐེག་
 པ་གོང་འོག་དུ་མར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
 དང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་རྩུབ་པ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་དག་སྟེ་གྲུ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་
 དང་། ཆོས་གང་སྤྱི་བའི་རྩུབ་པ་ལོ། ཞེས་དང་། འདུས་བྱས་དེ་ནི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་
 རབ་རྩ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་གཞན་ལས་ཀྱང་། གཞུགས་ནི་དབུ་བ་རྩོམ་པ་
 འདྲ། ཆོར་བ་རྩ་ཡི་རྩ་བུར་བཞིན། འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི་སྤྲིག་རྩུ་འདྲ། འདུ་བྱེད་རྩ་བུ་ལྟ་བུ་
 སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ལྟར། ཉི་མའི་གཉིན་གྱིས་བཀའ་བསྟུལ་ཏོ། ཞེས་དང་ཉིང་འཛིན་
 རྩལ་པོ་ལས། ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་རྩ་བུ་ལྟར་འདྲ། སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་འདྲ་སྟེ། རྩ་
 ཡི་རྩེ་བ་འདྲ་ཞིང་སྤྲིག་རྩུ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་སོ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་ཆེས་
 ཤིན་རྩུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩུབ་པ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྤྱི་མ་ལྟ་
 བུར་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་དག་འདིའི་རྩུབ་པ་དང་སྤྱི་བའི་
 བདེན་མེད་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་འཆད་པར་ལུང་དང་པོའི་མཁུག་དེ་མ་ཐག་ཟུང་ན་ལས་
 འདས་པ་འདི་ནི་བདེན་པ་དམ་པ་གཅིག་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བདེན་པ་དང་དམ་པའི་རྫོགས་རྫུ་ལ་
 འཆད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དོད་བ་རྩ་དང་བ་ཏུ་ཉི་བདེན་པ་དང་དམ་པ་དང་རྟག་པ་གསུམ་ཆར་
 ལ་འཇུག་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའམ་མི་རྟག་པར་འདོད་པས་ལུང་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་ཁྲུབ་པར་
 འདོད་དོ། ལུང་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་ལ་གཞུགས་ནི་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་ནི་མི་གཙང་བ་འདུས་
 པ་དང་ཆོར་བ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྩལ་པོ་ལས་བདེན་
 མེད་བསྟན་ཀྱང་དེ་ལས་མི་ལེན་སྟེ་དུ་བསམས་པའོ། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་

མི་འདོད་པ་དང་དམན་མའོར་དེ་མ་ལའད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ལ་སྤར་ནས་འཆད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་དེའི་བྱལ་པ་སྤྱོད་པ་ནི། དེ་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ ཡུལ་དེ་བཟུང་བ་ལྟར་ཐུན་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་
 ཚད་མར་འདོད་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རང་མཚན་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
 སྤང་བའམ་བཟུང་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན། བརྒྱ་
 བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཞིག་ཐུན་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྤྱོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་སྟོང་ཐུན་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་འབྱུང་ཡང་ཚད་མར་མི་འགལ་བར་གསུངས་
 པས་མི་འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་དང་རྒྱ་མཚན་ཤེས་དགོས་སོ། །ཇི་སྟངས་དུ། ལམ་རིམ་ལས། མའོར་ན་
 དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྟའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལྟའི་རང་མཚན་སྤང་
 བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལྟའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བཞིན་དུ་རང་མཚན་དུ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་བཞིན་སྤྱོད་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་ཚད་མར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་
 ཐལ་བའི་སྟོན་འོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟགས་
 པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཆོས་རྗེ་རྒྱན་བཟང་བས་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མར་འདོད་པ་
 ཞིགས་པར་སྤང་ངོ། །འདི་སྤྱབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། དངོས་སྤྱོད་ཡུལ་ལྟའི་ཚད་
 མར་འགྲོ་བ་རང་མཚན་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གིས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁས་

སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྟར་སྒྲུང་མང་བོ་སྒྲུབྱོ། ཉེ་ལ་ཡུལ་ལྷ་ལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་
ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ལ་དེ་དག་གིས་རང་མཚན་ལ་ཚོད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་འཛིན་ཞབས་ཀྱིས་
དེ་དག་གི་འདོད་པ་སྟོགས་སྒྲུངས་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་
དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་
ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་སྟེ་དབང་བོ་དང་དབང་བོ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེའི་ལུགས་
ལ་ཡུལ་ལྷ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཚོད་མ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྷ་གཞལ་པའི་དབང་
ཤེས་ལྷས་ཡུལ་ལྷ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་གཞལ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སེལ་འཇུག་
དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་འཇུག་ཚུལ་བྱུང་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་
རྣམས་ཅིག་ཅར་མཐོང་པར་བཤད་པ་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེར་དངོས་སྒྲུབ་ཁས་
མི་ལོན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་དེའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོན་དུ་མ་འཇུག་
སྟེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་གཞུགས་དེ་ཙམ་ལས་དེའི་བྱུང་པར་གང་ཡང་མ་བཟུང་པའི་
ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྒྲུང་དང་རྟོག་པས་གཞུགས་ཁོན་བཟུང་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་
དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚོད་མ་གཉིས། ཞེས་སོགས་ལུགས་དེ་ལ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་ཙན་མཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པ་སོགས་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། ཉེས་ན་
རིགས་པ་བྱེ་བ་ངེས་དཔྱད་ནས་བཞག་པའི་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཁོན་ཚོད་མར་རིགས་ཏེ། ལྷ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་རིམ་ལས། འདི་ལ་དངོས་པོ་སྒྲུབ་སེལ་ནི་གཞུགས་སྒྲུབ་སོགས་ལ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་
པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས། ཡུལ་ལྷའི་རང་མཚན་ལ་མངོན་སུམ་ཚོད་མར་མ་སོང་ན་ཡུལ་ལྷ་ལ་
ཚོད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ་ཡུལ་ལྷ་ལ་ཚོད་མར་སོང་ན་འང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོད་མར་འགྲོ་

བར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ག་ལ་ཡིན།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་འདི་ནས་རྟོག་བྱལ་དུ་འདོད་པ་བཀའ་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོག་གི་བ་དང་རང་རྒྱུད་པས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚད་མར་རྟོག་པའམ་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། འཛིག་རྟོན་པ་ནི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་མངོན་གྱིར་དང་མངོན་སུམ་དངོས་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དེའི་ཤེས་པ་བཏགས་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མར་འདོད་པ་དེའི་སྒོས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པའི་ཐ་སྐད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པའི་ཚད་མ་དང་དེས་ཡུལ་གཞུགས་པའི་ཐ་སྐད་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་པ་དང་བྱལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པའི་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟོན་པའི་ཚད་མ་དང་གཞུགས་བྱའི་ཐ་སྐད་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་རྟོག་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །འདིར་གཙོ་བོར་རང་རྒྱུད་པ་ཐོགས་སྒར་དགོས་ལ་སྒར་པ་རོལ་པའི་དབྱུང་པ་ཞིབ་མོ་འདི་ཅི་དགོས་ཁོ་བོ་ཅག་འཛིག་རྟོན་པའི་ཐ་སྐད་འཆད་ཅེས་རྒྱུ་མཚན་དེས་འདི་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པ་ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་ནའང་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཐ་སྐད་དང་མི་མཐུན་ཏེ། འཛིག་རྟོན་ན་ཡུལ་དེ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱལ་ལ། དེ་ལ་རྟོག་བྱལ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྱུར་གྱི་བདེ་སོགས་ལྟར་རྟོག་པས་ཀྱང་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་བདེ་སོགས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་བདག་གིས་མྱོང་ངོ་ཞེས་འཛིག་རྟོན་

ན་བྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་
 རྟོག་བྲལ་དུ་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་
 སྔོན་པོའོ་སྒྲུབ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། ལུང་འདིས་མངོན་སུམ་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་དུ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་འདོད་དེ། ཚད་
 ཆེན་དཀའ་འབྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འབྲལ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་པ་ཉིད་དེ། དེ་
 ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མིག་གི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ཤེས་ཞེས་
 བྲལ་འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་འབྲལ་བར་བཟོད་ལ། སྔོན་པོའོ་
 སྒྲུབ་དུ་མིན་ནོ་ཞེས་བྲལ་འདིས་ནི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་བ་བཟོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་བྲལ་པ་མེད་ཅིང་ལུང་དོན་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེ་མངོན་
 སུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པའི་དོན་ཅན་ཀྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡིད་མངོན་ལྟ་ཅི་ཡིད་
 ཤེས་གང་ཡང་མ་བསྟན་པར་དབང་ཤེས་ལྟ་ལ་རྟོག་དབྱེད་མེད་པས་བྱུན་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་
 སྒྲུབ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྲལ་པའི་ལུང་ཡང་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པའི་དོན་ཅན་ཀྱི་
 སྐབས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བོ་རྣམས་བྱུན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་
 འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་། ལུང་ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་
 པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྲུར་ལྟར་བརྒྱུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་

ཡིད་མཛོན་ལ་རྟོག་བཅས་བཤད་པས། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མཛོན་རྣམས་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་
 རྟོག་བྱལ་མིན་ཀྱང་མཛོན་སྤྱོད་ཚད་མ་དང་གསལ་སྒྲོང་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལའང་གསལ་སྒྲོང་
 ཅམ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྤྱོད་རྟོག་གཉིས་ལ་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་པར་གྲགས་
 བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྒྲོང་བ་ཅན་གྲོགས་། ཇེ་ནི་རྟོག་བྱལ་མ་ལྟ་བུ་
 འདོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་གསལ་སྒྲོང་མེད་ཀྱང་གསལ་སྒྲོང་ཅམ་ཡོད་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་ལའང་
 མི་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་འཇིག་ལྷན་གྱིས་བརྒྱུད་དང་། རྟོག་པོ་མི་སོགས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཡུལ་
 མཛོན་སྤྱོད་དུ་གཞལ་བ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སྤྱོད་
 ལའང་གཞན་གྱིས་ཚོད་ཚུལ་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ལ་འཕྲད་ལྷན་བཞག་པ་དང་། དཀར་གཞུང་
 ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱངས་དང་། ཡུལ་དང་ཚད་མ་
 དང་། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་བཞིའི་སྒྲོས་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་
 ཆེས་རྟོགས་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མ་དག་ནི་དུ་
 ཞིག་མཚན་ཉིད་ནི་གང་། ཡུལ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཚད་མ་
 ལ་བཞི་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་བའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། མི་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་པས་བདེན་གྲུབ་དང་བཏགས་དོན་དཔྱད་དོ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྲུང་དུ་ཚད་མ་འཇིག་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་འདིར་ཚད་མའི་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་
 རྟེན་དང་པོ་འཇམ་གསལ་དུ་དང་སྤྱོད་འཇམ་བར་བསྐྱེད་ནས་བཤད་མི་རུང་སྟེ། ཡང་དག་པ་འཇམ་མི་
 སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ལས་ཆེར་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་།

ཚད་མའི་དང་པོ་མི་རྒྱུད་པ་སོགས་སྒྲིན་དུ་མ་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་སྒྲིག་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་
འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་བ་མིན་ཁིང་ཐ་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་
ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་གསལ་བ་རིགས་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུ་པ་སྒྲུབ་པའི་
ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བྲམ་མུ་ཆ་རབ་རྩ་འཇལ་བས་ན་
ཚད་མ་ཞེས་བཤད་རིགས་ཏེ། རབ་རྩ་འཇལ་ལྟ་བུ་བཞུགས་འཇལ་བས་ན་ཚད་མ་དང་། ཡང་གཞལ་
བྱའི་རབ་སྟེ་གཙོ་བོ་འཇལ་བས་ཚད་མ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རབ་རྩ་
འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱལ་ས་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
ལས། དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ས་རབ་རྩ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །དེས་པར་འབྲེད་པའི་
ཆོས་རྒྱལ་ས་ལྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་མདོན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཤེས་རབ་ནི་ཚད་
མར་གྱུར་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་བ་དང་ཚད་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་
བཞུགས་དུ་རབ་རྩ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གུ་རྫོབ་དང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཇི་
ལྟ་བུ་བཞུགས་གཞལ་དུ་ཡོད་པར་མདོ་འདི་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་དང་
རིགས་པ་ཡང་དག་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྲམ་ཞེས་པ་རབ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་སྟེ་
རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞལ་བས་ན་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ན་རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོ་
ཞེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རབ་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ་མུ་ཆ་འཇལ་བྱེད་ལ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་རྟེན་ན་ཞེས་པ་ལ་སྐབས་དོན་དུ་མ་ཤེས་དགོས་
ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཡོད་པ་ལ་གུ་རྫོབ་བདེན་པ་ཞིག་
དགོས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་དམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པར་འཛིག་པ་སོགས་དུ་མ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྐད་

འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་ཡང་མེད་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་འཛིག་པ་ལས་འོས་
མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པས་གང་བཞག་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པའམ་ཐལ་འགྱུར་པའི་
རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ང་ཡང་འདོད་དོ་ཞེས་
སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྟག་ལའི་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་ཚད་མའི་གྲངས་ནི། དབྱེན་བཞི་དང་བསྟུས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཡུལ་མངོན་
གྱུར་པ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡུལ་ལྷོག་གྱུར་པ་ལ་རུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་དང་འིན་ཏུ་ལྷོག་
གྱུར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པ་འཇལ་བའི་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་ཡུལ་
མངོན་གྱུར་པའི་དཔའི་སྟེང་ནས་ལྷོག་གྱུར་པ་མཇལ་བའི་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་
ཅིང་། བསྟུས་ན་སྤྱི་མ་གསུམ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་
ལས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་
མའི་གྲངས་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་གཞལ་བུའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་
རུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་འིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་གསུམ་སྟེ་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་དང་། དགོས་པའི་དབང་
གིས་མངོན་ལྷོག་འདྲེས་པའམ་སྐར་བའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཡུལ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་
དང་། གཞལ་བུ་རང་སྤྱིའི་དབང་གིས་འཛིག་པ་སོགས་མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇལ་པ་གཞལ་བུའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞལ་བུའི་གཞན་ཞེས་པས་གཞལ་བུའི་དབྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་ཚུལ་དང་དེ་
ལྟར་ན་ཚད་མའང་གཞན་དང་གཞན་དགོས་པ་ནི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བུས་ན་ཚད་མ་གཞལ་བུ་ཁོ་ནས་གཞན་དབང་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པས་འོག་ཏུ་
ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་བྱུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་གི་
རྣམ་བཤད་དང་ཡོངས་གཙོ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་འདི་ཉིད་ལས། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་

གཞལ་བྱ་གཉིས་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚད་མ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྐད་
 རང་རྒྱུད་པ་མན་ཚད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མ་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཚུད་སྒྲོག་ཅ་འགྲེལ་ལས་ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྐད་དང་གྲངས་དང་ཚད་མས་འཇལ་རྒྱལ་
 དང་། ཚད་མ་དེ་གང་གིས་གྲུབ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུད་སྒྲོག་ལས། རེ་ཞིག་
 གལ་ཏེ་ཁ་འཛོལ་སྒྲུབ་གྱིས། །དངོས་རྣམས་དམིགས་ནས་སྒྲོག་བྱེད་ན། །གང་གིས་དངོས་རྣམས་
 དམིགས་འགྱུར་བ། །ཁ་འཛོལ་སྒྲུབ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཁྲིམ་དཔག་ལུང་དང་ཉིད་འཇལ་དང་། །ཁྲིམ་
 དཔག་ལུང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །དཔེས་བསྐྱབ་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན། །ཁ་འཛོལ་སྒྲུབ་གྱིས་ནི་ལན་
 བཏབ་བོ། །ཞེས་པས་ཚད་མ་བཞིའི་ཐ་སྐད་དང་གྲངས་བསྟན་ནས་བདེན་གྲུབ་བཀག་ ཚུད་སྒྲོག་
 ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་རབ་
 གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲུབ་མིན་ཕན་ཚུན་གྱིས་མིན་
 པ་ལམ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། །གཞལ་བྱས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །ཞེས་པས་ཚད་མའི་
 གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ལུགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས། ཚད་མ་ཉིད་
 ཀྱིས་རབ་གྲུབ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། །ཁྲི་ལྟར་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པ་སྒྲོམ། །གལ་ཏེ་ཚད་
 མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲུབ་པོ་སྒྲུབ་ན་ཐུག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་ཐུན་
 སེལ་འགྱུར། །ཞེས་པས་རང་རིག་སོགས་ཚད་མ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་དབྱེད་ནས་བཀག་ཅིང་། དེ་ཉིད་
 ལས། སྤུལ་བ་ཡིས་ནི་སྤུལ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རབ་མཁས་
 པ། །དགོ་བ་ཡིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དགོ་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་གང་། །དེ་ལྟར་རབ་སྒྲེ་
 བརྗོད་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། གང་ལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་སྤྱིད་པ། །དེ་ལ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱིད། །
 ཅེས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་བཞི་དང་གཞལ་བྱའི་གནས་བཞི་དང་དགོ་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་བར་

བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་འགོག་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཚད་མ་བཞི་བཤད་པ་ནི། ཅོད་སྒྲོག་ཅུ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་
པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བོད་སྐད་མ་མང་བོས་ཚད་མ་མང་བ་ཐལ་འགྱུར་བ་
དང་། ཉུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དུ་འདོད་པ་དང་། བོད་ཁྱིམ་སྐྱེལ་ལོ་སོགས་
ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་བཞི་མེད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་མ་ཚོད་པའི་གཏམ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཚད་མ་བཞིའི་ཚད་མར་རུང་བ་དག་ཁོ་བོས་བཀག་པ་མེད་ཅིང་
མངོན་ཇེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་ཇེས་
གཉིས་སུ་འདུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་འཇོས་ཀྱང་ཚད་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དག་མ་
མཐོང་བའི་འོལ་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པས་ཆོག་གོ། ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དང་རྣམ་
བཞག་འདི་ཡང་ཁྱིམ་གྱི་པཌ་གྲུབ་སོ་སོས་བྱས་པ་མིན་གྱི་གདོད་མ་ནས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གོང་འོག་དུ་མར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་མདོའི་དོན་
འགྲེལ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་
ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ལྟ་བོ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་དབྱུང་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་ལུགས་ཀྱང་བསྟན་ལ། དཔེ་ཉེར་སྦྱར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོའི་ཉིད་
ལས། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བོ་གང་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་
བར་སྦྱར་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དབྱུང་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་ཚུལ་དང་ཚད་མ་བཞིའི་དོན་བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་

མ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དང་། དེར་གནས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དང་། གསུམ་པས་དབེ
 ཉེར་འཇལ་གྱི་ཡུལ་དང་། བཞི་བས་ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱིས་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་ལ། ལྷ་བས་ལུང་གི
 ཚད་མའི་ཡུལ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་
 དེ། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་སུ་མ་བྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་
 བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་སྤར་བཤད་པ་
 དག་གིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མཚན་མཚན་ནམ་དངོས་སྤྱི་འདོད་པའི་རང་སྤྱི་གང་ཡིན་
 གྲང་འཛིག་རྟེན་ན་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
 བ། ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་དགོས་ལ། ཡུལ་ཅན་དེ་ཡང་དེ་
 ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་འམ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གྲང་རུང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
 དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་གཉིས་སྤྱང་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཞེས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དོན་ཞེས་བསྟན། ཡོད་ན་ནི་ཞེས་པས་ཤེས་པ་དོན་
 ན་ཡུལ་དེ་འམ་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་ནི་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལྟོས་འཛིག་
 གིས་མངོན་སུམ་དངོས་བདགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུགས་འདིར་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱ་ཤད་འཛིག་སྤྱང་

སོགས་ཀྱང་འདི་བས་མངོན་སུམ་པར་འདོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་
 དབང་ཤེས་རབ་རིབ་སོགས་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ལས་མངོན་སུམ་མིན་པ་དང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་
 བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྤྱང་བས་མངོན་སུམ་མིན་ལ་དེས་
 དེ་ལ་དེས་ཤེས་ཀྱང་འདྲེན་མི་སྟབ་པས་ཚད་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 མངོན་སུམ་དུ་སྤྱང་བས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན། དེ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེས་
 ཤེས་འདྲེན་པས་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་
 རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་
 པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་
 བ། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣམ་འབྱེར་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་སྐབས་མང་པོར་བཤད་པ་སོ་སོར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གསུམ་བསྐྱུས་ན་
 བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་
 སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་དབང་མངོན་ལྟ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་ཡིད་མངོན་དང་། རྣམ་འབྱེར་མངོན་
 སུམ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་ལས། དབང་པོ་གཞུགས་
 ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་
 མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་
 ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་རྟེན་མིག་དབང་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་
 སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ནས་རང་གི་བདག་རྟེན་ལུས་དབང་ལ་
 དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་རེག་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་རིམ་བཞིན་
 གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནས་རེག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་

མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུང་ན་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་འབྱུང་འགྱུར་དང་བཅས་པོ་
 ཡིན་པས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་འཐད་ཀྱང་མ་དབྱུང་པའི་འཛིན་རྟེན་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་མིག་སོགས་
 ཏུག་ནི་དབང་བོ་དང་གཟུགས་སོགས་སྒྲིམ་ཆེད་ཏུག་ནི་དེ་ཏུག་གི་ཡུལ་དང་། དབང་བོ་དང་དོན་
 སྒྲུབ་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཏུག་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་པས་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ན་
 མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་བོ་ཏུག་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུག་ཡིན་ཞིང་དབང་བོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཏུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་
 གཅིག་ལུ་མཐོང་གི་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། དབྱུང་ན་མི་རྟོག་ཀྱང་མ་དབྱུང་ན་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས། མིག་
 དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྟེ་དང་ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །ཀུན་ཏེ་དབང་བོ་འདི་
 དག་ཚད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྟུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་ཕྱིར་དབང་བོ་འདི་དག་ཚད་
 མིན་ཏེ། །དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བཅས་པོ་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིས་དེ་ཉིད་
 བཀའ་ནས་དེ་ལ་ཚད་མར་བཀའ་བས་ཐ་སྐད་པའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་ཚད་མར་བྱགས་ལ་འགྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་ཏུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་
 མཐོང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། མིག་དང་
 རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ནི་མིག་
 ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བུ་བའི་ཡུལ་
 ཐ་དང་པས་ཐ་དང་པ་ཞིག་གོ། །འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་ཁོན་མཐོང་གི་སྒྲིམ་ཐོས་ལ། རྣ་བས་
 ཀྱང་སྒྲིམ་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་ཁོན་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་

སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་མཛོན་སྐྱུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བསྟོན་འདིངས་མི་རིགས་ཤིང་མིག་གིས་གཟུགས་མི་
 མཐོང་བྱས་ན་བསྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་བདག་རྟེན་ཡིན་བྱས་ཀྱང་མིག་གིས་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་བདག་རྟེན་བྱེད་ལ་སྐྱ་ཐོས་པའི་བདག་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་སྒྲིན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་ཐུག་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནན་དུ་ན་སྐྱལ་དང་བ་
 ཡང་སྟོང་གི་མིའི་མིག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཐོས་པར་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ལ། ཚད་ཆེན་ལས་
 ཀྱང་། སྐྱལ་རྣམས་མིག་གིས་ཉན་པ་ཡིན། རྟེན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན། ཞེས་སྐྱལ་གྱི་མིག་
 གིས་སྐྱ་ཐོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་དོན་ལ་ཇི་སྟངས་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་
 བཅུག་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ཏེ། སྐྱལ་བ་ལས་
 སྐྱལ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྤངས་བར་བྱའོ། མཐོང་བ་ལ་ནི་བསྟོན་
 པར་མི་རུས་ལ་གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྐྱ་མི་ཐོས་སོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་དངས་
 སོ། རྟེན་ན་སྐྱལ་བ་ལས་སྐྱལ་བ་འམ་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱ་མ་ལྟར་རྒྱན་ཡང་དེ་དེས་གནལ་བ་སོགས་
 འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཤད་པས་ན། སྟག་ལོས་ཡུལ་རྒྱན་གྲུབ་ལ་ཡུལ་
 ཅན་ཚད་མ་མི་འོང་ཟེར་བ་རྒྱལ་བ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ལ་སྟོན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རིགས་
 དུ་མ་དང་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། དབྱིབས་ནི་སྟེ་མཆེད་དང་པོ་དང་ལྷ་བས་བསྐྱས་པ་སོགས་བཤད་
 དོ། ཀའིས་པ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྟེན་ཡིད་དབང་ཙམ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་ནི་
 ལྷག་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་གནལ་བུ་མཛོན་སྐྱུམ་པ་ལ་
 མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སྐྱུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་
 མཚུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མཛོན་པ་ལ་ཆེར་ལ་ཞེན་རིག་གིས་བྱབ་པ་ནི་རང་

རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཡུགས་ཡིན་ནོ། །འདི་བས་ཡིད་མཛོན་
ལ་འདིའོ་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་མང་བས་མཛོན་སྐྱམ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་བྱལ་ངེས་པར་
འདོད་དགོས་པས་བཀའ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤེས་བྱེད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
དབྱེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྡན་དངས་པའི་ཡུལ་ལྡའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་མཛོན་དང་། ཉན་གྱི་
བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མཛོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་
མཛོན་དང་། དུས་རིང་བ་འདས་པ་དྲན་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་མཛོན་དང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟ་
ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྡན་ཡུལ་ལྟ་བུར་ནས་འགགས་ཤེས་སུ་དབང་པོའི་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཞེན་རིག་གི་ཡིད་ལྟ་སྐྱེ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་དབང་བོ་
གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟར་པའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་
བྱེད་པར་སྐྱེ་ལ། ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་མར་འཛིག་པས་འགག་པ་ཡིན་ཡང་
ཕྱི་རྣམ་གང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་
པར་རྟོག་ཅིང་འབྱུང་བ་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དབང་
པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཞེན་རིག་ཏུ་བསྐྱར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འདྲའི་ཡིད་མཛོན་པ་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ཞེན་རིག་དང་རང་འདྲེན་པའི་
དབང་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བས་བྱུང་སྟེ། ཞེན་རིག་རྟོགས་སྟེ། འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་
འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡིད་མཛོན་སྐྱེ་མི་བྱལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བུ་སྐྱེ་བའི་འབྲུལ་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། རིན་ཆེན་སྤོང་བ་ལས། དབང་པོ་ཡིས་ནི་དམིགས་གྱུར་པ། འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
ལ། ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་ནས་རྟོགས་པ་ན། ཞེས་དང་། དེའི་དར་རྒྱུ་ལས། དབང་པོ་ཡིས་ནི་

ཡུལ་དམིགས་པར་གྱུར་པ་རང་དུས་ན་འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་དམིགས་ནས་
 རྟོགས་པ་ན་འདིའོ་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱོད་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་ནས་འགག་པ་ན་དབང་བོ་དང་ཡུལ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་འགག་པ་ན་སྤར་མཐོང་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཡིད་གྱིས་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་
 སོ། །འདི་སྤར་མཐོང་སོགས་གྱིས་ཀྱང་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་
 ལས། གཉིས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྷ་ཞེས་པའི་དོན་ཚད་མ་བ་ལྟར་འདོད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 བས་མ་དངུང་ན་མིག་ཤེས་དང་དེས་དྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ཅེས་ཐ་སྐད་འདོགས་
 ཀྱང་དངུང་ན་ཡུལ་མི་གཅིག་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འོ་
 བ་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདོན་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཤེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་པ་
 ལས། དེ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་གཉིས་གྱིས། འོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པར། དེའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་གྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 སོ། །འདི་འདྲའི་ཡིད་མངོན་ལྷ་བོ་རེ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་ཚད་མས་དྲངས་པ་རེ་རེ་དང་ལོག་ཤེས་
 སུ་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས་གྱིས་དྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་རེ་རེ་ཡོད་དེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤྱང་བའི་དབང་
 ཤེས་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་གཅིག་རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་འབྲེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བདེ་སོགས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་གསུམ་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་
 ལས། ཚེར་བ་སྤྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་དང་། དུས་བརྟག་པའི་ཐད་གྱི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། ཚེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། འདིའི་སོགས་སྤྱོད་དབང་བོས་མ་དྲངས་པར་ཡུལ་གཞལ་བའི་ཡིད་མངོན་རྣམས་ཉམས་སྤྱོད་

གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་དོ། །གསུམ་པ་ཚོས་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་ཡོད་
དེ། བདེན་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངའོ་སྟེ་མ་དུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དང་དེ་འབྲེལ་
ཡིའོ་སྟེ་མ་དུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དང་། བདག་གཉིས་འཛིན་པས་བྱངས་པའི་དེའི་སྤྱང་བ་དེས་པའི་བྱན་
ཤེས་དང་། རྟག་པ་དང་མི་ལམ་སོགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུ་ཉམས་མྱོང་གི་རྣམ་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། སད་པའི་སྐབས་སུ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་ཉམས་སུ་
མྱོང་བའི་ཡུལ་བྱན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་སྤར་ལུང་བྱངས་མ་ཐག་དང་། རྗེའི་གསུང་དུ་མ་
ལས་བདེན་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངའོ་སྟེ་མ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ང་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་
པའི་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་འདས་པ་བྱན་པའི་ཡིད་མངོན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ནང་འདས་བྱན་གྱི་དེ་གཉིས་
དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་དེ་མ་ཐག་པའི་འདས་པ་བྱན་པའི་དེ་དང་། དུས་རིང་བར་སོང་བ་བྱན་པའི་དེ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྡན་བྱངས་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་དང་། དབང་
ཤེས་ལྡན་བཟུང་རྗེས་དེ་མ་ཐག་བདག་གིས་ཡུལ་དེ་སྤྱད་པར་བྱན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་ཡོད་ཅིང་འདི་
དག་བརྒྱ་བ་ཙུ་འགྲེལ་ལས་དབང་ཤེས་ལྡན་ཡུལ་དངོས་སུ་མི་རིག་པ་དང་བྱན་ཤེས་སུ་ཡང་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་གི་དབང་ཤེས་
བཞིན་དུ་དངོས་སུ་མི་རིག་པར་གསུངས་ཤིང་བྱན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྐལ་བཟང་
མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡིད་ཤེས་རྣམས་བྱན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དབང་ཤེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེས་པའི་ཡིད་མངོན་མི་གསལ་བ་དང་བྱན་པར་
བཤད་གྱི་ཡིད་མངོན་ལ་མི་གསལ་བ་དང་བྱན་པས་མ་བྱས་སྟེ། ཚོར་བ་གསུམ་ལྟ་བུ་རང་དུས་གྱི་
ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་རགས་པ་གསུམ་དང་དེའི་ནང་ནས་བདེ་སྤྱག་གཉིས་

རྣམ་པ་གསལ་བར་ལམ་རིམ་དང་ལྟ་བུ་མཉམ་སྦྲེལ་སྟོན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་བ་ཅ
འབྲེལ་ལས་དྲན་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། བརྒྱ་བ་ལས། མཐོང་ཟིན་དངོས་པོ་མི་སྤྲང་ཞིང་། སྒྲུང་
ཡང་སེམས་སྒྲུ་མིན་དེས་ན། དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡིས། འོན་པ་ལོག་པ་ཁོན་འབྱུང་། ཞེས་
དང་དེའི་འབྲེལ་བར། ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་ཤེས་པ་ད་
ལྟར་བས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུང་མི་སྤྲང་ངོ་། འོན་གཅིག་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
གཙོང་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན། ཅེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་
འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལོ། ཞེས་སྟོན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་
དུས་ན་འགགས་ནས་མེད་ལ་དུས་རིང་བོ་སོང་བའི་སྒྲུབ་ཡང་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་དྲན་པ་གསལ་བའི་རྣམ་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་ལ་
མ་བཞོད་ནས་ཤི་ནས་བསྐལ་པ་མང་དུ་ཡོན་པ་ཁ་སང་གི་ཡུལ་སྤྱད་པ་ལྟར་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུ་བས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པས་ཐོག་རྒྱ་ལས་བྱས་པའི་སྟེང་གི་ཐུག་རོན་གྱི་རྟེན་
རྗེས་འོག་གི་ཞོ་ལ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བ་ལས། སྒྲུབ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །
གལ་ཏེ་བྱོད་ཀྱིས་བདག་རྟག་ན། སྟོན་བྱས་པ་ཡི་མ་མཐོང་ནས། བྱོད་ཀྱི་ལུས་ཀོ་ཅེས་མི་རྟག་ །
ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། འདི་ན་ཆོ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་མཚོན་ཆ་ལ་སྟོན་པས་མ་བྱུང་བའི་
མ་སྟོན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཅན། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུའི་བྱུང་པར་གྱིས་གསལ་བར་གྱུར་པ་འདུ་
བྱེད་གྱི་རྒྱན་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཤགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་གིས་
སྒྲུབ་རྗེས་སུ་དྲན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། ཞེས་སྟོན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་
ལྟོས་པར་རྒྱལ་སྤྱི་མང་བོ་ལ་སྟོན་ལམ་སྟོན་གྱི་མཐུས་འདི་ལྟར་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡོད་པས་
ཡིད་མཛོན་འབྱུང་བོ། དྲན་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཡིད་མཛོན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་དང་མི་རྟག་པ་
སྟོན་གྱི་སྟོན་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དངས་པའི་དྲན་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཚད་མ་ཡིན་ན་བཞི་བོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བཞིར་བཤད་པ་གཞལ་
བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་སྐུ་མེལ་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་རྣམས་མངོན་
རྒྱུས་བཞིར་འདུ་ཡང་དེ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་ལ། རྟོག་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་
ལ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ཞིག་མེད་ན་མངོན་སྐུ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡུལ་མངོན་སྐུ་
པ་ཁོ་ནས་མངོན་སྐུ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སྐུ་མོང་མིན་པའི་བདག་ཀྱི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་བདེན་བཞིན་རྣམ་པའམ་བདག་མེད་ཐུ་
རགས་གང་རུང་མངོན་སྐུ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོས་མི་སྐྱབ་པའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སྐུ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་ཅིང་བརྟེན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་
དང་། བདག་མེད་གཉིས་སོགས་སྤྱིར་རྟོག་གྱུར་ཡིན་ཡང་དེ་མངོན་སྐུ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
ལྟོས་ནས་མངོན་སྐུ་དང་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོས་ཀྱང་མངོན་སྐུ་ཚད་མར་བཞག་ཆོག་
པ་དེ་བཙམ་ལྟར་འདས་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་རང་
ཉིད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེའི་སྒྲོས་མངོན་སྐུ་ཚད་མར་བཞག་ཆོག་པ་ཡང་ཡིན། སྤྱིར་རྟོག་གྱུར་
ཡིན་ཡང་སློང་དེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཞུགས་པས་ན་དེ་ལ་མངོན་སྐུ་ཚད་མར་འཛིན་རྟེན་
ཐ་སྲེད་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ་
ལས། དེའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སྐུ་ཉིད་དུ་འགལ་བ་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྐྱག་བསྐལ་མི་སྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་
ཡང་མངོན་སྐུ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ལ་ཞེས་དང་། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་
ལས། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བར་འགོག་བདེན་མངོན་སྐུ་དུ་ཤེས་པ་སྒྲོན་པས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་

འགྲེལ་བར། ཤེས་པ་གང་ཞིག་བྱེད་པར་གྱུར་པས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་
 ལུགས་ཅོད་པ་དེ་ནི་དེའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ལུགས་འདི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ཤེས་ན་སྒྲོག་
 གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་བ་ལ་འདི་ལྟར་དགོས་སོ། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་
 བདུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྟེ་བ་མེད་པའི་དོ་བོར་
 གྱུར་ན་ནི་ཤེས་པ་དེ་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལུགས་པར་རིགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་རྣམ་
 པ་དེ་ལྟ་བུས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྱེད་འདོགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཆུ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་
 འགྲོན་པོ་ལ་རང་ཆོག་གྲང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་མི་དམིགས་པ་ལ་
 ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་འདོགས་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་སོ། འདིས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་
 མན་ཆད་གི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ལ། རང་ལུགས་མཐུན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡང་
 ཤེས་པར་གྱིས་འཁོག། ལེན་མ་ཙམ་པ་ཡན་ཆད་གིས་རྣམ་འབྱེད་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་
 བདག་མེད་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱུང་བར་འདོད་ལ། དངོས་སྒྲིབ་ནང་ཚན་བྱེ་མདོ་ལྟ་བུས་
 མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་གྱི་གཞུང་དོན་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། ཐོག་མར་
 ཆོག་སྒྲིབ་གྱི་དུས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དོན་སྒྲིབ་སྒྲོམ་རྟགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་གོམས་
 པ་རྫོགས་ནས་བདག་གིས་སྒྲིབ་པའི་མི་རྟག་པ་སྒྲིབ་མཚན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཆ་མེད་པའི་དོན་རང་
 མཚན་ཙམ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། རྣམ་འབྱེད་རྣམས་གྱིས་བླ་
 མས་བསྟན། ཁ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། ཞེས་དང་། རིགས་བདུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། རྣམ་འབྱེད་བ་རྣམས་གྱིས་དོན་ཙམ་མཐོང་བ་བླ་མས་བསྟན་པ་ལས་ཉི་པར་སྟེ་བ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲུ་མ་དང་བྱི་མའི་ཆས་སྒྲིབ་བའི་
 དངོས་པོ་ཙམ་རྟོགས་སོ། ཞེས་སོགས་སོ། ཟལ་འགྱུར་བ་ན་མེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཟལ། རང་སྒྲིབ་
 ཤེས་བྱ་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་དང་པོ་སྒྲོམ་ཆོ་སྒྲིབ་མཚན་གྱི་བདག་མེད་པ་བསྒྲོམས་པ་ལས་མངོན་དུ་

གྱུར་ཚེ་མ་བསྐྱོམས་པའི་རང་མཚན་དངོས་པོ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉུག་མའི་ཁྱིའི་
 གྱིས་ཉུག་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་གོམས་པ་ན་སྤྱི་མཚན་དང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་
 རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་
 པར་འདོད་པ་དག་གིས་གྲུབ་ལ། མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་དེས་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཆོས་ཀྱན་མངོན་སུམ་
 དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཚན་བསྐྱོམས་ཀྱང་མ་བསྐྱོམས་པའི་རང་མཚན་ཙམ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་
 གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐད་དུ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། གལ་ཏེ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དག་ཐ་དད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོམ་པའི་སྤྱོར་བ་སྤྱིའི་
 རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་པའི་དེ་བོ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཅི་མི་འཐད་པས། དེའི་ཆོག་འདི་
 བྱི་དེས་པར་བརྟགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 ཉ་ཅང་ཐལ་ལུགས་བཤོད་པ་དེའོ། །ལྷག་མ་གོ་སྟེ། གཞན་ཡང་བཅད་ཚུལ་མང་ཡང་ཡི་གེས་མི་
 ལངས་སོ། །དབྱེ་ན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དང་། སོ་སྤྱོའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་རགས་པའི་བདེན་བཞིའི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དུག་དང་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་
 ཉུག་མའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོགས་ཡོད། སོ་སྤྱོའི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་
 སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ན་ཡིན་ཏེ་གསལ་ལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་
 བའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ། འཇུག་ཤིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། ཞེས་པ་
 བས། བདག་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་འོང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྤྱོད་འཇུག་གི་ཡང་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་
 སོགས་དང་། དེར་མ་ཟད་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དཔེ་མ་བྱུང་

གྱི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། བདག་ནི་དགྲ་བོ་ཚོས་པར་གྱུར་ཏེ་སྒྲིམ་
 པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བདེན་བཞི་ཤེས་སྤངས་མཛོན་དུ་བྱས་ལམ་བསྐྱོམས་པ་
 ནས་དགྲ་བོ་ཚོས་སྒྲིམ་པར་སྤང་བས་ནད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་འཆི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 སྒྲིམ་ནས་དབྱུལ་བར་སྒྲེ་བར་བཤད་པས་སོ་སྒྲེ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་མདོ་འདི་ཆོག་གསལ་དང་མདོ་
 གྱུན་བཏུས་སུ་ཡང་དངས་པས་ན་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་
 པར་སྤང་བས་བོད་ཁ་ཅིག་མེད་འུགས་དེ་འགོག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་རྗེས་དཔག་ནི། རང་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་གནལ་བྱ་
 རྒྱུ་གྱུར་ལ་མི་སྒྱུ་བའི་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོན་དུ་གྱུར་ཟིན་
 པ་ལ་རྟགས་སྒྲོར་བ་མི་རིགས་པས་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་གྱུར་ཞིག་དགོས་
 པས་ན་རྗེས་དཔག་ནི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གྱུར་ནི་རྟགས་སྒྲོབས་གྱིས་རྟགས་
 དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱུལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་བཞི་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་བ་
 མ་ཡིན་པར་རྟགས་བསྐྱབ་བྱུལ་མི་འབྲུལ་བ་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་སྒྲེ་ཚུལ་
 ཡང་གང་གིས་རྟགས་དེ་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དུན་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱུལ་དེ་དཔག་པ་སྟེ་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་ཞིག་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་པ་ཉིད་
 དང་། ཞེས་པ་ནས། མཛོན་སྒྲིམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ངེས་མཛོན་སྒྲིམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་གནས་པ་མཛོན་སྒྲིམ་དུ་
 དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་
 ཅན་རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་
 དང་། འཐད་ལྡན་ལས་གྱང་། དེས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རང་གི་གྲུབ་པར་བྱས་པས་བྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཚད་མའི་ཤེས་པ་རྟགས་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་སྒྲེ་ནོ། །ཞེས་པ་

ནས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པས་བར་དུ་ཚད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་གཞུང་འདི་མཁས་པས་
 ཞིབ་བཤད་མི་སྤང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ལ། འདིས་མཚན་ཉིད་དང་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་བཤད་གསུམ་
 ཐོབ་པར་སྤང་ཡང་སློང་མན་པས་མི་རྟོགས་པས་སྐྱབ་བཤད་གོ་སྐྱབ་པར་བཀོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་དཔོག་པ་སྟེ་འཇལ་བས་ན་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་དང་། གནལ་བྱའི་གཙོ་བོ་འཇམ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་མི་སྐྱབ་པའམ་འཇལ་བས་
 ན་ཚད་མ་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་སྐྱད་དོད་ཨ་རུ་ལྷ་ནའི་ཨ་རུ་རྗེས་
 སུ་དང་ལྷ་ན་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འཇལ་བའི་དོན་གྱིས་དཔོག་པར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སོགས་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་རྒྱུང་བ་ལས། བཤ་གིས་
 ཀྱང་རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་དཔོག་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དབྱེན། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སློལ་སྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་དེ་
 གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་ཚད་མ་འཇམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཉེར་འཇལ་
 གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་
 ལྷ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྤྱིར་ལུང་གི་ཚད་མའི་གནལ་བྱའི་གཙོ་
 བོ་ཞིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོས་པ་ན། ལུང་
 འབྲེན་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་སེམས་ཀྱན་མཐུན་ཡང་སྤྱིད་ཙམ་ལ་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པས། དཔྱད་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ཡུམ་རྒྱས་པ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་འགོག་བདེན་ཆོས་སྐུ་ལ་མི་སྐྱབ་
 པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བ་ཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་

སྤྱང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་དཔེའི་སྤྱང་ནས་སྤྱུ་གུ་ཡང་སྤྱང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་བྱུང་སྟེ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་
ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྟགས་སྤྱོར་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཅིག་ཤོས་ནི་
རྟོགས་སྤྱོད་ཞིང་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཆོ་དཔེ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱོད་པ་
ཡིན་གྱི་དངོས་སྤྱད་མ་བཅའ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོར་དག་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་
ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་རྩོན་ལ་འགལ་བཅོང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་དམ་བཅའི་དོན་ལ་ཆད་
བསལ་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་འདྲ་བསྟན་པ་ན་དམ་བཅའི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྱོད་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱང་ལ་འགལ་འདྲ་སྟོན་བྱུང་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐབས་བབས་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་མི་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྤྱོད་དག་བཞིན། དེ་སྐད་དུ་འདི་ཉིད་
ལས་ཀྱང་། འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བརྟེན་པ་ན་ཅི་པ་རོལ་པོ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་རྩོན་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དོར་
བ་ཡིན་ལ་དམ་བཅའི་དོན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་
ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་དོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་འགལ་ཞིག་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆད་
མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐལ་རང་གི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ན་ཁྱེད་ཙག་གིས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་ལགས་པར་བཤད་པ་དག་ལ་རེས་འགལ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་འགོད། ཞེས་འགལ་

རྗེས་ཡིན་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་མིན་ཟེར་བའི་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲིབ་པར་སེམས་རྣལ་
དུ་ཞོག་ལ་དོན་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ནས་སྒྲིབ་པར་རིགས་སོ། ། ཞེས་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལུང་གི་ཚད་མ་ནི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་གི་གཞལ་བུ་ལུང་གི་དོན་ལྟོགས་གྱུར་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལུང་གི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། མངོན་གྱུར་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་ན་ལུང་ལྟ་ཅི་སྒྲིབ། ལྟོགས་གྱུར་ལ་འང་རིགས་པའི་
དབང་ལྷན་གསུམ་གྱིས། དབྱུང་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག། ཟུངས་ཞེས་ལུགས་འདི་སུ་ཡིས་བྱས། །
གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ནི་སྒྲིབ་བྱེད་གྱིས་བསྒྲིབ་སྒྲིབ་བས་དེ་ལ་འང་ལུང་དགོས་ན་
ཐམས་ཅད་ལ་ལུང་འདྲེན་པར་ཐམ་བས་ལུང་མི་དགོས་ལ། དབང་བོ་དུག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
ཤིན་ཏུ་ལྟོགས་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཞིག་ལུང་གི་ཚད་མའི་གཞལ་ཡུལ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཡང་དོན་
དེ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་མི་འགལ་དང་། རིགས་པ་དང་
གཏན་ཆོགས་དང་འཇིག་རྟེན་གསལ་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་དང་། ལུང་རང་གི་དངོས་ལུགས་དང་
གོང་འོག་འགལ་མི་འགལ་དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཚད་མས་དེས་ཤེས་རྟོག་པ་
དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དབང་བོ་དག་ལས་འདས་པའི་དོན་
མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་དོ། ། ཞེས་སོ། །
དེས་ན་དབང་བོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་པས་ཚད་མ་འདིའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་
པས་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དང་ལུང་གི་ཚད་མ་འཇམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་བསྟན་ཆོག་གང་ཡིན་
པ་ཞེས་པས་ལུང་ངམ་ལུང་ཚད་མ་བསྟན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཡང་ལུང་ཚད་མ་ཡང་འདོད་ལ་ཚད་
མའི་སྒྲིབ་བུ་ཡང་འདོད། ཡུལ་གཞལ་བའི་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་
སྟེ། མདོ་ཀུན་བརྟགས་ལས། མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། ཞེས་དང་། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། རོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །ལྷ་ག་
པའི་ཚད་མ་གཞན་སྟེ་ཡོད། ཅེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་བུས་བུས་
ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་བྱེད་པ་བོ་གང་
ཟག་འདིས་གཞལ་བ་དང་བྱེད་པ་འདིས་གཞལ་བ་དང་ལས་འདི་འདྲ་ཞིག་གཞལ་བ་གསུམ་དུ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དང་པོ་བྱེད་པ་བོ་དང་། གཉིས་པ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་
ཡིན། གསུམ་པ་ནི་དེའི་ལས་དང་གཞལ་བུ་ཡིན་པ་སྤར་བུ་བྱེད་སོགས་དབྱེད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་
ཏེ། ཚད་མ་འཇམ་གཞལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་བྱེད་པ་བོ་དང་བྱེད་པ་ལས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་
ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོར་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་ཤིང་གཅོད་ཅེས་པའི་དག་བཞིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཚོར་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་བོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་
ཡིན་པས་གང་ཟག་འདིས་ཚོར་བ་དང་བྱེད་པ་འདིས་ཚོར་བ་དང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཚོར་བ་ཞེས་པ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞལ་བུ་
སྟེ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་སྟོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཉིད་ལས་
ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡོངས་སྟེ་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་བོ་གང་ཞིག་ཡིན་བྱེད་པ་བོ་
མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་ནས། བྱིད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་བོའི་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྤྱི་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཐ་སྐད་
བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་ཡང་མི་འདོད་པས་ཨེ་མ་གྱི་ཏུང་བྱི་ཉི་འདོད་
པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་སྐབས་དུ་མར་སྦྱོར་
ཤེས་དགོས་སོ། །སྤྱི་བཤད་ནི་ལྷ་ག་མ་སྤྱི་ལྷ་མ་ཞེས་པའི་ལྷ་ག་མ་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་སོགས་ལ་
འཇུག་ཅིང་སྤྱི་ལྷ་མ་ཚད་མར་འཇུག་པས་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་གསུམ་ཆོས་
ཅན། བྱིད་ལ་ལུང་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་ཟད་པ་དག་ལས་བརྒྱུད་ནས་

འོངས་པས་ན་ལུང་དང་ཀུན་རྒྱལ་གོ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུང་དང་མདོན་དུ་སྤྱོད་པས་ན་ལུང་
 ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་ཐོབ་ཅིང་། འཐད་པའམ་རིགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་དོན་དེ་ལ་མི་སྤྱུ་བས་ན་
 ཚད་མ་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་གྱུབ་སྟེ། ལུང་གི་སྐད་དོད་
 ལྷ་གམ་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཕྱིར། རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་བའི་འབྲེལ་བ་ཚིག་
 གསལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་
 རམ་ཀུན་རྒྱལ་གོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀུན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། མདོན་དུ་སྤྱོད་པས་
 རས་འགྲོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་ལུང་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ནི་
 འཐད་པ་དང་བྲལ་བས་ཚད་མ་མིན་པ་ཉིད་དང་ལུང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་
 དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་པའདུག་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལུང་གི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་
 བྱས་པས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཐད་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་འོངས་པས་ལུང་དང་། ཞེས་པ་ནས། བཞག་
 གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་བཞེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་སྤྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 དང་། དེའི་རྣམ་པའདུག་ལས། རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་གསུང་ཚད་མར་བྱེད་དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པས་མི་
 སྤྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོད་དང་སློ་གྲོས་མི་ཐད་པའི་མདོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་དེ། མདོད་གཉིས་ལ་ནི་སྤྱར་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་ལུང་གི་དོན་གསུམ་ཚད་པས་ལུང་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་མི་སྤྱུ་བས་ན་
 ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་དུག་སྐྱོབ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཅན་དན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་ཅན་
 དན་གྱི་མེ་ཞེས་དུག་སྐྱོབ་སྤྱར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ལུང་གི་ཚད་

མ་ཞེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་འཇལ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་དང་ཚད་ཆེན་སོགས་ལས་ཤེས་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ནི། དབུ་མ་སྒྲིང་བོ་
 ལས། བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་མ་ཆད་པ། ལུང་ཉིད་ཡིན་པས་ལུང་ཞེན། གྲུན་གྱི་ལུང་ཡང་འཇུག་
 གྱུར་པས། །ངེས་པ་གང་གི་དེ་ཉིད་གཟུང་། ཞེས་གཞན་སྤེས་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་ལུང་གི་དོན་དུ་
 འདོད་པ་རྒྱུད་པམ་གྱི་གཞུང་གྲུན་གྲུང་ལུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པས་མི་འཐད་ཅིང་། འདིས་ན་བོད་
 བོན་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་རྒྱུན་ཡོད་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཡིན་སྐྱེས་པ་ཡང་ཞེས་པ་ལ། མ་དབྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲི་
 ལ་སྒྲིང་བོར་འཛིན་མི་རུང་བར་ཡང་བསྟན་ཅིང་། བྱང་པ་གྲུན་གྱིས་མཐུན་པར་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་
 མཛོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་ཆོག་ལུང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རིག་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ཉེས་པ་འཇམ་སྒྲིབ་པ་
 ཟད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་གཅིག་དགོས་པར་དབུ་མེམས་གྲུན་
 མཐུན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མཛོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཞེས་པས་སྒྲིབ་བྱལ་བསྟན་ལ་ལྟག་མ་བཤད་
 ཟེན་ལྟར་དང་། གྲུ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཀྱང་། ཅི་ཙམ་དུ་མཛོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འགའ་ཞིག་
 གིས་འཇུག་པ་དང་ཤྲོག་པའི་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་དན་སོང་དག་ཐོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཚད་མ་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་གནས་པར་མི་རུས་ལ། འགའ་ཞིག་ཆོག་གིས་འཇུག་པ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེ་
 དང་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་བྱུང་པར་ཙན་ཉིད་གྱིས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ལུང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་ཡུལ་ལ་
 འཇུག་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་བམ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས་གཏོན་མི་ཐ་བར་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་ལ་ལུང་གི་རྟེན་རྒྱུ་དང་ཆོག་གིས་ཀྱང་འཇུག་
 རྒྱུ་སོགས་བཤད་ལ་དེ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་སྒྲིང་བོ་ལས། གལ་ཏེ་རིག་པ་བརྟག་བཟོད་པའི།
 ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལུང་ཡིན། །རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་དབྱེད་པར་བྱ། བྱིནས་དེ་ཡིས་གང་བསྟན་པའོ། །
 ཞེས་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུང་གི་དོ་བོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དུས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དབང་བོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་འདིའི་ཡུལ་
འིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གཙོ་ཆེ་སྟེ། སྒྲིང་བྱུང་ལས། ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡང་འིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་འཇལ་
པའི་ཇེས་དཔག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ནི། འདྲ་བའམ་དཔེ་རྟོགས་ཟིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་དེ་དཔེ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་ཇེས་དཔག་དེ། དཔེ་ཉེར་
འཇལ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དཔེའི་སྟེང་ནས་དོན་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པ་
ནི་ཚད་མ་བཞིར་དབྱེ་བའི་གཉིས་པ་ཇེས་དཔག་དང་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲོས་སྒྲོན་དང་དགོས་
མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་མ་འབྱུང་བས་ན་འཛིན་སྤངས་ལ་དོན་དེ་དཔེ་དེ་དང་འདྲའོ་སྒྲུམ་དུ་འཛིན་པ་
ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་གུ་ནི་མི་བདེན་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ་སྒྲུམ་
པ་དང་། བ་མིན་ནི་བ་ལང་འདྲའོ་སྒྲུམ་པའི་ཇེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
ལས། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་མིན་ནི་བ་
ལང་དང་འདྲའོ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། འདིའི་དཔེར་བརྟེན་ལས་ཀྱང་
འདྲའོ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་འཛིན་སྤངས་ལ་འདྲ་ཆོས་བཞག་ལ་དོན་ཙམ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཉེར་འཇལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དཔེ་འཇལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་འཇལ་གྱི་
སྐད་དོད་ཨུ་བ་ལྷ་ནི་ཐལ་ན་ཨུ་བ་ཉེ་བ་དང་ལྷ་ནི་འཇལ་བ་ལ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷར་ན་དོན་དེ་དང་ཉེ་
བའི་འདྲ་ཆོས་འཇལ་བ་ཉེར་འཇལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་དོན་དེ་
དང་ཉེ་བས་ན་ཉེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་འཇལ་བས་ན་ཉེར་འཇལ་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཨུ་བ་ལྷ་ནི་
སྐབས་དུ་མར་དཔེ་ལ་བསྐྱར་བ་འིན་ཏུ་མང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲ་བ་ལས་དོན་
རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་འདྲ་བར་དོན་རྟོགས་པའམ་འདྲ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་དུག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱུ་དབྱེ་གཞན་སྒྲིན་པའི་རྒྱུ་བཞག་དུ་མ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལ་ལས་འདི་ལའང་རྟགས་སྒྲིལ་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་སྟུང་པ་ནི། ཐལ་འགྲུར་བས་
 རྟགས་སྒྲིལ་མ་བཤོད་ཀྱང་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་འོག་རྟག་འོག་ཀུས་པར་གསུངས་པའི་
 དོན་མ་གོ་བར་བྱེད་ལ། དེས་ན་འདི་རྟགས་སྒྲིལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་འཛིན་སྟངས་ལ་འདྲ་ཆོས་
 དགོས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོས་དབྱེ་ན་ཀུན་རྩོལ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲོགས་པར་གྱུར་
 པའི་ཉེར་འཇལ་དང་། དོན་དམ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲོགས་པའི་ཉེར་འཇལ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཐལ་
 འགྲུར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྟགས་སྒྲིལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྒྲུབ་དག་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་
 དོ། ། དོན་བསྐྱུས་ན་འདྲིའི་ཉེར་འཇལ་ཚད་མ་ནི་རྟགས་བཤོད་ཆོའང་དཔེ་དོན་འདྲར་འཛིན་གྱི་རྩིས་
 དཔག་དེ་ཡིན་གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྩིས་དཔག་དང་རྩིས་སྤྱོད་འོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་དེས་པའི་
 རྩིས་དཔག་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་དངོས་སྒྲུལ་ཆོས་བདེན་པར་
 བསྐྱུབ་པ་ལ་དཔེ་མི་རྟེན་པས་བསྐྱུབ་མི་བྱུང་ལ་དབྱུང་བས་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་། རྩིས་བཞེད་
 པས་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་དང་དཔེའི་སྒྲོས་རྟགས་དཀའ་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་། སྒྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ཀུན་ཀྱང་
 དཔེ་དོན་མི་མཐུན་ན་བསྐྱུབ་མི་བྱུང་པར་འདོད་པས་འདིས་དཔེ་དོན་འཕྲོད་པ་གཤམ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་
 ཆེད་དུ་ཉེར་འཇལ་ཚད་མ་བྱུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། དེས་ན་འདིས་ནི་སྤར་
 ཆོལ་བས་ཆད་མའི་གྲངས་དང་མཚན་ཉིད་གང་ཞེས་པའི་ལན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཚད་མ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟེང་ནས་སྤོན་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སྤྱོད་དུ་སྟངས་ལ། དེ་
 རྩིས་སྤྱོད་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་འཕྲི་བར་ཆོག་གསལ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཞིང་། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཙམ་བཤད་པས་གོ་ཀུས་པར་དགོངས་ནས་
 འདིར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆོག་ཟེན་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡུལ་གྱི་ཚད་མའི་གྲངས་བཞིར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་

པ་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་འཐད་པས་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་མི་རུང་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
 སྐད་པའི་སྒྲོམ་དོན་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཛོན་གྱུར་དང་ལྷོག་གྱུར་གྱི་
 ཡུལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཡུལ་ཅི་ཞིག་ཅེས་
 པའི་ལན་གཙོ་བོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་རྟེ། དངོས་སུ་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་གྱི་མཛོན་
 སུམ་འགོག་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཚད་མ་སོ་སོའི་
 གཞན་ལ་བྱ་གསལ་བར་བཤད་ཟིན་པས་སོ་སྐབས་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདིའི་མཛོན་ལྷོག་གི་
 དོན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མཐུན་ནམ་སྐམ་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་རྟེ། འོག་མས་མཛོན་ལྷོག་ཡིན་ཁྲབ་
 མཉམ་དུ་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱས་ན་མཛོན་ལྷོག་གི་བདག་ས་དོན་བཙལ་བར་འགྲོ་བས་དེ་གཉིས་གང་
 ཡང་མི་འགྲུབ་པ་འམ་གང་རུང་ཞིག་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་གྱི་དོན་བདག་ས་དོན་
 བཙལ་ལུགས་བསམ་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་ཚད་མའི་གཞན་ལ་ཡུལ་འོག་མ་ལྟར་
 གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་མི་འདོད་ཅིང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅམ་འདོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་
 ཀམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་མི་འགྱུར་རྟེ། སྤྱི་མཚན་དངོས་གཞན་གྱེད་པའི་ཡིད་མཛོན་
 རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་གཞན་ལ་བའི་རྗེས་དཔག་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ཡང་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་སོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་
 གཞུགས་རུང་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མའི་གཞན་ལ་བྱ་བདེན་
 གཉིས་བདེན་བཞི་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་འདི་ཞེས་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་དེ། མཛོན་ལྷོག་གཉིས་རིམ་བཞིན་འཇོག་པར་མཚན་ཉིད་སྐབས་དུ་མར་ཡང་ཐོན་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ན་མཛོན་སུམ་ཚད་མའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་བམ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ་

སྟེ། སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་འགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་ལྟོག་གྱུར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་བརྒྱ་བའི་
 འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འདི་བརྒྱ་བ་
 ལས། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་ལྟོག་གྱུར་ལ། ཁྲ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། རེ་ཡིས་སྒྲིང་བ་
 ཉིད་བརྟེན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། ཞེས་པའི་མངོན་ལྟོག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་དངས་བ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བོ་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞལ་དེ། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཕྱིར་གཞུགས་
 སོགས་སྟེ་མཆེད་དུག་ལྟ་བུ། དབང་བོ་དུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་དང་མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་ཚད་
 མའི་དངོས་གཞལ་དོན་གཅིག་ རི་སྐད་དུ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་བོའི་
 ཡུལ། ཞེས་དང་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱིས་བཛོད་པར་
 བྱེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲིབ་པཤད་
 སོགས་སྟེ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དག་གོ། འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བོ་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་དུག་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞལ་ལས་འདས་པའམ་གཞན་པའི་དོན་དེ་ལྟོག་གྱུར་གྱི་
 མཚན་ཉིད། འདི་དང་དབང་བོ་ལས་འདས་པའི་དོན་དང་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་ རི་སྐད་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ལྟོག་ཏུ་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མིན། ཞེས་དང་འདི་ཉིད་
 ལས། དབང་བོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་སྒྲིབ་མི་རྟག་པ་
 དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་ལས་འབྲས་གྱི་འགྲེལ་བ་ལྟ་བུ། དབྱེ་བ་སྒྲིབ་པཤད་སོགས་དང་ཤེས་བྱེད་
 བཤད་ཟིན། དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལ་ཚད་མ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་

སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གནལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་གནལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་
 རེ། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གནལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནལ་བྱ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་། ཁོ་རང་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། རྟགས་སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 འགྲུབ། མ་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་བྱུང་བ་ཁས། འཁོར་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་བ་འོང་། ཅུ་
 བར་འདོད་ན། རེག་བྱ་དང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་རེག་བྱའི་སྒྲུ་མཆེད་དང་སྒྲུའི་སྒྲུ་མཆེད་མི་འོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་
 ཀའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་འོག་གིས་སྒྲུ་མཆེད་དུག་དབང་ཤེས་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་
 ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དབང་བོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། ཁྱེས་དབང་
 ཤེས་ལྷ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་བ་དང་། བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི། །
 གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། ཁྱེས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་
 དང་རེག་བྱའི་སྒྲུ་མཆེད་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། གནན་ཡང་གཞི་གྲུབ་
 ན་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་མདུན་གྱི་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་
 བཞིན་པ་དང་རང་གིས་བཞིན་པ་ཡང་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་ད་སྒྲོས་ཤིག ཡང་སངས་འཕགས་ལ་
 མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་མི་དགོས་ན། སངས་རྒྱལ་སེམས་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་འཛིག་
 པ་ལ་སེམས་ཅན་བརྒྱུད་བར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འོངས་སྒྲུ་མ་མཐའ་དེ་ལ། འོ་ན་གཞི་གྲུབ་ན་ལྟོག་ཏུ་མ་
 གྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ལ་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་

པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་མངའ་བ་
 ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལུང་རིགས་སྤར་བཤད་པ་དག་འདིར་ལེན། ཅུ་བར་མ་བྱལ་ན། ཡུལ་
 འཛིག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་སེམས་ཅན་བསྐྱིད་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མངོན་སུམ་དུ་བྱོང་ལ་འོངས་པ་
 འདིའོ། ཅུ་བར་འདོད་ན། ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པས་བྱལ་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་ཅི། བྱལ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིན་ལྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་ཡུལ་འཛིག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་སེམས་ཅན་མི་བསྐྱིད་ཡང་འདིར་འཛིག་རྟེན་
 པའི་མངོན་ལྟོག་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་འཕགས་སོགས་
 གྱིས་གཞིགས་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱིས་གཞིགས་པ་ཁྱེར་འོངས་པ་ནི་མ་སྒྲིབ་པ་སུ་
 ཞིག་སྒྲིབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དམ་འཆད་སྐབས་འཛིག་རྟེན་པས་འདི་ལྟར་
 མཐོང་གི་དེ་ལྟར་མི་མཐོང་ངོ་སྟེ། དུ་འཆད་མི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་
 སྐད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མར་མ་བྱས་པར་འཆད་ཐབས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲ་གྲོ་ལ་རང་གི་སྐད་ལས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་བཟུང་མི་བྱལ་བ་བཞིན་
 བོ། །བརྒྱ་བ་ལས། རི་ལྟར་གྲ་གྲོ་སྐད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་རུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཛིག་རྟེན་
 པ་ཡིས་མ་གཏོགས་པར། །འཛིག་རྟེན་གཟུང་བར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཅུ་འགྲེལ་དང་། བརྒྱ་བ་
 ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱའང་། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་འཛིག་རྟེན་པའང་མིན། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། གང་གི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་བྱིད་ནང་ནང་གི་དོན་
 གྱིད་བྱེ་བས་ཕུང་བོ་ལྟ་ཆར་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པར་བྱ་ལ་གང་གི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུང་བོ་ལྟ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དང་ཆོག་གསལ་དུ་འཕགས་པས་གཞིགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མི་འཛིག་

པར་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་། རྗེ་སྒྲ་མ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་གདམས་གནང་བ་བཞིན་
གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་པོ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་དངོས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་སྐབས་སྟོབས་དང་
གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ཀུན་ལ་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འབྲེལ་ཚུལ་ནི། གཞལ་བྱ་ཡོད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ཡོད་ན་
དེའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞལ་བྱ་
གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་འཇམ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་མི་འཇོག་པར་ཚད་མ་འཇམ་བྱེད་རང་དེས་དང་
གཞན་དེས་གང་བཙལ་ནའང་མི་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ དབྱུང་ནས་གཞལ་བྱ་འཇམ་བྱེད་སྤྱིར་ལྟོས་
གྲུབ་ཀྱང་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་ལྟོས་གྲུབ་དང་དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་དུས་མཉམ་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚྱོད་རྒྱུ་ལས་གཤམ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། སོགས་
དང་། གཤམ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། འབྲེལ་པོ་སྟམ་ན་ཐུག་པ་མེད། སོགས་ཀྱིས་ཁེགས་
པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྤྱི་རྒྱ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་ན་དེ་ཚད་
མ་ལའང་མི་ལྟོས་ཤིང་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་སྤྱི་རྒྱ་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་
ནའང་དེ་གཞལ་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཚྱོད་རྒྱུ་ལས། གཤམ་ཏེ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ལས། ལྟོས་ནས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། ཚད་མ་
རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། གཞལ་བར་བྱ་བ་འབྲེལ་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཚད་མ་རྣམས་ལ་ནི། མ་
ལྟོས་པར་ཡང་གཞལ་བྱ་འབྲེལ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པས་ཅི། ཅི་
སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲེལ། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། །
གཞལ་བྱ་དེས་པར་བརྒྱུག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕན་
ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ལ་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྒྱ་འབྲས་དང་རིང་ཐུང་དང་ཕར་རི་རྩུར་རི་
དང་སྤང་གཉེན་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་ལ། དེ་ལྟར་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་

པར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སློག་ལས། གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 ཚད་བྱུང་ལས། གཞལ་བར་བྱ་བ་འགྲུབ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པས་ཚད་བྱུང་ན། ཁྱོད་
 ཀྱི་གཉིས་ཀ་རང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 བ་དང་འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། བན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། གྲུབ་ཡིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་དང་། རང་འགྲུབ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་
 ཡིན་ལ་དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་
 རོ། རྟེན་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར་རོ། དཔེར་ན་རིང་བོ་ཡོད་ན་ཐུང་དུར་འགྱུར་ལ་ཐུང་དུ་ཡོད་ན་རིང་བོར་འགྱུར་ཞིང་ཕ་རོལ་
 ཡོད་ན་ཚུར་རོལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཚུལ་རོལ་ཡོད་ན་ཕ་རོལ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་བརྟགས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་
 གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་
 ཅིང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་དཔེར་ན་རིང་བོ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་གསུམ་ཡན་ཆད་འཁྲེང་སྤྱི་གཡིན་ལ་ཐུང་
 དུ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་གཉིས་མཐུད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རིང་ཐུང་ཚད་བྱུང་དང་དབྱུད་ནས་སྤྲུམ་པ་དེ་
 ལས་ཁྱུང་བར་བྱེ་ན་འདིར་ལྟོས་ནས་འཛོལ་གོ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་
 བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་དུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་
 དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་དུ་འགྱུར་གྱི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་སོ། རྟེན་ན་བདེན་གཉིས་གང་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞལ་བྱ་
 འཇལ་བའི་སྐབས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པའམ་གཞན་ཞིག་གིས་རྟོགས་པ་གང་རུང་ཁས་མ་བླངས་
 ན་ཡང་ཚད་མ་དེ་ཡོད་པར་འཛོལ་རུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡུལ་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། དེའི་ཚེ་དེའི་ཡུལ་དེ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་གཞལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་གཞན་ལ་
 ལྟོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་གཞལ་ལོ་སྐྱུམ་པའི་རེས་ཤེས་འདྲན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་གྱི་བས་དུག་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྗེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཚད་མ་འབྱུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་བྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
 པར་ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མ་འབྱུབ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 ཚད་མ་འབྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་
 རང་མ་མྱོང་བ་ནི་རྒྱལ་པའི་ཆོ་དུག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་པས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཟུར་བ་མི་དགོས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 སྐུལ་འདིར་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་མྱོད་ན་
 མཚན་མ་ལ་མྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་སེམས་རང་གིས་རང་མི་རིག་པར་བཤད་པ་སོགས་ལུང་
 རིགས་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་ཚད་གཞལ་གཉིས་མིང་ཙམ་གྱིས་མ་བཞག་པར་བཏགས་དོན་
 དབྱུང་པའི་དངོས་སྤྱིའི་སྤྱི་མས་རྫོངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དེས་ན་ཟབ་མོ་རྟོན་འབྱུང་གི་
 ལྟོས་བྱུབ་གྱིས་སྟོས་འཛིག་རྟོན་པའི་མཐོང་བ་དང་མི་འགལ་པར་ཐ་སྙད་ཅི་འདོད་པ་ལྟར་སྟོས་ནས་
 བཞག་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་
 ལ་རག་སྟེ་སྟོས་པས་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དཀའ་གནས་ཀྱི་མཐའ་དབྱུང་པ་
 བྱི་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེར་ལྟོས་ཤིག །

སྟོས་པ། རྒྱལ་བ་སྤྱིའི་བཅས་དབུས་ན་ལེགས་སྟོན་དང་། བླུགས་རྗེའི་སྟོབས་གྱིས་
 གསང་གསུམ་ཆེར་འཕགས་པ། རྒྱ་སྐར་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྒྱས་འདྲ་བའི། མཁུན་གཏེར་རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པ་སྟོན་དབུས་བཞགས། འཕགས་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཤིང་རྟེན། ལྷ་སྤྱིའི་ལུགས་
 བཟང་ཀྱན་དའི་གཉེན་གཅིག་བྱ། ས་བཅུའི་དབང་བྱུག་རྒྱ་བའི་གཞུང་བཞིན་དུ། འདོས་སྤྱིའི་མ་
 བསྟན་བདུད་ཅིའི་འོད་འདིར་ཤར། བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་གསུམ་རབ་ཏུ་དུལ། ཁྲི་མ་ལྟར་

བཅས་སྤྱིང་ལ་རྟག་བསྟེན་ཅིང་། །ཕྱེ་ཅེ་དབྱངས་ཅན་གྱི་བས་རེལ་བ་འགར། །ལེགས་བཤད་འབྲུལ་
མེད་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་བཞིན་འབྱུང་། །དང་པོར་མཁས་མང་བསྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་བྱས། །བར་དུ་
བསྟོམས་པས་སྒྲོ་འདྲེགས་རབ་བཅད་ཅིང་། །དེས་ཤེས་རྟེན་ནས་ཐ་མར་སྐལ་ལྷན་ལམ། །བྱས་
ཕྱིར་ཡིག་རྩལ་གཞན་དང་ཇི་ལྟར་མཚུངས། །དོན་དམ་བཤེད་བྲལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། །ཀུན་རྩོམ་
རྒྱན་ཡང་སྦྱུ་མ་བཞིན་བཀྲ་བའི། །སྤྱང་སྤྱང་བྱུང་འཇུག་སྦྱུ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ། །སྦྱུ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་མཁན་འདིས་ཅི་ཡང་སྤྱོད་ས། །མིང་གི་རི་མོ་ལས་གཞན་ཆོས་མེད་ཀྱང་། །སྤྱང་ཙམ་སྦྱུ་མའི་
ལེགས་བྱས་གདོང་ལྟ་བུས། །མྱོངས་པའི་སྦྱུ་མའི་སྤྱང་བོ་ལམ་བྱས་ཏེ། །སྦྱུ་འདྲའི་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་གྱོང་ཐོབ་པར་ཤོག། །སྤྱངས་པའི་ས་འཛིན་མཁའ་དོས་ལས་ཐོན་པའི། །ལེགས་བཤད་བཅུ་
གཉིས་བདག་པོའི་དགྱིལ་འཁོར་མཆོག། །སྐལ་ལྷན་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་མཁའ་མཛེས་བྱས་ཏེ། །མྱོངས་
འཛེམས་ཟབ་རྒྱས་བསྒྲུ་འབྲུམ་བཞད་ཤོག། །ཅེས་ཚིག་གསལ་སྒྲིང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་ཟབ་
རྒྱས་ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་སྤྱིང་གི་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཞབས་དྲུང་ནས་སྤོམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཐོབ་ཅིང་འཇམ་
དབྱངས་སྒྲུ་མ་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྐུས་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་སེན་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ཅིང་
སྤྱངས་པས། །རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རེལ་ཏུ་སོན་ཅིང་བྱུང་པར་དུ་མདོ་
སྟགས་རབ་འབྲུམས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསང་ལ་མི་འཆུགས་པའི་སྒྲོ་མིག་ཐོབ་བ་ཤུགས་དགོ་
སྤྱོད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཁའ་འགོ་འདུ་གནས་དཔལ་རི་བོ་དགོ་འཕེལ་གྱི་རིར་གར་
འདུག་ཐེག་མཆོག་གཏེར་མཛོད་མཁའ་སྤྱོད་གུར་ཁང་བདེ་ལྷན་ཉི་འོད་འཁྱིལ་བར་སྦྱར་བ་འདིས་སྦྱེ་
དགུ་མཐའ་དག་མཐའ་གཉིས་སྤྱངས་པའི་ཟབ་ལམ་དབྲུམ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་
ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག། །ཤུ་རྩ་རྩ་སྐབ་ཇོ་གཏི། ॥

༡༣། །འདུལ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་དབུ་ཕྱོགས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་མ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་གཏེར་ཆེན་དང་། །སྤྱི་སྟོན་ལྟ་མོའི་ཞབས་ལ་བྱུག་བགྱིད་ན། །
རྣམ་དབྱེད་ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །སྤྱི་བཞིའི་པད་ཆལ་བཞད་པ་ལྷེ་ལྷེ་སྟོལ། །

འདིར་རྣམ་འབྱེད་བཤད་ཟིན་པས། །ཞུ་བའི་སྤྱི་བསྟན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ། རྩ་བར། ཉམས་པ་
དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས། ལྷུང་བ་ལ་སྤྱིར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་
དང་། སོ་སོའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གོ་རིམ་གྱི་དང་། ལུང་ལས་གསུངས་པ་བསྟན་ཚུལ་
དང་། སྤྱིར་བསྟན་གྱི་དགོས་པ་དང་། རྒྱུགས་པའི་དོན་བསྟན་བཞི།

དང་པོ་གོ་རིམ་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་རིགས་ཏེ། ལུང་ལས་ཀྱང་ལྷུང་བའི་
མཚན་ཉིད་གཉིས་གསུངས་པའི་རྣམ་འབྱེད་གྱིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། ཞུ་བས་སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། རྣམ་འབྱེད་བཤད་བྱ་དང་འདི་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འྲི་ཤ་
ལས། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུ་བ་ལས་ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སམ་པར་
གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དང་གཅིག་ཆར་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྤྱིར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདི་མན་
ཆད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འྲི་ཤ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་ཤུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཏོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ལས་སྤྱིར་བསྟན་ཞེས་ལེན་ཟུར་དུ་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་བཞིའི་སྟོན་མེད་
དེ། སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་ཐུན་མོང་བ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྟ་ཡོད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ཆན་གསུམ་

དང་། འདུལ་བྱེད་གི་མདོ་གཅིག་ཡོད། ལྷག་མ་རེ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཐུབ་ལས་གསུངས་པ་དང་
 ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཆོག་པ་གི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཙ
 བར། རྩམ་བཀའ་པ་བས་བཟང་བོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་
 པའི་མདོ་གཉིས་དང་། མི་ལ་དུད་འགོ་ཡང་དོ་ཞེས་པའི་མདོ་གསུམ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆ་གཉིས་བསྟེ་བའི་སྐབས་སུ་བལ་ནག་པོ་མོད་པ་དང་རིན་ཆུང་
 ལ། དཀར་པོ་དང་འཁོབ་བལ་དགོན་པ་དང་རིན་ཆེར་གྱུར་ན་ལྟར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མདོ་སྤྲུལ་གཉིས་དང་། ལྷག་མའི་རེག་པ་དང་། འཕྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀྱར་བསྟུགས་
 པའི་སྐབས་སུ་དུད་འགོ་མོ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་གསུམ་པ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཙ་ཉག་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདུལ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས། ཙ་བར། རྩམ་ལ་གི་ཆོས་ཅན་
 ཉིད་མིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། འཕྲིག་ཆོག་སྤྱི་
 བའི་སྐབས་གི་འདུལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རྩམ་ལ་གི་ཆོས་ཅན་མོ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲུལ་ན་སྤྲོམ་པོའོ། །
 རྩམ་ལ་གི་ཆོས་ཅན་མོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲུལ་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རུང་མཐུན་སྤྱིར་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་ཉག་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རིན་ཆེན་སྤོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཙ
 ཉག་གསུམ་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་མགོ་མཐུག་གི་རུང་མཐུན་སྤྱིར་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་ཆོག་པ་གི་
 འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རུང་མཐུན་རྟོགས་པ་དང་། ཆོག་
 ཆོག་ཉུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཆང་བའི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། འདུལ་བྱེད་ལས་འཕྲིག་ཆོག་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ། ཙ་བར། རྩམ་ལ་གི་ཆོས་ཅན་
 ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བསྟུགས་པ་སོགས་ལའང་རུང་མཐུན་སྤྱིར་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་ལས། རྩམ་སྤྱི་བའི་ཕམ་པ་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གོ་བ་ཡན་

ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྤུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདྲིར། ཅུ་བར། རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །ཞེས་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མདོ་པ་ལ་ཆེར་
ལ་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དག་སྤོང་མའི་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཞུ་བས་སོ་སོར་ལམགས་པ་ཡན་
ཆད་ལྟངས་བ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ཐུན་སྒྲུབ་པའི་པམ་པ་སོགས་བཅུ་ཆོན་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ་ལ་བསྟུབ་ཆོག་གཅིག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་རེ་རེ་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདྲིར། ཅུ་བར།
ཆོག་ལྷ་མར་སྤྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་དོན་བསྟུས་ན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་ན་དང་། ཡན་ལག་གི་རྣམ་
གཞག་དང་། ལྟངས་བ་སྟེ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་
ཡོད་དེ། མཐའ་དག་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། པལ་ཆེར་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པས་སྤྱིར་
བསྟན་པ་དང་། སྤྱིར་བསྟན་གྱི་ཁར་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་བསྟན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ནི། མདོ་དང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་གྱིས་ལྟངས་བ་སྟེ་ལྟ་མཐའ་དག་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། བསྟུབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ལས་གྱི་གནས་ནས་མ་སྒྲུབ་པར་འགོ་བའི་ལྟངས་བྱེད་
དང་། དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྤྱིར་ལྟངས་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་པལ་ཆེར་ལ་འདྲ་བ་སྤྱིར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། མགུ་བ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །རེག་པ་བྱ་བ་ཉིད་
ནི་མ་ཉམས་པའོ། །ག་ག་ཆོལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཁེན་མོ་དང་སོ་དང་ཤམེད་པའི་རུས་པ་དང་སྤྱོད་
དག་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། །དེ་ནི་སྤོང་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དུག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་ཆོན་དུག་ཅུ་སོ་སོར་ལམགས་པ་ལ་རྟེན་སོགས་ལྟར་ལམགས་པ་དང་། ཆོན་ཆོན་
གྱི་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་ལམགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་གི་རྟེན་རྒྱུད་དང་། གང་ལ་སྤྱད་པའི་
ཡུལ་དང་། ཡན་ལག་གི་ལྟངས་བ་ཐ་དད་དུ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁར་བྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་པའི་

ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ། ཡན་ལག་སེལ་བ་ལྟ། དང་པོ་ལ་རྟེན་དེའི་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་
གི་བྱང་པར་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བསྐྱབ་ཆོག་གི་ཡན་ལག་
ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། སྡེ་ལྗེ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་ཀྱི་དགོ་སྒོར་པ་མ་གང་
རུང་གི་སྡོམ་བ་སྡོམ་ལ་མ་ཉམས་པ་གཉིས་དགོས་ཏེ། སྡོམ་བ་སྒྲངས་ཀྱང་མ་ཆགས་
པའམ། ཆགས་ཀྱང་ཅ་ལྟར་འཆབ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་པ་ལྟར་བ་སྡེ་ལྗེ་རྩལ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་བྱས་
ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟར་བ་ལ་སྤྱར་ན་ཉེས་བྱས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཉམས་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་བདུན་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་
པ། གང་ལས་ཉམས་པ། ཇི་ལྟར་དུ་ཉམས་པ། སྡེ་ལྗེ་སྤྱད་ན་ཅིར་འགྱུར་དང་། དགས་སྐྱབ་གང་
གི་དོན་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བྱངས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ་ཅ་ལྟར་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་
པའི་དགོ་སྒོར་རྣམ་དག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། འྲིག་ལས། ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པམ་
པར་གྱུར་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་བ་ལས། པམ་པམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟར་བའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་ཡང་པམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་དག་གི་དགོས་པ་དུག་སྐྱབ་རུས་ལས་
ཉམས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྒོར་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་སུ་དག་པ་ལས། ཞེས་
སོ། །ཀམ་ལྟར་པ་ཡོད་དེ། གང་གིས་ཉམས་ན་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་པའམ་
པམ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འྲིག་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པམ་པར་བྱས་པ་
ནི། ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། པམ་པར་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་
ཡང་། ནས། དེ་ལྟར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པའི་ཆོགས་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བས་
ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་དེ་སྤྱར་

གསལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། འྲིཀ་ལས། ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གྱིས་
 ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཐམ་པར་བྱས་པ་ནི་ཆོ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་སློང་མི་སྲིད་པས། དེས་ན་ཐམ་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 འདི་ནི་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་དང་འཆབ་བཅས་ཡིན་གྱི་ཐམ་པ་བྱུང་ཚད་ཀྱན་མིན་ཏེ། འཆབ་
 མེད་བསྐྱབ་སྒྱུན་དང་སྒྱུར་ཞིང་དེ་སྡེ་ལྟ་ལ་རྣམ་དག་འདྲ་བར་བྱུང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་བཤད་པ་དག་གིས་འགལ་བའི་བྱུར་པོ་སྒྲིང་ཆེན་གྱི་ཁལ་ལྟ་བུ་ཡོངས་
 ལོག་ལྟ་པ་ཡོད་དེ། འཆབ་བཅས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྡོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྡེ་ལྟའི་རྒྱུར་སྒྱུད་པས་མེད་པ་དང་
 འདྲ་བར་ཉེས་བྱས་ཙམ་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འྲིཀ་ལས། དགོ་སློང་ཐམ་པར་གྱུར་པ་ལ་ནི་
 སྡོམ་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་མོད་གྱིས་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། བམ་ལྟ་
 ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་སྡོམ་པ་ཉམས་རྒྱུད་བ་ལ་བྱའི་སྡོམ་པ་གཏན་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་བྱེ་སྒྲུབ་ལུགས་སོ། །དུག་པ་དགག་སྒྱུབ་གང་ཡིན་ཡོད་དེ། དགག་པའི་དོན་
 ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཉམས་པའི་སྒྲུབ་ནི་མེད་མ་སྒྲུབ་པས་རྒྱུད་ལ་སྡོམ་པ་ཡོད་
 ལ། དེ་ལྟར་སྡེ་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་སྒྱུད་ན་རྩོགས་པར་སྐྱེའམ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་ཏོག་དགག་ཆེད་དུ་ཉེས་བྱས་
 ཙམ་ལས་ཐམ་སོགས་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། ཉེས་བྱས་
 བསྐྱེད་པ་ཡང་ཁས་སྒྲིང་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འྲིཀ་ལས། ཉམས་པ་ནི་དགག་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་ཉམས་པ་ནི་བསྐྱེན་པར་རྩོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། བསྐྱེན་པར་རྩོགས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་
 སློང་དང་དགོ་སློང་མ་ཉིད་ནི། བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེས་ན་ཉམས་པས་ལྷུང་བ་
 ལ་སྒྱུར་བའི་དུས་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགོ་འདུན་ལྟག་མ་ལ་སོགས་པ་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཉེས་བྱས་ཙམ་དུ་བསྐྱན་ནས་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། འྲིཀ་ལས་ལུང་ལུ་བ་བྱུངས་སུ་

བྱངས་པ་ལས། སྒྲིབ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་དང་། ཀླུ་ཐབས་སྤྲུག་ནས་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་འབྱུགས་པ་དང་།
མ་ཞིང་དང་། དགེ་སློང་མ་སྤྲུག་ཕྱང་བས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་གིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བགྱིས་ཀྱང་ཕམ་པའི་
ལྟར་པར་མི་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ། སྤོན་ལྟར་བ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱེད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་བྱངས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་སྒྲིབ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ཅིར་འགྱུར་
སོགས་ཡོད་དེ། དེ་སྤྱི་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུད་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད། དགག་སྐྱུ་གང་ཡིན་ན་སྐྱུ་བ་པའི་
དོན་ཅན་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྤྲོམ་པ་མེད་
ཀྱང་བར་མའི་ཁས་བྱངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདིའི་མ་ཆགས་པའི་སྐྱེད་གསལ་སྐྱེ་
ཡོད་ཀྱང་སྐྱུ་བ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། ལྷ་བའི་རྒྱ་
ཐབས་སྤྲུག་ནས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ལྟར་ཆོགས་པར་བསྐྱེད་
པའི་རྟེན་བསྐྱེད་ཆོགས་གཅིག་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་པར་མ་ཆོགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་གིས་སྤྱི་ལྟར་རྒྱ་
རྒྱུད་ཀྱང་ཁས་བྱངས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བྱས་སམ། ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་གང་ཅུང་
ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསྐྱེད་པར་མ་ཆོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བྱངས་པ་ལས་
འདས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་
པར་མ་ཆོགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་གསུམ་གྱི་ལྟར་བ་ཅིར་འགྱུར་ལ།

སྒྲིབ་དོན་དང་། འབྱུལ་བ་སློང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་
དང་། ལྟར་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཆོན་ཅིང་། དབྱེ་བ། བསྐྱེད་བ། བྱངས་དེས། གོ་
རིམ། སྐྱོད་ན། ཅིར་འགྱུར་བ་དུན།

དང་པོ་ལ། སྒྲིབ་མཆོན་ཅིང་ནི་བསྐྱེད་པར་མ་ཆོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རང་གི་བསྐྱེད་
པའི་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་འདས་པ་ལས། དེ་མཐུན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཁ་ན་མ་

ཐོ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་བསྟེན་པར་མ་ཇོགས་པའི་ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲངས་
 འདས་ཀྱི་དེ། སྟོགས་མཐུན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། བསྟེན་པར་མ་ཇོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རང་གི་
 བསྟེན་པ་དེའི་ཁས་སྒྲངས་ལས་འདས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ། བསྟེན་པར་མ་
 ཇོགས་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲངས་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས་སྒྲངས་པ་སྟེ་དེ་
 ལས་འདས་ཤིང་དཔལ་ན་དེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྩ་བའི་སྟོས་དབྱེ་ན་ཉེར་ལྷ་དང་
 བརྩ་གསུམ་དང་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་སྟོབ་མ་ལ་ཉེར་ལྷ། དག་ཚུལ་མ་མ་ལ་བརྩ་གསུམ་
 དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དག་སྟོབ་མ་ལ་དག་ཚུལ་མ་མ་
 དང་ཐུན་མོང་གི་བརྩ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་སྟེ་བརྩ་
 གཉིས་དང་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། མདོར་གདོགས་པ་ནི་མ་གདོགས་
 པ། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། བསྟེན་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་མདོར་གདོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་སྟོབ་མའི་བསྟེན་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་སོ་སོ་ཐར་བའི་མདོར་གདོགས་
 པ་སྟོག་གཅོད་སྒྲངས་པ་ལ་སྟོགས་པ་བརྩ་དང་ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་པོ་དག་
 གོ་ ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། དག་སྟོབ་མའི་བཤག་བྱའི་ཉེས་བྱས་བསྟུ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་
 ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་ཚུལ་མ་མ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཁས་
 སྒྲངས་པ་བརྩ་དང་། མཁན་པོ་ལས་ཁས་སྒྲངས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀླ་རི་
 ཀའི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོ་གྲོས་སྟེན་པས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་རྒྱུ་ལས། མཁན་པོ་ལས་དངོས་
 སུ་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་གཉིས། དེ་
 གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཉམས་པ་གསུམ་དང་སྟོག་གཅོད་ལ་སྟོགས་པ་གཞན་རྣམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་ཞབས་ཀྱི་བསྟེན་བྱ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བར་མའི་སྒྲངས་འདས་ལ་བྱིམ་པའི་རྟགས་སྟོང་པ་ཉམས་པ་དང་། རབ་

བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་ཉམས་པ་དང་། མཁན་པོར་ཁས་ལེན་ཉམས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་བྱུང་གི་སྤྲལས་ལས། བྱིས་པའི་རྟགས་སྤང་རྡོར་བ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་
 ཏེ་ཞེས་དང་། མཁན་པོར་གསོལ་བའི་སྤྲལས་ལས། བརྩན་པ་བདག་གི་མཁན་པོ་མཛད་དུ་
 གསོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་། མཁན་པོར་
 གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། བྱིས་པའི་རྟགས་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། རབ་བྱུང་རྟགས་ནི་ལེན་པ་ལས། །
 ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཡིས། སྤང་བྱ་བརྩུ་གསུམ་དག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བའི་ཡན་ལག་བརྩུ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་བཞི་ཆད་གར་སོགས། སྤང་སོགས། མལ་ཆེ་
 མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས། གསེར་དཔུལ་ལེན་པའི་བར་བརྩུ་སྤྱོད་པ་བརྩུ་དང་། རབ་བྱུང་དུས་
 ལས་སྤངས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བརྩུའི་དང་པོ་ལྷ་དགོ་བསྟེན་དང་ཐུན་མོང་དང་། གར་
 སོགས་ལྷག་མ་ལྷ་སྤྱོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་འགྲེལ་
 ལས། དགོ་ཚུལ་གྱི་གཞི་ནི་བརྩུ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་དགོ་བསྟེན་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ལྷ་ནི་ཐུན་མོང་མེན་པ་སྟེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱི་མ་དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་རབ་བྱུང་བ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྱི་མ་བརྟན་མཁས་མེད་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས་ཤིང་རྩ་བའི་བརྩུ་བོ་དེར་
 མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་འཛིན་གྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱུང་བྱ་ལས། ཉམས་པ་གསུམ་ནི། བརྩུ་
 མ་འདུས་ཏེ། དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་དངོས་སྤངས་མ་ཡིན་ཞིང་། བར་མའི་ངོས་སྐལ་
 གྱི་དངོས་སྤངས་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོད་ལྷན་ལས་འོན་ཀྱང་། སྤང་བྱ་དང་
 པོ་བརྩུ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་ལེའུ་ཉམས་གསུམ་སྤྱོད་བའི་ལེའུ་གསུམ་དང་བརྩུ་གསུམ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཐུན་མོང་གི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེའུ་གཅིག་དང་བརྩུ་བཞི་བུས་པའི་ཕྱིར། སྤངས་འདས་དེ་ལ་དགོ་
 སྤྱོད་སོ་ཐར་སྤྱོད་བསྐྱུས་གྱི་དབྱེན་སོ་དུག་ཡོད་དེ། འདིར་དགོ་ཚུལ་གྱི་དངོས་སྤངས་གྱི་སྤང་བྱ་

སྟོག་གཅོད་ནས་གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་བར་བརྩུ་ལ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་རིགས་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བརྩུའི་སྟོན་ནས་དགོ་སྟོང་ལ་བཅས་པ་སོ་གསུམ་མཛད་པའི་སྤྱིར་རྟེ། སྟོག་
 གཅོད་སྟོང་བ་ལས་འདས་པ་དགོ་སྟོང་ལ་མི་ལ་ཕམ་པ་དང་དུད་འགོ་ལ་འདེབས་སྟོང་གཉིས་དང་
 དུད་འགོ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་ལྷུང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཅས་ཤིང་དེ་དགོ་ཚུལ་ལ་ཕམ་འདྲ་གཅིག་
 དང་བྲངས་འདས་བཤག་བྱ་གསུམ་འོངས་པ་གང་ཞིག་ དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོང་ལ་རྩལ་ལ་བརྩུ་གསུམ་
 བཅས་ཤིང་དགོ་ཚུལ་ལ་བྲངས་འདས་བརྩུ་གསུམ་དང་སྤྱ་ནས་སྤེང་བའི་བར་བདུན་དགོ་སྟོང་ལ་
 འོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་ཐ་དད་པ་བདུན་བྱས་པ་དགོ་ཚུལ་
 ལའང་བྲངས་འདས་བདུན་དང་། མལ་ཆེ་མཐོན་གྱི་རྟེན་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་
 བྱས་སུ་བཅས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཡང་སྟོང་པར་ཁས་བྲངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོ་
 ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་མཁུག་ཆོག་ལས། སྟོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྤྱར་སྟོག་པར་
 བགྱེད། ཞེས་སྒྲུས་པའི་སྤྱིར། ལྷུབ་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་སྟོག་གཅོད་མཐའ་དག་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་
 སྟོང་བར་ཁས་བྲངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩལ་སྟོང་ལས་འདས་པ་ལ་མི་ཆོས་བླ་མའི་
 རྩལ་ཕམ་པ་དང་། གཞི་མེད་ཀྱི་ནས་བྱིམ་སུན་འབྱེན་པའི་བར་ལྷ་དགོ་སྟོང་ལ་ལྷག་མ་ལྷ་
 དང་། རྩལ་ནས། བསྐྱབ་པ་སྟོང་བའི་བར་དུག་དགོ་སྟོང་ལ་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཆོད་མས་འབྲས་ཆན་
 འགོབ་པ་ཉེས་བྱས་ཏེ་སྟོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བརྩུ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དང་པོ་དགོ་ཚུལ་ལ་ཕམ་
 འདྲ་དང་ལྷག་མ་བརྩུ་གཉིས་བྲངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་ཚུལ་གྱིས་
 སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར་རྩལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་ཁས་བྲངས་པའི་
 སྤྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནང་གི་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་སྤྱང་མི་
 རུས་སྒྲུམ་པའི་སྒྲིག་པ་སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་གངས་བརྩུར་བྱས་པའི་སྤྱིར་རྟེ། གཞི་འབྲེལ་ལས། འདི་
 ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་ལ་ནི་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་དེ་དག་ཆེས་མང་བས་

སྤང་མི་རུས་སོ་སྐྱུ་དུ་སྤྲུབ་ཀོང་བ་དག་ལ་སྤྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པའི་གནི་བཅུར་བསྐྱབ་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་བླངས་འདས་སོ་དུག་གྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བར་མའི་
 བླངས་འདས་གསུམ་དང་དགོ་རྒྱལ་གྱི་དངོས་གྱི་བླངས་འདས་དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་བསུས་སོ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་འཛིན་གྱི་དགོ་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས། སུམ་རུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བཞི། དེ་
 རྣམས་དགོ་སྤོང་ལ་བཅས་པ་སུམ་རུ་རྩ་གསུམ་དུ་མཛོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྗེ་འདུལ་འཛིན་གྱི་སྤོམ་ལས་ཀྱང་། སློག་གཙོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་
 རྩལ་དུ་སྤྱ། ཁའི་མེད་བག་ཙམ་དགོ་འདུན་དཔེན། དེ་རྗེས་སྤྱོགས་དང་བྱིས་སུན་འབྱིན། རྩལ་དང་
 བཤེས་རོར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་རུང་ལྷག་མའི་སྤྱར་འདེབས་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤོང་དང་འབྲས་ཆན་
 འགོ་བ། ཆང་དང་སྤྱ་གར་རོལ་མོ་བྱེད། རྩལ་དང་ཁ་དོག་སྤོམ་རྩལ་སྤོང་། ཁྱི་དང་སྤུན་ནི་ཆེ་
 མཚོ་དང་། སྤྱི་དྲོའི་ཁ་བཟས་གསེར་དཔུལ་ལེན། ཉམས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དག་སྤེ། སུམ་རུ་དུག་
 བྱི་བླངས་ལས་འདས། ཞེས་སོ། རྒྱས་པའི་སྤོམ་ནི། བླངས་འདས་ང་བརྒྱད་བར་མའི་ཉམས་པ་
 གསུམ། སློག་གཙོད་བརྒྱད་དང་མ་བྱིན་ལེན་པ་ལྟ། འགྲོ་ལྟར་མི་ཚངས་སྤྱོད་ལྟ་རྩལ་སྤྱུ་ལ། །
 གམ་འདྲ་གཅིག་དང་བཤག་བྱའི་རྩལ་བཅུ་གཉིས། འབྲུ་དང་བཅོས་ཆང་འབྲུང་གཉིས་སྤྱ་གར་
 རོལ། སྤོང་རྒྱན་སྤོམ་དང་ཁ་དོག་བྱུགས་དེ་བདུན། ཁྱི་གཉིས་སྤུན་གཉིས་སྤྱི་དྲོའི་བཟའ་བཅའ་
 གཉིས། འགྲོ་ལྟར་རིན་ཆེན་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལྟ། ལྟ་བུ་དང་ལྟར་དགོ་རྒྱལ་དངོས་བླངས་
 འདས། ཞེས་པ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལུགས་སོ། རྒྱས་པར་སྤྱེན་བླངས་
 འདས་ང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བར་མའི་གསུམ་དགོ་རྒྱལ་གྱིས་དངོས་བླངས་ལས་འདས་པ་ང་ལྟ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱ། གཉིས་པ་ང་ལྟ་ཡོད་དེ། ཀླུ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་པ་ལས། དུད་འགྲོ་དང་ནི་སེམས་
 དརྲུལ་དང་། ཡི་དུགས་འོན་ཏེ་ལྟ་ཡང་རུང་། ཁས་དན་ན་དན་འགྲོར་ལྟར་བ་ཡི། སྤྱིག་པ་སྤོམ་པོ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་བསད་པའི་གམ་འདྲ་གཅིག་དང་། དུད་འགྲོ་འདེབས་

སྒྲིབ་གཉིས། དུང་འགྲོ་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས། ལྷ་མིན་བསང་པའི་སྒྲིབ་གཅོད་ལྷ་དང་སྒྲིབ་གཅོད་ཀྱི་
 སྒྲངས་འདས་བརྒྱུད་གང་ཞིག ལྷ་ག་མ་སྒྲིབ་ཆོག་ལྷར་མ་བྱིན་ལེན་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་ལྷ་སོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྒྲིབ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷར་དེས་པ་ལྷ་བྲལ་དུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ག་མ་འད་དེས་བསྒྲུབ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲངས་
 འདས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེལ་དུ་མ་ཡོད་དེ་མཁན་པོ་ལས་སྒྲངས་པ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ལས་
 སྒྲངས་པ་དང་། སྒྲར་བཤད་པ་ལྷར་དགོ་བསྟེན་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། གསོ་མི་རུང་
 བའི་པམ་འདྲ་བཞི་དང་། གསོ་རུང་གི་ལྷ་ག་མ་དུག་ལྷ་བྲུ་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་ལྷ་དང་
 གཞན་དང་། དངོས་གཙོ་བོ་མི་ཆངས་སྒྲིབ་གཉིས་དང་བཅས་རང་གཉིས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཡན་ལག་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བ་བཞི་སྔོང་བ་དང་དེའི་ཡན་ལག་
 མ་ཆང་བའི་ཉེས་པ་སྔོང་བ་རྣམས་དང་པོ། སྒྲིབ་འགྱུར་འཕྱང་པ་སྔོང་བ་གཉིས་པ། སྒྲིབ་སོགས་སྔོང་
 བ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀྱི་རིམ་པས་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་གསུམ་དུ་
 བཞག་གོ། བཞི་བ་གྲངས་དེས་ནི། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གང་ཞིག་སྒྲིབ་གཅོད་གཞན་ཀྱི་ཁོར་
 འཕྲོག་དང་། མི་ཆངས་སྒྲིབ་ཐུན་གཞོད་པའི་ཆང་ལ་སོགས། ཁྱར་སོགས་སྔོང་སོགས་མལ་ཆེ་
 མཐོ་བ་དང་། ཕྱི་དྲིའི་ཁ་ཟས་དཔུལ་རྣམས་ལེན་པ་སྔོང་། ཞེས་པ་ལྷར་འོད་ལྷན་དུ་བསྒྲུབ་ཆོག་དེ་
 བརྒྱ་རང་རང་གི་སྒྲིབ་མཐུན་དང་ལྷན་དུ་རྒྱས་པར་ལེའུ་བརྒྱ་བྲས་པའི་འོག་ཏུ་བྲིམ་པའི་རྟགས་
 སྔོང་བ་དང་། རབ་རྒྱུད་གི་རྟགས་ལེན་པ་དང་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཤད་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་ལེའུ་
 རེ་བྲས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་མཐུན་སྒྲུབས་འགྲོ་སོགས་ལེའུ་གཅིག་བྲས་པས་བརྒྱ་གསུམ་
 ཡོད་ཀྱང་དགོ་ཚུལ་དངོས་ཀྱི་སྒྲངས་འདས་ལ་བརྒྱར་གྲངས་དེས་ཏེ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་སྒྲར་
 བཤད་པ་ལྷར་ཡོད་ཀྱང་དགོས་པ་དང་དགག་བྱ་དང་ལྷོག་མཚམས་སྒྲིབ་བརྒྱར་བཞག་པ་མཛོན་

འདུལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དགོས་པ་མང་བོ་བསྐྱུང་མི་རྒྱས་སྐྱམ་པའི་སྒྲག་པ་
 སྤངས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། བྱི་ཇའི་བུ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་གསུམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་
 བསྐྱས་ནས་བསྐྱན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། དེ་དག་མང་ཆེ་བ་མང་བས་
 བསྐྱུང་བར་མི་རྒྱས་སོ་སྐྱམ་དུ་སྤྱ་བཀོང་བ་དག་ལ་བསྐྱན་སྤྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་གཞི་བརྒྱར་
 བསྐྱན་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་རྒྱ་གར་བུ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བསྐྱན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྒྱ་གར་བུ་ནི་ལུང་ལས་བྱི་ཇའི་བུ་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ལྷོག་
 མཚམས་བརྒྱ་གསུམ་སྒྲོས་བརྒྱ་གསུམ་དུ་བྱངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སྒྲོག་ལ་གཞོད་པ་ལས་ལྷོག་པར་
 གཅིག་པས་སྒྲོག་གཅོད་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས་པ་གང་ཞིག་ ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་ལྷོག་པར་གཅིག་
 པས་མ་བྱིན་ལེན་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས། འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ལྷོག་པས་མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བ་གཅིག་བྱས། བག་མེད་ཀྱི་གནས་ལས་ལྷོག་པས་ཆང་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས། རྟོད་བག་ལས་ལྷོག་
 པས་གར་སོགས་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས། རྒྱགས་པ་ལས་ལྷོག་པས་སྤོང་སོགས་སྤྱོད་བ་གཅིག་
 བྱས། འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ལས་ལྷོག་པས་བྱི་དྲོའི་ཟས་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས། ཡོ་བྱུང་དོན་མེད་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྷོག་
 པས་རིན་ཆེན་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོག་གཅོད་པ་
 གཞན་ཀྱི་སྒྲོག་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་གཞན་
 ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་
 ནི་འབྲིག་པའི་ཆགས་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་རྣམས་ནི་གཞན་སྤྱ་བར་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆང་གཉིས་འཐུང་བ་བག་མེད་ཀྱི་གནས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བག་མེད་ཅེས་པ་ནི་དོན་ཉམས་ལ་དོན་དན་པ་འཕེལ་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྒྲོམ་ཆོག་
 ལས། འབྲས་བུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བ་བག་མེད་པའི་གནས། ཞེས་

དང་། དེའི་གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས་ཀྱང་། བག་མེད་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་ཆར་དང་
 བཅོས་པའི་ཆར་གི་མཚན་ཉིད་དེ། བག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཉམས་ལ་དོན་མིན་པ་ནི་འཕེལ་
 བའོ། གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷ་གར་སོགས་ནི་
 རྟོན་བག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་དག་སྟོང་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་
 ལས། དེ་ལ་ལྷ་གར་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་སྟོང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཅིག་སྟེ། རྟོན་བག་གི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །བརྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱལ་པ་སྟེད་པར་འབྲས་བུ་དེ་
 སྟོང་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། སྟེད་པ་དང་སྟོས་ཉུག་པ་དང་རྒྱན་དང་ཁ་
 དོག་འཆར་བ་སྟོང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། བྱི་སྟན་ཆེ་མཐོ་བྱེད་པ་ནི་འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། བྱི་སྟན་མཐོན་པོ་དང་བྱི་སྟན་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གསུམ་
 པ་སྟེ། འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །དགུ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དུས་མིན་དུ་ཟས་ཟ་བ་
 བྱིས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་བ་ཆོས་འདི་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། དུས་མིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཞི་པ་སྟེ།
 བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །བཅུ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་འཛིན་པ་དོན་
 མེད་པར་གཅིག་པས་དེ་སྟོང་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། གསེར་དངུལ་ལེན་
 པ་སྟོང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྔ་པ་སྟེ། ཡོ་བྱེད་དོན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །སྟོས་
 ཉུག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། སྟོས་ཉུག་པ་ནི་ཇུས་ངི་ཞིམ་པོས་ལུས་བྱུགས་པ་དང་། རྒྱན་ནི་
 མགུལ་རྒྱན་གཏུ་བྱ་རྒྱན་ཅན་དང་དཔུང་རྒྱན་སོགས་དང་། ཁ་དོག་ནི་གུར་ཀྱུ་དང་ག་བུར་སོགས་
 ཀྱིས་ལུས་ལ་རི་མོ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ལྷོག་མཚམས་
 གསུམ་གྱི་སྟོན་མ་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། མཁན་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་བྱིས་པའི་རྟུགས་སྟོང་བའི་

ཁས་ལེན་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་
 བྱི་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཞེས་པའི་ཚིག་བྱུར་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་བ་
 ལས། སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
 སྟེ། འདིས་སྤྱོད་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པ་བརྒྱ་དང་དེ་གསུམ་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་
 འབྲེལ་འོད་ལྡན་ལས། སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་
 བྱིས་པའི་རྟགས་སྤོང་བ་དང་རབ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་མཁན་པོར་ཁས་ལེན་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་དོ་བོའི་སྐབས་སུ་ཡང་སུམ་བརྒྱ་བར། ཕྱི་
 རྩེའི་ཁ་ཟས་དངུལ་ནི་སྤོང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དབྱ་གཡུལ་རྒྱལ་བྱེད་ཚུལ་བྱིས་པ་ཏེ། དག་ཚུལ་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཆུ་ལོན་བཅིགས་པ་དང་། ཞེས་སྤོང་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་ཉོན་མོངས་དབྱ་ལས་རྒྱལ་
 བྱེད་དང་དེ་ཡང་དག་ཚུལ་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ནི་ལུས་དག་གི་ཚུལ་འཆལ་འགོག་པའི་གཏོད་
 པའམ། ཉོན་པ་རྒྱལ་ལོན་བཅིགས་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། ཉེ་བར་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཆུ་ལོན་བཅིགས་པ་དང་འབྲེལ་བས་དག་ཚུལ་གྱི་ནི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཆུ་ལོན་
 བཅིགས་པ་ཡིན་ནོ། དག་ཚུལ་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ནི་འདིར་རབ་བྱུང་བ་ལ་བྱ་སྟེ་ཚོས་འདི་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཆས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱིས་པའི་རྟགས་སྤོང་བ་དང་རབ་བྱུང་གི་
 རྟགས་ལེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་བྱུངས་གཅིག་ཏུ་གཏན་ནས་མི་རུང་སྟེ་རབ་བྱུང་ཞུ་དུས་
 དང་། སྤོང་བའི་དུས་གཉིས་ཀར་སོ་སོར་བཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིས་པའི་རྟགས་མི་ལྡན་པ་ལ་རབ་
 བྱུང་གི་རྟགས་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གོ་རིམ་ནི། ལྷིའི་གོ་རིམ་ལྷི་རིམ་
 ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་ཅ་ལྟར་བཞི་ལྷི། དེ་ནས་ཆང་འཐུང་ན་མཚམས་མེད་སྤྱོད་པ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་
 གཞི་ཡིན་པས་ལྷི། གར་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལས་ཡང་བའི་ཕྱིར། ལྷི་རིམ་ནས་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། ལྷི་བ་དག་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་ཞེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཞེས་པར་ཅ་

ལྷུང་གང་རུང་གཅིག་སྤྲད་ན་ཡང་གསོ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་སོ་སོའི་གོ་རིམ་
 བློ། སྐམ་འབྲེལ་བཞི་ནི་མི་དགེ་བཅུ་འདྲེ་དང་པོ་དང་གོ་རིམ་བསྟན། ལྷུང་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཡོན་
 ལ་སྤྲོད་པའི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བོ་སོགས་གཙོ་བོ་དག་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྲོད་པའི་ཆེ་
 སལ་ཆེར་གར་དང་སྤྲུ་དང་རོལ་མོས་བསྟ། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱན་སྒྲུང་འདོགས། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོན་པོ་
 དང་ཆེན་པོར་འཛིག་ དེའི་རྗེས་སུ་བཟའ་བཟའ་སྟོབས། དེའི་འོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འབུལ་བ་
 དང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་ལོངས་སྤྲོད་ཚུལ་དང་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན་པ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྟུལ་སྤྲོད་བའི་གཙོ་བོར་ཤེས་ཆེད་དང་། སྤྲུག་ར་
 སོགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐར་པར་མི་སྤྲོགས་ཤིང་འཁོར་བའི་སྤྲན་ཆོགས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱར་ཤེས་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་སྤྲུམ་བརྒྱུ་པ་ལས། སྤྲོ་གར་སྤྲུ་དང་རོལ་མོའི་སྤྲུ་ཡང་དུ། བརྒྱལ་
 ཞུགས་ཅན་གྱིས་རང་ངམ་གཞན་བྱ་མིན། འདི་འདིར་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །
 དུག་པ་སྤྲུ་བཤད་ནི་སྤྲོ་བ་དཔོན་དང་མ་ཁན་པོ་ཅི་རིགས་ལས་ཆོ་གས་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་སྟེ་
 རལ་བའམ་འགལ་བས་ན་སྤངས་འདས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤངས་པ་ནི་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་འདས་
 པ་ནི་བྲལ་བའམ་རལ་བའམ་འགལ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། དེ་
 དག་གིས་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤྲོ་གཙོ་དང་པོ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་གཞི་
 བཅུ་སྤངས་པ་དང་། དགེ་སྤྲོ་མས་ཆོས་དུག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དུག་སྤངས་པ་སྟེ། ཞེས་
 དང་། ཡང་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་
 ལས། དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་དལ་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། དེ་
 དག་ལས་འདས་ཤིང་འགལ་བར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཅིར་འགྱུར་ནི། ཅུ་བ་
 བཞི་ལ་སྤྲད་ན་སྐམ་འབྲེལ་ཉེས་བྱས་དང་། སྤངས་འདས་སྤྲུག་མ་དགུ་ལ་སྤྲད་ན་བཤགས་བྱའི་ཉེས་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སམ་པ་འཆབ་བཅས་བཞིས་ཆེ་དེ་སྒྲིམ་པ་གསོ་མི་རུང་
 དང་། སམ་པ་འཆབ་མེད་བཞིས་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དགོ་སྒོལ་
 མས་ཀྱང་རྩ་བ་བཞི་འཆབ་བཅས་ཀྱི་གསོ་མི་རུང་དང་། འཆབ་མེད་ལ་གསོ་རུང་བ་དགོ་སྒོལ་གི་
 སམ་པ་དང་འདྲ་བས་ན་སམ་འདྲ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སུམ་བརྒྱུ་བ་
 ལས། མི་གསོད་ལ་སོགས་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། དགོ་ཚུལ་ལས་ནི་ཉམས་འགྱུར་དང་། དགོ་སྒོལ་
 བཞིན་དུ་དགོ་ཚུལ་ཡང་། བྱིས་ནས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལ་བཅུད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་ཚུལ་
 ལ་སམ་པ་མི་འཛོག་པ་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མ་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། དག་བཅོམ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་མ་རྫོགས་པ་
 གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། འོད་ལྡན་ལས། འོ་ན་དགོ་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་དགུ་བཤག་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་གྲུབ་སྟེ། སུམ་བརྒྱུ་བ་ལས་གཞན་དག་ཇི་ལྟ་བུར་
 ཉི་བཤགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུངས་འདས་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་མཐུན་བཤད་པ་ལ། རྟོགས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོག་
 མར་ཉེས་མེད་གནད་པ་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་མཐུན་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་
 བྱི་ བསྟེན་རྫོགས་ལ་ལྟར་བར་བཅས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་
 གནད་བ་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཚེ་ལས། འཆར་བྱི་དང་ནི་བྲལ་བ་དང་། །
 དེ་བཞིན་ས་ནི་རྟོ་བ་དང་། རིན་ཆེན་རེག་དང་མེ་ལ་རེག་ བཤད་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷོན་
 ཤིང་འཛོག་དང་ཤིང་གཅོད་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟོ་བ་དང་། ལྷ་སྒྲིམ་མི་གཙང་འདོར་བྱི་དང་། །
 དེ་བཞིན་གསོག་འཛོག་ཟོ་བྱི་དང་། ས་བོན་འཛོམས་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི། ཞེས་དང་། དེའི་སྟེང་
 དུ། རྒྱ་འཛོག་དཔོན་པའི་འབྲལ་བྱི་དང་། བཀོམ་གྱི་འཛོག་བྱེད་དང་དགོ་ཚུལ་ཉལ། མི་སྒྲིམ་འགྲོ་

དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་དགོ་ཚུལ་ལ་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་དམ་
 དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་བསྐྱུས་ལྟར་ན་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཤིང་གཅོད་པ་སྟེ་སྒྱུ་གུ་སོགས་སྒྲིབ་
 གཅོད་པ་དང་ས་བོན་འཛེམས་པ་གཉིས། དགོ་སྒྲོང་མ་ལྟར་སོ་སོར་བྱས་ན་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་
 དང་། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་བསྐྱུས་ལྟར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་
 འཛིན་བསྐྱབ་བྱ་ལས། གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དགོ་སྒྲོབ་མ་ལ་བཤགས་པ་བྱ་དང་ལྟར་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་
 པའི་གཞི་གཉིས་སུ་མཛད་པས་དགོ་ཚུལ་ལ་ལྟར་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ཡང་། དེ་གཉིས་ནི་དགོ་སྒྲོང་གི་
 སྒྲོམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར་མེད་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆང་བ་ལ་གོས་འཆང་བ་དང་ལྟར་བཟེད་འཆང་བ་གཉིས་བྱས་
 བས། དེ་བཞིན་ས་རྒྱུ་ལ་མན་ཆད་གྱིས་རེ་རེ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོགས་མཐུན་ལ་སྟོགས་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པ། འདས་ན་ཅིར་
 འགྱུར་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདིའི་སྟོགས་ལ་བྱང་བུའི་སྟོགས་དང་། བྱངས་པ་ལས་འདས་པའི་
 སྟོགས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོག་གཅོད་སོགས་སྒྲོང་བར་ཁས་བྱངས་པའི་སྟོགས་ནི་གཞན་ལ་རྣམ་པར་
 འཆོ་བ་སྒྲོང་བ་དང་། བདེགས་པ་སོགས་སྒྲོང་བ་རྣམས་ཁས་བྱངས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཤན་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་སྟོག་གཅོད་སོགས་སྒྲོང་བར་ཁས་བྱངས་པ་དེ་འདས་ཀྱི་སྟོགས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། དེའི་ཤན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་ཁས་མ་བྱངས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་
 པ་གཅིག་ལ་དེའི་སྟོགས་མཐུན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་སྒྲོང་བའི་སྟོགས་
 མཐུན་ནི་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་སྒྲོང་བ་དང་འབྲིག་ཚིག་དང་བསྟེན་བཀུར་བསྐྱབས་པ་སོགས་སྒྲོང་བར་
 ཁས་མ་བྱངས་ཀྱང་བྱངས་པའི་སྟོགས་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། བྱངས་པའི་
 སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མ་བྱངས་སུ་ཐིན་ཀྱང་བྱངས་པ་དང་ཤན་འདྲ་བ་ཡིན་པས་སྟོགས་མཐུན་པ་

རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་ནི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་
 བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་
 སྟོགས་གཏོགས་སམ་ཤན་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོགས་མཐུན་ནི། རྣམ་པར་འཆོ་བ་དང་། བརྟེན་པ་
 སྟོགས་ཡིན་པ་ལྟར་གཞན་བརྟེན་གཉིས་ལ་འདར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། དེ་ལ་སྟོག་གཅོད་
 པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ནི། དཔེར་ན་གསོད་པའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆོ་བ་
 དང་། དམག་གི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། འགྲོད་པ་སྦྱིད་པ་དང་། གཟམ་པ་
 དང་། བསྐྱུགས་པ་ལ་སྟོགས་པའོ། ཞེས་པ་ནས། མི་ཚངས་པར་སྦྱོད་པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པ་
 ཅི་ཁྱབ་འབྱེན་པ་དང་འཁྲིག་ཆོག་དང་། བསྐྱེན་བཀྱར་བསྐྱུགས་པ་དང་། གཉིན་བྱེད་པ་ལ་སྟོགས་
 པས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རེ་རེ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་བརྟེན་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྟོགས་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁགིས་པ་ནི་
 སྒྲངས་བྱའི་སྟོགས་མཐུན་ཡན་ལག་སོ་སོར་དབྱེ་ན་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་དགོ་སྟོང་སྟོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་གིས་བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་སྟོགས་ཡོད་དེ། དགོ་སྟོང་པའི་ཁྲིམས་གིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་
 བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་ལས་སྟོག་གཅོད་བཞི་རྩུན་བརྟེན་གསུམ་མ་བྱེན་ལེན་མི་ཚངས་སྦྱོད་ཆང་། བྱི་དྲེའི་ཁ་
 ཟས། ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་གྲོན་པ་སྟེ་སྒྲངས་འདས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་དང་། ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བརྟེན་
 བདུན་ཏེ། སྟོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟམ་ཅུ་ཅུ་བྱེད་དང་དགྲུ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོགས་མཐུན་
 ཡིན་ལ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་གཞི་བསྐྱུས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་ལས། སྒྲངས་
 འདས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་དང་། བསྐྱེན་བྱེད་དང་བརྟེན་བདུན་ཏེ། སྟམ་ཅུ་ཅུ་བྱེད་དང་དགྲུ་མ་གཏོགས་པ་
 དེའི་ལྷག་མ་འབྱེན་པ་ནས་རྒྱུ་ནང་དུ་མཆིལ་མ་འདོར་བའི་བར་གིས་བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་
 དང་། ཞེས་སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་བརྟེན་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་གིས་
 བྱས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་སྟོགས་མཐུན་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་གཉིན་པའི་

ཕྱོགས་མཐུན་ཡང་འབྱེན་པ་སྤོང་བ་ནས། རྩའི་ནང་དུ་མཆིལ་མ་འདྲོར་བ་སྤོང་བའི་བར་སྤོམ་
བསྐྱུས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་དང་། བཞི་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་བརྩ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱུ་བ་ནི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་བསྐྱུས་ན་གཞི་བརྩ་ལས་བྱུང་བ་བརྩར་འདུ་སྟེ། གཞི་
བརྩ་བརྩན་ནས་བཤད་པ་དང་རྣམ་འབྱེད་ནས་བཤད་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བའི་
ཕྱིར། གྲེ་བྱག་བཤད་མཆོ་ལས། འཆང་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དང་། །ནས། ས་བོན་འཛོམས་དང་
འབྲལ་བའི་གཞི། །བརྩ་བོ་རྣམས་ནི་མ་གཏོགས་པ། །སོ་སོར་ཐར་བར་བསྐྱན་པ་དང་། །སྤངས་
པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་བརྩ་ལ་སྤངས་འདས་བརྩ་ཡོད་
ཅིང་། ཕྱོགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་དེ་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་བརྩར་འདུ་བའི་ཕྱིར། གཞི་བརྩའི་ཕྱོགས་
མཐུན་ཡོད་དེ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤོང་བའི་དང་སྤོང་གྱི་དང་། ལོངས་སྤོང་གྱི་
དང་། འཕྱར་གཡེང་གི་དང་། འདོད་པའི་དང་། གཞོད་པའི་དང་། གནས་པའི་དང་། མི་གུས་
པའི་དང་། མི་སྦྱོར་བའི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞི་ལས་བྱུང་བ་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དུག་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བྱེགས་མ་ལེགས་པ་དང་
འདོམ་གྱི་སྤྱི་འབྲེགས་པ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་དང་། བྱིམ་པ་དང་གོས་དང་འབྲུ་བ་ཁ་དོག་སོགས་ཆེས་ཆོད་
དུ་མ་ལོངས་པ་འཇམ། ལྷག་པ་གོས་དང་ལྷང་བཟེད་ཁ་དོག་ཆོད་བྲལ་བ་སྤོང་གྱི་རྟགས་གསུམ་ལྟ་བུ་
དང་། གཉིས་པ་སྤོང་བའི་ནི། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་ཟས་སམ་གོས་སོགས་བསྐྱངས་པ་
དང་། གསུམ་པ་སྤོང་གྱི་ནི་བ་སའི་ཁབ་རལ་བྲས་པ་སོགས་དང་། བཞི་བ་ལོངས་སྤོང་གྱི་
ནི། སྤྱི་བཅོང་བ་སོགས་དང་། ལྷ་བ་འཕྱར་གཡེང་གི་ནི། རྩ་ལ་ཅེ་བ་སོགས་དང་། དུག་པ་
འདོད་པའི་ནི། སྤྱི་གས་ཅན་བྱེད་པ་དང་འབྲིག་ཆོག་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲིལ་ལས། རྟགས་
དང་སྤོང་དང་སྤོང་དང་ནི། ལོངས་སྤོང་འཕྱར་གཡེང་འདོད་པ་དང་། །ཞེས་སོ། བྱིམ་བཞི་ཡོད་
དེ། བརྩན་པ་གཞོད་པའི་གཞི་བྱུང་གི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་ཆོག་རྩུབ་སྤྱི་བ་སོགས་དང་། བརྒྱད་པ་

གནས་པའི་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་བ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་དང་། དགུ་
བ་མ་གུས་པའི་ནི། སློབ་དཔོན་དང་སློམ་བཙོན་ཆན་པར་མི་གུས་བ་སོགས་དང་། བཅུ་བ་མི་སྦྱོར་
བའི་གཞི་བྱུང་ནི་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་དབྱར་གནས་མི་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས།
གཞོན་པ་དང་ནི་གནས་པ་དང་། མ་གུས་མི་སྦྱོར་གཞི་ལས་བྱུང་། ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་དག་བསྐྱུས་
ན་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སློམ་ཆོག་གིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་
ཏེ། གཞི་ལས་བཤད་པའི་དེ་དང་། སྡེ་ལྟ་སློམ་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོགས་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ཅིར་འགྱུར་ནི་སྤང་བྱའི་སྒྲོགས་ནི་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱུམ་བྱ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། སྤངས་འདས་
མིན་ལ་དེ་མཐུན་གྱི་ཉེས་མེད་མ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱུམ་བྱའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོད་
ལྷན་ལས། ཇི་སྟེ་དེའི་སྒྲོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གལས་བྱུང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་སྦྱོན་མེད་པ་ཉིད་ནི་མིན་ཞིང་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་
དང་ཤན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསྐྱུམ་པར་བྱ་བ་ཡང་སྦྱོར་བསྐྱུས་པའི་དོ་བོ་ཡིན་
པས། སྒྲོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་བ་སྡེ་ལྟའི་ཉེས་བྱས་སྐབས་སུ་ཁྱབ་ལས། དགོ་སློབ་མ་དང་
དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་བ་སྦྱོང་བ་ལ་
ཁོན་རེ། བར་མའི་སྐྱབས་འགོ་བབྱང་ནས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤངས་འདས་བཅུ་བཞིར་བྱེད་ཟེར། ཁ་
ཅིག་ ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྦྱོང་བ་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་བྱངས་བཅུ་གསུམ་གྱི་གཅིག་བྱེད་ཟེར་
ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོ་ཚུལ་གྱི་དངོས་སྤངས་སྒྲོག་གཞོན་སོགས་སྦྱོང་བ་
བཅུ་དང་། བར་མའི་མཁའ་པོར་གསོལ་བ་དང་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྦྱོང་བ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་
ལེན་པ་གསུམ་འདྲེན་ལ་སྐྱབས་འགོ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྷན་ལས། སྤངས་འདས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སྒྲོག་གཞོན་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྦྱོང་བ་དང་། རབ་ཏུ་

བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ཡིན་པ་དང་མ་འགྲུབ་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་གིས། དག་ཚུལ་ལ་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་བརྟེན་པའི་སྒྲངས་འདས་དངོས་སམ་དེའི་
 རྟོགས་མཐུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་འོད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དག་ཚུལ་གྱིས་ཁང་བ་
 ཁང་ཆེན་གང་རུང་བྱས་ན་སྒྲངས་འདས་འབྱུང་བས་བྱུང་བ་ལྟེན་པའི་དགོངས་པ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་འོ་
 བྱ་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་བརྟེན་པའི་ཁྱིམ་པའི་གནས་བརྟེན་པའི་སྒྲངས་འདས་དངོས་སམ་དེའི་
 རྟོགས་མཐུན་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་བརྟེན་པའི་སྒྲངས་འདས་དངོས་སམ་དེའི་རྟོགས་མཐུན་
 གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པའི་ཁང་བ་ལ་ཁྱིམ་པའི་རྟོགས་
 གཏོགས་གྱི་ཁང་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱི་
 གཞི་དང་ཆོད་དང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་བཞི་མི་རུང་བ་དང་སེམས་བསྐྱུས་སམ་རྟོག་ཏེགས་སོགས་
 གྱི་ཆོ་ག་ལུང་བཞིན་མ་བྱས་པའི་ཁང་བ་འཇམ་ཁང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཁྱིམ་པའི་རྟོགས་གཏོགས་གཞི་
 བརྟེན་ནང་གི་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་བྱ་བཤད་མཆོལ་ས། རྟགས་
 དང་སྟོང་དང་སྟོང་དང་ནི། འཕྲོང་སྟོང་འཕྲུར་གཡེང་འདོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་
 གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟོགས་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་
 ཁྱིམ་དུ་བྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་རྟོགས་
 དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་པེ། ལུང་དེས་སྒྲངས་འདས་བཤད་པ་
 དེ་ཁང་བ་བརྟེན་པའི་ལ་བརྟེན་ནས་དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་སྒྲངས་འདས་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། འོ་ན་
 ཁང་བ་བརྟེན་པའི་ལས་བྱུང་བའི་ལྟོགས་བཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཆོས་ཅན། གཞི་བརྟེན་ནང་གི་
 འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་གཅོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་པམ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་
 ལུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཞི་བརྟེན་ནང་དུ་འཛོག་ན་གཅོད་པའི་གཞིར་བཞག་པའི་
 སྒྲངས་འདས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་

བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ སྒྲངས་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། ཁང་བ་དང་
 ཁང་ཆེན་བརྟེན་པ་པར་གཏོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་བྱེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་
 ལ། བྱིས་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྟོན་
 པའི་ཁང་བ་ཁང་ཆེན་སོ་སོའི་ཆད་དང་དབྱིབས་དང་ཆོ་ག་གནད་བ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ཁང་བ་འཇམ་
 ཁང་ཆེན་བྱས་པ་འདོད་པ་སྟོད་པའི་བྱིས་གཏོགས་ཡིན་པས་ན་འདོད་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། བྱིས་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། འོད་
 ལྡན་ལས་གྱུར་། འདོད་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་བ་ནི་བྱ་བ་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཁང་བ་དང་ལྟ་
 ཁང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྒྲངས་འདས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱིས་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་
 བྱུང་དུས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་འདོད་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བྱིས་དུ་གྱུར་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་རྒྱུ་དངས་པའི་ལུང་དང་ལའག་གྱུར་ལའག་པའི་
 ཆོག་གྲང་དཔེ་ཕལ་ཆེར་ན་མི་སྤང་དག་རྒྱན་མ་དག་པ་སོ་སོར་དྲངས་པར་མཛོམ། དམ་བཅའ་
 གཉིས་པ་ལ་འོད་ལྡན་ལུགས་ལ་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་ལ་བྱིས་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་མེད་པར་འདོད་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པས་མ་གནད་པའི་དེ་བརྟེན་པ་བྱིས་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་
 དང་། གནད་པའི་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་རབ་བྱུང་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་
 ལས། འདོད་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་བ་ནི་བྱ་བ་འབྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཁང་བ་དང་ལྟ་ཁང་དུ་
 གཏོགས་པ་དང་། དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་གྲང་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཏོགས་པ་དང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱིས་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་གྱི་ཉེས་བྱས་ཅན་

བཤད། དེ་ནི་མན་ཆད་གྱིས་རབ་བྱུང་ལ་གནང་བའི་ཉེས་མེད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིད་ཀྱང་ཞེས་
 པས་སྒྲུ་མར་མ་ཟད་ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འྲིཀར་ཁང་བ་ཁང་ཆེན་བཅིག་ས་
 པར་གཏོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་དེ་ཅིག་དུས་སྟོག་ཆགས་གསོད་པའི་སྤངས་འདས་སྤུ་འདོད་པ་
 ལ་འོན། ཁང་བ་ཁང་ཆེན་འདུལ་བ་ལྟར་ཅིག་ས་པ་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་མ་གནང་བར་
 གཤམ། དེ་སྟོག་ཆགས་གང་ལ་འང་མ་གསོད་པར་ལས་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉུག་སྒྲུ་ མ་བྱུང་
 བ། ལུང་དོན་བྱུང། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་སྤང་དང་འགལ་ཞིང་། འོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཁང་བ་
 ལྟ་ཁང་དུ་གཏོགས་པ་དང་དེ་ནི་རབ་བྱུང་པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ལྟར་བ་སྡེ་ལྔ་མཇོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་རྣམ་
 དག་དང་ལྡན་པས་མ་བྱུང་བམ་སྒྲུ་ན་དེ་མིན་ཏེ། བམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་དགོ་སྟོང་བསྐྱབ་པ་
 གྱིན་པ་སྡེ་ལྔ་པལ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་དགོ་སྟོང་རྣམ་དག་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་
 བར། བསྐྱབ་པ་གྱིན་པ་ནི་འབྲ་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་དག་དང་མི་འབྲ་
 སྟེ། དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་བསྐྱབ་ཀྱིན་གྱིས་གྱིན་ལེན་ཆགས་པ་དང་། དེས་བསྐྱབ་
 སྟེན་ལ་རུབ་ལྷག་ཉལ་སྤང་བ་སོགས་བསྐྱེད་པར་མ་མཇོགས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་
 བར། བསྐྱེད་པར་མ་མཇོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་དོ། ཞེས་སོ། བསྐྱབ་སྟེན་ནང་པན་ཚུན་ལ་
 གྱིན་ལེན་མི་ཆགས་ཏེ། དེ་ནང་པན་ཚུན་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་
 བར། དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྟོབ་མ་བསྐྱབ་པ་གྱིན་པ་ཡང་ནང་པན་
 ཚུན་གྱིན་ལེན་མི་ཆགས་ཏེ། ཙ་བར། དགོ་སྟོབ་མ་ལ་ཡང་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་གྱིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བརྗོད་པའི་སྟོན་སྟེ། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་ལྟ་
 སྟོང་ཞིང་། དམན་སྟོན་དང་དུ་ལེན་པའི་བསྐྱབ་པ་མོད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་སྡེ་བ་སོ་
 སའི་འདོད་ཚུལ་སྤར་བཤད་ཟིན། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གྱིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་ན་

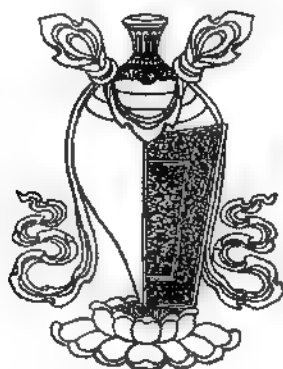
ཐན་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་ལྟེ་བ་དག་ཆེད་དང་། བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་ན་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་དག་ཆེད་
དང་། སྤྱི་མེ་བ་ཁ་ཅིག་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་འཆབ་མེད་ལ། སྒྲིམ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་
ནས་སྤྱི་ཕམ་པ་དེ་དག་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་བྱེད་སྒྲིམ་ཟིན། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལས་གྲོལ་
དུས་ཡོད་དེ། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་གལ་རང་གལ་དང་རྣམ་དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་
སྤྱིར། ཟུ་བར། དགྲ་བཙམ་པ་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་གྱི་གལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷག་མ་སྤྱི་བཞད་ཟིན།

གཉིས་པ་བམམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཙམ་པ་ནི། ཟུ་བར། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་
པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་དག་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ། མེད་ན་ནི་ན་སྤྱད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་
བྱུང་། སྤྱགས་དང་སྤྱན་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བ་མི་ལས་གཞན་དུང་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འམ་
གཞུགས་སུ་བསྐྱུར་བའི་དག་སྒྲོང་དེས་ལྟར་བ་སྤྱི་ལྟར་ཅུང་གི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་ན་དེ་ལྟར་བ་འབྱུང་མི་
འབྱུང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གཞུགས་བསྐྱུར་གྱི་བདག་ལ་དག་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ཕམ་
ལྷག་སོགས་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་ལ། དག་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་ལྟར་བ་དེའི་ན་སྤྱད་པ་སྤྱི་དངོས་
ལས་འོག་མ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟུ་བར། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་
ན་དག་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ཇི་ལྟར་དག་སྒྲོང་གཞན་དག་ལྟར་
བ་ལ་སྤྱིར་བ་ལ་གཞི་ཇི་ལྟ་བ་ལས་ཁ་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། ཞེས་
བྱུང་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། ཕམ་ལྷག་བཅུ་བདུན་དང་སྤྱད་ལྟར་དང་པོ་དང་། ལྟར་བྱེད་
འབའ་ཞིག་པ་དང་པོ་དང་། སོ་སོར་བཞགས་པར་བྱ་བ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་བམ་ལྟ་
ལས། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དག་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ན་སྤྱད་པ་མེད་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་བརྒྱུད་པོ་གང་ཅུང་དང་ལྟན་པའི་
དག་སྒྲོང་ལྟར་བ་སྤྱི་ལྟར་ཕལ་ཆེར་ལ་དེ་དངོས་མི་བསྐྱེད་པར་ན་སྤྱད་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཟུ་

བར། མེད་ན་ནི་ན་སྤྲད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། དེ་བའི་ལྷང་བ་འབྱིན་པ་དེ་ལ་
 བདག་ཉིད་དགོ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་འང་བཟོད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ལྷང་བ་ལ་སྤྱོར་
 བ་དེའི་ཚིག་འོག་མར་ན་སྤྲད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་
 པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱོད་བ་དང་ཁོ་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་འབྱུག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཚོར་བས་
 གཟིར་བ། དགོ་སྤྲོད་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ་གཙོ་བོ་བཞི་དང་གཉིད་ལོག་པ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 པ་དང་ར་རོ་བ་དང་བརྒྱུལ་བ་སྟེ་གཙོ་བོ་མིན་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་
 སྐབས་སུ་སྤྱོར་ལྷང་ལས་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བཅ་ལྔ་ལས། སྤྱོར་བ་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་ན་སྤྲད་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི། དངོས་གཞི་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱོས་པ་དང་སེམས་འབྱུག་པ་དང་ཚོར་བ་དག་གིས་ཉིན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་
 ཉམས་པ་ལ་ལྷང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་མ་བཞི་གཙོ་བོ་
 དང་ཕྱི་མ་བཞི་པལ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སྤྱོར་ལྷང་ལས་དངོས་གཞིའི་
 ལྷང་བ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ལྷང་བ་གསར་དུ་ཀྱན་ནས་སྤོང་བ་མེད་ཀྱང་
 སྤྱོར་བ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དུས་མཐར་ཐུག་འབྱུང་པའི་ཡན་ལག་བྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལྷག་
 ཉལ་དང་ཁང་བའི་ལྷག་མ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བར། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་གཉིད་ལོག་ན་འོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་རྩ་བར། ཁང་བ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཁང་བ་བྱུང་ན་དགོ་
 འདུན་ལྷག་མ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོག་གཙོད་བཞི་མ་བྱིན་ལོན་པམ་ལྷག་
 དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞུགས་གཞན་དུ་མ་བསྐྱུར་བ་དགོས་
 ཡིད་། དེ་བདུན་ལ་གཞུགས་གཞན་དུ་བསྐྱུར་མ་བསྐྱུར་འདུ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅ་
 ལྔར། པམ་ལྷག་བརྟུ་བདུན་དང་། སྤང་ལྷང་དང་པོ་དང་ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་པོ་སོ་སོར་
 བཞགས་པ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དགོ་སྤྲོད་གི་འདུ་ཤེས་

ཡོད་པ་ལ་ན་སྤྲད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུ་བ་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྒོར་གི་
 སྤྲུགས་སམ་སྤྲན་གྱིས་བདག་ཉིད་བྱོལ་སོང་དུ་བསྐྱུར་ཏེ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་བགྱིད་ན་ཅིར་
 འགྱུར། དེ་ལ་དགོ་སྒོར་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་འབྲིག་པའི་སྤྱིར་བ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མཐར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྤྲོག་གཅོད་པའི་ལྟང་བ་བཞི་ལ་ཡང་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བ་ལ་ལྟང་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་དེ། བསལ་ཁྱར་བ་
 དང་ས་བོན་དང་སྐྱེད་འཛོམས་པ་སོགས་ལྟང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཟུགས་གཞན་དུ་མ་
 བསྐྱུར་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ལྟས། །

༄༅། །བདེན་བཞིན་རྣམ་བཤད་འབྲུལ་བྲལ་ལུང་རིགས་གྱི་

ཉི་མ་ཆེན་པོ་བེ་ཇ་ཏ་ར་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་ཅ་མ་ལྷ་སྒོ་ལ། མང་མང་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀུན་གྱི་ཡལ། །ཟབ་ཟབ་མ་ཁྱེན་
རབ་མ་ལུས་འདུས་པའི་གཏེར། །མཛེས་མཛེས་གཅིག་བསྐྱུས་འཇམ་དབྱེད་སྤྲུལ་གཞོན་ལྷའི་ཞབས། །
དུང་དུང་སྤྱི་བོར་བརྟེན་ནོ་རྣམ་དབྱེད་སྤྱོད། །ཉོག་ཉོག་སྤྲུལ་མའི་དག་སྒྲོས་ཙམ་མིན་པར། །སྒྲོ་གྲོས་
ཉིན་བྱེད་དགྱིལ་འཁོར་བྱེ་བ་ལས། །ལེགས་པར་འོངས་པའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །རྒྱལ་
ཡུམ་པད་ཆེལ་མ་ལུས་ཁོང་ནས་བཞད། །

འགྲེལ་བ་ལས། སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་གནད་བྱུང་བ་ཡིན་པས། འདི་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། ལྷན་སྒྲུབའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡ་
རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བསྐྱེད་
དོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་རོལ་བ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་
སེལ། །བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་བཙོམ་ནས་ནི་བྱང་རྒྱལ་
སྤྱར་དུ་རིག་པར་འགྱུར། །ཁྱུ་དན་ལས་འདས་ཞི་བ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་འཛོམ། །ཅིས་དང་། མདོ་
ལས། སྤྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཞུགས་ཡོད་ན། །སྟོང་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོང་དུ་རྒྱུད། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཆོས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་
ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཕྱག་ལེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། རང་ཉིད་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་མིན་
ཀྱང་། རང་ཉིད་སྤྱིས་བྱ་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་ནམ་ལུགས་བཟང་པོ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པའི་ཆེད་

དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསོག་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་ཆད་ནི་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཐོག་མར་མཆོད་བཞེད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་འབྲུལ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྒྲུ། །ེ་སྒྲུ་མ་རྣམས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཕུན་ཚོགས་
 དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུ། །ེ་སྒྲུ་མེད་སྟོན་པ་དེ་ཡི་སྒྲུས་ཀྱི་མཚོག། །ེ་དམིགས་མེད་བཅེ་
 བའི་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་ལོར་བུ་དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཟུལ་བ་ཀྱན་གྱི་རབ་
 འབྱམས་གསུང་རབ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྒྲུན་སྒྲུ། །ེ་ཚོས་སྟོང་སྒྲུང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བདག་
 སྟོངས་ཤིག། །ཅེས་མཆོད་པར་བཞེད་པ་དང་། ཤིས་བ་བཞེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་དུ་བཏང་
 བས། ལས་སྒྲུབ་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་
 དབང་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐླལ་ཆེན་གྲངས་མེད་
 གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས། མཐར་འོག་མིན་དུ་དེས་བ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྒྲུར་
 སངས་རྒྱལ་ཏེ། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཡང་མཚོག་གི་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུར་སངས་རྒྱལ་ནས་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྷ་བྱ་བ་བཞིན་གཟིགས་ནས། གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་ཐོག་
 བ་གསུམ་མམ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་དང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་དང་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་དང་། རྒྱལ་པར་བྱེ་ན་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དང་། ཚོས་ཀྱི་
 འཇུག་སྟོང་མ་སྟོང་མོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དང་། དེ་ལས་རྒྱལ་པར་བྱེ་ན་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་དང་བསམ་པ་མཐར་ཡས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་འམ་ཚོས་ཀྱི་འཇུག་སྟོང་
 ཡང་མཐར་ཡས་པ་ཞིག་བསྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟེ་སྟོང་དག་ནི་གསུམ་མམ་གཉིས་
 ཀྱང་རུང་། །བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ནི་དགུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ལས། སྟོང་པ་རྣམས་
 ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བརྒྱད་ཁྱི་

དག་ཁྱེད་དག་ཐུབ་པའི་གསུང་དེ་དག་ ཁྱེད་པ་དང་། དགོན་མཆོག་སྟོན་མེལ་ལས། འགྲོ་བ་སྦྱོང་
 པའི་སྟོན་རྣམས་ཇི་སྟེད་ལ། ཁྱེད་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། ཁྱེད་དག་ཀུན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྟོན་དག་
 རྣམས། ཁས་མ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། ཁྱེད་པ་དང་། སྟོན་ཕྱག་བརྒྱད་བཅུ་ཙ
 བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟོན་མེད་དག་
 གིས། ཁས་མ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་དེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་ཕུལ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟེ་སྟོན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་བཤད་བ་གསེར་གྱི་སྟེང་བ་
 ལས། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་
 སྟོན་པ་དེས་སྟོན་པའི་ཕྱག་བསྐུལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐུལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསྐུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་
 དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྟོན་པ་གཅིག་ཤུའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་
 རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ་ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དགོངས་དོན་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཏན་ལ་འབབས་པ་
 ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐུབ་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་
 འབབས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཉིད་གསུངས་
 ཤིང་། འདི་ལ་ཡང་བཛྲུང་དོན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་འཆད་པར་བྱ་བ་
 བློ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་གི་ཇེས་
 སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་ཅིང་སྟོན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་
 གསུམ་ན་གཡོ་བ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྤྱི་ཇེས་སུ་འབྲངས་
 རྣམ་འཆད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ཡི་བསྟན་པ་འབྲུལ་མེད་དུ་འགྲེལ་བ་དང་། དེའི་

བསྟན་འཛིན་གྱིས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མདོ་རྒྱུད་
 དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས། ཡི་གེ་དང་པོ་བ་གྲགས་པ། སྟོམ་
 བཙོན་ཐམས་ཅད་གྲགས་པ་ཡང་། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་པ། བསྟན་པ་དེ་ཆོས་སྟེང་
 དུ། རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་གནས་མེད་ལ། བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཡིད་དུ་འོང་། བྱེད་པར་
 འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཐམས་ཅད་བྱུང་རྒྱུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ང་ཡི་བྱུང་རྒྱུ་མཆོག་ཐོབ་
 འགྱུར། ཏེ་ནི་འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་བའི་མཐའ། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འདྲེན་པ་མཆོག་ བྲིམས་འཆལ་
 དཔག་མེད་བྲིམས་ལ་སྦྱར། ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་གདམས་པ་འབོག་པ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་
 བསྟན་པ་གསོ་བའི་གང་ཟག་འདི་ལྟར་འབྱུང་། ད་ལྟ་ང་ལ་ཤེལ་དཀར་གྱི། སྲོང་བ་ཕུལ་བས་
 སེམས་བསྐྱེད་པ། མ་འོངས་དུས་གྱི་སྒྲིགས་མ་ལ། འབྲི་དང་ལྷན་གྱིས་མཆོམས་སུ། ཏེ་གའ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པ་འདེབས། སྒོ་བཟང་ཞེས་བྱའི་སྐྱེས་བུ་འབྱུང་། འཁོར་ནི་རྣམ་བཞི་རབ་
 བསྟུས་ནས། ཆོས་སྦྱོང་བཅུ་ཡི་རྒྱན་འཛུགས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། ང་ཡི་སྐྱེ་
 གཟུགས་རྣམ་གཉིས་ལ། ཏེ་བྱུ་རྒྱན་དབུལ་ཞིང་མཆོད་པ་བྱེད། སྟོན་པའི་མདོ་བཞིན་གསུང་
 སྦྱོགས་ཤིང་། ང་ལ་གསོལ་བ་རབ་བཏབ་ནས། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་བར་དུ་གནས། ཏེ་ནས་
 འཕོས་ནས་ཤར་སྦྱོགས་སུ། རྒྱུད་བྱུང་བཀོད་མཛེས་ཞིང་ཁམས་སུ། སེང་གའི་ང་རོ་ཞེས་བྱ་
 བའི། རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར། ཏེ་ལ་དད་བྱེད་ཞིང་དེར་སྐྱེ། ཞིང་མཆོག་དེ་ནི་
 རྒྱུད་པར་འཕགས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་ལུང་གཞན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དེའི་
 ཕྱིར། རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གཏན་ལ་འབབས་
 བ་འདི་ལ་ཡང་།

སྐྱུག་བསྟུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ཀུན་འབྱུང་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་

ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་
པ་བཤད་པ་དང་ས་བཅད་བཞི་བྱུང་། དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་། འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་
གཞུང་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་བྱུང་།

དང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གཅིག་གོ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ཡུམ་བར་བའི་
མདོ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
བཙོན་པར་བཀྲིད་ན་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་བཀའ་བསྐྱེལ་པ། ཤུ་རིའི་
བྱ་འདི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་གཞུང་འདི་
སྐབས་སུ་ཤེས་བྱར་བདེན་ཞེན་སྟེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་སྟོན་གསལ་ཕྱང་བོ་ལྟ་སྟེ་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་པ་བཞི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བོ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་།
ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་
བཤད་ཅིང་། དེའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་འདིར་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་
རྣམས་དང་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་
སང་གོ་བཟང་པོས་འགྲེལ་བ་འདིར་འཆད་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་གཟུགས་ལ་སྟོན་པ་འབྲས་བུར་
བྱུར་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་
གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་འདི་
བྱུང་།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཙན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་ཀྱང་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། འདི་ཡང་དག་དོན་དུ་རིལ་ན། ཡུམ་བར་བའི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཕྲོས་གཞིར་བཀོད་མ་ཐག་པའི་མདོ་དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གདམས་དག་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་བདེན་བཞིན་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་དག་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱག་བདེན་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་དག་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོར་སྤྱག་བདེན་གྱི་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ཏེ། བདེན་བཞིས་མཚོན་པའི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་ཡུལ་ཙན་ཤེར་ཕྱིན་དག་བདེན་པས་སྟོང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བདེན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀའ་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེད་བ་ལས། དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙན་དབྱེར་མེད་པ་སྟོན་པ་ཡང་སྤྱག་བདེན་ལ་ཤེས་བུར་ཞེན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་ག་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ། ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་རིགས་དེས་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོས་འདུས་བྱས་དང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་མེན་ཀྱང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། དེའི་ཕྱོགས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་འགོག་ལམ་དང་སྟོང་ཉིད་ཉི་ལུ་སོགས་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་ལ་བསྟོམས་པའི་ཆེ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཙན་ཤེར་ཕྱིན་དག་

བདེན་མེད་དུ་རོ་གཅིག་པ་སྟེ་ངོ་བོའི་བྱང་པར་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཆད་པར་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཡུམ་བར་བ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་བརྩོན་ཞེས་པའམ་མི་བརྩོན་ཞེས་བརྟུན་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་ལྟར་ངས་གཟུགས་
 བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། ། ཁྲོའི་བ་དང་འདྲ་
 ཤེས་དང་། འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ། ། ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བར། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་
 ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་
 སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་བྱུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བཤད་བྱའི་མདོ་དཔེ་དོན་བཀའ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་
 བ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་གཟུགས་སོགས་སྟོང་གཞི་དང་། དེ་རྣམས་བདེན་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཤེས་
 སྤྱོད་གསུམ་བདེན་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཐ་མི་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་བཀའ་བའི་ཕྱིར། འཆད་པ་
 ལ། འགྲེལ་བར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་
 གསེར་གྱི་སྟེང་བ་ལས། དེ་གང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་བོ་ལྟ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
 སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་སྤྱོད་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་བྱལ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་
 པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་པ་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་བདེན་པ་ཞེས་བརྟུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མི་རྟག་པ་
 སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་ན་བདེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ལྟར་མཐོང་ན་སྟོ་སྤྱོད་ཅི་
 མ་ལོག་པར་སྟེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྟུན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་
 གསེར་གྱི་འབྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་

གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་དང་ཞེས་པ་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་
 གསེར་སྒྲེང་ལས། ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ན་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེང་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་སྟངས་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་བདེན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནོ། ཞེས་པ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིེད་
 ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སྟེའི་ས་ལས་འཕགས་པ་སྟེ་འདས་
 པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་སྟེ་ཡོད་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་དང་བྱིས་པ་སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སུ་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པས་ན་
 སོ་སོ་སྟེ་བོའི་བདེན་པ་འམ་བྱིས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པ་
 ལ། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒྲེང་བ་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
 བདེན་པ་དེ་ལྟར་གཟིགས་པས་སྟོང་དང་དོན་གཉིས་ཀས་བདེན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ། ཞེས་
 བསྟུངས། གཉིས་པ་འཆད་པར། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་བདེན་ཀྱང་སྟོའི་ངོར་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་
 པས་དེའི་བདེན་པར་མ་བཞག་ཅེས་པ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིེད་ལ་སྟུག་བསྐལ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐལ་བ་སྟེང་སྟོང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། འཆད་པ་ལ་འགྲེལ་བར། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཞེས་པ་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིེད་ལ་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་བར། གཟུགས་ཞེས་པ་དང་། གསེར་སྒྲེང་ལས། བལྟ་
 བར་བྱ་བས་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོངས་
 བས་འདྲན་རྒྱ་ཡོད་དེ། སུང་པོ་ལྷག་མ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་སྟེ་མཆེད་ཁམས་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ། སྟོང་
 ཉིད་རྣམས་ཏེ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཆད་པ་ལ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་
 མདོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་བར་དང་། ཉི་བྲི་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྐུལ་པ་

དང་། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་
 རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་གདམས་པའི་ཞེས་པ་དང་། གསེར་
 སྤང་ལས། གཞུགས་སོགས་ལུང་བོ་ལྷ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་བོ་སྤྱི་མ་བཞི་དང་སྟེ་
 མཆོད་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཙུག་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ལྷུ་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། ཞེས་བྱུང་། གཞུགས་སོགས་ཉེར་
 ལེན་གྱི་ལུང་བོ་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་
 ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་དང་། དེར་འབྱུང་བས་ན་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། འཆད་པ་ལ། འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་
 སོགས་ལུང་བོ་ལྷ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱུང་། གཞུགས་སོགས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་བོ་བདེན་པས་
 སྟོང་བ་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
 ཉིད་སྟོང་གཞི་འབྲས་བུ་བདེན་བྱུང་གིས་དག་པའམ་དེས་སྟོང་བས་ན་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་
 དང་། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་བ་དེ་ཁོ་ན་འམ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ན་ཉིད་ཅས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་པར། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཉིད་སྤྱི་
 རོན་འཆད་པ་ལ་ཆ་བསགས་ཀྱི་མདོ་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཏུ་ཏུ་དག་གོ་ཞེས་བྱུང་། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེར་སྤྱིན་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཅས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཤེས་པའི་རབ་བམ་ཤེས་པའི་གཙོ་བོ་འམ་དོན་དམ་པ་ཤེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 སྤྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དོན་དམ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་བཤད་དོ། ཞེས་དང་། ཉི་ཁྱི་དག་ལྷན་
 ལས། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། ཞེས་པ་
 དང་། གསེར་སྤང་ལས། ཤེར་སྤྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བརྗོད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་
 ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ལ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་པ་རོལ་ནི་འཁོར་

བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེར་ཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་ན་
 བྱེད་སྒྲུབ་གྱི་སློབ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཕ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ཕྱིན་ཟིན་ནམ་ལས་
 གྲུབ་ལ་སྒྱུར་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པར། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་དང་། དག་ལྟན་ལས། ཤེས་
 རབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་ཕ་རོལ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ལོ། ཕྱིན་པ་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་ཕ་
 རོལ་ཏུ་སོན་པའོ། ཁྱང་གི་ཕ་རོལ་ཞེན། འཕགས་པ་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་
 ཞེས་དང་། སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དག་ལྟན་ལས། ཆོས་གྱི་སྒྲུ་མཛད་པ་དང་
 བཅས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། བྱེད་སྒྲུབ་ལས་གྲུབ་གཉིས་ཀའི་སློབ་འཆད་པ་ལ། གསེར་སྤྱང་ལས། ཆོས་
 བམས་ཅད་སློབ་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁའ་པ་གང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་
 པའམ་ཕྱིན་བྱེད་དོ། ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུ་ནི་མི་ཟད་པའི་སྟེ་ཆོན་ཡིན་པས་གཞི་གང་
 ལ་འང་སྒྱུར་ཆོག་ཀྱང་དོན་ཟད་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་འདིར་གནས་ལུགས་བདེན་
 སྤྱོད་ལ་བྱེད། བཞིན་སྒྲུ་ནི་ལྟར་རམ་ལྟ་བུའམ་རྣམ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་
 བུའམ་ཡིན་པས་ན་དེ་བཞིན། ཉིད་སྒྲུ་ནི་ཁོ་ན་འམ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ཆོས་དེའོ་ཞེས་དེ་བོ་སྟོན་བྱེད་
 ཡིན་པས་གནས་ལུགས་བདེན་སྤྱོད་ལ་དབྱེད་པ་སོགས་གྱིས་བསྒྱུར་དུ་མེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་
 པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། སློབ་དཔོན་ཨ་ཁུ་བླ་ཏིས། རྟགས་
 གསུམ་ལ་ནི་མཉམ་པར་མཛུངས། རྣམ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དོ། རྟོག་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་སྟེ། དབྱེར་མེད་གང་དེ་མི་ཟད་པའོ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཆ་བསགས་གྱི་

མདོ་ལས། རྣམ་པ་ལ་སྒྲ་དང་ཐ་སྐྱ་དག་གོ། ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་
ལས། དངོས་པོ་ལ་ཏ་ཏ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པར། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་དང་། རྣམ་མཁན་ལས། བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་དང་། གསེར་
སྒྲིང་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་ཞེས་བྱུང་། རྟོགས་བྱ་སྟོང་ཉིད་དང་རྟོགས་བྱེད་ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཡོད་ཀྱང་གནས་ལུགས་བདེན་སྟོང་མདོན་གྱི་དོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་པ་སྟེ། གནས་རྒྱལ་ལ་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་སོགས་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་
བ་ཅོམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པར། འགྲེལ་
བར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་
ལས། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེར་ཕྱིན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་དོ་བོར་
གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གང་མས་རྒྱལ་དེ་ལ་ཡང་། འཕྲོས་བཤད་
པ། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་
འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
བྱུང་། འདི་ཡང་གཞི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཡུམ་བར་བ་ལས། གཞུགས་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་པ་ལས། འཕྲོས་འདིའི་སྐབས་
སུ་གཞུགས་སོགས་ཟག་བཅས་རྒྱ་འབྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་འགག་ཀུན་བྱང་གང་

དུའང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་དེའི་དོན་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་པར་
 བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་གསུངས་ལ་གདམས་ངག་ནི་ཞེས་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་པར་ཀུན་
 འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཙན་གྱི་གཞུང་དོན་བཤད་པར། ཀུན་འབྱུང་བ་
 སོགས་བྱངས་མ་ཐག་བྱུང་། ཚིག་དོན་དུ་བསྒྲིལ་ན། འཕྲོས་གཞི་བཤོད་མ་ཐག་པའི་ཡུམ་བར་བའི་
 མདོ་ཚེས་ཙན། བརྗོད་བྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ལ་བདེན་མེད་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བར་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་
 ལས། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཞེས་དང་། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་དང་། ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་བོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པའོ། ཞེས་
 བྱུང་། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ཚེས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དག་ཀུན་འབྱུང་
 ལ་སྤང་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། ཀུན་
 འབྱུང་ལ་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་ལྷོག་པའི་ཆེད་དུའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་
 ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུའོ། ཞེས་བྱུང་། མདོ་དེ་ཚེས་ཙན། བྱོད་གིས་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱར་བྱུར་གྱི་ཕུང་བོ་ལྷ་རྣམས་སྤྱེ་འགག་ཀུན་ཉོན་རྣམ་བྱང་རྣམས་
 སུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། མདོ་ལས། གཟུགས་སྤྱེ་བའི་ཚེས་ཙན་
 རྣམ་འགག་པའི་ཚེས་ཙན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཚེས་ཙན་རྣམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚེས་ཙན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་
 སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། འདིས་ནི་ཟག་བཅས་རྒྱར་བྱུར་གྱི་ཕུང་བོ་སྤྱེ་འགག་
 དང་ཀུན་བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ཞེས་བྱུང་། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་
 ཚེས་ཙན། བྱོད་ལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
 འབྲས་སྤྱུག་བདེན་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་སྤེ་སྤེ་སྤེ་ཚོགས་བསྐྱེད་པའམ། དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་

བས་ན་ཀུན་འབྱུང་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། འགྲེལ་བར་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་
 གསེར་ཐོང་ལས། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཡུང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་
 པར། གསེར་ཐོང་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་སློང་དང་
 དོན་གཉིས་ཀས་བདེན་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས། གཞུགས་སྐྱེ་
 བའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། གྲོད་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་གི་
 བྱང་ཆོས་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་སོགས་ལ་གདམས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟག་བཅས་རྒྱར་གྱུར་གྱི་གཞུགས་
 དང་། ལ་སོགས་པ་ཡུང་པོའི་ལྷག་མ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལྟར་ཡང་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འགོག་པ་སྐྱེ་
 འགག་པ་དག་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དེའི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འདོམས་
 པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་བར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་
 དང་། ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས། གཞུགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཆོས་ཅན་རྣམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་འམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པའི་
 མདོ་ཆོས་ཅན། གྲོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆགས་
 སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། དད་སོགས་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་མེད་དུ་
 ཆོགས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་
 ཅན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས། རང་བཞིན་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བར་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། ཞེས་པའི་
མདོ་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་སྤྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཙན་བདེན་
པར་གྲུབ་པས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱན་འབྱུང་
བདེན་པའི་འབྲས་བུར་དང་། འདུ་བྱེད་སོགས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་དོ་བོར་རྟོགས་པ་དེ་དག་རང་
གི་དོ་བོར་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དག་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཁོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་པར། ཀྱན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་
གཞུང་འདི་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོའི་ཆོག་
ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཉུང་དུར་དྲིལ་ཏེ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བདེན་མེད་དུ་འདོམས་ཚུལ་གྱི་སྟོས་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། སྤར་བཤད་ཐེན་གྱི་དངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དག་བྱུང་།

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་ལ་ཡང་། འཕྲོས་དང་
གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྤྱེ་བ་དང་། འགགས་པ་
དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་
དང་བྲལ་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད་བྱུང་རྒྱབ་གྱི་བར་དུ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདི་ཡང་གང་ལས་
འཕྲོས་ན། འདིའི་ཐད་གྱི་ཡུམ་བར་བ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་རིའི་བྱ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མི་སྤྱེ་མི་
འགག་ཅིང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱས་མེད་དོ། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱུང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་བཅོན་པ་ནི་བཅོན་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་
འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་མདོ་འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོབྱུར་གྱི་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་དེ། འདུས་བྱས་

གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་བ་དང་སྤོང་གཉིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་། གནས་སྐབས་
 ཉམས་བ་དང་འཕེལ་བ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནི་
 བྱང་ཆོས་བདེན་པར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། ཞེས་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། རྒྱུན་འདིར་འདིའི་དོན་
 འཆད་རྒྱལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་བྱུང་། དེའི་དོན་
 འདིར་འཆད་པ་ལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་འཆད་པ་
 ལ། འགོག་པ་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་བ་དག་ཅེས་སོགས་བྱུང་། དག་དོན་དུ་བྱིལ་
 བ། ཡུམ་བར་བའི་མདོ་འབྲེལ་གཞིར་བཀོད་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་བརྗོད་
 བྱར་བྱས་ནས་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་འགག་པའི་འགོག་པ་བྱུང་གཞིར་བྱས་ནས་གཞུགས་
 བས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
 འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འབྲེལ་པར། འགོག་པ་ལ། ཞེས་བ་དང་། ལེགས་བཤད་
 གསེར་སྤོང་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། ཞེས་བྱུང་། མདོ་དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་གདམས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤོང་ཉིད་བྱིལ་དེ་
 ལ་སྐྱེ་འགག་འཕེལ་འགྲིབ། དུས་གསུམ་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འབྲས་བྱ་
 བཞི་རང་བྱང་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་གང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་པའི་བརྟོན་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པའི་
 ཕྱིར། འཆད་པར། གསེར་སྤོང་ལས། གང་ཡང་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་གཞུགས་མེད་དོ། ཞེས་བ་
 བས། སངས་རྒྱས་མེད་བྱང་རྒྱུ་མེད་དོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་ཐོབ་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་
 པར། གསེར་སྤོང་ལས། ཟག་བཅས་དགག་པའི་འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱ་བར་ཞེན་པ་ལ་མདོ་འདིས་
 གཞུགས་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐོབ་པར་ཞེན་པ་བརྟོག་

སེམས་དོན་དུ་ཞེས་དང་། རྣམ་པལ་དང་ལས། འགོག་པ་མཛོན་དུ་བར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བའི་མདོ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་
 ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འགོག་པ་ནི་བ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་
 ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་བྱུང་གྱི་དེ་མ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བས་ན་སྟོང་བ་
 དང་། རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་དོར་བས་ན་འགག་པ་དང་། སྤང་བྱ་སེམས་དྲི་མ་ཅན་ནས་རྟོག་པ་ཅན་
 བཅའ་ཁྲུག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆ་དྲི་མའི་རིགས་གང་ཡང་
 རུང་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བའམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་
 ཁྱད་པར་འགྲིབ་པའི་ཉམས་པ་དང་། དུ་མར་སོང་བའི་ས་ལམ་ཆར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་། ལ་
 སོགས་པ་འདས་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་བ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་
 ཁྱད་ཆོས་བདེན་གྲུབ་གང་ཡང་གནས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པར། འགྲེལ་བར། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་
 བ་དང་། འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་པ་
 དང་། འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྲལ་བ་ལ་ནི། ཞེས་དང་། གསེར་སྟེང་ལས། སྟོང་ཉིད་དེ་
 འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་འགག་སྟོང་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་བྱུང་གནས་སྐབས་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་
 མ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཉམས་པ། གཅིག་དུ་མར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་། སོགས་པས་བསྟན་པ་
 དུས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱུང་། གང་ཡང་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི། གཟུགས་
 མེད། ཆོར་བ་མེད། ཅེས་པ་ནས། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་མེད། ཅེས་པའི་ཡུམ་བར་
 བའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་ཐོབ་བྱུང་
 བདེན་གྲུབ་མེད་པ་བསྟན་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་
 བློ་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་མེད། བས་སྐྱ་ནི་ཆོག་སྤྱད་དང་བསྐྱས་དབྱེ་བའི་ཆོག་ཡིན་པས་ཆོར་

སོགས་ལུང་པོ་བཞི། མིག་སོགས་སྒྲེམ་ཆེད་བཅུ་གཉིས། སའི་ཁམས་སོགས་ཁམས་དུག་མིག་གི
 ཁམས་སོགས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གསལ་དུ་སྒྲེབ་དང་། འགག་སོགས་
 དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར་འགྲེལ་བར། ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་
 བོ། གཟུགས་མེད་པ་ནས། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་བྲང་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལ་གཟུགས་མེད་ནས་ཀྱིས་སྒྲུབ། ལུང་པོ་བཞི། སྒྲེམ་ཆེད་དུག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
 མེད། ཅེས་བྲུང་། ཡུམ་བར་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་སྒྲེབ་མེད། ཅེས་པ་ནས། སངས་
 རྒྱལ་མེད་དོ། བྲང་རྒྱལ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། བྲོད་ཀྱིས་དེ་ལ་འདོམས་རྒྱལ་
 ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་མ་རིག་པ་སྒྲེབ་ཡང་མེད། ཡང་སྒྲུ་ནི་འབྲེད་སྤྱད་
 དང་། བརྒྱས་དབྱེ་བའི་དག་ཡིན་པས་ཡང་སྒྲུས་བསྒྲུས་པ་ཆ་ཤིན་པར་དུ་སྒྲེབ་མེད། ཅེས་པའི་
 བྲུང་པར་སྟོན་པར་སྒྲུབས་འགྲོ་བདུན་བཅུ་བ་ལས། ཤེས་བྲལ་ནི་སྟོ་རྣམས་རྒྱས། རྫོངས་པའི་བྱམ་
 པ་བཅོམ་པས་ན། སངས་རྒྱལ་པར་སྒྲུ་ལྟར་རྣམས་རྒྱས། ཞེས་དང་། མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱན་བཅད་
 ཅིང་། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ངེས་འབྱུང་བའི། ཀྱང་ཞིག་རྣམ་པ་དེ་སངས་རྒྱལ། སྒྲེས་བྱ་གཉིད་
 སངས་ངེ་བཞིན་འོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་བྲལ་སྟོ་རྒྱས་པས་སམ། རྫོངས་པའི་བྱམ་པ་
 བཅོམ་པས་སམ། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་པས་སམ། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པས་ན་
 སངས་རྒྱལ་ཉི་བདེན་པར་མེད། རྟོགས་བྱ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སམ་ཆོས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ན་བྲུང་
 རྒྱལ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་ཡང་བདེན་པར་མེད་པར་དུ་ཡང་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ནི་བརྒྱས་དབྱེ་དང་འབྲེད་སྤྱད་ཀྱི་
 ཆོག་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནས་བཟུང་སྟེ། བདེན་བཞི་ཐོབ་པ་མཛོན་རྟོགས་
 རྒྱན་ཞུགས་དང་དེའི་འབྲས་བུ། ཕྱིར་འོང་དང་དེའི་འབྲས་བུ། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དེའི་འབྲས་
 བུ། དག་བཅོམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ། རང་སངས་རྒྱལ་དང་། རང་བྲུང་རྒྱལ། བྲང་སེམས་རྣམས་
 བདེན་མེད་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། འགྲེལ་བར། མ་རིག་པ་སྒྲེབ་ཡང་

མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། ཅེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། མ་རིག་པ་
སྦྱོས་པ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱུས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་སྦྱོབ་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་མེད་ཡང་གིས་
བསྐྱུས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་འགག་པ་མེད། ཅེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། འགྲེལ་བ་
ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱང་མེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྤེང་
ལས། རྟོགས་པ་སངས་རྒྱུས་མེད། རྟོགས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱུང་། གསུམ་པ་
འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། བར་དུ་ཡང་མེད། ཅེས་པ་དང་། གསེར་སྤེང་ལས་ཀྱང་། ཡང་
གིས་བསྐྱུས་པ་བདེན་བཞིན་འབྲས་བུ་བཞི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཏེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །
ཞེས་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་བའི་གཞུང་གི་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་
མདོའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཀྲལ་ཏེ། ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་བརྟུས་ཏེ་མདོའི་དོན་འགོག་
བདེན་གྱི་དོ་བོ་ཁྱད་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྦྱར་ཏེ། བདེན་མེད་ཀྱི་སྟོས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་
ཕྱིར། འཆད་པར། དྲངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་གཞུང་དེ་བྱུང་།

བཞི་བ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་ཡང་། འཕྲོས་དང་གཞུང་
དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། ལམ་ལ་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
དང་། བདག་ཉིད་དམ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི། ཕྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་
གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དག་མན་ཚུན་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་
པོ། །ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། འདི་ཡང་གང་ལས་འཕྲོས་
ན། སྤྱི་འདི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ལ་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ས་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ་
མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་འདི་བྱ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བརྗོད་པར་

བུ་ལོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འཕྲོས་ཚུལ་ནི་འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་བྱ་སྐྱོམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ལྡན་པ་མ་
 ཡིན། བཀའ་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འཆད་པ་
 ལ། འོན། རྗེ་བཙུན་གྱི་རྒྱན་འདིར་འཆད་ཚུལ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་
 པ་ནས། གདམས་ངག་ནི་ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ནང་ཚན་ལམ་བདེན་འགྲེལ་བ་འདིར་
 འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཆད་པར། ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་བྱངས་མ་ཐག་པ་དེ་བྱུང་། དེ་འབྲ་
 བའི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་
 ཆོས་ལམ་དང་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་། དེས་འབྱིན་ལ་འདོམས་པ་སྟེ་ཚན་པ་གསུམ་དུ་
 བསྐྱས་ནས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་བར། ལམ་ལ་ཞེས་དང་། གསེར་སྤོང་ལས་
 གྲང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། དེ་གང་ན་འདི་ལ་ལམ་དང་རིགས་
 སྐྱབ་དང་། དེས་འབྱིན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་མི་བརྩོན་པ་དང་དོན་དམ་པར་བརྩོན་པ་སོགས་
 བཀའ་སྟེ་ལམ་བདེན་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་
 པར། ལེགས་བཀའ་གསེར་སྤོང་ལས། དེ་ལྟར་མདོ་ཚན་གསུམ་པོ་དེས་ལམ་ལ་བརྩོན་མི་བརྩོན་ལ་
 སོགས་པ་བཀའ་པ་ནི་ལམ་བདེན་ལ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱར་ཞེན་པ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་འོ། ཞེས་
 དང་། རྒྱལ་བཀའ་ལས་གྲང་། ལམ་བསྟེན་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་
 པའོ། ཞེས་གསུངས། དུམ་བར་བ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་བདག་ཉིད་ལ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་པ་
 ནས། སྤྱི་རིའི་བྱ་རྣམ་གངས་འདིས་གྲང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་ལྟར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་བརྩོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལ་བརྗོད་བྱུང་བྱས་ནས་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བྱུང་
 ཆོས་ལམ་གྱི་ནང་ཚུན་དུ་གཏོགས་པའི་ལམ་སྤྱད་བྱུང་མ་བསྐྱོམ་བྱུང་པར་ཕྱིན་དུག་དང་། བྱང་བོ་ལ། སྤྱི་
 མཆེད་བཅུ་གཉིས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། མི་འཛིགས་པ་བཞི། ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། མདོན་
 ཤེས་ལ། སྟོབས་བཅུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དག་
 དང་། སྤྱོད་པ་བོ་འམ་སྟོམ་པ་བོ་བདག་ཉིད་སྤྱད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་བསྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན། བཀག་པར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་
 ཤིག་ ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པར། ལམ་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དང་བདག་ཉིད་དམ། ཞེས་པན་ཚུན་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ། ཞེས་
 བྱུང་། དམ་ཞེས་པ་འོག་མ་འབྲེན་པའི་དག་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། དམ་ནི་འོག་མ་རྣམས་སྤྱད་པ་
 སྟེ་ཞེས་བྱུང་། དུམ་བར་མ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་སེམས་དཔལ་
 ཆེན་པོ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ་སྤྱོད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་བར་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་འབྱེད་པར་མི་
 བྱེད་དང་། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་བྱུང་ཆོས་རིགས་སྤྱབ་གཉིས་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ནང་གི་སྤྱོད་གཞིའི་སྟོས་བདེན་པས་ནང་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། ནང་གི་མཚན་མ་
 སྟེ་རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་མཚན་མ་མེད། ནང་གི་འབྲས་བུའི་སྟོན་པའི་ཡུལ་བདེན་པས་སྤྱོད་བ་སྟོན་
 མེད་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། སྟེས་བུའི་རྒྱུད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུར་པའི་ཕྱི་བདེན་སྤྱོད་
 ནི་ཕྱི་སྤྱོད་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་མཚན་མ་སྟེ་རྒྱ་བདེན་སྤྱོད་ཕྱིའི་མཚན་མ་མེད་པ། ཕྱིའི་སྟོན་བུའི་
 ཡུལ་འབྲས་བུའི་བདེན་སྤྱོད་ཕྱི་སྟོན་མེད་གསུམ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བདེན་པར་མེད་ཅིང་། བཀག་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དོ། ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། ནང་སྤྱོད་བ་ཉིད་

ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། བླ་
སྤྱོད་པ་པོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་སོགས་པ་ས་མཚན་མེད་སྤོན་མེད་གསུམ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་པ་པོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་སོགས་
གསུམ་དང་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཡུམ་བར་བ་ལས། གཞུགས་ལ་སྤོན་གྱི་མཐའ་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་འདི་བྱུང་འདི་ལྟར་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་སྤོན་གྱི་མཐའ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྩེས་
སྤྱི་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ནས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྩེས་སྤྱི་མི་མཐོང་ན་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བས་སྤྱོད་བར་རི་ལྟར་བྱེད་དེ། སྤྱི་འདི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་
པོ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བཞོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་
ཅན། དེས་འབྱེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོགས་སྤྱོད་བས་སྤོན་མ་དེའི་ཆའམ་དམན་པ་ཡིན་པས་
སམ་དེའི་མཐའ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་མཐའ་དེ་འདས་པའམ་འཁོར་བ། སྤྱི་ལོགས་སྤྱོད་བས་སྤྱི་མ་
དེའི་ཆའམ་མཐུག་གམ་མཐའ་ཐུག་ཡིན་པས་ན་དེའི་མཐའ་དེ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའམ། བྱུང་ན་
ལས་འདས་པ་དག་པན་ཚུན་དུ་གང་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དག་གང་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དེར་ལྷན་པ་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་བས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། སྤོན་གྱི་མཐའ་དང་སྤྱི་
མའི་མཐའ་དག་པན་ཚུན་དུ་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་སྤོན་པ་ཞེས་
དང་། རྣམ་པའདུ་ལས། སྤོན་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་། སྤྱི་མའི་མཐའ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་དག་པན་
ཚུན་དུ་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་ལས། སྤོན་གྱི་མཐའ་འདས་པ་དང་། སྤྱི་མའི་མཐའ་མ་
འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་པན་ཚུན་དུ་ལྷན་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་གཅིག་
ལ་གཅིག་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཞེས་སྤྱོད་བས་ཤིག་ཅེས་སྤོན་པ་སྤྱོད། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩེ་རྩེའི་གསུང་འབྲུལ་མེད་ལགས་
སོ། །

༄༅། འདྲ་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་མདོར་བསྐྱས་སྒྲོགས་ལ་
མགིན་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་ཏུ། རྒྱ་སྤྱོད་འདབ་བརྒྱུད་ལེགས་པར་མཛུམ་པའི་དབུས། རྒྱུ་ལྷོ་ལས་འབྱུངས་
དག་གི་དབང་ཕྱུག་མཆོག་། བྱུག་རྒྱུད་ཆོས་འཆད་སྒྲེགས་བཅ་རལ་གྱི་བསྐྱམས། མཛུམ་དབྱུངས་
རྒྱལ་བའི་ཡལ་ལ་གྲུས་པས་འདུད། སྒྲིགས་དུས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱབས་གཅིག་ལྟ། འདྲ་སྒྲིག་
རྒྱལ་མཆོན་འཆད་པའི་ཅོང་ཁ་བ། སྤྱུ་གྱི་བྱ་བོ་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་བྱུབ་སོགས། གླུ་མ་སྤྱུ་དང་
བཅས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆོལ། བྱུགས་རྗེའི་གཏོར་གྲུ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྤེ། བསྐྱེད་པའི་མིག་
གཅིག་འཕྲིན་ལས་ལྷན་བྱུབ་རྗེ། བར་ཆད་སེལ་ཞིང་དངོས་བྱུབ་མཆོག་སྟེར་བའི། བསྐྱེད་སྤྱང་
ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་གྲུས་པས་འདུད། །

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་གླུ་མ་མཉམ་མེད་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་
གྲགས་པ་ཞེས་སྒྲན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གྲུ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་སྟོན་མ་བྱུང་
ཞིང་ངོ་མཆར་རྟ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཆེན་པོ་འཛིན་རྟ་དུ་སྤྱང་བར་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཤིན་
ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་མཁས་པ་ཀུན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་མཛད་བཟང་
གི་བྱ་བ་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་འཕྱར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པོ། རྟེན་ན་དགོངས་གཞིའི་གཏོར་མཆོག་
ཏུ་ནི་ཟེ། གསུང་གི་ཆོག་འབྱུར་བ་ཏུ་ནི་བསྐྱིད། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོའི་སྒྲོ་བས་ནི་གི་བས་དོན་རྗེ་
ལྷ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མ་རུས་པ་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་

རྒྱལ་ཆེས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་འབྲང་ཡོངས་ཀྱི་དབྱུགས་ཕྱང་ཞིང་རྗེ་
ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་འདུག་ནའང་རང་ཉིད་
ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་དང་། རྩལ་འདི་ལ་མོས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་པ་དང་། སློམ་ཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དག་གི་འདུང་དཔྱད་པ་མཛད་པའི་གཞིར། དང་ངེས་རྒྱལ་འབྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་ཆེ་ཡོང་ཙམ་
ཞིག་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །

འདི་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
ལུས་དངོས་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཇུག་གི་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
མཆོད་པར་བརྟེན་པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་། སྟོན་ལུན་རྒྱལ་ལ་ཉན་པར་བསྐྱུལ་བའི་
རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་གཞན་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱག་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་བརྟེན་དང་། བསྟན་
བཅོས་ལུས་ཀྱི་མཆོད་བརྟེན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བཅོམ་གྱུ་རུ་མཐུ་གྲོ་ལྟ་ལ། ཞེས་པས་བཤད་ལ། དོན་ནི་སྤྲོ་མ་དང་འཇམ་
དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཇལ་ལོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་བརྟེན་མཛད་
པའི་རྩལ་བཤད་པ་དང་། དེའི་སྤྲོ་མ་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུལ་ལ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལ་མཆོད་བརྟེན་མཛད་
པའི་རྩལ་བཤད་པ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་མཆོད་བརྟེན་མཛད་པའི་
རྩལ་བཤད་པ་དང་། ཤིང་རྩ་སྟོལ་འཛིན་རྒྱལ་ལ་མཆོད་བརྟེན་མཛད་པའི་རྩལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། བདེ་འབྱུང་སྤྱིན་ལ་ཞོན་དང་གསེར་གྱི་
མང་ལ། །ལུས་མེད་བདག་པོ་ཐ་གུའི་ལྟོ་ལ་སོགས། །སྤྱིད་ན་དེགས་པའི་ང་རོ་ཆེར་སྤྱོགས་
པའི། །རྫོམ་པས་འགྱིང་རྒྱལ་ཀྱིས་ཀྱང་གང་གི་སྤྱ། །མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཉི་མས་མེ་ཁྱེར་
བཞིན། །མཛད་པར་གྱུར་ཆོ་མཛོས་པའི་ཅོད་པན་གྱིས། །གང་གི་ཞབས་པད་གུས་པས་བསྟེན་བྱེད་
པ། སྤྱབ་དབང་རྩལ་ལྟ་ལ་ཕྱག་འཇལ་ལོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཆད་

པར་བྱེད་པ་ལ། མཐུན་བཅེད་གཏིང་མཐའ་ལྷན་ཏུ་དཔག་པར་དགའ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་ཆལ་ཆིལ་གཤོ། །ལེགས་ལའང་རིན་ཆེན་གཏེར་གྱི་འཛམ་པའི་དབྱེད་ས། །རྒྱལ་ཚབ་རྒྱ་མཚོ་
 ཆེ་ལ་གུས་ལུག་འཛལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་
 ལ། བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟེན་སྒྲོལ། །ལེགས་པར་བྱེད་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 པ་མཆོག་ །ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །སྤྱི་སྤྱོད་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་
 འདུད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། །བཞི་བ་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒྲོལ་
 གཉིས་ལེགས་བཟུང་ནས། །འཛམ་གླིང་སྒྲོགས་ལ་བྱེད་པའི་མིག་འབྱེད་པ། །འཕགས་པ་ལྟ་དང་
 དཔའ་བོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས། །ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས། །དབྱིག་གཉིན་
 ཞབས་དང་སྒྲོ་བརྟན་ཕྱོགས་སྤྱང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱུ། །ཐུབ་
 བསྟན་མི་རུབ་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པའི་མཆོག་ །མཁས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་ལ་གུས་པས་
 འདུད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

གཉིས་པ་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ། གསུང་རབ་ལ་དང་པོ་སྒྲོགས་འབྱེད་
 རྒྱལ་ལྷན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་
 རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། རྩི་སྒྲུ་མ་ཉིད་ཀྱིས་འཛམ་པའི་དབྱེད་ས་ལས་དངོས་སུ་ཟབ་མོའི་རྒྱལ་སོགས་
 གསན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགའ་བའི་དོན་ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ནས་བཅེ་བས་ཀུན་
 བས་བསྐྱེད་ཏེ་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་འཆད་
 པར་བྱེད་པ་ལ། གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་རིགས་པའི་ལམ་དུ་འདྲུང་། །དལ་བ་མང་བསྟན་མཛོན་པར་
 རྟོགས་པ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་མི་དམན་དུ་མས་ཀྱང་། །འབད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་
 གནས་དེ་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། འཛམ་མགོན་སྤྱི་མའི་བློ་
 ཀྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་བསམ་པས་བདག་གིས་བཤད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་

བྱུང་།

གསུམ་པ་སྒྲོང་ལྷན་ཉན་པར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས། སྤྱོད་བྱེད་མེད་འདོད་རྣམས་གསུམ་པ་ཉན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། བདེ་
 འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བཞེད་དང་པོའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་
 གཞུགས་འཆང་བས་བདེ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་པ་དབང་ཕུག་དང་ཞེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བདེ་འབྱུང་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་ལ་བྱེད། སྤྱིན་ལ་ཞོན་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། སྤྱིན་དང་འབྲུ་བའི་སྒྲུང་བོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལ་ཞོན་པར་ཡོད་པས་སྤྱིན་ལ་ཞོན་པའི་བརྒྱ་
 བྱིན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་གྱི་མངལ་ནི་ལྷ་ཆངས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པའི་
 གཞུང་ལས། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་རབ་མཛེས་པའི། སྒྲོང་རྒྱལ་སྤྱད་བྱུང་ཏེ། ཞེས་ཆངས་པ་
 གསེར་གྱི་སྒྲོང་ལས་སྤྱེས་པར་བཤད་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གསེར་གྱི་མངལ་ནི་
 ཆངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཆངས་པ་གསེར་གྱི་སྒྲོང་ལས་བྱུང་བས་གསེར་གྱི་
 མངལ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ན། གསེར་གྱི་སྒྲོང་དེ་སྒྲོང་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་དམ། སྒྲོང་བདགས་
 པ་བ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆངས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་སྤྱེས་ཡིན་པར་ཐམ། གསེར་གྱི་སྒྲོང་
 མཆོན་ཉིད་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངལ་ལས་སྤྱེས་པར་
 ཐམ། སྒྲོང་སྤྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྒྲོང་ལས་སྤྱེས་པའི་བྱུ་ཆོས་ཅན། མངལ་
 སྤྱེས་ཡིན་པར་ཐམ། མངལ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་ལུགས་ལ་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། རྟགས་
 བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་སྤྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཆངས་
 པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་སྤྱེས་མ་ཡིན་པར་ཐམ། རྟགས་སྤྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམ། ལྷ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲོང་རྒྱལ་སྤྱད་བྱུང་ཏེ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་ཆོག་ཟེན་ལས་བསྒྲོགས་སྟེ་
 འཛོག་དགོས་པ་དཀའ་མོད། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་མདོག་གསེར་དང་འབྲུ་ཞིང་དབྱིབས་སྒྲོང་ལྷ་བྱུ་ཞིག་

ལས་སྐྱེས་པའི་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་འདྲའོ། །ལུས་མེད་བདག་པོ་ནི་བདུད་དགའ་
 རབ་དབང་ཕྱག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀའ་འགྲོལ་ལས། དབང་ཕྱག་ལྟ་མོ་ལུ་མས་མཆོད་ཅིང་
 དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པ་ན་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གིས་མདའ་ལྟ་འཕང་བས་དབང་ཕྱག་གི་དཀའ་
 ཐུབ་ཉམས་པ་ན་དེས་རིག་སྟེ་མིག་གསུམ་ལས་མེ་སྤར་ནས་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་བསྐྱེད་ཏེ་
 ལུས་མེད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་མདོན་བཟློད་ལས་འབྱུང་བས། ལུས་མེད་བདག་པོ་ནི་བདུད་ཐིག་ཅན་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐ་གུའི་ལྟོ་ནི་བྱུང་འཇུག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀའ་འགྲོལ་
 ལས། བྱིས་པའི་དུས་ཐ་གུ་ལྟོ་བ་ལ་བཅིང་བས་ཐ་གུའི་ལྟོ་བར་གྲགས་པའི་བྱུང་འཇུག་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་བདག་དང་། གཞིན་ཅུ་གདོང་དུག་དང་། ཉི་མ་
 དང་། སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་ན་སྟོབས་ཀྱི་དྲེགས་པའི་ར་རོ་ཆེས་ཆེར་སྟོགས་པའི་
 ཆོམ་པ་སྟེ། ང་རྒྱལ་གྱིས་འགྲིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྟན་འདས་གང་གི་སྤྱ་མཐོང་བའི་མོད་
 ལ་ཉི་མས་མེ་བྱེད་བཞིན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མཛད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་ལྷ་དེ་དག་གི་
 མཛེས་པའི་ཅོད་པན་གྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་གང་གི་ཞབས་པད་གྲུས་པས་བསྟན་པར་བྱེད་པའི་ལྟའི་
 ལྟར་གྱུར་པའི་ཐུབ་པའི་དབང་བོ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཆོག་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ། གསུང་རབ་ལ་བླ་མ་ལོ་གསལ་འབྱེད་པ་དོན་
 ཆེ་བར་བསྟན་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་གསུང་རབ་ལ་བླ་མ་ལོ་གསལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་
 དང་། དོན་བསྟན་ཏེ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་བོ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་
 འགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་ནི། རི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་གིས་ཞུས་པ་ལས། སྤོང་བ་ནི་བསྐྱེད་
 མེད་པའི་རྒྱལ། ཁི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཕྱགས་ཇེ་མངའ་བའི་ཐབས་
 རྒྱལ་དང་། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད། །ཅིས་གསུངས། འདིའི་དོན་གོ་སྤྱོད་པར་

སྒྲིང་དག་ཏུ་བྲིལ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་
 དེ་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་
 དེས་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་ཆོགས་པ་
 དང་། རིགས་པའི་སྟོ་བརྒྱ་ཐུག་དག་གིས་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་མི་ཤེས་པས་འཁོར་བར་
 དབང་མེད་དུ་འབྱུངས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྟོང་བ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་གནས་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཐར་བ་
 ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མོ་རྟོགས་དགོས་མས་སྐྱམ་
 བ། དེ་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཀྱང་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་
 སྐྱབས་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤོད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། སེམས་ཙམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་
 ཀྱང་། དོན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་རྒྱལ་ལ་ཡང་། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་
 རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་
 ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྲེད་པ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྲེད་པ་ཡང་ལུང་ཙམ་ཀྱི་འབྲེད་མི་རུས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་རིགས་པ་ཡང་དག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེད་དགོས་པར་མདོ་ལས་
 གསུང་བའི་རྒྱལ་དང་བཞི་ཡོད་པས། དང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 བློ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན་ཀྱི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་རིགས་པའི་སྟོ་དུ་མ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པར་

གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་དབྱེད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དེ་ཉིད་རི་ལྷར་ཡིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་
 ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་
 ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་འདི་ནི་
 དྲང་བའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་དེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། བཞི་བ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་དག་གམ་མཁས་
 རྣམས་ཀྱིས། །བསྟེན་བཅད་བརྟེན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་
 བཀའ། །སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་གསུམ་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འོན་གསུང་རབ་ལས་རྟོན་
 པ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་དེས་འབྱེད་ན། རྟོན་པ་བཞི་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། དེ་བཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་དང་། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་
 རྟོན་པ་དང་། དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་དེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་
 བཞི་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལྟར་དུ་
 ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མི་བདེན་གྱི། གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པས་
 དྲང་དེས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་གསུངས་པ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་པ་དེ་གང་ཟག་ལ་
 མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་སྤྱི་ནང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱེད། ཆོས་རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོན་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་དེ་གདུལ་བྱ་དང་། ཆོས་དེ་
 གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་རྟོན་ཞེས་བཤད་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་
 དང་དོན་གཉིས་ཡོད་པས་གང་ལ་རྟོན་ན། རྟོན་པ་གཉིས་པ་ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་དགོས་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲའི་ཟིན་སྒྲའི་བཞིན་པ་དངོས་པོའི་གནས་
 ཚུལ་ལ་མི་བསྟུ་བའི་དེས་པ་མེད་པས། བསམ་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དེ་

ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་བྱ་ཡི་བཟོད་པ་
ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་དགོས་སོ། །གསུང་རབ་
ཀྱི་བཟོད་བྱའི་དོན་ལ་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་ལ་རྟོན་ན་རྟོན་པ་གསུམ་པ་དང་
དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་དགོས་ཏེ། དང་དོན་ཀྱན་ཆོབ་སྤྱ་ཆོགས་སུ་སྤྱང་བ་འདི་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་ལྟར་བདེན་པས་སྤྱང་བ་དེ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་དང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
ལས། སྤྱ་མོ་ཟབ་མོའི་རྒྱལ་བ་སྤྱན་པ། སྤྱང་ཙྰ་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་རྒྱལ་
བ་སྤྱན་པ། སྤྱ་ཆོགས་སྤྱབས་སྤྱིང་བཞིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་དགག་བྱའི་བདག་བཅད་
ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་རོ་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དོན་ཏེ་ཀྱན་ཆོབ་བདེན་
པ་དང་། ངེས་དོན་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་བཤད་ན། ལུལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་ཡང་དེ་དོན་སྤྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་། དེ་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་ལ་རྟོན་ཞེ་
ན། རྟོན་པ་བཞི་བ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་དགོས་ཏེ། སྤྱང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་
རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་རྒྱལ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་
ལ། འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་རྒྱལ་ལྟར་དུ་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་དེ། རྣམ་
ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་ངེས་དོར་གཉིས་སྤྱང་བདེན་སྤྱང་གི་སྤྱོམ་པ་བཅད། སྤྱང་དོར་མ་བཅད། གནས་ལུགས་
འཇལ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངེས་དོར་མ་ཟད་སྤྱང་དོར་ཡང་དོན་གྱིས་བདེན་སྤྱང་སོགས་གཉིས་
སྤྱང་གི་སྤྱོམ་པ་མཐའ་དག་བཅད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱབས་འདིར་རྟོན་མི་རྟོན་གྱི་དོན་ཡང་

ཡོད་དེ། བདེན་མི་བདེན་ནམ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱ་རིགས་མི་རིགས་ལ་བྱེད་པར་མཁས་པའི་
གསུངས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་དེས་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་
བ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འད་ཀྱན་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས། མེད་
པར་མན་དག་ཁང་བ་ཡི། སྤེང་དུ་འཛེག་པར་བྱ་བ་ནི། མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱུང་གཞི་གཟུགས་སོགས་ཚད་མས་དེས་ནས་ཀྱན་ཐོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་
བཞག་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་དང་དེས་འབྱེད་དགོས། དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཡུང་ཚམ་གྱིས་འབྱེད་མི་རུས། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡུང་ལ་བརྟེན་ནས་གསེར་གྱི་
བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གམ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དངས་ཟེན་པ་དེའི་དོན་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་ཆེན་གོ་དང་ལྟན་པའི་དང་དེས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་དང་དེས་རིགས་པས་སྡེ་རྒྱུ་དང་། སྡོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་
མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱུ་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་དང་དེས་རིགས་པས་སྡེ་རྒྱུ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ། མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འགོད་བ་དང་། དེའི་དོན་ཐོགས་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
པས་ཇི་ལྟར་བཀའ་བའི་རྒྱུ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་
བ། འགལ་བ་དེ་སྟོང་བའི་ལན། ཇོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་
དོན་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་རྣམ་པའི་རྒྱུ་དང་བཞི།

དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཐུང་བོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྐྱེལ། སྡེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། འཛེག་པའི་མཚན་ཉིད་

དང་། སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ནས། རོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་འཕྲོས་བཤད་པ་དང་། འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་རོན་དངོས་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱུང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་
འདི་ན་བདག་གཅིག་བྱ་དབེན་པ་ཞིག་ན་མཆིས་པའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་
ལགས་རྟེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། ཇི་ལྟར་འཕྲོས་ན། འདིའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གང་
ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས། རོན་གང་གི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞུ་དགོས་པ་རྣམས་
མདོར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་དེ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མདོ་འདིའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཞེས་པ་ནས། ཞུ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།

གཉིས་པ་འཕྲོས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་རོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཟིན་མི་མཐུན་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་རོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ངི་བ་ཞུས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེས་མི་སྲིད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཁྱོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེས་ནས་ཞུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཁོ་རང་
གིས་དོགས་པ་མ་ཆོད་ནས་ངི་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅོམ་གྱི་རྒྱལ་
བསྟན་ནས་ཇེས་སུ་བཟུང་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་ལ་དོགས་པ་ཡོད་

པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དྲིས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་གསུངས། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
 བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ། འདི་གཉིས་སྒྲུ་སོར་བཞག་ན་
 འགལ་ནའང་སྟོན་པ་བྱོད་ལ་འགལ་བ་གཏན་ནས་མི་མངའ་བས། བར་བར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་
 དགོངས་གཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དོན་གྱིས་ཞུས་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་
 གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 བར་དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། དྲི་བ་ཞུས་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་དང་པོར་འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་བརྒྱད་བྱུང་གཞིར་གཞུང་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 བར་དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོས་
 འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་བརྒྱད་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་
 འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་བརྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་
 དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཞུགས་ཕུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུར་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་ཞེས་
 རོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་
 རྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་འགྲེལ་རྒྱ་ཆ་བསྟན་དུ་བསྟུས་ནས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན་བྱོད་རང་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་པའི་
 གཞུང་འདིས་དོན་བདུན་ཅུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དོན་བདུན་ཅུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བསྟུས་
 ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞུབ་པ་འགྲིག་གོ། ཁ་ཅིག་ དྲི་བ་མཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱུང་རྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་གཞུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས། ཞེས་སོགས་དྲི་བ་
བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་
བར་གྱི་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་
པར་ཐལ། དྲི་བ་བྱས་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། རང་གི་དངོས་བསྟན་སྒྲིཛ་
བཞིན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དྲང་
དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དྲང་བའི་དོན་རྩྭ་དཔེ་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
ལགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་མདོ་དེ་རང་གི་དངོས་བསྟན་
སྒྲིཛ་བཞིན་པ་ལ་ཆད་མས་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མདོ་དེ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་གྱིས་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ཀྱི་སྟོན་
པའི་མདོ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་ཕྱིན་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཙན། རང་
གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་ཆད་མས་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་བདེན་
བཞིའི་སྒྲུང་དོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐུབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། གཙོ་

བའི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་ཕྱིར། གཞན་ལ་འདྲ་ཆེས་སྤྲད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཁོ་རང་ངེས་དོན་ཡིན་ན། ཁོ་རང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཁོ་རང་དངོན་ཡིན་ན་ཁོ་རང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་དོན་གང་ཞིག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་དོན་
གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། ཡོད་ན་ངེས་
དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་ཁྱར་ཡོད་དོ། ཁྱར་
ཁྱར་བ་པོ་ཡོད་དེ་ཞེས་པའི་མདོ་དེ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། མདོ་ངེས་གང་ཟག་གི་
གདགས་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདགས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་རང་སྒྱུ་ཐུབ་
པའི་ཐུང་ཡོད་དུ་ཡོད་དེ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱར་ཡོད་དེ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཟུར་གྱི་ཁྱར་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བྱེད། ཁྱར་ཁྱར་བ་པོ་ཡོད་དེ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཁྱར་ཁྱར་བ་པོ་དེ་
གང་ཟག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁྱར་རོ། ཁྱར་ཁྱར་བ་པོ་ནི་
གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་
སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་
པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་བདགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་
རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ མི་རྟག་པའི་ཡིན་

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་ཁ་ཅིག་གིས། ཡུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་
 ལྷལ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་མཚན་དེ་ཡུང་བོ་ལྷ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་དེ་
 ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཡུང་བོ་ལྷ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཡུང་བོ་ལྷ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་འགྲེལ་རྒྱུ་དང་པོའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་མི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཡུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་ལྷལ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཡུང་བོ་ལྷའི་སྟེང་
 ཏུ་གྲུབ་པར་བཀའ་ལྷལ་བའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མར་ཡུང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་ལྷལ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་གྲངས་མང་
 པོའི་བར་ཏུ་ཡུང་བོ་ལྷ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཀའ་ལྷལ་
 བ་སྟེ། གསུངས་ཞེས་འཆད་རིགས་ཟེར་ན། འོ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡུང་བོ་ལྷ་ཚོས་ཀྱིས་
 བདག་ཏུ་གྲུབ་པར་བཀའ་ལྷལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ་ལོ། བྱུང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུང་བོ་ལྷ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྱུང་སྟེ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཚིག་གསུངས་བྱ་ལ་བཀའ་ལྷལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་གྲངས་མང་པོར་ཡུང་བོ་ལྷ་རང་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་བཀའ་ལྷལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རི་བ་ཞུས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རི་བ་ཞུ་བ་བོ་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་དགོས་པ་ཕྱིར་བས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོགས་པ་
 སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་འདི་ལྟར། འདིར་བསྟན་
 འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཞུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྟེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཡོད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ལན་
 གངས་མང་པོར་བཀའ་རྩལ་བ་དང་འདིར་བསྟན་འཁོར་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྟེ་
 འགག་ལ་སོགས་པ་མེད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོག་ལན་གངས་མང་པོར་བཀའ་རྩལ་བས་འདི་གཉིས་
 སྟེ་སོར་བཞག་ན་གསུང་བ་བོ་ལ་འགལ་འདུ་བྱུང་བ་ལྟར་སྟངས་ཡང་། འགལ་བ་སྟོན་པ་ལ་མི་མངའ་
 བས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་གཞི་ལྷགས་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདིས་ནི་མདོ་སྟེ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱ་བུང་བོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་སྟེ་སོར་བཞག་ན་འགལ་ན་འང་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་
 ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ཞེས་དྲིས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྟོང་བའི་ལན་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་བཤད་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྟེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་
 པ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་
 དཔེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟེ་བ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པ་འོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། འཁོར་ལོ་བར་བར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བདག་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དྲངས་མ་ཐག་
པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། དོན་འདི་ཉིད་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ཡིན་
ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བསྟན་བཤམས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལ། འདུལ་པའི་དཔང་གིས་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱི་སུམ་ཅུ་བ་
ལས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་གསུངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་ལ་དགོངས་པ་མིན་
ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་གང་ཞིག་ དོན་དམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཞན་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་
གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པར་མདོ་ཉིད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཚན་ཉིད་གསུམ་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁོའི་འདོད་པ་འགོག་པ་ལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
ལས། གང་དག་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཀྱི་དོན་དམ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བཤད་པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་འཕགས་པ་ཡལ་
སྐས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་པར་སེམས་ལྡན་སུ་ཞིག་གིས་སྒྲིམ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྒྲོས་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་པར་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མིང་ནས་སྒྲོས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། བྱད་པར་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས། སེམས་དང་
ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། མདོར་བསྟན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་
ན། གཞུང་འདིས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་གཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་གཞི་ངེས་པ་ལ་རྒྱ་
མཆོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་
བྱད་གཞི་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
ཐལ། འདིས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་བཏགས་མཆོན་
ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན། གཞུང་འདིས་སྐབ་བྱེད་ཡང་
དག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་མཆོན་
ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་འགྲིག་ འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཆོན་ཉིད་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། བཤག་མེད་ཅེས་པའི་
དག་འདིས་གཞུགས་བདག་མེད་དུ་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་འདིས་གཞུགས་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཞུགས་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེའོ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་སྟོན་རྩལ་
ཀྱང་འདིས་མཚན་ཏེ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། གང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
གང་ཞེ་ན་ཀུན་བདགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། རེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་
དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱིར་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་གཞི་དྲིས་པའི་རྩལ་
ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་འཁོར་
ལོ་བར་བའི་དགོངས་གཞིར་བཤད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་གཞི་གང་ཞེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་གི་རྩལ་དུ་དྲིས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་གཞི་དྲིས་པའི་ལན་མཛད་པའི་རྩལ་
ཡོད་དེ། རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བདགས་པའི་ཀུན་བདགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་མཚན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལན་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དྲི་བ་འཆད་

པ་ལ། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
བྱུང་། ཡན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་བདག་པ་འཇོག་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཞེས་བྱེད་འཆད་པ་ལ་དང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ཆོག་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་ཀུན་བདག་པ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་ལོག་པར་སྒྲོ་
བདག་པ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། སྒྲུབ་སྟོགས་ནས་མིང་བདུས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དགག་སྟོགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་མཚན་གྱི་དྲིས་པ་དེ་འཆད་པ་
ལ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་ལན་དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནི་མིང་
དང་བདུས་རྣམས་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི་མ་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་དྲིས་ལན་གྱིས་ཁོ་འཆད་པ་ལ། དེ་
ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཞེས་བྱེད་སྟོན་པ་ལ་དང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པའི་ལན་
དུ་དགག་སྟོགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་སྟོགས་ནས་མིང་དང་བདུས་
བཞག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྱའོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། སྤྲོ་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མེད་རྒྱུའི་རང་མཚན་དེ་ཞེས་བྱ་ལ་མི་

སྤྱི་ཕྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་མཚན་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་མེད་རྒྱུའི་རང་མཚན་དེ་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་རྒྱུའི་རང་
མཚན་དེར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་བདགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་ན་ཀུན་བདགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཀུན་བདགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་བའི་ཀུན་བདགས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་
ན། གཟུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོབ་བདགས་པ་ཆོས་
ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོར་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། དགག་བྱའི་
ཆོས་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བདགས་གང་གིས་སྟོང་བ་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་བདགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་ན་གཞུང་འདིས་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་བདགས་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་བའི་
ཀུན་བདགས་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བེད་ན། གཟུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ། གཟུགས་རང་སྤྱོད་ཕྱབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ེ་ེ་ནས་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ེ་ེ་ནས་སྟོང་བའི་
ཡོངས་གྲུབ་ེ་ེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་སོ། ཁ་ཅིག་གིས། གཟུགས་ཕྱི་

རེལ་དོན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེ། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་
 བ་གཟུགས་ཕྱི་རེལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་བདག་ཡིན་
 པར་ཟེལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རེལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 འདིར་བསྟན་ལའོར་ལོ་དང་པོ་ཡོད་པར་ཟེལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། སྤྲི་ལུས་
 པའི་ལའོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཟེལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གིས། མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ན། མི་བད་
 ཙམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པས་བྱུང་ཟེར་ན། སྤྲི་རྟག་སྟོང་ཆོས་ཙན། དེར་ཟེལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
 སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྤྲི་རྟག་སྟོང་ཞེས་པའི་དག་ཙམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲི་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་རྒྱས་པར་ཟེལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲི་རྟག་པས་སྟོང་
 བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཟེལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྤྲི་
 རྟག་སྟོང་ཆོས་ཙན། བདའམ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པར་ཟེལ། བདའམ་འདོད་པས་བཞག་
 ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དོན་གྱིས་ཁས། འདོད་ན། བསྐྱབས་ཟེར་ན། ཡང་དེ་ཆོས་
 ཙན། བདའམ་འདོད་པས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཟེལ། མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པ་གང་
 ཞེས། མིང་བད་གཉིས་ཀྱི་མིང་དང་བད་འམ་འདོད་པས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་བད་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ མིང་བད་གཉིས་ཀྱི་བད་དང་བད་འམ་འདོད་པས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་འདོད་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེལ། མིང་བདུས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བད་དེ་རྟག་པ་ལ་
 བྱེད་པ་གང་ཞེས། བདའམ་འདོད་པས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བད་དེ་སྤྲི་ལ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཙན། བྱོད་སྤྲི་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གྲགས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཟེལ། བྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 གྱང་ཡིན། བདའམ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་གང་

ཞེས་ ཁྱོད་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་
བྱེད་རུས་པ་དེ་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་
བྱ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་སྒྲོ་བཏགས་ཁོན་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁོན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། མིང་བདུན་འཛོག་རུས་ཙམ་ཡིན་ན། མིང་བདུན་གྱིས་འཛོག་རུས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཀྱི་ཆོ་བམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཆོས་
ཙམ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཁོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་གི་
རྗེས་འབྲུང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་དང་
ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་ཀུན་བཏགས་མིང་བདུན་བཞག་ཙམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་མིང་བདུན་བཞག་ཙམ་དུ་མིང་མཐུན་ཀྱང་དོན་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་ཙམ་སྐྱས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཙོད་པར་
བཞེད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་གཙོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་རྣམས་འཆད་པ་ལ་དཀའ་
འགྲུལ་ལས། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་མིང་བདུན་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་
བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་བདུན་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་མིང་མཐུན་ཡང་དོན་ཆེས་མི་མཐུན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་
པས་ཀུན་བཏགས་མིང་བདུན་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པའི་
དབྱེད་མཐར་ཆེད་པ་དེ་ཀུན་བཏགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མིང་བདུས་ཐ་སྐད་བདག་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱུང་པའི་དབྱུང་
མཐར་མ་རྒྱུད་པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་
ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན་ཆོས་ནམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་
པའོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་དབང་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཤོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྐབས་སྐབས་ནས་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དགག་སྐབས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་
བྲལོ། ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་དེ་བདག་སྐྱེ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་དེ་གཞན་དབང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་
ལ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་དེ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སྐབས་འདིའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་དོན་དེ་རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། གཞན་དབང་ལ་
མེད་རྒྱུའི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བའི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་དབང་དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དབང་དེ་སྐྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་

ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ལ་གཞན་དབང་དེ་དོན་དམ་པ་དང་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དེ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་པའི་
ཚུལ་དང་བོ་ཞེས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། གཞན་
དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་
ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་
པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་གཞན་དབང་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་ན་
ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་དོན་དམ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེར་མ་
གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་བདག་ཀྱང་སྐབས་
འདིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཀུན་བདག་ཀྱང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དབང་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་

དབང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པར་འཛིག་ན་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་བོ་བྱོད་བདེན་ཡང་། གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་རྒྱུ་ལོག་རྟོག་
 ཅིག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཞད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འོ་
 བྱུ་བཏགས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཞག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་
 དམིགས་པ་མིན་པ་ཙམ་གྱིས་འཛིག་ན་བདེན་ཡང་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དབང་
 རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་གི་ཀུན་བཏགས་
 ལ་མ་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་རྒྱུ་ལོག་
 རྟོག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་དེ་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དེ་དོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་
 བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཚིག་གམ་སྒྲོ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་བའི་གནས་ལུགས་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་
 སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་གཞན་དབང་དེ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱེ་དུ་
 དོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟ་བུ་རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
 བསྐྱོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཅན་གཞན་དབང་ལ་ཡང་
 དམིགས་དགོས་པས་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་
 སྐྱེ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་དབང་ལ་
 དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པས་སྒྲིབ་པ་གང་ཡང་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲིམ་རྟག་པར་ངེས་
 པས་སྒྲིམ་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བརྒྱུན་ཏུ་སྒྲིམ་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་པའི་བྱུང་པར་དུ་མ་
 བྱས་པར་བསྐྱོམ་པས་སྒྲིམ་རྟག་འཛིན་མི་རྒྱོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་
 རྣམ་འབྱེད་ལས། སྒྲིམ་རྟག་པར་ངེས་པས་སྒྲིམ་རྟག་འཛིན་རྒྱོག་ཀྱང་། སྒྲིམ་ལ་དམིགས་པས་རྟག་

འཛིན་མི་སྒྲིག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱུ་པར་འཆད་པ་ལ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་
དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི་དོན་
དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་
དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡོངས་གྲུབ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་མེད་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམ་དག་ལས་
ཀྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་ཀྱང་ཡིན་ཆོས་བདག་བཀག་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བླ་མ་ལོ་གསལ་འབྲེད་
ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་
དོན་དམ་ཡང་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་བ་སྟེ། དེ་ཙམ་ཀྱི་
བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོངས་གྲུབ་དེ་སྐབས་པར་དབང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་བདག་བཅད་ཙམ་ཀྱི་མེད་དགག་
ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྩ་འཛིག་པ་མདོ་ཉིད་ལས་ཤིན་རྩ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བླ་མ་ལོ་གསལ་འབྲེད་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་བཅད་ཙམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་
དགག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་འཛིག་པར་ཤིན་རྩ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོམ་པར་སྐབས་པར་དབང་བ་ལ་འདོད་པ་

ནི་འགལ་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་ཡིན་པས། བྱུང་བའི་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དང་ཐོབ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་། རོན་དམ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་རོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་རོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་དམ་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་རོན་དེ་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་གཉིས་ལ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་དག་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་གཉིས་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་ཕུར་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དབྱས་མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྟོང་ཡུལ་རྣམས་གཉིས་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་ཁོ་རྩེ་བཞེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། སྟེ་བའི་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་བོ་དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་རོན་ནི། ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། ཀུན་བཏགས་ཡང་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ཀུན་བཏགས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བ་ནི་རྟག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པའི་དཔེ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྒྲེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ལྟ་བར་
བྱ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཚིག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཞན་དབང་
སྒྱུ་མ་དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ནས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་གི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་མཁའ་ཀྱིས་སྒྲགས་
ཇས་ཀྱིས་ལྟ་མོ་བའི་མིག་བསྐྱད་པ་གཉིས་མཚུངས། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲགས་ཇས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་
རྟོག་ཤིང་བྱ་རྟུག་དུ་སྒྲུང་བ་གཉིས་མཚུངས། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཞུང་
འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲགས་ཇས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་
དབང་གིས་རྟོག་ཤིང་བྱ་རྟུག་དུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་མཚུངས་ཤིང་དཔེ་དོན་
སྒྲུར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་
བྱ། གྲུང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་འདོད། སྒྱུ་མའི་ནམ་པ་ཇི་ལྟ་བར། ཇི་བཞིན་གཉིས་སུ་འབྲུལ་བ་
བཞིན། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་གཞུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཙམ་གྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་དང་། ཐམས་
ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཚོས་བདག་མེད་པས་
རབ་རྟུ་བྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་
སྐབས་སུ་ཚིག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དེ་
ཡོངས་གྲུབ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དཔེ་དོན་སྒྲུར་ཚུལ་ཡོད་
དེ། ནམ་མཁའ་དེ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དག་གི་བྱ་སྟོགས་རེ་ག་དང་བྲལ་ཙམ་ཡིན་པ་

བཞིན་དུ་ཚེས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་ཚེས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། དགལ་
བྱེད་ཚེས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྣམ་མཁར་གཞུགས་མེད་པ་ཙམ་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་
བདག་མེད་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གཤམ་
འཛོག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེ་ན། འདི་ནི་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་
གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་འདི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགག་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་
རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། ཚིག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཀུན་
བདག་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་བདག་ས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྐྱེ་འགག་མེད། དེ་མེད་པས་བཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དེས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཐ་མ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་

སོགས་སྤྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་དུས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་སྤྱི་འགག་མེད། དེས་ན་གཞོན་མ་ནས་ནི་བ་སོགས་ཡིན་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་འགག་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པས་རབ་རྒྱ་སྤྱི་བའི་
 རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་རྒྱག་ཐེར་རྒྱག་གི་དུས་སྤྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་སྤྱི་མའི་དུས་དང་། ཐེར་རྒྱག་ཐེར་རྒྱག་
 གི་དུས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་ལ་ཐེར་བའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དང་པོ་རྣམ་འབྱེད་
 ལས། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་དང་། ཐེར་རྒྱག་ཐེར་རྒྱག་གི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་
 དུས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། གཞན་དབང་སྤྱི་འགག་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་མ་བཀྲལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པས། གཞན་
 དབང་དེ་མ་སྤྱིས་པ་དང་མ་འགག་པ་དང་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་མ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་ གཞན་དབང་ལས་ཆེར་ཀུན་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པས་གཞོན་མ་ནས་ནི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སྤྱི་བ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་མ་གསུངས་པ་ནི་
 མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དང་པོ་རྣམ་འབྱེད་
 ལས། གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པས་སྤྱི་འགག་མེད་པར་
 གསུངས་པ་གཞན་དབང་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་དབང་ལས་ཆེར་ཀུན་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་
 པས་ཆོག་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་མ་མཛད་པ་ནི་མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་དེ་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་མདོར་སྤྱི་འགག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་
 གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟུན་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བརྟུན་སྤྱི་

གཞན་དབང་སྒྲེལ་གཤམ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞིར་བཤད་པ་ནི་གཞན་དབང་དེ་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེལ་བ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྒྲེལ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དང་
ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གུན་བཏགས་ལས་བཤད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེལ་བ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྒྲེལ་
མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་འཛིན་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གུན་བཏགས་ནི་དགོངས་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་
ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེད་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་
པ་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་ནི། གུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
འདོགས་པའི་གཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་སྟེ། འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་
ཀྱི་གཞན་དབང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཏེ་ཁྱོད་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་བཏགས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འདོགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་གུན་ཏུ་བཏགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་
པར་ལ་གུན་བཏགས་ཚུལ་སྟེ་ཆོག་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
ལས། དེ་ལ་ཆོག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་གུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་བསྟན་ལ་ཞེས་གསུངས་
པ་གང་ཞིག་ ཆོག་དང་པོ་གསུམ་ངེས་འཛིན་པའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
ཆོག་གསུམ་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་གུན་བཏགས་ཚུལ་སྟོན་ནི་ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་སྤྱིར་བ་སྤྱི་མའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་གུན་
བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་
མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཚན་མ་སྟེ་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྟངས་གི་རྣམ་

པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། རོ་བོ་དང་བྱང་པར་དུ་ཀུན་བདག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ཏེ་འདྲེན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཀུན་བདག་པའི་འདྲེན་པའི་གཞི་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་རོ་བོ་དང་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཞེས་བྱང་པར་ལ་ཀུན་
བདག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སམ་འདྲེན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་
བདག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བདག་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་
ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་
ཏེ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་
རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་གཞི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གཞན་དབང་གི་སྤྱོད་དུ་རོ་བོ་དང་བྱང་པར་
ལ་ཆོས་བདག་ཏུ་ཀུན་བདག་པ་ལྟར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་བདག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་
ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་ཤིང་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་དེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལྟར་ན་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐུ་མོས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་གཏོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་ཟུར་ལས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཐུན་ལྟར་
ན་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་
བདག་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་སྤྱོད་ཐུན་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་ཞེས་གསུངས་

པའི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཚིག་དོན་ནི། འཤམ་བྱ་ཚེས་ཙན། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་འགྲང་བ་ལ་རོ་བོ་
དང་བྱུང་པར་ལ་ཚེས་བདག་ཏུ་ཀུན་བདག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་གཙོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། དཀའ་འགྲུལ་ལས། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲོས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་གཞན་དབང་ལ་རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཀུན་བདག་པའི་ཀུན་བདག་པ་
ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྐབས་འདིར་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་དང་། དེར་མ་ཟད་
དང་ངེས་རྒྱུ་འབྱེད་ལས། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་གཞན་དབང་གཙོད་པས་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་
ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་བདག་པ་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་པའི་
དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བཤེད་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལུས་རྒྱལ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲུལ་ལས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་ར་རྒྱ་མིར་དང་སྤོང་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྒྱམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྒྱམ་པ་བསྟན་པའི་ཚེས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ་སྤོན་ལྷ་ར་གྱུར་པ་འཕམ་མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་མཐུན་པར་འཛིག་
ཉེན་དུ་མ་བསྟོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྟོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྟོར་
བཤེད་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚེས་རྒྱམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སྤྱོད་བ་
མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པ་རྒྱམས་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་སྒྲོས་པའི་རྒྱམ་པས་ཆེས་རོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
གཉིས་པ་བསྟོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བཤེད་ཡང་བླ་ན་མཆིས་

པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་པོའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་
དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུངས་
ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱོད་བཤད་ལྡན་པ་དོ་མཚར་རྒྱུ་དང་པོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་
ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྒྲིག་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་
མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། ། ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
བསྐྱོར་བ་བོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་
བསྐྱོར་བའི་སྤྱི་ལོ་ཏེ་དང་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་ཞེས་བྱུང་། འདིར་
བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་དང་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
དེ། ཡུལ་ལྷར་རྒྱ་མིར་གནས་དང་སྤོང་སྤྱོད་བའི་དུགས་ཀྱི་ནགས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པ་ལ། ཡུལ་མར་རྒྱ་མིར་དང་སྤོང་སྤྱོད་བའི་དུགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཞེས་བྱུང་། བཞེད་བྱ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཤེས་ཆེར་མ་བཤགས་པར་
རང་སྐྱེ་བའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་གཞུང་གྲུག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྤྱོད་འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་མདོ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
འཚོལ་བ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་སྤྱོད་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་

ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོ་མཚར་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེ་བ་དང་
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཆོས་ཅན། ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཟླ་བྱ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་
 ལཱ་ལ་བཅུ་མས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་འཛོལ་བ་ལ་
 ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
 རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲས་ཟིན་ལ་བསྟན་ཅིང་། གནས་བྱ་ཚོད་ཕུང་པོའི་རིལ་
 སོགས་པར་འཁོར་འདུས་པ་མང་པོ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན། ཆེད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་
 ཞེས་བཟླ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་གོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་པས་ན་སྒྲན་
 མཆིས་པ་དང་། ཆོས་མཁྱེན་གྱི་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་ཀློག་ཀའི་སྐབས་ཡོད་པས་ན་སྐབས་མཆིས་པ་
 དང་། དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བས་ན་དང་བའི་དོན་དང་། མཚན་ཉིད་
 གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་མ་བྱེ་པས་ན་ཆེད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཞེས་བཟླ་བ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། མདོའི་དོན་ནི་དང་པོ་ནི་སྒྲན་སྟེ་འདིའི་
 གོང་ན་ངེས་དོན་གཞན་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིའི་དོན་ནི་ལྟར་བསྟན་པ་ཁས་སྒྲུང་བ་ལ་རྟོག་
 བ་གཞན་གྱིས་སྒྲོན་གྱི་སྐབས་མཆིས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དང་དགོས་
 པའོ། །ཁའི་བ་ནི། དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པས་གསལ་པོར་མ་བྱེ་བས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་
 ཆེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་
 འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ཏུ་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་བར་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་ཞེས་
 འབྱུང་ལ། རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་དུ། མི་མདོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་
 ལས། སྤྱིས་འགྱུར་ལེགས་པ་མེ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་

འབྱེད་ལས། འབྱུར་ནི་དེ་ལེགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་
འབྱུང་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྒྲུལ་ན་ཡོད་དེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དོན་ནི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་
གཉིས་བརྗོད་བྱ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལས་བརྒྱུམས་ནས་སྟོན་པར་འབྲ་བ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་
བར་བས་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་སྒྲུལ་ལྟར་མ་བྱེ་བས་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་གསུངས་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་ཐམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་
དེ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་
ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུམས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་
གསུམ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་
དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། གྲླ་ན་མ་མཆིས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཁྱོད་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པས་གྲླ་ན་མ་
མཆིས་པ་དང་། སྤྱིས་མཆོག་ཏུ་འབྱུར་བའི་སྐབས་དང་གཞིག་པའི་སྐབས་མེད་པས་སྐབས་མ་
མཆིས་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཐོགས་པར་བསྟན་པས་ངེས་པའི་དོན་དང་རྩོད་པ་སྤྱི་བའི་གཞིའི་གནས་
མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་བཏགས་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་
བ་སྤངས་པ་དང་ཡང་དག་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་བ་སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་
སྟོན་སྐྱར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཆོག་དོན་
དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་
ཡོད་ཅེན་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་ལན་འདེབས་རིགས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་སྟོན་བཏགས་པར་ལོག་པར་འཇིན་པ་སྟོན་འདོགས་གྱི་

མཐའ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་
 ཞེས་སྐར་བ་བཏབ་པའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་དེ། ཞེས་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་སྟོང་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་སྟོང་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། སྐབས་འདིའི་སྟོང་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་འཛིན་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་སྟོང་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་དང་བྲུང་
 པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོག་གི་འཇུག་གཞིར་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོང་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་སྟོང་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་
 འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་བའོ་ཞེས་བྲུང་པར་དུ་
 ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོག་གི་འཇུག་གཞིར་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོང་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་གྲུབ་ན། སྟོང་སྐར་སྤངས་པས་
 བྲལ་བེར་ན། ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སྟོང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀུན་
 བཏགས་ཆོས་ཅན། བྲུང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་སྟོང་འདོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྲུང་བདེན་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་སྐར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་སྐར་གང་

རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དབང་ཆས་
 ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྐར་འདེབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས། གཞན་ཡང་ཀུན་བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ས་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆས་རྣམས་
 དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བདགས་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོག་གིས་བདགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཞེན་པ་དེ་སྐར་འདེབས་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་ས་ལས། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐར་བ་འདེབས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ཀུན་བདགས་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་
 སྟེ། དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྐབས་འདིར་ཀུན་བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་
 འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཆོག་གིས་གསལ་བར་
 མ་བསྟན་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཞེན་པ་སྐར་
 འདེབས་སུ་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་
 སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཁྱད་

ཆོས་གསུམ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲོ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པ། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། གུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པ་གསུམ་དང་ལྟ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དབྱུང་འཕྲུག་པ་ལས། དངོས་པོ་རྟོག་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
ཞིང་། ཞེས་དང་། ཡོད་དང་སྒྲོས་གུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཚན་མའི་གཞི་བཏགས་པའི་ཆོག་གི་མཚན་
མའི་རྟོག་དབྱུང་པ། བཟླ་དབྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་
ལ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་གཞན་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་གུན་
བཏགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་
པར་མེད་པར་ཞེན་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་ལས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། གུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་མེད་
པ་གང་ཞིག་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། དང་པོ་སྒྲོམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་
འདོགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་
གུན་རྫོབ་དང་གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
གིས། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཞེན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་
མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཆད་མཐའ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆད་མཐའ་མེད་མཐའ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གསུམ་དོན་
གཅིག་རྟོག་མཐའ་ཡོད་མཐའ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་གསུམ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུང་། རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
དབྱུང་། སྒྲོ་སྐྱར་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུང་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
གིས། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྒྲིམ་བཟླ་དབྱེད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་

སྒྲིའི་བཅོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་བཅོམ་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་
 དམ་པར་སྒྲིའི་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན། དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
 ཡང་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྒྲུབ་དབྱུང་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས། ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་
 འདོགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གང་
 ཞིག་ ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྐབས་འདིར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་གྲུང་། ཅུ་བར་མ་ཁྲུབ་
 གྱེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་སྐབས་འདིར་སྒྱུར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བ་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སྐབས་འདིར་སྒྲོ་
 འདོགས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བ་པོ་ལ་རིགས་པས་འགོག་ཡུལ་དང་ལུང་གིས་འགོག་ཡུལ་
 གཉིས་ཡོད་པས། རིགས་པས་འགོག་ཡུལ་ཡིན་ན་གཞན་སྡེ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། ལུང་གིས་འགོག་
 ཡུལ་ཡིན་ན་རང་སྡེ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། དང་པོའི་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ལྟར་འདི་འགོག་པ་ན་
 ལུང་ས་ལས་ལུང་གིས་གྲུང་བཀག་ཅིང་གཞན་སྡེ་ལ་རང་གི་སྡེ་ན་པའི་ལུང་གིས་འགོག་ཏུ་མི་རུང་
 བས་དགག་པའི་ཡུལ་ལ་རང་སྡེ་ཡང་ཡོད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་དང་རྣམ་འབྱེད་སྡེ་དཔེ་
 ཁྲུང་བར་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལུང་

གིས་ཀྱང་བཀའ་ཅིང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲིག་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་བྱང་
 མར་གཞུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རིགས་པ་
 ཡང་དག་གསུམ་གྱིས་བཀའ་པར་མ་ཟད། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་
 ཀྱང་བཀའ་པ་དེའི་ཀྱང་སྒྲིག་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སློབ་འདོགས་རིགས་
 བས་འགོག་ཡུལ་ལ་གཞན་སྡེས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་སྐབས་འདིར་སློབ་འདོགས་
 རིགས་བས་འགོག་ཡུལ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལུང་གིས་འགོག་ཡུལ་ལ་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སློབ་འདོགས་འགོག་ཡུལ་གྱི་རང་སྡེ་ལ་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་བས་བྱུང་སྟེ། དང་པོའི་རྣམ་འབྱེད་ལས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
 པའི་བྱུང་པར་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་
 སྐྱར་འདེབས་འགོག་ཡུལ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བས་བྱུང་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་གཞན་སྡེ་འོང་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དང་པོའི་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ལ་སྐྱར་འདེབས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་
 ཁས་ལེན་མཁན་ནི་གཞན་སྡེ་འོང་དོན་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྐྱར་འདེབས་
 གྱི་ཕྱོགས་སྡེ་སྒྲ་ཚུལ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་
 བ་སྐྱད་དུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ཕྱོགས་སྡེ་སྒྲ་ཚུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཕྱི་རོལ་བས་གཞུགས་ནས་རྣམ་
 མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་
 ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རང་གི་ཉེ་བར་བཟུང་བས་འདི་སྐྱད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་
 ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་ཐལ་རང་
 གཉིས་པོ་དེ་སྐབས་འདིའི་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་སྒྲ་བ་བོ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒྲོ་

འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
 གྲུབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་ རང་རྒྱུད་པ་དེ་ཀུན་བདག་པ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲོ་འདོགས་ལུང་
 གིས་འགོག་ཡུལ་ལ་གནན་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སའི་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་འདོགས་ལུང་གིས་
 འགོག་ཡུལ་ལ་གནན་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ལུང་གིས་
 འགོག་པ་ན་རང་རེའི་སྟོན་པའི་ལུང་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ གནན་སྟེ་ལ་
 རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་བཀག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གནན་སྟེ་དེ་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། ལུང་དངོས་སུ་
 བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁྲུངས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་བཀོད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་སྒྲོ་འདོགས་ལུང་གིས་འགོག་ཡུལ་ལ་གནན་སྟེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་གིས་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པའི་ཆེ་ལུང་དངོས་སུ་བཀོད་དགོས་པའི་རེས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནན་སྟེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་ རིགས་པ་དེ་ལུང་དང་བྲལ་བའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་ལ་སྤྱི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 འགོག་ཕྱིར་དུ་འཕང་བའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རང་གི་ཐལ་ཆོས་བསྒྲིག་པའི་
 དོན་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ན། རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱིར་སྟེང་དུ་རང་གི་ཐལ་རྟགས་བསྒྲིག་
 པའི་དོན་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེས་
 བ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྤྱིར་འདིའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་རྟག་འཛིན་གྱི་
 ལོག་རྟག་དག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རེའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་འདོགས་དག་ག་

པའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་དགག་དགོས་ཏེ། བྱང་ས་
ལས། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟློང་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཟློང་པར་
བྱའོ། །བཟློང་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་
གིས། དོན་དམ་བདན་པ་ཡིན་ན་ཟུང་ཆོས་ལྟ་ལྟན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐམས། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཟུང་པར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལྟོག་པ་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་
དང་བྲལ་བའི་ཟུང་པར། སྐྱེ་འགག་མི་བྱེད་པའི་ཟུང་པར། སྒྲོབ་པའི་དུས་ན་ངོ་མས་མ་དག་པའི་
ཟུང་པར། སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ངོ་མས་དག་པའི་ཟུང་པར་ལྟ་ལྟན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ལ་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་མེད་མེད་མེད་དེ་བཞིན་མེད་གཞན་མེད། སྐྱེ་དང་འཇིག་མེད་
གི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་མེད། །རྣམ་པར་དག་འགྱུར་དེ་ནི་
དོན་དམ་མཚན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། ཉན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་པའི་ཚེ་ངོ་མས་དག་པའི་ཟུང་པར་དང་ལྟན་པར་ཐམས། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། །ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྟོན་པར་ཐམས། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་
གིས། རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་ཀྱན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐམས། །བསྐྱེད་པ་ལས། རྒྱ་
མཚན་ཀྱན་ཐོབ་ཡོད་པར་བཟློང་པར་བྱ་བའམ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཟློང་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱས་པ་
ཀྱན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཟློང་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཟློང་པར་
བྱ་བའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཟློང་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱས་པ་ཀྱན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཟློང་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེའི་དོན་ནི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་
འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀྱན་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་དབང་དེ་འཇོག་ཚུལ་དང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀྱན་ཐོབ་དང་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀྱན་ཐོབ་གཉིས་ཀ་

ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཙན། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་
 གཤམ། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཤམ། དོན་དམ་དུ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཙན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་གཤམ། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་ཡིན་པར་གཤམ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་ཆོས་ཙན། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་
 ཡིན་པར་གཤམ། འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་
 བསྐྱབས་ཟེར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། དོན་དམ་ཡིན་པར་གཤམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 གྱེ། འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ འཛིག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ འཛིག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་མཚན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་ཇས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། གང་ཟག་དང་ཀུན་
 གཞིའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཆོས་ཙན། དེར་གཤམ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཙན། ཇས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་གཤམ། བདག་པོ་ཡོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་བདག་པོ་ཡོད་ཡིན་དགོས་པར་གཤམ། གང་ཟག་
 བདག་པོ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཙན། དེར་
 གཤམ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཙན། བདག་པོ་ཡོད་མ་ཡིན་པར་གཤམ། ཇས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཤམ། ཤེས་པ་དང་
 གཞུགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྒྲིན་ཙན་བཅད་ན་དེས་པར་བྱུང་པ་ཡོད་

སྒྲུལ་ ཁའི་གིས་ མཚན་བྱ་ཡིན་ན་བདག་པོ་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་། མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐུག་ཡོད་
ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། འོ་ན་དང་དེས་མཁུ་འབྱེད་ལས། ལས་དང་མཁུ་སྒྲིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་
ཐུག་སྲུ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱེད་པ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཐུག་སྲུ་མེད་དོན་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྱུབ་
པར་ཐུག་། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་དེའི་མཁུ་སྒྲིན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་ཐུག་སྲུ་ཡང་ཡོད། ལས་གསོག་པ་བོ་དང་མཁུ་སྒྲིན་མྱོང་བ་བོ་གཉིས་འཛོག་
ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཐུག་སྲུ་མེད་པའི་བྱེད་པར་བྱོན་ལ་མེད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཐུག་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐུག་། བདག་པོ་
ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐུག་། མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ལས། གཞན་ཡང་། རང་གི་
གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་པོ་འོ་ཆོས་ཅན། བདག་པོ་མ་ཡིན་པར་
ཐུག་། ཐུག་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐུག་། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ལས། རྟགས་གྱུབ་
སྟེ། གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་པོ་ཡོད་དེ་ལ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐུག་། ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་བདག་པོ་
ཡོད་དང་། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ནི་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་བདག་པོ་ཡོད་
དང་། ཀུན་བདག་པོ་མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་བདག་པོ་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐུག་། མིང་བཅས་བཞག་ཅམ་བདག་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐུག་། ཐུག་ཡོད་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱུང་བ་ལས། གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་ཐུག་ཡོད་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པར་ཐུག་། དེ་བདག་པོ་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐུག་། མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་
ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བཟོད་དུ་
མེད་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐུག་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་
པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁའི་གིས་ ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་

པར་རང་ཉིད་བཟུང་དུ་མེད་ཅིང་། རང་ཉིད་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དེ་
 བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་ཚད་མས་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་གཞན་ཚད་མས་བཟུང་བ་ལ་
 ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཆོས་གཞན་ཚད་མས་མ་བཟུང་བར་རང་ཉིད་ཚད་མས་བཟུང་དུ་ཡོད་པ་
 དེ། རྣམ་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་
 མི་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
 མདོར་ན་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་
 ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
 མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བྱ་ཡི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཆ་བཞག་རིགས་གནས་སྐྱར་ནས་ལུང་དོན་འཛིག་དགོས་
 པ་འདྲ། གོང་དུ་འདོད་ན། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཟེམ། ཁྱོད་ཚད་མས་
 དེས་པ་ལ་ཆོས་གཞན་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། གཞན་དབང་ཚད་
 མས་དེས་པ་ལ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་ཡོད་ཡིན་པ་གོང་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་ཟེམ། ཁྱོད་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་ཆོས་གཞན་ཚད་
 མས་དེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། ཤེས་པ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་རིག་
 པ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། རིག་པས་ཤེས་པ་མཚན་པ་སྐྱབས་
 བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་མཚན་པ་སྐྱབས་
 བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཟེམ། ཁྱོད་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་གི་
 ཡུལ་ཡིན་པར་ཟེམ། དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཟེམ། དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་

ལྷགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལྷགས་ལ་རིག་པས་སེམས་ཙམ་པས་དེ་སོ་སོར་
 རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཁོའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་
 ལས། ལྷགས་འདིས་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་ཏུ་བཞེད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་ན་ཞེས་
 གསུངས། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རིག་ཡིན་ན་
 དེས་རང་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེ་གང་ལ་རིག་
 ཤེས་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་ཏུ་སོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་རང་
 རིག་གིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་
 དང་རྟོག་པས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ལུས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 ལ། དང་པོ་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་ལས། ཡུལ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལྟར་ན། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོར་འདུས་བྱས་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་འགག་མེད་
 པར་གསུངས་པ་དང་དོན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་
 དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆེད་བཀའ་ཞིག་སྒྲེ་འགག་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། དགོངས་གཞི་
 དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་གསུམ་བྱིས་པས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལྟ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲེ་འགྱུར་གྱི་སྒྲུ་གྲུ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་གིས་སྒྲེ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པ། སྒྲུ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གནས་ཀྱིས་པས། སྒྲུ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་སྐྱར་སྒྲུ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་དང་
 པའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྒྲུ་གྲུ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་
 དེས་ཡིན་པས་རང་དབང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་རོ་བོར་གནས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་

པ། གྲིས་པས་གཙང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། གྲིས་པས་
གཟུང་འཛིན་ཐུས་ཡོད་དུ་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
ལས། རང་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ། མེད་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་། མི་གནས་ཕྱིར་དང་འཛིན་
བཞིན་ཏེ། མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ཙུང་བདེན་གྲུབ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཐལ་རང་
གཉིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་
ཙུང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆོག་སྒྲིབ་བཞིན་པར་བཟུང་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་
སྒྲུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་མེད་འགག་མེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གྲིས་
པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ། དེས་ན་འགག་པ་མེད་པ་སོགས་
ལྟ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རྟེན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྟེན་ཡིན་པས། རང་བོ་ཉིད་ནི་མེད་པ་ཡིན། སྒྲུབ་
མེད་འགག་མེད་གཞོད་མ་ནི། རང་བཞིན་ལྷ་དང་ས་པ་འགྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དགོས་པ་དང་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གཉིས་སྒྲུབ་དང་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདུས་བྱས་གྱི་
ཆོས་རྒྱལ་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་མེད་དེ། ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་སྒྲུབ་མེད་འགག་མེད་དུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མེད་པ་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་
དུས་ན་གང་ཟག་ཁྲག་ཁྲིག་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅེས་པའི་སྐབས་གྱི་མི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ལ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་མི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་མེད་བརྒྱུད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་
རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱུང་པར་ལ། སྒྲུབ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་

བཅོད་པར་བཤད། རྩེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐྱེ་མེད་བརྒྱུད་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་
སྐྱེ་བ་མེད་པ། སྐྱེས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ངོ་བོར་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ། འཁོར་
བར་སྤར་སྐྱེས་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཀུན་བདག་ལ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གཞན་དབང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་གྲུབ་ལ་གཞན་འགྱུར་གྱིས་
སྐྱེ་བ་མེད་པ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཆོས་སྤྱུ་ལ་སྤངས་རྟོགས་བྱུང་པར་
འཕེལ་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཀུན་རྟོག་ཡོད། རྟེན་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། སྤྱོད་བཅིང་ནི་འདི་ལ་ཡོད། རྟེན་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་
དོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་དོན་འཆད་རྒྱུ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཆད་རྒྱུ་ནི། ཀྱང་བ་
དང་པོས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བསྟན་པས། ལ་ལ་དག་གིས་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོང་རུ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བ་གཉིས་པས་དེ་ཉིད་
གཞུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་གཉིས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེས་སྤྱོད་པར་བསྟན་པས། ཐལ་འགྱུར་
བས་གཞུང་འཛིན་ཇུས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཅིང་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་གཞིར་གྱུར་པའི་
གཞུང་འཛིན་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་བསྟན། ཀྱང་བ་གསུམ་པས་གཞུང་འཛིན་ཇུས་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་
ཉིད་ནི་སྤྱོད་གཞི་གཞན་དབང་འདི་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྟན། འོན་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་གི་སྤྱོད་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དེ་གཞོད་མ་ནས་མ་གྲུབ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་རྟོག་དེས་མི་རྟོགས་སྟུང་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་ཡང་གནས་ལུགས་ཡོངས་གྲུབ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་གཉིས་སྤར་འབྲུལ་
བ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་ཀྱང་བ་བཞི་བ་བྱུང་།

མདོར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་
གསུམ་ཆོང་བའི་སྒོ་ནས་བླ་མ་ཐོག་མ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། རྩེ་པས་

འཁོར་ལོ་བར་བའི་དངོས་བསྟན་སྤྲི་བཞིན་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་
ཡིན། ཞེས་པས་དགོངས་གཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དགོས་པ་བྱུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱང་བའི་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྟན་སུ་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
ནི། ཁམ་ཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། བརྟེན་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་
གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག་གིས། བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་ལོ་བར་བའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཀྲལ་ལོ། །

ལྷགས་འདིའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་
ཅིག་གིས། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱབ་ཟེར་ན། སློ་འདོགས་དང་སྐར་
འདབས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་རྣམས་འབྱེད་
ལས། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྩས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློ་འདོགས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་
ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་
ལོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ཆོས་
ཅན། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་བསལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སློ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློ་འདོགས་ཡིན་ན། སློ་འདོགས་
ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྐར་འདབས་ཡིན་ན་སློ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་
ན་སློ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའི་
ཀུན་བཏགས་པ་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྩས་ཏེ། སློ་འདོགས་ལ་
གང་ཐག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་དང་

ལྷན་སྒྲུབ་གཉིས་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྒྲུབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་རང་སྒྲུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྒྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་པོ་
 དང་། གྲུབ་མཐས་ཀུན་བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་ཟག་རང་སྒྲུབ་པའི་ཐུག་ཡོད་དུ་འཛིན་
 པའི་སྒོ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་སྒྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་པོ་དང་། ལྷན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མའི་
 རིགས་འགྲུལ་ལས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་པ་ཡིན་
 བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རྟག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་དུས་རྟག་དུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རང་ལུགས་ལ་འདིར་མ་བྱུང་། རང་པོ་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
 ལུལ་གྱི་གཞི་ལྟོག་གཞུགས་ཡིན་ཞིང་། གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ལུལ་གྱི་རང་ལྟོག་རྟག་པ་
 ཡིན། གཞུགས་གྱི་གཞི་ལྟོག་གཞུགས་རུང་དང་། གཞུགས་གྱི་རང་ལྟོག་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རང་པོ་བྱང་སར་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པའི་ཆོ་དགོངས་འགྲུལ་གྱི་ལུང་མ་
 དངས་པར་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་རང་ལ་བྲགས་པའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ལུང་
 གསུམ་ནི་སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་
 བཛོད་པ། ཉེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཉེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་
 དང་། དོན་གྱི་སྟེ་ཆོན་གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། ཉེ་ཀུན་གྲུབ་པས་
 ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། གཞུགས་དང་གསན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཛད་ན། ཉེ་ནི་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་
 གང་གིས་འཛིན། ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དང་། སྟུམ་བྱེད་ཀྱང་ནི་བྱེད་ལ་བརྩམས་པའི་མདོ་
 ལས། འདི་ནི་དགོ་སྒོར་སྟུམ་བྱེད་ནི་ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་
 དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆོད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་

མིན་གྱི་སྒྲུ་མཆོད་དང་། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་པོ་ལ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱབ་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་ལྟ་
འདི་གསུམ་གྱིས་དགག་པར་མཛོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཐེག་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་ཕྱིར། ཁང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་དེས་ཕྱིར། ཏེ་
ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་རིགས་པ་
གསུམ་གསུངས་ལ།

དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་པོ་ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་བས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ལྟོ་
ལྟོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་གྱི་གཞིར་འཛིག་པ་དེ་བརྟེན་གཏན་ནས་མི་ལྟོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བརྟེན་སྤྱོད་མ་ཐོན་པོས་ཁྱོད་ལ་བུམ་པའི་བརྟེན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལ་
ནས་ཁྱོད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བརྟེན་སྤྱོད་ལུས་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་
བུམ་པའི་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དོན་མཐུན་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོར་བས་བུམ་
པ་མཆོན་པ་སྐབས་བབས་གྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གཡུ་བུམ་མཆོན་གཞི། བུམ་
པ་ཡིན་པར་མཆོན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་མཆོན་སྤྱོད་དེ་མཆོན་སྤྱོད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། ཏེ་ལྟར་ཐལ་བས་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་
གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བདག་པའི་སྤྱོད་ལ་
ཏུ་ཁྱོད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའི་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་དོན་མཐུན་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རིགས་པ་དེ་འཆད་པར། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒྲོ་མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་འགལ་བས་
འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་དོན་གཅིག་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མང་པོར་འགལ་བས་སྐྱབ་པ་ནི། བརྒྱ་
བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱེད་དང་གྲོང་འཛམས་དང་སྤྱིན་ལ་ཞོན་དང་མིག་སྤོང་

ཅན་དང་རི་འཛོམས་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་འཇུག་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་
དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིང་དེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་ལུ་ཉིད་ཆོས་ཅན། མིང་དུ་མ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་དུ་མར་
གནས་པར་ཐལ། མིང་དེ་དག་ཁྱོད་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བས་
ན། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིང་དུ་མ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
སྟེ། ཁྱོད་དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། མང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
པ་དང་། བདག་མང་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པ་དོན་མ་འདྲེས་པའི་དོ་བོ་འདྲེས་པར་འགལ་བས་འགྲུབ་པ་ནི། ཤར་
རུབ་ཀྱི་ཉེར་སྤྲས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཉེར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་
འཇུག་པའི་ཆོ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་མིང་དེ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་མིང་དེ་
འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། མིང་གཅིག་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱང་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ལྟར་ཐལ་བས་ན། ཤར་རུབ་ཀྱི་ཉེར་
སྤྲས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཉེར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་
དེ་འཆད་པ་ལ། མ་ངེས་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། བདག་འདྲེས་འགལ་བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྤྲང་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ལ་གཞུགས་
གཞུགས་སུ་སྤྲང་བ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་སྤྲང་བ། གཞུགས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྲང་བ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྲང་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤྲང་ཚུལ་
དང་པོ་ལྟར་ན་གཞུགས་སུ་གྲུབ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཐ་སྦྱད་དུ་གྲུབ། སྤྲང་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་

ཐ་སྐྱོད་དུ་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྟེང་པའི་རྩ་པའི་དབང་གིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་
མཛོན་ལ་གཞུགས་གཞུགས་སུ་སྤྱང་བ་དེ་བྱུང་། གཞུགས་སྤྱང་ཞིང་འདི་ནི་གཞུགས་སོ་འདི་ནི་
གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་བའོ། ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཛོན་པར་བཞེད་ཅིང་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
དབང་མཛོན་ལ་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ཐ་སྐྱོད་དུ་སྤྱང་བ་དེ་འཆར། བདག་ཏུ་
ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ལ་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་
ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱང་བ་དེ་འཆར། སྟེང་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་
ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལ་གཞུགས་སྒྲིལ་འོ་དོན་དུ་སྤྱང་བ་དེ་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་
སྟེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་དེས་རྟོག་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞུགས་གཞུགས་སུ་བྱུང་བའི་བྱུང་
ཤེས་དོན་མཐུན། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་
མཐུན། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན། གཞུགས་སྒྲིལ་འོ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་བཞི་སྟེང་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཞུགས་དེའི་དམིགས་
རྒྱུ། མིག་དབང་གཞུགས་ཅན་པ་དེའི་བདག་རྒྱུ། དེའི་སྒྲ་ལོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞུགས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་དེ་
གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་རྣམ་ལྟར་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟེང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། མིག་དབང་གཞུགས་ཅན་དེས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཞུགས་མཐོང་བ་ལ་གཙོ་བོར་
བདག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་ཀྱི་སྒྲ་ལོག་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བྱུང་བའི་གཞུགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་མྱོང་བ་གསལ་ལ་རིག་

ཏུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྦྱང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་གནས་ལུགས་ཆོས་པའི་རིགས་པ་བཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོར་དབྱེད་པའི་རིག་པ་བཞི་དང་། བར་དུ་བཙུག་པའི་ཆོས་པ་བཞི་དང་། མཐར་ཡེངས་སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་པ་བཞི་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིང་ཆོས་པའི་རིག་པ་དང་། དོན་ཆོས་པའི་རིག་པ་དང་། རོ་བོ་འདོགས་པ་ཆོས་པའི་རིག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཆོས་པའི་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཕྲག་པའི་འཕྲག་གཞིར་ལྟོ་ལྟོར་བའི་མིང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་མིང་ཆོས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཕྲག་པའི་འཕྲག་གཞིར་ལྟོ་ལྟོར་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་དོན་ཆོས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་དེ་བུམ་པའི་རོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཕྲག་པའི་འཕྲག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་རོ་བོར་འདོགས་པ་ཆོས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་བ་བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཕྲག་པའི་འཕྲག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་བྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཆོས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་མེད་པའི་དབང་དུ་བུམ་པའི་ཆོས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་སྐྱོ་བུར་དུ་འཕྲག་པར་ཡིད་རྟོག་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ལྟོ་ལྟོར་བའི་མིང་དུ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དང་པོ་དང་། ལྟོ་ལྟོར་བའི་མིང་དེ་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱོ་བུར་དུ་ཡིད་རྟོག་ལ་སྤྲང་

པའི་དབང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་
 བྱེ་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། ལྟོ་ལྟེན་བ་དེ་
 བུམ་པའི་ངོ་བོར་ཡིད་རྟོག་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བུམ་
 པའི་ངོ་བོར་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། ལྟོ་ལྟེན་བ་དེ་བུམ་
 པའི་སྐྱེ་འཇུག་ཏུ་ཡིད་རྟོག་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བུམ་
 པའི་སྐྱེ་འཇུག་ཏུ་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་བཞི་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལས། མིང་དང་དངོས་བཏགས་ཕན་རྒྱུ་དང་། སྐྱོ་བུར་བཞི་
 ཉིད་དུ་བཅུལ། འདོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འདིར། དེ་ཙམ་ཉིད་དུ་ཚོལ་བ་འོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་དབྱུང་ཅིང་བཅུལ་བ་ལས་མདོན་སུམ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་མིང་
 ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། དོན་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། ངོ་བོར་འདོགས་པ་ཤེས་པའི་རིག་པ་
 དང་། རྒྱུད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དེ་ལྟོ་ལྟེན་
 པའི་མིང་དུ་སྐྱོ་བུར་དུ་ཡིད་རྟོག་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
 ལྟོ་ལྟེན་བའི་མིང་དུ་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དེ་མིང་ཤེས་པའི་
 རིག་པ་དང་། ལྟོ་ལྟེན་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེ་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་དོན་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། ལྟོ་ལྟེན་བ་བུམ་པའི་ངོ་བོར་བྱེ་དོན་
 དུ་མ་གྲུབ་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་ངོ་བོར་འདོགས་པ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དང་། ལྟོ་
 ལྟེན་བ་བུམ་པའི་སྐྱེ་འཇུག་ཏུ་བྱེ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་རྒྱུད་པར་དུ་
 འདོགས་པ་ཤེས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚོལ་བ་བཞི་ཚོགས་སྤྱིར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 དོན་སྤྱིའི་རྩལ་གྱིས་འཚོལ་བ་ལ་བྱེད། ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མདོན་

སྐུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་ལས། ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་
 བློ། ཡང་དག་ལོ་ཤེས་བློ་ན་མེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོའི་སྤྱོད་གི་གནས་ལུགས་
 བཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
 འགོག་དགོས། དེ་ཞེགས་པས་སྤྱོད་པོ་ཞེན་གཞིར་དེར་བརྒྱུད་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཞེགས། དེ་
 ཞེགས་པས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་འབྲེལ་མེད་རྒྱུད་ཆད་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་
 ཞེགས། དེ་ཞེགས་པས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞིར་སྤྱང་བའི་སྤྱོད་པོ་གཞུང་འཛིན་
 རྒྱུད་ཆད་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེགས། དེ་ཞེགས་པས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་འབྲེལ་
 མེད་རྒྱུད་ཆེད་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ཞེགས། དེ་ཞེགས་པས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་ལ་
 སྤྱོད་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞེགས། དེ་ཞེགས་པས་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་དེ་སྤྱོད་པོ་
 ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྤྱང་བའི་ཆ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་
 ཤེས་ལ་ཇུས་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ལ་འཇུག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
 ལས། སྤྱོད་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་པོ་བརྒྱུད་བ་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་
 རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་རིགས་པས་ཞེགས་ན་སྤྱོད་པོ་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་སྤྱང་བའི་སྤྱོད་འཛིན་དེ་སྤྱང་
 ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་པོ་རང་སྤྱང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཇུས་གཞན་དུ་མེད་པ་གྲུབ་པོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་རིག་དེ་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་མི་དགོས་པའི་
 རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་རིག་ལ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་མི་
 སྤྱང་། སྤྱོད་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱོད་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་
 གཞི་ཡིན་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། རང་རིག་ལ་རྣམ་
 ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་མི་སྤྱང་ལ། སྤྱོད་འཛིན་ལ་སྤྱོད་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞི་
 ཡིན་པ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་མི་

སྤྱད་ སྤྱོད་འཛིན་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་སྤྱད་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞི་ནི་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤྱད་རྒྱུ་པའི་རང་རིག་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྤྱོད་པའི་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྤྱད་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་
 འཛིན་ལ་སྤྱད་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དང་ངེས་རྒྱུ་འབྱེད་ལས། ཞེན་གཞི་ཡིན་
 པ་དེ་གཉིས་སྤྱད་རྒྱུ་པའི་རང་རིག་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་ཞིང་གཉིས་སྤྱད་གི་སྤྱོད་འཛིན་
 ལ་སྤྱད་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་སྤྱད་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་
 པའི་ཞེན་གཞི་སྤྱད་བ་ན་གཉིས་སྤྱད་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤྱོད་
 པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྤྱད་གི་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་ངེས་
 རྒྱུ་འབྱེད་ལས། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དེ་སྤྱད་བ་ན་གཉིས་སྤྱད་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱི་
 རྟོག་པ་ལ་འཆར་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྤྱད་གི་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱོད་པོ་དང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་སྤྱོད་སྤྱད་དབང་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤྱད་
 རྒྱུ་། སྤྱོད་སྤྱད་དབང་ཤེས་ལ་སྤྱོད་པོ་གཉིས་སྤྱད་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་སྤྱད་བའི་ཕྱིར། དང་
 ངེས་རྒྱུ་འབྱེད་ལས། དབང་ཤེས་ལ་སྤྱོད་སོགས་སྤྱད་བ་ན་གཉིས་སྤྱད་དང་བཅས་པས་སྤྱད་
 ཡང་། རྒྱུ་ཤེས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་རྒྱུ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤྱད་རྒྱུ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རྟོག་པའི་བཞག་ཙམ་ཡིན་ན་རྟོག་བྲལ་
 དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྱད་བས་བྱུང་ཟེར་ན། སྤྱི་མ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་བྲལ་སྟེ། དང་ངེས་རྒྱུ་འབྱེད་ལས། སྤྱི་མའི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཡང་རྟོག་བྲལ་ལ་མི་
 སྤྱད་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པའི་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་མ་མཁན་གྱི་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དུ་སྤྱད་པའི་ཆེ་སྤྱད་ཞེན་ཕྱི་རྒྱུ་པ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། སྤྱི་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དུ་སྤྱད་ཡང་རྟོག་པ་དུ་ཞེན་པ་མེད། མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་མོ་བ་

ལ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་རྟ་སྒྲུང་དུ་ཞེན་པ་ཡང་ཡོད། མིག་མ་སྒྲུང་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་སྒྲུང་ཞེན་
གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བྱང་པའི་གྲི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལས་བཞིན་བྱ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་
ཇིང་བྱེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒྲོན་པ་ཆེ་ཡོད་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་གསུངས་རབ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་གསུང་རབ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ། སྒྲོན་པས་བྱང་པའི་གྲི་
གསུང་རབ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་ཤིག་སྟག་རྟ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སྒྲོ་བཟང་
གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཁྱེས་གསུངས་པས་
སོ། ཁྱེས་པ་འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་ཆེས་མཛད་པ་ལགས་སོ། །

མཚུག་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

རྣམ་གྲོལ་ནི་བའི་རྒྱམ་ཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་ཀྱང། །

ཆོག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱེན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་བའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མ་སྟོང་ཕྱག་བརྒ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡིའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

རེས་ལེགས་ཅོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་པ་འདི་ཤུག་ཏེ་དག་སྒྲོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱམ་ཆོས་སྤྱར་བའོ། །

書 號： TI366

詳細書名：《〔關於宗喀巴大師造的〕〈辨了不了義
善說藏論〉辨析：離謬教理白琉璃庫藏·
普遍滿足有緣者希求》第十一函

哲蚌寺果芒學院圖書館 叢書系列 78

作 者： 袁千（遍智）· 蔣央協巴（妙音笑）

宗 派： 藏傳格魯

適用對像： 哲蚌寺果芒佛學院 及 藏傳格魯傳承

提供單位： 印度 哲蚌寺果芒佛學院圖書館
DREPUNG GOMANG LIBRARY

提供日期： 2007 年 8 月

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.

May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《藏文：〔關於宗喀巴大師造的〕〈辨了不了義善說藏論〉

辨析：離謬教理白琉璃庫藏・普遍滿足有緣者希求》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

ཡུལ་དཔེ་འདི་ཚོས་སྤྱོད་དུ་འབྱུང་བ་ལས། ཚོང་བ་སྤྱོད་མི་ཚོས་པ་དགོངས་འཇགས་ལུ།

Printed in Taiwan

3,000 copies; Jan. 2008

TI366 - 6998

As this is a Dhamma text,
we request that it be treated with respect.
If you are finished with it,
please pass it on to others or
offer it to a monastery, school or public library.
Thanks for your co-operation.
Namo Amitabha!

《藏文：〔關於宗喀巴大師造的〕〈辨了不了義善說藏論〉辨析：

離謬教理白琉璃庫藏・普遍滿足有緣者希求》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel:886-2-23951198,Fax:886-2-23913415

Email:overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

This book is for free distribution, it is not for sale.

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཆོས་སྤྱི་ན་དུ་འབུལ་བྱུང་ལས། ཆོད་བསྐྱར་མི་ཆོག་པ་དགོངས་འཇགས་ཀྱི།

Printed in Taiwan

TI366